

50000

CB1001301086

FRXVI/64

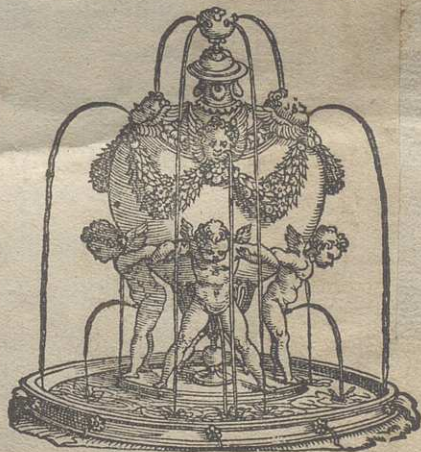

DE CRIMINE LAE-
SAE MAIESTATIS FER-
TILIS, COPIOSVS, INSI-
GNIS, ET ELEGANS,

SVMMO STUDIO AC
DILIGENTIA PER CLARIS-
simum consumatissimumq; Vtr. Iur. Doctorem
D. Hieronymum Gigantem Forosem-
pronensem elucubratus,

ET AD COMMVNEM STUDIOSORVM,
Iudicum, pariter & causarum Patronorum, aliorumq; in foro pre-
sertim criminali versantium commodum, & vtilitatem,
nunc primum in lucem editus.

CVM SVMMARIIS, AC
Indice materialium locupletissimo.

Cum Priuilegio summi Pontificis Pauli quarti, &
Illustriss. Senatus Veneti per annos XV.
M D L V I I.

LAURENTIO PRIOLO

INCLYTO VENETIARVM DVCI

HIERONYMVS GIGAS IVRISCONSVLTVS

inoffensam foelicitatem praecatur .

ANTIQVORVM morem
fuisse legimus Princeps serenissi-
me quem etiam in plerisque Prouin-
tibus atate nostra seruari uidimus:
Vt ad principatus sublime solium
nouiter assumpto a subditis munus-
scula qualiacūq; quisq; potest offer-
rantur. Cum autem nuper uacante

huius inclytæ Ciuitatis Venetiariū Ducali sede, Patres
illi amplissimi Senatoresq; optimi quibus noui Ducis ele-
ctio legum decreto contigerat, Quem nam tam sublimi
Reipublicæ præficerent, animo uoluerent, considerantes
ueræ christianæ religionis cultum qui in te semper apprime
floruit, & sine quo nullus ad huius dignitatis gradum ut cæ-
teris præsit, assumi debet: uitæq; tuæ integritatem, sin-
gularem erga patriam amorem, constantem iustitiam om-
nibus æqua lance per te administrari solitam, Diuinamq;
tuam clementiam quæ Principem Deo similem dubio pro-

cul efficit, liberumq; in consulendo animum nulli uoluptati
deditum, incomparabile tuum in rebus agendis ac Reipub-
licæ negotijs administrãdis iudicium pariter & experien-
tiam, pietatem, & humanitatem in cunctos quæ una uirtus
sui dulcedine etiam Barbarorum ingenia demulcere con-
suevit. Amicos augere, & inimicos mites reddere, pari-
ter & conciliare ualet, tuam in aduersis constantiam, in
prosperis prudentiam, in ambiguis & obscuris mirificam
ingenij tui solertiam, Erga subditos singularem beniuolen-
tiam, paternamq; charitatem, in externos benignitatem,
erga uiros probos & de literis optime meritos quos semper
fouisti ac protexisti singularem animi tui propensionem.
Perpendentesq; quo studio, quauē diligentia sacræ scripturæ
ac græcis latinisq; literis assiduam operam nauaris, In
quibus te talem reddidisti, ut cuicumq; uiro uel doctissimo
(absit adulationis uerbum) merito conferri ualeas. His
igitur atque alijs immensis uirtutibus tuis allec̃ti amplissi-
mi et sapientissimi illi senatores (diuino ut credere par est)
afflati numine, te huius inuictissimæ Reipublicæ Ducem
maxima cum totius populi acclamatione diuinitus elegerũt.
Quam sane dignitatem tibi potius oblatam, quàm abs te
ipso (ut fieri consuevit) laboriosius exquisitam, non solum
huic amplissimæ Ciuitati uerũ etiam subditis omnibus ex-
terisq; principibus iocundissimam fuisse nemo est qui nes-
ciat. O foelix Venetorum Respublica tali tãtoq; Prin-
cipe decorata in quo uno quicquid in uero Principe deside-

ratur facillime reperitur. O foelices subditi quibus huius
consilio pariter & ope a quibuscunque exterorum iniurijs
propulsatio, æternaq; pax ac rerum omnium abundantia
paratur. Verum Princeps serenissime cum amplitudinis
tuæ dum in minoribus existeres senatoria dignitate fungēs
semper amantissimus fuerim. Quantã ex huiusmodi digni-
tate cœlitus tuis suffragantibus uirtutibus ac meritis in te
collata uoluptatem animo conceperim. Nec lingua expris-
mere, nec calamo significare possem: sed ut propensi in te
animi mei ac ueræ fidei quod possum testimonium afferam,
Libellum hunc quem de læsæ maiestatis crimine conscripsi
tibi dono mittere decreui. Suscipe igitur Princeps Sere-
nissime munusculum hoc qualecunq; sit Gigantis mancipio:
li tui uigilias, Illudq; ea qua soles incomparabili humanita-
te tua complectere, ut hoc tuo amplitudinis chypeo fultus in
lucem lætus prodiens inuidorum latratus facilius effugere
queat. Vale. Venetijs vij. Cal. Octobris.

M D L V I.

IOANNES CORASIVS
TOLOSAS, HIERONYMO GIGANTI
FORO SEMPRONIENSI IV.

RISCONSULTO CLARISSIMO,

S. P. D.

ER institutam nuper inter nos amicitiam, innumerabilibus tuis in me officijs, & incredibili meo erga te amore, validissime firmatam: oro te, & obtestor, mi Gigas, ne finas sepultum apud te iacere, lepidum illum tuum de læsæ maiestatis crimine tractatum. In quo vno quantum ingenio, industriaq; possis, peregre ostendisti. Et ex cuius ego lectione, dici non potest, quantum cœperim voluptatis. Sed effice potius, vt quam ocyssime, studiosorum omnium bono, lucem accipiat. Sic enim iuris candidatos, cum primis tibi deuincies, & quàm me valde ames, quanticq; me facias, certissimum dabis apud omnes testimonium. Ego verò mi Gigas, qui si quis alius vnquam, & esse, & haberi gratissimus, semper concupiui: illud tibi persuadeas velim, te multos habere, vetustate, & assiduitate coniunctiores amicos, quam me: at studio, benevolentia, & amore, neminem. Nam & planè mei dissimilimus, hoc est beneficiorum immemor & ingratus essem: nisi te non diligerem modo, sed amarem plurimum, qui cum de me & magnifice senseris semper, & honorificentissime sis loquutus: tum verò quamprimum me de facie nosti, tuam vltro erga me benevolentiam, maximis studijs, officijsq; cumulaisti. Bene vale & me sicuti cœpisti perama. Ferrariæ pridie Calendis Augusti, M D L.

BENEDICTVS BARISELLVS

IURECONS. PATAVIN.

L E C T O R I.

A G N A E quidem habendæ sunt gratiæ Hieronymo Giganti iureconsulto clarissimo, qui & si grauissimarum causarum consultationibus, vsuq; forensi quotidie præpeditus, nobis tamen studiorum suorum rationem etiam reddiderit, cum enim pluribus ab hinc annis pulcherrimas illas suas annotationes seu scholia doctissima in Philippi Decij ad summorum Pontificum sanctiones, singulares commentarios edidisset. perspicacissimumq; ingenij sui acumen summamq;

in vtraque iuris disciplina præstantiam suam iam abunde declarasset, quod vnum ad optimi Iureconsulti dignitatem, claritatemq; nominis assequendam, perpetuoq; retinendam sat cuiq; esse poterat, alijs quoque lucubrationibus vir nunquam conquiescens, scriptisq;, quæ plurima longeq; præstantissima confecit, quo studia hæc nostra cum diuinitum humani iuris redderet illustriora vlla vnquam in re nobis non deesse semper constituit, sed vti gratissimus debitor nobis omnibus vti ex studiorum suorum ratione a Deo optimo maximo benignissime ad cæterorum mortalium vsum & adiumentum credita largo etiam fœnore super addito respondere procurauit, quam ipsius animi testificationem tam illustrem quam facillime testantur commentarius tam scite, tamq; erudite ab ipso Gigante conscriptus, quem de Pensionibus sacerdotiorum inscripsit quiq; in manus iam omnium cum summa eius laudẽ versatur, omnesq; cum Italiæ, tum Galliæ bibliothecas iam referat vberius: Libellus deinde sanctissimus ab eo editus de episcopali residentia pie & ex christianæ religionis summorumq; Pontificum institutis luculentissime compilatus, summam viri istius grauitatem in studijsq; nostris excellentiam satis superq; declarauerant: nilq; nobis ab ipso Gigante vltius desiderandum reliquerant: sed honestissima a scribendi munere vacatione di-

gnum effecerant. At vir hic grauiſſimus otio ſemper laborem interpo-
nendum ratus, nullisq; vigilijs parcendum officia Iureconſulti maxi-
mi reddere voluit quàm cumulatiffima, addito etiam hoc pulcherrimo
ſtudiorum ſuorum anatociſmo, ſingulari hoc ſuo commentario ad læſæ
maieſtatis crimen diligentiffime conſectio, qui vobis nunc præſto eſt, ad
noſtram omnium maximam vtilitatem animiq; oblectationem: Cuius
ego ſingulares laudes, vt poſſem, libentiffime vel perſtringerem, ni qua-
lis quantaq; ſit eius dignitas & eruditio. Ioannes Corraſius Tolofas Iu-
reconſultus eruditiffimus, eius præſtantię priore ſua epiſtola locupletiffi-
ſimus teſtis eſſet: qui tamen iam morte immatura præreptus editionem
hanc a Gigante efflagitatã videre non potuit. Tuum erit lector optime
Hieronymi Gigantis Iurecõſultiffimi in ſtudioſos omnes ſtudiaq; ipſa
beneficentiam agnoſcere: gratoq; ſemper animo reſpondere, quod erit
ſi illius benevolentia deuictus, commentarios iſtos benigne ſuſceperis, &
legeris auidiffime. Deumq; optimum maximum ſummis precibus exo-
raueris, vt nobis omnibus illum quàm diutiffime ſeruet incolumen ma-
iora ingenij ſui monumenta ex reſertiffima ſua pœnu prompte (ni fallor)
liberaliterq; deprompturum.

In laudem

IN LAVDEM AVCTORIS
BERNARDI GEORGII
SENATORIS VENETI
EPIGRAMMA.

PVBLICA qui uerbis lædi factisue potestas,
Qui reus ex his, quis principis esse queat,
Hoc tibi monstrat opus, cura, ingentiq; labore,
Quod scripsit prestans, composuitq; Gigas.
Si nescis nomen, sacro hic de nomine dictus,
Ingens umbrorum splendor honosq; soli.

FRANCISCI NOGAROLLE
COMITIS VERONEN.
CARMEN.

QVAE conata Iouem est superis detrudere regnis
Pestem illam inmani corpore terra dedit,
At noster pietate Gigas insignis, & ipsis
Dis cordi est, uirtus quem fouet alma sinu,
Humano generi semper nocuere Gigantes
Hic semper studijs profuit ex animo,
Aspice quam rarum ac perfectum exegit ad unguem,
Quo nullum in terris clarius extat opus,
Non tulit hic homines tot duci erroribus actos
Amplius, indoctis dogmata uera dedit,
Discussit nebulas, iurisq; ænigmata soluit
Reddita maiestas legibus atque decus,
Macte animo tibi iam immortalis gloria parta est
Aurea sublimis qua petis astra Gigas.

**

BERNARDINI TOMITANI ART.

DOCTORIS EPIGRAMMA.

IMPIA gens superos cupiens detrudere cælo,
Ausa est æterno bella mouere Ioui.
At nouus iste GIGAS, lingua decoratus & armis,
Pro superis manibus pugnat, & ore canit.
Victor erit, quando generosa uindicat ira
Arma, homines, leges, fasq;, piúmq;, Deos.

GEORGII SCLENZE

CRETENSIS, OCTASTYCHON.

VT rudis eoo gemma huc de litore lata
Miroq; artificis, trita labore micat,
Post uaga spectanti præstat solatia forma,
Forma quæ obscuro corpore clausa fuit,
Sic infecta o'im scabra rubigine lex, nunc
Clara Gigantæo redditur ingenio,
Cui mortale genus, meritas ascribere laudes
Conuenit, hocq; nouum stet, sine morte decus.

IN TRACTATV

INDEX OMNIUM RVBRICARVM,
ET QVÆSTIONVM QVÆ
INTRACTATV ISTO
CONTINENTVR.

*Liber primus continet infrascriptas
Rubricas, & quæstiones.*

RVBRICAE.

De origine legis criminis læsæ maiestatis, & cur Julia dicta sit.	char. 1
Quotuplex sit maiestas.	char. 2
Quid sit crimen læsæ maiestatis humanæ.	char. 4
Qualiter & a quibus crimen læsæ maiestatis committatur.	char. 5

QVÆSTIONES LXVIII.

- 1 An crimen læsæ maiestatis committi dicatur contra Papam, quando aliquis contra ipsum conspirat? char. 5
- 2 An Imperator offendens Papam in casibus contentis in legibus loquentibus de crimine læsæ maiestatis, & pro quibus alij incidunt in prædictū crimen, ipse quoq; læsæ maiestatis crimen committere dicatur? cha. 5.
- 3 An subditus Imperatoris machinans contra Papam, vel statum ecclesiæ crimen læsæ maiestatis committere dicatur? char. 6
- 4 An subditus Papæ Imperatorem offendens, crimen læsæ maiestatis committere dicatur? char. 6
- 5 An offendens Cardinalem incidat in crimen læsæ maiestatis? char. 7
- 6 An offendens Legatū, vel Vicariū Papæ incidat in crimē læsæ maiest. c. 9
- 7 An is, qui Papa viuente de Papatu conuenticulam facit, incidat in crimē læsæ maiestatis? char. 10
- 8 An offendens Imperatorem, Papam offendere dicatur, & sic incidat in crimen læsæ maiestatis, siue Imperatoris, siue Papæ subditus sit? ch. 10
- 9 An Cardinalis Legatus Papæ, contra quem fuit commissum crimen læsæ maiestatis, possit declarare offendentem ipsum incurrisse pœnas de quibus in c. felix. de pœn. in vi. præsupposito tamen q̄ delictum sit adeo notorium q̄ negari non possit? char. 11
- 10 An extrahens violenter de ecclesia aliquem ad eam confugientem, crimen læsæ maiestatis committere dicatur. char. 12
- 11 An qui templū sibi occupat, crimen læsæ maiest. committere dicatur? c. 15
- 12 An qui nūcios per legatū apostolicū ad Papā missos in via publica impediunt, & literis Papæ directis spoliāt, in crimen læsæ maiest. incidāt? c. 15

- 13 Quando imperator offendi dicatur, vt quis crimen læsæ maiestatis contra eum commississe dicatur? char. 15
- 14 An conspirans in necem consiliarij, vel collateralis Imperatoris in crimen læsæ maiestatis incurrat? char. 16
- 15 An offendens vicarium Imperatoris, Regis, vel Principis, crimen læsæ maiestatis incurrat? char. 17
- 16 An offendens Ambasciatorẽ Principis in crimẽ læsæ maie. incidat? c. 17
- 17 An sicuti quando principaliter publica læditur maiestas crimen læsæ maiestatis committitur, ita etiam sit, quando non principaliter, sed secundario maiestas publica læditur? char. 19
- 18 An olim crimen læsæ maiestatis incurrebant hi qui aduersus securitatẽ alicui a populo Romano factam, ne ab eis vexaretur, attentabant? c. 19
- 19 An faciens fugere obsides datos Imperatori, Regi, vel Principi per eius inimicos, pro pactis inter eos initis seruandis, crimen læsæ maiestatis committat? char. 20
- 20 An hi q̄ nũtios, literasve inimicis mittũt incidat in crimẽ læsæ maies. c. 21
- 21 An reuelans secretum Principis crimen læsæ maiestatis incurrat? char. 23
- 22 An faciens se Regẽ, cũ Rex non sit, incidat in crimen læsæ maies. c. 25
- 23 An qui gentẽ congregat in ciuitate contra eam, eiusve loca, vel consiliũ, auxilium, & fauorem ad hoc præbet sit reus criminis læsæ maie. c. 26
- 24 An is, qui patriam oppugnat, vel prodit crimen læsæ maiestatis committit dicatur. char. 27
- 25 An ex confederatione facta contra Principem, machinatione ve, seu conspiratione ad eius offensam, vel ex tractatu, & ordinatione q̄ fiat rebellio crimen læsæ maiestatis quis incurrat? char. 28
- 26 An occidens eum, qui in aliqua prouincia, vel ciuitate magistratum pro Principe gerebat, incurrat crimen læsæ maiestatis? char. 29
- 27 An suppositus iurisdictioni alicuius Principis subtrahens se ab eius obedientia, & Principi suo se aduersarium constituens crimen læsæ maiestatis incurrat? char. 29
- 28 An crimen læsæ maiestatis committi dicatur contra Principes, & ciuitates superiorem non recognoscentes? char. 30
- 29 An crimen læsæ maiestatis committat subditus inferioris Principis recognoscentis superiorem, a quo habet plena regalia, vt est Dux Florentiæ, Dux Ferrariæ, Dux Urbini, Dux Mantuæ. char. 30
- 30 An attentans quod aliquod Castrum, seu locus subiectus alicui Domino, alteri subijciatur, crimen læsæ maiestatis committat, etiam si effectus non sequatur? char. 31
- 31 An mouẽs guerrã, sine licentia Principis, incidat in crimẽ læsæ maie. c. 31
- 32 Si quis sit destinatus ad regimẽ alicuius ciuitatis, vel prouinciæ a summo Pontifice, Imperatore, Rege, vel Principe, contra quem committi po-

- test crimen læsæ maiestatis, & dum iuisset ad exercendum dictum officium, is qui inibi magistratum pro eodem Principe gesserat, eidem magistratum consignare denegauit, prohibuitq; ne se pro magistratu gereret, an talis prohibens crimen læsæ maiestatis committat? char. 32
- 33 An is, qui fregit saluum conductum alicui per Principem factum, crimen læsæ maiestatis committat? char. 32
- 34 An mutuans pecuniam hostibus Principis sui incidat in crimen læsæ maiestatis? char. 34
- 35 Quod delictum committere dicatur exercens carcerem priuatum? ch. 36
- 36 An denegans soluere tributū Principi in crimen læsæ maiestatis incidat? c. 37
- 37 An subditus Regis, Principis, vel Reipublicæ arma mouens cōtra eum, crimen læsæ maiestatis committat? char. 38
- 38 An qui sectas facit, cum pactis iuramento firmatis, incidant in crimen læsæ maiestatis? char. 39
- 39 An occupans sibi templum incidat in crimen læsæ maiestatis? char. 39
- 40 An maledicens Principi crimen læsæ maiestatis incurrat? char. 40
- 41 An erigens in loco furcas, sua propria auctoritate, incidat in crimen læsæ maiestatis? char. 40
- 42 Si rector Prouinciæ vel ciuitatis, infra quinquaginta dies, quibus tenetur stare ad syndicatum, discedat ex Prouincia vel Ciuitate, in qua fuit rector, & nolit stare ad syndicatum, quod crimen committat? char. 41
- 43 An qui scribit, et falsum recitat ad damnum Reipublicæ, vel Principis incidat in crimen læsæ maiestatis? char. 41
- 44 An sollicitans, vel concitans milites vt rebellent contra Regem, vel Rempublicam, vel sollicitans, aut concitans ipsos milites, vt seditionem vel tumultum aduersus Regem, vel Rempublicam faciant, incidat in crimen læsæ maiestatis? char. 41
- 45 An deserens exercitū sine superioris licētia, crimē læsæ maiestatis incurrat? c. 42
- 46 An qui tenet Arcem, seu Fortilitium in confinibus Regni, sine Principis licentia, crimen læsæ maiestatis incurrat? char. 42
- 47 Si aliquis erat Castellanus in aliquo Castro pro Rege, Principe, uel Respublica, si Princeps illum amoueat, & alium Castellanum in ipso Castro destiner, scribendo illi, qd Castrū nouo Castellano a se misso consignet, & ipse id facere recuset, an crimen læsæ maiestatis committat? char. 43
- 48 An cōmittens collegium illicitum in crimen læsæ maiestatis incidat? c. 43
- 49 An qui dolo malo egit, ne Comes, Baro, vel alius inferior obediat suo Principi, crimen læsæ maiestatis incurrat? char. 43
- 50 An qui erat deputatus a Principe gubernator exercitus in aliqua Prouincia ad Principis beneplacitum, & reculauit exercitum consignare alteri Gubernatori ab ipso Principe misso ad regimen, et gubernationem ipsius exercitus, in crimen læsæ maiestatis incidat? char. 44

- 51 An crimen læsæ maiestatis committat is, qui cum Principis subditus sit, cognoscens q̄ Princeps hostes suos capere, vel debellare facile potest, vt ipsius Principis felici successu obuiet, hostes de præparatione Principis contra eos, vt caueant ne in eius potestate veniant cōmonet. c. 44
- 52 Si aliquis iurauit se velle Principem interficere, vel aliquod illi magnū malum facere, siue id etiam sine iuramento dixerit, an crimen læsæ maiestatis ex solo dicto, aliquo non sequuto effectu, incurrat? char. 44
- 53 An magister militum, aliusve, qui milites de alijs militibus, sine Principis licentia delegit, incidat in crimen læsæ maiestatis? char. 45
- 54 An vasallus qui morem non gerit domino feudi, in his quæ ei tenentur, secundum ius feudorum, ex eo q̄ dominus sibi non præstat ea quæ dñi feudorū præstare tenentur suis vasallis, incidat in crimē læsæ maie. c. 46
- 55 An statuentes contra honorē Principis, in crimē læsæ maiest. incidant. c. 46
- 56 An subditi imperio, vel alteri domino, qui ab eo non defenduntur imminente necessitate, subijcientes se alteri domino, incidant in crimen læsæ maiestatis? char. 46
- 57 An qui suum conturbauerit Principē in crimen læsæ maiest. incidat. c. 47
- 58 An erripiens aliquem de manibus curiæ, qui condemnatus erat de delicto, vel confessus, incidat in crimen læsæ maiestatis? char. 47
- 59 An corrupens imaginem proditoris Principis, quæ ad eius proditoris infamiam picta erat, vtruta pede altero suspensa, incurrat crimen læsæ maiestatis? char. 48
- 60 An is, cuius opera, opeve factum fuerit, vt Principis vel Reipublicæ exercitus proditorie in manus hostium incidat, vel in hostium insidijs dilabatur, in crimen læsæ maiestatis incidat? char. 48
- 61 An attentans aliquid contra Rempublicam, vel in eius præiudicium incidat in crimen læsæ maiestatis, loquendo de rebus publicis nostri temporis, quia de Republica Romanorum non erat dubium? char. 48
- 62 An falsificās Regis, vel principis monetā incidat in crimē læsæ maie. c. 49
- 63 An clericus coniurationem faciens contra Regem, Principē vel Rempublicam crimen læsæ maiestatis committat? char. 50
- 64 An recipiens literas ab hostibus incidat in crimen læsæ maiestatis, char. 50
- 65 An crimen læsæ maiestatis committi dicatur contra tyrannum, qui iurisdictionem sibi vsurpauit? char. 51
- 66 An voluntas quæ ad actum non venit sine opere, puniatur in crimine læsæ maiestatis? char. 52
- 67 An crimen læsæ maiestatis imputari possit carenti dolo? char. 53
- 68 An non subditus aliquid machinans contra Principem, cui subditus non est, crimen læsæ maiestatis incurrat? char. 54

R V B R I C A E.

Quis de crimine læsæ maiestatis cognoscere possit.

char. 56

QVAESTIONES XXIX.

- 1 Quibus modis procedi possit cōtra inculpatū de crimine læsæ maiest. c. 57
- 2 An quando proceditur per viam accusationis, sit necessarius libellus accusatorius? char. 58
- 3 Qualiter formabitur libellus in crimine læsæ maiestatis? char. 58
- 4 Quid importent verba, sine strepitu, posita in extrauag. ad reprīm. ch. 59
- 5 Quid importent verba, sine figura iudicij, posita in d. extrauagan. char. 60
- 6 An citatio requiratur in crimine læsæ maiestatis? char. 61
- 7 An libellus accusatorius inepte formatus in crimine læsæ maiest. ualeat. c. 62
- 8 An inquisitio in crimine læsæ maiestatis debeat esse in eadem forma, in qua est forma accusationis? char. 63
- 9 An inquisitio fieri possit non præcedente fama in crimine læsæ maiest. c. 64
- 10 An sicuti quando proceditur in crimine læsæ maiest. via accusationis citatio necessaria est, ita sit qñ per viam inquisitionis proceditur? char. 65
- 11 Si pendente iudicio super inquisitione superueniat accusatio an cesset iudicium inquisitionis? char. 65
- 12 Si iudex procedens in crimine læsæ maiestatis sit inimicus illius, contra quem procedit an iudicare poterit? char. 66
- 13 An inquisitio super crimine læsæ maiestatis fieri possit cōtra diffamatum a suis inimicis? char. 66
- 14 Vsq; ad quantum tempus inquiri possit de maleficio? char. 66
- 15 An procedi possit per denuntiationē in crimine læsæ maiestatis. char. 67
- 16 Quid sit officij iudicis, siue procedatur per accusationē, siue per inquisitionem, seu denuntiationem in crimine læsæ maiestatis? char. 68
- 17 An accusator in crimine læsæ maiest. cogatur psequi suā accusationē. c. 69
- 18 Accusatus, inquisitus, vel denuntiatus de crimine læsæ maiestatis citatus quod veniat ad se defendendum, si non compareat in termino ei in citatorio assignato, an damnari debeat? char. 70
- 19 An in crimine læsæ maiestatis processus contra reum formatus publicari debeat? char. 70
- 20 An crimen læsæ maiestatis simul cū poena morte rei extinguatur? char. 71
- 21 An aliqui sint citandi cum proceditur contra defuncti memoriam in crimine læsæ maiestatis? char. 72
- 22 Quando proceditur contra reum criminis læsæ maiestatis iam mortuum qualiter pronuntietur? char. 72
- 23 Quanto tpe duret ius accusandi memoriā defuncti post rei obitum? c. 73
- 24 An in omni casu criminis læsæ maiestatis damnetur defuncti memoria post eius obitum? char. 73
- 25 Si fiat statutum in ciuitate, q; in crimine læsæ maiestatis, vel oppugnatae patriæ damnari possit defuncti memoria, & eius bona confiscari post rei obitum

- rei obitū in his casibus, in quibus cessante dicto statuto id de iure alias fieri posset, an dictum statutum valebit? char. 74
- 26 An dānabitur defūcti memoria, si offendaꝝ maiestas Reip. Venetæ. c. 75
- 27 Quis teneatur probare an accusator, vel fiscus crimē læsæ maiestatis fuisse ab eo cōmissum, cuius memoria vult damnari, an hæredibus onus probandi innocentiam defuncti? char. 75
- 28 An interuenire possit Aduocatus quando agitur de damnanda defuncti memoria? char. 76
- 29 Quanto tempore duret ius accusandi in crimine læsæ maiestatis? char. 77

*Liber secundus continet infrascriptas
Rubricas, & Quæstiones.*

RUBRICA.

Qui accusare possint in crimine læsæ maiestatis. char. 78

QUÆSTIONES XIX.

- 1 An Forensis admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiest. char. 78
- 2 An mulier admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis? ch. 78
- 3 An frater in crimine læsæ maie. admittatur ad accusandū fratrem? ch. 79
- 4 An infamis admittatur ad accusandū in crimine læsæ maiestatis? char. 80
- 5 An socius criminis admittatur ad accusandū in crimine læsæ maief. ch. 80
- 6 An inimicus admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis. ch. 81
- 7 An pupillus admittatur ad accusandū in crimine læsæ maiestatis. char. 82
- 8 An filius admittatur ad accusandū patrē in crimine læsæ maiestatis? ch. 82
- 9 An pater filium de crimine læsæ maiestatis accusare poterit? char. 83
- 10 An miles in crimine læsæ maiestatis aecusare poterit? char. 84
- 11 An seruus dominum accusare poterit in crimine læsæ maiestatis? char. 85
- 12 An vasallus dominum accusare poterit de crimine læsæ maiestatis? ch. 85
- 13 An libertus dominum accusare possit de crimine læsæ maiesta. char. 85
- 14 An alimētatus alimētatorē suū accusare possit de crimine læsæ maie. c. 86
- 15 An maritus & vxor inuicē se accusare possint de crimine læsæ maie. c. 86
- 16 An ille qui erat in coniuratione contra Principem, vel Rempubicam, si reuelat eam impunitatem mereatur? char. 87
- 17 An laicus clericum accusare possit de crimine læsæ maiestatis? char. 88
- 18 An sacerdos teneatur reuelare si audiuit aliquem in confessione, qui ei dixit, qꝫ crimen læsæ maiesta. contra Principē committere volebat? c. 89
- 19 An socius criminis læsæ maiestatis si socium accuset & non probet, saltem excusetur, a poena præsumptæ calumniæ? char. 90

RUBRICA.

Quomodo, & per quos crimen læsæ maiestatis probetur. char. 91

- 1 An ex confessione rei probetur crimen? char. 91
- 2 An inimicus in crimine læsæ maie. admittatur ad testificandum? char. 95
- 3 An infamis in crimine læsæ maie. status admittatur in testem? char. 97
- 4 An accusati de crimine, pendente iudicio, possint esse testes in crimine læsæ maie. status? char. 98
- 5 An infames admittantur ad probandū adminicula criminis læsæ maie. c. 98
- 6 An mulier possit esse testis in crimine læsæ maie. status? char. 99
- 7 An socius criminis admittatur ad testificandū in crimine læsæ maie. c. 100
- 8 An testes singulares probent in crimine læsæ maie. status? char. 101
- 9 An frater contra fratrem in crimine læsæ maie. testificari cogatur? c. 102
- 10 An Iudæus poterit esse testis in crimine læsæ maie. status? char. 103
- 11 An periusus in crimine læsæ maie. status admittatur in testem? cha. 104
- 12 An minor in crimine læsæ maie. status testis esse possit? char. 104
- 13 An meretrix poterit esse testis in crimine læsæ maie. status? char. 105
- 14 An clericus contra laicum admittatur in testem in crimine læsæ maie. status? char. 106
- 15 An laicus admittatur ad testificandum contra clericum in crimine læsæ maie. status? char. 106
- 16 An serui, criminosi, & infames admittantur in testes contra clericos in crimine læsæ maie. status? char. 107
- 17 An serui, criminosi, infames, & alias inhabiles admittantur ad excusandum reum inculpatum de crimine læsæ maie. status? char. 107
- 18 An crimen læsæ maie. status per duellum probari possit? char. 108
- 19 An standum sit assertioni Principis dicentis aliquem commisisse crimen læsæ maie. status contra se? char. 109
- 20 An testes qui deponunt audivisse aliquos coniurantes contra Principem, mediante curtina, vel tenui pariete, vel alicuius muri fissura, probent in crimine læsæ maie. status? char. 110
- 21 An crimen læsæ maie. status per instrumentum probari possit? char. 111
- 22 Conspiratio, quid sit, & quid coniuratio? char. 112
- 23 Accusatus, inquisitus, vel denunciatus veniam petens, an delictum fateri videatur? char. 112
- 24 In crimine læsæ maie. status, an ex solo dicto socij criminis quis ad torturam poni possit? char. 113
- 25 An vnus testis in crimine læsæ maie. inditiū faciat ad torturā? char. 114
- 26 An iudex procedere debeat ad torturam contra imputatum de crimine læsæ maie. status, sine indicij solemniter receptis? char. 114
- 27 An doctor, & miles torqueri possint in crimine læsæ maie. status? ch. 115
- 28 An clerici torqueri possint in crimine læsæ maie. status? char. 115
- 29 An præsumptionibus probari possit crimen læsæ maie. status? char. 116

03 Accusatus in crimine læsæ maiestatis, accusatore non probante, an absolui debeat? char. 117

R V B R I C A.

De pœnis committentium crimine læsæ maiestatis. char. 118

Q V A E S T I O N E S X X X V I I .

1 Quibus pœnis olim puniebantur rei criminis læsæ maiestatis? char. 118

2 An bona rei criminis læsæ maiestatis extra territorium condemnantis existentia, veniat in confiscatione bonorum? char. 119

3 An bona alienari prohibita veniant in confiscatione bonorum? char. 120

4 An ius patronatus veniat in generali confiscatione bonorum rei criminis læsæ maiestatis? char. 121

5 An feudum veniat in generali confiscatione bonorum in crimine læsæ maiestatis? char. 122

6 An in confiscatione bonorum rei criminis læsæ maiestatis veniant bona emphiteuticaria? char. 123

7 An in confiscatione bonorum, veniant etiam bona futura? char. 124

8 An hæreditas delata condemnato de crimine læsæ maiestatis, antequam condemnaretur, nondum tamen adita, veniat in confiscatione bonorum? c. 124

9 An pater teneatur dare fisco legitimam filij condemnati de crimine læsæ maiestatis? char. 125

10 An peculium profectitium veniat in confiscatione bonorum filij condemnati de crimine læsæ maiestatis? char. 125

11 An peculium aduentitium veniat in confiscatione bonorum filij condemnati de crimine læsæ maiestatis? char. 126

12 An peculium castrense, vel quasi, filio condemnato de crimine læsæ maiestatis, veniat in confiscatione bonorum? char. 126

13 An publicatis bonis patris ob crimen læsæ maiestatis veniat peculium profectitium, aduentitium, vel castrense? char. 126

14 An legata, & hæreditates delatæ ei, qui crimen læsæ maiestatis commisit, fisco obueniant? char. 127

15 Legitima detrahenda per condemnatum de crimine læsæ maiestatis, gravatum restituere hæreditati si sine filijs decederet, cui applicabitur? c. 127

16 Primogenito condemnato de crimine læsæ maiestatis, qui post patris obitum in feudo successit, cui applicabitur eius feudum? char. 127

17 Si vnus ex duobus fratribus qui inter se feudum diuiserunt, committat crimen læsæ maiestatis, cui eius portio deueniat? char. 128

18 Damnato filio de crimine læsæ maiestatis, mortuo postea eius patre, an fiscus eius legitimam capiat? char. 128

19 An vsusfructuario damnato de crimine læsæ maiestatis, vsusfructus in fiscum deueniat? char. 128

20 An filius, qui crimen læsæ maiestatis commisit, si ad gratiam restituatur,

- feudum recuperet? char. 129
- 21 Primogenitus habens feudum crimen læsæ maiestatis commisit propter quod illud amisit, & ipse ac eius filij facti sunt incapaces, ideo feudum ad secundogenitum deuenit, si filius primogeniti restituatur, an feudum ad eum transeat? char. 130
- 22 Restituto primogenito qui erat damnatus de crimine læsæ maie. an filius ei natus post delictum commissum restitutus intelligatur? char. 130
- 23 An committens crimen læsæ maiestatis statim amitrat administrationem bonorum suorum? char. 131
- 24 An alienationes factæ post crimen læsæ maie. cōtractū sint nullæ? c. 131
- 25 An committens crimen læsæ maiestatis amitrat dominium bonorum suorum ipso iure, vel requiratur sententia? char. 132
- 26 An reus criminis læsæ maiestatis, pendente accusatione, alimētari debeat de bonis suis? char. 133
- 27 An debitor illius, qui commisit crimen læsæ maiestatis, ei soluendo, a debito liberetur? char. 134
- 28 An accusatus de crimine læsæ maiestatis, pendente accusatione, testari poterit? char. 134
- 29 An reus criminis læsæ maiestatis gaudeat beneficio præscriptionis. c. 135
- 30 An clericus committens crimen læsæ maiestatis contra Principē, vel Regem, priuari possit beneficijs ecclesiasticis? char. 135
- 31 An qui crimen læsæ maiestatis commisit, succedere possit alicui ex testamento, vel ab intestato? char. 136
- 32 An aliquæ poenæ locum habeant contra reum criminis læsæ maiestatis defunctum? char. 136
- 33 An fiet aliqua iniuriā cadaueri rei criminis læsæ maiestatis pendente accusatione mortui? char. 137
- 34 An damnatus pro crimine læsæ maiestatis, si extra patriam moriatur, in patria sepelli possit? char. 137
- 35 An domus damnati de crimine læsæ maiestatis destrui debeat. char. 138
- 36 An vxor prohibere possit, ratione suæ dotis, ne domus mariti rei criminis diruatur? char. 139
- 37 Si domus rei criminis læsæ maiestatis, dum diruitur det damnum domui vicini, quis de tali damno teneatur? char. 139

*Liber tertius continet infrascriptas
Rubricas, & Quæstiones.*

R V B R I C A.

De poenis quas filij incurrunt patre committente crimen læsæ maie. c. 141

- 1 An filius puniatur ex delicto patris in crimine læsæ maiestatis? char. 141
- 2 An filius committentis crimen læsæ maiestatis capiat bona ex donatione matris? char. 142
- 3 An filius damnati de crimine læsæ maiestatis, sit capax donationis causa mortis sibi per matrem factæ? char. 142
- 4 An filius damnati de crimine læsæ maiestatis priuetur feudo? char. 143
- 5 An dispositio l. quisquis. C. ad leg. iul. maiestat. locum habeat in filiis iam natis? char. 143
- 6 An filij emancipati a patre, ante commissum crimen læsæ maiestatis puniatur? char. 144
- 7 An filij naturales commisso crimine læsæ maiestatis per patrem puniantur? char. 145
- 8 An l. quisquis. C. ad leg. iul. maiesta. locum habeat in hæredibus secundi gradus? char. 146
- 9 An filius clericus, patre committente crimen læsæ maiestatis, priuetur beneficio ecclesiastico? char. 147
- 10 An filij rei criminis læsæ maiestatis puniantur qualitercunq; per patrem tale delictum sit commissum? char. 147
- 11 An filius, patre committente crimen læsæ maiestatis contra Papam, vel eius Cardinales, priuetur beneficijs ecclesiasticis, quæ obtinet? char. 148
- 12 An filij committentium crimen læsæ maiestatis in Principem, vel eius cõsiliarios, repellantur ab honoribus ecclesiasticis, & etiam ab ordinibus? char. 148
- 13 An filij, patre damnato de crimine læsæ maiestatis in contumaciam, quia noluit comparere, puniantur? char. 149
- 14 An filie committentis crimen læsæ maiestatis incidant in poenis, in quibus incidunt filij? char. 149
- 15 An filia damnati de crimine læsæ maiestatis dotari debeat a fisco, in quæ bona patris deueniunt? char. 152
- 16 An Hermaphroditus, patre committente crimen læsæ maiestatis puniatur sicut cæteri filij eiusdem? char. 153
- 17 An commisso crimine læsæ maiestatis in Principem per matrem filij puniantur, sicuti puniuntur quãdo pater huiusmodi crimẽ cõmisit? char. 155
- 18 An vxori noceat crimen læsæ maiest. commissum per eius maritũ? char. 156
- 19 An vxor sequens maritum reum criminis læsæ maiestatis incurrat aliquam poenam? char. 157
- 20 An vxor receptans virum bannitum pro crimine læsæ maiestatis teneatur poena receptorum? char. 157
- 21 An vxor teneatur alere virum suum bannitum pro crimine læsæ maiestatis, vel pro alio delicto? char. 158

22 An pater ex delicto filij committentis crimen læsæ maiestatis aliquam poenam incurrat? char. 158

23 An dispositio l. quisquis. præsertim in §. filij vero. C. ad leg. iul. maiesta. locum habeat in omnibus capitulis criminis læsæ maiestatis? char. 159

R V B R I C A.

De proditoribus. char. 161

Q V A E S T I O N E S IX.

1 Proditor quid sit? char. 163

2 An proditor dicatur qui iustitiam barratauit? char. 163

3 An filius si sit proditor patriæ, vel domini sui, ex hoc poterit a patre ex hæredari? char. 164

4 An proditor a duello repellatur? char. 164

5 An vasallus si fuit proditor domini sui feudum amittat? char. 164

6 Qua poena puniatur proditor Principis, Regis, vel domini sui? char. 165

7 Si quis fuit proditor Principis, & tandem ad gratiam restitutus, si post huiusmodi restitutionem aliquis illum proditorem vocet, an iniuriarum agere possit contra nominantem ipsum proditorem? char. 165

8 An arma damnati de proditione per eum contra Principem commissa, et propterea banniti, de picta in ciuitate, a qua ipse ob tale delictum exul factus est, deleri debeant? char. 166

9 An proditor, & rebellis inter se differant? char. 167

R V B R I C A.

De rebellibus. char. 167

Q V A E S T I O N E S XXVI.

1 Rebellis quis dicatur? char. 167

2 An rebellis Imperij dicatur qui se imperio subditū fatetur, sed odio personæ imperatoris rebellet? char. 168

3 An is qui officiali Principis parere recusat rebellis dicatur? char. 168

4 An rebellis dicatur qui coacte, & per metum rebellionem fecit? char. 169

5 Quid sit machinare contra Imperium? char. 169

6 An esse rebellem Imperij, vel esse in odium Imperij idem sit? char. 170

7 Si hi qui libertatem ab Imperatore recognoscunt, siue ex priuilegio, siue ex Imperatoris patientia imperio sint rebelles, an priuari possint libertate? char. 170

8 An quis possit esse rebellis occulte? char. 171

9 An vasallus teneatur obedire domino rebelli cui ante rebellionem præstiterat iuramentum fidelitatis? char. 171

10 An ciuitates quæ a tyranno per vim capiuntur vel occupantur, qui tyranni hostes imperij sunt, rebelles dicantur? char. 171

11 An per rebellionē subditorum Princeps sua possessione priuetur. ch. 171

12 An communitas rebellando contra suum dominum crimen læsæ maiesta-

- tis committere dicatur? char. 172
 13 An Castrum rebellans propriæ Ciuitati cōmittat crimē læsæ maie. c. 173
 14 An ex sola assertione Principis asserentis aliquem esse suum rebellem, ille
 probetur rebellis? char. 173
 15 Stante statuto, q̄ extante masculo filia non succedat, an si filius sit rebellis
 filia succedet? char. 174
 16 Si ex decreto ciuitatis aliquis sit factus rebellis ipse & sui, an sub illo ver-
 bo, sui, filiæ foeminæ comprehendantur? char. 174
 17 Si Castra rebellanti fuerint ablata bona, & post modum sequuta reconci-
 liatio, an ex sola reconciliatioe intelligantur illi restituta bona. c. 174
 18 An extrauagans, qui sint rebelles, locum habeat contra eos, qui rebellant
 contra Regem, vel Principem, vel contra propriam ciuitatem. cha. 175
 19 An bona rebellium vendita propter bonum publicum restitui possint ip-
 sis rebellibus. char. 176
 20 Si filius feudatarij sit rebellis, & in rebellionē moriatur viuo patre, relicto
 filio vel filia, demum pater defuncti rebellis moriatur, & sic auus, an
 feudum quod auus viuens tenebat ad fiscum transeat, vel ad nepotem
 ex filio rebellis. char. 176
 21 Si subditus alicuius Principis arma summat contra Principem confedera-
 tum Principi suo an ab eius Principe tanquam suus rebellis puniri po-
 terit. char. 176
 22 Si aliquis diffamatur esse rebellem cum non sit, quo remedio sit illi succur-
 rendum, ne huiusmodi infamia laboret. char. 177
 23 Quid faciendum sit de insignijs rebellium pictis, aut sculptis in ciuitate. c. 177
 24 An q̄ rebellat cōtra officiales Principis crimen læsæ maie. incurrat. c. 177
 25 Rebelles quibus poenis subiaceant. char. 178
 26 Quando bona rebellium tempore rebellionis alijs personis concessa sunt,
 an facta pace primis eorum dominis sint reddenda. char. 178

R V B R I C A.

De pluribus & varijs quæstionibus. char. 179

QVAESTIONES XIX.

- 1 An Rex, seu Princeps, contra quem fuit commissum crimen læsæ maie-
 statis, etiam non notorie delinquentem bonis suis priuare possit, quā-
 uis non vocatum neq; conuictum. char. 179
 2 An sola scientia sit punibilis in crimine læsæ maiestatis, nō subsequuto ali-
 quo consensu, consilio, vel facto. char. 180
 3 An is qui commisit crimen læsæ maiestatis confugiens ad ecclesiam, inde
 extrahi possit, inconsulto Romano Pontifice, vel alio ab eo auctorita-
 tem habente. char. 181
 4 An valeat statutum, q̄ in crimine læsæ maiestatis puniantur etiam fratres
 delinquentis, ne repidi & remissi sint circa fratrum suorum insolentias

- cohibendas, & reprehendendas. char. 182
- 6 An filius patrem damnatum pro crimine læsæ maie. alere teneatur. c. 184
- 6 Si filius crimen læsæ maieftatis commisit pro quo decapitari deberet, per patrem sponte sua Principi contra quem commisit præsentetur, an decapitari debeat? char. 184
- 7 An licitum sit filio patrem damnatum de crimine læsæ maieftatis impune occidere, & e contra patri filium? char. 185
- 8 An statutum concedens abolitionem criminum delinquentibus, comprehendat etiam reos criminis læsæ maieftatis? char. 187
- 9 An licitum sit supplicare Papæ, vel Principi pro his, qui læsæ maieftatis crimen in eos commiserunt? char. 187
- 10 Qua pœna puniantur receptatores reorum criminis læsæ maieft. cha. 188
- 11 An quis possit petere sibi a Principe concedi bona condemnati de crimine læsæ maieftatis? char. 189
- 12 An confiscatis bonis delinquentis, volentibus eius creditoribus sibi satisfieri in dictis bonis, fisco ante omnia satisfieri debeat de expensis? c. 189
- 13 An detur appellatio in crimine læsæ maieftatis? char. 190
- 14 Quis dicatur perduellis? char. 191
- 15 An crimen læsæ maieftatis, & crimen simoniæ æquiparentur? char. 192
- 16 An habens priuilegium ab Imperatore, q̄ possit eos qui ad supplicium ducuntur liberare, possit liberare damnatum de crimine læsæ maieftatis. char. 194
- 17 An faciens parentelam, vel confederationem cum inimico domini sui censeatur illius hostis, & rebellis, ita q̄ feudo priuari debeat. char. 195
- 18 Confederatus alteri Principi, si demum feudum habuerit ab Imperatore, an impune possit defendere confederatum, cui Imperator bellum mouit. char. 195
- 19 Filius præteritus a patre, si crimen læsæ maieftatis committat, an querela inofficiosi fisco competat. char. 196

HIERONYMI GIGANTIS

IVRISCONSULTI FORO-

SEMPRONIENSIS DE CRIMINE

LAESAE MAIESTATIS.

LIBER PRIMVS.

S V M M A R I V M.

- 1 Lex maiestatis apud Athenienses seruata fuit.
- 2 Lex maiestatis, Cornelia a Cicerone nuncupata.
- 3 Lex maiestatis laesae, cur Iulia nuncupetur.
- 4 Lex Iulia de adulterijs, non ab ipso Iulio Cesare, sed ab Augusto lata fuit.
- 5 Iulius Cesar primus fuit Imperator.
- 6 Iulius Cesar primus Imperator legibus condendis, & ordinandis intentus fuit.
- 7 Crimen laesae maiestatis contra Imperatorem, primo contra Iulium Cesarem primum Imperatorem commissum fuit.

De origine legis criminis laesae maiestatis, & cur Iulia dicta sit?

RACTATURVS materiam criminis laesae maiestatis, quam sparsim doctores varijs in locis, non copiose, sed admodum breuiter examinant, & ego illam in vnum colligere, iuris studiosis comodo, & vtilitati studens, cum de creuerim, operae pretium, quin potius necessarium arbitratus sum, imprimis legis praedictae originem quaerere, cum incou

Hierony. Gigas.

A

niēs sit, omissis iniūrijs atq; origine non repetit, illotis (vt ita dixerim) manibus, protinus materiam aggredi. Sacram maiestatis legem vna cum priscais regibus, & principibus ipsis inter mortales initium habuisse, reperio, dispari tamen ordine, pro varia seculorum & principum conditione instituta, & obseruata fuit, summo terrōre ac religioē, præcipue apud barbaras nationes, perpetuo incultu fuit, vt vel Regem libero inspexisse vultu, capitale foret. † Apud Atheniēses eam seruata fuisse, in lege duodecim tabularum cōpertum est, vt attestatur Vulpianus Iurisconsultus in l. lex duodecim tabularum ff. ad leg. iul. maiesta. demum legem Apuleius tulit, q̄ publicam minuens maiestatem capite puniretur, vt testatur Ayma. Riual. in sua histor. iuris canonici, & ciuiliis, numero 147. Hanc maiestatis legem † a Marco Tullio in Pisonem, Corneliam appellari legimus, vbi his vtitur verbis, exire de prouincia, educere exercitum, bellum sua sponte gerere in regnum, iniussu populi, aut senatus accedere, quæ cum plurime leges veteres, tum lex Cornelia maiestatis, Iulia de pecunijs repetundis, plenissime vetant, Apud † Iurisconsultos autem libr. xlvij. Digestorum eam Iuliam nuncupari videmus, et itidem libro nono Codicis, sed in neutro dictorum locorum mentio fit, quis eius legis Iuliæ maiestatis auctor fuerit, neque id hactenus apud vllum satis receptum scriptorem mihi reperire contigit. Si integra veterum Iurisconsultorum monumenta extarent, dubio procul, id cū pluribus alijs minime desideraretur, Cur autem a Iurisconsultis ea Iulia appelletur? Odofredus in rubri. C. ad l. iul. maiestatis. eam a Iulio Cesare editam, sic appellari dixit, nullius tamen auctoritate hoc comprobatur, nec a denominatione huiusmodi consequentia fieri potest, si quidem † lex Iulia de adulterijs non ab ipso Iulio Cesare, sed ab Augusto lata fuit, vt testatur Vulpianus Iurisconsultus in l. prima. ff. ad legem iul. de adulterijs. & Suetonius Tranquillus in vita Augusti, & tamen Iulia appellatur, glōf. in verbo, Augusti, in dicta l. prima. eam de adulterijs a Diuo Augusto, vel a Caio, vel ab Ottauiano latam fuisse asserit, demum quærit cur dicta sit Iulia, si non a Iulio Cesare, sed ab vno prædictorum emanauit, & quæsitō respondens dicit, ideo sic dictam, quia Iulius Cesar primus eam induxit, sed morte præuentus perficere non valuit, Caius autem cum eam perfecisset, illam a nomine Iulij Cesaris eius auunculi maluit, quam a se nominari, nec in ista opinione persistens subdit, vel dic eam originaliter a Caio traditam, licet eam a Iulio Cesare eius auunculo nominare voluerit, † cum is primus fuerit imperator: Ioan. Corasius Tholosus elegans doctor, amicissimus meus, in libello suo Miscelaneorum, capitulo primo, numer. 8 dixit, prædictam legem Iuliam de adulterijs ab Augusto conditam, Iuliam appellari, quia sic placuit Au-

gusto in honorem Iulij Cesaris a quo hæres in testamento institutus fuit cum alias ipse incontinens esset cur autem maiestatis lex iulia dicta sit cogitanti mihi duo in mentem cadunt primum quod eam Iulius Cesar introduxerit quia cum ipse crimen læsæ maiestatis contra patriam commiserit præcauere voluisse ex quo primus Romæ Imperator esset effectus ut metu pœnæ nullus auderet hominõi nefandum facinus contra se aggredi: ¶ fuit enim Iulius Cesar legibus condendis & ordinandis intentus ut legitur apud Suetonium Tranquillum in vita ipsius Cesaris qui scribit quod ipse Iulius cesar ius ciuile ad certum modum redigere atque ex immensa diffusaque legum copia optima quæque & necessaria in paucissimos conferre libros data de hoc Marco Varroni cura destinauit morte autem præuentus id efficere non valuit, ¶ secundum quod lex prædicta lata fuerit ab Augusto Ottrauiano vel Caio postquam occisus fuit Iulius Cesare & sic ab intersectoribus crimen læsæ maiestatis, commissum fuerat, illam iuliam nominari voluisse in honorem Iulij Cesaris qui fuit primus Imperator contra quem commissum fuit huiusmodi crimen, si quidem per antea contra rempublicam Romanorum committebatur.

S Y M M A R I V M.

- 1 Maiestas duplex est.
- 2 Maiestas humana quadruplex est.
- 3 Maiestas Papæ omnium maior est.
- 4 Papa uices dei gerit in terris.
- 5 Imperator iurat fidelitatem Papæ.
- 6 Maiestas dicitur Imperatoris.
- 7 Maiestas dicitur Regis.
- 8 Maiestas dicebatur Populi Romani.
- 9 Populus Romanus omne ius suum in Principem transtulit.
- 10 Venetorum Respublica succedit loco Reipublicæ Romanæ.
- 11 Venetiarum ciuitas noua Roma uocatur.
- 12 Venetorum Respublica neminem in temporalibus superiorem recognoscit.
- 13 Venetiarum ciuitas libera est.
- 14 Veneti Imperatorem recognoscere non tenentur.
- 15 Venetiarum ciuitas in suis terris omnia potest quæ Imperator in suis.
- 16 Venetorum Respublica maiestatem habet. Et ciuitas Venetiarum est aliarum ciuitatum Regina.
- 17 Subditus qui contra statum Venetorum machinatur crimen læsæ maiestatis committit.

TRACTA. DE CRIM.

- 18 Maiestas etiam Pretori attribuitur.
- 19 Guelfæ & Gebellinæ partis nulla est maiestas.
- 20 Maiestas dicitur etiam Principis gubernantis per se suos subditos.
- 21 Quilibet liber populus maiestatem habere uidetur.
- 22 Maiestas est nominis magnitudo siue dignitas.
- 23 Maiestas apud ueteres Dea credita est.
- 24 Maiestas unde dicatur.

Quotuplex sit maiestas.

- 1 A I E S T A S duplex est Diuina & Humana auct. ga-
zaros. C. de hæreti. c. duo sunt. xcvi. distin. & habetur per
Bald. in consil. lix. licet eleganter col. i. in principi. in i. volu. &
Nellum in tracta. bannitorum. in i. parte secundi temporis
q. xvi. Diuina vnica est quia vnus Deus scriptum est. n. Ma-
the. ca. iiii. Deum tuum adorabis & illi soli seruias, & in de-
cem præceptis quæ nobis seruanda Christus seruator noster reliquit simili-
ter scriptum est: vnum cole Deum. Ad idem tex. in l. i. C. de sum. tri. et fide
2 cath. † Humanam vero maiestatem triplicem esse testantur scribentes vi-
delicet Imperatoriam, Regiam, & Populi Romani. At ego dixerim qua-
druplicem esse principaliter Pontificiam, Imperatoriam, Regiam & Po-
3 puli Romani olim, nunc vero extinctam. † Harum autem maior est Pon-
tificia. Pontifici etenim vniuersalis ecclesiæ Imperium a Deo datum est.
4 xxij. distin. c. i. † & Pontifex Iesu Christi seruatoris nostri cuius vices in ter-
ris gerit locum obtinet c. inter corporalia in prin. in versicu. non enim hu-
mana de transla. episco. quinimmo dicitur in c. quanto. s. i. eodem titulo. q.
non puri hominis sed veri dei in terris vices gerit & habetur per Catald.
de Boncompa. in tracta. suo de potesta. papæ colum. v. versic. summa est.
5 † Hinc est q. Imperator vti inferior fidelitatem papæ iurare tenetur lxiij.
distin. c. tibi domino. de quo plene scribitur in clemen. Romani de iureiur.
& q. Pontificia maiestas Imperiali maior sit probat. text. in c. solite beni-
gnitatis. de maiori. & obediens. & habetur per Nicol. Boer. in tract. suo de
fedit. in vi. præsupposito. in versicu. idem si conspirat. contra papam nu-
me. 17. Ad idem tex. in c. si imperator. xcvi. distin.
6 † Post Pontificiam Imperialis sequitur maiestas, de qua in phe. insti. in
prin. & in l. quisquis. circa princ. C. ad l. iul. maieff. & in l. vlti. in prin. C. de
legib. ibi quid. n. maius quid sanctius imperiali maiestate ad idem tex. in l.
7 apertissimi in fi. C. de iudi. † Post Imperialem Regia se offert maiestas de
qua in l. i. C. vt nemo priuat. Ibi Regie maieffatis & in constitutio. Federi.

in ti. de pace tenen. in vsib. feud. vbi Math. de Affli. in ij. not.

- 8 † Quarto Romani populi maiestas dicebatur. Cicer. in iij. Phil. Tantus autem consensus municipiorum, coloniarūque prouinciæ Gallie ut omnes ad auctoritatem huius ordinis maiestatemq; populi Romani defendendā conspirasse videantur. Et idem Cic. in oratio. pro Rabirio. Inquiens operamq; darent vt imperium populi Romani maiestatsq; conseruaretur. Et de maiestate populi Romani habetur in l. i. ff. ad l. iul. maifesta. Ista autē maiestas Romani populi iam diu extincta est. † Roma enim omne ius suum in Principem transfudit, vt habetur in l. i. ff. de consti. prin. & in l. i. ff. de offic. præf. præto. & per Andre. de Iser. in sua gl. super constitutio. Regni in princip. nume. 22.
- 10 † Loco autem Romanæ Reipublicæ inclita Venetorum successit Reipublica, vnde de ea loquens Rapha. Fulgo. in consi. lxxij. in ij. colum. sic scripsit. † Nouioremaut Romam intelligo rempublicam Venetorum, quæ in suæ ditioni suppositis nouioris Romæ prærogatiua letatur. Cuma. et consi. lxxij. in fin. ciuitatem Venetiarum communem omnium patriam esse dixit. † Et iure merito Venetorū reipublica Romanæ olim reipublicæ letatur prærogatiua quia sicuti illa dum vixit neminem vnquam superiorem recognouit sic pariter & illa Venetorum neminem nisi Deum optimum maximum in temporalibus superiorem habet, quod ea ratione esse dici potest, quia ciuitas Venetiarum cum sit in mari fundata libera est, vt scribit Bal. in rubri. ff. de rerum diu. col. ij. in versicu. circa edicta quæro. Idem tenet Ioan. Fran. Ripa in l. i. nu. 8. ff. de acquir. pos. vbi dixit.
- 12 † Dominos Venetos nō teneri recognoscere Imperatorem, & idem scribit in l. infulam. nu. 22. ff. de verb. oblig. Hoc idem firmat Bartho. Cepo. in tracta. de serui. rusti. prædio. in c. de mari nu. 4. & Ias. in l. cunctos populos in repeti. col. xix. C. de sum. trini. & fid. cath. & idem Iason consi. lxx. col. i. in iii. volu. in quibus locis scribit qd † ciuitas Venetiarum non recognoscit Imperatorem immo in suis terris vim imperatoris obtinet, & omnia potest quæ Imperator in suis.
- 16 † Nulli ergo dubium ciuitatem Venetiarum, quam soleo appellare aliarum ciuitatum Reginam maiestatem habere. Nec obstat qd Bal. in consi. lxx. licet eleganter in i. volu. dixerit, qd aliarum ciuitatum citra Romam nulla est maiestas quia eius opinio, non procedit, in ciuitate Venetiarum per supradicta contra crimen læsæ maiestatis committi dicitur, vt voluit Pau. de Ca. in l. iij. vers. item nota tex. C. de epif. audien. vbi dicit qd † crimen læsæ maiestatis committitur quando per subditum fit contra statum seu regimen ciuitatis quæ per seipsam non per alium regitur, vt est ciuitas Venetiarum. Idem tenuit Præposi. in c. in primis in s. de persona col. vij.

versu. tertio dicitur. ij. q. i. vltra prædicta.

- 18 † Attribuitur etiam maiestas prætori vt in l. si familia. ff. de iurisd. om. iudi. & ibi per Alexan. & Claud. de Seifello in princ. ibi secundo pondera ad idem est tex. in l. penul. ff. de iusti. & iure & nor. Math. de Affli. in titulo de pace tenen. & eius violat. col. i in ij. nota. in vsib. feudo. & idem dixit Socinus consil. xxij. sequendo ordinem col. ij. versu. sed hoc aduertendum in primo vol. Hinc est q̄ actio popularis est contra eum qui prætoris maiestatem contempserit quia quilibet de populo contra eum agere vel excipere poterit, ita voluit Dynus in consil. xxix. prima quæstio circa medium argumen. ff. de iurisd. omni. iud. l. si quis id. & l. si familia publice enim interest prætorum decreta non contemni. ff. ad trebel. l. seruo inuito. s. si prætor. & dixit Soci. in dicto cōsi. xxij. q̄ † partis Gelfæ & Gibillinæ nulla est maiestas, quia hæ sunt duæ sectæ approbatæ solū in locis in quibus vigēt, quod voluit etiam Bald. in consilio lix. in primo volumi. & Nellus in tractatu bannito. in prima parte secundi temporis, quæstio. xvi.
- 20 † Dicitur etiam maiestas cuiuscunq̄ Principis dominium habentis & per se suos subditos gubernantis ad quod facit tex. in l. digna vox. C. de legibus. & tex. in l. ij. C. de episco. audien. Quinimmo, † quilibet liber populus maiestatem habere videtur, vt voluit Lucas de Pen. in lege prima colum. ij. in fin. C. de exacto. prædio. fiscal. libro vndecimo dicitur etiam maiestas magnitudo dignitatis iuxta illud Ouidij in quarto Metamor. Non bene conueniunt nec in vna sede morantur maiestas & amor.
- 23 † Dea quoque apud antiquos credita est esse maiestas, honoris ac reuerentie filia, de qua libro quinto Fastorum sic alludens scripsit Ouid.

Donec honos placidoque decens reuerentia uultu
Corpora legitimis imposuere thoris
Hinc sata maiestas quæ mundum temperat omnem
Quaque die partu est edita magna fuit
Nec mora confedit medio sublimis Olympo
Aurea purpureo conspittenda sinu.
Et Rursus.

Asidet ipsa Ioui Iouis est fidiissima custos
Et præstat sine ui sceptrâ tenere Ioui
Venit & in terras coluerunt Romulus illam
Et Numa: mox alij tempore quisque suo.

- 24 † Dicitur autem maiestas quasi maior status vel potestas ita dixit Odra. consilio xliij. item quæritur vtrum columna secunda, versiculo circa

sexum, quem refert & sequitur Præpositus in c. in primis in s. de persona, colum. vi. versiculo pro declaratione. ij. q. i. idem dixit Alberic. in l. quisquis. col. vi. in versic. circa primam quæstionem. C. ad legem iuli. maiestatis. & hinc dicitur crimen læsæ maiestatis, quia maior stans, seu maior status offenditur, & propterea quando non subditus committit in Principem, quia Princeps ille cui talis non est subditus, quo ad se, non est maior stans, crimen læsæ maiestatis committere non dicitur, de quo late dicam, infra suo loco.

S V M M A R I V M.

- 1 Crimen læsæ maiestatis quid sit, secundum Vulpianum?
- 2 Diffinitio Azonis.
- 3 Diffinitio totum diffinitum euacuare debet.
- 4 Omnis diffinitio per quam non cognoscuntur accidentia propria subiecti, non dicitur diffinitio, nisi equiuoce.
- 5 Diffinitio, seu descriptio criminis læsæ maiestatis, secundum Authorem.

Crimen læsæ maiestatis humanæ quid sit. Rubri.

1 **V** I D I M V S supra, quotuplex sit maiestas, quibus sit attributa, & quare sic dicatur, nunc vero operepretium est videre quid sit crimē læsæ maiestatis humanæ? Nam licet dixerimus supra, duplicem esse maiestatem, Diuinam videlicet, & humanam, in hoc nostro tractatu solum de læsæ maiestatis humanæ crimine agendum erit. † Est igitur crimen læsæ maiestatis, secundum Vulpianum in l. i. ff. ad l. iul. maiest. illud quod aduersus Populum Romanum, vel eius securitatem committitur. Demū in l. i. & ij. di. titi. idem Vulpianus ponit casus in quibus crimen prædictū committitur, verū quia diffinitio prædicta solū comprehendit casus qui contra Populū Romanum committebantur eo tempore, & ideo secundum tempora hodierna, diffinitio prædicta nimis restricta est, nec conuenit crimini prædicto in omnibus, secundum nostra tempora, quia vt supra diximus, Populi Romani maiestas extincta est, & omne ius suum in principem translātū, demum superuenit ius Codicis, quo dictum crimen dilatatum fuit, vt habetur in toto tit. C. ad l. iul. maie. & præsertim in d. l. quisquis. † Aliā diffinitionē, seu potius descriptionē, ponit Azo. in sua Summa di. titi. C. ad l. iul. maie. Dicens, q̄ crimē læsæ maiestatis est vbicunque quis contra urbem aliquid molitur, vel q̄ profugit ad hostes,

TRACTA. DE CRIM.

vel q̄ hostes qualitercunq; adiuuat, vel armis, vel pecunia, vel consilio, vel q̄ subiectas prouincias nititur facere rebelles, vel q̄ in ciuitate seditionem mouet, vel q̄ magistratus vel princeps vel qui circa eius latus sunt & militant occiduntur, vel arma summat, vel loca occupet, contra rempublicam. Ista diffinitio Azonis utiq; generalior est, & sic magis adaptatur ad dictum crimē, secundum ius Codicis. Attamen & ista non vsquequaq; satisfacit, quia † diffinitio totum diffinitum euacuare debet, vt notatur in l. i. ff. de testa. l. omnis diffinitio. ff. de regul. iur. & est gl. in rubr. C. de summa trini. & fid. cathol. Diffinitio autem prædicta talis non est, quia non comprehendit scientiam habentes de tali crimine committendo, & non reuelantes, quod utiq; est crimen læsæ maiestatis, vt in præalleg. l. quisquis, sane si quis, de quo dicam infra in titul. de pluribus quæstio. q. ij. Item non comprehendit mittētes literas hostibus, ac alios casus omnes de quibus in l. i. & ij. ff. ad l. iul. maiest. & in d. l. quisquis. C. eod. tit. Ideo prædicta proprie diffinitio dici non potest, quia † secundū Aristotelem lib. i. de anima. Omnis diffinitio per quā non cognoscuntur accidentia propria subiecti, non dicitur diffinitio, nisi equiuoce. Ea propter diffinitioni Azonis addendo, sic dicerem, † Crimen læsæ maiestatis est, vbicunq; quis subdicius contra principem, rempublicamve superiorem non recognoscentem aliquid molitur, vel q̄ ad hostes profugit, vel hostes qualitercunq; adiuuat, vel armis, vel pecunia, cōsilio, eisq; nuncios, vel literas mittit, secretave nunciat, vel subiectas prouincias nititur facere rebelles, vel in ciuitate seditionē mouet, vel efficit q̄ Princeps, senatores, collateralesve illius occiduntur, vel q̄ arma summat, vel loca occupet, contra Rempubicam vel Principem, vel q̄ de proditione & tractatu contra Principem, vel Rempubicam scientiā habeat, & non reuellet, vel quodcunq; aliud quis dolo malo faciat, quo Princeps respUBLICAve directe damnum patiat. Ista diffinitio generalior est, non tamen eam ex logicorum regulis sumptam, sed legali modo compactam dixerim, & vere potius descriptio quædam dicti criminis censenda est, q̄ diffinitio, per quam crimen læsæ maiestatis de quo tractare intēdimus, cognoscatur, vt in simili dixit Vulda, Zasius, in tractatu suo, feodorum, in principio, circa feudi diffinitionem.

S V M M A R I V M.

- 1 Maestas Papæ, primum gradum inter terrenas maestates obtinet.
- 2 Conspirando contra Papam, committitur crimen læsæ maiestatis.
- 3 Eisdem modis committitur crimen læsæ maiestatis contra Papam, siue per laycos, siue per clericos, quibus contra Imperatorem.

Offendens

- 4 Offendens Cardinalem incidit in crimen læsæ maiestatis.
 5 Papa ob demerita priuat Imperatorem.
 6 Verus Imperator dicitur quem Papa confirmat.

Qualiter & a quibus crimen læsæ maiestatis committatur.

Q V A E S T I O P R I M A .

- 1 V M maiestas summi Pontificis primum gradum inter
 terrenas obtineat maiestates vt supra diximus operæpre-
 tium immo debitum existimaui ab ipsa exordiri digniora
 etenim præponenda esse testatur glo.in.s.fi.institu.de iure
 natu.gen.& ciuil.in versu.ignoranter & glos.in rub.C.de
 2 senten.præfec.prætor.affri. † Primum igitur quero an cri-
 men læsæ maiesta.committi dicatur contra Papam quando aliquis cõtra
 ipsum conspirat & dicendum q̄ sic per text.in c.in primis.ij.qd̄.i.circa fi-
 nem vbi not.per Præposi.in.s.de persona colum.v.in versu.nota etiam
 3 eleganter. Quinimmo † eisdem modis committitur crimen læsæ maiesta-
 tis contra Papam, siue per laycos, siue per clericos quibus contra Impera-
 torem, de quibus in d.l.quisquis.C.ad l.iul.maiesta.& in toto titu. ff.eod.
 vt voluit idem Præposi.in præallegato c.in primis in.s.de persona.col.vij.
 versu. qui autem nu. 2 o. ij. q. i. adducit ad hoc text. in c.foelicis de pœnis in
 4 texto arguendo a fortiori. Ibi enim dicitur q̄ † offendens Cardinalem in-
 cidit in crimen læsæ maiestatis, ergo multo magis offendens papam auct.
 multo magis. C. de episco. & cleri. ad hoc facit etiam text. in c. de liguribus.
 xxij. q. v. & hoc procedit, siue clericus, siue laycus sit qui papam offendit
 per text. in d. c. foelicis, qui loquitur tam de clericis q̄ de laycis offendenti-
 bus Cardinalem quod ex pœnis inibi descriptis liquido constat in illis ver-
 bis, ibi si qua vero, & rursus ibi quod si quis, idem voluit Nico. Boerius in
 tract. suo de seditio. in sexto præsupposito col. v. versu. idem si conspirat
 contra papam, & ratio est in promptu quia si conspirans contra impera-
 torem incidit in dictum crimen d.l.quisquis idem dicendum a fortiori de
 conspirante contra papam qui imperatore maior est vt dictum fuit supra
 5 in prin. † Papa enim ob demerita imperatorem priuat vt in c. ad apostoli-
 6 cæ. de sen. & re iudi. lib. vi. Immo † is dicitur verus imperator quem papa
 confirmat c. venerabilem de electi. & hanc conclusionem q̄ crimen læsæ
 maiestatis dicatur committi contra papam tenuit etiam Bonifa. in clemen-
 ti. pastoralis in. s. sane. colum. ij. versu. nota q̄ crimen læsæ maiestatis de re
 iudica. nu. 23.

TRACTA. DE CRIM.
S V M M A R I V M.

- 1 Papa est omnium christianorum dominus.
- 2 Imperium secundum ueritatem ab ecclesia dependet.
- 3 Imperator est adiutor & protector ecclesie, & illam defendere tenetur.
- 4 Imperatores Reges ac Principes ecclesiam & eius ministros defendere debent.
- 5 Imperator conspirans contra Papam, & sancte Romanæ ecclesie statum criminale
sæ maiestatis committit.

Q V A E S T I O S E C V N D A.

- ECVUNDO quæro an imperator offendens papam in
sibus contentis in legibus loquētibus de crimine læsæ ma
iestatis & pro quibus alij incidunt in prædictum crimē
se quoq; læsæ maiestatis crimen committere dicatur.
hac quæstione Præpositus in c. in primis in. s. de perfe
tenuit q; sic in viij. col. in versicu. qui autem sint ij. q. i. d.
enim papa omnium christianorum dominus c. cuncta per mundum
2 iij. & t imperium secundum veram cōclusionem ab ecclesia dependet
voluit Barto. iuris auriga in extrauagan. ad reprimen. super verbo totius
orbis. Papa enim vtrunq; gladium habet spiritualem & temporalem,
exercitium temporalis ecclesia concessit imperatori, vt concludit Abba
c. nouit. colum. vi. versi. ex quibus omnibus de iudi. & Pet. de Anchar
dicta clemen. pastoralis. col. vi. versic. vigesimo sexto nota de sen. & re
dica. & habetur per Restaurum in suo tract. de imperat. q. v. colum. iij.
3 versi. pontifex nu. 4. Comprobatur quia t imperator adiutor & pro
ctor est ecclesie illamq; defendere tenetur vt per Anto. Rossellum in
sta. suo de potesta. papæ & impera. s. fi. nu. 3. hinc est q; fidelitatem pap
iurat. lxiij. distin. c. tibi domino, & per Bellenci. in tract. de subsid. carit.
4 lvi. & Pe. de Monte in trac. de monarch. concilij. quæstio. iij. nu. 8. t Co
stituti etenim sunt imperatores, reges, ac principes, vt ecclesiam eiusq; m
nistros defendere debeant. xxij. q. v. c. principes. & c. regum. & c. admi
stratores. per quæ iura ita dixit Specu. in tracta. suo de mod. general. con
5 cil. congregan. rub. xl. nu. 2. erit ergo ex præmissis conclusio q; t imper
tor conspirans contra papam & sancte Romanæ ecclesie statum quæ
defendere tenetur crimen læsæ maiestatis committit.

S V M M A R I V M.

- 1 Non subditus offendendo Principem cui non est subditus crimen læsæ maiestatis

non committit.

- 2 Subditus Imperatoris est subditus Papæ habitu licet non actu.
- 3 Subditus Imperatoris si Papam offendat incidit in crimen læsæ maiestatis.

QVÆSTIO TERTIA.

ERTIO quæro an subditus imperatoris machinans contra papam, vel statum ecclesiæ crimē læsæ maiestatis committere dicatur? dicendum videtur quod non, nam† non subditus crimen læsæ maiestatis non committit offendendo principem cui non est subditus, vt per doct. in l. quisquis: vbi Albe. C. ad l. iul. maiesta. & probat tex. in clemen. pa-

- 2 storalis. & ibi non scribentes de re iudi. contrarium verius esse dicast subditus enim imperij est subditus papæ habitu licet non actu vt no. Bar. in extrauagan. ad reprimen. in sua glo. in verbo totius orbis, & per ea quæ no.
- 3 Præposit. in c. cum verum. xcvi. distin. & in c. nouit. de iudi. † ideo si papam offendat incidit in crimē læsæ maiestatis, & hoc sentit Bar. in extrauagan. qui sint rebelles in versi. rebellando, hanc etiam opinio. sequitur Præposit. in c. in primis in §. de persona. colum. vi. versic. intellige subditus nu. 18. ij. q. i. & Bonifa. in d. clemen. pastoralis. §. sane. col. ij. in versi. nota quod crimen læsæ maiestatis nu. 23. vbi istam opinionem rationibus comprobabat, de quibus per eum ibi licet nonnulli contrarium teneant, faciunt pro prædicta conclusione quæ supra dixi in secunda quæstione proxima præcedente in qua conclusum fuit imperatorem machinantem contra papam incidere in crimē læsæ maiestatis, si enim secus esse diceremus in subdito imperatoris vtrique in hoc melioris conditionis essent subditi quàm ipse imperator quod nimis absurdum esset.

S V M M A R I V M.

- 1 Imperator non potuit ferre sententiam condemnatoriam pro crimine læsæ maiestatis contra Regem Robertum, qui non erat eius subditus.
- 2 Subditus Papæ offendens Imperatorem & si crimē læsæ maiestatis contra imperatorem non committat, illud tamen committit contra Papam.
- 3 Imperator est defensor Papæ & ecclesiæ, & ipsius papæ confederatus, eique fidelitatem iurat.
- 4 Subditus Papæ si non directe, saltim per quandam consequentiam Papam offendere dicitur offendendo Imperatorem, qui est fidelis confederatus Papæ, & ab eo coronatur.

- 1 **Q**uarto quero quid econtra dicendum sit, quando subditus papæ imperatorem offendit dicas q̄ crimen læsæ maiestatis non committit. vt est de eisum per tex. clem. pastoralis. de sen. & re iudica. vbi habetur q̄ t̄ imperator non potuit ferre sententiã condemnatoriã pro crimine læsæ maiestatis contra Regem Robertum qui non erat subditus imperatoris, sed papæ de quo ibi late per scribentes vbi Petr. de
- 2 Anch. in xix. not. dicas tamen q̄ t̄ subditus papæ imperatorem offendens si non committit crimen læsæ maiestatis contra imperatorem tamen illud committit contra papam imperatorem offendendo, ledit enim papæ maiestatem quia t̄ imperator est defensor papæ & ecclesiæ, vt dixi supra in ij. q. & est ipsius papæ confederatus, & ei fidelitatem iurat, vt in cl. i. de iur. re iur. ideo papam offendere dicitur facit tex. in l. i. in prin. ff. ad l. iul. maie. & in l. non dubito. ff. de capt. & postli. reuer. & ita tenuit Bar. in extrauag. qui sint rebel. in ver. rebellando. in versi. secundo potest intelligi vbi dixit
- 3 q̄ t̄ subditus papæ si non directe saltim per quosdam consequentiam papam offendere dicitur imperatorem offendendo qui est fidelis confederatur papæ, & ab eo coronatur. Hanc etiam conclusionem tenuit Præposi. in præalleg. c. imprimis. in §. de persona col. vij. versi. de imperatore numero 22. ii. q. i. & idem tenet etiam Pt. de Anch. in d. de. pastoralis col. iiii. circa medium in o. stauo notab.

S V M M A R I V M.

- 1 Federicus imperator capere faciendo Cardinales & alios prelatos cunctos ad concilium sacrilegium perpetravit.
- 2 Papa est Romane ecclesiæ fonsus, & Cardinales sunt eius filij spirituales primi gradus, ipsique maiestatem habent sicuti papa eorum pater, & eos offendens incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 3 Cardinales sunt pars corporis Papæ.
- 4 Cardinalem offendens incurrit crimen læsæ maiestatis.
- 5 Cardinalis est collateralis Papæ.
- 6 Episcopi licet iurent fidelitatem Papæ, tamen Cardinales tanquam viscera & pars corporis Papæ huiusmodi iuramentum prestare non tenentur.
- 7 Cardinales sunt consilij Papæ, & illi assistere debent continue, in curia comorantes.
- 8 Cardinales dicti sunt, a cardine, quia sicuti hostium in cardine vertitur ita in eis administratio totius vniuersalis ecclesiæ versatur.

- 9 Cardinales se habent ad Papam sicuti senatores ad imperatorem.
- 10 Imperator si offenderet Cardinalem aliquo ex modis contentis in c. foelicis. de poen. in sexto in crimen laesae maiestatis inciderebatur.
- 11 Cardinalem offendens in crimen laesae maiestatis, et sacrilegium committit.
- 12 Crimen laesae maiestatis commissum contra Principem secularem, dicitur crimen sacrilegio proximum.
- 13 Quibus modis Cardinalem offendens quis incurrat crimen laesae maiestatis.
- 14 Dispositio c. foelicis. de poen. in sexto fallit in eo qui ad sui defensionem Cardinalem percussisset.
- 15 Poena legis cessat, in percussore aliquem se defendendo.
- 16 Dispositio d. c. foelicis, dum loquitur de ratiōib. ibi, non habet locum in sola ratiōib. ibi, sed requiritur q. fuerit gestum nomine ratiōib. ibi.
- 17 Receptatores delinquentium contra cardinales puniuntur et ipsi poenis, de quibus in dicto c. foelicis.
- 18 Affines et consanguinei receptantes offendentes cardinalem nō puniuntur eadem poena qua extranei, attamen non absoluntur, sed mitiori poena cū eis agendum erit.
- 19 Cardinalis qui esset rebellis Papae expresse uel occulte impune potest occidi.
- 20 Idem dicendum esset si Cardinalis esset proditor Papae.
- 21 Quis dicatur proditor.
- 22 Franciscus Alidosius Cardinalis Papiensis licite potuit occidi a Francisco Maria Feltrio de Ruere Urbini Duce, et sanctae Romanae ecclesiae Capitano Generali, quia dum praefectus exercitus ecclesiastico uti legatus, ducibus gallici exercitus inimicis secreta nunciabat.
- 23 Christoforus Pierius Gigas Poeta Authoris Patruus.
- 24 Franciscus Maria Urbini Dux fuit absolutus.
- 25 Occultus rebellis seu proditor impune occidi potest, et q. fuerit occultus rebellis in iudicio super homicidio probatur.
- 26 Urbanus sextus Pontifex septem Cardinales qui clam cum Clemente cū eo de Pontificatu contendente conspirarant saccis inclusos in mari demergi iussit.

Q. V A E S T I O Q. V I N T A.

VINTO quæro an offendens Cardinalem incidat in crimen laesae maiestatis? unde dicendum q. non, sed q. sacrilegium committat per tex. in elemen. i. de poen. ubi tex. dicit si quis in hoc genus sacrilegij incidere q. quemuis Pōtificem iniuriose & temere percusserit. Secundo facit text. in c. ad apostolice in s. perpetravit. de senten. & re iudic. in

s. sexto ubi habetur q. imperator Federicus sacrilegium perpetravit cape

- re faciendo Cardinales & alios praelatos euntes ad concilium. Tertio pro ista opinione facit tex. in c. foelicis. de poen. in sexto in prin. ibi si quis deinceps in hoc, sacrilegij genus irreperit: communis tamen doctorum opinio est in contrarium videlicet q̄ offendens Cardinale læsæ maiestatis crimen incurrat quam tenuit And. de Iser. in consti. regni quæ incipit vt participatio col. ij. versi. in cardinalibus: vbi dixit q̄ † Papa est Romanæ ecclesiæ sponfus, & Cardinales sunt eius filij spirituales primi gradus tamen & ipsi maiestatem habent sicuti eorum pater Papa, et ideo dicit q̄ eos offendens incidit in crimen læsæ maiestatis. Hanc etiam opinionem tenuit Pet. de Ancha. in d. c. foelicis per illum tex. col. ij. in versi. quarto nota & Math. de Affli. in c. i. in versi. & bona committentium col. viij. circa fin. in ti. quæ sint regal. in vfi. feud. idem tenuit Ioan. And. in d. c. ad apostolice in. s. perpetravit in versi. cardinales. idem voluit Præposi. in c. in primis in. s. de persona. col. vij. nume. 20. in versi. qui autem sint. ii. q. i. vbi rationem assignat
- quia † Cardinales sunt pars corporis Papæ, & dixit Anto. Rosel. in trac. de concil. in. s. sed ex. nume. 45. & Bellene. in tract. de subsidio carit. q̄o. iiii. nume. 5. & Condisal. Villadiego in tract. de cardi. lega. nu. 11. Barbat. in tract. de præstan. cardi. in i. parte nu. 35. & dixi in tracta. meo de pensio. q. lix. nume. 12. & 13. & ista ratio mihi plus placet, quam ratio adducta per And. de Iser. q̄ Cardinales & ipsi maiestatem habere dicantur & cum ratione Præpositi concurrat Pet. de Anch. in d. c. foelicis. col. ii. in versi. quarto nota supra allegato vbi dixit q̄ † offendens Cardinalem incurrit crimē læsæ maiestatis quia lesio Cardinali leditur maiestas Papæ, quia † Cardinalis est collateralis papæ. Idem dixit ibidem Ioan. And. col. i. in i. not. firmatur ista conclusio per text. expressum in d. c. foelicis in princip. ibi sicuti reus criminis læsæ maiestatis: confirmatur etiam prædicta conclusio per
- ea quæ notanter voluit Hostien. in c. antiqua. de priuileg. vbi dixit q̄ licet episcopi iurent fidelitatem papæ vt in c. ego enim de iureiuran. attamen Cardinales tanquam viscera & pars corporis papæ huiusmodi iuramentum præstare non tenentur, vt etiam dixit Martin. de Lau. in trac. de cardi. q. xxxix. & in secundo tracta. simili iiii. q. & Barba. in præalleg. suo tract. de præstan. cardi. q. i. nume. 26. Condisal. in tract. de potesta. cardi. q. v. nume. 14. potest & alia ratio prædictæ decisionis adduci quia † Cardinales sunt consilarii Papæ, ideo illi assistere debent continue in curia commorantes, † dicti enim sunt Cardinales a Cardine quia sicuti in cardine hostium vertitur, ita in eis versatur administratio totius vniuersalis ecclesiæ, vt dixit idem Condisal. in tracta. de orig. digni. ac potesta. cardi. q. v. nu. 12. & ibidem nume. 11. dixit q̄ Papa permittere non debet Cardinales a se discedere propter eorum consilium habendum quia collaterales eius & de

9 **sui latere & pars corporis sui dicuntur & † Cardinales se habent ad Papam sicuti senatores ad imperatorem, vt ait Barba, in præalleg. tracta. de præstan. cardi. in prima parte q. ii. nume. 16. sed offendens consiliarium & senatorem imperatoris cōmittit crimen læsæ maiestatis l. quisquis in prin. C. ad l. iul. maiesta. ergo a fortiori offendens cardinalem consiliarium & senatorem papæ qui imperatore maior est, vt dixi supra in principio huius tractatus.**

10 **† Quinimmo si offendens Cardinalem aliquo ex modis contentis in d. c. foelicis de pœn. in vi. esset imperator in crimen læsæ maiest. incideret. vt voluit Præposi. in præallegato c. in primis in §. de persona in viij. colū. v. si. qui autem sint & ita expresse tenuit glo. in d. c. ad apostolicæ. de senten. & re iudi. in vi. in verbo cardinales & licet in illo tex. in §. perpetravit dicatur q̄ Federicus imperator capifaciendo cardinales sacrilegium perpetraverit. At tamen postmodum superuenit dispositio dicti c. foelicis de pœnis in sexto in qua dicitur generaliter q̄ offendens cardinales incidit in crimen læsæ maiestatis, & sic attenditur ista noua dispositio & licet etiam in d. c. foelicis dicatur si quis in hoc genus sacrilegij, & sic, et ibi vdeatur di-**

11 **ci q̄ sit sacrilegium offendere cardinalem dicere possumus q̄ † offendens cardinalem vtrunque crimen committit videlicet sacrilegium & crimen læsæ maiestatis vt probat tex. in d. c. foelicis. & ita procedant iura supra in contrarium allegata, & tanto maius est sacrilegium quanto persona contra quam committitur maior est vt dixit Ioā. Monachus in d. c. foelicis parum post principium in v. si. quod est maius allegat tex. in l. ij. & iij. ff. de re mili. idem dixit glo. in d. c. foelicis in versicu. sacrilegium, & quod offendens cardinalem sacrilegium committat tenuit etiam Barba. in præallegato tracta. de præstan. cardi. in i. q. basilica primi partis col. x. in versic. vlti-**

12 **mo faciat nume. 30. Nec mirum quia † crimen læsæ maiestatis commissum contra Principem secularem dicitur crimen sacrilegio proximum, ad**

13 **quod est tex. notabilis in l. i. ff. ad l. iul. maiesta. † Maiestatis etiam crimen non solum is committit qui cardinalem percutit, sed etiam qui illum hostiliter insecutus fuerit, aut ceperit, vel facientis socius fuerit, aut fieri mandauerit, vel factum ratum habuerit, aut ad id consilium dederit vel fauorem aut ex post receperit vel scienter defensus fuerit huiusmodi facinorosos vt expresse dicit tex. in d. c. foelicis.**

14 **† Illud autem q̄ in d. c. foelicis dicitur de percutiente cardinalem q̄ in crimen læsæ maiestatis incidat fallit in eo qui ad sui defensam cardinalem percussisset talis enim pœnas de quibus in d. c. foelicis non incurreret vt voluit glo. ibi in verbo percussisset, nam non peccat qui auctoritate legis aliquid facit xxij. q. iij. c. qui peccat idem tenuit Dominic. in præallega. c. foelicis**

- 15 licis in versu. in glosa in verbo percussit, † cessat enim pœna in percussen-
te se defendendo c. significasti. el. ij. de homici. vbi est tex. ad hoc notabilis.
& c. si vero. de senten. excommuni. Accedat elegans Ciceronis dictum in
oratio. pro Milone vbi sic scribit: hoc & ratio doctis, & necessitas barba-
ris, & mos gentibus & feris naturâ ipsa præscripsit vt omnē semper vim
quacumq; ope possent a corpore, a capite, & vita sua propulsarent.
- 16 † Et quia tex. in d. c. foelicis disponit q̄ habens ratum factū contra Car-
dinalem in terminis de quibus ibi incurrat in pœnas inibi contentas quæ-
ro an hoc indistincte verum sit: dicas solam ratihibitionem siue vt vtar
verbis Archidiaconi ibi placentiâ alio non præuio. & quod non sit ge-
stum illius nomine vel eo consulente non facit aliquem incurrere pœnas
de quibus in illo tex. ita dixit credere Archi. in d. c. foelicis. col. ij. in versu.
ratum habuit allegat in l. si vero. §. si post. ff. manda. referens huius opinio-
nis fuisse Tancredum in c. mulieres. de senten. excommu. facit quia volun-
tas. in mente retenta nil operatur Soci. in l. cum quid. colum. vlti. prope si-
nem nu. 46. ff. si cer. peta. Aretin. in l. titia. §. item resp. ondit el primo in fine
ff. de verbo. oblig. idem in l. hærede in prin. col. i. ff. de acqui. hæredi. Bart.
Socin. confi. cxxxix. in præsentia circa si. col. ij. Idem Socin. in l. paulus. ff. de
rebus dubijs.
- 17 † Et dum in d. c. foelicis de quo receptatores delinquentium cōtra Car-
dinales puniuntur & ipsi pœnis de quibus ibi, dicas id locum non habere
in consanguineo & affine delinquentis eundem receptante, ita voluit ibi
Ioan. Monach. col. ij. in versu. contrarium & ibidem Phil. Franc. col. ij. in
prin. in ver. in glo. in verbo receptauerit, & Pet. de Anch. col. i. in versu. Et
- 18 circa receptatores in quibus locis concludunt doctores præalleg. q̄ † affi-
nes & consanguinei receptantes offendentes Cardinalem non puniuntur
eadem pœna qua extranei receptatores punirentur, attamen non absoluū-
tur, sed mitiori pœna cum eis agendum erit, idem tenuit Franc. de Platea
in trac. de excom. in §. xxxij. col. ij. in prin. in versu. quærit gl. nu. 4.
- 19 † Conclusio supradicta q̄ occidens vel detinēs Cardinalem incidat in
crimen læsæ maiestatis & puniatur pœnis de quibus in præallegato c. fo-
licis fallit secundo quādo Cardinalis esset rebellis Papæ expresse vel oc-
culte, quia tali casu impune occidi capi & detineri posset facit tex. in l. pro-
ditores. ff. de re milita. & ita dixit de rebelle Bar. in extrauag. qui sint rebel-
les in verbo rebellando in versu. de pœna vero nume. 13. idem voluit
Cumanus confi. cliij. ad primum respondetur circa principi. & q̄ etiam re-
bellis occultus possit impune occidi sentit idem Bar. loco præalleg. in ver-
- 20 sicu. circa secundum de quo dicam infra in titu. de rebell. q. xi. † Idem di-
cendum esset si Cardinalis esset proditor Papæ quod multis modis acci-
dere

- 21 dere potest vt infra dicam in titu. de proditor. † & præsertim quando secreta papæ eius inimicis reuelleret. quo casu quis proditor dicitur vt late deducit Hippolit. Marfi. præceptor & promotor meus in consi. i. in prima
- 22 & secunda col. & dicam latius infra in ri. de prodit. in ij. q. † Hinc est qd licite potuit Franciscus Alidosius Cardinalis Papiensis occidi a Frâncisco Maria Feltrio de Ruuere Urbini Duce inuictissimo sanctæ Romanæ ecclesiæ tunc Capitanio generali tempore Iulij secundi Pontificis maximi: dictus nanque Cardinalis dum legari de latere munere fungeretur pro eodem pontifice in ciuitate Bononiæ vigente tunc inter prædictum Pontificem & Gallorum regem bello ecclesiastici exercitus secreta cui vti legatus præerat ducibus gallici exercitus nunciabat, ea propter Rauennæ vbi pontifex ipse aderat ab eodē Francisco Maria cōfossus interiit de cuius nece cū ad cardinalatus honorem non virtutibus, sed vti prædicto Iulio gratus assumptus fuisset Christophorus Pierius Gigas patruus meus Poeta non obscurus sic alludens scripsit.

Quisquis ad immeritos quotiens aspirat honores

Mox uoti est compos factus & ille sui

Metiri discat rerum qui finis habendus

Omnibus exemplo tu Papiensis eris.

- 24 † Formato igitur Romæ processu super prædicti cardinalis morte & in eodem constituto quod fuerat ipsi pontifici proditor propter reuelationem secretorum sui exercitus, Franciscus Maria Dux tanti sceleris ultor
- 25 absoluitur, idque iure factum fuit si quidem † occultus rebellis seu proditor impune occidi potest, & quod fuerit occultus rebellis seu proditor in iudicio super homicidio probatur de quo etiam latius dicam infra in titu. de rebel. q. xi. Adde quod postquam hæc scripseram inueni quod super prædicto casu do. Caro. Rui. præceptor meus celeberrimus doctor consuluit ad fauorem præfati illustrissimi Ducis quod videlicet Cardinalem prædictum ecclesiæ rebellem occultum impune occidere potuerit ut habetur cōsi. eius iij. proponitur in themate per totum in v. vol. Nō omit
- 26 tam qd † Urbanus sextus pontifex maximus duftos maria Nuceria ad Genuam septem Cardinales qui clam cum Clemente cum eo de pontificatu contendente conspirarant nulla mitiori pœna in eos contentus fuit qd vt saccis quisq; eorū seorsum alligatus & inclusus in mari demergeretur, teste Baptista Fulgosis in libello suo de dictis factisque memoratu dignis lib. vi. in rub. de seueritate exemplo xxv.

S V M M A R I V M.

1. Offendens uicarium Imperatoris uel papæ, non in contemptum Papæ, sed ob priuam Hierony. Gigaſ. C

tam iniuriam crimen læsæ maiestatis non committit.

- 2 Cardinalis uel legatus aut officialis Papæ, si esset Episcopus, & sub sua episcopali iurisdictione haberet aliqua castra, & aliquis eius subditus ab eo rebellare faceret aliquod ex dictis castris, talis propterea non committeret crimen læsæ maiestatis.
- 3 Subditus ledens prelatum inferiorem iure proprio dignitatem seu titulum comitatus uel episcopatus habentem crimen læsæ maiestatis non committit.
- 4 Crimen læsæ maiestatis contra Papam committi dicitur quando quis contra Cardinalem Legatum prouinciam gubernantem, & contra pacificum statum terrarum Romanæ ecclesiæ machinatur.
- 5 Leges loquentes de imperatore uel ipsius officialibus etiam q̄ sint pœnales extenduntur ad Papam & eius legatum.
- 6 Magna est coniunctio inter Romanam ecclesiam & imperium.

QVÆSTIO SEXTA.

EX TO. quæro an offendēs Legatum uel Vicarium Papæ incidat in crimen læsæ maiestatis? Et dicendum q̄ sic ut uoluit Bar. in extrauagan. ad reprimen. in uerbo rebellando uersū. quod hic dicitur nume. 4. idem tenuit Cardin. in clemen. pastoralis in princi. col. iij. in fi. de re iudi. & Præposi. in c. imprimis in. s. de persona. nume. xx. & xxxi. ij. q. i.

- 1 & Cuma. consi. cliij. ad primum respondetur ubi consuluit q̄ t̄ offendēs Vicarium imperatoris incidit in crimen læsæ maiestatis, hoc sane procedit quando legatus uel vicarius Papæ principaliter offenditur in contemptū ipsius Papæ illius potestatem & auctoritatem ac iurisdictionem denegando secus si id ageretur ob priuatam iniuriam eo etenim casu offendens Vicarium seu Legatum papæ crimen læsæ maiestatis non committeret ut tenet Præposi. in d. c. imprimis præallegato. s. de persona idem sentit Bart. in prædicta extrauagan. ad reprimen. in uersicu. ex tenore, & in d. uersic. rebellando. allegat Præpositus ad hoc Ancha. consi. cclxx. subdens q̄ t̄ Cardinalis uel Legatus, aut officialis papæ esset Episcopus utputa parmensis & sub sua episcopali iurisdictione haberet aliqua castra & aliquis eius subditus ab eo rebellare faceret aliquod ex dictis castris q̄ talis propterea non committeret crimen læsæ maiestatis, eo etenim casu nō offendit eum tanquam Cardinalem, uel Legatum papæ, sed uti parmensē Episcopū. Ad idem est consilium Calde. in rub. de accusa. consi. vi. & ultimo ubi cōsuluit q̄ uolens debellare castrum pertinens ad ecclesiam Rauennatē quoad temporalem iurisdictionem, crimen læsæ maiestatis non committit.
- 2 t̄ Nec crimen læsæ maiestatis committi dicitur quando prælatus inferior

qui iure proprio dignitatem seu titulum comitatus vel episcopatus habet a suo subdito leditur, vt voluit Calde. consil. viij. in tit. de accusa. ad idem facit quod voluit Pe. de Anch. in clemen. pastoralis col. ij. circa fin. in viij. nota. de re iudica. vbi dixit q̄ rebellis dicitur qui contra prosperitatē imperatoris vel imperij aliquid facit secus si contra alium inferiorem. Con-
 4 clusionem supradictam q̄ offendens Legatum papæ incidat in crimen læsæ maiestatis consulendo tenuit Pe. de Ancha. in consil. cclxxvij. ex prædi-
 5 cta facti narratione colum. v. vbi dixit q̄ t̄ crimen læsæ maiestatis contra Papam committi dicitur etiam quando quis contra Cardinalem Legatū Papæ prouinciam gubernantem, & cōtra pacificum statum terrarum Ro-
 6 manæ ecclesiæ machinatur per tex. in l. quisquis in prin. C. ad l. iul. maiest. & in c. si quis cum militibus. vi. q. i. t̄ Et si quis dixerit q̄ iura prædicta lo-
 quūtur quando aliquid contra imperatorem vel eius officiales quis molitur. non quando committitur contra legatum papæ, ideo ad casum prædi-
 ctum non extendēt cū pœnalia sint l. interpretatione. ff. de pœ. c. in pœ-
 nis. de regul. iur. in vi. Responde iura prædicta ad papam & eius legatum
 extendi. Nam si quando quis Cardinalem non Legatum offendit, & con-
 tra ipsum machinatur incidit in crimen læsæ maiestatis vt vidimus supra
 quæstio. v. & est tex. in c. scelicis. de pœnis in sexto a fortiori id dicendum
 erit quando quis machinatur contra statum Romanæ ecclesiæ, vel con-
 tra Cardinalem apostolicæ sedis legatū, eo etenim casu talis videtur facere
 etiam contra statum & tranquillitatem Imperij cum imperator sit aduoca-
 6 tus & defensor ecclesiæ, vt dixi supra q. ij. & ideo t̄ magna est conuinctio
 inter Romanam ecclesiam & imperium vt in aucten. quomodo oportet
 episcopos in prin. & ita voluit Pe. de Anch. in præallega. consil. cclxxvij.
 colum. secunda.

S V M M A R I V M.

- 1 Philippus Decius consuluit pro nonnullis cardinalibus qui a Iulio secūdo pontifice ma-
 xi. defecerunt, & conciliabulum Pisis indixerunt.
- 2 Tractans de imperio uel regno imperatore uel rege uiuente, incidit in crimen læsæ
 maiestatis.

Q V A E S T I O S E P T I M A.

SEPTIMO quæro an is qui papa uiuente de papatu con-
 uentikulam facit incidat in crimen læsæ maiestatis: & di-
 cendum q̄ sic ita voluit Ioan. And. in c. veniens de testib.
 Idem tenuit Mar. Lauden. in trac. suo de crimine læsæ ma-
 iesta. q. ix. allegat Bal. in l. quoniam liberi. C. de testi. quod
 notandum esse dixit contra concilium non canonice con-

TRACTA. DE CRIM.

- 1 Gregatum vt accidit tempore Iulij secundi pontificis maxi. a quo defecerunt nonnulli Cardinales & conciliabulum Pisis indixerunt quibus Philippus Decius insignis doctor adhesit & pro illis consuluit vt habetur cons. cli. maximi ponderis in i. vol. q. tamen conciliabulum improbatum fuit & approbatum concilium lateranense indictum per ipsum Iulium, mo post illius obitum sine debito terminatum per Leonem decimū dicti Iulij successorem: & conclusionem prædictam de faciente de papatu conuenticulam papa viuente tenuit etiam solemniter doctor præceptor meus do. Hippol. de Maris. in cons. i. col. iij. nu. 23. in i. vol. & Alex. in li. ff. ad l. iul. maiesta. pro qua conclusione facit tex. in c. si quis papa. lxxix. distin. idem tenuit Math. de Affli. in c. i. in versi. & bona committentium col. viii. versi. trigesimo octauo. nu. 101. in ti. quæ sint regal. in vsib. feudo.
- 2 Idem dicas de tractante de imperio vel regno imperatore, vel rege viuente, vt voluit idem dominus meus in dicto consilio primo sequitur Restaur. in tract. de imperatore. q. cxviii. in fine.

S V M M A R I V M.

- 1 Imperator est federatus papæ & eius aduocatus & defensor.

Q V A E S T I O O C T A V A.

- 1 QVAVO quæro an offendens imperatorem papam offendere dicatur, & sic incidat in crimē læsæ maiestatis quoad papam, siue imperatoris, siue papæ subditus sit? Dicendum q. sic quia ledens imperatorem qui est federatus papæ & eius aduocatus & defensor, vt habetur per Petrum de Monte in tractatu de monarch. concil. versiculo postquam nume. 3. Parid. de Puteo in tracta. de re mili. in s. pœnæ numero 3. Michal. Vulg. in tracta. de regim. mundi in secunda parte iiii. q. nume. 16. Francis. Arias in tracta. de bello. nume. 198. Marcus Mantua in tracta. de concil. nume. 194. & per Restaurum Perusinum in suo tracta. de imperato. quæstio. lxxiii. nume. 7. & 8. papam ledere & offendere dicitur, & ita voluit Bart. in extrauag. qui sint rebelles. in versi. rebellando colum. iiii. & Petrum de Ancharano in clemen. pastoralis colum. v. & in consil. cclxxx. & Oldra. consil. xliii. & Præposit. in c. imprimis in s. de persona numero 22. ij. quæstio. prima.

S V M M A R I V M.

- 1 Notorium probatione non indiget.
- 2 Super notorio non est necessaria sententia.

Q V A E S T I O N O N A .

O N O quæro an Cardinalis Legatus Papæ cōtra quem fuit commissum crimē læsæ maiestatis de quo dixi supra q. vi. possit declarare offendētem ipsum incurrisse pœnas de quibus in c. fœlicis. de pœn. in vi. statutas contra offendentem Cardinalem, supposito tamen quod delictum sit adeo notorium q̄ negari non possit, v̄puta si de eo tota

vicinia sit testis vt in c. pen. de purgat. cano. & xli. distin. c. in sacerdotibus in fi. & xxiiij. q. ij. c. sane? Circa quæstionem prædictam Archi. in d. c. fœlicis col. penul. ver. sed nunquid legatus. pro parte affirmatiua plura adducit fundamenta & præsertim quia sententiã condemnatoriã contra tales facinorosos lata est per constitutionem d. c. fœlicis. & sic executionem secum trahit, ita q̄ Cardinalis offensus nō est huiusmodi sententiæ promulgator, sed notificator siue denunciator allegat xxiiij. q. i. c. i. ibi factus sum exequutor veteris constituti non promulgator noui. Præterea in faciendo huiusmodi notificationem non videtur suam iniuriam prosequi, sed potius Romanæ ecclesiæ quod potest, vt in c. guilifarius & seq. xxiiij. q. iij. subdens q̄ cum præsuponatur factum notorium & t̄ notoria probatione non indigeant ij. q. i. c. manifesta. & c. quoniam. de fil. præsb. t̄ & propterea non sit necessaria sententiã super crimine vel iniuria notoria, non dicitur prædictus legatus iudex in causa propria, sed exequutor siue notificator pœnæ quod facere potest c. nouit. de appel. & hanc partē dicit tenuisse Inno. in c. i. de offi. deleg. in glo. vlti. versic. iniuriam. concludit tamen Archi. q̄ melius est, q̄ talis notificatio fiat per superiorem dicti Cardinalis legati cuius opinionem sequitur ibi Ioan. And. col. penul. in prin. & ibidem Pe. de Ancha. col. penul. versic. secundo quæro iuxta prædicta, & ista opinio mihi magis placet.

S V M M A R I V M .

- 1 Extrahens confugientem ad ecclesiam diuinam offendit maiestatem.
- 2 Etiam qui conatus fuerit extrahere aliquem de ecclesia, licet de facto nō extraxerit incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 3 Confugientes ad ecclesiam quantuncunque grauiã delicta cōmiserint in eadē tuti sunt.
- 4 Concedere licentiã iudicibus extrahendi de ecclesia enormium delictorum perpetratores est de reserualis papæ.
- 5 Extrahens de ecclesia publicum latronem vel nocturnum depopulatorem agrorum non incidit in crimen læsæ maiestatis.

- 6 Qui dicantur publici latrones & nocturni depopulatores agrorum.
- 7 Extrahens de ecclesia eum qui in ecclesia ea intentione deliquit ut ab ea defenderetur non incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 8 Extrahens de ecclesia eum qui per insidias et industriam homines occidit non incidit in prædictum crimen.
- 9 In terris ecclesiæ occidens etiam per insidias & industriam hominem gaudere debet immunitatem ecclesiæ.
- 10 Tex. exo ii. c. xxi. procedebat olim in altaribus ueteris testamenti quæ non erant tante autoritatis quante nostra sunt.
- 11 Deposito est mors ciuilis.
- 12 Quoties a canonibus mentio fit de morte intelligitur de morte ciuili, & potest etiam intelligi de sententia excommunicationis.
- 13 Lex antiqua faciens mentionem de morte, exponitur, idest per sententiam excommunicationis.
- 14 Canones facientes mentionem de morte intelligendi sunt de morte ciuili quoniam ipsi non imponunt pœnam mortis naturalis.
- 15 Alius intellectus ad tex. in d. c. xxi. Exodi.
- 16 Tex. in c. primo extra de homicid. loquitur de clerico per insidias homicidium perpetrante.
- 17 Opinio authoris circa d. tex.
- 18 Proditor quis dicatur?
- 19 Proditorie hominem occidere plus est quam ex proposito occidere.
- 20 Extrahens de ecclesia eum qui proditorie hominem interfecit non incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 21 Idem dicendum de extrahente de ecclesia eum qui appensate hominem extra ecclesiam interfecisset.
- 22 Quelibet causa etiam bestialis excusat a pœna.
- 23 Extrahens de ecclesia eum qui ueneno aliquem peremit non incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 24 Plus est hominem ueneno occidere quam ferro.
- 25 Triplex homicida non gaudet immunitate ecclesiæ.
- 26 Quando opiniones doctorum sunt uarie, unam sequens excusatur a culpa & dolo.
- 27 Iudex si captum in ecclesia libere relaxet, & dum ille relaxatus discedit facit illum iterum capi non dicitur ipsum relaxasse.
- 28 Qui tenetur aliquem relaxare non liberatur ab obligatione illum simpliciter relaxando in suo territorio, sed debet illum facere secure conduci extra suum territorium ad locum ubi possit secure stare.
- 29 Extrahens de ecclesia reum criminis læsæ maiestatis commissi contra Principem non incidit in crimen læsæ maiestatis.

- 30 Captus extra ecclesiam licet per ecclesiam ducatur inde uolenter extrahi potest nec ta-
li casu immunitas ecclesiae uiolari dicitur.
- 31 Veniens de ultramari cum equis & armis, & transiens per regnum Siciliae, ex quo
equi & arma non possunt extrahi sine Regis licentia, poterit eos conducere ad lo-
cum sui domicilij extra regnum sine aliqua Regis licentia.
- 32 Ductus per cimiterium licet extra captus, inde amoueri non potest.
- 33 Et sic semel uidit obseruari auctor in ciuitate Venetiarum, quamuis contraria opinio
in iure sit uerior, secundum eum.

Q V A E S T I O D E C I M A .

DECIMO quaero utrum extrahens uolenter de ecclesia
aliquem ad eam confugientem committere dicatur crimē
laesae maiestatis? Dicas q̄ sic tex. est clarus de hoc in l. ij. C.
de his qui ad ecclesias confugiunt, & ratio huius decisio-
nis assignari potest. † Nam extrahens confugientem ad
ecclesiam diuinam offendit maiestatem, quia ecclesia domus

Dei est ut habetur in euangelio Ioannis cap. ij. ibi nolite facere domum pa-
tris mei domum negotiationis q̄ offendere plus est quam terrenam offen-
dere maiestatem, sed offendere temporalem maiestatem est incidere in cri-
men laesae maiestatis l. quisquis, C. ad l. iul. maiesta. a fortiori offendens di-
uinam l. quicquam, versi. cum sane. & l. si quis in hoc genus, C. de episc. &
cleri. canonizata ij. q. i. c. si quis in hoc genus & ibi gl. & auct. gazaros. C.
de haereti. & c. vergentis. extra eo. ti. rationem praedictam adducit Odofr.
in l. ij. C. de his qui ad eccle. confug. posset iudicio meo & alia assignari ra-
tio dictae decisionis, quia eum confugientes ad ecclesiam sint in ea tunc ex
canonum dispositione pariter & legum nec ex ea possint extrahi nisi de li-
centia summi Pontificis utiq; extrahens illos immediate ledit pontificis iu-
risdictionem & attribuit sibi iurisdictionem quam non habet, sed soli pa-
pae competit ideo committit crimen laesae maiestatis per ea quae dicā infra
q. xxij. sub hac met rub. conclusionem praedictam q̄ extrahens aliquem
de ecclesia auctoritate propria incurrat crimen laesae maiesta. tenuit Abb.
in c. inter alia col. n. viij. in fi. de immuni. ecclesia. & rursus ibidem colum.
ix. in prin. in versi. & faciunt haec. & idem Abb. in c. penul. eo. ti. & Nico.
Boe in tra. de seditios. in vij. & ultimo praesupposito col. xij. nu. 56. & 57.

- 2 Quia immo non solum qui de facto & uolenter aliquem de ecclesia ex-
traxerunt incidunt in crimen laesae maiestatis, sed etiam hi qui extrahere co-
nati sunt ut uoluit gl. fi. in d. l. ij. quam ibi sequitur Saly. † Cum etenim co-
fugientes ad ecclesiam quantumcunq; graua delicta commisserint in ea

- dem tuti sint præallegato c. inter alia. c. fi. de immu. eccl. c. sicut antiquitus. c. miror. c. diffiniuit xvij. q. iij. hinc est q̄ extrahens inde aliquem auctoritate sua sede apostolica inconsulta diuinam offendit maiestatem quia violat immunitatem domus Dei: offendit & terrenam maiestatem videlicet
- 4 pontificem sine cuius auctoritate talis extractio fieri non potest. † Et cum concedere licentiam iudicibus extrahendi de ecclesiis enormium delictorum perpetratores sit de reseruatis papæ hinc est q̄ quando papa mittit nuncios suos ad potentatus consuevit illis tribuere facultatem legati Cardinalis de latere, & dare illis auctoritatē concedendi secularibus iudicibus licentiā huiusmodi, vt sepe vidi in facultatibus concessis sanctitatis sue nūtijs apud Illustriss. Do. Venetorum residentibus, vt fuerunt Hier. Verallus tunc Rotæ auditor, & Fabius Mignanellus Clarissimi iuris doctores quorum vterq; cardinalatus honore donatus sacrosanctū illum senatum virtutum suarum radijs illustrat.
- 5 † Fallit tamen conclusio prædicta in eo qui de ecclesia extrahit publicum latronem vel nocturnum depopulatorem agrorum vt voluit tex. in
- 6 d. c. inter alia. de immuni. ecclesi. † qui autem dicantur publici latrones & nocturni depopulatores agrorū vide per doct. vbi Abb. in d. c. inter alia.
- 7 † Secundo fallit in extrahente de ecclesia, eum qui in ecclesia ea intentione deliquit vt ab ipsa defenderetur ecclesia, de quo est tex. in c. fi. de immu. eccl.
- 8 † Tertio fallit in eo qui per insidias & industriam hominem occidit, & ad ecclesiam confugit, extrahens enim talem cum id iure permittente faciat c. i. de homi. non delinquit, vt habetur etiam Exodi c. xxi. Aduertatamen quia ista fallentia non videtur procedere, nam dispositio illa exodi registrata in d. c. i. de homicid. procedebat olim ex veteri testamento quo tempore nondum emanarant leges humanæ immunitatem ecclesijs conferentes, sed hodie videtur secus dicendum vt sentit Abb. in d. c. i. colū. i. in
- 9 versū. in glo. ij. de homicid. dicens q̄ † in terris ecclesiæ occidens etiam per insidias & industriam hominem gaudere deberet immunitate ecclesiæ, ablegat ad hoc tex. per locum a speciali in d. c. fi. de immu. eccl. vbi habetur q̄ committens ex proposito in ecclesia homicidium, vt ab ipsa ecclesia defendatur, tali priuilegio gaudere non debet, ideo punitur in eo in quo deliquit cum enim in ecclesia delinquendo sacrum violet a sacro non est defendendus, & sic ille text. loquitur de homicidio ex proposito commisso in ecclesia, ergo secus si homicidium ex proposito quis extra ecclesiam committat, per tex. in d. c. inter alia ibi quantumcūq; grauiā maleficia, dicens q̄ cum casus de quo in d. c. i. de homicid. non reperiatur exceptus a generali regula text. in d. c. inter alia, standum erit regule præsertim quia illa est lex
- 10 Exodi & non noua, Inno. vero in d. c. i. dicit q̄ † ille tex. Exodi procedebat

bat in altaribus veteris testamenti quæ non erant tante auctoritatis quantæ nostra sunt. Alij intelligunt illum tex. de mortuo per pœnitentiam, scilicet ut moriatur in peccatis suis, vel ut deponatur † depositio. n. est mors ciuiliſ ij. q. vij. c. quia ergo Hosti. autem dicit q̄ tex. in d. c. i. intelligi potest de incorrigibili, tandem Abb. relatis aliorum opinioibus distinguendo dicit tex. in d. c. i. de homi. intelligi posse tam de clerico quàm layco. de layco scilicet ut ab altari euellatur. i. ab ecclesia & a fidelium communione

21 per excommunicationem † quotiens enim a canonibus mētio fit de morte intelligitur de morte ciuili & etiam intelligi potest de senten. excommunicatur.

22 ut probatur in c. per venerabilem. qui fili. sint legit. † ibi enim lex antiqua faciens mentionem de morte exponitur moriatur videlicet per sentēciam excommunicationis, quia per eam veluti mortuus a communione quis se paratur, & ad hoc ille tex. est notabilis, veruntamen negare nō possumus q̄ illo tempore text. ille Exodi non loqueretur de morte naturali, per id

23 quod legitur & notatur in c. placuit. xxvi. q. i. † sed postquam dispositio illius tex. est incorporata in decretalibus inter canones intelligi debet ciuilit̄, secundū ipsorum canonum naturam quorum dispositio de morte loquens intelligitur de ciuili, cum canon non imponat pœnam mortis naturalis. † Secundo modo dicit Abb. in d. c. i. intelligi posse illum tex. in clerico qui cum sit de altari proprie ab altari euellitur, cū ipse altari sit affixus & obligatus, subdens q̄ hodie dupliciter potest intelligi primo de depositione quæ est quædam ciuiliſ mors. Secundo intelligi potest de morte naturali ut puta quando homicidium est adeo qualificatum q̄ non videatur ad pœnam sufficere ipsa depositio, nam eo calu deponi deberet & traditurie seculari ut moriatur, ita dixit idem Abb. in c. i. de his qui fil. occider. & in c. at si clerici. de iudi. At Fely. in d. c. i. de homic. dicit q̄ dictum Abbatis q̄ ille tex. loquatur & procedat tam in layco quàm in clerico implicat aliqualem cōtradictionem, dicens q̄ si loquitur in layco proditorie aliquem occidente procedet intellectus glo. ibi in verbo per insidias quæ dixit quod is qui per aggressiois insidias aliquem occidit non iuuatur immunitate ecclesiæ & sic quod iste erit quartus casus exceptus a supradicta regula generali tex. in d. c. inter alia. si vero loquimur de clerico ipse degra-

24 dabitur & tradetur curie seculari, dicens quod † per tex. in d. c. i. ita consuluſt contra quendam episcopum Pe. de Anch. con. si clij. ex narratis in factio colum. ij. qui dixit quod tex. in d. c. i. de homi. loquitur in clerico per insidias homicidium perpetrante, nam clericus dicitur proprie euelli ab altari, laycus enim non potest dici euelli, quia circa altare non ministrat, vnde qui radices non egit in loco ut fecit clericus in ecclesia euelli nō potest, priuatio etenim habitum præsupponit l. decem. ff. de verbo. obliga. Ideo

dicit debere intelligi illum tex. ibi euellas per degradationem vt moriatur videlicet vt moriatur per executionem iudicis secularis, nam verbum moriatur referri debet ad mortem naturalem, vt notatur in capi. placuit. xvi. q. i. c. susceptum de rescrip. in vi. subdens Ancha. loco præallegato q. dum ille tex. dicit euellas loquitur prælato & subdit impersonaliter moriatur quasi dicat non per prælatum ecclesiasticum, sed per iudicem secularem ei mors inferatur, dicens istam expositionem esse magis consonam menti illius tex. Exodi quàm sint alie quas refert Io. And. in d. c. i. & quod illa lex Exodi reddita fuit in volumine decretalium, vt seruetur non vt frustra membranas occupet. Idem dixit etiam ipse Petr. de Ancha. in repe. c. eaq. col. xxix. in fi. in versi. decimonono quæro. ij. col. xxx. in prin. in versicu. quidam miser sacerdos. de reg. iur. in vi. vbi refert miserabilem casum qui accidit tempore suo in ciuitate Venetiarum q. quidam sacerdos alium sacerdotem per industriam occiderat contra quem ipse consuluit, & ibi sequitur prædictum intellectum ad tex. in d. c. i. de homi. referens, tunc consuluisse episcopo Venetiarum, q. sacerdos ille homicida proditorius degradari poterat, & tradi curie seculari, vt vere moreretur, per tex. in præallegato c. i. & ibidem hanc opinionem tenuit Ioan. de Ana. col. fi. vbi tenet q. ille tex. c. primi. de homi. loquatur de eo qui proditorie hominē interfecit, & licet ista opinio q. ex illo text. inducatur q. clericus ex tali delicto mori debeat videatur rigoroſa tamen vt dicit idem Anchar. in d. c. ea quæ. habet in se equitatem, quia si contingeret q. clericus & laycus conspirarent in mortem alicuius & aliquem inſimul proditorie occiderent adeo q. laycus ex tali delicto dilaniaretur, si clericus solum ad perpetuos carceres damnaretur inter eos esset nimis magna poenæ inequalitas præsertim quia damnati ad perpetuos carceres vt plurimum carceribus fractis auſurgunt quod scandalum parat laycis contra clericos & prælatos.

- 17 † Opinio Pe. de Ancha. & Ioan. de Ana. q. text. in d. c. i. de homicidio loquatur de homicida proditorio mihi placet, & propterea recte cōsuluisse arbitror, Pe. ipsum tunc episcopo Venetiarum circa illum sacerdotem qui proditorie alium occiderat sacerdotem quem persuaſerat quod iret ad eius domum pro accipiendo maluatico, et cum ille iuisset ad id suusus pro habendo maluatico fuit a prædicto proditorie interfectus † proditor. n. is dicitur qui proximum circumuenit & eum callide seducit ut illū in periculum salutis trahat, xxiiij. q. iij. c. transferunt. xv. q. i. c. si cupis. item & is proditor dicitur qui dum se amicum ostendit postea damnū iniuriā vel machinationem infert, vt dixit Ang. in §. interdum. insti. de hære. quæ ab intesta. deferun. ad idem est glo. in xlvi. distin. c. clericus. & xi. q. iij. c. nolite, & late dicam infra in rub. de prodit. in i. q. ab illis enim qui aliud in ore

aliud in corde gerunt difficillimum est cauere, de quibus loquitur seruator
 noster dicens populus iste labijs me honorat, cor autem ipsorum longe est
 19 a me, vt habetur Math. ca. xv. † Et proditorie hominem occidere plus est
quam ex proposito occidere, vt puta inimicum apensate & apostate occi-
dere, quia ab inimico cauere possumus, ab eo autem qui se amicum extrin-
sece gerit, & intrinsecus inimicus est fere impossibile est cauere, nec assen-
tio opinioni dicentium q̄ tex. in d. c. i. de homic. loquatur de occidente ho-
minem ex proposito, quia huiusmodi intellectus aduersatur dispositioni
tex. in c. si. de immuni. ecclesi. qui tex. loquitur de committente homicidiū
in ecclesia ea intentione vt ab ipsa defendatur, & sic ponit casum exceptū
a regula generali d. c. inter alia. eo d. tit. qui tex. a contrario sensu probat q̄
committens homicidium ex proposito extra ecclesiam ad illam postmo-
dum confugiens tueri ab ea debet ne inde extrahatur confirmatur hoc
quia exceptio debet esse de regula, sed casus excepti in d. c. inter alia sunt
tales qui ex proposito & præmeditate committuntur vt est in publico la-
trone, & in nocturno depopulatore agrorum qui excipiuntur, in illo tex.
ergo & regula illius tex. intelligi debet etiam in homicidio pensato nō ta-
 20 men proditorio per supradicta. † Erit ergo conclusio q̄ extrahens de ec-
clesia eum qui proditorie hominem interfecit non incidit in crimen læsæ
 21 maiestatis. † Et idem dicas de extrahente de ecclesia eum qui apensate ho-
minem extra ecclesiam interfecisset, non ea ratione quia talis vt dixi supra
possit inde extrahi, sed ex eo q̄ tex. in d. c. i. de homi. patitur plures intelle-
 22 ctus † & quelibet causa etiam bestialis excusat a poena & dolo ligitur. s.
potest. ff. de liberal. cau. Cassio. decis. xix. nu. 4. super regul. cancel. Rocch.
de Curte in tracta. de consuetu. nume. 124. & dixi in tractatu de pensio.
q. lxxv. nu. 2. & facit text. in l. i. in fi. ff. de abige. ibi, siue iustus siue iniustus
& scribit Boer. deci. 168. nu. 1. in prima parte.
 23 † Quarto fallit supradicta conclusio quod extrahens aliquem de eccle-
 sia incidat in crimen læsæ maiestatis in eo qui ex ecclesia extrahit eum qui
 veneno aliquem peremit, talis enim proditor dicitur vt dixit Fely. in præ-
 24 allegato c. i. de homic. & ibidem Ioan. de Ana. col. i. nu. 1. † plus est enim
 hominem veneno occidere quam ferro l. i. C. de malefi. & mathe. per quē
 tex. dixit Bal. in l. nemo. C. de summa tri. & fid. cathol. quod qui alicui ve-
 nenū exhibet illum proditorie interficere dicitur, & casus huiusmodi pro-
 cūldubio comprehenditur sub dispositione tex. in d. c. i. de homic. cum ve-
 rum sit dicere quod propinans alicui venenum ex quo ille moriatur dici-
 tur illum per industriam & insidias occidisse, nam venenum vt plurimum
 subministratur ab eo de quo venenatus cōfidit, & sepe magnis viris præ-
 paratur a quo pauperes et viles regulariter sunt immunes, iuxta illud luue

- nalis. Fictilibus nulla miscent aconita. Et licet Ioannes de Anan, in dicto capitulo primo, quem sequitur idem Nic. Boer. decisio. 109. nume. 5. in prima parte dicat quod forte dici potest quod triplex homicida non gaudeat immunitate ecclesie. Primo qui in ecclesia occidit, secundo qui veneno necat aliquem, tertio is qui proditorie occidit, vt in dicto c. i. de homici. nihilominus id mea quidem sententia sine dubitatione tenendum est per supra dicta, & quanuis varie sint in hoc doctorum opiniones. Istud etiam com-
- 26 probat predictam quartam ac etiam tertiam fallentiam: quia tibi varie sunt doctorum opiniones, vt in casu nostro in quo aliqui tenent predictos esse tutos in ecclesia, aliqui, non excusatur a dolo & a culpa vnam sequens: secundum not. per Innocen. in c. ne initaris. de constitu. & notatur in l. cum prolati. ff. de re iudi. & habetur per Stefa. de Federicis in tract. de interpret. iur. in vlt. parte, col. fi. in fi.
- 27 t Vnum tamen in hac materia nota dignum non omittam quod si iudex captum in ecclesia relaxet libere, si dum ille relaxatus discedit facit illum iterum capi non dicitur ipsum relaxasse, vt no. Arch. in c. miror. xvij. q. iij. Bar. in l. i. per illum tex. C. de nauicular. lib. xi. in ver. venio ad versus venientes. Idem dixit Fely. in c. ego enim. col. fin. versic. item infert de iure iuran. Et ideo dixit Abb. in c. accedens in principio per illum text. de procurato. quod tibi is qui tenetur aliquem relaxare seu restituere non liberatur ab obligatione illum simpliciter relaxando in suo territorio, sed debet illum facere secure conduci extra suum territorium ad locum vbi possit secure stare.
- 29 t Quinto fallit in extrahente de ecclesia reum criminis laesae maiestatis commissi contra principem de quo dicam infra in titulo de pluribus quaestionibus. q. iij. vide ibi dicta, talem nanque de ecclesia extrahens crimen laesae maiestatis committere non dicitur.
- 30 t Sexto fallit quando aliquis extra cimiterium vel ecclesiam a iustituario vel officialibus est captus, & ducitur per ecclesiam, nam tunc inde etiam violenter extrahi potest nec tali casu immunitas ecclesiae violari dicitur, ita voluit Archidiacon. in capitulo sicut. decima septima quaestione quarta, & Ioan. Lupus in repetitione rubricae de donatio. inter virum & uxorem, vt refert & sequitur Nicola. Boer. in suis decisio. decisio. clxxvij. numero 13. in prima parte, facit ad hoc quod voluit Andr. de Iser. in rubrica quaestio-
- 31 sint regal. in vltibus feudorum, vbi dixit tibi quod si quis veniret de vitro mare cum equis & armis, & transiret per regnum Siciliae, ex quo equi & arma non possunt extrahi sine Regis licentia, quod poterit eos conducere ad locum sui domicilij extra regnum sine aliqua Regis licentia, per textum in lege si quis post hanc, in versiculo data similiter, C. de edific.

§ 2 priuat. & ibi glos. & Cyn. Alberi. & Angel. † contrariam partem quod immo du stus per cimiterium inde amori non possit, tenuit Marcus Mantua consilio lx. circa finem. numero decimosextimo, allegat Romanum in lege plerique, & ibi lason ff. de in ius vocan. & in argumentum text. in lege quis sit fugitiuus. s. idem celsus. ff. de edilitio edict. & in lege sicuti. s. aristo, & ibi Bald ff si seruit. vendic. pro prima opinio. facit text. in capitulo inter alia. de immunita. ecclesia. qui loquitur in confugiente ad ecclesiam, & tex. in capitulo diffiniuit. & in capitulo sicut. xvij. q. iij.

§ 3 † Vltimum tamen opinionem semel seruari vidi in alma ciuitate Venetiarum aliarum ciuitatum Regina, sed primam verioremi puto. Nec obstant allegata per Mantuam, quia procedunt in eo, qui insecutus ab officialibus, vt caperetur fugiens se in ecclesiam recepit, & sic ad eorum manus non peruenit, & similiter tex. in d. l. quis sit fugitiuus. s. idem celsus. loquitur de seruo fugiente, qui se in tutum locum recepit, nec similiter obstat dictum Bald. in dicta l. sicuti. s. aristo. quia loquitur in bannito insecuto ab officialibus vt caperetur qui aufugit in alienum territorium, nam ibi capi non potest.

S V M M A R I V M.

¶ Qui hominibus armatis templa occupat læsæ maiestatis reus est.

Q V A E S T I O V N D E C I M A .

V N D E C I M O quæro vidimus in proxima præcedente quæstione qualiter extrahens aliquem de ecclesia propria auctoritate ad quam ille confugerat incidit in crimen læsæ maiestatis, per textum in lege secunda. C. de his qui ad ecclesi. confugi. Modo videamus quid dicendum de eo qui sibi templum occupat? Dicas quod talis incidit in crimen lætæ maiestatis. vt probat text. in lege prima, ibi locave occupentur vel templa. ff. ad legem iuli. maiestat. ad idem est text. in l. secunda. ff. de colleg. illici. iuncta glos. ibi in verbo tenetur, vbi tex. iuncta glo. probat qd † is qui hominibus armatis templa occupat læsæ maiestatis reus est, facit etiam ad id text. in lege denuntiamus. C. de his qui ad ecclesi. confugi. & ita tenet Lodouic. Montal. in tractatu suo de reprobatio. senten. Pilati. articulo primo. nume. 70.

- 1 Impedientes nuntios per legatum apostolicum ad Papam missos, & spoliantes eos literis Papæ directis, incidunt in crimen læsæ maiestatis.
- 2 Imperator obtinet primum locum post Papam.

Q V A E S T I O X I I.

VODECCIMO quæro, an qui nuntios per legatum apostolicum ad Papam missos in via publica impediunt, & literis papæ directis spoliant in criminis læsæ maiestatis delictum incidant? Circa hoc Roma. in confi. cclxxv. quæritur primo, tenuit q. sic, per tex. in l. i. in prin. ff. ad l. iul. maiesta. Verum quia vt supra diximus in i. q. huius rubri, crimen læsæ maiestatis committitur contra papam, siue per clericos, siue per laycos eisdem modis quibus committitur contra Imperatorem, vt in toto titu. ff. & C. de crimi. læsæ maiesta. vt etiam dixit Præposi. in c. imprimis. in. §. de persona. col. vij. vers. qui autem. nu. 20. ij. q. i. ideo deuenimus ad materiam criminis prædicti, videlicet quot & quibus modis crimen prædictum committatur contra Imperatorem alios Principes & ciuitates, & quia † citra Papam, Imperator primum obtinet locum ab eo exordiendum erit.

S V M M A R I V M.

- 1 Machinando contra personam Imperatoris, crimen læsæ maiest. committitur.
- 2 Perduellionis reus dicitur qui contra personam Imperatoris, crimen læsæ maiestatis commisit.
- 3 Duellum hoc solo casu fieri lex romana permittebat.

Q V A E S T I O X I I I.

RTIODECCIMO quæro quando Imperator offendi dicatur, vt quis crimen læsæ maiestatis contra eum commississe dicatur? † Responde quando aliquis machinatur contra eius personam proculdubio crimen læsæ maiestatis committit vt dixit Odofr. in rub. C. ad l. iul. maiesta. & Præposi. in c. imprimis. in. §. de persona. col. vij. vers. de imperatore. ij. q. i. & est tex. in l. quisquis. in prin. C. ad l. iul. maiesta. & hoc

procedit, siue quis id solus faciat, siue cum alijs conspirando in necem ipsius Imperatoris, siue cum militibus, siue cum priuatis, siue cum barbaris, vel illum offendere promittendo, vel iureiurando affirmando, vt habetur in d. l. quisquis. in prin. & ibi doc. & tales perduelles dicuntur, vt testatur Vulpianus in l. si. ff. ad l. iul. maieft. idem dixit Ioan. de Tur. Crema. in c. si quis. s. porro. vi. q. i. inquiring q. † perduellionis dicitur reus is qui contra personam imperatoris crimen læsæ maieftatis commisit. † Duellum etenim Romana lex hoc solo casu fieri permettebat, idem dixit etiam Tur. Cremat. in summa. iij. q. iij. & Specu. in tit. de accusa. s. i. versic. secundo crimen perduellionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Conspirando in necem consiliarij uel collateralis imperatoris, offenditur imperatoria maieftas.
- 2 Consiliarij, uel collaterales imperatoris dicuntur pars corporis ipsius imperatoris.
- 3 Consiliarij, uel collaterales imperatoris, & ipse imperator dicuntur unum corpus.
- 4 Consiliarij dicuntur inherere Principi sicut stelle firmamento cæli.
- 5 Priuata inimicitia non excusat aliquem a crimine læsæ maieftatis.
- 6 Occidens consiliarium, siue collateralem Imperatoris ex priuata inimicitia non incidit in crimen læsæ maieftatis.
- 7 Andreas de Isernia dum esset Regius consiliarius in Regno occisus fuit. Ex constitutione regni occidens consiliarium Regis ex priuata inimicitia tenetur crimine læsæ maieftatis.
- 8 Occidens consiliarium Principis in ipsius principis odium siue reipublicæ, ut tali consiliario careat incidit in crimen læsæ maieftatis.
- 9 Secus si ob priuatam inimicitiam regulariter.

Q V A E S T I O X I I I I.

VARTODECIMO quæro, quid dicendum de conspirante in necem consiliarij imperatoris, vel illius collateralis? Dicas & hunc in crimen læsæ maieftatis incidere: † offenditur. n. ex hoc imperatoria maieftas: † tales nãq. pars corporis ipsius imperatoris dicuntur, vt dixit text. in d. l. quisquis. in prin. C. ad l. iul. maieft. facit tex. in c. foelicis. de poen. in vi. & habetur per Lucam de Pen. in l. nihil. C. de pala. sacr. larg. lib. xij. ad idem est tex. in c. si quis. vi. q. i. & ibidem Præposi. † Ex Imperatore enim Rege, vel Principe vnum corpus fieri dicitur, & creari cum eius

- consiliarijs, vt habetur in præallegato c. si quis. & in d. l. quisquis. & in d. c. felicitis ac in l. humanum. C. de legi. † Quinimmo consiliarij dicuntur inherere principi sicut stelle firmamento cœli, secundum Bald. in l. cum multa. C. de bon. quæ liber. & veluti splendor fulgent firmamenti, argumento tex. in c. super specula. de magistr. & dicuntur solis radij. c. multi. de poen. distin. ij. & tradit Nicol. Boer. in tracta. de auctoritate mag. confi. numero 129. Et prædicta videntur procedere etiã si quis ex priuata inimicitia occideret collateralẽ vel consiliarium Principis, nam vt dicunt Bal. & Inno. in c. i. de offi. d. leg. † priuata inimicitia non excusat aliquem a crimine læsæ maiestatis.
- 6 † Contrariam autem partem q̄ occidens consiliarium seu collateralẽ Principis ex priuata inimicitia non committat crimen læsæ maiestatis, tenuit Bar. in l. hostes. ff. de capt. & positi. reuer. quem sequitur And. de Iser. in c. i. in §. & bona committentium. in tit. quæ sint regal. in vsib. feudo. qui circa hoc plura scribit, idẽ tenuit Mart. de Laude in tract. de crimi. læsæ maiesta. q. xxi. & Mathe. de Affli. in d. §. & bona comittentium. col. i. & ij. referens q̄ † And. de Iser. dum esset regius cõsiliarius in regno occisus fuit ob cuius mortem Regina Ioanna constitutionem edidit q̄ occidens Regis consiliarium etiã ex particulari odio, vel inimicitia, siue vt Rex illo vili consiliario careat poena criminis læsæ maiest. teneretur, & idẽ Mathe. in constitu. regni. lib. ij. in tit. de his qui fideius. nu. 38. vbi attestatur vidisse rescriptum Regine Ioannæ primæ in quo condemnabantur de crimine læsæ maiesta. sceleratissimi illi qui virum insontem et reipublice vtilem Andream de Isern. prædictum interfecerunt, supradictam opin. tenuit etiã Aymo Crauetta confi. vi. col. xvij. in vers. tertio arguitur. nu. 79. in i. volu. & Egid. Belle. confi. xv. erit ergo ex præmissis firma conclusio q̄ occidens consiliarium Principis, siue eius collateralẽ in ipsius principis odiũ, siue reipublicæ, vt tali consiliario careat in crimen læsæ maiestatis incidit quod etiã tenuit Lucas de Pen. in l. quotiens. col. ij. vers. sic dicimus. C. de exact. trib. lib. x. † Secus si ob priuatã inimicitia, voluntas enim & propositum distinguunt maleficia l. qui iniurie. in prin. ff. de fur. idẽ erit in offendente senatorem Principis per tex. in d. l. quisquis. in prin. nam licet se cus statutum fuerit per Reginam Ioannam in Regno Neapolitano dicta constitutio non constituit ius vniuersale.

S V M M A R I V M.

- 1 Christum Cruci affligere dicuntur qui eius sacerdotes prosequuntur.
- 2 Hippolytus de Marjilijs magnus criminalista fuit præceptor & promotor authori.

- 3 Dux Valentinus Alexandri sexti Pont. Max. filius, uicarios perpetuos qui erāt in Ro
 mandiola partim ferro, partim ueneno sustulit scelesta dominandi cupiditate.
 4 Christophorus Pierius Gigas Poeta, authoris patruus.

Q V A E S T I O X V.

VINTODECIMO quæro quid dicendum de offen-
 dente vicarium imperatoris Regis vel Principis? dicas q̄
 ex hoc leditur maiestas Principis, ea propter talis læsæ ma-
 iestatis reus erit, tunc enim perinde est ac si contra Princi-
 pem ipsum attentatum esset. facit q̄ legitur iij. q. i. c. nulli.
 in fi. vbi dicitur q̄ † Christū cruci affigere dicuntur, qui eius

- sacerdotes prosequuntur. Deus nanque organo Zachariæ, prophetæ c.
 eius secundo dixit, qui vos tangit, pupillam oculi mei tangit & transumpti
 ue habetur ij. q. vij. c. accusatio. ad idem facit quia qui Christi sacerdotes
 recipit, aut spernit Christum spernere, aut recipere videtur xxi. distin. c. in
 nouo. viij. q. i. c. qui vos. Ad idem facit quod habetur xvi. q. i. c. reuertimi-
 ni. vbi dicitur q̄ cum affliguntur sacerdotes Christus affligitur. Hanc opi-
 nionem tenuit Rapha. Cuma. consi. cliij. Ad primum respondetur, vbi di-
 xit, q̄ per iniuriam factam Vicario Principis crimen læsæ maiestatis com-
 mittitur, ad quod plura allegat quæ transcribere non curauit videre pote-
 ris ibi per eum, idem tenuit † magnus criminalista præceptor & promo-
 tor meus dominus Hippol. de Marfi. consi. i. col. iij. nume. 20. in i. volu. &
 Lauren. Calcan. consi. li. licet his quæ supra col. ij. nume. 6. Hanc etiam opi-
 nionem tenuit Ang. in tracta. suo malefi. in verbo che hai tradito la tua pa-
 tria, in versicu. quæro aliquis congregat, in fi. versic. secus si contra. nume-
 ro 4. vbi dicit hoc notandum esse contra vicarios perpetuos in prouincia
 Romandiole quorum tamē nullum extare istis temporibus videmus vt
 olim tempore quo Angel. prædicta scripsit extabant. † Nam Rauenne
 Polentani, Cesene & Arimini Malateste, Foroliuñ Ordellaffi demū Riarij,
 Imole Alidosii post Riarij, Fauentie Manfredi pro sancta Romana
 ecclesia Vicarij fuere perpetui, quorum aliquos Cesar Borgia Dux Va-
 lentinus nuncupatus Alexan. sexti Pont. Max. filius ferro partim, & par-
 tim veneno sustulit scelesta dominandi cupiditate ductus, ob q̄ tot Ita-
 liæ Principes suis eiecit sedibus, de quo cum mortuo Alexan. patre om-
 nia amisset, per belle alludens † Christophorus Pierius Gigas patruus
 meus Poeta non obscurus sit scripsit.

Sepe Valentinus Cesar dixisse notatus

Aut nihil in terris, aut ego Cesar ero.

Hierony. Gigas.

E

Tunc sua fortune fuerat rota nam albula fluxit
 Et fluxit Rodanus ad sua uota diu
 Nunc uero in sicco est fluiuius defecit uterque
 Hetrusca & prima Clausus in arce fremit.

S V M M A R I V M.

- 1 Offendens Ambasciatorem Principis perinde est ac si Principem offendisset.
- 2 Rumpens securitatem datam a Principe incurrit crimen læsæ maiestatis.
- 3 Legatus conueniri non potest in loco sue legationis, sed habet ius reuocandi.
- 4 Ambasciator sui Principis uices fungitur.
- 5 Ambasciatores securitatem de iure gentium habere dicuntur.
- 6 Ambasciatores dicuntur sancti, nec possunt pro repressalijs capi.
- 7 Offendentes Ambasciatores sacrilegium committere dicuntur.
- 8 Bannitus ex Florentia, si ad florentinos Ambasciator per suum Principem mittatur, offendi ibi tanquam bannitus non potest.
- 9 Offendens Ambasciatorem alicuius Principis cuius dictus, offendens non erat subditus, crimen læsæ maiestatis non committit.
- 10 Non subditus offendens Principem crimen læsæ maiestatis non committit.
- 11 Offendens legatum Principis non odio ipsius Principis, sed particulari inimicitia non incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 12 Offendens Ambasciatorem qui finita sibi commissa ambasciata redditum suum retarabat non incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 13 Legatus qui differt reuerti cum possit, legatorum priuilegio non gaudet.
- 14 Offendens legatum Principis reuertentem ex legatione sua, postquam est ingressus principalem ciuitatem sui Principis, in qua ipse Princeps residet, non incidit in crimen læsæ maiestatis, quia non dicitur amplius legatus.
- 15 Offendens legatum Papæ in reuersione postquam ingressus est portam Romæ, non incidit in crimen læsæ maiestatis, nisi talis legatus esse Cardinalis.

Q V A E S T I O X V I.

- EXTODECIMO quæro quid dicendum de offendente Ambasciatore Principis, sic enim Principis legatum uocant, an incidat in crimen læsæ maiestatis & dicas q̄ sic, ut uoluit Bal. in c. i. de offic. deleg. per tex. in l. ossa. s. ff. de relig. & sup. fune. † perinde enim est ac si principem ipsum offendisset, ut inquit Bal. in d. c. i. ad quod facit text. in c. ex literis. eo. titu. opinionem Bal. sequitur Fely. in præalleg. c. i. in fin. ubi pro

2 opinione Bal. sic arguit † rumpens securitatem datam a principe incurrit
 crimen læsæ maiestatis textus est in l. i. ff. ad l. iul. maiest. Sed Ambasciatores
 hanc securitatem habere dicuntur l. ij. ff. de iudi. ergo offendens istos ipsum
 3 Principem offendere dicuntur. Dicitur tu q. in d. l. ij. in s. legatis non proba-
 tur intentio Fely. quia ibi disponitur q. † legatus conueniri non potest in
 4 loco sue legationis, sed habet ius reuocandi, & sic ille tex. non loquitur de
 alia securitate, opinio autem Fely. in se vera est, sed alia ratione † Amba-
 sciator etenim sui Principis vice fungitur facit tex. in c. sane. de offi. deleg.
 & ibi not. Abb. hinc est q. offendens illum, & eius Principem offendere
 5 dicitur. Præterea † isti legati quos Ambasciatores vocant securitatem de
 iure gentium habere dicuntur, ideo nemo eos offendere debet l. fi. ff. de le-
 ga. l. sancitum. ff. de rer. diuisio. & habetur per Bart. in l. i. versic. circa hanc
 legem quæro ff. ad l. iul. maiesta. & per Marti. de Laude in tracta. de legat.
 6 principi. q. xvij. facit quia † isti legati dicuntur sancti, vt habetur per Ange.
 in l. ij. s. legatus. de iudi. Nec possunt pro reprefalijs capi vt voluit Bar. in l.
 fi. ff. de lega. & Marti. de Lau. in præallegato tract. q. xxxi. & xxxvij. Im-
 7 mo † offendentes legatos, qui sancti dicuntur committunt etiam sacrile-
 gium, vt no. Ang. in l. consensisse. s. legatis. de iudic. quod tenet idem Mar-
 ti. in præallega. q. xxxvij. & licet ipse Marti. in eodem tracta. q. v. dixerit,
 q. is qui Principis legatum verberat, vel ei iniuriam infert teneatur lege iu-
 lia de vi publica. Attamen opinio Bal. & sequacium tenentium q. offen-
 dens Principis legatum crimen læsæ maiestatis committat, mihi plus pla-
 cet per ea quæ supra dixi, in qua opinione fuit etiam Bar. in extrauag. qui
 sint rebel. in verbo rebellando in versi. quod hic dicitur. nume. 4.

8 † Et in tantum verum est, q. Ambasciatores habent de iure communi
 securitatem q. si aliquis esset bannitus, vt puta ex Florentia, attamen si ad
 florentinos Ambasciator per suum principem mitteretur offendi ibi tan-
 quam bannitus non posset, vt notanter dixit Ang. in s. reuerendissimi. in
 authen. de sanctis. episco.

9 † Conclusionem supradictam q. offendens legatum Principis fiat reus
 criminis læsæ maiestatis limita modis infra scriptis. Et primo vt non proce-
 dat quando talis offendens non erat subditus illius Principis cuius legatus
 10 vigeungebatur. † Nam quando non subditus Principem offendit cri-
 men læsæ maiestatis non committit clemen. pastoralis, & ibi doc. de re iu-
 di. Et notatur per doc. in l. quisquis. C. ad l. iul. maiesta. si igitur non subdi-
 tus offendens Principem non committit crimen læsæ maiestatis, vt etiam
 legitur apud Oldra. confi. xliij. quæritur vtrum citatio col. ij. versicu. circa
 sextam, & dicam latius infra sub hac eadem rubrica q. lxvij. ergo idem a
 fortiori dicamus esse in offendente eius legatum cum accessorium naturā

fui principalis sequatur, vulgato c. accessorium. de regu. iur. in vi. facit quia surrogatus est eiusdem iuris & conditionis cuius est is in cuius locum surrogatur l. eum qui. §. qui iniuriarum. ff. si quis caut.

- 11 † Secundo fallit dicta conclusio in offendente legatum Principis non odio Principis, sed ex particulari inimicitia, per ea quæ voluit Bar. in l. hostes. ff. de capti. & postli. reuer. & per ea quæ voluit Andr. de Iser. in c. i. §. & bona committentium. in tit. quæ sint regal. in vsib. feud. & ibidem Ma the. de Affici. in quibus locis concludunt q̄ offendens consiliarium Principis ex particulari inimicitia, non incidit in crimen læsæ maiest. faciunt dicta supra q. xiiij. proxima præcedente.
- 12 † Tertio fallit prædicta conclusio in offendente Ambasciatorem seu legatum Principis, qui finita sibi commissa ambasciata reditum suum rerar. dabat. Talis enim priuilegio legati non gaudet, vt voluit Bart. in l. fi. C. de mercat. Idem voluit Marti. de Laud. in tract. de lega. principum. q. xi. vbi dixit q̄ † legatus qui differt, reuerti cum possit legatorum priuilegio non gaudet, allegat tex. in l. item hi. §. i. & ibi gl. ff. ex quib. cau. maior. & tex. in l. fi. C. de comer. & merca.
- 14 † Quarto fallit conclusio prædicta in offendente legatum Principis reuertentem ex legatione sua postquam est ingressus principalem ciuitatem sui principis in qua ipse princeps residet. Nam eo casu nõ dicitur amplius legatus secundum Martin. de Laud. in præalleg. trac. de leg. princ. q. xxxiij. alleg. tex. in l. fi. ff. de offi. procon. & leg. & Specu. in ti. de lega. §. fi. tunc enim eum offendens non incurreret crimen læsæ maiest. quia offensus non representabat vterius personam principis, & sic eo casu principis
- 15 maiestas non leditur, sed persona priuata. † Idem erit in legato Papæ si offendatur postquam ingressus est Portam Romæ, tunc etenim non est amplius legatus vt dixit Marti. de Laude loco proxime allegato. si tamẽ legatus Romam reuersus esset Cardinalis, prædicta locum nõ haberent, per tex. in c. foelicis. de poen. in vi. & per ea quæ dixi supra q. v.

S V M M A R I V M.

- 1 Statutum puniens turbantes uel turbare uolentes statum ciuitatis intelligitur principaliter non secundario.
- 2 Arbitrium datum sapientibus super utilitate publica uel ciuitatis statu principaliter nõ secundario intelligitur.
- 3 Statutum puniens certa pœna facientes rumorem in ciuitate si quis aliquem percussendo rumorem oriri fecerit, non tenebitur pœna statuti prædicti.
- 4 Statutum concedens alicui q̄ possit facere unãctam de offensa sibi illata, intelligitur

per se non per interpositam personam.

Banniti qui nolunt ire ad confinia ipsi assignata per Principem non incidunt in crimen læsæ maiestatis.

Iudex qui iudicat contra constitutionem Imperatoris non tenetur crimine læsæ maiestatis, & quæ sit ratio.

Q V A E S T I O X V I I .

DECIMO SEPTIMO quæro an sicuti quando principaliter publica leditur maiestas crimen læsæ maiest. cõmittitur l. i. in prin. & l. ij. iun. sta gl. in verbo tabulis. ff. ad l. iul. maie. Ita dicendum sit quando non principaliter, sed secundoario maiestas publica leditur? Breuiter dicas q̄ nō, vt uoluit Bal. in l. i. C. de priua. carce. quem refert & sequitur Al

ber. Bru. consi. lxxix. viso processu inquisitionali col. ij. ver. tertio moueor, facit ad hoc quod uoluit Bal. in l. i. s. i. col. ij. ff. de iusti. & iu. vbi dixit q̄ t̄ statutum puniens turbantes vel turbare volentes statum ciuitatis intelligitur principaliter non secundoario. † Hinc est q̄ arbitriū datum sapientibus super utilitate publica vel ciuitatis statu principaliter non secundoario intelligitur, & ideo arbitrari non poterunt super iuribus priuatorum principaliter licet secundoario publicum cõmodum concernant, vt uoluit Bal. in d. l. i. s. i. col. j. ff. de iusti. & iur. & latius per Bar. in l. ambiciosa. ff. de decret. ab ordi. fac. & per Nel. in trac. bāni. in ij. par. ij. tempo. q. l. vbi dixit q̄ si exeret statutum puniens certa pœna facientes rumore in ciuitate, si quis aliq̄ percutiendo rumore oriri fecerit, non tenebitur pœna statuti prædicti, cū illius uerba principaliter non secundoario sint intelligēda. † Et ideo si alicui per statutū conceditur q̄ facere possit uindictā de offensa sibi illata intelligitur per se nō per interpositā personā, vt attestatur Bal. in l. vt vim. col. ij. ff. de iusti. & iu. idem dixit Bart. Cep. consi. xvij. ver. præterea istud: faciunt dicta supra q. xiiij. de offendente consiliariū Principis. hoc idem tenuit Aymo. Craue. consi. vi. col. xvij. ver. tertio arguitur in fauorē i. vol. Ad idem facit quod uoluit Bar. in consil. cxxxix. quæritur utrū in i. vol. vbi cõcludit q̄ t̄ ille qui noluit ire ad confinia sibi assignata, & oēs qui exules sunt, & Principi non obediunt nō propterea cõmittunt crimen læ. ma. sed tunc demū q̄n quis principaliter insurgit contra ipsum Principē, quod refert & sequitur Deci. cõsi. ccccx. in causa mota Mediolani col. vlt. iij. vol. & pro ista conclusione est tex. in l. i. C. ad l. iul. maie. vbi dicitur t̄ q̄ iudex qui iudicat contra constitutionem imperatoris non tenetur crimine læsæ maiestatis, & ratio est, quia factum iudicis tali casu non respicit principaliter offensam imperatoris, sed secundoario.

- 1 Offendens habentem securitatem a dominis Venetis uel ab aliquo alio superiore recognoscete, ne ab eo uexetur crimen læsæ maiestatis committit.
- 2 Omnia quæ dicuntur de populo Romano attribuenda sunt Regi & ciuitati superiorem non recognoscenti.

Q. V A E S T I O X V I I I.

- ECIMOCTAVO quæro an olim crimen læsæ maiestatis incurrebant hi qui aduersus securitatem alicui a populo Romano factâ ne ab eo vexarentur attentabant. cas q; sic, tex. est in l. i. & ibi gl. i. ff. ad l. iul. maie. & habetur per Math. de Affli. in c. i. in §. & bona comitentium §. 8. in tit. quæ sint regal. in vsibus feudorum. † Idem dicitur hodie in his qui ab imperatore Rege, uel ciuitate superiorem non cognoscente, ut est alma ciuitas Venetiarum, securitatem haberent, per quæ uolunt doctores in l. hostes. ff. de capti. & postlimi. reuer. & per S. lycet. in l. quisquis. C. ad l. iul. maie. & hoc uoluit etiam idem Math. de Affli. in d. §. & bona committentium. col. v. versicu. secundo modo.
- 2 me. lviij. ubi dixit q; † omnia quæ dicuntur de populo Romano attribuenda sunt Regi & ciuitati superiorem non recognoscenti, per no. per doctores in d. l. hostes. & Guiliel. de Cun. in l. ex hoc iure gent. ff. de iusti. & in Saly. in dicta l. quisquis. Et in ista materia de frangente alicui saluū conductum uide quæ latius dicam infra in hoc eo. ti. q. xxxiij.

S V M M A R I V M.

- 1 Populus Romanus olim dominus erat, et post omne ius suum in Imperatorē transfudit.
- 2 Tanta erat apud Romanos religio seruande fidei etiam hostibus ut si quando obsides ab eis dati aufugissent Romam reuersi illos ad hostes remittebant.
- 3 Obsides sine Principis cui dati sunt licentia testari non possunt, quia sunt quasi serui.
- 4 Bona quæ sita per obsides fisco acquiruntur.
- 5 Obsides captiuis equiparantur, & serui quodammodo fiunt.
- 6 Clerici a Papa solo in obsides dari possunt.
- 7 Clericus in obsidem ab episcopo suo etiam pro fiducia treugue dari non potest.
- 8 Intellectus uerus c. ex rescripto. extra de iureiuran.
- 9 Abbas potest monachum etiam inuitum pro necessitate & utilitate sui Monasterij certo loco deputare.
- 10 Monachus non potest Abbati resistere cū eius uoluntas a uoluntate Abbatis depēdet.

- 1 Obsides ab inferioribus ab Imperatore uel Papa an dari possint ?
- 2 Statum hominis immutare solius Principis est.
- 3 Facientes fugere obsides datos ab inferioribus a Principe, qui proprie obsides non sunt, non committerent crimen læsæ maiestatis.
- 4 Obsides dati ab una ciuitate alteri ciuitati, cum non sint uere obsides testamenti factio nem non amittunt.
- 5 Habens iura Principis, seu ius belli indicens, obsides dare & recipere potest.
- 6 Obsides inter priuatas partes pro obseruatione pactorum quandoque dantur, hi tamē proprie obsides non sunt, nec sic dati sunt loco pignoris.
- 7 Obsides pro causa publica non priuata dari possunt.

Q V A E S T I O X X.

DECIMONONO quæro si sint dati obsides Imperatori Regi uel Principi per eius inimicos pro pactis inter eos initis seruandis an faciens eos fugere crimen læsæ maiestatis committat ? Dicendum utique eum reum huiusmodi criminis fieri, per tex. in l. i. ff. ad l. iulii, maesta, ubi dicitur q̄ is qui dolo malo consiliū inierit quo obsides in iussu principis fugerent crimine læsæ maiestatis tenetur, & licet ille tex. loquatur de obsidibus datis populo Romano† qui tunc orbis dominus erat cuius omne ius in Principem postea translatum est uidelicet in imperatorem, ut habetur in l. i. ff. de constitu. princ. & in l. i. ff. de offic. præfect. prætor. ideo ille tex. procedit in obsidibus imperatori datis. dabantur etenim obsides Romano populo, uel pro pace componenda, uel pro composita seruanda, & e contra per populum Romanum similiter alijs assignabantur, ut dixit glo. in verbo obsides. ff. de testamen. † Eratq; tanta religio apud Romanos seruande fidei etiam hosti ut si quando obsides ab eis dati au fugissent Romam reuersi illos ad hostes remittebāt. Vnde legitur in Romanorum historijs q̄ in ita pace inter Romanum populum & Porfenam Ethruscorum Regem obsidioneq; soluta Porfena in ite pacis seruande pignus decem Patritiorum utriusque sexus filios sibi obsides dari uoluit, dumq; inter eos aliquæ uirgines obsides date in balneum descendissent custodesq; earum honoris gratia secessissent ipse amne in quo lauabātur tra iecto Romam abierunt inter quas cum Valerij Consulis filia esset is paterno superato affectu Senatui persuasit ut uirgines ille ad Porfenam pro fide seruanda remitterentur.

† Et obsides isti sunt quasi serui, & ideo sine Principis cui dati sunt licentia testari non possunt, ut est tex. in l. obsides. ff. de testa. & rationem assignat

- 4 ibi gl. in verbo obsides, quia bona quaesita per eos dum sunt obsides fisco acquiruntur, tex. est in l. diuus. ff. de iure fil. et ibi gl. in verbo bona, quae dicit, qd ille tex. intelligi debet de obsidibus qui dati erant imperatori pro aliquo pacto seruando, siue pro aliquo capto qui recesserat eo dimisso, & istos dicit illa gl. testari non posse quam sequitur ibi Bart. vera autem ratio quare obsides testari non possunt, non illa est, quia bona per eos quaesita sint fisci loquendo de quaesitis in obsidatu siue etiam secundum aliquos et de quaesitis antea, sed secum portatis in ipso obsidatu, sed quia t obsides captiuis equiparantur, & serui quodammodo fiunt, quod probatur in d. l. diuus. ff. de iure fil. iuncto tex. in l. eius qui. ff. de testa.
- 6 t Sed an clerici in obsides dari possint dicendum qd sic, sed a solo Papa vt propriam obsidum naturam sortiantur, argu. text. in c. cuncta per mundum & c. per principalem. ix. q. iij. ita voluit Abb. in c. ex rescripto. in versu. venio ad secundum membrum. de iure iuran. vbi dixit sic procedere gl.
- 7 in c. vt pridem. xxij. q. viij. t A suo autem episcopo clericus in obsidem dari non potest, etiam pro fiducia tregue, gl. est reputata singularis in d. c. vt pridem, quam ad hoc pro singulari allegat Ro. in singul. ccccxcix. incipiente nunquid episcopus, asserit tamen curiales communiter contrarium dicere, allegantes tex. in praalleg. c. ex rescripto. ad quem text. respondet Roma. qd ibi Abb. dederat monachos in obsides de consensu papae, subdens hoc verum esse sicuti Deus est Deus. Dicas qd Romanus sic intelligendo illum tex. vult diuinare cum ibi nulla fiat mentio de consensu Papae, ideo eius intellectus ad illu tex. tanquam diuinatorius est reiiciendus, iuxta gl. in l. filium quem habentem. C. famil. herci. ita dixit Ant. Corse. singulari suo, incipiente, an episcopus in verbo obsides t verus autem intellectus praedicti c. ex rescripto erit qd ibi Abb. monachos pro obsidibus dederat ei qui sibi pro vtilitate sui monasterij grandem pecuniae quantitatem mutauerat. t Nam pro necessitate & vtilitate sui monasterij Abb. potest monachum etiam inuitum deputare in certo loco, & t monachus non potest in hoc Abbati resistere, cum eius voluntas a voluntate Abbatis dependeat vt in c. religiosus. de elec. in vi. & c. non dicatis. xij. q. i. ita dixit Abb. in d. c. ex rescripto. cuius dicta reasumit Anto. Corse. in praallega. singulari suo. Neque proprie dici possunt obsides monachi illi in casu d. c. ex rescripto, vt per Abb. & alios ibi, quinimmo licet papa in d. c. mandet seruari promissa per monachos, id non est ea ratione quia monachi pro obsidibus dari potuerint per eorum Abbatem suo creditori, sed quia illi monachi iurauerant de obseruanda conuentione, vt aperte ibi dicitur.
- 11 t An autem obsides dari possint ab inferioribus ab imperatore vel papa gl. in l. ij. C. de patri. qui fil. distra. dicit qd non, fatetur tamen qd contrarium

rium de facto est vsurpatum, idem dixit Azo in summa. ff. de testa. quem etiam refert Bart. in d. l. obsides. eo. ri. & Abb. in d. c. ex rescripto. in præallegato versi. cum quæritur, vbi dixit qd dari nõ possunt vt sint proprie
 1 2 obsides vt quodammodo libertatem perdant. † statum enim hominis im
 1 3 mutare est solius Principis arg. tex. in l. i. §. de qua. ff. de postulan. † Ideo fa
 ciens fugere hmõĩ obsides, qui proprie obsides non sunt, non committeret crimen læsæ maiestatis: quia tex. in præallega. l. i. ff. ad l. iul. maie. loquitur de veris & proprijs obsidibus datis populo Romano, cuius omnia iura in imperatorem transfusa sunt, vt supra dictum fuit, & habetur in l. i. ff. de consti. princ. & in l. i. ff. de offi. præse. præto.

1 4 † Nec isti obsides dati ab vna ciuitate alteri ciuitati cum non sint vere obsides testamenti factionem ammittunt, vt dixit Dy. quem refert & sequitur Bar. in d. l. obsides. ff. de testa. & omnia ista noranda sunt, tam intellectu d. l. i. ff. ad l. iul. maie. quem l. diuus. ff. de iure fis. & d. l. obsides. quia facientes fugere istos obsides qui vere obsides non sunt, non puto crimen læsæ maiestatis perpetrare.

1 5 † Quid autem dicendum sit in alijs. Principibus habentibus iura principis, seu ius belli indicendi, Abb. in d. c. ex rescripto. ver. vnde cum quæritur de iure iuran. asserit credere qd obsides dare possint, & qd dati ab eis vere obsides sint: idem esse dicas in ciuitatibus superiorem non recognoscētibz, vt est ciuitas Venetiarum, nam cum iura Principis habeant, vt dixi supra in i. rub. quotuplex sit maiestas, & dare & recipere obsides poterūt.

1 6 † Dantur et qñq; obsides inter priuatas partes pro obseruatione pactorum, vel pro obseruatiã rei iudicate & conuentionum. hi tñ proprie obsides non sunt, nec sic dati sunt loco pignoris, vt dixit gl. in d. c. exposita. de arbitr. facit ad hoc tex. in præalleg. c. ex rescripto. de iure iuran. & tex. in d. c. exposita. & faciunt eaque in locis prædictis dicunt doct. maxime Abb. & in dictis iuribus, dati pro obseruantia conuentionum abusiue obsides
 1 7 nuncupantur † obsides enim pro causa publica nõ priuata dari possunt, vt per Bal. in l. obses. C. de actione & obligatio. & idem in l. obses. C. de prædi. minor.

S V M M A R I V M.

1 Mittentes literas nunciosue inimicis ut hostes adiuuentur contra Principem incidunt in crimen læsæ maiestatis.

2 Ciues aduertere debent ne rebellibus ciuitatis literas uel aliud signum mittat per quod ipsi iuuari possent contra ciuitatem, quia incederent in crimen læsæ maiesta.

3 Qui literas scienter hostibus portant incidunt in crimen læsæ maiestatis.

Hierony. Gigas,

F

- 4 Scribens non dolose hostibus eisque nuntium mittens, aut eis signum dans, non ut Principi noceat uel ciuitati non incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 5 Nullus debet literas nuntios uel mittere hostibus etiam pro suis priuatis negotijs bona fide & sine dolo, principe inconsulto.
- 6 Non solum a malo, sed etiam a suspitione mali cauendum est.
- 7 Bonarum mentium est ibi culpam timere ubi culpa non est.
- 8 Quæ pœna puniantur, qui literas publicas priuatas uel aperiunt.
- 9 Non restituens literas ei cui reddere mandatum susceperat, sed illas alteri pandens, non tamen aduersario mittentis, incidit in crimen falsi.
- 10 Qui literas alterius aperit et diuulgat ad alterius iniuriam tenetur actione iniuriarum.
- 11 Qui literas alteri scriptas lacerat uel comburrit tenetur crimine falsi.
- 12 Remouens sigillum de literis alterius tenetur de falso.
- 13 Clericus aperiens alienas literas est deponendus.
- 14 Hi qui ex apertura literarum publicarum consilium ineunt quo hostes principis aduersus eum inuentur, incidunt in crimen læsæ maiestatis.

QVÆSTIO XX.

- V**IGESIMO. quæro an hi qui nuntios literas uel inimicis mittunt incidant in crimen læsæ maiestatis? circa quod dicas eos dicti criminis reos effici, ut est text. in l. i. ff. ad l. iul. maiesta. & ibi no. Bar. de quo per Bar. Cepo. in cōsi. xvij. uisa commissione. col. viij. nu. 30. hoc sane intellige de his qui dolose hostibus literas scribunt nuntios uel mittunt, nã ita loquitur tex. in d. l. i. & ita etiam dixit Marti. de Laude in suo tracta. de crimine læsæ maiesta. q. ij. & Math. de Affli. in c. i. in §. & bona committentium. nume. 65. in titulo quæ sint regal. in vlib. feud. ubi dixit t̄ q̄ mittentes literas nuntios uel inimicis, ut hostes adiuuentur contra Principem incidunt in crimen læsæ maiesta. Idem voluit Nicol. Boer. in suo tracta. de seditione. in vi. præsupposito col. iij. nume. 15. ad idem facit q̄ voluit Ang. in d. l. i. in fi. ff. ad l. iul. maiesta. ubi dixit t̄ q̄ ciues aduerrere debent ut rebelibus ciuitatis non mittant literas neque eis aliquod signum præbeant per quod ipsi rebelles iuuari possent contra ciuitatem, nam inciderent in crimen læsæ maiestatis. L'argo tamen modo & idem dicendum est de faciendis hostibus signum, ut dicit tex. in d. l. i. ff. ad l. iul. maie. & ibi doct.
- 2 t̄ Quid autem dicendum sit de his qui literas hostibus portant in terminis supradictis? dicas q̄ si scienter id faciunt incidunt in crimen læsæ maiestatis, ut dixit Bal. in d. l. i. ff. ad l. iul. maiesta. & Marti. de Lau. in tracta. de
 - 4 crimine læsæ maiesta. q. ij. t̄ Si autem quis non dolose hostibus scriperit

eisque nuntium misserit, neq̄ eis signum dederit, vt Principi noceret, vel ciuitati eo casu non incidit in crimen læsæ maiestatis, vt probat text. in d.

1 l. i. arguendo a contrario sensu. † Arbitror tamen nullum debere hostibus literas nuntiosve mittere etiam pro suis priuatis negotiis bona fide & sine dolo principe inconsulto, quia † non solum a malo, sed etiam a suspicionemali cauendum est, & † bonarum mentium est ibi culpam timere, vbi culpa non est, sed si secus fecerunt non propterea incidunt talia facientes in crimen læsæ maiestatis.

8 † Qua autem pœna puniatur qui literas publicas priuatasque ad alios directas aperit Bart. in l. qui testamentum. ff. ad l. corne. de fals. ita distinguit, aut quis aperuit dictas literas vt aduersario mittentis eas ostendat, & tali casu incidit in pœnam falsi, allegat ad hoc text. in l. i. §. is qui deposita. ff. ad l. corn. de fals. si vero aperit vt ipse eas legeret alij autem non ostendat, & hoc casu dicit Bar. non putare eum incidere in pœnam falsi, sed punietur extraordinarie crimine stellationatus, allegat text. in c. cum olim magister. de offic. deleg. idem dixit Rom. in consi. cccxlviij. in versic. dum vero. & similiter hoc tenet Alcia. in suo consilio impresso post eius tractatum

9 de duel. nume. 54. † Quid si aliquis non restituit literas ei cui reddere mandatum susceperat, sed illas alteri pandit & manifestat (non tamen aduersario mittentis) Bar. in l. titio. in ver. venio ad secundū. ff. ad municipi. tenet q̄ talis incidit in crimē falsi, p̄ text. in d. l. i. §. is qui deposita. ff. de fals. & l. si quis aliquid. §. qui viui. & seq. ff. de pœn. † Item qui literas alterius aperiret & diuulgaret ad alterius iniuriam, a cōtione iniuriarum teneretur, vt voluit Gonzalvus Villadiego Hispanus in tracta. de legat. in iij. parte. q. i. numero 4. allegat text. in l. i. §. si quis tabulas. ff. de positi. subdens q̄ non dicitur literas aperire qui clausuram earum detrahit si aliter eas nō aperiat nec legat, pro quo dicit esse text. not. in l. si quis in graui. §. qui tabulas. ff. ad sylleni. & ibidem Bar. † Qui autem literas alteri scriptas lacerat vel comburrit falsi crimine tenetur, vt voluit Abb. in præalleg. c. cum olim. de offi. dele.

12 † Remouens autem sigillum de literis alterius tenetur de falso, secundū Bal. in l. paulus. ff. de fals. & ita voluit etiam Ioan. Bertachi. in suo tract. de epis. in prima parte. in versicu. vltimus quæro. nume. 36. referens sic fuisse punitum quendam ser. Gerutum de Monte sancto qui amouerat sigillum de literis Reuerendissimi Cardinalis Firmani tunc legati prouincie Marchie Anconitane. † Sciendum tamen est q̄ si aperiens alienas literas esset clericus eius pœna esset depositio c. ad falsariorum de crimine fal. ita dixit Roman. in præallegato consilio clxv.

14 † Vnum tamen non omitam quod si quis ex apertura literarum publicarum consilium ineat quo hostes Principis, aut reipublice aduersus

eos iuuentur, tali casu aperiens literas publicas incidit in crimen læsæ maiestatis, vt dixit Roman. in præallegato consilio clxv.

S V M M A R I V M.

- 1 Consiliarius Regis reuellans Regis consilium inimicis eius incidit in crimen proditiionis.
- 2 Proditor quis dicatur ?
- 3 Reuellans secreta inimicis incurrit crimen proditiionis & falsitatis simul.
- 4 Idem est in secretario Principis uel Reipublice.
- 5 Secretarius Principis uel reipublice dicitur in dignitate constitutus.
- 6 Scientia secretarij habetur pro scientia Papæ.
- 7 Reuellatores consiliorum Regis, aut uiui exuruntur, aut furca suspenduntur.
- 8 Consiliarius Regis reuellans consilia Regis amico Regis animo damnificandi Regem, incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 9 Quid si ex tali reuellatione nullum damnum regi est sequutum.
- 10 Qua pœna puniatur reuellans secretum Principis animo non damnificandi eum, sed animo iniuriandi tertium.
- 11 Qua pœna teneantur subditi, quibus ut plurimum secreta Principum committuntur, reuellantes secreta sui Principis ?
- 12 Ad hoc ut uasallus reuellans secretum domini feudum perdat tria requiruntur.
- 13 Vasallus si non animo damnificandi dominum secretum reuellet, sed forte ex eo putas dominum laudare feudum non amittit.
- 14 Quis probabit animum damnificandi affuisse, uel non affuisse.
- 15 Vasallus reuellans secretum domini sempronio, q. ipsum dominus uult interficere, non amittit ex hoc feudum.
- 16 Qua pœna teneatur is qui, non sit secretarius uel uasallus Principis, cuius secreta reuellat ?
- 17 Reuellans secretum Principis super re honesta, & alteri non nociua pœna mortis est puniendus, etiam si quis iurasset non reuellare, tenetur illi cui prodesse potest, & non obesse patefacere.
- 18 Manifestans secretum quod est inter federatos ad pacem, pacem ipsam uiolare dicitur.
- 19 Antiani ciuitatis si iurauerunt aliquid tenere secretum, & id reuellent in damnum cõmunitatis ab officio remoueri debent.
- 20 Sisyphus qui deorum secreta patefecit hominibus apud inferos punitur.
- 21 Terquinius Marcum Tullium diuumiurum eo q. librum secreta ciuiliū sacrorū continentem eius custodie commissum corruptum Petronio Sabino rescribendum dedisset, culco insutum in mare præcipitari iussit.
- 22 Tria fecerunt Romanos dominari.

- 23 Varijs modis secretum panditur.
 24 Secretum quod dicatur.
 25 Secretum unde dicatur.
 26 Secretum proprie est, q. vulgus ignorat.
 27 Secretorum Principis scientia quam maxime fugienda est.
 28 Philippides Athenensis Lysimacho Regi, respondit, id tantum ab eo expetere, ne arca
 norum suorum quicquam ipsi crederet.
 29 Consiliarij Principum quibus Princeps suam secretam voluntatem in aliquo gerendo
 negotio prohalat, quæ sit contraria diuinis legibus, illi more canum applaudentes
 eiusq. voluntatem sequentes male faciunt.
 30 Si Regi detur per Papam Prælatu suspectus in ecclesia sui Regni, qui eius secreta
 pandat & sit ei suspectus, rex potest eum non admittere, sed Pontifici rescribere.
 31 Princeps propter timorem reuelationis secretorum non tenetur admittere prælatum
 sibi suspectum.

Q V A E S T I O X X I.

- IGESIMOPRIMO quæro an reuelans secretum Prin-
 cipis crimen læsæ maiestatis incurrat? In hac quæstione
 considerandi sunt plures casus. † Primo videamus de con-
 siliario Regis reuelante Regis consilium inimicis & hosti-
 bus eius, de quo dicendum est, q. incidit in crimen proditi-
 tionis. † Proditor enim dicitur reuelans secretum hostibus I.
 omne delictum s. exploratores. ff. de re mili. vbi dicit tex. q. qui hostibus se-
 creta huntiant proditores sunt & capitis poenā luunt, & ideo dixit Ang.
 in consi. cclvi. quia consultatio col. ix. q. † per reuelationē secretorum hosti-
 bus vel inimicis factā incurrit quis crimen proditoris & falsitatis simul. fa-
 cit tex. in l. si quis aliquid. ff. de poz. & l. i. C. de comer. & l. ij. ff. de
 præuari. & l. i. C. de aduo. diuer. iudi. & hanc opi. tenet And. de Iser. in c. i.
 quib. mod. feud. amit. & ibidē Math. de Affli. col. iij. ver. vlti. quæro. Mart.
 de Laud. in trac. de crimi. læ. maie. q. xlix. & idem in trac. de consilia. prin.
 q. ij. † Et idem dicendum erit de secretario Principis, vel reipublice † qui
 ex eo quod est secretarius dicitur esse indignitate constitutus, vt dixit Bar-
 to. in l. eadem. colum. ij. ff. ad l. iul. maiesta. & Bonus de Curtilli in tractatu
 de nobilit. in tertia parte, nume. 243. † Et negotium q. geritur inter Prin-
 cipem & eius secretarium in tantum dicitur secretum q. Inno. in c. cū dilecta.
 de rescrip. dixerit q. scientia cancellarij, seu secretarij habetur pro sciētia pa-
 pæ, quod refert & sequitur Math. de Afflic. in d. c. i. col. v. ver. scias tñ. nu.
 25. in titu. quib. mod. feud. amitta. Ad idem facit tex. in l. si quis. s. transu-

- 7 ge. ff. de pœn. vbi dicitur q̄ † reuellatores consiliorum Regis aut viui extirpantur, aut furca suspenduntur.
- 8 † Secundus erit casus de consiliario Regis reuelante consilia Regis, amico Regis, animo Regem damnificandi, vtputa quia ex tali reuelatione, amicus Regis eius inimicus factus est, quo casu similiter punietur crimine læsæ maiestatis. Ita concludit And. de Iser. in d. c. i. quibus mod. feu. amit. & ibidem Mathe. de Affli. in versi. vltimo quæro. facit ad hoc tex. in l. cuius dolo, ibi vt ne ex amicis hostes. ff. ad l. iul. maiesta. † Si vero ex tali reuelatione aliquod damnum non est sequutum, & tunc quia animum habuit damnificandi regem punietur in feudi amissione si quod feudum a Rege tenebat cuius consilium detexit, per tex. in præallegat. c. i. quibus mod. feu. amit. si autem aliquod feudum a suo Rege uel Principe non tenebat de periculo tenetur, ut in c. i. de nou. form. fidel. & ita tenet Bal. in l. nullum. C. de testib. uel de falso punietur, ut in l. i. s. is qui. ff. de fals. Bart. in l. solam. de testi. Inno. in c. literas. de præscrip. & si officium haberet illud perdit Bald. in c. i. in versi. credentia. de pace constan.
- 9 † Si vero secretum reuelat animo nō damnificandi Regem, sed animo certum iniuriandi, & in infamiam tertij, & eo casu punitur pœna l. si quis in metallum. s. si quis instrumentum. & s. si instrumenta. ff. de pœn. sed verius uidetur q̄ puniatur pœna de qua in d. l. i. s. si quis tabulas. vt sensit Mathe. de Affli. in d. c. i. quibus mod. feu. amit. Circa istum articulum vide quæ remissiuè scribit Nicol. Boer. in suis decisioni. in tracta. de auctorit. magn. consilij nume. 135. qui habetur in ij. par. suarum decisio.
- 10 † Videndum modo est quid dicendum sit de alijs reuelantibus secreta Principis, qui tamen non sunt consiliarij, aut secretarij, sed bene subditi ipsius principis, quibus vt plurimum secreta principis committuntur l. proximos. C. de proxim. sac. scrinio. libr. xij. facit text. in c. ego episcopus. de iureiuran. nec debent secreta sui Principis quæ vulgo ignorantur reuelare. Odof. in extrauagan. de pace constan. circa fin. Mar. de Laud. in tracta. de princip. q. cxc. dicas q̄ si reuelans sit vasallus & reuelauit consilium secretum, vel verba secreta sibi per dominū dicta punietur in amissione feudi, vt in d. c. i. quibus mod. feud. amit. & in c. i. de form. fidei. & in c. i. s. penul. de noua forma fidei. vbi est expressum ne vasallus secreta dominire uellet, ita voluit And. de Iser. ibidem, & etiam ibi Mathe. de Affli. col. i. versi. notanda sunt duo. Hoc sane intellige quando vasallus animo damnificandi dominum secretum eius reuelauit, ita dixit glo. in d. c. i. quam ibi
- 11 omnes sequuntur ex qua docto. notant q̄ † ad hoc vt vasallus reuelando secretum domini feudum perdat tria requiruntur, Primo q̄ secretum reuelet, secundo q̄ animo damnificandi dominum id agat, tertio q̄ dam-

num inde principi sequutum fuerit, & ita dicunt ibi Bal. Aluar. Præposi. & Mathe. de Afflic. vbi Aluarot. col. i. vers. quæro cum gl. nu. 4.

- 13 † Verum si non animo damnificandi dominum vassallus secretum reuelet, sed forte ex eo putans dominum laudare. Tunc feudum non amittit vt voluit And. de Iser. in præalleg. c. i. quibus mod. feud. amit. in versiculo item nota quod dicit gl. & ibidem Bal. ac etiam Mathe. de Afflic. col. iij. & Præposi. in rub. col. i. vers. prima est, & idem col. ij. vers. extra glo. & ibi
- 14 Aluarot. col. i. vers. quæro. an sola manifestatio. † Quis autem probabit animum damnificandi. non affuisse, vel affuisse, vide ibidem latissime per docto. maxime per Mathe. de Affli. in iij. col. in vers. vltimus quæro quis probabit, & idem col. iij. & Aluar. col. vlti.
- 15 † Notandum tamen est q̄ si dominus in secreto dixit vassallo q̄ uult aliquem vt puta sempronium interficere si uassallus hoc sempronio retulerit illi dicendo q̄ caueat, quia interficietur, feudum ex hoc non amittit, vt voluit And. de Iser. in c. i. de noua forma fidel. quem refert & sequitur Afflic. in d. c. i. col. iij. vers. item quæro quid si dominus numero 21. & est glos. in c. utrum. xxij. distinctio. quàm sequitur Afflic. in d. c. i. colum. ij. uersi. fallit singulariter.
- 16 † Quid autē si reuelans secretū Principis non sit consiliarius, secretarius, uel uassallus illius Principis cuius secretum reuelat? Dicendum erit, q̄ si ad damnum Principis id faciat pœna mortis puniri debeat l. si quis aliquid. §. transfuge. ff. de Pœn. ideo ad mortem punitus fuit Iohab ex eo q̄ literas secretas contra Vriam reuelauit, ut habetur ij. Regum. c. xij. ut dixit etiā
- 17 Nicol. de Lira in iij. Regum. c. ij. † Et q̄ reuelans secretum principis pœna mortis puniatur, tenuit etiam Gondisal. Villadiego in tract. de legat. in iij. par. q. i. in vers. & notandum. nume. 36. quod dicit intelligi debere dummodo secretum sit super re honesta & alteri nō nociua, alias autem etiam si quis iurasset non reuelare tenetur illi cui prodesse potest & non obesse patefacere, ut uoluit gl. nota. in c. ego enim. de iureiuran. facit text. in c. hoc autem. xxij. quæstio. v.
- 18 † Vnum silentio non omittam, q̄ is qui manifestat secretum, quod est inter federatos ad pacem, pacem ipsum uiolare uidetur. Ideo pace carere debet, sicuti supradictum est de uassallo, qui domini credentiam manifesta uit, ut feudo priuetur. Ita uoluit Gondisal. Villadiego loco proxime allegato nume. 35. † & Anciani alicuius ciuitatis si iurarunt aliquid tenere secretum, & id reuelent in damnum communitatis ab officio remoueri debent, vt dixit Bal. in ti. de pace constan. in ver. credentia quem refert & sequitur Gondisal. ubi supra nu. 36.
- 20 † Fuit & apud antiquos maximum scelus reuellatio secretorum hinc di

cunt quod Sisyphus qui deorū secreta hominibus patefecit ea apud inferos pœna plectitur, vt ingens saxum ad montis cacumē deferat quod iterum relapsum statim repetat, & in huiusmodi labore continue verferetur.

- 21 † Et de Tarquinio legitur, q̄ Marcum Tullium duumvirum ex eo q̄ librum secreta ciuiliū sacrorum continentem eius custodie commissum corruptus Petronio Sabino rescribendum dedisset, culeo insutum in mare præcipitari iussit, vt attestatur Vale. Maxi. lib. i. sub ti. de cultu deorum,
- 22 & idem Valer. in rub. de insti. antiq. dixit q̄ † tria fecerunt Romanos dominari, videlicet sanum consilium in republica: secreta tenendo, & priuata paupertas, ideo Conso quem consiliorum Deū Romani appellabant templum sub tecto in circo posuere, vt ostenderent tectum debere secretumq̄ esse consilium.
- 23 † Sciendum est et̄ q̄ varijs modis secretum proditur, itaq̄ quo ad pœnā incurrendam pro reuellaōne secreti non refert an quis verbo, signo, aut alio quouis modo secretum nuntiat, quocunq̄ enim casu dicitur quis secretum reuellare, & tenetur pœna imposta pro expressione, vt not. Abb. in
- 24 c. omnis vtriusq̄ sexus in ix. not. de pœnit. & remissio. † Quando autem dicatur secretum dicat q̄ pluribus modis secretum dicitur. Primum secretum dicitur esse illud q̄ pluribus est notum, vt puta quod fit in ceu Cardinalium, vt dixit Troyl. Malui. in suo trac. de canoniz. sancto. in iij. dub. nu. 24. Secundo secretum dicitur quod fit in consilijs & datur consiliarijs
- 25 sacramentum de non reuellando † secretum etenim dicitur quasi segregate actum, id est separate ab alijs, & dixit Geminia. in c. si. i. de hæret. in vi. q̄ secrete fieri dicitur id quod coram pluribus in secreto fit. allegat de pœ
- 26 nit. distin. i. s. e contra iuncta gl. in verbo secreta. † Attamen secretum proprie est, quod vulgus ignorat l. i. s. summa. ff. de his qui deiece. vel effuder. Bal. in ti. de pace constan. in s. sin autem, facit text. in l. si in graui. s. aperire. in versi. palam vel publice, vel secreto. ff. ad syllenia. de quo per eundem Troyl. Malui. loco præallegato nu. 26. & plura congerunt ad hoc doc. in c. i. quib. mod. feu. amit. Et Hippoly. de Marfi. dominus meus in consil. i. in
- 27 i. volu. † Fugienda est igitur quam maxime scientia secretorum Principis, quia nil vtilitatis sed plurimum incomodi, & detrimenti asserre pōt.
- 28 † Ideo Philipidi Atheniensi, qui ob singularem eius virtutem maxime carus ac perquam familiaris Iysimacho Regi erat, Iysimachus cū dixisset, an aliquid rerum suarum, expeteret, respondit ille id solum abs te petone arcanorum tuorum quicquam mihi credas.
- 29 † Vnum non omittam, q̄ consiliarij principum quibus princeps suam secretam voluntatē in aliquo gerendo negotio propalat quæ sit contraria diuinis legibus illi more canum applaudentes eiusq̄ voluntatem sequētes

male faciunt, eorum etenim iniusta mandata obseruare non tenentur, vt inquit Fely. in c. ij. de maior. & obed. & Domi. in c. admonendi. ij. q. vij. † Et adeo inuigilare debet Princeps ne secreta sui Regni a quoquam reuelentur q̄ si detur sibi per Papam praelatus suspectus in ecclesia sui Regni, qui eius secreta pandat, & sic ei suspectus, potest eum non admittere, sed Pontifici rescribere, vt per Abb. in c. quod sicut. de elect. & ita dixit Martin. de Laude in tra. de dignita. q. iij. ad hoc etiam vide Abb. in c. ex parte. col. v. de testi. & Rocch. de Curt. in trac. de consue. nume. 490. & Inno. in c. super his. de accusat. Ioan. de Selua in tra. de benefi. in ij. parte. q. xxij. nume. 26. Abb. in c. i. col. ij. versic. item respectu & in c. cum terra. col. i. in v. not. de elec. in quibus locis concludunt q̄ † propter timorem reuellationis secretorum Princeps non tenetur admittere praelatum sibi suspectum.

S V M M A R I V M.

- 1 Faciens se regem assumit sibi iurisdictionem quam non habet, occupando sibi iurisdictionem Regis cui locus in quo se Regem facit est suppositus.
- 2 Duo non possunt esse Reges eiusdem regni.
- 3 Vt pax seruetur inductum est, ut uni Regno unicum praesit caput qui populum et multitudinem regat.
- 4 Afferens se Regem regni Neapolitani, quod est patrimonium beati Petri, cum non sit, incidit in crimen laesae maiestatis.
- 5 Qui non intrat per hostium fur est & latro.
- 6 Christus idem est quod unctus.
- 7 Reges Siciliae intrantes absque licentia Papae, crimen laesae maiestatis incurrunt.
- 8 Sicilia est de patrimonio beati Petri.
- 9 Contra inuadentes Regnum Siciliae Papa duellum permittere posset, quia tales contra Papam crimen laesae maiestatis committunt.
- 10 Exorta guerra inter Regem Carolum, & Regem Petrum de Aragonia super insula Siciliae, Pontifex cum collegio Cardinalium uoluerunt quod pugnarent in simul cum centum militibus pro quolibet, & uictor remaneret dominus illius insulae.
- 11 Mortuo in prelio contra Mauros in Hispania Aldefunso Rege, Hispanus quidam qui ei per similes erat facie se Aldefunsum esse finxit, dissimulans se ob accepte cladis dedecus uelle ignoto habitu peregrinare id ueritus Alfunsus qui in Regno successerat comprehendit eum suspendi, mandauit.
- 12 Quidam ab Heremo profectus se Henricum quartum esse palam affirmabat, qui per antea mortuus fuerat, cumq; multi ad eum confugissent, graues inter Germanos discordiae ortae fuerunt, tandem ueritate comperta, relegatus fuit in monasterium.
- 13 Gerens se pro Rectore sine legitimo titulo, in aliqua ciuitate, puta Illustrissimi Domini Hierony. Gigal.

- nij Veneti, superiorem non recognoscentis, incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 14 Tyrannus est qui non iure principatum tenet, & lege Iulia maiestatis tenetur.
- 15 Assumens sibi propria auctoritate officium magistratus cum falsis literis, uel alio modo dolo malo gerens se pro magistratu cum non sit, crimen læsæ maiestatis committit.
- 16 Crimine læsæ maiestatis non solum tenetur is qui facit se Regem uel rectorem (cum non sit) sed etiam is qui non fecit, sed facere curauerit.
- 17 Gerens se pro Rectore alicuius loci (cum non sit) non solum crimen læsæ maiestatis incurrit, sed etiam crimen falsi.

Q. V A E S T I O X X I I.

- IGESIMOSECVNDO quæro an faciens se regem cum Rex non sit incidat in crimen læsæ maiestatis? Lud. Montal. in trac. suo de reprob. senten. Pilati. arti. iij. col. ij. versi. nunc condescendo. nume. 8. mouet hanc quæstionem, q̄ sic, allegat text. in extrauagan. ad reprimen. & ibi Bar. † Et est ratio, quia faciens se regem assumit sibi iurisdictionem quàm non habet, occupando sibi iurisdictionem Regis, vel Imperatoris cui locus in quo se regem facit est suppositus, & sic illum priuando, facit tex. in l. iij. ff. ad l. iul. maiest. pro hoc facit, quia † duo non possunt esse Reges eiusdem regni, arg. tex. in l. si vt certo. §. si duobus uelutulum, ff. commoda. facit etiam quod uoluit Old. confi. xciiij. col. vi ubi dixit q̄
- 1 † vt pax seruetur inductum est, vt vni regno vnicum presit caput, qui popululum & multitudinem regat, idem tenuit Anto. Corse. in tract. de potesta. regia. in v. & vlti. parte. col. xij. versi. quæro o. c. i. u. g. l. i. v. ubi dixit q̄ faciens se Regem non habens iustum titulum incidit in crimē læsæ maiestatis, allegat Bar. in l. lex duodecim tabularum in l. no. ff. ad l. iul. maiesta. hoc idem tenuit etiam Math. de Affli. in c. i. in §. & bona committentium. col. ix. nume. 109. in ti. quæ sint regal. in vlti. feudo. ubi dixit q̄
- 4 † asserens se Regem Regni Neapolitani, quod est patrimonium beati Petri, vt in c. ad apostolice. de re iud. in vi. cum non sit, incidit in crimen læsæ maiesta. † qui enim non intrat per hostium fur est & latro. c. relatum. de iure patro. c. insinuatum. de simon. glo. in verbo ingressum. in c. non furem. vij. q. i. facit ad prædicta quod legitur Ioannis ca. decimo, ubi iudei quærentes accusationem contra seruatorem nostrum, vt illum accusarent dicebant illi, si tu es Christus dic nobis Palam † Christus enim idem est q̄ vnctus. quia Reges vngebantur, et si respondisset se Christum esse, statim eum accusassent yti rebellem contra Romanum imperium, cui ipsi iudei erant

subditi, & tanquam ad regnum aspirantem vt declarat ibi Nicol. de Lira in sua glo. in verbo. si tu es Christus. hinc est q̄ Pilatus Iesum interrogauit dicens, tu es Rex Iudeorum, cui Iesus respondit, a te metipso hoc dicit, vt habetur Ioan. cap. xvij. in Euangelio passionis, & rursus in eodem euangelio dicebant Iudei Pilato, si hunc dimittis non es amicus Cæsaris, omnis enim qui se Regem facit contradicit Cæsari.

- 7 † Quinimmo Reges Ceciliam intrantes sine licentia Papæ læsæ maiestatis crimen incurrunt, vt dixit Pet. de Perusio in tract. de re mili. lib. i. §. in terris. numero 3. & in §. si mortuo. lib. vij. nume. 7. & est ratio quia † Cecilia est de patrimonio beati Petri, vt habetur in c. i. xciiij. dist. & per doct. in clemē. Romani. de iure iuran. idem dixit And. de Iser. in consti. regni. quæ incipit quam plurimum, in titu. de adiutor. exigen. ab homi. col. i. nu. ij. idē tenuit Paris de Puteo in trac. de re mili. lib. i. in §. in terris ecclesiæ, vbi dixit
- 9 q̄ † contra inuadentes Regnum Ceciliæ Papa duellum permittere posset, quia tales contra Papam crimen læsæ maiestatis committunt. Referens q̄
- 10 † exorta guerra inter Regem Carolum & Regem Petrum de Aragonia super insula Ceciliæ, Pontifex cum collegio Cardinalium voluerunt q̄ pugnarent in simul cum centum militibus pro quolibet, et qui pugnando victoriam reportaret remaneret dominus illius insule.

Et multoties accidisse legimus, q̄ nonnulli se Reges esse finxerunt cū non essent, de quibus multa hic annexi possent exempla, sed duobus tantum contentus ero. † Mortuo in prælio contra mauros in Hispania Aldefunso Rege Hispanus quidā qui ei persimilis erat facie se Aldefunsum esse finxit dissimulans se ob accepte cladis dedecus velle ignoto habitu peregrinare, quod cum multi crederēt ex eo q̄ vltra similem effigiem multis alijs signis se verum Aldefunsum ostēdere videbatur, quo circa magna hominum multitudo, ita eum esse arbitrabatur. ut multi eum vti Aldefunsum sequerentur, id veritus Alfunus qui in Regno successerat comprehendere eum suspendiq̄ mandauit.

- 11 † Accidit etiam anno a virginēi partus centesimo trigesimo septimo supra mille in Germania apud urbem quam solum aureum vocant quidam ab Heremo profectus se Henricū quartum esse palam affirmabat, qui per antea mortuis fuerat, ideo cum multi ad illum confugerent graues inter Germanos contentiones orie sunt. Alij etenim fallum, alij verum esse Henricum contendebant. Sed tandem fictione comperta secum vrbanius agēdo relegatus fuit, vt Clutij monasterium monachus inhabitaret, vt est lege re apud Baptistam Fulgosium in libello de dictis factisq̄ memorabilibus lib. ix. in vlti. ti. vbi plura his similia cumulat exempla.

- 12 † Supradictam conclusionem dicas etiam in eo procedere qui se pro re

- Et ore gereret sine aliquo legitimo titu. in aliqua ciuitate præsertim impe-
 rio subiecta, siue alicui ciuitati superiorem non recognoscenti, vt est alma
 14 ciuitas Venetiarum, de qua dixi supra in rub. quod duplex sit maiestas. † Is
 enim tyrannus est qui non iure principatum tenet, & l. iul. maiest. tenetur,
 vt dixit Bar. in trac. de tyran. q. vi. alleg. tex. in l. ij. in ff. ad l. iul. maiesta
 quod etiam tenet Maria. Soci. Junior consil. xxij. in i. vol. idem voluit Ma-
 the. de Affli. in c. i. s. & bona committentium. col. vñ. versi. vigesimoquin-
 15 to. numero 85. in titulo quæ sint regal. vbi dixit quod † si quis propria
 auctoritate officium magistratus assumpsit cum falsis literis, vel alio mo-
 do dolo malo se pro magistratu gesserit cum non esset, crimen læsæ maie-
 statis committit, allegat text. in dicta l. tertia. ff. ad legem iul. maiestar. ibi
 16 quive priuatus, & text. in l. qui nomine. ff. de fals. dicens quod † non so-
 lum tenetur crimine læsæ maiestatis, qui prædicta facit, sed etiam is qui
 non fecit, sed facere curauerit, vt dicit text. in dicta l. ij. in fine. facit l. final.
 vbi Bald. C. quæ res export. non debe. & not. in c. i. de Capi. qui curi. ven-
 di. & not. in l. si quis non dicam rapere. C. de episcop. & cleric. facit etiam
 tex. in l. quisquis ibi eadem enim seueritate voluntatem. & c.
 17 † Quinimmo gerens se pro Rectore alicuius loci cum non sit non so-
 lum crimen læsæ maiestatis incurrit, sed etiam crimen falsi, ita voluit An-
 gel. in dicta l. ij. ff. ad legem iul. maiesta. allegat tex. in l. eos. ff. ad legem cor-
 nel. de fal. Ad idem est decisio capelle Tholosane, numero 401. & habe-
 tur per Guid. Papæ q. ccccxxij. euenit casus.

S V M M A R I V M.

- 1 Congregans gentem contra ciuitatem superiorem recognoscentem, non tenetur crimi-
 ne læsæ maiestatis.
- 2 Congregans gentem contra ciuitatem quæ superiorem non recognoscit, ut est alma ci-
 uitas Venetiarum, contra eam eiusue loca, vel consilium et fauorem ad hoc præbens,
 crimen læsæ maiestatis committit.
- 3 Ciuitates superiorem non recognoscentes Romæ equiparantur.

Q V A E S T I O X X I I I.

IGESIMOTERTIO quæro, an qui gentem congre-
 gat in ciuitate contra eam eiusue loca, vel consilium auxi-
 lium & fauorem ad hoc præbet sit reus criminis læsæ ma-
 iestatis? Dicas quod olim si quis congregabat gentem ad
 prædictum effectum in vrbe Roma crimen læsæ maiesta-
 tis proculdubio committebat tex. est in l. prima. ff. ad legem

iul. maiest. vbi gl. in verbo in vrbe dixit, secus esse in alijs ciuitatibus, con-
 gregans enim gentem in alia ciuitate tenetur lege iulia. de vi. l. cum sit. ff.
 ad legem iuli. de vi. & l. vlti. C. eodem titu. & illam gl. sequitur ibidem
 Bartol. † Tu autem distingue, quod aut loquimur de ciuitate quæ supe-
 riorem non recognoscit, aut de ciuitate quæ superiorem recognoscit. Pri-
 mo casu dicas, faciens prædicta in ciuitate quæ superiorē recognoscit non
 tenetur crimine læsæ maiestatis, quia huiusmodi ciuitates vice priuatorum
 funguntur l. eum qui ve stigal. ff. de verbo. signific. facit rex. in l. fallaciter.
 in fine. C. de abolitio. vbi crimen oppugnatæ patriæ & crimen læsæ maie-
 statis, vt species differentes ponuntur. Hoc etiam voluit Barto. in extraua-
 gan. qui sint rebel. in verbo rebellando, & Barthol. Soci. in consi. cclxxv.
 in causa fratrum Andree de meis colum. ij. versic. sed præmissis non ob-
 stantibus, in secundo volumi. vbi dixit, quod crimen læsæ maiestatis com-
 mittitur tantum contra Principem, vel rempublicam Romanorum, per
 glo. in di. Ita l. i. superius allegatam, quam etiam sequitur ibi. Cy. & Ange.
 in alijs autem est poena capitalis. l. i. C. de seditio. & est glo. in §. publica. in-
 fitu. de public. iudic. & secundum hanc opinionem consuluit Bald. quem
 refert & sequitur Nell. in tractatu bannito. in prima parte secundi tempo.
 q. xvi. vbi dixit pro ista parte vidisse consultum per viros magne aucto-
 ritatis, & attestatur pluries fuisse seruatum Florentiæ.

† Secundo vero casu congregans gentem in ciuitate superiorem nõ re-
 cognoscentem, vt alma ciuitas Venetiarum cõtra eam eiusve loca, vel cõ-
 filium & fauorem ad hoc præbens crimen læsæ maiestatis committit, &
 sic idem erit q̄ olim fuit in Roma, per nor. per Bar. in l. ij. ff. ad l. iul. maiest.
 idem tenet Maria. Soci. iunior consi. xxij. sequendo ordinem col. ij. versic.
 verum prædictis, idem tenet etiam Math. de Affli. in c. i. in §. & bona com-
 mittentium. col. v. nume. 55. in tit. quæ sint regal. in vlti. feud. † Ciuitates
 enim quæ superiorem non recognoscunt Romæ equiparantur, vt dixit
 Ang. in trac. malefi. in verbo & hai tradito la tua patria. in versicu. quæro
 aliquis congregat, ubi tenet prædictam opinionem. Adducens no. per Bart.
 in d. l. hostes. ff. de capti. & postli. reuer. & in l. lex duodecim tabularum. ff.
 ad l. iul. maiesta. quod dicit Angel. esse notandum contra illos qui quoti-
 die in ciuitatibus & maxime Bononiæ populum concitant, & gentium
 faciunt congregationem.

S V M M A R I V M.

1 Delinquens contra propriam patriam improprie dicitur committere crimen læsæ ma-
 iestatis.

- 2 Contraria pars teneri probabiliter potest.
- 3 Consciens perturbationis ciuitatis sue, uel alterius delicti commissi in suam patriam punitur ut particeps ex sola scientia.
- 4 Delictum oppugnatæ patrie idem est quod crimen læsæ maiestatis quando quis patriam oppugnare nititur ut illius dominium usurpet.
- 5 Marinus Falerio Dux Venetiarum facta cum nonnullis plebeis coniuratione de nobilibus interficiendis ad occupandam per Tyrannidem patriam, re detecta multi ex coniuratis suspensio necantur, At ipse Falerius Dux, super scalam lapideam Atrij Ducalis Palatii securi percussus fuit, eiusq; edes dirute, edictoque publico cautum est ne unquam reedificari possint.
- 6 Falsificans monetam suæ patriæ incidit in crimen læsæ maiestatis ueluti is qui Principis monetam falsificat.
- 7 In crimine oppugnatæ Patriæ sicuti in crimine læsæ maiestatis testes tam accusatoris quam rei admittuntur.
- 8 Contrarietates distinctionibus iuuari debent & ad concordiam reduci.
- 9 Si Patria proditur non ut Principi principali auferatur, sed tantum baroni non est crimen læsæ maiestatis.
- 10 Si quis incurrat in crimen læsæ maiestatis ob patriam proditam, pœnæ l. quisquis. C. ad l. iul. maiesta. non habent locum contra eius filios, nec rei memoria post eius obitum damnatur.

Q V A E S T I O X X I I I I.

VIGESI QUARTO quæro an is qui patriam oppugnat, uel prodit læsæ maiestatis crimen committere dicatur. In ista quæstione uidetur dicendum quod nõ, per tex. in l. fallaciter. C. de abolit. ubi crimen læsæ maiestatis, & crimen oppugnatæ patrie ponuntur ut species differentes hoc tenuit gl. in l. i. ff. ad l. iul. maiest. & ita uoluit etiam Nellus in tract. suo banni, in prima parte secundi temporis. q. xvi. quod maxime procedere dixit, ubi non tractatur de subuertenda patria, sed de mutuis dissensionibus & partialitatibus, allegat text. in l. i. §. isdem temporibus. ff. de orig. iur. & tex. in l. si quis ingenuam. §. in ciuilibus. ff. de capt. & attestatur sic uidisse consultum per magnos viros præsertim Bald. ex eo quod titulus talis criminis est seditionis non perduellionis. Hanc partem tenet etiam Bar. in extrauag. qui sint rebelles, in verbo rebellando, & Ioan. Calde. cõs. vi. in titu. de accusa. & pro ista parte consuluit Pet. de Anchara. consilio cclxxxvij. iste B. de guarnario, quam ueriores esse dicit Nellus loco præ allegato, & cum ea uidetur transire Socin. consil. lvij. in causa restitutionis

col. iij. cum sequenti in iij. volu. & idem consi. cxxij. in causa fratris Andree col. ij. in ij. volu. & in consil. cxxi. præmittenda est dispositio col. i. in iij. vol. in quibus locis late examinat hanc materiam, eandem opinionem videtur tenere Math. de Affli. in c. i. in. s. & bona committentium. colum.

- 1 v. nume. 50 vbi dixit q̄t delinquens cōtra propriam patriam dicitur improprie committere crimen læsæ maiestatis.
- 2 † Contrariam partem q̄ oppugnans & prodens patriam incidat in crimen læsæ maiest. tenere probabiliter possumus, per tex. & ibi gl. in verbo prodita in d. l. fallaciter. s. fi. de aboli. quæ gl. aperte voluit q̄ in casu prædicto quis incurrat crimen læsæ maiest. allegans text. in l. i. ij. iij. & in l. maiestatis. ff. ad l. iul. maiæ. & tex. in l. postliminium. s. transfuge. ff. de capt. & postli. reuer. & in l. omne. s. transfuge. ff. de re mili. Istam opinionem tenet Maria. Soci. Iunior in consi. xxij. sequendo ordinem col. ij. ver. verum prædictis in i. vol. adducens ad comprobationem huius opinionis q̄t cōfiscius perturbationis ciuitatis sue, vel alterius delicti commissi in suam patriam punitur vt particeps ex sola scientia l. vtrum. ff. ad l. pompe. de par. r. cid. & quod notatur ibi per doc. sicuti si contra Principem suum quis sciret aliquid moliri l. quisquis. C. ad l. iul. maiesta. subdens q̄ sicuti pro illo crimine quis bona amittit, ita damnati de isto bona perdunt, allegat tex. in l. non dubito. ff. de capt. & l. ij. C. de epif. audi. & pro ista opinione consuluit etiam Alex. consi. xij. consideratis his colum. i. & seq. in vi. vol. Hanc etiam partem tenuit Pau. de Ca. consi. clxxi. visa & ponderata col. fin. in l. volu. vbi dixit q̄t delictum oppugnatæ patriæ cōparatur crimini læsæ maiestatis. At ego dixerim non solum comparari, sed idem esse vbi quis patriam oppugnare nititur vt illius dominium vsurper, † vt accidit de anno M C C C L I I I I. In Marino Falerio, qui dum creatus fuisset Dux Venetiarum, vt patriam tanti muneris in se colati maxima ingratitude recompenfaret, ad occupandam per tyrānidem Patriam, facta cum nonnullis plebeis coniuratione de nobilibus interficiendis animum vertit, at redetesta multi ex coniuatis capti ac tanti sceleris conuicti suspendio necantur. At Falerius ipse Dux super scālā lapideā Atrij Ducalis Palatij securi percussus fuit, ut testatur Petrus Marcellus in suo libello de vitis principū Venerorum in vita ipsius Marini, quin etiam eius edes dirute sunt & editio cautum publico ne vnquam reedificari possint.

- Pro ista parte facit etiam quod voluit Bal. in l. ij. C. de fal. mone. vbi dixit q̄t falsificans monetam iux patriæ incidit in crimen læsæ maiesta. ue luti is qui Principis monetam falsificat. Ad idem facit q̄ uoluit Specu. in tit. de probatio. s. i. ve. si. decimum. vbi dixit q̄t in crimine oppugnatæ patriæ sicuti in crimine læsæ maiest. testes tam accusatoris q̄ rei admittuntur.

- 8 † Verum quia distinctionibus contrarietates iuari debent, & ad concordiam redduci, utramq; opinionē sustineri posse arbitror sic distinguendo, aut quis patriam oppugnat suscitando in ea partialitates et diffensiones quæ sunt inter ciues, non tamen animo occupandi illius dominium, & isto casu procedat. Prima opinio supra relata, & sic uidetur sentire Pe. de Ancha. in præalleg. consi. cxxi. præmittenda. col. ij. in iij. uolu. & Soci. Junior in d. consi. xxij. col. iij. in i. uol. Aut quis patriam oppugnat, ut sibi occupet uel ab alijs occupari uelit illius dominium, et isto casu locum sibi uēdicet. Secunda opinio q̄ oppugnans patriam incidat in crimen læsæ maiestatis, & ideo meritum supplicium sumpserunt illustrissimi domini Veneti, de præfato Marino Falerio eorum Duce. Dicitur tamen q̄ † si Patria proditur non ut Principi principali auferatur, sed tantum baroni, q̄ eo casu non est crimen læsæ maiestatis, ut uoluit Saly. in præalleg. l. fallaciter quem sequitur Math. de Afflic. in c. i. s. & bona committentium. col. v. nu. 57. in titu. quæ sint regal. in vsib. feudo.
- 9 † Vnum tamen nō omittam q̄ quando quis incurrit crimen læsæ maiestatis ob patriam proditam, vel occupatam, tali casu locum non habent pœnæ de quibus in l. quisquis. C. ad l. iul. maiesta. contra filios talium delinquentium, nec rei, aut reorum memoria post eorum obitum damnatur, ut in l. fin. C. eo. ti. ita uoluit Alex. in d. consi. xij. col. ij. in vi. vol. & Soci. in consi. cxxij. in causa fratris Andree. col. ij. & iij. quod sequitur Afflic. in præalleg. c. i. s. & bona committentium. col. v. nu. 55.

S V M M A R I V M.

- 1 *Rebellis quis dicatur.*
- 2 *Incidunt in rebellionem non solum illius Authores uerum etiam de ea scientiam habentes illamq; non reuellantes.*
- 3 *Conspiratio quid sit.*

Q V A E S T I O X X V.

- IGESIMO QVINTO quæro an ex confederatione facta contra Principem machinatione uel seu conspiratione ad eius offensam, uel ex tractatu, & ordinatione, q̄ fiat rebellio, crimen læsæ maiestatis quis incurrat? & dicendum q̄ sic, ut uoluit Alber. Brun. consi. xxviij. nobilis domine. col. ij. † Rebellio autem constat ex eo q̄ homines alicuius loci, uel eorum partem a subiectione eorum domini quis subtrahit

subtrahit, & eos alieno domino subijcere teneat iuracq; eorū domini extinguere, vt per Brun. in præallegato confi. col. i. in versi. rebellio autem. allegat not. per Bar. in extrauag. qui sint rebel. in versi. rebellando. & Bal. in l. amissionē. s. qui deficiunt. vbi gl. ff. de capit. dimi.

2. ¶ Quinimmo in rebellionem ipsam non solum illius auctores verum etiam de ea scientia habentes illamq; non reuellantes incidunt per not. per Bart. in l. vtrum. ff. ad l. cornel. de parricid. Et quia diximus q; conspirans ad Principis offensam incidit in crimen læsæ maiestatis sciendū est, q; conspiratio dicitur machinatio ab aliquibus facta in detrimentū alicuius personæ, vel eiusdem dignitatis secundum Laurent. quem refert & sequitur Cardi. in clemen. p̄sioralis. col. i. in vñ not. de re iudic. alleg. text. in c. petitiō. de iureiuran. & idem voluit in clemen. prædicta Ioan. de Imol. col. iij. nu. 48. & Ioan. de Turre Crema. in c. coniurationum. nume. 5. xi. q. i. dixit q; conspirare est contra aliquem simul in vnum maligno spiritu insurgere, & idem in c. conspirationum. ead. causa & quæstione quæ dixit etiam q; conspiratio est confederatio facta in præiudicium personæ, vel dignitatis alicuius.

Q V A E S T I O X X V I I

S V M M A R I V M

1. Occidens officialem Regis habentem merum & mixtum imperium committit crimen læsæ maiestatis, quia Principis maiestas lædi dicitur.
2. Non solum occidens magistratum Principis, sed etiam procedens ad actum occidendi incidit in crimen læsæ maiestatis.
3. Occidens magistratum Principis ex particulari odio, uel inimicitia non in odium Principis, non incidit in crimen læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O X X V I

IGESIMO SEXTO quæritur: an occidens eum, qui in aliqua prouincia, vel ciuitate magistratum pro principe gerebat, incurrat crimen læsæ maiestatis. Dicendum est, q; sic per tēx. in l. i. ff. ad l. iul. maiesta. Itē voluit Math. de Affli. in c. i. in s. & bona committentium. col. v. versicu. septimo. nu. 63. in titu. quæ sint regal. in vsibus feudo. vbi di-

1. xit q; ¶ occidens officialem Regis habentem merum & mixtum imperium committit crimen læsæ maiestatis, quia Principis maiestas lædi dicitur, cū eius læditur magistratus. facit vi. q. i. c. si quis. & l. quisquis. C. ad l. iul. ma. in prin. faciunt dicta supra q. xiiij. & xv. et hoc erit verum si occidatur ma-

Hierony. Gigas, H

- gistratus, vt illam prouinciam, vel ciuitatem occidens priuet tali magistratu, vel propter odiū, q̄ quis habet contra principem, cuius magistratum occidit, vel alia ex causa respectu tamen eius officij. Et prædicta cōclusio vera est non solum in occidente; verum etiam in eo, qui ad actum occidendi processit, vt probatur in d.l. quisquis. in prin. Sed † si quis magistratum principis occidat ex particulari odio, vel inimicitia, non in odium principis, eo casu non incidit in crimen læsæ maiestatis, & ita voluit Andre. de Iser. in constitu. regni, quæ incipit, vt participatio quem sequitur Affli. loco superius allegato.

S V M M A R I V M.

- 1 Perduellis quis, & unde dicatur.
- 2 Crimen læsæ maiestatis proprie contra personam Principis & astantium eius lateri committitur.

Q V A E S T I O X X V I I.

- V**IGESIMOSEPTIMO quæro: an suppositus iurisdictioni alicuius Principis subtrahens se ab eius obedientia, & principi suo se aduersarium cōstituens crimen læsæ maiestatis incurrat? Dicas q̄ sic. † talis enim perduellis vocatur, id est perfecte ad duellum paratus, siue ad clandestinū, vel publicū bellum accintus, ideo huiusmodi crimen perduellionis vocatur, vt habetur in l. quos nos hostes. ff. de verbo. sig. & in l. donationes. s. fi. ff. de dona. & in s. per contrarium. in situ. de hæred. quæ ab intesta. defer. ac in l. cum filius. s. reis. ff. de lega. ij. & ita voluit Old. cons. xliij. quæritur vtrum citatio col. fi. in prin. & Marri. de Laude in tracta.
- 2 de crimi. læsæ maiesta. q. iij. vbi dixit, q̄ † licet multis modis dicatur committi crimen læsæ maie. tamen proprie committitur cōtra personam Principis, & astantium eius lateri, de quo dixi supra q. xij. xiiij. & xv.

S V M M A R I V M.

- 1 Crimen læsæ maiestatis committi dicitur, etiam quando offenditur aliquis Princeps, vel communitas, ut puta Venetiarum, qui superiorem non recognoscat saltem de facto ab immemorabili tempore citra.
- 2 Rex Francie an recognoscat Imperatorem in superiorem, remissive.
- 3 Venetiarum ciuitas an recognoscat Imperatorem in superiorem remissive.

IGESIMO OCTAVO quæro: an crimen læsæ maie-
statis committi dicatur contra Principes, & ciuitates supe-
riorem non recognoscentes? In hoc doctores nemine ex-
cepto q̄ viderim cōcludunt, q̄ sic. Ita tenuit Ang. in l. iij.
ff. ad l. iul. maieft. Pau. de Liaza. & Ioan. de Imo. in clemē,
pastoralis, de re iudi. Soci. consi. lvij. in causa restitutionis.

col. iij. nu. 14. in iij. vol. Idem consi. cxxi. præmittenda est disputatio. nu.
3. idem voluit Saly. in l. quisquis. C. ad l. iul. maieft. Ang. in trac. de malefi.
in verbo che hai tradito la tua patria. vers. quæro aliquis congregat. Ioan.
And. in c. scelicis. de Pœn. in vi. & ibi Domi. idem tenuit Ange. Are. in s.
publica. col. i. insti. de publi. iudic. Brun. consi. xxvij. nobilis domine. col.
i. in fin. & col. ij. in princ. & Præpositus in c. imprimis. in s. de persona col.
1. vij. circa fin. vers. tertio dicitur committi. ij. q. i. vbi dixit, q̄ t̄ crimen læsæ
maiestatis committi dicitur etiam quando offenditur aliquis Princeps, vt
puta Rex Franciæ, vel communitas Venetiarum, qui superiorem non re-
cognoscunt salū de facto ab immemorabili tempore citra, nam tales su-
premis principibus comparari asserit, & in suis terris in quibus superiorem
non recognoscunt supremi Principis auctoritatem habent, Imperatoris
videlicet, per ea quæ habentur in c. per venerabilem. qui fil. sint legi. & ibi
doc. & Calde. & Panor. in c. cum te. de re iudic. Bar. in l. infamem. ff. de pu-
bli. iudi. & ideo eorum subditi eos eorumq̄ statum offendentes crimen læ-
sæ maiestatis incurrunt, sicuti dictum est de offendente Imperatorem &
eius statum, Bar. in l. lex xij. tabularum. ff. ad l. iul. maiefta. glo. & ibi Saly.
in l. fallaciter. C. de aboli. Pau. de Cast. in l. iij. C. de episc. audien. Saly. in l.
ij. C. de fal. monet. Ad idem est decisio Guido. Papæ nume. 344. & habe-
tur per Nic. Boer. in trac. de sediti. in vi. præsupposito. Quod autē t̄ Rex
Franciæ non recognoscat Imperatorem in superiorem latissime disputat,
Ioan. Igneus in sua disputa. An Rex Franciæ subsit Imperat. t̄ & de ciuita-
te Venetiarum dixi etiam supra sub rub. quoruplex sit maiestas, in versu-
culo, loco autem.

S V M M A R I V M.

- 1 Crimen læsæ maiestatis improprie & largo modo contra Principes superiorem reco-
gnoscentes committi dicitur.
- 2 Licet committat quis crimen læsæ maiestatis offendendo dominos superiorem cogno-
scentes, tamen ipsius filij non tenentur pœnis de quibus in l. quisquis. C. ad legem

iuli. maiestatem.

- 3 Poene de quibus in d.l. quisquis, non habent locum quo ad filios, nisi contra illos qui attentarunt contra personam Imperatoris, uel aliorum de quibus in l. quisquis. C. ad l. iul. maiesta.

QVÆSTIO XXIX.

- IGESIMONONO quæro: an crimen læsæ maiestatis committat subditus inferioris Principis recognoscētis superiorē a quo habet plena regalia ut est Dux Florētiae, Dux Ferrariæ, Dux Urbini, Dux Mantuæ & dicendum est, q̄ sic etiā si essent Marchiones, et Comites, ita voluit Cuma. consi. cliij. Ad primum, nam hmōi principibus Pa pa vel Imperator respectiue videtur dedisse oēm suam potestatem in illo ducatu, vel principatu, ut voluit Ang. cōsi. cexiij. in causa accusationis, & Præposi. in c. imprimis. s. de persona. nu. 24. ij. qui idem voluit Io. And. in c. foelicis. & ibi Gemi. in v. q. de pœ. in vi. & Pau. de Ca. in l. ij. C. de episc. audi. qui dixit, q̄ ad probandam hanc opi. ibi est melior tex. q̄ sit in iure. subdens quod quicquid sit de iure saltem de facto, ita seruatur prout sentit Ang. in l. i. ff. ad l. iul. maie. refert & sequitur Alber. Bru. cōsi. xxvij. col. ij.
- 1 in prin. quod consiliū incipit nobilis dñe, vbi dixit, q̄ t̄improprie et largo modo contra hmōi dños superiorem recognoscentes dicitur crimen læsæ
- 2 maiesta. committi. t̄vnum t̄n non obliuiscaris q̄ in hmōi casibus licet committatur crimen læsæ maiesta. att̄n filij delinquentiū non incurrunt poenas de quib. in l. quisquis. in s. filij vero eius. C. ad l. iul. maiesta. ita sentit Pau. de
- 3 Ca. in d. l. ij. in v̄rsi. item nota tex. C. de episc. audi. vbi tenet, q̄ t̄ poenæ de quibus in d. l. quisquis. locū non habent quo ad filios nisi contra illos qui attentarunt contra personam imperatoris quanuis plura sint capita criminis prædicti, & hoc idem sentit August. de Ari. in sua addi. ad Ang. in tra cta. de malefic. in verbo, & hai tradito la tua patria in addit. quæ incipit tu autem in hac materia nu. 6.

S V M M A R I V M.

- 1 Contra principis statum facere dicitur ille qui loca illius in alterius regimen dirigere conatur, & alteri principi submittere.
- 2 Affectus punitur licet non sequatur effectus, in crimine læsæ maiestatis.
- 3 Non subditus attentans q̄ aliquod castrum uel locus subiectus alicui domino alteri subijciatur crimen læsæ maiestatis non committit.
- 4 Inimicis & hostibus permissum uidetur insidias parare.

TRIGESIMO quæro: an attentans, q̄ aliquod castrū seu locus subiectus alicui dño alteri subijciatur, maiestatis læsæ crimen cōmittat et si effectus non sequatur? dicendū q̄ sic. l. quisquis. in prin. C. ad l. iul. maiest. ibi eadem enim seueritate. † Ille, n. cōtra principis statum facere dicitur qui loca illius in alterius regimē dirigere conatur & alteri prin-
 2 cipi submittere, vt scribit Bal. in l. i. §. huius studij. ff. de iust. et iu. † et in hoc crimine speciale est, vt affectus puniatur non sequuto effectu præallega. l. quisquis. ita dixit Calcan. consi. ij. nu. 59. & nu. 60. & Cy. in l. si quis nō dicam rapere. col. ij. ver. modo pro declaratione. C. de epis. & cle. & idē Cy. in d. l. quisquis. in ij. no. & q̄ attentans castrū q̄ discedat a regis fidelitate incidat in crimen læsæ maiest. tenuit et Math. de Afflic. in c. i. in §. & bona committentium. col. viij. nu. 102. in ti. quæ sint regal. in vfi. feud. idem no.
 3 Cardi. in clem. pastoralis. in ix. no. de re iudi. hoc tamen intellige † q̄n attentans erat subditus illius principis sub cuius dñio erat castrum illud per no. per doc. in d. cle. pastoralis. de re iudi. vbi habetur, q̄ non subditus crimen læsæ maiest. committere nō dicitur, de quo dicam infra q. lxxvij. & præsertim q̄n talia attentans esset subditus hostium, vel inimicus illius principis
 4 contra quem sic machinatur. † inimicis enim & hostibus permissum videtur insidias parare, vt no. Ang. in l. cuiusq̄ dolo. ff. ad l. iul. maie. facit illud Poetæ: dolo, an virtus quis in hoste requirat.

S V M M A R I V M.

- 1 Mouens guerram sine principis licentia occupare dicitur quæ principis sunt, et incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 2 Mouere guerram ad solum principem pertinet.
- 3 Illicitum est bellum q̄ sine principis licentia mouetur.
- 4 Committens bellum iniustum crimen læsæ maiestatis admittit.
- 5 Bellum mouens sine principis iussu, licet victoriosus existat, incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 6 Epaminundæ in filium suum animaduersio, ex eo q̄ contra eius iussa pugnasset, licet uictor extitisset.
- 7 Posthumi tiburti in filium animaduersio, quia inimicos contra eius iussa fudisset.
- 8 Marci Torquati in filium animaduersio.
- 9 Mouens guerram sine licentia principis, si copiam sui principis habere nō potuit, a quo belli mouendi licentiā petere nō potuisset crimen læsæ maiestatis non incurrit.

- I**RIGESIMOPRIMO quæro: an mouens guerram sine licentia Principis incidat in crimen læsæ maiestatis: circa quod dico, q̄ sic, & est ratio, quia † mouens guerram sine Principis licētia occupare dicitur, quæ Principis sunt, ideo crimen prædictum committit l. iij. ff. ad l. iul. maiesta.
- † Mouere enim guerram ad solum Principem pertinet, vt habetur per doc. in l. ex hoc iure gentium. ff. de iusti. & iur. & per Innoc. in c. olim. el. i. de resti. spolia. & in c. sicut. de iure iuran. Bar. in l. hostes. ff. de capti. & postli. reuer. Oldra. consi. lxx. And. de Iser. in constit. regni quæ incipit Comes, & Baro, in titu. de cul. pacis, & ibidem Math. de Affli. numero 76. & † illicitum est bellum, q̄ sine Principis licentia mouetur, vt l. furem. ff. ad l. cornel. de siccar. & in l. si alius. §. est & alia. ff. q̄ vi aut clam. cōmittent autem bellum iniustum crimē læsæ maiest. admittit, vt est tex. in l. papinianus. §. rei perduellionis. ff. de acqui. hære. † quod procedit etiam si bellum gerens sine iussu Principis victoriosus existat, vt scribit Alber. in d. l. iij. ff. ad l. iul. maiesta. allegat text. in l. desertorem. §. qui in bello. ff. de remili. vbi iuriconsultus inquit, q̄ qui in bello rem prohibita facit, aut mandata ducis belli non seruat etiā si rem bene gerat capite punitur: facit quod
- † de Epaminunda legitur, qui cū Thebani exercitus cōtra Lacedemonios ducem ageret, instaretq; tempus creandorū magistratum, idq; in vrbe sine ipso fieri non posset cum prætor esset, stesimbrotto filio exercitus cura commissa eidem ne cum hoste manum consereret iniunxit. At filius cōtumelijs hostium lacessitus in aciem contra eos descendit hostesq; fudit ac profligauit, sed cum reuerso patri victoria se lætus obtulisset ab eo primū ceu victor coronatus, demum quia patris iussa neglexerat capite multatus est, teste Bap. Fulg. in lib. suo de di. tis factisq; memo. dig. † Idem de posthumo tiburto apud Valer. Max. in rub. de discipli. mil. legimus, qui Autlum Posthumium filium, quia sine eius iussu sua sponte in hostes progressus eos fuderat, victorem securi feriri iussit. † Quod & Manlius Torquatus Latino bello consul in eius filium similiter fecit, nam cum ille prouocatus a Geminio Metio Tusculanorum duce ad dimicandum patre ignaro descenderat gloriosam victoriam, & spolia speciosa referentem cōpresum a lictore in modum hostiæ mactari iussit, vt testatur idem Valer. Max. in tit. de discipl. milit.
- Supradictā tamen conclusionem, q̄ mouens guerram sine licentia superioris incurrat crimē læsæ maiestatis, intellige sane procedere quando mouens guerram habere potuit copiam sui superioris a quo belli mouendi li

centiam petere potuisset: secus dicendum quādo superior erat absens cuius copiā habere non poterat. facit ad hoc. tex. in l. si alius. s. bellissime. ff. quod vi aut clam, & quo d. no. in l. nullus. C. de iudæ. ad idē facit tex. in l. ait prætor. s. si debitorem. ff. quæ in fraud. credi. per quæ iura ita tenuit Martin. de Laud. in trac. de bello. q. ij.

S V M M A R I V M.

- 1 Potestas Bononiæ, qui denegat bacculum successori suo consignare ne officium exercere possit, incidit in crimen læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O X X X I I.

IGESIMOSECVNDO quæro: si quis sit destinatus ad regimen alicuius ciuitatis, vel prouinciæ a summo pontifice, imperatore, rege, vel principe contra quem committi potest crimen læsæ maiestatis, & dum iuisset ad exercendum dictum officium is qui inibi magistratum pro eodem principe gesserat, eidem magistratum consignare denegauit prohibuitq; ne se pro magistratu gereret, an talis prohibens crimē læsæ maiestatis committat? Ang. in l. qui ve. ff. ad l. iul. mafes. mouet hanc quæstionem, & exemplificat in potestate Bononiæ, qui denegat bacculum successori suo cōsignare ne officium exercere possit. dicens, q; incidit in crimen læsæ maiestatis per illum tex. & tex. in l. sequenti. in s. quive. faciunt pro hac q. quæ dicam infra hoc. eod. titu. q. xlvij. & l.

S V M M A R I V M.

- 1 Priuatus qui promiserat sub poena mille ducatorum non offendere alterum priuatum, si offendat eum, ultra poenam a lege impositam per modo offensionis, incidit etiam in poenam conuentionalem.
- 2 Priuatus qui simpliciter promiserat non offendere alterum priuatum arbitrio iudicis grauius tamen quam si securitas non esset data punietur.
- 3 Offendens illos qui de iure gentium securitatem habent, ut sunt Ambasciatores, & legati Principum qua poena puniatur.
- 4 Legati Principum sancti dicuntur.
- 5 Qua poena puniti fuerunt a Romanis, Minutius, & Manilius, qui pulsarunt legatos Carthaginiensium Romam missos, ad pacem petendam.
- 6 Qui poena puniti fuerunt Q. Fabius, & Gne. Apronius, Aediles, qui Legatos ab Urbe Apolonia Romam missos uerberarunt.

- 7 Offendens habentem securitatem de iure ciuili, seu saluum conductum a principe, siue a iudice, qua pœna sit puniendus.
- 8 Ignorans saluum conductum a principe concessum alicui, si illum offendat non teneatur tanquam uiolator securitatis, aut salui conductus.
- 9 Bannitus affidatus a principe occisus ab eo qui ignorabat illum esse affidatum impune occidi potuit.
- 10 Offendens legatum principis in odium ipsius principis incidit in crimen læsæ maiestatis, secus si ex particulari odio.
- 11 Affidatus pro se & socijs secum uenientibus, si cum eo ueniebat hebræus qui captus & derobatus fuit, an ad illum securitas huiusmodi porrigatur.
- 12 Christiani prohibentur habere familiaritatem iudæorum.
- 13 Iudæus ad christianorum literarum ludum non potest ad discendum ire de rigore et ueritate iuris.
- 14 Iudæorum societas non reprobatur, licet enim cum eis contrahere.
- 15 Iudæus esse potest procurator christiani, & pro eo, & contra eum interuenire.
- 16 Immunitas concessa incolis alicuius loci comprehendit etiam iudæos.
- 17 Iudæus si incidenter in itinere associatus fuerit, si cum eo qui securitatem pro se & socijs secum euntibus habebat, si derobatus ac captus fuerit huiusmodi securitas ad eum non porrigitur.
- 18 Socius quis dicatur remissive.

QVÆSTIO XXXIII.

RIGESIMOTERTIO quæro: utrum is qui fregit saluum conductum alicui per principem factum crimen læsæ maiestatis committat? Circa quod Angel. in l. vitmur. ff. de sepul. viola. tenuit q̄ sic. Idem sentit Martin. de Laud. in trac. de crimi. læsæ maiesta. q. vi. allegat Bart. in l. in s. transfuga. ff. ad l. cornel. de sicar. & in l. nullam vitm.

C. de suscep. & archa. lib. x. eandem opinionem sentit Lucas de Pen. in l. i. in versicu. & not. q̄ is. C. de nauicula. lib. x. allegat tex. in l. i. in princip. ff. ad l. iul. maiesta. idem tenuit Paul. de Castro in consil. xxxiij. in i. volumi. & Fely. in c. ego enim. col. fi. in versu. item infert. in fi. nu. 12. de iureiuran. & Nicol. Boer. in suis decisioni. deci. clxxix. nu. 2. in prima parte. Dicas tamen q̄ in hac quæstione doctores nostri in varias opinionem se diuisere, ut refert Alber. in l. illicitas. in s. ne potentiores. col. fin. in versu. sed quæro quid si talis securitas. ff. de offi. præfi. Nam aliqui dixerunt q̄ offendentes habentem securitatem dari debent offenso, & eius arbitrio puniri. arg. tex. in l. fi. ff. de legat. Alij vero q̄ violanti securitatē pœna duplicari debeat. l.

aut damnum. s. secundo. ff. de pœn. sed ex mente Bart. & Alber. in d. s. ne
 1 potentiores. distinguendum sic erit, videlicet, q̄ t̄ aut priuatus priuatum
 offendit, quem tamen non offendere promiserat, & eo casu subdistingue,
 q̄ aut talis promissio pœnalis erat, & tunc vltra pœnam a lege impositam
 2 pro modo offensionis talis incidit etiam in pœnam conuentionalem. l. si
 quis reum. ff. de custod. reo. t̄ Aut promissio de non offendendo simplex
 erat, & tunc arbitrio iudicis, grauius tamen q̄ alias si securitas data non es-
 3 set, puniatur. ad hoc alleg. Alber. in d. s. ne potentiores. tex. in. s. si quis ho-
 minem. & in. s. si quis alium. in tit. de pace tenen. in vsib. feud. t̄ Si vero of-
 fensa fieret his qui securitatem habēt de iure gentium, vt sunt legati hostiū,
 vel oratores principum quorum offensores incidunt in pœnam sacrilegij,
 vt sensit Ang. in d. l. ij. s. legatis. ff. de iudi. & Marti. de Laud. in trac. de le-
 4 gat. principum. q. xxxviij. t̄ sancti enim dicuntur legati. l. sanctum. ff. de re
 rum diuisio. vel dabūtur puniendi hostibus quorum legatum offenderūt.
 l. si. ff. de legatio. hoc tamen speciale est in legatis hostium, vt scribunt Bar.
 5 & Albe. in præalleg. s. ne potentiores. t̄ Quod seruatum fuisse a Romanis
 legitur. nam cum legati Carthaginensium Romam petiissent pacem a se-
 natu populocq̄ Romano petentes, altercatione inter prædictos legatos &
 L. Minutium ac C. Manilium orta, Minutius, et Manilius legatos ipsos pul-
 sarunt vnde eos legatis dandos senatus censuit, dariq̄ eisdem illos fecit, te-
 6 ste Valer. Maxi. libr. vi. in rubrica de fide publica. t̄ Hoc idem seruauit idē
 senatus contra Q. Fabium & Gn. Apronium ædiles, qui legatos ab vrbe
 Apollonia Romam missos orta inter eos controuersia verberarunt illos:
 etenim eisdem legatis dari iussit, vt idem Valer. loco præallega. scribit. de
 quo possent multa alia exempla hic annexi quæ omittuntur.
 7 t̄ Aut offensio facta fuit habenti securitatem de iure ciuili, seu saluū con-
 ductum a principe, siue a iudice, & tunc si talis offensa fuit personalis, &
 mors ex illa fuerit sequuta, eo casu punitur offensor capitali pœna & inci-
 dit in crimen læsæ maiestatis, vt voluit Bart. in d. l. ij. s. transfugas. ff. ad l.
 corne. de siccar. & Pau. de Ca. in d. consi. xxxiij. in i. volu. aut ex tali offen-
 sa non est sequuta mors, & tunc pro delicti qualitate pœnam arbitrio iu-
 8 dicis subibit offendens, vt per Bar. & Albe. in d. s. ne potentiores. t̄ Intelligi
 sane prædicta si scienter contra securitatem vel saluum conductum fiat
 offensio: contrarium namq̄ erit si ignorantur tunc enim tāquam violator
 securitatis, aut salui conductus non tenetur, iuxta ea quæ voluit Paul. de
 Cast. in præallegato consi. xxxiij. faciunt quæ scribit Deci. consi. cccxxvij.
 in ij. vol. viso casu proposito col. ij. vers. & non obstat, q̄ bannitus, vbi
 9 dixit allegando Albe. in iij. parte statu. q. xxxviij. in fi. q̄ t̄ bannitus affida-
 tus a principe occisus ab eo qui ignorabat illū esse affidatum impune occi-

- di potuit. circa quod plura adducit Deci. & distinctionem prædictam sequitur etiam Gregor. Magalottus in tit. sta. securit. & salui conduc. in fine
- 10 † dicas tamen q̄ q̄n̄ offenditur legatus principis, vel reipublicæ in odium principis, aut reipubli. tali casu crimen læsæ maiestatis committitur: secus quando ex particulari odio vel inimicitia. de quo tamen vide quæ late scripsi supra hoc eodem tit. q. xvi. nam ad dicta ibi me remitto.
- 11 † Sed quæro, quid si data fuerit alicui securitas pro se & socijs secum venientibus a principe, vel republica, si cū illo veniebat hebræus qui captus et derobatus fuit, an ad illum securitas huiusmodi porrigatur? In ista quæstione videtur dicendum securitatem huiusmodi ad hebræum non extendi, quia † christiani prohibentur habere familiaritatem iudæorum c. nullus. xxviii. q. i. facit quod nor. Abb. in c. i. de iudæ. vbi dixit q̄ † de rigore & veritate iuris iudæus ad christianorum literarum ludum non potest ad discendum ire. attamen quæstionem hanc mouit Bar. in l. i. in versi. quæro fuit data. ff. ad l. iul. maiest. & ibidem dicit, q̄ ex quo tunc quæstio de facto pendebat nolebat aliquid dicere. Ang. tamen in l. vtmur. in ver. item attende q̄ si quis. ff. de sepul. viola. dixit iudæum socium comprehendi in dicta securitate ea ratione: quia † hebræorum societas non reprobatur, licet enim cum eis contrahere. l. quicumque. C. de iudæ. ita scribit etiam Fel. in c. ego enim. col. vlti. in versi. item infert. de iureiuran. & Barba. consilio
- 12 13 lxiij. licet in medium in iij. volu. † quinimmo iudæus esse potest procurator christiani, & interuenire pro eo, & contra eum, vt scripsit Bald. in l. spadonem. in §. iam autem. ff. de excusa. tutor. & Roch. de Curt. in trac. de consue. in versic. decimoquinto quæro. nu. 752. & † immunitas concessa incolis alicuius loci comprehendit etiam iudæos, vt dixit Bal. in d. l. spadonem. in §. iam autem. & sequitur Rocch. loco præalleg. & Barbat. in præallegato consi. lxiij. in iij. vol. † Quod tamen dixi de iudæo existente in societate eius cui facta est securitas pro se & socijs secum euntibus, intellige sane procedere quando iudæus determinato proposito vt socius a principio cum habente huiusmodi securitatem socialiter venit, secus si incidenter in illius societatem in itinere incidisset vt sepe contingit. facit tex. in l. iudæ apud labeonē. §. si quis comitē. ff. de iniur. ita scribit Ang. in l. i. circa prædicti piū. ff. ad l. iul. maiest. vbi ad hunc propositū declarat † quis dicatur socius.

S V M M A R I V M.

- 1 Mutuans pecuniam hostibus illis opem ferre dicitur.
- 2 Statutum puniens præstantem auxilium & fauorem delinquenti, comprehendit etiam mutuantem ei pecuniam.

- 3 Opem & auxilium criminoso delinquenti præstans, quando puniatur?
- 4 Mutuans pecuniam rebellibus, aut aliquo modo eos iuuans, incidit in crimen læ. maie.
- 5 Pecunia est belli neruus.
- 6 Intellectus ad tex. in l. cuiusque dolo ff. ad l. iul. maie. & nume. 14. cum seq.
- 7 Pecuniæ uerbum, tribus modis summi potest.
- 8 Pecuniæ uerbum, in statutis exorbitatibus, & odiosis, intelligitur de pecunia numerata.
- 9 Pecuniæ uerbum, in scripturis, intelligitur de numerata.
- 10 Pecuniæ uerbum, late summitur pro his quæ pondere, numero, mensuraue consistunt.
- 11 Pecuniæ uerbum, latissime intelligitur pro omnibus rebus, & corporibus.
- 12 Pecunia est quicquid homines habent in terra, uidelicet omnia quorum domini sunt.
- 13 Pecuniæ appellatione, ueniunt etiam credita nõdum exacta, & sic nomina debitorum.
- 15 Pecuniæ appellatione, de proprietate uocabuli, ueniunt omnes res.
- 16 Diffinitio proprietatem arguit, & rei proprietatem ostendit.
- 17 Pecuniæ appellatione ea tantum comprehenduntur, quæ in nostro patrimonio sunt.
- 18 Rei appellatio, latior est quam pecuniæ, & comprehendit etiam ea quæ extra nostrum patrimonium sunt.
- 19 An mutuans hostibus Principis sui falsam monetam, ut eos iuuet, incidat in crimem læ. sæ maie. statis?
- 20 Pecunia falsa, non uenit appellatione pecuniæ.
- 21 Pecunia reprobata, uenit sub generali nomine pecuniæ, ut res existens in patrimonio, non ut pecunia proprie.
- 22 Franciscus Maria Feltrius de Ruuere Urbini Dux adulterina moneta, exercitum ualidum comparauit.
- 23 Dominicus Michael Dux Venetiarum, dum Tyrum urbem obsideret, cum numerosa classe, & cum procul esset a patria, & stipendio indigeret, ne socij stipendij causa militiam detrectarent, ex aluta ad tempus, pecuniam publica forma signauit, classiarij sq; adnumerauit, ea conditione, ut domum reuersis, aurea & argentea pro tempore uaria eis daretur.
- 24 Pecunia uita hominis dicitur.
- 25 Pecunia est fideiussio futuræ necessitatis, secundum Aristotelem.

Q V A E S T I O XXXIIII.

RIGESIMO QVARTO quæro: utrum mutuans pecuniam hostibus principis sui incidat in crimē læsæ maie. statis? Dicas quod sic: † mutuans enim pecuniam hostibus, illis opem ferre dicitur. tex. est in l. cuiusque dolo, ubi Bar. not. ff. ad l. iul. maie. qui ex illo tex. † infert ad statutum punientem præstantem auxilium, & fauorem delin-

- quenti, vt comprehendat etiam mutuantem ei pecuniam, ex hoc enim dicitur illi auxilium et fauorem præstare. hanc opinionem tenuit etiam Marti. de Laud. in tract. de crim. læsæ maiestatis. q. iij. et Math. de Afflict. in c. i. in §. & bona committentium. nu. 66. in tit. quæ sint regal. in vsib. feud.
- 3 † Quando autem præstans opem & auxilium criminoso delinquenti puniatur, vide Bar. in l. si furti. in §. ope. ff. de fur. vbi dixit, q̄ quando præstatur auxilium extra iudicium, criminoso, ignorante superiore, vt puta pecuniam illi mutuando, vel aliud adiutorium dando, tali casu puniatur talis,
- 4 per tex. in d. l. cuiusque. per quem tex. dixit ibi Angel. † q̄ mutuans pecuniam rebellibus, aut aliquo modo eos iuuans, incidit in crimen læsæ maiestatis. † est enim pecunia belli neruus, vt per Ioan. Pirrum, in tract. de magistris. Roma. parte secunda, in rubri. de quæstor. magistr. nu. 3.
- 6 † Sed quæro quomodo intelligere debemus text. in d. l. cuiusque. dum vult, q̄ adiuuantes hostes pecunia, incidant in crimē læsæ maiestatis? cum
- 7 † pecuniæ verbū, tribus modis summi possit. Primo stricte, pro pecunia numerata tantū. l. Iulianus. §. mutui dationem. ff. ad maced. & sic secundum communem vsū loquendi, vt dicit Bar. in l. talis scriptura. ff. de leg. i. Et
- 8 ideo † in statutis exorbitantibus & odiosis verbum pecunia, intelligitur de pecunia numerata, ita scribit Bar. in d. l. talis scriptura. & idem in l. singularia. in ij. col. vers. quarto est speciale. ff. si cer. per. facit quod scribit Roma.
- 9 in singul. ccxv. incip. tu habes glos. vbi dixit, † quod in scripturis verbum pecunia, intelligitur de numerata. allegat Innocen. in c. sedes. de rescript. et
- 10 ibi Imo. † Secundo modo verbum pecunia, late sumitur, pro his quæ p̄dere, numero, vel mensura continentur. l. secunda. §. creditum. ff. si certum
- 11 peta. & l. ij. ff. de constitu. pecunia. † Tertio modo verbum pecunia, intelligitur largissime, pro omnibus rebus & corporibus. l. pecuniæ verbum. ff. de verbo. significa. vt etiam ponit Bart. in dicta l. talis scriptura. & per gl. & doctores. in l. secunda. §. creditum. ff. si cer. peta. accedat quod scribit Augustinus, in libro, de doctrina christiana, vbi dixit, q̄ † pecunia est quicquid homines habent in terra, videlicet omnia quorum domini sunt, vt habetur. in c. rotum. i. q. iij. faciunt tex. in l. pecuniæ. i. ij. & ij. ff. de verbor.
- 12 signifi. † Quinimmo & pecuniæ appellatione, veniunt etiam credita nondum exacta. Ita singulariter dixit Floria. in l. procul. ff. de vsufr. & sic nomina debitorum. Dicit forte posset † tex. in d. l. cuiusq̄. non simpliciter intelligendū de pecunia numerata, id est de omni re quæ pecuniæ appellatione veniat, iuxta tex. in l. pecuniæ verbum. ff. de verbo. significa. vbi habetur, quod pecuniæ verbum, non solum numeratam pecuniam completur: verum omnem omnino pecuniā, hoc est omnia corpora. ad idem text. in l. pecuniæ nomine. ff. eod. titu. Intelligendus est ergo tex. in dicta l.

- cuiusque, dum de pecunia loquitur, de omni re quæ est in nostra potesta-
 te, quam hostibus damus, ad eos iuuandum contra principem, aut rempu-
 blicam, per iura præallegata, ad idem facit tex. in l. ij. circa finem. ff. de con-
 stit. pecu. vbi dicitur, q̄ veteres pecuniæ appellatione, omnes res significa-
 15 ri diffiniūt, † Ergo de proprietate vocabuli, omnes res appellatione pecu-
 16 niæ veniunt, † diffinitio enim proprietatem arguit, & rei proprietatem
 ostendit, vt scribit Are. in l. moribus. col. ij. versicul. secundo no. arg. ff. de
 vulg. & pup. substi. & Bal. in prohe. decretal. diffinitionem esse dixit, pro
 positionem substantiæ, propriam qualitatem comprehendens. Sed huic
 intellectui ad tex. in d. l. cuiusq̄. videntur obstare verba immediate ibi se-
 quentia, post verbum pecunia, quæ talia sunt, aliave aliqua re adiuti erūt:
 ex quibus verbis clare apparere videtur, q̄ verbum pecunia ibi, de nume-
 rata intelligitur, nam alias dicta verba sequentia essent ibi sine effectu ali-
 quid operandi, quod non est dicendum. c. si Papa. de priuile. in vi. Dicās,
 q̄ dicta verba non obstant intellectui prædicto, quia verba, aliave aliqua
 re, intelligi possunt, de his rebus, quæ non veniunt appellatione pecuniæ,
 17 vt sunt ille quæ sunt extra nostrū patrimonium. † pecuniæ enim appella-
 18 tio, ea tantum comprehendit, quæ in nostro sunt patrimonio. † Rei itaq̄
 appellatio, latior est quam pecuniæ, cum comprehendat etiam ea quæ ex-
 tra nostrum sunt patrimonium, vt declarat Paulus Iurisconsultus in l. rei
 appellatio. ff. de verb. significat. Verius tamen dici potest, q̄ verbum pecu-
 nia positum in illo tex. intelligatur proprie, videlicet de numerata, pro-
 pter verba præcedentia dictum verbum pecunia, quæ talia sunt, comea-
 tu, Armis, telis, equis, deinde sequitur, pecunia aliave aliqua re.
 19 † Sed incidenter quæro de notabili quæstione quam a nullo tactam in-
 ueni, an sub dispositione text. in dicta l. cuiusque. comprehendatur is qui
 hostibus falsam monetam mutuat? Et videtur dicendum q̄ non, quia
 20 † falsa pecunia, pecuniæ appellatione non venit. l. eleganter. §. qui repro-
 bos. ff. de pignor. actio. Bar. in l. quamuis ff. de auro & argen. lega. & do-
 cto. in l. mutui datio. in §. creditum. ff. si certum petat & falsus denarius, nō
 est denarius, glos. in l. omnes. C. de hæret. Alexan. consil. c. iij. statutum lo-
 quens, colum. secunda. versicu. pro hoc. in penult. volumi. Tiraquellus in
 tractatu. de vtroque retrac. char. ccclxxvi. numer. 1. 1. 2. & 13. Contra-
 rium puto verius, videlicet q̄ mutuans seu dans falsam pecuniā hostibus,
 vt eos iuuet contra principem, seu rempublicam, crimen læsæ maiestatis
 21 committat. Nam † pecunia reprobata, venit sub generali nomine pecu-
 niæ, non vt pecunia proprie, sed vt res existens in patrimonio dantis il-
 lam hostibus, facit textus in præallegata. l. rei appellatio. ff. de verbo-
 22 rum significatio. † Præterea, etiam ex falsa pecunia iuuantur hostes, quia

multotiens illam dant militibus simul cum legali. Et vidī ego vallidum cōparatum exercitum, pro maiori parte, ex adulterina pecunia, ac etiam victoriosum, nam de anno MDXVI. Cum Franciscus Maria Feltrius de Ruuere Urbini Dux inuictissimus, Urbino totoq; eius dominio a Leone decimo Pont. Max. eiectus fuisset, na cta occasione pacis inter Imperatorem tunc Veronam occupātem, & Illustrissimos dominos Venetos initæ, Verona Venetis restituta, Franciscus Maria fortem militum Hispanorum cohortem, quæ ex Verona exierat, ac aliam similem tam Itolorum quam aliorum manum, quæ a Venetis, pace composita, missa erat, inito cū dictis militibus federe, vt secum irēt, sibiq; adiuto essent, ad amissum eius dominatum recuperandum, comparauit: verum cum nō satis pecuniarum ad id peragendum illi esset, collecta adulterinæ pecuniæ summa, eam permixtum cum legali, militibus erogauit, ea conditione, vt recuperato eius statu, inter subditos suos, vti legalem eam expendere valerent, cumq; profligatis sepius hostibus, statum recuperasset, edicto cauit, ne quis subditus a militibus suis adulterinam pecuniam accipere recusaret, qua ipse adiutus Pontificis exercitum, in quo vltra triginta milia hominum fuisse dicuntur, paruo militum numero, forti tamē stipatus, pluries fudit fugauitq;: re postmodum composita, per Thesaurarium suum, omnem adulterinæ pecuniæ summam a militibus eius subditis, pro rebus ab eis emptis, erogatam, colligi iussit, ac legalem illius loco, dari præcepit. Res profecto tanto Principe, ac incomparabili militum duci non minus fortissimi, quam sapientissimi, ac iusti, digna, & in omne euum memoranda.

23 † Accedat & aliud exemplum Dominici Michael Venetiarum Ducis sapientissimi, qui dum Tyrum urbem circa Siriam, cum numerosa classe obsideret, essetq; obsidio ipsa non minus laboriosa quam longa, & quia procul a patria, stipendio indigebat, ne socij nauales remigesq; stipendij causa militiam detrectarent, ex aluta, ea pellis est quam corium vocant, ad tempus, pecuniā, publica forma signauit, classiarisq; adnumerauit, ea conditione, vt domum reuersis aurea & argentea pro temporaria eis daretur, cui nauales turme crediderunt, & alij in nauibus existentes, publicamq; fidem, & Ducis auctoritatem sequentes, quam diu foris bellatum extitit, sine discrimine, imaginaria inter se vsi sunt pecunia, quibus reuersis aurea & argentea repensa, loco illius fuit, restatur Sabellicus, in suo opusculo, de exemplis, lib. vi. in rub. de imperatorum, & ducum, in milites auctoritate, in quinto exemplo.

24 † Pecuniam vitam hominis esse, habetur, in l. aduocati, iuncta glos. lib. C. de aduoca. diuer. iudic. & per docto. vbi Deci. in l. mutui datio. §. creditum, ff. si cer. peta. & Fran. Cur. in tract. de sequest. in prin. in versi. & ideo

5 Aristoteles, vbi etiam allegando Aristotelem dicit, † nummum esse fi-
deiuſſorem futuræ neceſſitatis.

S V M M A R I V M.

- 1 Priuatum carcerem exercere dicitur is qui ultra xx. horas aliquem detinet.
- 2 Rectores qui ſciunt aliquem carcerem priuatum exercere, & tollerant, incidunt in cri-
men læſæ maięſtatis, a die ſcientiæ.
- 3 Carcerem priuatum exercens merum imperium ſibi uſurpat.
- 4 Carcer eſt meum imperij.
- 5 Dominus poteſt detinere ſeruum ſuum in priuato carcere ad correptionem.
- 6 Dominus poteſt ſeruum ſuum conſinare in certo loco.
- 7 Pater poteſt filium ſuum in priuato carcere detinere ad correptionem.
- 8 Maritus poteſt detinere uxorem ſuam carceratam in domo ſua ad agendum pœniten-
tiam de adulterio.
- 9 Bannitus, qui poteſt impune offendi, poteſt in priuato carcere detineri.
- 10 Creditor qui auctoritate iudicis debitorem ſuum cepit, & rogatus fuit ab eo, ne eum
duceret ad carcerem, ſed ut cuſtodiret ſe in domo ſua donec ei ſolueret, ſi id agat nõ
incidit in crimen læſæ maięſtatis.
- 11 Carcerem priuatum exercens in meretricem ex cauſa libidinis non committit crimen
læſæ maięſtatis.
- 12 Carcerem priuatum an quis dicatur committere, detinendo mulierem liberam ex cau-
ſa libidinis quæ tamen non ſit meretrix?
- 13 Abbas detinens monachum in carcere non committit priuatum carcerem.
- 14 Parentes & conſanguinei detinentes furioſum in carcere, non committunt priuatum
carcerem.
- 15 Carcerem primus Anchus Martius Romanorum Rex edificauit.
- 16 Ius carceris occupans, in crimen læſæ maięſtatis incidit.
- 17 Carceris diſſinitio.
- 18 Torquens detentum in priuato carcere, incidit in crimen læſæ maięſtatis.

Q V A E S T I O X X X V.

RIGESIMO QVINTO quæro, clarum eſt qđ ne-
mini licet in priuato carcere aliquem detinere, † & is dici-
tur priuatum carcerem exercere qui ultra xx. horas ali-
quem detinet l capite quinto. ff. ad l. iul. de adulter. quod
delictum committere dicatur, exercens priuatum carce-
rem & dicas qđ talis in crimen læſæ maięſtatis incidit, text.

- est in l. i. C. de priua. carce. & ibidem no. Cyn. Bald. & Alber. & est ratio, quam ponit ibi tex. quia ex tali actu publica læditur maiestas. † Amplia dictam conclusionem, vt procedat etiam in rectoribus locorum qui prædicta sciunt & tollerant, per tex. in d. l. i. nam & ipsi incidunt in crimen prædictum non prouidentes a die scientiæ cum possunt, vt inquit Bal. in d. l. i.
- 5 in versi. in textu ibi venerit, † vsurpant etenim detinentes aliquem in priuato carcere sibi merum imperium, vt testatur idem Bal. loco præalleg. in versi. in tex. ibi custodiam. † Carcer enim est meri imperij, vt per doc. in l. imperium. ff. de iurisd. omni. iud. vbi las. col. viij. in versi. tertio mouetur, & q̄ committens priuatum carcerem incidat in crimen læsæ maiestatis, tenet etiam Paris de Put. in trac. de re mili. lib. ix. in. §. an si miles. nu. 8. & lo. de Ana. in c. i. col. ij. in versi. vltimo quia hic. de clerico percussor.
- 5 † Fallit prædicta conclusio in domino qui seruum suum in priuato carcere detinere potest ad correctionem, vt dixit gl. in d. l. i. de priua. carce. & ibi Bal. Cyn. & Albe. & Bar. in l. capite quinto. ff. de adulte. † Quinimmo dominus potest seruum suum confinare in certo loco, vt in l. ex facto. §. proinde si seruus. ff. de hæredi. insti. iuncta l. ij. ff. de liber. homi. exhib. & ita tenuit Cyn. in d. l. i.
- 7 † Secundo fallit in patre filium detinente in priuato carcere, per tex. in l. ij. §. i. & ij. ff. de liber. homi. exhib. hoc enim ad correctionem facit, vt dicunt doc. in d. l. i. de priua. carce. vbi Cy. Albe. & Salyc.
- 8 † Tertio fallit in marito detinente vxorem suam carceratam in domo sua ad agendum poenitentiam de adulterio xxxij. q. ij. c. placuit. & ibi no. & c. quemadmodum. in fi. vlti. glo. de iureiuran. vt voluit Alber. in d. l. i. subdens q̄ forte hoc nõ est verum de iure ciuili, quia immo mulier tali casu detruclã debet in monasterium auc. sed hodie. C. de adulter. dicas q̄ in d. auc. sed hodie. mulier adultera pro pœna verberatur, et in monasterium detruclã ad pœnam, marito aut licet eam domi in priuato carcere, non ad pœnam sed ad correctionem, detinere, vt in iuribus præallegatis, vt de filio & seruo dictum fuit.
- 9 † Quarto fallit in bannito qui impune offendi potest, nam si occidi potest impune, a fortiori in priuato carcere detineri poteri, vt scribit Bald. in præallegata l. i. C. de priuat. carce. in versi. quærit hic Iacobus, & idem voluit ibidem Salyc.
- 10 † Quinto fallit in creditore, qui auctoritate iudicis debitorem suum cepit, & cum eum ad carcerem vellet ducere rogatus fuit ab ipso debitore, vt custodiret se in domo sua donec ei solueret, ne si ducat ipsum ad carceres ibidem ab alijs suis creditoribus interdicator. Ita decidit Alber. in d. l. i. C. de priuat. carcer. allegat tex. in l. ij. §. si quis volentem. ff. de liber. homi. exhib.

exhib. & est ratio quia volenti non fit iniuria neq; dolus l. cum donatio-
nis. C. de transf. & ita obtentum fuisse attestatur in ciuitate Bergomi, vbi di-
cit fuisse de facto quaestionem.

- 11 † Sexto fallit in detinente meretricem ex causa libidinis, Talis etiam de
priuato carcere non tenetur, vt voluit Barto. in l. verum, in fin. ff. de furt.
- 12 † Quid autem dicendum sit in detinente mulierem liberam ex causa li-
bidinis quæ tamen non sit meretrix? Bar. in d. l. verum. dicit aduertendum
vtrum eã detinuerit vltra horas xx. per tex. in l. capite quinto. ff. de adult.
Dicerem ego, q; si inuitam detinet priuatum carcerem committat, & inci-
dat in crimen læsæ maiestatis, per d. l. i. C. de priuat. carcer.
- 13 † Septimo fallit in Abbate detinente monachum in carcere, vt per Bar.
in l. i. per illum tex. C. vbi quis decur. vbi Saly. & scribit Nico. Boer. decif.
275. Dñs an possit nu. 2. in ij. parte. Et idem decif. 304. nu. 2. eadem parte.
- 14 † Octauo fallit in parentibus & consanguineis quibus permissum est
ligare furiosum & incarcerare. l. congruit. §. furiosi, vbi Bal. in primo & ij.
not. ff. de offic. p̄sid. & habetur post alios per Boe. in p̄allegata. decif. nu. 3.
- 15 † Carcerem autem primus Ancus Martius Romanorum Rex ædifica-
uit, vt testatur Plinius minor in suo libello de viris illustribus, & Liuius ab
vrbe condita. Eutrobius autem inuentionem carceris ad custodiam & ter-
rorem Tarquino superbo Regi ascribit. Vt cunque sit inuentum Regium
- 16 fuit, † hinc est q; ius carceris occupans in crimen læsæ maiestatis inci-
dit, præalle. l. i. C. de priuat. carceri.
- 17 † Quomodo autem diffiniatur carcer, Bald. in trac. suo de carcer. dicit
sic diffiniendum esse, q; est locus securus & horribilis repertus non ad pœ-
nam sed ad delinquentium vel debitorum custodiam.
- 18 † Prædictis adde q; a fortiori, criminæ læsæ maiestatis teneretur is qui
detentum in priuato carcere torqueret, cum plus sit torquere quam deti-
nere l. i. in glo. nec puniri in fin. C. de cust. reorum. ita scribit Bar. in d. l. i. in
versic. in tex. ibi violator. C. de priuat. carcer.

S V M M A R I V M.

- 1 Tributum unde habuit originem.
- 2 Tributum seu censum denegans soluere Principi in contemptum incidit in crimen læ-
sæ maiestatis.
- 3 Principis securitas leditur ex denegatione tributi.
- 4 Tributum a contributione est dictum, quia ex eo militibus contribuitur.
- 5 Tributum præstat in signum obedientiæ & recognitionis.
- 6 Tributum soluitur Imperatori pro recompensando labores, quos pro suis subditis subit.

Hierony. Gigas.

K

- 7 Tributum præstatur Principi, ut ipse hostibus suis resistere possit.
 8 Consulens quòd tributum Principi non solvatur incidit in crimen læsæ maiestatis.
 9 Tributi præstatio subiectionem probat.
 10 Christus Tributum Cæsari soluit.
 11 Stater duo Didragma ualebat, & Didragma duos denarios usuales.
 12 Christus tributum Cæsari soluit, non quia teneretur, sed ne alios scandalizaret.
 13 Tributum quid sit.
 14 Tributum cum præstetur Principi in signum supremæ potestatis nunquam præscribitur contra Principem.
 15 Ecclesiæ Romanæ & Imperio non præscribitur in his quæ sunt reseruata in signum uniuersalis Domini.
 16 A solutione census seu tributi excusatur solum ille qui habet, a Principe immunitatem tributum non soluendi, quæ ei inuiolata permansit per annos quadraginta.
 17 Tributi præstatio licite denegari potest Principi iustitiam non ministranti subditis.
 18 Compensatio non admittitur in solutione Tributi, nec in decimis.

QV AESTIO XXXVI.

- 180 RIGESIMOSEXTO quæro: An denegans soluere tributum Principi in crimen læsæ maiestatis incidat?
 Sed antequam deueniam ad resolutionem huius quæstionis, non erit ab re uidere, unde tributum sumpsit primam originem: Polidorus Virgilius Urbinas in libello suo de inuentoribus rerum libr. iij. in rubr. de triplici regiminis genere, scribit initium tributi fuisse apud Hebræos, nam de eo Deus mandatum dedit Moy si ut habetur Exod. c. 30. dicens, quando tulerit summam filiorum Israel iuxta numerum dabunt singuli pretium pro animabus suis domino & non erit plaga in eis. & illud soluebant omnes a xxx. annis supra, & quisq; siclum dabat, qui nummus argenteus est Hebraicus, quem Græci stateram uocant. teste Iosepho libr. iij. de antiqui. secundum vero Archi. in c. magnum xi. q. i. tributum fuit Primo statutum a Cæsare Augusto. refert & sequitur Ioan. Bertachi. in trac. de gabel. seu vectigal. in præludij in versic. & adde qd tributum est. Prima tamen opinio verior est: Modo dicas, qd denegans tributum seu censum soluere Principi in contemptum incidit in crimen læsæ maiestatis: committit enim contra principis honoris & securitatem. facit tex. in extrauag. qui sint rebel. in prin. ibi contra honorem nostrum: læditur enim Principis securitas ex denegatione tributi, quia si Princeps tributa non haberet, stipendium militibus, quos pro securitate sui tenet, utiq; soluere non valeret: Et tributum est dictum a contribu-tione, quia ex eo militibus contribuitur, tex. est in l. ager. s. stipendium, ff. de

- verb. signi. Bertachi, vero in præallegato trac. de gabel. in præludi. vers. & dicitur tributum. scribit, q̄ tributum dicitur a tribu, quia prius soluebatur per singulas tribus secundum Isidorum. Pro supradicta conclusione facit tex. in l. i. ubi qui contra securitatem. ff. ad leg. iul. maies. hanc etiam opinionem tenuit Ludouic. Montal. in trac. de reprob. sent. Pilat. articu. iij. nu. 51. & nu. 52. facit, quia † tributum præstatur in signū obedientiæ & recognitionis, vt not. Bar. in l. comperit. C. de præscrip. xxx. anno. facit tex. in l. mediteranee. C. de anno & tribut. lib. x. denegans ergo tributum Principi soluere ei obedientiam denegat: qui autem ab obedientia sui Principis se remouet incidit proculdubio in crimen læsæ maiestatis, de quo dixi supra. q. 27. † Secundo soluitur Imperatori census seu tributum pro recompensando labores, quos pro suis subditis subit. facit tex. in l. bene a Zenone C. de quadriennali præscrip. in fine & tex. in auc. vt iudi. sine quoquo suffrag. in prin. ad idem tex. in auc. vt diuinæ iussiones in prin. vbi Imperator dixit, Ideoq; voluntarios labores appetimus vt subiectis quietem præparemus. Idem dixit pontifex in c. i. de restit. spoliat. in vi. & sic. † Tributum præstatur ob communem vtilitatem, videlicet vt imperator hostibus suis resistere possit, in hoc subditorum saluti consulens. l. nemo carcerem circa finem. C. de exactor. tribut. lib. x. hanc etiam conclusionem firmat pluribus fundamentis. Ludouic. Montal. in præallegato eius tract. articu. iij. colum. i. ij. iij. & iij.
- † Adde prædictis, q̄ sicuti denegans tributum soluere Principi in crimē læsæ maiestatis incidit, ita dicendum erit de consulente q̄ tributum Principi seu census non soluatur, vt per eundem Ludouic. in d. trac. articu. iij. versic. & not. q̄ Deus nu. 51. † Tributi enim siue census præstatio subiectionem probat. c. ij. de censib. Alij dicunt, q̄ est subiectionis signum. c. recipimus de priuil. gl. in c. magnum xi. q. i. Innoc. in c. præterea de transac. & Bertachi. in tract. de gabell. in præludijs versic. Et adde q̄ tributum. nu. me. 4. † Quinimmo Christus saluator noster tributū Cæsari soluit, vt habetur Math. capit. xvii. prope finem. vbi scriptum est, q̄ Christus iussit Petro, a quo didragma petitum fuerat pro se, vt iret ad mare & amum immitteret, & primum tolleret piscem & aperto eius ore inuento stater illum tolleret, & eis, qui didragma petebant, solueret pro se & ipso: † Stater enim duo didragma valebat. Et didragma duos denarios vsuales vt habetur per Archid. in d. c. magnū. vnde versus, dat numos didragma duos stater id duplicabit: Hinc dicebat Ambrosius contra auxentium, si enim census filius Dei soluit quis tu tantus es qui putas esse non soluendum, quod transumptiue habetur in d. c. magnum xi. q. i. † Verum tamen est quod Christus tributum soluit, non quod ipse teneretur, sed ne alios scandali-

- zaret vt Augustinus ad Polentium scribens dixit, & transumptiue habetur in c. lam nunc in versic. vnde ipse dominus. 2 s. q. i. Et tamen perfidi Iudæi inter alias causas, ex quibus Christū morti tradi petebant, ea fuit, quia dicebant eum prohibuisse tributū dari Cæsari, quod falsum erat quia immo, & ipse voluit tributum soluere, & tentantibus illis circa tributū Cæsari soluendum respondit viso numismate cum imagine Cæsaris, quod
- 13 Cæsaris Cæsari, quod Dei Deo. † Est autem tributum quicquid in auro, argento, vel ære tribuitur principi ordinariē, & vniformiter propter obedientiam principaliter, siue ratione personæ, siue rei annuatim, ita dixit
- 14 Lud. in d. trac. art. iij. Et vnum scias, q̄ † tributum, cum præstetur principi in signum supremæ potestatis, vt not. glo. & Bal. in l. i. §. i. ff. de pub. & Abb. in c. tua nobis de decim. nunquam præscribitur contra principē, vt habetur ex doctrinam Panor. in c. ad audientiam de præscript. Bald. in l. i.
- 15 sicut col. fin. C. de præscrip. xxx. annorum vbi dixit, q̄ † Ecclesiæ Romanæ, & Imperio, nō præscribitur in his quæ sunt reseruata in signum vniuersalis Dominiij. Idem tenuit Io. Fran. Balbus in suo tract. de præscript. in
- 16 ij. part. v. par. princip. col. iij. in vers. i. est quæstio. Et solum † quis excusatur a solutione census, seu tributi, quando habet a principe immunitatem, tributum, aut censum non soluendū, quæ ei inuiolatam permansit per annos xl. vt not. in l. fi. C. de fund. patrimo. lib. xi. ita dixit Bald. in l. compert. C. de præscript. xxx. annorum, & Iason in l. Imperium xi. col. in fi. ff. de iurisd. om. iudi. & sequitur Balbus loco præallegato. dicas tamen, q̄
- 17 † tributi præstatio denegari potest licite principi iustitiā non ministranti subditis, cum tali casu illi resisti possit etiam de facto, vt voluit Lucas de penna in l. i. C. de super indict. lib. x. refert & sequitur Alcia. in l. placet nra
- 18 xi. C. de sacrosanct. eccl. scias etiam, q̄ † cōpensatio non admittitur in solutione tributi, nec in decimis, vt per Abba. in c. tua nobis de decim. & de tributo est tex. in l. iij. C. de compensat.

S V M M A R I V M.

- 1 Subditus Regis, qui arma mouet contra ipsum, crimen læsæ maiestatis committit.

Q V A E S T I O X X X V I I.

- 1 RIGESIMO SEPTIMO quæro: quid dicendum de eo † qui est subditus Regis, vel principis, aut reipublicæ, qui arma mouet contra ipsum, vel rempublicam: Diccas, q̄ is crimen læsæ maiestatis committit l. i. in prin. ibi, quoq̄ armati homines. & rursus ibi, quove quis contra rempublicam arma ferat. ff. ad. l. iul. maieft. qui tex. licet loquatur in eo qui arma mouet contra populum romanum, rempublicāve,

tamen idem erit in eo qui contra regem vel principem arma summit, vt dixit Bar. in l. hostes. ff. de capt. & possim reuers. & idem in l. lex duodecim tabularum. ff. ad leg. iul. maieft. hanc etiam conclusionem tenet Martinus de laud. in trac. de crim. læsæ maieft. & Math. de afflic. in c. i. §. Et bona committentium col. v. nume. 54. in titu. quæ sint regal. in vsibus feud. faciunt quæ supra dixi q. xxiiij. hoc eodem titulo, de oppugnante patriam.

S V M M A R I V M.

- 1 Sectæ factæ cum pactis iuramento firmatis ad exitium principis continent crimen læsæ maieftatis.
- 2 Marinus Bocconius Venetus plebeij ordinis cum socijs ad geminas columnas suspenduntur ob sectam & coniurationem factam contra principem & optimates Reipublicæ Venetæ.

Q V A E S T I O XXXVIII.

TRIGESIMO OCTAVO quæro: quid dicemus de his, qui sectas faciunt cum pactis iuramento firmatis, an incidant in crimen læsæ maieftatis? Dicas, q. si huiusmodi sectæ tendunt ad exitium regis, principis, aut reipublicæ, tales incidunt in dictum crimen, vt voluit Angel. in l. cuiusq. dolo. ff. ad l. iul. maieft. & Brunus in consil. 79. viso processu inquisitionali. col. ij. in fin. Dicas hanc conclusionem apertissime probari per text. in l. i. ibi, quove cœtus, conuentusve fiat. ff. ad leg. iulia. maiefta. Possent de hoc allegari multa exempla, sed vno tantum contentus ero Venetj̄s † sub Duce Petro Gradonico, qui anno domini. 1290. Venetiarum Dux creatus fuit, quidam Marinus Bocconius plebei ordinis, homo multum audax, & ad facinora promptus, in principis, & optimatum cædem cum multis alijs conspirauit: sed Dei opt. Max. ope, coniuratione cognita Marinus cum socijs ad geminas columnas suspensio necantur, teste Petro Marcello in libro de vitis Principum Venetorum, in vita dicti Petri Gradonici Principis.

S V M M A R I V M.

- 1 Templum Deo quis primus posuerit.
- 2 David templum Deo primus extruere parauit, at Deus per Nathan prophetam eum quòd manus hostium sanguine pollutas haberet, renouauit, eique iussit ut templi illius ædificationem Salomoni filio relinqueret.

- T**RIGESIMONONO quæro: an occupans sibi templum incidat in crimen læsæ maiestatis? Dicas breuiter q̄ sic. tex. est. in l. i. ibi, locave occupentur, vel templa. ff. ad l. iul. maieft. ad idem tex. in l. ij. ff. de colleg. illicit. facit etiam text. in l. denuntiamus. C. de his. qui. ad eccles. confug. Et ita tenuit Ludouic. Montal. in tract. suo. de reprobat. sent.
- 1 Pilati. artic. i. nu. 70. Quis † autem primus templum Deo omnipotenti posuerit: Salomonem fuisse legimus, qui Hebræorum Rex ab ortu Adam primi hominis tribus millibus centum & duobus post annis illud Hierosolymis condidit, vt testatur Ioseph lib. viij. antiquitatum. verum † David Pater illud extruere parauerat, at Deus, per Nathan prophetam, eum, q̄ manus hostium sanguine pollutas haberet reuocauit, eiq̄ iussit, vt templi illius ædificationem Salomoni filio relinqueret.

S V M M A R I V M.

- 1 Maledicere principi est contra diuinum præceptum.
- 2 Ebrietas mentis exilium inducit.
- 3 Vbi est ebrietas ibi est furor.
- 4 Lubricum linguæ nullus homo domare potest.
- 5 Maledicens principi ex iniuria ad principem remittendus est.
- 6 Si quis dixit illusorie uerba maledicta contra principem parcitur ei ob temeritatem.
- 7 Maledicta pensanda sunt ex hominum personis.
- 8 Agrippa qui orabat Deum pro morte Tiberij Imperatoris, ut ei succederet in regno Caius Nepos, uiuente Tiberio fuit in carceribus detrusus, & postea, a Caio fuit liberatus & sublimatus.
- 9 Ex solis maledictis contra principem crimen læsæ maiestatis non incurritur.
- 10 Ex separatione titulorum diuersitas criminum arguitur.

QVAESTIO XL:

- Q**VADRAGESIMO quæro: an maledicens principi incurrat crimen læsæ maiestatis? Videtur dicendum quod sic: nam sine dubio maledicens principi illius maiestati offendere dicitur, & quoties læditur principis maiestas dictum crimē cōmittitur, vt habetur in l. quisquis, in prin. & ibi doc. C. ad legem iul. maie. & dictum fuit supra in pluribus quæstionibus. Maledicere † enim principi est contra diuinum præ-

ceptum. Scriptum est enim Exodi. c. 22. circa finem: Dñs non detrahes, & principi populi tui non maledices. Pro resolutione huius quæstionis distingue: aut maledicens principi id facit ex leuitate: aut furore, seu vinolentia. Nam si furore, satis est q̄ suo furore puniatur. l. diuus. ff. de offi. præsid.

2 Si vinolentia, clarum est q̄ † Ebrietas mentis exilium inducit. c. a crapula. extra de vit. & honest. cleric. & ideo dixit specul. in tract. de modo general. concil. congreg. parte iij. rub. 36. nu. 2. q̄ † vbi est ebrietas ibi est furor.

3 Sin autem ex leuitate, lubricum linguæ non est facile ad pœnam trahendum, vt dixit iurifcon. in l. famosi. ff. ad leg. iul. maieft. ad idem, & prædicta, facit etiam tex. in l. i. C. si quis. Imper. maledix. & † lubricum linguæ nullus homo domare potest. Ecclesiast. c. 18. Iacob. c. 2. Ang. in d. l. famosi. in versic. sequitur in textu nec lubricum. Aut † quis ex iniuria principi maledixit, & tunc ad principem remittendus est, vt in d. l. i. faciunt not. in c. si quis iratus. ij. q. iij. & c. quem poenituerit. §. notandum. & ibi glos. eadem causa & q. Dicitur enim hominis quandoq̄ magis noua iactatione iustatur, quam aliqua opinione roboratur. 26. distinc. c. deinde. Aut † verba maledicta contra principem quis illuforie dixit, vt in l. hic aut. ff. si cui plus quam. per leg. falcid. & per Alberi. in l. filiam. C. de inoffi. testa. & in l. Gracchus. ff. de adulter. & isto casu parçitur delinquenti in principem ob temeritatem. facit tex. in l. omne delictum. §. penul. & in l. respiciendum. §. delinquent. ff. de poen. & l. milites. ff. de custo. reorum. At Iaco. de Beluis. quem refert Alberi. in d. l. famosi. dixit, † ex hominum personis maledicta pensanda esse. ad idem Math. de afflict. in decisi. Neapolit. decisi. 265. vbi refert exemplum D. Antonij Archiepiscopi Florentini, qui in i. parte sui historialis titul. vi. c. 21. §. iij. refert, q̄ † Agrippa, qui imperium affeçbat pro Caio Nepote Imperatoris Tiberij, dixit, vt inam viderem mortem importuni senis, videlicet Tiberij, & Caium Dominum totius orbis, de hoc Tiberio accusatus de crimine læsæ maiestatis quia Deum orauerat pro morte Imperatoris, eundem Tiberius in carcerem detrudi mandauit, in quo stetit mensibus sex vsq̄ ad mortem Tiberij, quem Caius, qui illi in Imperio successit, liberauit, pariter & sublimauit. ad hoc vide afflict. in prædicta decisi. nu. 62. ex prædictis concluditur, q̄ † ex solis maledictis contra principem crimen læsæ maiestatis non incurritur. facit, quia huiusmodi delicta, videlicet crimen læsæ maiestatis, & crimen maledicentiæ

10 contra principē, ponuntur sub diuersis titulis, ex † separatione enim titulorum diuersitas criminum arguitur: & isto genere argumētandi vtuntur sæpe Doct. vt Oldra. in consi. 210. Regularis. col. i. Abba. in consi. 57. col. iij. vers. Tertio principaliter. in i. vol. firmat Aymon. Crauet. in consi. vi. Plura videnda sunt, in princ. & in ij. colum. vide etiam ad hoc Math. de

Afflict. in cap. i. §. & bona committentium, colum. viij. nume. 104. in titul. quæ sint Regal. in vsibus feud.

S V M M A R I V M.

- 1 Furcæ meri imperij signa sunt.
- 2 Furcarum erectio iurisdictionem probat.
- 3 Furcas erigens propria autoritate, usurpat autoritatem principis, & crimen læsæ maiestatis incurrit.
- 4 Per furcarum erectionem retinetur possessio meri Imperij, licet de facto non occurrerit casus per annos centum, quod aliquis ibi suspensus fuerit.
- 5 Furcarum erectio inuenta fuit, ut homines conspectu earum terreatur, & delinquentibus accedant ad pœnam.
- 6 In furcarum erectione publica uersatur, utilitas ne maleficia sint impunita, et ut malemeriti publice puniantur.

Q V A E S T I O X L I.

- VADRAGESIMO PRIMO. quæro: an, si quis erigat in loco furcas sua propria autoritate, incidat in crimē læsæ maiestatis? Dicas quod sic, ita voluit Bald. in l. data opera. col. iij. prope finem. C. qui accus. non poss. adducit tex. in l. iij. §. fin. ff. ad leg. iul. maieft. ibi, qui ve priuatus pro potestate magistratuve. & text. in l. eos. §. qui se. ff. ad leg. corn. de fals. idem voluit Guliel. Bont. in tractatulo suo de casibus. in quibus pœna. mort. impon. nume. 3. qui habetur in xv. Thomo tract. & licet neq; Bald. neq; Guigiel. in locis prædictis rationem assignent huius decisionis, dicas rationem esse: quia † furcæ meri Imperij signa sunt, vt dixit Paris de Puteo in tract. de iudic. in §. contumacia. nume. 8. Et dixit Ioan. Bertachi. in tract. de gabel. seu vertigal. in prima parte. nume. 37. q; † furcarum erectio iurisdictionem probat, secundum Bald. in l. a procuratore. C. mand. & in c. i. in tit. quid sit inuestitura. & in l. arboribus. §. de illo. ff. de vsufruct. vbi Floria. dixit, id procedere etiam si per annos centum in illis non fuerit aliquis homo suspensus. idem voluit Ioan. Bertachi. in tract. suo de gabel. in i. parte, col. viij. nu. 37. Qui † igitur propria autoritate furcas erigit, sua autoritate usurpat autoritatem principis & magistratus, merito crimen læsæ maiestatis incurrit d. l. iij. §. fin. idem dixit Iason. in l. Imperium col. viij. versic. secundo quia qui non habet. ff. de iurisd. omnium iudic. facit q; dixit Franc. Balb. in tract. de præscript. nu. 17. vbi dixit, quod † per

- 4 † per furcarum erectionem retinetur possessio meri Imperij, licet de facto non occurrerit casus per annos centum, q̄ aliquis ibi suspensus fuerit. Et dicit Paris de Put. in d. tract. de sindic. in prædicto. §. contumacia nume. 7.
- 5 q̄ † furcarum erectio inuenta fuit vt homines conspectu earum terreantur, & delinquentibus accedant ad pœnam. subdens, † q̄ in furcarum erectione publica versatur vtilitas, ne maleficia sint impunita, & vt malemriti publice puniantur.

S V M M A R I V M.

- 1 Rectores prouinciarum finito officio non possunt ægredi prouinciam seu ciuitatem, nisi post quinquaginta dies quibus tenentur stare ad sindicatum.
- 2 Fuga officialis, qui debet stare ad sindicatum, facit eum incidere in crimen læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O X L I I.

M V I R A M M V 2

- VADRAGESIMOSECVNDO quæro: certum est, q̄ de iure communi † Rectores prouinciarum finito officio non possunt ægredi prouinciam, seu ciuitatem, in qua rectores fuerunt, nisi post quinquaginta dies, quibus tenentur stare ad sindicatum: vt est tex. in l. i. C. vt omnes. iudi. tam ciuil. quam crimin. Modo quæro, si rector prouinciæ, vel ciuitatis, infra dictum tempus discedat, & nolit stare ad sindicatum, quod crimen committat: Dicas, q̄ incidit in crimen læsæ maiestatis. text. est de hoc apertus in d. l. i. C. ut iud. tam ciuil. quam crim. facit etiã tex. in l. ij. ff. ad leg. iul. maiest. & ita dixit Alberic. in rub. ff. eod. titu. idem voluit Marh. de Afflict. in. c. i. in. §. & bona committentium. col. vi. nu. 70.
- 2 in tit. quæ sint regal. in vsibus feudor. vbi dixit, q̄ † fuga officialis, qui debet stare ad sindicatum, facit eum incidere in crimen læsæ maiestatis. subdens, q̄ non tamen hoc delictũ intelligitur in primo capite legis iuliæ maiestatis, quando huiusmodi delictũ non est contra principem uel rempubl. Idem tenet restaur. in tract. de Imper. q. i. §. nu. 20.

S V M M A R I V M.

- 1 Scribens, & falsum recitans ad damnum principis, incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 2 Scribens falsum scienter in libris Reipublicæ uel Principis, ad damnum ipsius principis incidit in crimen læsæ maiestatis.

Hierony. Gigas.

L

- 1 VADRAGESIMOTERTIO quæro: an qui t̄ scribit & falsum recitat ad dānum reipublicæ vel principis incidat in crimē læsæ maiestatis? Dicas q̄ sic, ita tenuit Alberic. in rub. ff. de crim. læ. maiest. per text. in l. ij. ff. ad leg. iul. maiest. ibi, quive sciens falsum conscripserit, vel recitauerit. & hoc enumeratur in primo capite criminis læsæ
- 2 maiestatis, vt ibidem dicit text. hoc t̄ tamen sane intelligendum est de eo, qui scienter in libris Reipublicæ, vel principis falsum scripserit. Et licet hoc crimen non sit de directo commissum contra Remplicam vel principem, attamen est in primo capite legis iuliæ maiestatis, vt dixit text. in d. l. ij. & tenet Math. de Afflict. in c. i. s. & bona committentium. col. vi. nu. 73. in titulo quæ sint. Regal. in vsibus feud. vbi dicit menti tenendum hoc genus falsi, q̄ inducit crimen læsæ maiestatis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Sollicitans uel concitans milites ut rebellent contra principem crimen læsæ maiestatis committit.*
- 2 *Qui concitat hostes ut bellum sumant uel aliquid contra regem faciant in eius dānum, incidit in crimen læsæ maiestatis.*

QVÆSTIO XLIIII.

- 1 VADRAGESIMOQVARTO quæro: quid dicendum de eo qui sollicitauit, vel concitauit, milites vt rebellarent contra Regem vel Rempuplicam, vel sollicitauit, vel concitauit ipsos milites, vt seditionem, vel tumultum, aduersus Regem, vel Rempublicam facerēt? Dicas, q̄ talis crimen læsæ maiesta. committit: vt probatur per text. in l. i. ibi, quive milites. ff. ad leg. iul. maiest. facit ad idem text. in l. secunda & iij. ff. eodem titu. ita concludit Cardinal. in clemen. pastoralis in princip. in ix. not. de re iudic. idem tenet Math. de Afflict. in cap. i. in s. & bona committentium. colum. vi. nume. 69. in titu. quæ. sint. Regal. in vsibus
- 2 feudor. & t̄ idem dicendum de eo qui hostes concitauit, vt bellum sumant, vel aliquid contra Rempublicam seu Regem faciant in eius dānum, vt in l. iij. in princip. ff. ad leg. iul. maiest. hoc enim lege duodecim tabularum cautum fuit, vt dicit ibi text.

S V M M A R I V M.

- 1 Tiberius antequam ad Imperium conscenderet in germania exercitum ducens praefecto legionis ignominie notam intulit, ob id solum quod liberto suo quosdam equites uenatum trans renum sine ipsius licentia misisset.
- 2 Priuatus ad hostes confugiens crimen laesae maiestatis incurrit.
- 3 Affricanus superior deuicta Cartagine cum omnes qui de exercitu Romano penos transferant in suam redegisset potestatem eos qui Romani erant tanquam patrie fugiuos crucibus affixit, latinis uero, tanquam perfidos socios securi percussit.
- 4 Miles e praelio recedens uel quid faciens quod eius ope hostes uictoriam habeant, incidit in crimen laesae maiestatis.

Q V A E S T I O X L V.

VADRAGESIMOQVINTO de eo uidentum est, qui exercitum sine superioris licentia deseruit. Dicitur illum crimen laesae maiestatis committere, ut probat text. in l. ij. ibi, aut qui exercitum deseruerit. ff. ad leg. iul. maiest. ad idem Math. de Affric. in c. i. s. & bona committentium. colum. vi. nume. 7. in tit. quae

- 1 sint. Regal. in vsibus feud. Propterea † Tiberius antequam ad Imperium conscenderet, cum in germania exercitum duceret praefecto legionis ignominiae notam intulit, ob id solum, quod cum suo liberto paucos quosdam equites uenatum trans Renum ab eo licentia non petita misisset: quia ut ab hoste intercipi possent periculum aduerat. ut refert Bapri. Fulgosius. in suo opere, de di. factisq; memoratu dignis. lib. ij. in rub. de milit. disciplin. in
- 2 ix. exemplo. Idem erit † in priuato ad hostes confugiente, ut dixit Vulpianus in d. l. ij. Ideo probe factum legimus † ab Affricano superiore, qui deuicta Carthagine, cum omnes qui de exercitu Romano ad penos transferant in suam redigisset potestatem, eos, qui Romani erant tanquam patriae fugiuos crucibus affixit. in latinos uero transfugas aliter animaduertit: illos namq; tanquam perfidos socios securi percussit, ut restatur Valer. Maxi. in libr. ij. in rubr. de discipl. milita. Idem est † in eo armigero uel
- 3 milite, qui e praelio recessit, aut quid fecit, quod eius ope hostes uictoriam habuere. l. ij. ibi, qui in bellis recesserit. ff. ad leg. iul. maiest.

S V M M A R I V M.

- 1 Comunitatibus & priuatis personis licet loca propria muris circumdare & custodire.
- 2 Aedificiorum colatio est de iure gentium, & per consequens licita.

- 3 *Castella limitanea, uidelicet iuxta Imperij fines posita, alicui priuato tenere non licet.*
- 4 *Habentes castra in confinibus territorij alicuius ciuitatis coguntur ea dimittere ciuitati in cuius territorio sunt, nisi ex permissione ciuitatis sint eis concessa.*
- 5 *Castrum primum omnium Cecrops condidit, qui ante tempora Deucalionis fuit, idque a se Cecropiam nominauit.*
- 6 *Turres a quibus fuerint inuenta.*

QVAESTIO XLVI.

- Q**UADRAGESIMOSEXTO quæro: quid dicendum de eo, qui sine principis licetia arcem seu fortilitium in confinibus regni tenet, an crimen læsæ maiestatis committat? Dicas quod sic, ita tenuit Math. de Afflict. in c. i. s. & bona committentium, colum. vi. nume. 77. in titu. quæ sint regal. in vsibus feudo. per text. in l. iij. ff. ad leg. iul. ma. iest. ubi glos. in ver. tenuerit. dicit, quod priuatus tenens arcem in confinibus contra publicam quietem incidit in crimen læsæ maiestatis: quia hoc ei non licet, per text. in l. secunda. C. de fund. limito. ubi Ioan. de Plat. per illum text. dixit, quod licet alias licitum sit communitatibus & priuatis personis loca propria muris circumdare & custodire. l. per prouincias.
- 2 C. de ædific. priuat. & l. omnes prouinciarum. C. oper. pub. tunc cum ædificiorum collatio sit de iure gentium, & per consequens licita. l. ex hoc iure. & ibi Bartol. ff. de iust. & iur. nisi ad emulationem ciuitatis fiat, vel inde scandalum, aut seditio contra principem sequi possit, ut in glos. ibi in
 - 3 verbo, antiquitas. tamen castella limitanea, uidelicet iuxta Imperij fines posita, alicui priuato tenere non licet. & dixit Angel. in dicta leg. se-
 - 4 cunda, quod tamen habentes castra in confinibus territorij Perusini, seu alterius ciuitatis, coguntur ea dimittere communitati Perusiæ, vel ciuitati in cuius territorio sunt cum eorum territorijs, si modo ex permissione ciuitatis non sint eis concessa. tamen Castrum autem, seu oppidum, primum omnium Cecrops condidit: qui (teste Iustino lib. ij.) fuit ante tempora Deuca-
 - 6 lionis, idque a se Cecropiam nominauit. Turres tamen Cyclopes inuenerunt ut Aristoteles ait: secundum autem Theophrastum phœnices: Virgilius autem Palladi ascribit, unde in Bucolicis dixit, Pallas, quas condidit Arces, ipsa colat. ad quod videndus est Pollidorus Virgilius in libello suo de inuent. rerum, lib. iij. cap. ix.

S V M M A R I V M.

- 1 *Castellani non restituentes castrum iussu domini incidunt in crimen læsæ maiestatis.*

- 2 Castellani non restituentes castellum ciuitatis Bononiae ad iussum ancianorum incidunt in crimen laesae maiestatis.

QV AESTIO XLVII.

VADRAGESIMO SEPTIMO quæro: si aliquis erat † Castellanus in aliquo castro pro rege, principe, vel Republica, si princeps illum amoueat, & alium castellanum in ipso castro destinet scribendo illi q̄ castrum nouo castellano a se misso consignet, & ipse id facere recuset, an crimen laesae maiestatis committat? Dicas q̄ sic, vt est text. in l. iij. ibi, aut castra concesserit. ff. ad l. iul. maie. ita dixit Math. de Afflict. in c. i. s. & bona committentium, col. vi. in fi. nu. 78. in tit. quæ sint. regal. in usibus feud. ubi dicit, text. in d. l. iij. intelligendū esse in omnibus istis casibus, videlicet siue quis recusauerit consignare castrum nouo castellano uenienti cum literis principis, siue milites ad hostes miserit sine principis licentia, seu castrū ipsum hostibus tradat. & hāc q̄nē tangit Nico. Boer. in trac. de custo. clauium, col. vi. nu. 25. & nu. 26. idem tenens. & not. Angel. in d. l. iij. ubi dixit ex illo text. † notandum, contra castellanos non restituentes castellum ciuitatis Bononiae ad iussum ancianorum, quia incidunt in crimen laesae maiesta. Et eodem modo si illud hostibus concedunt, per glos. ibi.

S V M M A R I V M.

- 1 Committentes collegium illicitum incidunt in crimem laesae maiestatis.
 2 Validum est argumentum a diuersitate titularum. Et quando procedat. nu. 6.
 3 Ciuitates & barones, qui sub uno eodemque principe sunt, confederationes inter se facere non possunt, nisi cum consensu eius fiant.
 4 Collegium illicitum quid sit? Et quod sit approbatum uel reprobatum. & nume. 5.

QV AESTIO XLVIII.

VADRAGESIMO OCTAVO quæro: an † committentes collegium illicitum incidant in crimen laesae maiestatis? Videtur prima facie dicendum q̄ non: nam in ff. titu. de collegijs illicitis est titulus separatus, a tit. ad leg. iul. maie. Ergo diuersa sunt crimina, † arguēdo, a diuersitate titularū, quod argumentū est ualidum per ea quæ dixi sup. q̄nē. xl. prope finem. Dicas tñ contrarium esse uerius, q̄ immo facientes collegium illicitum incidunt in crimen laesae maiestatis, ut est rex, iuncta glos. ibi, in l. ij. ff. de colleg. illicit. & ibi, not. Bar.

- Item tenentur leg. iul. de vi publ. vt ibidem dicit Bar. idem probat text. in l. i. ibi quive cœtus. ff. ad leg. iul. maieft. & dicit Bart. in l. sodales. colum. ij. versic. & ideo istæ sectæ. q̄ t̄ ciuitates, & barones, qui sub vno eodemq̄ principe sunt, confœderationes inter se facere non possunt: quia semper huiusmodi ligæ & confœderationes præsumuntur factæ ad damnum status principis sub quo sunt, nisi fiant cum consensu superioris: ita voluit etiam Marti. de laude. in tract. suo. de confœder. princip. q. xx. allegat Innocen. in c. dilecta. extra de excess. prælat. Idem tenuit Franci. Lucanus. in tract. de priuil. fisci. in ij. parte, princ. versic. Decimus quartus. nu. 14. conclusionem supradictam, q̄ faciens collegium illicitum puniatur crimine læsæ maieft. tenuit etiam Ludouic. Montal. in tract. de reprob. sent. Pilat. artic. ij. col. iij. versic. secundo pro eadem parte. Quid autem t̄ sit collegium illicitum opere precium est scire: ideo dicas illicita & reprobata esse omnia collegia, quæ a superiore non sunt approbata vel permissa l. iij. s. in summa. ff. de colleg. illicit. Bar. in l. sodales. in i. col. versicu. secundo quæro. ff. eod. tit. & dicit Innoc. q̄ t̄ collegia illicita dicuntur conuenticulæ, nisi sint a superiore confirmata: cuius dictum habetur in c. cum ab Ecclesiarum, in glos. sua, in verbo, prælatus. de off. ordin. & Bald. in c. conuenticulas. in ij. col. in versic. Item nota q̄ omnia collegia. in tit. de pac. iuramen. firmand. in vsibus feud. ad idem Abb. in c. dilecta in ver. in glos. i. extra de excess. prælat. vbi dicit etiam quæ sint collegia licita. ad idem Paul. de cast. & Bar. Soci. in l. cum senatus. ff. de reb. dub. & Fely. in c. accedentes, in princip. de præscrip. Erit ergo firma conclusio, q̄ committens collegium illicitum incidit in crimen læsæ maieft. Ad id, t̄ q̄ supradictum est in contrarium arguendo a diuersitate titularum, dicas, id non procedere quotiens. in iure est expressum contrarium: q̄ probatur in d. l. ij. ff. de colleg. illicit. tunc enim argumentum, a diuersitate titularum non concludit.

S V M M A R I V M.

- 1 Is, qui facit ne Comes uel Baro obediat suo principi, in crimen læsæ maieftatis incidit.
- 2 Reges omnes olim Populo Romano suberant.

Q V A E S T I O X L I X.

- 1 VADRAGESIMONONO, q̄ro quid erit dicēdū de eo, qui dolo malo egit, ne Comes, Baro, vel alius inferior, obediat suo principi? Hunc in læsæ maieftatis crimē incidisse dixerim, per text. in l. cuiusq̄ ibi, vt ue ex amicis. ff. ad leg. iul. maieft. &

- 2 ibi, cuius ve dolo malo opera factum. &c. Olim t̄ enim omnes reges populo Romano suberant, ideo statuit ibi Sceuola, q̄ si aliquis tantæ fuerit temeritatis vt daret operam, q̄ aliquis eorum regum non obediret populo Romano, q̄ talis in crimen læsæ maiestatis incidat. firmat hanc conclusionem Math. de Affliet. in c. i. §. & bona committentium. col. viij. nu. 92. in titu. quæ. sint regal. in vsibus feudorum.

S V M M A R I V M.

- 1 Deputatus a principe ad gubernationem exercitus, si illum recusat consignare successori ab ipso principe missio, incidit in crimen læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O L.

VINQVAGESIMO quæro: quid dicendum de eo, qui erat deputatus, a principe gubernator exercitus in aliqua prouincia ad principis beneplacitum, qui recusauit exercitum consignare alteri gubernatori ab ipso principe missio ad regimē & gubernationem ipsius exercitus? Dicas, q̄ proculdubio is maiestatis reus erit. ita probat text. in l. iij. in. §. eadem lege ibi, quive, cui ei successum in prouincia. &c. ff. ad leg. iul. maiest. ad idem facit text. in l. i. C. vt tam ciuil. quam milit. iudi. faciunt pro ista quæstione quæ late dixi supra. q. 32. sub hac eadem rubrica & quæstione. 47.

S V M M A R I V M.

- 1 Subditus principis commonens hostes de præparatione ipsius principis contra eos committit crimen læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O L I.

QVINQVAGESIMOPRIMO: quæro an crimen læsæ maiestatis committat is, qui cum principis subditus sit, cognoscens q̄ princeps hostes suos capere vel debellare facile potest, vt ipsius principis foelici successu obuiaret, hostes de præparatione principis contra eos, vt caueant, ne in eius potestatem veniant, commonet? Dicas, q̄ sic. text. est. in l. iij. ibi, quominus hostes in potestate populi Romani &c. ff. ad l. iul. maiest. Hanc etiam conclusionem tangit Math. de Affliet. in c. i. §. & bona committentium col. viij. nu. 88. in tit. quæ. sint regal. in vsibus feud.

An iurās principem offendere non sequito effectu teneatur crimine læsæ maiestatis.

- 1 Affectus non sequito effectu non est punibilis.
- 2 Primi motus non sunt in potestate nostra.
- 3 Voluntas sola est punibilis in crimine læsæ maiestatis.
- 4 Voluntas quid sit.
- 5 Delictum attentatum, non consummatum punitur in crimine læsæ maiestatis.
- 6 In prolatione uerborum contra principem attendenda est qualitas personæ, locus & tempus.
- 7 Homicidium committens per ebrietatem puniri non debet.
- 8 In ebrijs nulla ratio, nullum uitæ gerendæ consilium, nec ulla artium, nec gestorum, aut lectionum memoria, aut industriæ prouidentia est.
- 9 Vinum Dei est: ebrietas diaboli opus.
- 10 Dionisij maioris Siciliae tyranni, animaduersio in duos iuuenes, qui inter coenandum de insidijs eius capiti parandis inter se sermonem habuerunt.
- 11 In dicente uerba contra principem, considerandum est, an ex lubrico linguæ id dixerit. Item locus, & tempus. nu. 13.
- 12 Iulij Cæsaris lepidum responsum.
- 13 Responsum factum Pirrho a quibusdam dum ebrii maledixissent de eo.

Q V A E S T I O L I I.

- VINQVAGESIMO SECVNDO videndum est, si aliquis iurauit se uelle principem interficere, uel aliquod illi magnum malum facere, siue id etiam sine iuramento dixerit, an crimen læsæ maiestatis ex solo dicto aliquo non sequito effectu incurrat? Circa hanc quæstionem dicendum uidetur q̄ non: per text. in c. i. s. si uoluerit in titul. de capit. qui curriam vendi. vbi dicitur, q̄ si falsus dominum offendere uoluerit, nil tamen fecit, quod nisi illi insidiarius fuerit feudum non propterea amittit: quia t̄ affectus non sequito effectu non est punibilis, ut late habetur per doct. in l. si quis non dicam rapere. C. de episcop. & cleri. vbi Cyn. Bal. & Salic. facit text. in l. i. in fin. ff. q̄ quisq̄ iur. l. qui falsam. ff. ad leg. Corn. de fals. facit, quia id forte dictum fuit calore iracundiæ. l. quod calore. ff. de reg. iur. vnde versus, ira impedit animum,
- ne possit cernere verum. Primi t̄ etenim motus (ut philosophus ait) non sunt in potestate nostra, vt habetur in l. qui ea mente. ff. de pœn. immo scriptum est, q̄ cogitationis nemo pœnam patitur. l. cogitationis. ff. de pœn.
 - Contrarium tamen dicendum esse uidetur: t̄ quia in crimine læsæ maiestatis

- statis sola voluntas est punibilis. l. quisquis. in princ. ibi, eadem enim seueritate voluntatem sceleris, qua effectum puniri volumus. C. ad l. iul. maie. 4 est enim † voluntas deliberatio animi intelligentis & acceptantis id quod vult Bald. in l. in emptis col. iij. versicu. modo venio ad quaestiones. C. de contr. empr. & praesumitur durare nisi mutata probetur. l. fideicommissa. §. si rem. ff. de legat. iij. & ibi Bar. Bal. in l. i. C. de collat. l. eum qui. ff. de probat. † Delictum enim attentatum non consummatum punitur in crimine laesae maiestatis, vt notanter dixit Angel. in l. i. §. haec verba in fin. ff. quod quisq; iur. quem sequitur Math. de Afflict. in c. i. §. si voluerit. in titu. de capit. qui Cur. vendidit. col. i. nu. 5. & hanc conclusionem videtur firmare idem Math. in c. i. §. & bona committentium. col. vij. nu. 86. in tit. quae sint regal. in vsibus feudo. pro qua est tex. in l. iij. in princ. ff. ad leg. iul. maiest. 6 In ista materia † considerandam esse arbitror qualitatem personae sic iurantis, aut dicentis, locum, & tempus huiusmodi prolatorum verborum, iuxta illud Ouidij. lib. i. de trist. in prima Ellegia.

Iudicis officium, ut res, ita tempora rerum

Querere, quae sito tempore tutus erit.

- Personae dico qualitatem spectandam, quia si talia verba prolata essent ab eo, qui laeuis (ut aiunt) esset armaturae, vtiq; parui momenti & considerationis esse deberent apud principem. Idem esset si ab ebrio, vel infano, dicta essent. facit tex. in l. i. C. si quis Imper. maledix. & ibi glos. in verbo, tumultuaria. & probatur praedicta per tex. in l. famosi. ff. ad leg. iul. maiest. 7 vnde dicit Alber. in d. l. i. q. † is, qui per ebrietatem maleficium committit, puniri non debet; nam ebrius ibi furioso comparatur. facit text. in c. venter. xxxv. distin. ad idem facit tex. in c. a crappula. de vita. & honest. cleric. vbi scriptum est, quod ebrietas mentis inducit exilium. inde Proper. Elegia secunda scribit.

Vino forma perit: uino corrumpitur aetas:

Vino saepe suum nescit amica uirum.

- 8 Et ideo dicebat August. ad sacras virgines, in Tebrijs, non ulla ratio, non ulla vitae gerendae consilium, nec ulla artium, nec gestorum, aut lectionum memoria, aut industriae prouidentia est. Et Chrysostomus in Homelia ad Antiocheos ait, † vinum Dei est: ebrietas autem diaboli opus. & idem super c. ix. Genesis. Homeli. 29. inquit, grauissimum quidem ebrietas est delictum, & q. potest excecari sensus, & mentem sommergere, & hominem, irrationabile Animal facere. 10 Nec ab re † Dionisij maioris Siciliae tyrani hic subnectemus exemplum; scribit Plutarchus in suis apothegmatibus, quod cum eidem Dionysio accusati fuissent duo iuuenes, q. inter coenandum de insidijs eius capiti para-

dis inter se sermonem habuissent, id scire dissimulans ipsos iuuenes ad cœnandum secum inuitari iussit, dumq; in mensa secum essent aduertit eorum alterum valde sobrium & parce loqui alterum vero large potantem & loquacem, istum incollumen dimisit, sobrium autem interimi iussit.

- 10 Consideranda ¶ est etiam persona sic dicentis, an talis sit qui id facere poterit, & an ex linguæ lubrico id dixerit, vt dicit tex. ad hoc notab. in l. fa-
- 11 mosi. ff. ad leg. iul. maiest. Et ¶ ideo Iulius Cæsar, cum ei dictum fuisset, qd a Gaiba sibi caueret, qui crassus erat, respondisse dicitur, cauendum mihi est a Pallidis & macilentis, & non a Crasis: inferens a Caio Casio, & Bruto, sibi cauendum esse. hi enim pallidi, & macillenti erant, qd testatur Plutarchus in vita eiusdem Iulij Cæsaris.
- 12 Considerari non ab re dixi ¶ locum, & tempus prolatorum huiusmodi verborum, videlicet an in mensa, vel ieiuno stomacho: Nam plerunq;
- 13 quæ in mensa aduersus principem dicuntur, excusari possent, ¶ iuxta illud qd apud Valerium Maximum lib. v. in rubr. de humanit. de Pirrho legimus: Nam cum ipse audiuisset quosdã in conuiuio Tarentinorum parum honoratum de se sermonẽ habuisse, eis accersitis quæsiuit, an ea quæ ad eius aures peruenerant dixissent, cui ex his vnus respondit, nisi nobis vinum defecisset ista, quæ tibi relata sunt, præ ijs quæ de te locuturi eramus iustus & iocus fuissent: quo responso is iram Regis in risum conuertit. Si quando igitur casus acciderit iudicantis auriiga Modestini iurisconsulti, Decisio facile esse poterit, de qua. in d. l. famosi. ff. ad leg. iul. maiest.

S V M M A R I V M.

Qui milites de alijs militibus delegit sine iussu principis crimẽ læsæ maiestatis cõmittit.

Q V A E S T I O L I I I.

VINQVAGESIMOTERTIO, quæro: an magister militum, aliusve, qui milites de alijs militibus sine principis licentia delegit, incidat in crimen læsæ maiestatis? Dicas qd sic. tex. est in l. ij. iuncta glos. in verbo, delegit. ff. ad leg. iul. maiest. quæ glos. allegat ad hoc tex. in l. militem. C. de re. milit. lib. xij. credo qd voluerit allegare tex. in l. neminem. C. eodem tit. allegat etiam glos. tex. in l. iubemus. C. de offi. magistr. milit. quæ lex non est sub illo titulo, credo qd voluerit allegare tex. in l. milites. in d. tit. de offi. magistr. milit. prædictam conclusionem tenuit Math. de Affliet. in c. is. & bona committentiũ. colum. vij. nu. 3. in titu. quæ. sint. regal. in vñibus feudorum.

S V M M A R I V M.

Vasallus morem non gerens domino feudi, ex eo quòd dominus feudi sibi non præstat quæ præstare tenetur, an incidat in crimen læsæ maiestatis.

- 1 Inuestitura feudalis, est quidam contractus nominatus.
- 2 Licet unicuiq; partium contrahentium, quando sibi conuenta ab altera parte non seruantur, nec ipsa quæ ad se attinet seruare.
- 3 Reciproca est obligatio vasalli ad dominum: & e contra.

Q V A E S T I O L I I I I.

VINQVAGESIMO QVARTO quæro: vtrum vasallus, qui morem non gerit domino, feudi, in his quæ ei tenetur secundum ius feudorum, ex eo qd dominus sibi non præstat ea quæ domini feudorum præstare tenetur suis vasallis, incidat in crimen læsæ maiestatis? Dicas qd non. ita dixit Alberic. in l. i. ff. ad leg. iul. maiest. allegat

- 1 tex. in c. de forma. 2. q. v. est t enim inuestitura feudalis quidam contractus, vt post alios habetur per Zasium in suo tract. feudorum. in i. parte versic. feudum autem, vbi dixit esse contractum nominatum: contractus autem est vltro citroq; obligatorius. l. labeo. s. contractum. ff. de verbo. signifi. ideo licet t vniciq; partium contrahentium, quando sibi conuenta
- 2 ab altera parte non seruantur, nec ipsa quæ ad se attinet seruare: cum t reciproca sit obligatio vasalli ad dominum, & domini ad vasallum, vt tradit idem Zasius in d. trac. de feud. in vi. parte, in tit. ad quid. vasal. domino. & dominus. vasal. teneat. in versic. Nunc ad secundum punctum.

S V M M A R I V M.

An statuentes contra honorem principis incidant in crimen læsæ maiestatis.

- 1 Facientes statuta dolo malo ut iurisdictionem occupent, contra honorem principis statuere dicuntur.
- 2 Pronuntians aliquid tanquam iudex, cum iudex non sit, qua pœna teneatur.

Q V A E S T I O L V.

VINQVAGESIMO QVINTO quæro: An statuentes contra honorem principis incidant in crimen læsæ maiestatis? Et hi t statuere dicuntur contra honorem principis qui statuta faciunt non habentes statuendi auctoritatem, quòd

tamen sane intellige quando dolo malo ut iurisdictionem occupent statuta condunt, vt dixit Bar. in l. omnes populi. in viij. q. primæ quæstionis principal. versic. Octauo quæro qualiter. ff. de iust. & iur. allegat text. in l. iij. s. fin. ff. ad leg. iul. maieft. Idem voluit Ioan. Baptist. de sancto Seuerino in repet. de l. omnes populi. col. x. in versicul. Octauo & vltimo quæsiuit

▪ Bar. vbi dixit, † q̄ si quis tanquam iudex aliquem scienter suspendendum iudicauit, cum iudex non esset, vel aliter occidendum pronuntiauerit, & occidi fecerit, q̄ non solum tenetur de occiso, sed etiam lege iulia maieftatis: per tex. in d. l. iij. in fin. si vero hominem non occidisset, sed leuiora tanquam iudex exercuit, tunc punitur extraordinarie: vt ibi per eum. Opinionem Bar. sequitur etiam D. Ioan. Crotus præceptor meus in repet. d. l. omnes populi col. viij. in versic. Octauæ conclusioni Bartoli.

S V M M A R I V M.

▪ *Subditi Imperatore negligente eos defendere, nec ualentes ipsi eorum uiribus se tueri, possunt se submittere alteri domino potentiori qui eos defendat.*

Q V A E S T I O L V I.

VINQVAGESIMOSEXTO quæro: an subditi Imperio, vel alteri Domino, qui ab eo nō defenduntur imminente necessitate, subijcientes se alteri Domino incidant in crimen læsæ maieftatis? Dicas q̄ non. ita decidit Andr. de Iser. in c. Imperialē. s. præterea. de prohibic. feud. aliena. per Federic. Quinimmo † subditi, Imperatore negligente eos defendere, nec ualentes ipsi eorum uiribus se tueri, possunt se submittere alteri Domino potentiori qui eos defendat, vt voluit Ioan. de Ligna. in sua disput. ciuitatis Tusciæ: & Paul. in repet. l. ex hoc iure. colū. iij. in versicu. Regna. ff. de iusti. & iur. vbi expresse dixit, q̄ ciuitates & castra minus potentia existentia sub Imperatore negligente eā gubernare possent se submittere alteri Regi maiori & potentiori a quo regantur, pro regantur, & defendantur, nec propterea crimen læsæ maieftatis committunt. q̄ sequitur Soci. in consi. 39. col. penul. idem voluit Lancilotus Galiaula in repet. l. i. s. si quis ita. nume. 7. ff. de verb. obligatio.

S V M M A R I V M.

▪ *Conturbans suum principem an incidat in crimen læsæ maieftatis?*

Q V A E S T I O LVII.

VINQVAGESIMO SEPTIMO quæro: supra q. xl. vidimus, an maledicens Principi crimen læsæ maiestatis incurrat: Nunc videamus, an is, qui suum conturba uerit principem, incidat in dictum crimen? Et dicendum est q̄ nō: sed talis alia pœna puniri debet, vt uoluit Andr. de Iser. magnus feudista in c. i. s. i. in tit. quibus mod. feud. amitta. in uisibus feudor. Et Martinus de laude, in tract. de crim. læsæ maiestatis, quæstione quadragesima sexta.

S V M M A R I V M.

An eripiens aliquem de manibus curiæ condemnatum uel confessum de delicto incidat in crimen læsæ maiestatis.

- 1 Confessus spe condemnatus dicitur.
- 2 Si ereptus de manibus familiæ non erat damnatus pro crimine læsæ maiestatis, neque pro eo captus sed pro alio, & eripiens hoc facit ut offenderet & minueret Imperium publicum, uel ut Imperium sibi uendicaret committit crimen læsæ maiestatis.
- 3 Eripiens aliquem de manu familiæ in cæteris casibus qualiter puniatur, remissiue.
- 4 Lex generaliter loquens non potest per hominem, sed solum per legem, restringi.
- 5 In alternatiuis sufficit alteram partem esse ueram.
- 6 Magistratus, qui relaxat reum de crimine confessum, tenetur lege Iulia maiestatis.
- 7 Eripiens de manu familiæ condemnatum uel condemnandum, cum esset confessus de crimine, incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 8 Vadens ad carcerem & liberans detentum, tenetur lege iulia maiestatis.

Q V A E S T I O LVIII.

VINQVAGESIMO OCTAVO quæro: an eripiens aliquem de manibus curiæ, qui condemnatus erat de delicto uel confessus incidat in crimen læsæ maiestatis? Dicendum uideatur q̄ sic. l. cuiusque. ibi, item qui confessum in iudicio reum, & ibi Barto. ff. ad leg. iul. maiest. Idem uoluit Lucas de penna in l. quotiens in princ. C. de exactor. Tribut. libr. x. vbi dixit, q̄ is, qui condemnatum uel confessum de crimine eripit, † quo casu confessus spe condemnatus dicitur. l. si uictum. ff. de re iudicat. in glos. iuxta illud Ouidij, non est confessi causa tuenda Rei, uel eum contra quem probatum erat, argu. tex. in l. fi. in fi. ff. de bon. eorū qui ante. sent. incidit in crimen læsæ maiestatis, subdens,

- q̄ credit hoc procedere si ereptus de manibus familiæ erat damnatus de crimine læsæ maiestatis uel de illo confessus, aut conuictus. pro cuius opinione videtur glos. in d. l. cuiusq̄. in uerbo, reum. quæ exponit uerba textus ibi, qui confessum in iudicio reum. dicens de alio crimine, uel de hoc crimine læsæ maiestatis. Distinguit tamen Lucas de pen. loco præallegato quod, aut loquimur in iam damnato ad pœnam perducî, uel in carcerem mitti, & hoc casu talem eripiens dicit crimen læsæ maiestatis committere, quâdo talis sic ereptus erat damnatus uel in carcerem mitti iussus pro crimine læsæ maiestatis. allegans ad hoc prædictam glos. in præalleg. l. cuiusq̄, & in argumentū. not. in l. in eos. cum glos. ibi penult. ff. de cust. reor.
- 2 & plura alia de quibus ibi per eum. Si uero † talis ereptus de manibus familiæ non erat damnatus pro crimine læsæ maiestatis, neq̄ pro eo captus, sed pro alio, & eripiens hoc facit ut offenderet & minueret Imperium publicum, uel ut Imperium sibi uendicaret, & etiã in isto casu dicit committi crimen læsæ maiestatis, alias non, argumēto. text. in l. eum qui. s. cum aliquis. ff. de iniur. & l. quis sit fugitiuus. s. i. & s. idem ait interrogatus, & s. illud. ff. de ædil. edict. & ff. ad l. iul. maiest. l. iij. in fin. in cæteris autem casibus † quando quis eripit aliquem de manu familiæ, quid dicendum sit, & qualiter puniatur, uide eundem Lucam loco præallegato.
- Ego uero indistincte sentio, q̄ eripiens reum condemnatum uel confessum de crimine capitali, pro quocunq̄ crimine de manibus officialium, crimine læsæ maiestatis teneatur: moueor per text. in d. l. cuiusq̄ in fin. ubi tex. generaliter & indistincte loquens dicit, q̄ is, qui confessum in iudicio reum & propter hoc in uincula coniectum emiserit, tenetur crimine læsæ
- 4 maiestatis. Lex † enim generaliter loquens non potest per hominem, sed solum per legem restringi. Barto. in l. prospexit. ff. qui. & a quibus. & ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus. l. de pretio. ff. de publica. & d. l. prospexit. nec glos. in d. l. cuiusq̄ contrarium tenuisse dici potest, nam alternatiue loquitur, uel de eo qui de alio crimine damnatus est, uel
- 1 de eo qui damnatus est de crimine læsæ maiestatis. in alternatiuis † enim sufficit alteram partem esse ueram. l. si quis ita. ad fin. & ibi Alex. & doct. ff. de verb. obliga. Bald. in l. ex lege. col. vlti. versicul. ultimo quæritur. C. de condi. ob caus. c. cum inter de rescript. glos. & Cardinal. in clemen. i. in versicul. quem etiã. de concess. præbend. Et hanc opinio. uidetur sentire
- 6 Angel. in l. ne quis. ff. de cust. reorum. Vbi dixit, † quod magistratus, qui relaxat reum de crimine confessum, tenetur leg. iul. maiest. & sic loquitur indistincte. Idem uidetur sentire Bartol. in dicta l. cuiusque. in versic. item
- 7 not. text. ubi dixit, quod † eripiens de manu familiæ condemnatum, uel condemnandum cum esset confessus de crimine, incidit in crimen læsæ

maiestatis. quod dicit esse notandum. Quid autem sit in alijs vide ibi per eum. & ad idem vide Bald. & alios in l. aditos. C. de Episcop. audien. vbi Bald. versicul. si autem quis dicit, † quod vadens ad carcerem & liberans detentum tenetur lege iulia maiestatis.

S V M M A R I V M.

An corrupens imaginem proditoris principis pede altero suspensi incurrat crimen læsæ maiestatis.

Ad hoc ut quis crimine læsæ maiestatis teneatur requiritur quòd princeps principaliter offendatur non secundario.

Q V A E S T I O L I X.

QVINQVAGESIMONONO quæro: An corrupens imaginem proditoris principis, quæ ad eiusdem proditoris infamiam picta erat, vt puta pede altero suspensa, incurrat crimen læsæ maiestatis? Dicas q̄ non: sed tantum punitur in quingentis aureis. l. si quis id quod. ff. de iurisdic. omnium. iudic. & ibi doct. Et ita tenet Marti. de laude. in tract. suo de crimine læsæ maiestatis. q. xxvi. Et ratio huius decisionis esse potest: quia corrupens dictam imaginem id non facit in iniuriam principis, sed vt amoueat a conspectu populi illa imago tanquam ignominiosa familiæ illius: & licet secundario videatur etiam princeps offendi ex illo actu, † attamen non habet ex hoc locum crimen læsæ maiestatis, quia illud locum habet, quando directe princeps offenditur, non quando secundario, vt late dixi supra quæstione decima septima, sub hac eadem rubrica.

S V M M A R I V M.

Is, cuius ope factum fuit ut exercitus principis in manus hostium incidat, crimen læsæ maiestatis committit.

Q V A E S T I O L X.

SEXAGESIMO quæro: quid dicendum de eo, cuius opera, opeve, factum fuerit, vt principis, uel Reipublicæ exercitus proditorie in manus hostium incidat, uel in hostium insidijs dilabatur? Dicas hunc crimen læsæ maiestatis committe-

re, ut probat tex. in l. iij. ff. ad leg. iul. maieſt. quod multis modis, aſcutijs, & coloribus fieri poteſt, ut dixit Math. de Afflic. in c. i. s. & bona committentium, colum. vij. verſi. 27. nume. 87. in tit. quæ. ſint. regal.

S V M M A R I V M.

- An attentans aliquid contra Rempublicam incidat in crimen læſæ maieſtatis.
- 1 Priuilegium Reipublicæ Romanæ extenditur hodie ad cæteras Reſpublicas aliarum Ciuitatum.
 - 2 Reſpublica maieſtatem habere dicitur.
 - 3 Veneta Reſpublica ob eius religionem, iuſtitiam, & legum obſeruantiam, hucusque reſtauit annis. 1129.
 - 4 Venetæ urbis primordia iacta fuerunt anno Chriſti 421.
 - 5 Venetorum Reſpublica totius Chriſtianitatis decus & ornamentum.
 - 6 Venetiarum ciuitas eſt omnibus communis Patria, ut olim Roma fuit.
 - 7 Attentans aliquid contra Rempublicam Venetam, crimen læſæ maieſtatis incurrit.

Q V A E S T I O L X I.

- EXAGESIMOPRIMO quæro: An attentans aliquid contra Rempublicam, vel in eius præiudicium, incidat in crimen læſæ maieſtatis: loquendo de Republicis noſtri temporis, quia de Republica Romanorum non erat dubium l. i. ij. & iij. cum ſequentibus. ff. ad leg. iul. maieſt. Dicat t̄ q̄ hodie extendimus priuilegium Reipublicæ Romanæ, ad cæteras Reipublicas aliarum ciuitatum, de quo per Ioan. de Plate. & Lucam. de pen. in l. Rempublicam. C. de iure. Reipub. libr. xi. & tradit Nic. Boer. in tract. de cuſtod. clau. col. vij. nu. 33. Et diximus ſupra in prin. huius tract. ſub rub. quod duplex ſit maieſtas. Republica t̄ enim maieſtatem habere dicitur, t̄ vt videmus hodie in Republica Veneta, quæ ob eius religionem, iuſtitiam, & legum obſeruantiam, iam annis centum viginti nouem ſupra mille durauit, computato præſenti anno Milleſimo quingentefimo quinquageſimo, t̄ huius etenim Inclytæ vrbis primordia, anno Chriſtianæ ſalutis quadringentefimo vigefimo primo fuiſſe teſtatur Sabellicus lib. i. primæ, Decadis Hiſtorix Venetæ. t̄ Eſtq; venetorum Reipub. totius Chriſtianitatis decus & ornamentum. t̄ & Ciuitas Venetiarum eſt omnibus communis Patria, vt olim Roma fuit, vt teſtatur Raphael. Cuma. in conſil. 72. viſis prædictis. in ſin. & reſtaur. in tract. de Imper. quæſtione quinquageſima quarta. nume. 10. Ideo t̄ iure merito attentans aliquid contra eam crimen læſæ maieſtatis incurrit.

S V M M A R I V M.

S V M M A R I V M.

An falsificans principis Monetam incidat in crimen læsæ maiestatis.

- 1 Falsificantis monetam omnia bona fisco applicantur.
- 2 Domus in qua fit falsa moneta fisco applicatur, nisi esset alicuius viduæ, vel pupilli ignorantis, vel etiam impuberis scientis.
- 3 Moneta falsè fabricari in quibus casibus dicatur, remissiue.
- 4 Fabricantes falsam monetam qualiter puniantur, remissiue.
- 5 Quis primus fuerit, cuius nomen in moneta descriptum fuerit.
- 6 Moneta erat tempore legis antiquæ.
- 7 Moneta primâ quæ fuit fabricata in mundo, fuit facta per tares patrem Abrahæ.
- 8 Lydi omnium primi (secundum Herodotum) numum aureum & argenteum ad utrumque percusserunt.
- 9 Romæ Aureus Nummus percussus fuit anno urbis. 642. & dictus est Ducatus.
- 10 Nummus Argenteus omnium primus signari docuit Phedon.
- 11 Nummum Aereum primus omnium Ianus signasse dicitur.
- 12 Nummus Aureus, quem Ducatum nuncupant, in ciuitate Venetiarum primo cudi cœpit sub Ioannis Danduli Ducatu.

Q V A E S T I O L X I I.

EXAGESIMOSECVNDO quæro: an falsificans Regis vel principis monetam incidat in crimen læsæ maiestatis? Videtur dicendum quod non, arguendo, a diuersitate titularum: nam in. C. titulus de fal. monet. est separatus a titulo. ad leg. iul. maieft. Dicis tamen, quod talis incidit in crimen læsæ maiestatis, per ea quæ voluit Bald. in l. ij. C. de fals. monet. vbi dixit, quod falsificans monetam regis crimen læsæ maiestatis committit. subdens idem esse si aliquis subditus ciuitatis falsificaret monetam illius ciuitatis. quod sequitur Andr. Barba. in consi. 70. incipiente. vbi Christus. col. xij. versicu. & si ita videantur. in iij. volu. Probatur ista conclusio per tex. expressum in l. si quis. C. de fals. monet. & ibidem tenet Salyc. † hinc est, quod omnia bona falsificantis monetam principis fisco applicantur, vt est text. in d. l. si quis. Quinimmo † & domus in qua fit falsa moneta fisco applicatur l. i. C. de fals. mone. Bald. in l. si quis nummos. C. eod. tit. allegando Paul. de Leazar. in clemen. pastoralis. de re iudic. Hoc tamen, quod dictum est de Domo, fallit si dicta domus esset alicuius viduæ vel pupilli, qui de hoc ignari essent. Idem erit si talis domus esset impuberis etiam scientis, cum eius ætas quicquid videt ignoret l. i. §. domus. s. viduas.

Hierony. Gigas.

N

- & s. impuberes. C. de fals. monet. Prædictam cōclusionem sequitur etiam
 Mathe. de Afflict. in c. i. s. Monetæ. in titul. quæ sint regal. in vsibus feudo,
 3 vbi ponit † in quibus casibus dicatur moneta false fabricari, & multa cir-
 4 ca hanc materiam accumulatur, quæ transcribere non intendo, eum videre
 poteris. Et † qualiter puniantur fabricantes falsam monetam, late ponit la
 cob. de Beluis. in sua practica, in i. titu. in versi. falsarium. col. ij. versi. iuxta
 præmissa. vbi discurret per singulos casus.
 5 Quis † autem primus fuerit, cuius nomen in moneta descriptum traditur:
 Math. de Afflict. loco præallegato refert aliquos dicere, q̄ fuit Imperator
 Philippus: allegando tex. in l. quintus mutius. s. penul. ff. de aur. & argen.
 legat. Id tamen tex. ille haud dicit, Moneta tamen fuit ante Imperatorem
 6 Philippum, † Genesis enim capit. 2. 2. habetur, q̄ moneta erat tempore an-
 tiquæ legis: dicitur namq; ibi. Quadringentos solidos probatæ monetæ
 publicæ. Et dicit Alberi. in l. i. in princ. ff. de contrahen. empt. se reperisse in
 7 scriptura autentica, † q̄ prima moneta, quæ fuit fabricata in mundo, fa-
 cta fuit per Tares patrem Abrahæ, qui fuit optimus artifex: & eam fabri-
 cavit ad petitionem Regis Nini, qui in Ninive regnavit: & q̄ fuerunt pri-
 mi nummi triginta quos ille fabricavit, hi qui dati fuere iudæ per iudæos
 8 pro traditione Iesu Christi seruatoris nostri. Herodotus † autem in i. volu.
 Histor. Roma. Lydos omnium primos nummum aureum, & argenteū,
 9 ad vtendum percussisse testatur. At † Romæ Aureus nūmus, vt Plinius
 memorat, percussus fuit anno, vrbis. 642. & dictus est ducatus a Ducatu
 10 Romano. Argenteum † vero numisma omnium primus, auctore Strabo
 ne lib. viij. Geograficæ, signari docuit Phedon: Romæ autem Argenteus
 signatus est circiter annum. 483. vt testatur Eutropius in lib. ij. suarum Hi-
 11 storiarum. In † Ære autem primum numisma Ianus signasse dicitur, in
 quo ab vna suam, ab altera vero parte Navis imaginem signauit: vt
 de Ouidius lib. i. fastorum sic scriptum reliquit.

Multa quidem didici, sed cur Naualis in Ære

Alter signata est, altera forma Biceps?

- Quid nam autem in causa fuerit, q̄ prædictum Æreum numisma sic si-
 gnauerit declarat Polydorus Virgilius Vrbinas in suo libello de inuento
 12 ribus rerum lib. ij. capit. xx. In Palma autem Venetiarum ciuitate Aureus
 Nummus, quem Ducatum nuncupant, Primo cudi coeptus est sub Ioanis
 Danduli Ducatu, qui Dux creatur de anno. 1280. Teste Petro Marcello,
 in suo libro de vitis principum Venetorum in vita præfati Ioannis Dan-
 duli Ducis.

An clericus coniurationem faciens contra Principem uel Rempubicam crimen læsæ
maiestatis committat?

- 1 Clericus non ligatur pœnis ciuilibus.
- 2 Clericus licet sit exemptus, a iurisdictione secularium (quod priuilegium est de iure diuino) non propterea desinit esse districtualis uel prouincialis sui principis.
- 3 Clerici ratione uniuersalis dominij, quod habet princeps in regno suo, dicuntur naturaliter siue originarie esse de dominio, & dictione ipsius principis.

Q V A E S T I O L X I I I.

EXAGESIMOTERTIO quæro: an clericus coniurationem faciens contra regem, principem, uel Rempubicam, crimen læsæ maiestatis committat? circa hoc uideatur dicendum q̄ non: quia clarum est, q̄ clericus non habet superiorem secularem principem, sed solum Ecclesiasticum. e. at si clerici. de iudic. cū similibus. Ita uoluit Petr.

- 1 de Anchar. in c. quamuis. de pœn. in vi. ubi dixit, q̄ † Clericus non ligatur pœnis ciuilibus, allegando tex. in clemen. pastoralis. de re iudi. ubi laycus non subiectus Imperatori dictum crimen contra Imperatorem committere non potuit: ergo a fortiori, clericus in sortem domini assumptus. xij. quæstio prima c. duo sunt genera. Idem uidetur uoluisse Cardin. in c. uergentis. de hæretic. ubi dixit, q̄ clericus non incidit in pœnas l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. idem uoluit Barba. in consil. xxi. in tertio uoluit & Nicol. Bœr. in tract. de seditios. in uersic. præsuppono etiam sexto. nume. iij. faciunt quæ uoluit Soci. in consil. xij. quæstio. liij. in primo uolum. Contrariam tamen partem ueriores esse testatur idem Andr. Barba. in consil. 70. incipiente, ubi Christus. col. xvi. post prin. in iij. uoluit. ubi ad hoc allegat text. in c. si quis laycus. xxij. quæstio. v. ubi dicitur, q̄ si episcopus, clericus, uel diaconus crimen læsæ maiestatis commiserit degradetur. & loquitur ille text. de episcopo, clerico, uel diacono, qui regem offendunt. ad idem allegat Abba. in c. at si clerici in princip. in final. uerbis de iudic. ubi allegando text. in d. c. si quis laycus. dixit, quod si clericus, presbyter, uel Episcopus coniurationem faciant contra Regem, seu Dominum terræ degradatur: intelligens text. in dicto c. si quis laycus. Loqui de actuali degradatione. Et ratio huius decisionis est: quia † licet Clericus ex clericali priuilegio sit exemptus a iurisdictione secularium, quod Priuilegium est de iure diuino, ut habetur per glos. in capitu. si Imperator.

96. distin. non propterea definit esse districtualis, vel prouincialis sui principis: vt not. in c. fin. §. i. de offi. delega. in vi. Oldra. in consil. 3. 2. quæstio est
 3 vtrum sacerdos. Et † ratione vniuersalis dominij, quod habet princeps in suo regno, clerici terrarum subditarum illi principi, non est dubium quod dicitur naturaliter siue originarie esse de dominio & dictione ipsius principis, vt communiter tenent doct. & ibi Ioan. Andr. in d. c. fi. §. i. per illum text. de offic. delegat. in vi. Istam opinionem tenet etiam præpositus, qui hanc quæstionem latissime examinat, respondendo etiam obiectis contrarium tenentium, in c. in primis. in §. de persona. colum. iij. v. & vi. ij. quæstione. i. cuius dicta videre poteris.

S V M M A R I V M.

Recipiens literas ab hostibus an incidat in crimen læsæ maiestatis?

Q V A E S T I O L X I I I I.

EXAGESIMO QVARTO quæro, supra. q. xx. sub hac eadem rubrica, vidimus qualiter mittens nuntium seu literas hostibus incidit in crimen læsæ maiestatis: quid modo dicendum de recipiente literas ab hostibus, an incidat in dictum crimen? Breuiter dicas quod non. Id enim iure cautum non reperitur, q. recipiens ab hostibus literas crimine læsæ maiestatis teneatur, nec text. in l. i. circa finem. ff. ad leg. iul. maiest. loquens de mittente nuntium, literasve hostibus, extendi debet ad recipientem hostium literas tanquam exorbitans. argumē. text. in l. si uero. §. de viro. ff. sol. matr. facit tex. in c. odia restringi de regu. iur. in vi. & sic per prædicta tenuit etiam Math. de Afflict. in c. i. §. & bona committentium. colum. vi. nume. 67. in titu. quæ sint. regal. in vsibus feudo. facit illud Ouidij in epist. Aspicit acceptas hostis ab hoste notas.

S V M M A R I V M.

An crimen læsæ maiestatis committi dicatur contra tyrannum.

- 1 Tyranni nulla maiestas dicitur.
- 2 Guelsæ & Gebellinæ partis nulla dicitur maiestas, cum sint nomina partialitatis.
- 3 Contra Tyrannum, qui communiter est tolleratus pro principe, & de facto principatum habet, committitur crimen læsæ maiestatis.
- 4 Tyrannum ob propriam utilitatem non est licitum occidere: secus ob publicam.

- 5 Offendens Tyrannum, qui non habet iustum titulum, non incidit in crimē laesae maiestatis.
- 6 Offendens Tyrannum, qui communiter tolleratur pro principe, licet de facto principatum habeat, incidit in crimen laesae maiestatis: nisi pro publica uilitate eum offenderet.
- 7 Offendens Tyrannum, qui ciuitatem occupauit, postea fuit inuestitus de ea, incidit in crimen laesae maiestatis.
- 8 Tyrannus tande dicatur.
- 9 Fortes reges olim Tyranni uocabantur.
- 10 Tyrannus (secundum Gregorium) quis sit?
- 11 Tyrannus tacitus & uelatus (ut est ille qui se fecit creari uexilliferum, uel Consolonerium, siue ciuitatis custodem) iniustitiam faciens expelli potest.
- 12 Federicus Barbarussa Imperator, qui Tyrannico more uiuebat, fuit per Innocentium quartum Pontificem Maximum praesente sacro concilio Imperatoria dignitate priuatus.
- 13 Tyranni etiam dicuntur qui propter partialitates ciuitatum faciunt se dominos.
- 14 Rex cum est iniustus Tyrannus est.
- 15 Tyrannorum mores qui sint?
- 16 Occidens regem seu principem, qui Tyrannice uiuit, non incidit in crimen laesae maiestatis: Et de iure diuino etiam puniendus non esset.
- 17 Tyrannum occidere meritorium est.
- 18 Tyrannus primus omnium fuit Athenis Theseus.
- 19 Dionysius Siracusarum Tyrannus, qui mortem metuebat, carbone candenti sibi capillos adurebat.

Q V A E S T I O L X V .

EXAGESIMOQVINTO quæro: an crimen laesae maiestatis committi dicatur contra Tyrannum, qui iurisdictionem sibi usurpauit? Et regulariter dicendum erit quod non. Tyranni enim nulla dicitur esse maiestas. Facit quod uoluit Bald. in consil. 59. licet eleganter. in i. volu. vbi dixit, quod partis Guelfae, & Gebellinae, nulla dicitur maiestas: cum sint nomina partialitatis, de quibus notatur in c. statutum. §. cum autem. de rescript. & per Bar. in tract. de Guelf. & Gebel. & hanc opinionem tenuit Soci. in consil. 275. col. iij. in ij. volu. allegat glos. Ioan. Andr. in c. i. de Baptif. quæ dixit, quod illa litera, quæ de principibus loquitur, locum non habet in dominis Tyrannis Italiae, qui de facto sibi iurisdictionem usurpant: quam glos. ibi sequuntur docto. praesertim Cardinal. & Ioan. de Imol. Idem tenuit Soci. in consil. 57. in causa restitutionis. col. v. nu. 16.

- in iij. volum. & Alexand. in consil. xij. in vi. volum. hanc opinio. tenuit etiam Cardinal. in clemen. pastoralis. in princip. colum. vij. & præpo. in c.
- 3 in primis. s. de persona. nume. 2. s. ij. quæstio. i. id tamen ¶ verum esse dicit, nisi esset talis Tyrannus, qui communiter esset toleratus pro principe, & de facto principatum haberet. dicens, q̄ ita intelligit Salyc. in d. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. & allegat not. per Bald. in l. ex hoc iure. circa princ. ff. de iust. & iur. & not. per Innocen. in cap. nihil de elect. idem voluit Imol. in dicta clementi. pastoralis. colum. quarta. nume. 50. de senten. & re. iudi. & hoc idem sentit Angel. in tract. maiest. in verbo. che hai tradito la tua patria. in versicul. quæro aliquis congregat. nume. 3. versicul. idem si contra dominos. vbi dixit, quod committitur crimen læsæ maiestatis etiam quando offenduntur domini Tyranni Italia: quia cum illo loco principis habeantur, per not. per Bartol. in l. hostes. ff. de capt. & postlim. reuersi. perinde est, ac si tale delictum contra principem esset commissum, tam contra delinquentium personas, quam contra eius filios, vt in dicta l. quisquis. dicit tamen videndū Bar. in extrauag. qui sint Rebel. in glos. in verbo. contra nostrum honorem. versicul. sed an hæc constitutio. vbi tenuit, quod locum non habet crimen læsæ maiestatis: quod dicit Angel. credere verum esse proprie, Barto. tamen in tract. de Guelf. & Gebelli. in versicul. secundum probatur quod ad propriam vtilitatem, numer. 9. dixit, ¶ quod ad propriam vtilitatem non est licitum Tyrannum occidere: secus ad vtilitatem publicam. In hac materia ¶ puto sic distinguendum esse ex mente doctorum: quod aut loquimur de tyranno, qui iustum non habet titulum, & illum offendens non incidit in crimen læsæ maiestatis, & sic procedat prima opinio Bald. & aliorum supra relata. Aut ¶ loquimur de tyranno qui communiter tolleratur pro principe, licet de facto principatum haberet, & isto casu procedat quod voluit præposi. in dicto c. in primis. in s. de persona. & alij supra allegati. Hoc tamen sane intelligerem, nisi quis pro publica vtilitate huiusmodi tyrannum offenderet, iuxta ea que dixit Barto. in d. tract. de Guelf. & Gebel. loco supra allegato. ¶ Aut Tyrannus ciuitatem quam prius occupauerat nunc titulo possidet, vt puta quia de ea fuit inuestitus ab Imperatore vel Pontifice, & isto casu illum offendens incideret in crimen læsæ maiestatis: quia, ex quo titulum habet, iuste principatum tenet.
- 8 Vnde ¶ autem tyrannus dicatur: Bart. in tract. suo. de tyrannia. in princip. dicit, q̄ Tyrannus dicitur, a Tyros, Græce: quod Latine fortis est, siue Angultia. ¶ Vnde olim fortes reges tyranni vocabantur. Post accidit ty
- 9 rannos vocari pessimos & improbos reges. ¶ Tyrannus vero, secundum Gregorium in libro xi. moralium. Is est, qui communi Reipublicæ
- 10

- non iure principatur, & qui in ciuitate non iure principatur Tyrannus est: Immo ex defectu tituli dicitur Tyrannus manifestus, vt habetur in tract. de potest. seculari & eccle. quem somnium Viridarij uocant. cap. 134. colum. ij. nume. 8. Et Antonius Corset. in tract. de potest. reg. in prima parte. colum. penulti. nume. 13. dixit, † quod Tyrannus tacitus & velatus est ille, qui sub quodam velamine non iuste principatur in ciuitate, uel obtinuit sibi titulum fieri, cui nulla quasi iurisdictione competit, vt puta si se creari fecit vexilliferum, uel consalonerium, siue ciuitatis custodem: Talis enim Tyrannico more viuens, & iniustitiam faciens expelli potest. allegat ad hoc Bald. in l. ij. colum. xij. versicul. sed nunquid. C. de seruit. & aqua. Et de Federico Imperatore Barbarussa nuncupato traditur, qd, cum regnum Tyrannico more viuens conuassasset, & Regni homines seruili conditione viuere compulisset, fuit ab Imperio per Innocentium quartum Pontificem Maximum praesente sacro concilio imperatoria Dignitate priuatus, vt habetur in cap. ad Apostolicæ dignitatis, de senten. & re iudica. libro sexto.
- 13 Dicuntur etiam Tyranni † hi, qui propter partialitates ciuitatum faciunt se dominos. l. nemo exterus in fin. C. de iudæ. cap. principatus. prima quaestione prima, † Et Rex cum est iniustus Tyrannus est. Vt dixit Augustinus in libro de ciuit. Dei. † Tyrannorum vero mores sunt, iniustus legibus populum opprimere, collectis, & tributis indebitis aggravare, rebus proprijs spoliare, muneribus indebitis Angariare, ab inuadentibus hostibus subditos non defendere, & iniquos magistratus ad populorum excoriationem habere. ita dixit Paris de Pute. in praalleg. tract. de sindica. in rubrica de Regum, Principum, & Ducum excessibus. in §. Rex autem. in princip. Et de his principibus, qui titulum habent, sed Tyrannice viuunt, Proverb. capit. 28. sic scribitur: Leo rugiens, & Ursus exuriens Princeps ipsius super populum pauperem. Et Hesaiæ. capit. 18. Scriptum est, Principes tui infideles socij furum.
- 16 An autem † occidens Regem, seu Principem, qui Tyrannice viuunt, incurrat crimen læsæ maiestatis? Dicendum uidetur qd non: quin immo de iure diuino etiam puniendus non esset, accedat qd habetur in libr. iudic. cap. 4. & ubi loel mulier Sifam regem interfecit, qui Tyrannus erat, & tamen a Deo benedicta fuit. Dum enim impius occiditur Christo infunditur: & ubi abhominatio aboletur satisfactio consecratur. xv. quaestione prima c. Nec is, ad idem facit qd dixit Seneca in Hercule furente ubi sic ait. Nulla amplior magis uictima Ioui mactari potest quam Rex iniquus. † Quin immo & Thom. ij. secundæ. Artic. penul. testatur, meritorium esse Tyrannum occidere, & ita in Rege Tyranno uidetur cōcludere Paris de Put. in d. tract.

de syndic. loco præallegato, in. s. an liceat occidere regem. Vbi pro ista conclusionem multa adducit, atamen in Concilio Constantiensi in. xv. sessione col. iij. vers. Præcipua. damnatur opinio Ioannis huss tenentis licitum esse occidere quemlibet Tyrannum, de quo plura scribit Restaurus Perusinus in tract. de Imper. q. lxxxij. col. i. nu. 4. & sequentibus.

- 18 Tyrannus autem primus omnium Athenis fuit Theseus: post eum Phalaris Agrigentis: ac demum plures alij, quos enumerare potius laboriosum esset quam subtile. Et mirum quippe, quod, morte dignos se arbitrant, Tyranni semper timent sibi mortem parari. Inde et Dionysius Syracusarum Tyrannus cultros metuens tonsorios Tondia filiabus voluit dum iuniores essent, cum vero adulteræ factæ essent carbone candenti sibi capillos adurebat.

S V M M A R I V M.

An uoluntas, quæ ad actum non uenit, sine opere puniatur in crimine læsæ maiestatis.

- 1 Cogitationis poenam nemo pati debet.
- 2 Voluntas in mente retenta nihil operatur,
- 3 Cogitatio sola quandoque; puniatur.
- 4 Attentatio sola quandoque; puniatur.
- 5 Conatus solus quandoque; puniatur.
- 6 Voluntas sola quandoque; puniatur.
- 7 Expectatio sola quandoque; puniatur.
- 8 Intentio sola quandoque; puniatur.
- 9 Agrestio sola quandoque; puniatur.
- 10 Ausus solus quandoque; puniatur.
- 11 Sollicitatio sola quandoque; puniatur.
- 12 Voluntas quid sit?
- 13 Cogitatio sola committendi crimen læsæ maiestatis, cum qua uoluntas concurrat, puniatur, licet non sequatur effectus.

Q V A E S T I O L X V I.

- 1 **S**EXAGESIMO SEXTO. quæro: an uoluntas, quæ ad actum non uenit, sine opere puniatur in crimine læsæ maiestatis: Dicendum uidetur quod non: quia et cogitationis poenam nemo pati debet. de poenit. distin. et. i. c. cogitationis. & l. cogitationis. ff. de poen. et Et uoluntas in mente retenta nil operatur. Bart. Soci. in l. cum quid. col. vlti. prope finem nume. 46. ff. si cert. petatur. Areti. in l. Titia. s. Item respondit et primo. in fine. ff. de verbo. obligat. Et idem in l.

pro hærede. ff. de acquiren. hæredit. col. i. Barth. Soci. confi. 131. in p̄sen-
 ti. circa fin. Idem in l. Paulus nume. 1. ff. de rebus dubijs. Dicitur tamen se-
 cus esse, in crimine læsæ maiestatis, in quo voluntas, quæ ad actum non
 deuenit, punitur: per tex. in c. verum. vi. q. i. & l. quisquis. in princ. ibi ea-
 dem enim seueritate. C. ad leg. iul. maiest. vbi not. doct. & in c. si quis. vbi
 Archid. col. ij. in versi. in glos. non punitur. i. q. vi. vbi dixit notandum; q̄
 † quandoq; punitur sola cogitatio, vt in d. c. & in c. quisquis. de pœnit. di-
 stin. i. † Quandoq; sola attentatio punitur. c. si quis non dicam. eod. titu.
 & distinc. & 36. q. ij. c. si quis non dicam. † Quandoq; solus conatus pu-
 nitur. 14. q. iij. c. quando multi. † Quandoq; sola voluntas. 27. q. i. c. nu-
 ptiarum bonum. † Quandoq; sola expectatio punitur. 14. q. iij. c. si scene
 raueris. † Quandoq; sola intentio. de pœnit. distinc. i. c. si quis cum telo.
 † Quandoq; sola aggressio. cap. si quis necandi. eodem titu. & distinctio.
 † Quandoq; solus ausus. cap. si quis pulsatus. de pœnit. distinc. prima.
 † Quandoq; sola sollicitatio. eadem distinc. c. sollicitatores. facit pro con-
 clusione supra dicta tex. in clem. pastoralis. in verbo tract. de re iudi. Hanc
 conclusionem tenuit etiam Math. de Afflict. in c. is. & bona committentium.
 col. 2. nu. 23. in 8. specialis, in titul. quæ sint regal. in visibus feud. & ha-
 betur in c. is. si voluerit in titul. de capit. qui cur. vendidit. Et ratio huius
 decisionis assignari potest: quia † voluntas est deliberatio animi intelli-
 gentis & acceptantis id quod vult, secundum Bald. in l. in emptis col. iij.
 versic. modo venio ad quæstiones. C. de contrahen. emptio. & præsumi-
 tur durare nisi mutata probetur. l. fideicommissa. s. si rem. ff. de legat. iij. &
 ibi Bar. & Bal. in l. eum qui. ff. de probat. corn. confi. 50. in ij. volum.
 Idem dicendum est † de sola cogitatione committendi crimen prædictum,
 cum qua tamen cogitatione voluntas concurrat, vt probatur in d. l. quis-
 quis. in princ. ibi, cogitauerit. ad idem pondero text. in d. l. quisquis. in s.
 emancipationes. in fin. ibi, quo primum memorati de inuenda factione &
 societate cogitarunt. faciunt not. in s. i. in glos. in verbo, moliri. inst. de pu-
 bli. iudic. & in c. sed pensandum vi. distinc. & ita tenet Sigismundus Lo-
 fredus in confi. 2. incipiente. Quando Lucas. col. iij. prope medium. n. 8.
 & Iacobus de Arena in l. si quis nō dicam rapere. C. de episcop. & cleric.

S V M M A R I V M.

Carenti dolo an imputari possit crimen læsæ maiestatis.

1 Dux Grauinæ, qui ab inimicis Cesareæ maiestatis coactus fuit arma summere contra
 terras imperij, a quo imperio feudum recognoscebat, & personaliter aggredi illas
 sub pœna priuationis feudi prædicti & sui status, non propterea crimen læsæ ma-

Hierony. Gigas.

○

iestatis incurfit.

- 2 Præceptum pœnale inducit iustum metum.
- 3 Soluens ad præceptum tyranni sponte soluere non dicitur.
- 4 Voluntas non exitus in maleficijs spectatur.
- 5 Adulterans uxorem eius cum quo facta fuit pax, uel illi furtum faciens, pacem fregisse non dicitur, nec in pacis ruptæ pœnam incidisse dicitur.

QVAESTIO LXVII.

EXAGESIMO SEPTIMO quæro: an crimen læsæ maiestatis imputari possit carenti dolo? Breuiter dicas quod non l. i. ibi dolo malo. ff. ad leg. iul. maiest. ad idem text. in extrauagan. ad reprimendum in prin. ibi, hostili animo. Ita tenet Andr. de Iser. in c. i. s. itē si fidelis. quibus mod. feud. amittat. Grāmat. in consi. 21. nu. 39. faciunt quæ late scribit solēnis doct. D. Carolus Ruin. præceptor meus in consi. 23. viso Thæmate. col. ij. vsq; ad fin. vbi consuluit, quod si Dux Grauinæ, qui ab inimicis Cæsareæ maiestatis coactus fuit arma summere contra terras imperij, a quo imperio feudum recognoscebat, & personaliter aggredi illas sub pœnâ priuationis feudi prædicti, & sui status, crimen læsæ maiestatis nō propterea incurfit, ex quo si præceptum pœnale inducit iustum metum, ut habetur ex not. per Bar. in l. creditor. de solutio. cum alijs ibidem per eū aduertis: & maxime text. in l. final. §. i. & ij. ff. quod. met. causa. & l. i. §. qui. exherandæ. ff. quarum rerum, aet. nō datur. & facit text. in l. sulcinius. §. quid sit latitare. ff. ex quibus caus. in posses. eat. facit quod voluit Abb. in consi. 60. in i. volu. col. penul. vbi dixit, quod ille, qui soluit ad præceptum tyranni, sponte soluere non dicitur. Et ad hoc plura adducit Ruinus in præallegato consi. col. ij. facit text. iuncta glos. ibi, in extrauag. qui sint rebel. in versicu. machinatur. si voluntas enim non exitus in maleficijs spectatur. l. diuus. ff. ad leg. cornel. de siccar. faciunt etiam ad hoc ea quæ voluit idem Ruinus. in consi. ij. primo quæritur. col. ij. nu. 4. in v. volu. vbi dixit, quod crimen læsæ maiestatis nō incurrit quis, nisi quā dolo malo contra prosperitatem & securitatē principis, ut illū offendat, aliquid attentat. facit quod dixit Bar. in d. l. diuus. ff. ad leg. corn. de siccar. vbi voluit, quod facta pace cū aliquo adulterans eius uxorem, cū quo pacem fecit, vel illi furtū faciens, pacē fregisse nō dicatur, nec in pacis ruptæ pœnā incidit: quia hoc nō fecit animo iniuriādī, sed princidaliter causa luxuriæ vel lucrī. ad idē faciunt adducta per Aymo. Crauet. in cōsil. vi. col. 18. vers. vj. arguitur. in i. volu. vbi plura adducit ad probandū, quod is, qui coacte aliquid fecit, rebellis dici nō potest.

S V M M A R I V M.

- An non subditus machinans aliquid contra Principem crimē læsæ maiestatis incurrat?
- 1 Qui Imperio non sub est, licet aliquod feudum ab Imperatore recognoscat, si aliquid contra Imperatorem machinat crimen læsæ maiestatis non committit.
 - 2 Feudum non dat imperium Domino feudi in feudatarium.
 - 3 Licet ratione delicti uel contractus quis sortiatur forum illius Principis sub quo deliquit uel contraxit, non propterea efficitur ex hoc eius subditus.
 - 4 Licet quis secundum leges ratione feudi sortiatur forum coram Domino feudi, tamen proprie non est subditus Domini feudi si sub eius Dominio non habet Domicilium.
 - 5 Clericum recognoscentem feudum a Principe seculari, coram quo forum sortiatur ratione feudi secundum leges, nullus dixerit esse illius subditum si in Dominio ipsius Domicilium non habet.
 - 6 Non subditus subditos Imperatoris uel alterius Principis sollicitans, ut a suo Principe rebellarent, tenetur crimine læsæ maiestatis.
 - 7 Licet ratione Delicti non subditus efficiatur subditus, non tamen adeo subditus efficitur, ut dicatur committere crimen læsæ maiestatis.
 - 8 In crimen læsæ maiestatis agitur de publico interesse.
 - 9 Subditus naturali iure tenetur ad obedientiam Principi suo.
 - 10 Licet subditus Papæ offendendo Imperatorem non committat crimen læsæ maiestatis quo ad Imperatorem, attamen dictum crimen incurrit respectu Papæ.
 - 11 Feudum tenens ab Ecclesia offendens Imperatorem, qui est confœderatus Papæ, feudo illo priuari debet ab Ecclesia a qua illud recognoscebat.

Q V A E S T I O L X V I I I.

- EXAGESIMO OCTAVO quæro: an non subditus aliquid machinans contra principē, cui subditus nō est, crimē læsæ maiestatis incurrat? Dicas q̄ nō. Ista cōclusio probatur per tex. in clem. pastoralis de re iudic. & ibi doct. vbi dicitur, q̄ licet Robertus Siciliæ Rex teneret quoddā feudū ab Imperatore, non propterea ex eo, q̄ contra Imperatorem machinatus fuerit, potuit ab ipso Imperatore damnari de crimine læsæ maiestatis, cum ipse esset subditus Ecclesiæ. Hanc conclusionem tenuit Bald. in l. ij. C. de fals. mone. Oldra. in consil. 43. quæritur vtrum citatio:
- 1 colum. ij. versicu. circa sextam. vbi concludit, t̄ quod is, qui Imperio non subest, licet aliquod feudum ab Imperatore recognoscat, si aliquid contra Imperatorem machinatur, crimen læsæ maiestatis committere non dicitur: quia t̄ feudum non dat Imperium domino feudi in feudatarium. conclusio. n. feudi est quidam contractus, in quo quis alteri obligatur, nō autē

Imperium concedit; alleg. not. per Innocen. in c. postulasti. de for. compet. ad hoc facit tex. in d. clemen. pastoralis. de re iudi. per quem tex. dixit præpos. in c. imprimis. in §. de persona: q̄ licet in aliquo particulari iure, vt puta feudi, vel delicti, quis efficiatur de foro alicuius principis: tamen si ratione domicilij vel originis non sit subditus dicti principis crimen læsæ maiestatis committere non dicitur offendendo principem ipsum: & communiter. doct. sentire testatur in d. clemen. pastoralis. & rationem assignant: quia, † licet ratione delicti vel contractus quis forum sortiatur illius principis sub quo deliquit vel contraxit, non propterea efficitur ex hoc eius subditus. glos. est communiter approbat. in clemen. vnica. in verbo, subditos. de for. compet. & per Decium in c. Ad nostram col. i. versicu. quis autem dicatur. de appel. Sic de feudo dicemus, q̄ † licet quis secundum leges ratione feudi forum sortiatur coram domino feudi, tamen proprie non est subditus domini feudi, si sub eius dominio non habet domicilium: vt probatur in c. transmissa. & in c. verum. de foro. compet. † patet etiam in clerico recognoscente feudum a principe seculari, coram quo forum sortitur ratione feudi, vt in illius curia iuxta leges feudorum. iudicetur, & tamen nemo diceret clericum esse illius subditum, si in dominio illius principis, a quo feudum tenet, domicilium non habet, siue originem.

Et q̄ non subditus non dicatur committere crimen læsæ maiestatis tenuit etiam Bal. in consi. 139. in i. volu. idem in l. nihil. C. de manum. vindict. & in l. si omnes. §. si vero. C. de episc. et cler. & in l. data opera. colū. penul. C. qui accus. non poss. Gramat. voto. x. nu. 31. Imol. in d. clemen. pastoralis. col. ij. nu. 28. versu. Nota tertio. idem tenuit. D. Hippolytus. Marfil. præceptor meus in l. de minore. in princ. col. ij. versu. Adde in hoc crimine. ff. de quæst. idem tenuit. D. Carolus Ruinus & ipse præceptor meus in consil. 23. viso Thæmate. col. ij. versu. sed istis non obstantibus. nu. 6. in i. volum. idem tenuit Nicol. Boer. in tract. suo de seditios. in §. præsuppono etiam. nu. 2. & And. Barb. in consi. 70. vbi Christus. col. iij. versu. & si ista. in iij. volu. Cepolla. in consi. 17. col. v. versu. sed in contrarium. Et hoc etiam tenuit in c. ad nostram in i. col. in addit. ad lecturam Decij. de appellat. Lucas de pen. C. de conduc. & procurat. seu exact. prædior. fiscal. col. ij. versu. An scilicet crimen læsæ maiestatis. lib. x. ad idem. Io. Igneus in l. necessarios. §. non alias. nu. 4. 7. ff. ad syllem. ad idem. Mart. de laude. in tract. de crim. læsæ maiest. q. 22. Limita tamen hanc conclusionem non procedere, quando

6 non † subditus subditos Imperatoris, vel alicuius principis, ad defectiorem contra suum principem sollicitauerit, vt a suo deficerent principe, rebellarentq̄: nam eo casu tenebitur crimine læsæ maiestatis talis. ita limitat idem Ioan. Igneus. in d. §. non alias. nu. 4. 7. supra allegat. pro qua limitatio

ne adducit in argumen. text. in l. vtrum. ff. ad legem. Pompe. de paricid. ibi, proinde conscij & extranei eadem poena. & tex. in §. alia. inst. de publ. iudic. ibi, vel conscius criminis existens. & ibi not. Ioan. faber. Ista limitatio iudicio meo de iure non procedit: quia ea ratione non subditus crimē læsæ maiestatis non committit, quia illi principi, contra quem est machinatus, ratione domicilij vel originis fidelitatem nō debet, & propterea, cum illius maiestati non sit subditus, tale crimen non incurrit. Nec iura allegata per igneum probant dictam limitationem. nam, tex. in l. vtrum. ff. ad leg. Pomp. de paricid. dicit, q̄ conscius paricidij eadem poena punitur etiam si sit extraneus & est ratio quam ponit ibi glōf. in verbo afficiendi. videlicet, quia etiam extranei, si occidant, poena legis Corneliæ tenentur: & agentes & consentientes pari poena puniuntur. Sortitur enim ibi forum extra

7 neus consentiens paricidio ratione delicti. Sed † licet ratione delicti non subditus efficiatur subditus l. i. C. vbi. de crim. agi. oppor. non tamen adeo subditus efficitur, vt dicatur committere crimen læsæ maiestatis, vt dixit Mart. de laud. in trac. de crim. læsæ maiest. q. 22. Alia etiam ratio reddi potest, † quia in crimine læsæ maiestatis agitur de publico interesse: ex morte enim & læsionē principis totus status patriæ concutitur, vt dixit Dec. consi. 4. l. o. col. sin. nu. 2. 9. in iij. volu. in casu vero l. vtrum ad leg. Pomp. de paric. agitur de interesse priuato, hoc est de iniuria priuato facta: Præterea

9 † subditus naturali iure tenetur ad obedientiā principis suo. Pau. ad Roma. c. xij. non sic non subditus, qui eam maiestatem reuereri non tenetur cui subditus non est, vt inquit Bar. in extrauag. ad reprimen. in verbo, Rebellando. in versi. quid si aliquis homo de terris ecclesiæ. dum reddit rationē, quare Rex Robertus non potuerit condemnari ab Imperatore de delicto cōtra eum commissō pro crim. læsæ maiest. Ad tex. in §. alia. inst. de publ.

10 iudic. qui idem dicit, responde modo præmissō. Dicas tamē † q̄ licet subditus papæ offendendo Imperatorem non committat crimen læsæ maiestatis quo ad Imperatorem, vt in d. clem. pastoralis. de re iudic. attamen distictum crimen incurrit respectu Papæ: nam cum Imperator sit fidelis, & cōfidatus Papæ, & ab eo coronatus, tanquam confidatum principem papæ offendens crim. læsæ maiest. committit, non tamen de dicto crimine tunc Imperator, sed Papa seu eius iudex cognosceret, ita voluit Bar. in d. extrauaganti ad reprim. in verbo rebellando. in d. versi. q̄ si aliquis homo de terris ecclesiæ. facit, q̄ † voluit Bal. in l. i. versic. 42. quæro. ff. de rerum diuis. vbi dixit, q̄ tenens feudum ab ecclesiā offendens Imperatorē, qui est confederatus papæ, feudo illo priuari debet ab ecclesiā, a qua illud recognoscebat. Idem voluit Sigismun. Lofred. in consi. v. Omisā facti serie. col. 8. circa prin. n. 33. & n. 34. adde etiā quæ dixi supra q. 8. sub hac eadē rubric.

QVIS DE CRIMINE LÆSÆ MAIESTATIS COGNOSCERE POSSIT.

S V M M A R I V M.

- 1 Principi soli referuata est cognitio criminis læsæ maiestatis.
- 2 In Regno Franciæ solus Rex cognoscit de crimine læsæ maiestatis.
- 3 Principes si concedant ad tempus alicui Baroni siue Capitaneo merum & mixtum Imperium in aliqua Ciuitate, Terra, uel Castro cum omnibus prouentibus, in tali generali concessione cognitio criminis læsæ maiestatis non uenit.
- 4 In generali concessione meri & mixti Imperij, nunquam censetur concessa punitio criminis læsæ maiestatis, falsæ monetæ, & heresis.
- 5 Referuari consueta censentur referuata etiam si non sit expressum.
- 6 In generali concessione facta alicui per Regem de omnibus Regalijs, non uenit cognitio criminis læsæ maiestatis contra ipsum Regem.
- 7 Nec minus ea quæ ipsi Regi in Priuilegium Regiæ Coronæ referuantur.
- 8 Si Castrum alicui imperpetuum per Regem concederetur, uidetur concessum merum Imperium & omnia quæ pœnes Regem concedentem erant, quæ talia erant quæ per subditum possideri possunt.
- 9 In Ciuitate Venetiæ cognitio criminis læsæ maiestatis, falsæ monetæ, & sodomie, spectat Illustrissimo Decemuirali Consilio solo.
- 10 In Regno Neapolitano sola magna Curia Vicariæ cognitionem habet de crimine læsæ maiestatis.
- 11 An Imperator uel habens authoritatem ab eo possit procedere contra sibi non subditum, ex eo quod machinatus fuerit contra se uel eius Imperium?
- 12 An si Clericus committat crimen læsæ maiestatis in Principem secularem Iudex Laycus procedere possit contra eum?
- 13 Clericos deprehensos in quibuscuq; criminibus etiam Atrocissimis, non licet alicui Principi seculari Iudicare.
- 14 Clericatus est de Iure Diuino.
- 15 Clerici de Iure Diuino ab Imperatore exempti sunt.
- 16 Princeps secularis etiam in crimine læsæ maiestatis non potest procedere contra Clericum. Nisi ratione feudi quod ab eo teneret.
- 17 Imperator Henricus, qui fecit Extrauagantem, ad Reprimendum, quosdam Episcopos propter Rebellionem suis feudis priuauit.
- 18 Tex. in l. quisquis, in s. filij uero. C. ad. l. Iul. maiest. non comprehendi filios clericos.
- 19 Reprobatur Consuetudo Anglicana, quod Rex possit cognoscere & Iurisdictionem

- habere in clericos solutos in actionibus ciuilibus etiam mere personalibus uel criminalibus ubi agitur ciuilitur.
20. Domini Veneti ex indulto eis concesso a diuersis Romanis Pontificibus in Atrocioribus procedere possunt contra quoscunq; clericos in sacris ordinibus constitutos, ita seculares quam regulares etiam ordinum mendicantium.
 21. An Clerici qui pensionem habent super fructibus alienius beneficii Ecclesiastici dicantur beneficiarij remissive.
 22. Iudices ordinarij Clericorum in crimine læsæ maiestatis erunt hi quibus id oneris in iunctum erit a Pontifice.
 23. Concilium generale de crimine læsæ maiestatis ab episcopo commissio iudicare poterit.

V I D I M V S supra qualiter & a quibus crimen læsæ maiestatis committatur: Nunc operepretium est videre, cui spectet huius criminis perscrutatio, cognitio, & punitio: † Et dicendum est q; soli principi, quia id est de referuatis sibi, vt habetur per Math. de Affli. in c. i. in s. & bona committentium. col. ij. nu. 18. in titul. quæ sint regal. in vsibus feudo, & habetur etiam in tract. de potest. secular. & Ecclesia. Incertum autem est ris, quem Somnium viridarij nuncupât. c. 189. in verbo, miles. nu. 3. † Et in regno Franciæ solus Rex cognoscit de huiusmodi crimine, scribit Nic. Boer. in tract. de seditione. in vi. præsupposito. nu. 20. & 21. Hinc est, q; si † princeps concedat ad tempus alicui Baroni, siue Capitaneo, merum & mixtum imperium in aliqua Ciuitate, Terra, uel Castro, cum omnibus prouentibus, in tali generali concessione cognitio criminis læsæ maiestatis non venit, ita scribit Math. de Affli. loco præallegat. versi. xx. ubi dixit, † q; semper in huiusmodi concessione censentur referuata principi concedenti punitio criminis læsæ maiestatis, falsæ monetæ, & hæresis, dato q; in generali concessione non fuisset exceptum de eis, per text. in c. cum M. Ferrariensis. de const. quem tex. dixit ibi Bal. esse ad hoc meliorem q; sit in iure ad probandum, q; † consueta referuari, censeantur referuata etiã si non sit expressum. ad idem Luc. de pen. in l. i. C. de priuil. scholar. lib. xi. secus tamen quando non ad tempus, sed perpetuo essent concessa aliqua regalia in territorio, nam tunc veniunt regalia de quibus in tit. quæ sint regal. in vsibus feud. vt voluit Paul. de cast. in cons. 227. ad primũ. circa fin. refert & sequitur Fely. in d. c. quæ in ecclesiarum. de const. † Dicat tamen, q; etiam isto casu non veniret cognitio criminis læsæ maiestatis commisi contra ipsum regem concedentem omnia regalia, † Nec minus comprehenderet talis concessio ea quæ ipsi regi in priuilegiũ regis coronæ referuantur, vt voluit Luc. de pen. in d. l. i. C. de priuil. scholar. lib. xi. quæ sequitur Math. de Affli. loco

- 8 præallega. Si vero † Castrum alicui imperpetuum concederetur, videtur concessum merum imperium & omnia quæ penes Regem concedentem erant, quæ talia erant, quæ per subditum possideri possunt, alia vero quæ principis personæ coherent, vt cudere monetam, condere leges, cognoscere de crimine læsæ maiestatis, & similia, concessa non videntur, vt tradit idem Lucas de pen. in d. l. i. C. de priuileg. scholar. & in l. i. C. de vetera. libr. xij. & habetur per Sigismundum. Lofredi. in consil. 24. vertitur in Regia. col. ij. versi. & per hoc ultra. Hinc est quod in alma † Ciuitate Venetiarum cognitio criminis læsæ maiestatis spectat illustrissimo Decemviralium Consilio, quod Consilium uti supremum de tali delicto, ac etiam falsæ monetæ, &
- 9 nefando crimine sodomix, solus cognoscit. In regno † autem Neapolitano sola magna curia Vicariæ de hoc crimine cognitionem habet, vt testatur Math. de Afflict. in c. i. in. s. & bona committentium. nu. 46. in titulo, quæ sint regal. in vsibus feudor.
- 10 Sed quæro: an † Imperator, vel habens authoritatē ab eo, procedere possit contra sibi non subditum ex eo, quod machinatus fuerit contra se, vel eius imperium? Distingue, aut talis delinquens fuit deprehensus vel ad eum remissus, & isto casu Imperator vel habens authoritatem ab eo procedere poterit contra alienum subditum, vt puta Ecclesiæ ratione delicti commissi. Aut reus talis criminis erat absens, & tunc Imperator siue habens authoritatem ab eo contra talem absentem procedere non poterit, vt probatur per tex. in clem. pastoralis. de re iudic. ita voluit Bart. in extrauag. qui sint rebel. in verbo, rebellando. in versi. sed an contra hominem. nu. 10.
- 11 Sed quid erit dicendū, si † clericus crimen læsæ maiestatis committat contra principem secularem, vtrum iudex laycus procedere possit contra eum? Dicendum quod non. iudicibus enim secularibus in clericos nulla est attributa iurisdictio, siue potestas. c. Nullus iudicium. c. at si clerici. & c. cum non ab homine. de iudic. facit quod dixit Deci. post alios. in d. c. at si clerici. in fin.
- 12 princip. vbi voluit, † quod non liceat regi nec alicui principi seculari iudicare clericos, siue in furto, siue in homicidio, vel periurio, seu in quibuscunque alijs criminibus deprehensi fuerint: & hoc dicit locum habere in quolibet delicto etiam atrocissimo. Et ideo doct. maxime Ioan. Andr. in c. vergentis in versi. conseruata. de hæretic. dicunt, quod clerici exempti sunt a iurisdi-
- 13 ctione Imperatoris. ad idem facit tex. in c. Bonæ. ix. distinct. † Est enim clericatus de iure diuino, ut per Abba. in c. solitæ benignitatis. in versi. Nota
- 14 ibi pontifex. de maior. & obedi. ubi Abbas dicit, † quod clerici de iure diuino ab Imperatore exempti sunt: nam eo ipso quod quis ordinatur in clericum efficitur res sacra, & in sortem domini transfertur. xij. q. i. c. cui portio. & quod clericatus sit de iure diuino not. etiā glōf. in c. si Imperator 96. distinct.

stinēt. & habetur per præpos. in c. imprimis. s. de persona. col. ij. n. 6. ij. q. f.

16 Erit ergo ex præmissis conclusio, q̄ t̄ etiam in crimine læsæ maiestatis princeps secularis contra clericum procedere non poterit. Hâc opinionem tenuit Bar. in extrauag. ad reprimen. in vers. conditionibus. vbi dixit, q̄ iudex laycus in dicto crimine non potest procedere contra clericum. Nisi ratione feudī quod ab eo teneret, per text. in c. verum. de for. compet. &

17 tex. in auēt. statuimus. C. de episcop. & cleric. Dicens, t̄ q̄ Imperator Henricus, qui fecit illam extrauagantem, quosdam episcopos propter rebellionem suis feudis priuauit. & ita tenuit etiam Signorol. de Homodeis. in con. fil. 21. statuto ciuitatis. colū. ij. Restaur. in tract. de Imperat. q. 101. col. fin.

18 nu. 10. facit pro ista conclusione t̄ q̄ dicunt doct̄ in l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. vbi volunt, q̄ tex. in s. filij vero. non comprehendat filios clericos. q̄ etiam tenuit Archidia. in c. si quis. vi. q. i. de quō dicam infra in titu. de poen. quas fil. incur. patr. committente. crim. læsæ. maiesta. q. xi. facit de cisso Rot. nu. 839. incipit, vtrum valeat. in antiq. secundum vero moder-
nam impressionem est decisio. x. in rubrica de consuetudine. vbi per plura

19 fundamenta t̄ reprobatur consuetudo Anglicana q̄ Rex possit cognoscere & iurisdictionem habere in clericos solutos in actionibus ciuilibus etiam mere personalibus, vel criminalibus vbi agitur ciuilit̄.

20 Fallit prædicta conclusio, q̄ t̄ quando princeps secularis haberet priuilegium a sede Apostolica, q̄ in dicto crimine posset etiā contra clericos procedere, vt habent Domini Veneti a diuersis Romanis Pontificibus, quorū priuilegia pluries vidi, & legi. Est nāq̄ ipsis indultum, q̄ in Atrocioribus, vt puta in crimine læsæ maiestatis, falsæ moneræ, ac in nefando crimine sodomix, procedere possint contra quoscunq̄ clericos in sacris ordinibus constitutos tam seculares quam regulares etiam ordinum mendicantium. In cæteris vero criminibus ex indulto Clementis. vij. procedere possunt contra clericos, dummodo non sint in sacris ordinibus constituti, vel

21 beneficiati. t̄ An autem clerici, qui pensionem habent super fructibus aliquis beneficij ecclesiastici, dicantur beneficiati, dixi in tract. meo de pension. Ecclesiast. q. 94. ibi videre poteris. Et idem esse in regno Neapolitano testatur Math. de Afflict. in sua glos. super constit. Regni. libr. i. in titu. vbi clericus pro malef. debeat conueniri. vbi dixit, q̄ vigore dictæ constitutionis clericus pro crimine læsæ maiestatis poterit a iudice layco puniri.

22 Ordinarij t̄ ergo iudices clericorum in tali delicto puniendo erunt hi, qui

23 bus id oneris iniunctum erit a Pontifice. t̄ Et etiam generale Concilium de tali crimine ab episcopo commissio iudicare poterit, vt factum fuit in synodo Tholetana xvi. celebrata de anno 693. sub Rege Flauio Egica, a quo synodo Sisbertus Tholetanæ sedis episcopus loco, & honore ac om-

nibus suis bonis priuatus, & regi prædicto applicatis, in exiliumq; perpetuum missus fuit ex eo, q; præfatum regem non solum regno priuare, sed simul cum alijs complicitibus interimere proposuerat: q; referunt moderni Hispani in eorum pratica criminali canonica in capit. cx. in verbo læsæ maiestatis Rei.

QUALITER IN CRIMINE LÆSÆ MAIESTATIS PROCEDATUR.

S V M M A R I V M.

Quibus modis procedatur in crimine læsæ maiestatis?

- 1 In criminibus Tripliciter procedit potest, per uiam Accusationis, Denuntiationis, & Inquisitionis.
- 2 Regulariter ad Accusationem criminis deuenitur, cum illud ad actum deducitur.
- 3 Accusatio in Crimine læsæ maiestatis, etiam Delicto non consumato, neq; ad actum deducto, admittitur.
- 4 Accusatio quid sit?
- 5 Inscriptio ad poenam talionis in criminis læsæ maiestatis accusatione nõ est necessaria.
- 6 Hodie de Consuetudine inscriptio ad poenam Talionis recessit ab Aula.
- 7 Inscriptio hodie non est in usu de iure civili, secus de iure canonico.
- 8 In curia Romana, ubi quis impetrat beneficium per priuationem alterius ex aliquo crimine non datur sibi signatura quo ad priuationem, nisi ut se inscribat ad poenam talionis.

Q V A E S T I O I.

- P**RIMO quæro: quibus modis procedi possit contra inculpatum de crimine læsæ maiestatis? Dicas procedi posse tripliciter: videlicet per uiam accusationis: inquisitionis: & denuntiationis: vt est de hoc tex. in extrauag. ad reprimen. post principium vbi Bar. & tradit Andr. de Iser. in c. i. s. & bona committentium. in tit. quæ sint regal. in vltibus feudo. & ibidem Math. de Affli. col. ij. nu. 26. in fin. Nec id speciale est in crimine læsæ maiestatis, † quia & in alijs criminibus similiter procedi potest via accusationis, denuntiationis, & inquisitionis, vt per specul. in titu. de accusat. in princ. per accusationē scilicet, vt in l. cum suppositi. C. ad leg.

corn. de fals. & l. iij. C. ad leg. Flau. de Plagi. per denunciationem l. ea quidem. C. de accusa. per inquisitionem, vt in l. congruit. ff. de officio præsid.

2 Et licet regulariter ad accusationem criminis deueniatur cum illud ad actum deducitur, alioquin cogitationis nemo poenā mereatur, nec ex eo accusatio procedat, vt de poenit. distin. & i. c. cogitationis. & l. cogitationis.

3 ff. de poen. vt tradit specul. loco præalleg. † Attamen in crimine læsæ maiestatis accusatio admittitur de dicto crimine etiā non consummato, neq; ad actū deducto, vt probat tex. in l. quisquis. in prin. C. ad leg. iul. maiest. & dixi supra q. 66. sub titu. qualiter & a quibus crimen læsæ maiest. committit. † Quid autem sit accusatio? Dicas, q; nihil aliud est, q; ius prosequendi vindictam publicam. inst. de publ. iudi. in princ. vel dic, q; accusatio est delatio alicuius criminis ad vindictam publicam in iudicio legitima interueniente descriptione: ita communiter diffiniunt accusationem doct. vt ce statur Fely. in rubr. de accusatio. versi. quæro quid sit accusatio. & accusare secundum Azonem in summa in titu. C. de his qui accusar. nō possunt. Nihil aliud est, quam reum criminis per libellum deferre. Ad idem Hostien. in summa in titu. de accusat. extra. in princ. vbi dixit, accusationem esse criminis alicuius hominis apud iudicem competentem legitime facta delatio: addit inscriptione interueniente. † Hanc tamen inscriptionem ad poenam talionis: Dicas necessariam non esse in accusatione criminis læsæ maiestatis: Immo dicas, † q; hodie de consuetudine inscriptio ad poenam talionis recessit (vt aiunt) ab Aula. Ita dixit Angel. & post eum Salicet. in l. qui crimen. C. qui. accus. non possunt. & idem Salyc. in au. ct. sed nouo iure, per illum text. C. de adulter. Bartol. in l. si cui in princip. ff. de accusat. & præpos. in cap. i. ij. quæstio. viij. colum. iij. in versicu. etiam si accusatio. vbi ponit, quid sit de iure canonico, & de stylo curiæ. & idem præposit. in cap. per scripta. in. s. libellorum. colum. fin. in versicu. glosa super verbo.

7 vbi dixit, † quod inscriptio hodie non est in vsu de iure ciuili: Allegat. Angel. in tra. de malefi. in verbo, nec non ad quærelam. in princip. secus tamen de iure canonico: subdens, † quod ybi quis impetrat beneficium per priuationem alterius ex aliquo crimine, non datur sibi signatura quo ad priuationem, nisi vt se inscribat ad poenam talionis, & ita quod id se seruari in curia Romana testatur.

S V M M A R I V M.

An quando proceditur per uiam accusationis sit necessarius libellus accusatorius?

- 1 Accusare quid sit.
- 2 Tam in criminibus publicis quam priuatis requiritur libellus accusatorius in scriptis.

QVÆSTIO II.

ECVNDQ, quæro: an, quando proceditur per viam accusationis, sit necessarius libellus accusatorius? videtur dicendum q̄ non, per tex. in d. extraua. ad reprimen. vbi dicitur, q̄ in hoc crimine procedi debet summarie, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij. Contrarium tamen dicas verius esse, q̄ immo libellus accusatorius requiratur, ita tenuit Bar. in d. extrauag. in sua glos. in d. verbo, summarie. q̄ verbum exponit summarie, id est breuiter non diminutiue. Vnde dicit, q̄ requiritur libellus accusatorius, & ita plene formatus sicuti quando ordinarie proceditur; quia in tali casu in procedendo nil de substantialibus omitti debet. Idem tenuit Lucas de pen. in l. quisquis. col. i. in fin. in versic. quid si quis accusat. C. de pet. bonor. sublat. lib. x. allegatur tex. in l. si quis in hac in fin. C. de episco. & cleric. & tex. in l. ij. C. ad leg. iul. maies. ibi, accusatio nem suam, & l. fin. eod. tit. in fin. ibi, arguatur. vbi glos. exponit, id est argute accusetur, & l. eorum. C. de iure fisci. lib. x. † Accusare enim nihil aliud est quam per libellum aliquem de crimine coram iudice deferre, vt dixit Azo loco supra allegato. ad idem vide late præposit. in c. i. col. iij. in versicu. ponitur in diffinitione accusationis. ij. q. s. & idem ibidem col. i. vi. in versu. Et dum subiicit. nume. 18. vbi dixit, † quod siue sit in criminibus publicis, siue priuatis, requiritur libellus accusatorius in scriptis l. penulti. & l. fin. C. de accusat.

SVMMA RIVM.

- 1 Forma libelli in crimine læsæ maiestatis.
- 2 Dies commissi delicti an sit necesse quod exprimatur in libello accusationis.
- 3 Iudex quando cogere possit accusatorem ad exprimendum diem commissi delicti.
- 4 Iudex aduertere debet ne expressio diei calumniôsè petatur.
- 5 Dies institutæ accusationis notandus est in porrectione libelli accusatorij.
- 6 Processus non valeret si non appareret de die productæ accusationis.
- 7 Inquisitio ualet etiam quod non appareat de die qua porrecta fuit.
- 8 Procedere sine solennitate, & repentine, est regum & principum.
- 9 Ordinarie procedere in crimine læsæ maiestatis quando dicatur.
- 10 Quomodo sit procedendum quando mandatur in causa procedi de plano.

QVÆSTIO III.

ERTIO quæro: qualiter formabitur dictus libellus in crimine læsæ maiestatis? Specul. in titul. de hæret. in versicu. Cæterum cum crimen læsæ maiestatis dicit, huiusmodi libellum formari debere hoc modo, videlicet, † Propono ego, N. cōtra. B.

q̄ ipse hoc anno, mense tali, imperante tali Imperatore semper Augusto,
 cum talibus scelerestem iniuit suasionem de nece ipsius Imperatoris in tali
 vrbe, in domo sua propria, in prima camera ipsius domus, super quo eum
 vobis accuso & peto ipsum lege iulia maiestatis puniri, & ad poenam ip-
 sam sententialiter condemnari. Ista forma traditur in c. per scripta. in §. li-
 bellorum. ij. q. viij. & late ibi ponunt doct. maxime præposit. ad idem tex.
 2 in l. libellorum. ff. de accusatio. & ibi late Bar. † Dies autem commissi cri-
 minis non est necesse q̄ exprimat in accusationis libello, vt dicunt doct.
 in d. §. libellorum. vbi præpos. col. i. in versi. nota q̄ sufficit. Hoc tamen in-
 tellige, nisi essemus in casu in quo certa dies faceret aliquid commissum ta-
 li die esse delictum quod alias non esset, vt dixit Bar. in l. non solum. §. sed
 vt reprobari. ff. de nou. oper. nunc. Ant. & Abb. in c. ij. per illum text. de
 resti. spol. quos sequitur præposit. in d. §. libellorum. col. i. in præallegato
 3 versic. nota q̄ sufficit. vbi etiam dixit, † q̄ iudex cogere potest accusato-
 rem ad exprimendum diem commissi delicti, quando id accusatus peteret
 quia vellet reprobare testes accusatoris, per ea quæ habentur in c. ex teno-
 re. de testibus. vel vellet probare, q̄ ad sui defensionem fecit, vel aliter de-
 lictum vellet excusare: nam in omnibus prædictis casibus iudex posset
 accusatorem cogere ad declarandum diem, quo delictum, de quo accusat,
 commissum fuit. allegat Bar. in l. is qui reus. ff. de public. iudic. & in l. ij. in §.
 quod si Ephesi. ff. de eo. quod cert. loc. & quæ not. Bal. in l. i. in §. editiones.
 4 ff. de edend. subdit tamen, † q̄ iudex aduertere debet ne expressio diei ca-
 lumniosæ petatur, vt per Bal. in d. §. editiones. & declarat notabiliter Bal.
 5 inst. de publ. iudic. in prin. in ij. col. Vnum tamen non omitam, † q̄ licet
 diem commissi criminis quis non teneatur exprimere in libello accusato-
 rio, attamen dies Institutæ accusationis annotandus est in porrectione li-
 belli accusatorij: Ita dixit Bar. in extrauag. ad reprimen. in versi. per inqui-
 6 sitionem. † Nam si non appareret de die productæ accusationis non ua-
 7 leret processus superinde formatus: † secus dicit esse in inquisitione quæ ua-
 let licet non appareat de die qua porrecta fuit. & Bart. sequitur præposit.
 in d. c. præscripta. in §. libellorum. col. i. in versic. nota q̄ sufficit accusato-
 rum. Nec obstat q̄ dicatur in d. extrauag. ad reprimen. q̄ in hoc crimine
 de plano proceditur: quia Bar. ibidem in d. verbo. de plano, circa intelli-
 gentiam dicti verbi distinguit, inter causas minores, & causas graues: at
 quo ad casum nostrum illud verbum, de plano, dicit intelligendum non
 8 sine solennitate & repentine. quia † procedere sine solennitate & repenti-
 9 ne, id est stilus nimis altus, & solum reges, & principes hoc faciunt: † sed
 ordinarie procedendo in hoc crimine est procedere de plano quando tem-
 10 perate proceditur, non frequenter nec stilo alto. adde † q̄ quando in cau-

fa mandatur procedi de plano regulariter censetur remota necessitas dandi siue offerendi libellum, ac necessitas obseruandi dies s̄eriatos ob hominum necessitates introductos, ac necessitas cognoscendi pro tribunali, vel sententiandi, ac litis contestandæ necessitas: non autem censetur remota necessitas iustitiam, aut veritatem, non lædendi, aut de causa plene cognoscendi, nisi causæ, de qua ageretur, natura aliud exposceret, vt in auc. Nisi C. de sent. ex peric. recitand. ita dixit Bonifa. in d. clem̄. s̄æpe. col. ij. in fin. in versi. ex quibus infero. de verbo. signific.

S V M M A R I V M.

- 1 In causis beneficalibus & matrimonialibus proceditur sine strepitu & figura iudicij.
- 2 Verba sine strepitu & figura iudicij quid importent.
- 3 Patroni causarum aliqui in clamore uictorie spem ponunt.
- 4 Alij in arrogancia spem ponunt.
- 5 Aduocatus de iure prohibitum est uti procacibus & improbis uerbis.
- 6 Aduocati officium lau labile est & homini uitæ maxime necessarium.
- 7 Aduocati officium est de iure diuino.
- 8 Dilatio ad inueniendum aduocatũ in crimine læsæ maiestatis non datur, secus in alijs.
- 9 Ante extrauagantem ad reprimendum aduocati in crimine læsæ maiestatis interueniebant.
- 10 Papa si mandet procedi in causa sine strepitu & figura iudicij quid agendum sit.
- 11 Remotio strepitus parum aut nihil prodest.

Q V A E S T I O I I I I.

- 7 **Q**UARTO quæro: dicitur in d. extrauag. ad reprimen. q̄ in crimine læsæ maiestatis procedi debet sine strepitu & figura iudicij, † qui modus procedendi est etiam statutus in causis beneficalibus & matrimonialibus ac alijs, vt in clem̄. Disp̄diosam de iudic. iuncta clem̄. s̄æpe de verb. signifi. & in c. olim. de accusat. & in c. ea quæ de stat. mo-
- 3 nachor. † Ideo uideamus quid importent illa verba, sine strepitu? Bart. in d. extrauag. in d. verbo sine strepitu, dixit, q̄ sicuti per illud uerbum de plado remouetur altitudo loci & stili, ita per hoc uerbum, sine strepitu remouetur altitudo uocum, & declamationum, cum vt plurimum clament & uocem attollant aduocati in defensionibus causarum præsertim criminalium, & sic strepitum faciunt, ideo rauci s̄æpius fiunt, de quibus Martialis, n ii ij. Epigramatum libro sic inquit.

Prima salutantes atq; altera, continet horas.

Exercet Raucos tertia causidicos.

Hinc est q̄ etiam quandoq̄ dicitur sine aduocatorum strepitu, vt est text. in c. fin. in prin. ibi, simpliciter, & de plano sine aduocatorum, & iudiciorū strepitu, & figura, de hæret. in vi. sunt † nāq̄ aliqui causarum patroni, qui in clamore spem victoriæ ponunt, de quibus Bernard. ad Eugeniiū papā lib. i. cap. ix. sic inquit, Ranae significant clamoras aduocatorum allegationes, quæ inani, & inflata modulatione velut Ranarum sonis & cantibus mundo deceptionis fabulas intulerunt: ad nihil enim aliud vtilis sunt, nisi q̄ sonum vocis improbis & importunis clamoribus reddunt. Sunt † & pleriq̄ aduocatorum qui eorum spem in arrogātia ponunt, de quibus August. in epistola ad macedoniuū sic loquitur, nihil impudentius arrogantia aduocatorum qui garrulitatem auctoritatem putant, & parati ad lites in subiectos tumide intonant. Hinc est, † q̄ in iure procacibus & improbis verbis uti aduocatis prohibitum est l. fin. §. in refutatorijs. C. de appel. ad idem tex. in l. quisquis. in §. ante omnia. C. de postuland. vbi Imperator de aduocato loquens sic ait, vt non vltra quam litium exposcit vtilitas in licentiā conuitiandi & maledicendi temeritatem prorumpant. Inique profecto agunt aduocati sic facientes: † cogitare etenim deberent, laudabile esse & hominum vitæ maxime necessarium officium aduocati. l. aduocati. C. de aduoc. diuers. iudici. de quibus Salustius loquens sic dixit, ea enim officia apud omnes sunt honestiora, quæ ingenio, quæ intellectu, quæ deniq̄, eloquentia, ac dicendi suadendiq̄ artificio constant, vt sunt officia aduocatorum, qui non minus humano generi prouident, quā si prælijs atq̄ vulneribus patriam parentesque saluarent, vt inquit text. in d. l. aduocati.

¶ Quinimmo meminisse eos oporteret † aduocationis officium de iure diuino esse, & Christum seruatore[m] nostrum quandoque pro salute humani generis, & multorum aduocati subiisse munus: quod eleganter pluribus comprobat Ioan. Bapti. Caccialup. in trac. suo de aduoc. q. i.

¶ Et declarando † dictum verbum sine strepitu, positum in extrauagan. ad reprimen. dicit ibi Bartol. quod licet alias detur parti dilatio ad inueniendum aduocatum, vt in l. ab hostibus. in fin. & in l. ait prætor. ff. ex quibus caus. maior. Tamen q̄ in isto crimine huiusmodi dilatio danda non erit, cum in eius iudicio sit remotus strepitus aduocatorum, per dictam extrauagan. Dicas tu, quod † ante dictam constitū. Henrici Imperatoris statutum erat, quod in crimine læsæ maiestatis. aduocati interuenire non deberent, de quo extat decretum Honorij & Arcadij Imperatorum in l. quisquis. in §. deniq̄; iubemus. C. ad leg. iul. maiest. Ergo non est verum, q̄ vir tute illorum verborum sine strepitu, aduocati in hoc crimine excludatur. quod etiā ex alio cōprobo, nā tex. in d. clem. dispendiosam dicit, q̄ in causis beneficialibus, vsurarū, et matrimonij, ac alijs ibi expressis, procedatur,

simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iudicij: quorum verborum declaratio ponitur in clemen. sæpe. de verbor. obliga. vbi dicit, aduocatorum, & procuratorum contentiones, & iurgia testiumq; superfluum multitudinem refrenando, & sic non prohibet in causis contentis in d. clemē, dispendiosam. posse aduocatos interuenire, sed tantum statuit q̄ aduocatorum iurgia refrenentur, pariter & cōtentiones. Erīt ergo vero conclusio Bar. in d. extrauag. in verbo strepitu, q̄ in causa criminis læsæ maiestatis interuenire non possint aduocati non ex suo fundamento, sed ex eo q̄ ita sp̄cialiter de iure ante dictam extrauagantem statutum erat, per tex. in d. 10 l. quisquis. in §. Deniq; iubemus. Adde prædictis, † q̄ si Papa mandet vt procedatur sine strepitu iudicij, non censetur per hoc obseruantiam ordinis iudiciarij remouisse, sed solum clamorem strepitosum aduocatorum, & procuratorum, multitudinemq; ipsorum inutilem, ita dixit Bonifac. in d. clemen. sæpe, col. iij. circa prin. in versi. ex quibus infero. subdens, † q̄ secundum hoc parum aut nihil prodesset remotio huiusmodi strepitus cum iudex ex officio suo possit refrenare vbiq; multitudinem inutilem aduocatorum & procuratorum sicut & testium, vt in l. i. in fin. ff. de testibus iuncta l. Nec quicquam. §. aduocatos. ff. de officio proconsul. & legat. & not. in c. statuta. de hæretic. in vi. nisi dicatur, q̄ in hoc casu multo magis hoc facere potest.

S V M M A R I V M.

- 1 Verbum sine figura iudicij, quid importet quando mandatur in causa procedi sine figura iudicij.
- 2 Figura est eius quod figuratur similitudo.
- 3 Nemo inferior Papa uel principe, etiam si sit camerarius Papæ siue legatus cardinalis de latere, potest per se cognoscere nec alij committere, quod in causa procedatur iuris ordine non seruato.
- 4 Qualiter sit procedendum, quando committitur causa in palatio apostolico, ut terminis non seruatis sola facti ueritate inspecta procedatur. remissiuè.

Q V A E S T I O V.

VINTO quæro, quid importet illud verbum, sine figura iudicij, positum in d. extrauag. ad reprimen? Bart. ibi, in sua glos. super dicto verbo, & figura, dicit, q̄ per dictum verbum tolluntur substantialia iudicij induc̄ta a iure civili, nō autem ea quæ sunt de iure naturali seu gentium induc̄ta naturali ratione. & ideo dicit, q̄ iudex per illa verba releuatur

ba releuatur ab omni forma & figura iudicij a iure ciuili introducta, & obseruare tenetur omnem figuram, & formam iudicij, de iure naturali vel gentium, naturali ratione introductam. Qualiter autem hoc † verbum, sine figura, intelligi debeat quando mandatur in causa procedi, sine figura iudicij: ponunt doct. in clemen. sæpe, de verbo. signifi. vbi Bonifac. colū. iij. in versicu. Quartum postremo, dixit, q̄ hoc verbum, figura iudicij, interdum summitur pro similitudine iudicij, ad denotandū q̄ non est iudicium sed quasi iudicium: sicuti † figura est eius q̄ figuratur similitudo. l. vna. s. similib; modo. C. de latin. liber. tollend. & l. non figura. ff. de actio. & obligat. & ibi not. interdum summitur pro forma iudicij, vt in c. indemnitatibus. s. si vero. de elect. in vi. ad idem glos. in verbo, nonne. C. quorum. bonorum. Et ex his infert, q̄ quando mandatur procedi sine figura iudicij, censetur remota hodie litis aliqualis forma: sed non totalis ordinis iudicij. Et menti tenebis, q̄ † quisq; Papa inferior, etiam camerarius papæ siue etiam legatus Cardinalis de latere, & multo magis alius principe inferior, non potest per se cognoscere nec alij committere q̄ in causa procedatur iuris ordine non seruato: ita dixit Bonifa. in d. clem. sæpe. col. ij. in princ. in 4 versu. ex istis infertur. nu. 1. 3. de verbo. signifi. Quando autem † causa committitur in Palatio apostolico, vt terminis non seruatis sola facta veritate inspecta procedatur, qualiter sit procedendum, uide decis. 2. Rotæ in nouis, in titu. de rescrip.

S V M M A R I V M.

Citatio an requiratur in crimine læsæ maiestatis.

- 1 Citatio est de iure diuino & naturali.
- 2 Etiam, si Papa uel Imperator causam alicui committeret cum facultate procedendi ut uoluerit, sine citatione procedi non posset.
- 3 Citatio est adeo substantialis quòd princeps eam tollere non potest.
- 4 Defectus iudicij procedens ex citatione omissa siue nullitas processus, nunquam sanatur quando citatio omissa uel non legitime facta fuit.
- 5 Curia Romana, cum petitur sanatio nullitatum factarum in processu causæ, omnes alias nullitates sanat præterquam prouenientes ex defectu citationis, iurisdictionis, uel mādati procuratorij.
- 6 Etiam sententia principis in his quæ notorie non sunt, sine citatione lata non tenet.
- 7 Citatio non requiritur quando papa procedit contra committentem crimen læsæ maiestatis retinendo terras ecclesiæ uel imperij uiolenter.
- 8 Urbanus contra spoletanos, qui de facto terram ecclesiæ occuparant, processit sine citatione.
- 9 Citatio, quibus, & quot modis, fieri possit, & debeat, remissiuè.

Hierony. Gigas,

Q

- S**EXTO quæro: an citatio requiratur in crimine læsæ ma-
 iestatis? Dicas breuiter q̄ sic, vt in terminis dixit tex. in d.
 extrauag. ad reprimen. ibi, per nuntium vel literas seu etiã
 per edictum. & ibidem Bar. in verbo & figura. in versicu.
 quæro igitur vtrum. Est t̄ enim citatio de iure diuino &
 naturali: Nam Deus Adam citauit antequam eum dam-
 naret, dicens, Adam Adam vbi es? vt habetur Genesi. c. 3. & habetur in
 clem. pastoralis. de re iudi. vbi per Papã incisa fuit sententiã Henrici Impera-
 toris auctoris prædictæ extrauagantis ad reprimen. ex eo q̄ Robertũ Si-
 cilie Regem vt i reum criminis læsæ maiestatis sine legitima citatione con-
 demnauerat. Quinimmo t̄ etiã si Papa vel Imperator causam alicui com-
 mitteret cum facultate procedendi vt voluerit, sine citatione procedi non
 posset, vt dixit Roma. in consil. 147. & adeo t̄ est substantialis citatio, q̄
 princeps eam tollere non potest. Abb. in c. cum olim. in vers. ad idem tex.
 col. penul. nu. 23. de sent. & re iudic. subdens, q̄ ipse Deus citationem in-
 duxisse videtur, pariter & causæ cognitionem: vt colligitur ex tex. in c.
 Deus omnipotens ij. q. i. vbi dicitur, q̄ Deus peccata sodomæ punire no-
 luit nisi prius descenderet, & videret. Immo t̄ defectus iudicij procedens
 ex citatione omisã, siue nullitas processus nunquam sanatur quando cita-
 tio omisã uel non legitime facta fuit. Ideo t̄ curia Romana, cũ petitur sa-
 natio nullitatum factarum in processu causæ, omnes alias nullitates sanat,
 præterquam prouenientes ex defectu citationis iurisdictionis, uel manda-
 ti procuratorij. Rationem esse dicas: quia vbi alterum istorum, deficit, vi-
 delicet iurisdicatio in iudicante, seu mandatum procuratorium agentis vel
 defendentis, seu citatio sit omisã uel non legitime facta, iudicium consiste-
 re non potest: cum id ex actore, iudice, & reo consistat. l. ij. C. de assertio.
 tollend. c. forus. de verbor. signifi. Quinimmo t̄ etiã sententiã principis,
 in his quæ notoria non sunt, sine citatione lata non tenet, vt voluit Abb.
 in d. c. cum olim. in vers. Nam mihi plus placet nu. 24. de sent. & re iudic.
 Ad idem Marianus Socinus iunior in consil. 122. nu. 38. in ij. volu. et l. fin.
 in prin. cum glos. ij. C. de legib. & ibi Bal. norat. Alex. consil. xi. Alias con-
 sului. col. i. in vij. volu. Marianus Socin. senior. in tract. de citat. in vij. arti-
 cul. princ. in princ. in vers. & hæc procedunt.
- 7 Limita prædictã conclusionem t̄ non procedere, quando Papa procede-
 ret contra committentem crimen læsæ maiestatis retinendo terras ecclesie
 uel imperij violenter: talis enim condemnari posset sine citatione: dictum
 fuit singulare Ioan. Andr. in d. c. cum olim. de senten. & re iudic. per illum

tex. quem sequitur Math. de Afflict. in c. i. s. & bona committentium. col. iij. versic. vigesimum nonum speciale: in titu. quæ sint regal. in vsibus feudor. idem dixit Fely. in d. c. cum olim. in versicu. vltimo nota dictum Hostiens. referens † quod Urbanus ita fecit contra Spoletanos qui de facto terram Ecclesiæ occuparant. allegat ad hoc Bald. in prohem. feudor. col. iij. & Roman. in singular. nu. 678. & in l. i. C. de hæred. instit. Marian. Socin. in rubr. de dilatio. hoc idem voluit summus criminalista D. Hippolytus. de Marfil. præceptor meus. in l. de uno quoq. col. ij. versic. Nec habet ob stare. ff. de re iudic. & las. in l. i. col. ij. ff. de constit. princip. & in l. nequicquam. col. vi. in versu. quarto limita. ff. de officio proconsul. Quibus † autem, et quot modis, fieri possit & debeat dicta citatio, per nuntium literas, vel edicta: vide plene per doct. in clem. pastoralis. de re iudic. & per Bar. in d. extrauagan. ad reprimen.

S V M M A R I V M.

Libellus accusatorius in crimine læsæ maiestatis inepte formatus an valeat.

- 1 Accusatio non rite facta non est accusatio, et per eam delictum in iudicio non deducitur.
- 2 Libellus accusationis uel inquisitionis ineptus reiici debet.
- 3 Libellus dicitur ineptus quando ex narratis in eo actio non resultat.
- 4 Reo confitente delictum non attenditur ineptitudo accusatorij libelli & processus.

Q V A E S T I O VII.

OPTIMO quæro: vidimus supra q. ij. proxima præcedente, an quando in hoc crimine læsæ maiestatis proceditur per viam accusationis sit necessarius libellus, & diximus q. sic: Modo videndum est, an si libellus accusatorius inepte formetur valeat? videtur prima facit dicendum q. sic, quia in isto crimine proceditur summarie, & de plano sine strepitu, & figura iudicij: vt habetur in extrauagan. ad reprimen. Dicas q. Bar. in hac q. in d. extrauagā. in sua glos. in ver. per accusationem. voluit, q. in hoc crimine quando per viam accusationis proceditur, libellus accusatorius debeat esse rite formatus. l. non putauit. s. non quæuis. ff. de contra. tabul. accusatio † enim non rite facta non est accusatio, & per eam delictum in iudicium non deducitur. l. accusatorius. ff. de adulter. & l. i. s. accusatio. ff. ad turpil. ibi nulla erit. & licet text. ibi contrarium probare videatur, cum ibi sit necessaria absolutio, & l. libellorum in. s. q. si libelli. ff. de accusatio. ex quo videtur inferri posse, q. aliqua sit accusatio: attamen Bart.

in d. extrauagan. loco proxime allegato, ad hoc respondens dixit, q̄ licet ibi accusatio sit nulla: tamen de facto saltim est qualifqualis, ideo est necessaria absolutio in illo casu: sed in casu nostro requiritur q̄ accusatio sit rite & recte facta in forma, yt super ipsa procedi possit, secundum formam dictæ extrauagantis. Dicitur tu, q̄ ista cōclusio probatur expresse, in d. s. q̄ si libelli, vbi dicitur, q̄ si libelli legitime ordinati non fuerint Rei nomē aboletur. & glos. ibi, in verbo, Aboletur, exponit, idest cancelletur accusatio reo petente, ad idem vide præposit. in c. per scripta. in §. libellorum. col. i. in versi. Nota q̄ vbi libellus. ij. q. viij. ad idem Ioan. Fran. Purpuratus. in repet. l. edita. nu. 221. ff. de edend. vbi dixit, † libellum accusationis vel inquisitionis ineptum reijci debere, allegat Ange. in consi. 178. visis actis. & in consi. 297. pro prædictis. & † ineptus dicitur libellus quando ex narratis. in eo actio nō resultat, vt patet ex glos. in l. ij. in §. circa. ff. de excus. dot. Abb. in c. ex parte. col. iij. de iudic. Corn. in consi. 221. quanquam circa finem in i. volu. & tradit Purpurat. loco proxime allegato. † Vnum tamen notabili dignum non omitto, q̄ ineptitudo accusatorij libelli & processus non attenditur quando reus delictum confitetur: ita voluit Angel. in l. ea quidem. colum. vi. C. de accusatio. & idem in l. inter stipulantem. §. si stichū. ff. de verbor. obligatio. Bald. in l. edita colum. antepenul. C. de edend. Angel. in l. i. C. de confes. & Bald. in cap. i. §. iniuria. de pace iuram. firman. ita refert & sequitur Alexand. in consil. 125. visa inquisitione. columna secunda in principio. in quarto volum. facit illud Ouidij.

Non est confessi causa tuenda Rei.

S V M M A R I V M.

Inquisitio an esse debeat in eadem forma in qua est forma accusationis.

- 1 In crimine Heresis procedi potest per inquisitionem.
- 2 Inquisitio duplex.
- 3 Inquisitio specialis quid sit?
- 4 Inquisitio in crimine læsæ maiestatis an debeat esse in eadem forma, in qua est forma accusationis.
- 5 In inquisitione cum non offeratur iudici sed ipse inquirat, non est necesse quòd prius inquisitio in scriptis formetur et postea in actis causæ redigatur.
- 6 Iudex sumptis iustificationibus inquisitionem in scriptis formabit.
- 7 Inquisitio ab accusatione in quo discrepet.
- 8 Inquisitio formata in crimine læsæ maiestatis an debeat habere conclusionem.
- 9 Quomodo concludatur de consuetudine in accusatione, & in inquisitione.

QVAESTIO VIII.

CTAVO quæro: Dicitur in dicta extrauagan. ad reprimen. q̄ in isto crimine læsæ maiestatis procedi potest per inquisitionem, de quo etiam habetur per Specul. in tit. de inquisit. in §. quando autem. versic. tertio decimo. adducit text. in l. ij. & iij. C. ad leg. iul. maieft. idem dixit per dicta iura Angel. in tract. de malef. in verbo, hæc est quædam inquisitio. in versic. secundo principaliter. col. i. nu. 2. vbi dicit, q̄ inquisitio in crimine læsæ maiestatis formari potest. allegat d. l. ij. & iij. ad leg. iul. maieft. & † idem dicit in crimine hæresis. l. apostata. C. de apostat. & plures alios casus exprimit in quibus formari potest inquisitio, quos videre poteris. idem voluit Albert. de Gandi. in suo tract. malefici. in princ. in tit. quid sit accusatio. col. i. versic. quartus decimus casus. vbi enumerat omnes casus in quibus per inquisitionem procedi potest. Sed an inquisitio in isto crimine esse debeat in eadem forma, in qua est forma accusationis de qua supra vidimus? antequam deueniam ad decisionem istius quæstionis. Videndum est † quid sit inquisitio? Ange. in dicto tract. de malef. loco præallegato dicit, duplicem esse inquisitionem: vnam videlicet generalem, & alteram spetialem: generalem autem diuidit in quatuor species quas ibi enumerat, & eas, quia de his in præsentiarum non tractatur, videre ibi poteris per eum. Sed † inquisitio specialis, quæ ea est de qua loquimur, tam quo ad delicta, quam quo ad personas. Angel. loco præallegato in versic. Et pro expeditione istius materiæ. nu. 8. sic diffinit, q̄ est quoddam ius per officium procedendi ad condemnationem & punitionem contra aliquos nominatim inquisitos de certis delictis diffamatos: & hoc dicit esse de mente Bartol. in l. ij. §. si publico. ff. de adulter. & Angel. in l. si vacantia. in verbo, sumus expediti. C. de bon. vacant. libro x. Hostiens. autem in sua summa. in titul. de inquisitione. §. i. dicit, quod inquisitio est alicuius criminis manifesti ex bono, & æquo iudicis competentis Canonice facta inuestigatio. Augustinus de Arimino. in additio. ad tracta. Angel. de malef. in dicto verbo, hæc est quædam inquisitio. in Additio. Incipiente, tu autem in hac materia adde quod licet Bartol. nume. 11. dicit hanc diffinitionem mordere posse: quia inuestigatio sonat in factum, sed inquisitio est quoddam ius, vt Bartol. diffinit, in d. §. si ex publico: ideo dicit quod sibi plus placet diffinitio Bart. quod inquisitio sit quoddam ius, non factum: allegat Bald. in l. ea quidem. C. de accusa. dicas quod non meretur morde ri diffinitio Hostiens. ex eo quod licet inquisitio sit ius quoddam: at tamen ius ex facto oritur, ideo facti inuestigatio accessoria est, videlicet vtrum

delictum de quo inquiritur sit commissum vel non ab eo contra quē inquiritur. Hanc reprehensionem Auguf. de Arimin. non procedere contra diffinitionem Hostien. comprobo esse ex diffinitione inquisitionis generalis quo ad personas, & spetialis quo ad delicta, quam ponit præposit. in c. i. col. xij. in vers. inquisitio generalis. ij. q. viij. vbi dixit, quod inquisitio est ius procedendi per officium vel inuestigandi personam quæ maleficiū commiserit. vbi etiā ponit de multiplici specie inquisitionis. Felyn. etiā in rubr. de accusatio. extra. inquisitionem sic diffinit, videlicet, q̄ est alicuius criminis manifesti ex bono & æquo a iudice competenti canonice facta inuestigatio. & sic tam præpos. quam Felyn. in sua diffinitione ponunt dictū verbū, inuestigatio. prout etiā est in præallegata diffinitione Hostiē.

- 4 Redeundo ad principale questionem, videlicet † an inquisitio quæ formatur in isto crimine debeat esse in eadem forma, in qua esse debet forma accusationis, de qua dixi supra q. ij. proxima præcedente: Bar. in d. extrauagan. ad reprimen. in verbo inquisitionem. mouet hanc questionem, & adducit glos. in st. de publ. iudic. quæ generaliter loquendo dicit, q̄ non. & idem dicit Innoc. in c. fin. extra. de purgat. canoni. Iaco. vero de Beluis. in stit. de actio. in princ. contrariam tenuit opinionem dicens, q̄ eadem solenitas requiritur in inquisitione quæ in accusatione: cuius opinionem amplectitur Bar. loco præallegat. quantum ad hoc, q̄ in inquisitione inferatur locus et tempus eodem modo quo in accusatione, cum non conueniat in tanto crimine uagari. allegat tex. in l. prætor edixit. in princ. ff. de iniur. & in l. idem exigit. ff. de dolo. idem uoluit Bar. in l. ij. s. si publico versicul. quæro utrum inquisitio. ff. ad leg. iul. de adulter. subdens, q̄ licet accusatio debeat in scriptis offerri, vt l. libellorum. ff. de accusat. & auct. offeratur. C. de lit. contest. & in c. per scripta. s. libellorum. ij. q. viij. attamen, † cum inquisitio non offeratur iudici sed ipse inquirat, non est necesse q̄ prius inquisitio in scriptis formetur, & postea i actis causæ redigatur. Dicit tamē,
- 6 † q̄ iudex sumptis iustificationibus inquisitionem in scriptis formabit, ita dixit Angel. in d. l. si uacantia. in versicu. Item quæro quando fieri debeat inquisitio. Et fuit originale dictum Azon. in auct. de exhib. Reis in s. scimus. in fine glos. magnæ: quod refert & sequitur Angel. in suo tract. malefi. in verbo, hæc est quædam inquisitio. in versicul. quarto principaliter.
- 7 col. i. in fin. in vers. Item requiritur q̄ inquisitio. Et † inquisitio ab accusatione in hoc discrepat: quia si non apparet quando fuit exhibita accusatio non valet, cum sit de substantialibus dies in quo producitur, vt in d. l. libellorum. & not. in l. in causis. C. de accusatio. sed secus est in inquisitione, in qua si non apparet de die, dicit Bar. q̄ forte non vitaretur processus: nam dies, quo quis super ipsa inquisitione citabitur, vel dies in quo inqui-

fitus respondet inquisitioni, ille poterit dici dies formatæ inquisitionis. idē tenuit intrepide præpos. in d. c. per scripta. in s. libellorum. colum. i. in versicul. Nota q̄ sufficit ij. q. viij. & dixi supra. q. ij. sub isto titul.

- 8 An autem ¶ inquisitio, quæ formabitur in hoc casu, conclusionem habere debeat? Bar. in d. l. ij. s. si publico. versic. tertio quæro. nu. 13. dicit q̄ nō: quemadmodum conclusio non est necessaria in libello accusatorio d. l. libellorum. & habetur per præpos. in d. c. per scripta. s. libellorum. subdit tamen Bar. in d. s. si publico. ¶ quod de consuetudine, & in accusatione, & in inquisitione concluditur sicut super quibus omnibus & singulis intendit procedere, & punire culpabiles secundum formam iuris & statutorum, idem dicit Angel. in tract. malef. in verbo, hæc est quædam inquisitio. in versu. quarto principaliter. versicu. & subdit. D. Angel. nume. 53. ad idem Roman. in consil. xv. Bartholom. Cepol. in consil. xiiij. colum. ij. versicu. Nec obstat. & Angel. in d. l. si vacantia.

S V M M A R I V M.

Inquisitio an fieri possit non præcedente fama.

- 1 Regulariter inquisitio non valet fama non præcedente.
- 2 Si diffamatio non procedit nec inquisitio procedit.
- 3 Testes examinati i processu i inquisitionis formatæ nō præcedēte diffamatiōe nō probāt.
- 4 In crimine læsæ maiestatis valet inquisitio non præcedente diffamatione.
- 5 Crimen læsæ maiestatis est enorme delictum.
- 6 In enormibus delictis inquisitio formari poterit et fama & indicijs non præcedētibus.
- 7 In enormibus iuris solennitas non servatur.
- 8 Rescriptum Papæ uel Imperatoris mandantis contra aliquem inquiri etiam non præcedente fama subreptitium uidetur, & debet expectari secunda iusio.
- 9 Papa uel Imperator rescribens motu proprio præsumitur uti absoluta Potestate.
- 10 Motus proprius excludit supreptionem.
- 11 Rescripta contra ius, licet in dubio concessa censeantur per importunitatem, tamen in rescriptis motu proprio concessis secus est.
- 12 Rescriptum motu proprio emanatum habet uim eandem quam habet secunda iusio.

Q V A E S T I O I X.

1 **N**ONO quæro: An inquisitio fieri possit non præcedente fama in crimine læs. maiest? Dicas, ¶ q̄ regulariter inquisitio nō valet fama non præcedente. c. qualiter et quando. de accusat. c. licet heli. de simo. & late per specul. in titu. de inquisit. in rubr. qualiter in inquisitione sit procedendum per totum, maxime, col. ij. & Hostiens. in titu. de inquisit.

- col. ij. versic. quomodo procedatur, & late præposit. in c. i. ij. q. viij. & per Angel. in tra. ct. suo malef. in verbo. Hæc est quædam inquisitio. In versic. quarto principaliter. vbi dixit, q̄ requiritur q̄ fama publica a fidedignis præcedat, & non semel sed sæpius, & q̄ sit tanta q̄ scandalum generet & sine periculo tollerari non possit. c. ad petitionem. & c. qualiter & quando præalleg. & c. cum oporteat. extra. de accusatio. & ita dixit & Angel. in l.
- 2 si uacantia. C. de bon. vacan. lib. x. dicens idem Angel. † q̄ si ista diffamatio non præcedit, nec inquisitio procedit: Immo coruit inquisitio formata
- 3 non præcedente diffamatione. & † testes examinati in processu dictæ inquisitionis formatæ non præcedente diffamatione non probant: specul. in titu. de inquisit. s. Nunc videndum. col. iij. in prin. quem sequitur ibi Bald. in addit. & idem specul. eod. titu. s. nunc tractemus. col. xi. versic. Nam si aliqua. & sequitur Grammat. in consi. 38. col. iij. in fin. nu. 23. idem voluit
- 4 Grammat. in suis votis, voto. ij. nu. 31. & 32. Dicas tamen † secus esse in crimine læsæ maiestatis: quia tunc quando proceditur contra imputatum pro crimine læsæ maiestatis valet inquisitio non præcedente diffamatione, vt voluit Ange. in tra. ct. de malef. in verbo. hæc est quædam inquisitio. in versic. quarto principaliter. Etiam Bar. in d. extrauag. ad reprimen. in verbo, inquisitionem. nu. 29. & præposit. in c. i. col. 27. versic. in crimine tamē. nu. 64. ij. q. viij. vbi dixit, q̄ in crimine læsæ maiestatis, etiam si fama non
- 5 præcedat, sed occulte dicatur iudici, iudex inquirere poterit. † Et est ratio:
- 6 quia delictum hoc est enorme: † in enormibus autem inquisitio formari poterit etiã fama & iudicis non præcedentibus. facit tex. in l. si quis in hoc
- 7 genus. C. de episco. & cler. l. i. C. de fals. monet. in † huiusmodi enim delictis iuris solennitates non seruantur, secundum Innoc. in c. cum omnes de constit. Bal. in l. quid ergo. s. pœna grauior. col. iij. ff. de his qui not. infam. & in crimine læsæ maiesta. idem scribit Alciat. in c. pernitiōsa. nu. 46. 47.
- 8 48. de offic. ordina. Vnum tamen notatu dignum scias, † q̄ si Papa vel Imperator mandat contra aliquē inquiri, non obstante, q̄ fama non præcedat, rescriptum huiusmodi subreptitium videtur, & debet expectari secunda iussio: vt voluit Hostien. in c. qualiter & quando, el primo. de accusat. & præposit. in d. c. i. nu. 60. ij. q. viij. Hoc † tamen limita non procedere, quando rescriptum huiusmodi esset factū motu proprio: quia tunc Papa vel Imperator præsumitur vti absoluta potestate, secundum Ant. de Butr. in c. constitutus in ij. col. de rescrip. quem refert & sequitur Fely. in c. causamq̄, el secundo. col. iij. versic. tertio nota q̄ licet Papa. de testi. fa-
- 9 cit etiam, quia † motus proprius excludit subreptionem. glos. in clemen. si romanus. in verb. validam. de præben. Felyn. in c. causamq̄ el ij. col. i. in versic. in glosa placet. nu. 3. de testibus, c. si motu proprio de præben. in vi.
- ad idem

- 1 ad idem facit, quia \dagger licet rescripta contra ius in dubio censeantur concessa per importunitatem, vt per glos. in c. i. in verbo, nascatur, de constit. in vi. tamen in rescriptis concessis motu proprio secus est dicendū, vt not. Bald. in l. quod fauore col. iij. C. de legibus. & Abb. in c. accedens. de præscrip. & Felyn. in d. c. causamq; colum. penul. in fin. in versic. decimo tertio not.
- 2 nu. 16. de test. ad idem facit, quia \dagger Rescriptum motu proprio emanatum habet vim eandem, quam habet secunda iusio, vt not. Bald. in l. nec dam nosa. C. de præcibus. Imperat. offerend. & Decius in c. si quando col. i. in fin. de rescript. & vide quæ dicam infra q. xv. circa finē sub hac eadē rubr.

S V M M A R I V M.

Citatio an sit necessaria quando proceditur per viam inquisitionis in crimine læsæ maiestatis.

- 1 Inquisitio succedit loco accusationis, & est eiusdem naturæ cuius est accusatio.
- 2 An in citatione inseri debeat copia inquisitionis.

Q V A E S T I O X.

DECIMO quæro: an, sicuti quando proceditur in crimine læsæ maiestatis via accusationis citatio necessaria est, vt vidimus supra q. vi. proxima præcedente, ita sit quando per viam inquisitionis proceditur? circa hoc dicas, q \dagger inquisitio succedit loco accusationis, vt per Bar. in l. infamē. ff. de publi. iudic. Paul. de castr. in confi. 59. Ideo dicendum

- q \dagger sit eiusdem naturæ cuius est accusatio. l. i. §. hæc actio. ff. si quis testam. lib. esse ius. fuerit. ita cum specialis inquisitio sit contra certam personam illa citanda erit, vt dixit Bald. in l. iij. §. i. ff. de condit. ob turp. causam facit tex. in c. inquisitus de electio. & in clemen. pastoralis. de re iudic. & per Alberi. in tra. ct. suo. de test. in iij. parte. in versic. consequenter. nu. 14. idem voluit Angel. in l. si vacantia. C. de bon. vacan. lib. x. ad idem tex. in extrauagan. ad reprimen. & habetur per Præposit. in c. i. col. 2. versicu. imprimis. nu. 37. ij. q. viij. allegat tex. in c. nos in quemquam. & c. deus omnipotens.
- 2 & c. vnus ij. q. i. An autem \dagger in tali citatione inseri debeat copia inquisitionis: glos. in c. præterea de dilatio. dicit q \dagger sic: attamen dicas sufficere reum citari ad respondendum super tali delicto sine alia expressione circumstantiarum, loci, temporis, seu inditiorum, quæ sibi postea exprimentur in articulis. l. i. C. de exhiben. reis. Bart. in extrauagan. ad reprimen. in verbo super dicto crimine, idem in l. inter accusatorem. ff. de publi. iudic. & Salyce.

Hierony. Gigas.

R

in l. absentem. C. de accusatio. quos sequitur Præposit. in d. c. i. & vers. in primis, supra allegato. Et quia de materia citationis fiendæ cum per inquisitionem vel accusationem proceditur in hoc crimine, late tradit Bar. in d. extrauagã. ad reprimen. in verbo, super. in ver. per nuntium. in verbo per edictum. & in verbo per literas. Ideo ibi videre poteris: & per doct. in cle mē. pastoralis. de re iudic. & per Præposit. in d. c. i. loco præallegato. in quibus locis ad saturitatem de istis citationibus fiendis scriptum inuenies.

S V M M A R I V M.

Inquisitio an cesset si ea pendente superueniat accusatio.

- 1 Pendente iudicio super inquisitione, si superueniat accusatio, cessat iudicium inquisitionis regulariter.
- 2 In crimine læsæ maiestatis superueniente accusatione non cessat inquisitio.
- 3 In crimine læsæ maiestatis & Hæresis potest simul & semel procedi super utraq; & sententia ferretur super inquisitione, uel super accusatione, prout melius in uno processu quam in alio probatum fuerit.

Q V A E S T I O X I.

- V**NDECIMO quæro: si pendente iudicio super inquisitione superueniat accusatio, an cesset iudicium inquisitionis? & regulariter videtur dicendum quod sic, ut per Bart. in l. ij. in fine. ff. ad leg. iul. de adulter. de hoc tamen vide latissime scripta per D. Præposit. in c. i. col. 4. 42. ij. q. viij. Et per Angel. in tract. suo malefi. in verbo, hæc est quædam inquisitio. in vers. Quæro an inquisitus: & ibi per Augul. de Arim. in sua
- 2 additione, quæ incipit, tu autem in hac materia adde Bar. At † in crimine læsæ maiestatis dicas superueniente accusatore non cessare inquisitionem: ita tenuit Mart. de laude in tract. suo de crim. læsæ maiest. q. 42. allegat Angel. in l. ea quidem. ff. de accusatio. & Bartol. in d. l. ij. ff. de adulter. adde tu Bar. in extrauagã. ad reprimen. in ver. Denunciationem. idem tenuit Præposit. in c. i. col. 42. in vers. Nam accusatio superueniens. nu. 108. ij. q. viij. allegat Innoc. in c. ex parte. de verbo. significa. Ant. de Butr. in c. qualiter & quando el. ij. in §. debet igitur. de accusat. & Bart. in d. l. si maritus. §. i. ff. de adult. & Angel. in l. si vacantia. col. 35. C. de bon. vacan. lib. x. idem voluit idem Præposi. in d. c. i. col. 43. vbi dixit, † quod in crimine læsæ maiest. & Hæresis poterit simul & semel procedi super inquisitione & super accusatione, & sententia ferretur vel super inquisitione, vel super accusatio-

ne prout melius in vno processu quam in alio probatum fuerit: allegat text. in c. per hoc. de hæret. in vi.

S V M M A R I V M.

Si iudex procedens in crimine læsæ maiestatis sit inimicus illius, contra quem procedit, an iudicare poterit.

- 1 Regulariter omnis exceptio, quæ contra accusatorem opponi potest, contra iudicem opponi poterit, excepto eo quod concerneret, quia est magistratus.
- 2 Inimicus repellitur ab Accusatione in crimine læsæ maiestatis.
- 3 Omnes exceptiones quæ opponi possunt contra iudicem inquirentem remissive.

Q V A E S T I O X I I.

D VODECIMO quæro: quid dicendum est quando iudex inquirens sit inimicus illius, contra quem inquit de crimine læsæ maiestatis? Dicas quod iudex contra quem opponitur inimicitia capitalis non poterit esse iudex c. qualiter & quando el. ij. iun. cta glos. sibi in ver. ad inquirendum. de accusatio. ad idem facit, quod dixit Bar. in l. ij. s. si ex publico.

- 1 in versi. item quæritur vtrum contra iudicem. ff. de adult. vbi dixit, t quod regulariter omnis exceptio, quæ contra accusatorem opponi potest, contra iudicem opponi poterit: excepto eo quod concerneret, quia est magistratus. & hoc sequitur Angel. in tract. de malefic. in verbo. Hæc est quædam inquisitio. in versi. quinto principaliter quæritur. in versi. secundo potest opponere. Inimicus t autem repellitur ab accusatione in isto crimine, vt dicam infra in titu. qui. accusar. possunt. q. vi. ad idem Salicet. in l. ea quidem. versi. quinto. C. de excep. Angel. in l. si vacantia. C. de bon. vacan. libr. x. ad idem Alex. in consi. 64. & in consi. 73. & in consi. 176. in ij. vol. & Cuman. in consi. 27. & vide ad prædicta Præpo. in c. i. col. xl. in fin. in versic.
- 3 Nam iudex inquirens. ij. q. viij. t vbi etiam ponit omnes exceptiones, quæ opponi possunt contra iudicem inquirentem. vide etiam Speculat. in titu. de inquisit. s. i.

S V M M A R I V M.

Inquisitio in crimine læsæ maiestatis an fieri possit contra diffamatum a suis inimicis.

- 1 In crimine læsæ maiestatis etiam infames admittuntur ad accusandum, & testificandum.
- 2 In crimine læsæ maiestatis inimicus repellitur a iudicando, & a testimonio, & etiam ab accusando.

1

2

DECIMOTERTIO quæro: an inquisitio super crimine læsæ maiestatis fieri possit contra diffamatum a suis inimicis, & maliuolis? videbatur dicendum quòd sic: † quia etiam infames admittuntur ad accusandum, & testificandum in tali crimine. l. famosi. & ibi docto. ff. ad leg. iul. de adulter. Contrarium tamen dicas: † quia inimicus repellitur a iudicando in huiusmodi crimine, vt in proxima præcedenti quæstio. Item repellitur a testimonio, vt dicam infra in rubrica quomodo. crimi. læsæ maiesta. probetur. q. ij. Item repellitur ab accusando, vt dicam infra in rubrica qui. accus. poss. q. vi. facit pro ista conclusionem text. in c. qualiter & quando el. ij. de accusat. & ea quæ voluit Angel. in l. si vacantia. C. de bon. vacan. libro 1. o. Istam conclusionem tenet etiam Cataldi. de Boncomp. in suo tract. de sindic. in versicu. adde quòd licet iudex. nume. 142. & Abb. in d. c. qualiter & quando. el. secundo, in versicul. quo ad primum. nu. 29. & ibidem Ioan. de Anna. col. fin.

S V M M A R I V M.

Vsq̄ ad quantum tempus inquiri possit de maleficio.

- 1 In crimine suppositi partus perpetuo agi potest.
- 2 In crimine parricidij idem est.
- 3 Idem in crimine læsæ maiestatis, & apostatus.

QVAESTIO XIII.

DECIMOQVARTO quæro: vsq̄ ad quantum tempus inquiri possit de maleficio? Dicas, q̄ a die commissi criminis vsq̄ ad annos viginti & non vltra, vt in l. ait prætor. ff. ad leg. Aquil. l. quærela. s. falsi. C. de fals. ita dixit Bonifac. de Vitelli. in tract. suo malef. in rubr. de inquisitio. & earum. form. col. fin. in versicu. sed vsq̄ ad quod tempus. idem tenuit Ioā. Fran. Balb. in tract. suo de præscript. in ij. parte. iij. partis principal. fol. 94. in vers. secundo quæro. vers. Amplia istam, & iste tract. habetur in volu. trac. secundum Venetam impressionem Tomo. xvi. Istam conclusionem quòd officium iudicis inquirendi super maleficio commisso duret annis. xx. tenent Bar. Angel. & Salyc. in d. l. quærela. C. de fals. & ibi comun. Docto. habetur etiam per Nicola. Boer. in suis Decis. in i. parte Decisio. 26. vbi istam conclusionem late

examinat. Hoc tamen sane intellige, nisi per statutum ciuitatis breuius tempus ad inquirendum de delicto statutum foret, vt est in ciuitate Brixie, & Vincentie. Fallit t̄ hoc in crimine suppositi partus in quo perpetuo agi potest. l. qui falsam. s. i. ff. ad leg. Cornel. de fals. Item fallit t̄ in crimine parricidij. l. fin. ff. de parricid. l. in cognitione. ff. ad syllemi. & sequitur Bonifa. loco præallegat. & habetur per Balbum, in d. suo tracta. de præscrip. loco proxime allegato. Idem dicendum t̄ puto in crimine læsæ maiestatis uiuente reo, nam contra ipsum agi poterit & inquirei donec vixerit, secus eo mortuo: tali namq; casu cum tractetur solum de damnanda ipsius memoria ius accusandi & inquirendi solum quinquennio durabit, vt scripsi infra q. xxij. Idem in crimine apostatus, in quo agitur perpetuo reo uiuente: eo autem mortuo solum quinquennio durat actio, vt est glos. in l. quærelam. in verbo sicut cætera. C. ad leg. Cornel. de falsis. vide ea quæ scripsi infra quæstio. xxix.

S V M M A R I V M.

In crimine læsæ maiestatis an possit per denunciationem procedi.

- 1 Denuntiatio quid sit.
- 2 Denuntiare quid sit.
- 3 Quot sint species denuntiationis.
- 4 Per uiam denuntiationis procedi potest denuntiante non nominato.
- 5 Denuntianti non potest opponi quòd sit infamis.
- 6 Denuntians uim habet cuiusdam instigatoris, ideo desistendo incidit in turpilianum.
- 7 Quilibet, qui admittitur ad accusandum, admittitur etiam ad denunciandum, & qui prohibetur accusare, prohibetur denunciare.

Q V A E S T I O X V.

DECIMO QUINTO quæro: an procedi possit in hoc crimine læsæ maiestatis per denunciationem? Dicas q; sic: text. est in extrauag. ad reprimen. quæ in hoc inducit quid nouum in hoc crimine. Nam de iure antiquo denuntiatio non admittebatur nisi per officialem, vt l. diuus. ff. de cust. reorum & l. ea quidem. C. de accusatio. ita dixit Bartol. in d. extrauagan. in verbo denuntiatioem.

- 1 t̄ Sed quæro, quid sit denuntiatio? doct. commun. in rubr. de accusatio. (vt testatur ibidem Fely. in versicu. quæro quid sit accusatio.) sic eam definiunt, Denuntiatio est ius deferendi criminis alicuius hominis doli capacis ad pœnitentiam vel correctionem, legitima monitione præcedente. Ho-

stiens, vero sic eam diffinit: Denunciatio est criminis alicuius apud iudicem sine inscriptione legitime facta delatio ad pœnitentiam peragendam, vel aliam legitimam pœnam imponendam, vel etiam ad vtrunq; & ista descriptio comprehendit omnem speciem denunciationis: quam sequitur Præpositus, in c. i. in versic. Circa denunciationem, nu. 145. ij. q. viij. Denunciare
 2 † autem secundum Salic. in l. ea quidem. C. de accusatio. est crimen alicuius deferre apud competentem iudicem sine inscriptione legitima ad pœnitentiam peragendam, vel aliam legitimam pœnam subeundam. Quot † autem sint species denunciationis: Salicet. loco præallegato: & Bar. in d. extrauagan. ad reprimen. in ver. per denunciationem; & Angel. in tract. de malef. in ver. Nec non ad denunciationem, dicunt, q̄ denunciationis plures sunt species: nam alia est Euangelica; alia Canonica; alia regularis; alia iudiciaria. & habetur per doct. in c. nouit. de iudic. Attamen solum de iudiciali nunc tractamus, † & per viam denunciationis procedi potest denunciante non nominato, & si pendente iudicio super denunciatione superueniat accusator non sopitur propterea iudicium super denunciatione, vt dixit Bar. in d. extrauagan. loco supra allegato, faciunt dicta supra. q. x.
 5 proxima præcedenti. † Nec denunciante opponi posset q̄ sit infamis, vt dicit Bar. in d. extrauagan. in ver. & contra personas. Vnum tamen non
 6 omitto † q̄ denuncians vim habet cuiusdam instigatoris, ideo desistendo incidit in turpilianum. l. ab accusatore. §. Denunciationis, & l. i. §. incidit. ff. ad turpil. & habetur per Bart. in d. extrauagan. in verbo, denunciationem in prin. Et scias † q̄ quilibet, qui admittitur ad accusandum, admittitur ad denunciandum; & omnis qui prohibetur accusare prohibetur denunciare, iuxta. l. qui accusare. cum. l. sequent. ff. de accusat. & c. cum omni. extra. de accusatio. ita dixit Salic. in d. l. ea quidem. vers. tertio ratione materiæ, vide tamen ad prædicta Angel. in tract. malefic. in d. verbo, nec non ad denunciationem, in vers. secundo principaliter quæritur: & ibidem Augu. in sua addit. quæ incipit, tu autem in hac materia adde. & late ponit Præpositus, in c. i. col. lx. in vers. An prohibitus accusare. vbi in hoc articulo notabilem facit distinctionem, & plene tractat materiam denunciationis. ij. q. viij. de qua etiam Angel. in d. tract. de malefic. in d. verbo, Nec non ad denunciationem, per totum,

S V M M A R I V M.

In crimine læsæ maiestatis siue procedatur per accusationem, siue per inquisitionem seu denunciationem, qui sit officium iudicis.

- 1 Index quocunq; modo procedat in crimine læsæ maiestatis semper veritatem inquirere debet.
- 2 De crimine læsæ maiestatis quan loque quis falsè accusatur & non tur pulchrum

exemplum quod accidit in personas Nob. Veronens. Comi. de Pompeis.

- 3 Si iudici post sententiā condemnatoriā appareret de innocentia rei id principi scribere debet, nec executioni mandare sententiā.
- 4 Si princeps mandaret contra aliquem fieri executionē alicuius sententiæ capitalis, nō erit illico parendum quando appareret de innocentia rei post sententiā, sed expectanda esset secunda iusio, & principi rescribendum.
- 5 Iudex si mandatum habet a principe quod aliquem etiam sine causæ cognitione morti tradat, illum mori faciendo iuste facit, & exequitur sine peccato.
- 6 Princeps est lex animata in terris.
- 7 Acta principis præsumuntur legitime facta.
- 8 Non est qui principi dicat, cur ita facis.
- 9 Principis error ius facit.
- 10 Antiochus tertius asiæ rex omnibus regni sui urbibus scripsit, quod si aliquid in litteris, quæ eius nomine scriberentur, esset quod legibus aduersari uideretur, crederent eas se ignaro scriptas fuisse, & propterea eis non parerent.
- 11 Sanum consilium est cum aliquid a principe contra ius mandatur superseclere, & rescribere expectando secundam iustionem.
- 12 Vbi maius est periculum ibi cautius est agendum.
- 13 Licet iudex, qui habet causæ cognitionem, debeat supersedere & rescribere cum aliquid ei a principe contra ius mandatur, secus tamen est in executore, qui sententiā superioris etiam iniustam exequi debet.
- 14 Iudex si ei mandetur a principe ut exequatur sententiā criminalem & corporis afflictiuam iniustam debet supersedere & rescribere, maxime quando constat de innocentia eius contra quem scribitur.
- 15 Si princeps motu proprio scribat ut aliquis morti tradatur non est expectanda secunda iusio.
- 16 Secunda iusio & motus proprius æquiparantur.

Q V A E S T I O X V I.

DECIMO SEXTO quæro: siue procedatur per accusationem, siue per inquisitionem seu denunciationem, quid sit iudicis officium? In quo articulo dicas, t̄ q̄ quocunque modo iudex procedat in dicto crimine semper veritatem inquirere debet pro vtraq; parte. facit text. in auct. qui semel. C. quom. & quando iudex. ibi perquisita veritate. ita dixit Bar. in extrauag. ad reprim. in verbo, receptionem. ad idem est text. in l. famosi. ff. ad leg. iul. de adulte. & istud procedit etiam in quocunque alio delicto. facit text. in c. deus omnipotēs. ij. q. i. & c. i. semper ead. causa. & q. Et in crimine læsæ maiestatis, q̄ veritas inquirenda sit per iudicē, est opti-

mus tex. in l. famosi, ibi, sed in veritate. ff. ad leg. iul. maieft. immo cum di-
 2 ctum crimen sit atrocissimū, † & sæpe aliquibus ab eorum emulis & ini-
 micis falsæ impingatur, vt fieri quandoq; vidi, præsertim de anno. 1551.
 contigit in ciuitate Venetiarum q; quidam scelestissimus presbyter Vero-
 nensis capitali odio prosequens magnificum Comitem Ioannem Paulum
 de Pompeis & fratres nobiles Veronenses, quorum progenitores & ipsi
 semper de Indita Venetorum Republica optime meriti fuere, confictis
 quibusdā falsis literis, quæ videbantur scriptæ manu ipsius Comitis Ioan-
 nis Pauli, eundem apud Illustrissimos Præsides Decemuiralis Consilij, q;
 machinatus fuerit ciuitatem Veronæ alieno Dominio supponere, accusa-
 uit. Tandem huiusmodi accusationis falsitate cōperta accusatorem ipsum
 vidi ego ad geminas columnas laqueo suspensum: & sic tanti facinoris
 poenas luit. Præfatus vero Magnificus Comes Ioannes Paulus cum cæteris
 eius fratribus non solum absoluti fuere, verum etiam a præfato excelso
 Decemuirali Consilio muneribus ob sinceram eorum progenitorumque
 suorum erga Illustrissimum Dominium Venetum fidem donati. Ideo iu-
 dices, cum aliquis de dicto delicto accusatur, solliciti & diligentissimi esse
 3 debent ad inquirendam veritatē, iuxta tex. in d. l. famosi. † Quinimmo si
 iudici post sententiam condemnatoriam appareret de Innocentia Reid
 principi scribere debet, nec executioni mandare sententiam l. i. s. si quis vl-
 tro. ff. de quæstio. Ita voluit Bart. loco proxime allegat. quod reasummit
 Ioan. Igneus in sua disput. An Rex Franciæ recognoscat Imperatorem.
 4 nu. 124. & nu. 125, adducens tex. in l. diuus. ff. de re iudic. Quinimmo † si
 princeps mandaret contra aliquem fieri executionem alicuius sententiæ
 capitalis non erit illico parēdum quando appareret de innocentia rei post
 sententiam, sed expectanda esset secunda iusio & principi rescribendum,
 facit text. in c. si quando de rescript. & in terminis text. in l. si vendicari. C.
 de poen. c. cum apud. vi. q. iij. & habetur per moder. in l. i. C. de summa tri-
 nit. & fide. catol. ad idem facit tex. cum glos. in. s. deinde. in au. ct. de mand.
 princ. vbi glos. inuehit contra eos, qui non audent reclamare contra literas
 Imperatoris vel Papæ iniustas, ad idem est glos. in. s. si. in au. ct. vt determi-
 sit nume. clericor. in verbo, contradicere. & late per igneum. in d. sua dispu-
 tatione. nu. 125, & 126. vbi videtur impugnare dictum Cyni in l. rescri-
 pta. C. de præcibus. Imper. offerend. approbatum per Abbat. in c. quanto
 5 de iur. iuran. Nam dixit Cyn. in d. l. rescripta. † q; iudex si mandatum ha-
 bet a principe, q; aliquem etiam sine causæ eognitione morti tradat, illum
 mori faciendo, id iuste facit, & exequitur sine peccato: mouetur Cyn. du-
 6 plici ratione. Prima, quia † princeps est lex animata in terris. s. fin. in au. ct.
 7 de consul. colla. iij. Secunda ratio est, quia † acta principis præsumuntur

8 tur legitime facta. Tertiam rationem dicas esse, quia † non est qui principi
 dicat, cur ita facis c. quamuis. de poeniten. distin. et. iij. Quarta ratio erit, quia
 9 † principis error ius facit. l. iij. §. fin. ff. de adimen. legat. facit text. in §. sed &
 q̄ principis. in st. de iure nat. genti. & ciuil. subdit tamen idem Igneus, q̄ tu-
 tius erit iudici expectare secundam iusionem, per tex. in c. apud thessalo-
 nicam xi. q. iij. & d. c. si quando. de rescript. Nec iusto principi molestum
 erit, q̄ eius iussa, quæ iudici, cui iniunguntur, non iusta videntur, executio
 10 ni missa non fuerint. facit, q̄ † de Antiocho tertio Asiæ rege scribitur. Is
 enim omnibus regni sui vrbibus scripsisse traditur, q̄ si quid in literis, quæ
 eius nomine scriberentur, esset q̄ legibus aduersari videretur, crederent
 ignaro se eiusmodi literas scriptas fuisse, & propterea eis non parerent. fa-
 11 cit tex. in l. digna vox. C. de legi. sanum † igitur erit consiliū iudicis, cui
 aliquid simile, a principe demandatur, super sedere & rescribere expectan-
 do secundam iusionem, tum quia, (vt inquit iuuenalis) nulla vnquam de
 12 morte hominis cunctatio sera est. Tum quia, † vbi maius est periculum
 ibi cautius est agendum c. vbi periculum. de electio. in vi. & præsertim quia
 hoc consiliū rescribendi, quando mandatur quod iniustum nobis vide-
 13 tur, est introductum a sacris canonibus, vt in d. c. si quādo. de rescript. † &
 licet ista conclusio q̄ iudex in casu præmissio super sedere debeat, procedat
 quando scribitur iudici qui habet causæ cognitionem: secus dicendum vi-
 detur in executore, qui sententiā superioris etiam iniustam exequi debet.
 c. pastoralis. §. quia vero. ff. de offi. legat. & c. si quando eod. titu. attamen
 14 id sane intelligendum est, † nisi essemus in sententia criminali & corporis
 afflictiva, vt not. Abb. post Innoc. in d. §. quia vero. & maxime hoc proce-
 dit quando constaret de innocentia eius contra quem scribitur: nam tunc
 omnino esset super sedendum, vt not. Bal. in l. additos circa finē versū. dicit
 15 etiam Innoc. C. de episco. audien. vnum tamen scias, † quod quando lite-
 ræ principis alicui scriptæ, vt aliquem morti traderet, essent scriptæ motu
 16 proprio, eo casu secunda iusio non esset expectanda: † quia secunda ius-
 sio, & motus proprius equiparantur, vt not. Bald. in l. nec damnosa. C. de
 præcibus. Imper. offer. q̄ dictū pro singulari notat Roma. in l. si vero. in §.
 de viro. ff. solut. matr. in 3. fallent. Alex. in l. i. in princ. ff. quod quisq̄ iur.
 refert & sequitur Deci. in d. c. si quando col. i. in fin. de rescript.

S V M M A R I V M.

Accusator in crimine læsæ maiestatis an cogatur prosequi suam accusationem.

1 Nemo inuitus accusare compellitur.

2 Accusator suæ accusationi renuntiare potest.

Hierony. Gigas.

S

- 2 Accusator an et quando possit desistere a sua accusatione impune.
 4 In crimine læsæ maiestatis iudex cogit accusatorē da prosequendā suā accusationem.

Q V A E S T I O X V I I .

- DECIMO SEPTIMO quæro: an accusator in crimine læsæ maiestatis cogatur prosequi suā accusationem? vide tur dicendum q̄ non: quia † nemo inuitus agere vel accusare compellitur. l. vnica. C. vt nem. inuit. ager. vel accusar. cogat. † Et accusator suæ accusationi renunciare potest. Bar. in l. maritus. §. si negauerit. ff. de adulter. Salice. in l. si ea. C. qui accusar. non possunt. Bald. in l. transigere. C. de transact. &
- 3 Alex. in d. §. si negauerit. Et † an & quando accusator impune possit desistere a sua accusatione, late scribit Præposit. in c. i. col. ix. ij. q. viij. vbi dixit, q̄ si, citato reo ad respondendum accusationi contra eum propositæ, ipse non compareat, vel si reus nondum erat citatus, eo casu potest accusator impune desistere ab accusatione. l. quæsitum, & ibi Bar. l. in senatus. §. qui post. ff. ad turpil. l. Miles. §. socer. ff. de adulter. not. in c. licet. & in c. qualiter
- 4 & quādo, et ij. de accusatio. prædicta tamen regulariter procedunt, † sed in crimine læsæ maiestatis secus est, nam in eo speciale est, q̄ iudex cogat accusatorem ad prosequendā suam accusationem, vt voluit Ang. in l. accusationis. C. de accusatio. idem voluit Mart. de laude in tra. et. suo. de cri. læsæ maiest. q. 44. Et pro ista cōclusionone est tex. ad litterā in l. fallaciter. in. §. si. C. de abolitio. ibi, vt inuiolata maiestate, aperte. n. ibi dicitur, abolitio criminis nō datur ī crimine uiolatæ maiestatis, aut patriæ oppugnatae, uel proditæ.

S V M M A R I V M .

- Accusatus, inquisitus, uel denunciatus de crimine læsæ maiestatis citatus quòd ueniat ad se defendendū, si non cōpareat in termino ei in citatorio assignato, an dānari debeat.**
- 1 Ex sola contumacia de iure communi quis non habetur pro confesso.
 2 Reus per legitimas probationes conuinci debet, uel per confessionem.
 3 Si iudici constet citationem non peruenisse ad noticiam citati, uel citatum fuisse legitime impeditum quo minus uenire potuerit, an possit tunc procedere contra talem citatum non ualentem comparere. Et dicitur quòd non, inmo processus est ipso iure nullus. nu. 6.
 4 Legitime impeditus quominus comparere possit contumax dici non potest.
 5 Ad hoc ut quis dicatur neglexisse comparere requiritur scientia citationis, et quòd non fuerit legitime impeditus.

- 7 Si in termino citationis aliquis compareat ad excusandum citatum, & dicat illum esse in longinquis partibus adeo quod impossibile esset comparere infra terminum citationis, uel dicat citatum legitime impeditum comparere non posse & offerat se probaturum, iudex debet dare citato alium terminum habilem ad comparandum.
- 8 Iudex, qui terminum habilem ad comparandum absenti uel legitime impedito assignare neglexerit, facit ut processus sit nullus.

Q V A E S T I O X V I I I .

DECIMO OCTAVO quæro: accusatus, inquisitus, uel denunciatus, de crimine læsæ maiestatis, citatus per nuntium, siue literas, uel per edictum, (iuxta tex. in extrauag. ad reprimen.) q̄ ueniat ad se defendendum, si non compareat in termino ei in citatorio assignato, an damnari, debeat? tex. in d. extrauagan. dicit q̄ sic: Hoc terribile esse

- dixit Ioan. Igneus, in sua copiosa disputatione, an Rex Franciæ recognoscat Imperatorem. nu. 123. & 124. † cum ex sola contumacia de iure communi quis non habeatur pro confesso, ut per Bart. in l. lex Cornelia. §. fin. ff. ad syllen. & idem Bar. in d. extrauag. in ver. receptionem. Reus † enim per legitimas probationes conuinci debet l. fin. C. de probatio. c. Nos in quenquam. ij. q. i. siue per confessionem d. l. lex Cornelia. ff. ad syllen. & l. qui sententiam. in fin. C. de pœn. l. inde neratius. §. fin. cum l. sequenti. ff. ad leg. Aquil. † Sed quid erit dicendū si iudici constet q̄ citatio non peruenerit ad noticiam citati, uel q̄ citatus fuerit legitime impeditus quominus uenire potuerit, ut puta quia citatus tempore citationis erat alibi detentus in carceribus pro debito siue delicto, & sic non fuit in eius potestate posse cōparere: † Iste enim contumax dici non poterit. l. contumacia. §. contumacia. ff. de re. iudic. l. de vno quoque. §. i. eod. tit. Bar. in conf. 228. Catherina accusauit, in versi. Quinto q̄ ipsa publicatio, an tunc iudex procedere possit contra talem citatum non valentem comparere? Et dicas q̄ non per text. in d. extrauagan. ad reprimen. ibi, citatum neglexerit in termino personaliter. & c. nam † ad hoc ut quis dicatur neglexisse comparere requiritur scientia citationis, & q̄ non fuerit legitime impeditus. Quinimmo, † si tali casu iudex procederet, processus esset ipso iure nullus, tali nanque casu citatus nec vere nec si te negligit cōparere, ita tenuit Bart. in prædicta extrauagan. ad reprim. in ver. neglexerit allegat not. per glos. in l. quæsitum.
- 7 ff. de re. iudic. verum, † si in termino citationis aliquis comparens, excusando citatum, dicat illum esse in longinquis partibus, adeo q̄ impossibile esset comparere infra terminum in citatione contentum, puta octo dierum,

quia intra dictum terminum notitiam dictæ citationis citatus habere non poterit, vel dicat citatum esse legitime impeditum & comparere non posse, quod excusator offerat se probaturum: eo casu citato dari deberet alius terminus habilis ad comparandum: quod multotiens seruari vidi in alma ciuitate Venetiarum, vbi æquitas quam maxime consideratur. Sin autem terminum habilem iudex assignare contempserit: eo casu processus contra talem agitatus erit nullus, vt dixit Bar. in d. extrauagan. in ver. neglexerit.

S V M M A R I V M.

- An in crimine læsæ maiestatis processus contra reum formatus publicari debeat.
- 1 Quod testium examinatio in criminalibus fiat in secreto est de iure naturali seu diuino.
 - 2 Illa constitutio regni si quis per inquisitionem. quomodo procedat.
 - 3 Reo accusato inquisito vel denunciato de crimine læsæ maiestatis processus publicari debet ut suas possit facere defensiones.
 - 4 In crimine Hæresis testes publicantur.
 - 5 Quid obseruetur in Ciuitate Venetiarum in causis criminalibus, circa publicationem processus.

Q V A E S T I O XIX.

- D**E CIMONONO quæro: an in crimine læsæ maiestatis processus contra reum formatus publicari debeat? Bar. in extrauag. ad reprimen. in ver. figura iudicij. in vers. circa vero dicta testium. dicit, quod glos. in l. si quando. C. de test. dicit, quod per Danielelem inductum fuit, quod testium examinatio in criminalibus fieret in secreto, vt legitur. Danielis. capit. 14. & sic hoc est de iure naturali seu diuino: Ideo dicit Bar. quod ex hoc sequitur, quod publicatio testium fieri debeat: nam si secus fieret auferretur reo defensio: cum processu non publicato opponere non posset contra testes & eorum dicta, quod iuri naturali repugnaret. Idem tenet Math. de Afflict. in c. i. in §. & bona committentium col. i. nu. 9. in tit. quæ sint regal. in vltibus feud. vbi dixit, quod Constitutio regni. quæ incipit, si quis per inquisitionem: quæ vult, quod in crimine læsæ maiestatis non detur copia testium parti inquisitæ nisi facta consultatione cum rege, & si rex rescripserit dandam dari debere, alias non: locum habet quando crimen læsæ maiestatis est commissum contra regem, videlicet contra ipsius regis personam: secus si esset commissum contra illius collaterales. Erit ergo conclusio, quod processus publicari debet reo accusato, inquisito, vel denunciato de tali crimine: ad hoc vt suas possit facere defensiones. pro qua conclusione faciunt quæ scribit Præpositus, in c. nominationis. in §. sententia. in vers.

publicatio autem ubi dixit, q̄ publicatio processus fit ne ius partis lædatur
 ij. q. vi. facit etiam pro dicta conclusione tex. iuncta glos. in c. fin. de hæret.
 4 in vi. ubi habetur, † q̄ in crimine hæresis testes publicantur. ad idem est
 tex. in c. quoniam frequenter in s. sunt & alij. extra. vt lit. non contest. ubi
 expresse dicitur, q̄ in causa inquisitionis testes publicari debent. Et de ista
 materia publicationis testium in causa criminali, vide etiam per Angel. in
 tract. suo malef. in verbo. quia iudex dictum processum publicauit. & ibi
 5 August. de Arim. in sua addit. attamen † in alma Ciuitate Venetiarum se
 cus seruatur: nam in criminalibus causis, neq; reis datur copia inditorum,
 neq; ei publicantur attestaciones, neq; testium nomina, vt possint suas fa-
 cere defensiones. Bene possunt ipsi rei in eorum constitutis dum examina-
 tur dicere, si forte contra me examinati essent talis & talis, eis sic & sic op-
 pono, quod probare intendo per tales & tales testes, eos nominãdo. & te-
 stes per ipsos reos nominati examinari debent demum, Sed formato toto
 processu tam ad offensam quam ad defensionem publicatur reis processus, &
 facta publicatione non admittitur aliter reus ad opponendum contra per-
 sonas testium: nisi ad producendum scripturas publicas, ex quibus appa-
 reret q̄ testes examinati contra ipsum essent condemnati vel banniti, siue
 infames effecti. qui stilus, licet videatur aliquantulum durus, tamen seruan-
 dus est. l. prospexit. ff. qui & a quibus.

S V M M A R I V M.

- An crimen læsæ maiestatis simul cum pœna morte rei extinguatur.
- 1 Generaliter quecunque crimina simul cum pœna morte extinguuntur, quòd procedit
 etiam si post latam sententiam cõtra eum appellatione pendente reus mortuus fuerit.
 - 2 Si reus ante sententiam mortuus fuerit, siue ipse mandauerit delictum fieri, siue ipse fe-
 cerit, eius bona suis reseruantur hæredibus.
 - 3 Bona rei qui uiuens condemnatus fuit suis non reseruantur.
 - 4 In crimine læsæ maiestatis proceditur, dato quòd reus pendente iudicio uel eo nondum
 cepto mortuus fuerit.
 - 5 Quomodo formari debeat libellus & contra quem, quando de crimine læsæ maiestatis
 post obitum rei proceditur.
 - 6 Forma inquisitionis contra memoriam alicuius proditoris.

Q V A E S T I O XX.

IGESIMO quæro: clarum est in iure, † q̄ generaliter quæ-
 cumq; crimina simul cum pœna morte extinguuntur. l. i. & ij.
 C. si reus. vel accusat. mort. fuer. xxiii. q. ij. c. in sũma. quod etiã
 procedit si reus post latam contra eum sententiam pendente

- appellatione mortuus fuerit. l. fin. C. si reus. vel accusat. mort. fuerit. l. ij. C.
- 2 si pendente. appel. reus mort. fuer. † Et in istis casibus, siue Reus mandaue-
rit delictum fieri, siue ipse fecerit, eius bona eo mortuo suis referuantur
- 3 hæredibus. l. defunctis. C. si reus. vel accusat. mort. fuerit. fallit tamen † hoc
quando quis viuens condemnatus fuisset, vt l. eorum. & ibi not. Bar. C. de
iure fisc. Quid dicemus in crimine læsæ maiestatis? Dicas in eo secus esse.
- 4 propter immanitatem ipsius criminis. Nam † in eo etiam post obitum im-
putati de tali crimine si mortuus quis fuerit pendente iudicio, siue eo non-
dum cæpto procedi super eo potest. l. penul. & vlti. C. ad leg. iul. maiest. l.
fin. ff. ad leg. iul. maiest. §. Publica. insti. de public. iudic. ad idem est bonus
tex. & ibi glos. in verbo, maiestatis. in l. ex iudiciorum. ff. de accusat. & est
bona glos. in c. in summa. 24. q. ij. quæ enumerat omnes casus in quibus
proceditur post obitum alicuius. ad idem glos. in c. accusatus. de hæret. in
vi. iuncto ibi text. in verbo, post mortem. & not. in §. interdum. insti. de
hæred. quæ ab intest. defe. Et isto casu non damnatur defunctus, sed eius
memoria, vt in d. §. per contrarium. Inst. eod. titu. & l. ij. in fin. C. de testam.
manum. & in d. l. fin. C. ad leg. iul. maiest. Roman. singul. 431. incipit, de
crimine læsæ maiestatis. & singul. 77 §. incipiente, tu scis q̄ in casibus in
quibus, & habetur per Barthol. Cepol. in consi. 17. visa commissiōe col.
ij. nu. iij. idem tenuit Henrich, Boich. in c. si quis Episcopus. col. i. versi. su-
per eo. extra. de hæret. q̄ tamen dicit procedere in crimine perduellionis,
idest, illius, qui hostili animo aduersus Rempublicā vel Principem anima-
tus fuit. l. fin. ff. ad leg. iul. maiest. & ibidem connumerat alios casus in qui-
bus post obitum proceditur.
- 5 Sed videamus † qualiter formari debeat libellus, quando post obitum im-
putati de crimine læsæ maiestatis proceditur, & contra quem fieri debeat
processus. Dicas, q̄ processus & inquisitio non formabitur contra ipsum
mortuum, sed contra eius memoriam, quæ damnanda venit per confisca-
tionem bonorum: ita dixit Angel. Aret. in d. §. interdum. inst. hæred. quæ
ab intest. defe. vbi bona glos. in ver. memoria, dicit, q̄ defunctus non est
damnandus cum iam sit mortuus, nec contra eum formandus est proces-
sus, cum mortuus citari non possit. l. de qua re. §. i. ff. de iudic. Sed hoc mo-
do formanda erit inquisitio videlicet † Hæc est quædam inquisitio. &c.
quæ sit cōtra memoriam talis proditoris. &c. in eo, de eo, & super eo. &c.
Idem dixit Angel. in tract. malefic. in verb. che hai tradito la tua patria. in
versi. & bene aduertat. & idem Ang. in d. tract. in verb. qui iudex videns,
& cognoscens. in versi. & p̄dicta procedunt. Vbi dixit, q̄ in inquisitione
quæ sit in tali casu debet peti eius memoriā dānari, & pronūciari eū cōtra
Principē vel Rempublicā fecisse: & propter hoc eius bona in fiscū inferri.

An aliqui sint citandi cum proceditur contra defuncti memoriam in crimine laesae maiestatis.

- 1 Citandi sunt filij cognati & successores defuncti ut ueniant ad contradicendum ne memoria defuncti damnatur.
- 2 Citandi sunt filij cognati & successores non solum quando post mortem ceptum fuit iudicium sed etiam quando in uita fuit accusatus & pendente appellatione decessit.
- 3 Reus quis non dicitur nisi porrecta accusatione contra eum & sequuta litis contestatione.
- 4 Litis contestatio fit per porrectionem libelli & subsequutam responsionem.
- 5 Reus in criminalibus proprie quis dicitur quando processus contra eum fuit formatus & citatus ut ueniat ad se defendendum.
- 6 Haeretici memoria post obitum damnatur.

Q V A E S T I O X X I.

IGESIMOPRIMO quaero: an aliqui citandi sint cum proceditur contra defuncti memoriam in hoc crimine laesae maiestatis? Dicas, quod citandi sunt filij, & alij agnati, cognati, & successores defuncti, quod ueniant ad contradicendum quicquid uolunt et possunt, ne memoria, puta Titij, damnatur, virtute & occasione cuiusdam inquisitionis formatae contra memoriam dicti Titij, ex eo, quod uiuens crimen laesae maiestatis contra principem commiserit. Ita uoluit Ang. Aret. in s. interdum. col. ij. in versic. in glos. in verbo damnato. in st. de haeret. quae ab intest. defer. ubi dicit, quod non est mirum quod praedicti citari debeant: quia eorum interest l. ij. & iij. ff. de liberal. causa. & l. lege Cornelia in prin. ff. de iniur. ac etiam sua interest propter bona. ut l. i. & per totum. C. si reus. vel accusat. mor. fuer. ad idem Angel. in tract. de malef. in verb. che ha tradito la tua patr. in versi. Et bene aduertas. idem uoluit Angel. in l. fin. C. ad leg. iul. maiest. & Ang. in s. publica. in stit. de publ. iudic. Bald. in cons. lxxij. in iij. volum.

Ioan. Igneus. in l. i. versi. si sibi manus. n. 202. ff. ad syllemi. Et citandi sunt filij, & agnati defuncti, tam quando contra defuncti memoriam tale iudicium cepit eo iam mortuo, quam quando defunctus fuit in uita accusatus & pendente accusatione decessit: pro primo casu est tex. in d. l. pen. & fin. C. ad leg. iul. maiest. pro secundo casu est tex. in l. fin. ff. eod. titu. nam text. in praedicta l. fin. loquitur de reo maiestatis: et reus autem quis non dicitur, nisi porrecta accusatione contra eum, & sequuta litis contestatione. l. Adulteram. C. de adulter. litis et autem contestatio fit per porrectionem libelli,

- 5 & subsequutam responſionem. l. i. in prin. C. de lit. cōteſt. vel dicas rectius loquendo † in criminalibus proprie reum dici aliquem formato proceſſu contra eum ſuper crimine, & eo citato ad ſe defendendum. vt per Pari. de Put. in tract. ſuo de re. mil. in. s. cum plerunq; n. 1. & dicam infra q. 27. proxime ſequent. in verſic. in iſta quæſtione. & text. in d. l. fin. in iam accuſato mortuo intelligunt doct. ibidē, & Luc. de pen. in l. quiſquis. col. ij. in prin. C. de per. bonor. ſubl. lib. x. idem ſentit Angel. in tract. ſuo maleſi. in verbo, qui dominus iudex videns. verſicu. & prædicta procedunt. nu. 4. Et
- 6 idem † eſt in hæretico, cuius memoria poſt obitum damnatur. c. accuſatus. s. in eo vero. de hæret. in vi. & Specul. in titu. de accuſatore. s. i. in verſi. Item q; reus eſt mortuus.

S V M M A R I V M.

- 1 Quando proceditur contra reum criminis læſæ maiestatis iam mortuum qualiter pronuntietur.
- 2 Fiſcus porrigere debet accuſationem contra reum criminis læſæ maiestatis & declarari facere defunctum commiſſiſſe crimen læſæ maiestatis, cunq; talis declaratio in rem tranſiuerit iudicatam fiſcus bona ipſius defuncti apprehendet.
- 3 Sententia in crimine læſæ maiestatis non debet ferri contra defunctum quia neque accuſatio contra defunctum datur ſed contra defuncti memoriam.

Q V A E S T I O X X I I.

- 1 I G E S I M O S E C V N D O quæro: qualis erit forma cōdemnationis ſiendæ in tali caſu? gloſ. not. ad hoc. in. s. per contrarium. inſtit. de hæred. quæ ab inſteſt. defer. in verb. damnatam. ſic pronuntiandum eſſe dicit. Pronuncio contra Imperium Lucium Titium feciſſe, & ideo eius bona in fiſcum inferri. Nam per hoc defuncti memoria damnatur, & infamia quadam defunctus afficitur. quam gloſ. ſequitur ibi Angel. & idem Angel. in tract. ſuo. de maleſi. in verbo. qui dominus iudex videns. in verſi. Et prædicta procedunt. ad idem Cepol. in conſil. xvij. viſa commiſſione. in verſic. quantum vero ad condemnationem. Et Bart. in l. qui a latronibus. s. fin. ff. de teſt. Ioan. de Plat. in l. eorum patrimonía. col. fin. circa
- 2 princ. C. de iure fiſci. libr. x. qui dixit, q; oportet q; † fiſcus porrigat accuſationem, & declarare faciat defunctum commiſſiſſe crimen læſæ maiestatis: quo facto, poſtquam talis declaratio in rem tranſiuerit iudicatam, fiſcus bona eiſdem defuncti apprehendet. Et notandum, q; tali caſu ſententia

1 *tia* non fertur contra defunctum: quia neq; accusatio contra defunctum datur, nam nulliter ageretur, vt dixit glos. in l. si seruus in fine. ff. de bonis auct. iudic. possiden. sed processus formabitur cōtra defuncti memoriam, & illa damnari petitur, vt habetur vltra alios per Guiliel. Maynerium in l. sicuti pœna nu. 6. ff. de regul. iur.

S V M M A R I V M.

1 *Quanto tempore duret ius accusandi memoriam defuncti post rei obitum?*

2 *Ius accusandi defuncti memoriam durat solum annis quinque.*

3 *Querela inoffitiosi testamenti intentari potest solum infra quinquennium.*

4 *Accusatio adulterij durat quinquennio.*

5 *Accusatio apostatatus durat quinquennio post obitum apostatæ.*

6 *Accusatio de crimine peculatus durat quinquennio.*

Q V A E S T I O X X I I I.

1 **V**IGESIMOTERTIO quæro quanto tempore duret huiusmodi ius accusandi memoriam defuncti post rei obitum? & videtur dicendum q; usque ad annos. xxx. superinde fieri possit accusatio, per tex. in l. omnes. C. de præscript. xxx. vel. xl. annorum, vel saltem annis. xxx. faciunt dicta supra. q. xiiij. proxima præcedenti, vbi diximus q; infra. xx. annos inquiri potest de delicto vt in l. ait prætor. ff. ad leg. Aquil.

2 **†** Dicis tamen q; istud ius accusandi defuncti memoriam durat solum annis quinque, vt habetur in l. ij. C. de apost. & de hoc est glos. singularis, in l. Manicheos, C. de hæret. & habetur per glos. xxxiiij. q. ij. in summa, & per Roma. in singul. 43. l. Incipiente, de crimine læsæ maiestatis, idem voluit Angel. in tract. de malef. in verb. & hai tradito la tua patria, in versi. & bene aduertas, in fin. vbi dixit, q; tali iuri damnandi memoriam defuncti delinquentis quinquennio præscribitur, argumento. l. ij. C. de apost. idem voluit Angel. in s. interdum col. ij. in versi. in glos. damnato in fin. inst. de hæred. quæ ab intest. defer. idem voluit Alberic. in l. fin. in finalibus verbis. ff. ad leg. iul. maiest. & Alexan. in apostil. ad Bar. in d. l. fin. & ista est commu. opi. Glosa tamen in c. accusatus, de hæreti. in vi. videtur tenere, q; istud ius duret annis xl. quam mentitenendam & singularē dicit August. de Arim. in addit. ad Ange. in tract. de malef. in verb. & hai tradito la tua patria. nume. 17. dicens, q; licet illa glos. loquatur in hæretico, tamen locum habet in crimine læsæ maiestatis, & ita illam glos. intelligit Ioan. Andr. ibi in nouel.

Hierony. Gigas,

T

- & ibidem Gemi. communis tamen opinio (vt dixi) est de quinquennio.
- 2 Et t̄ eodem temporis spatio durat etiam quærela inoffitiosi testamēti, quæ solum intentari potest intra quinquennium. l. si quis filium in fin. C. de in-
 - 3 offi. test. idem t̄ in accusatione adulteri. l. adulter. C. ad leg. iul. de adulter.
 - 4 idem t̄ in accusatione apostatatus post obitum apostatæ. l. ij. C. de apostat.
 - 5 & l. apostatarum. eod. tit. idem t̄ in crimine peculatus. l. peculatus. ff. ad leg. iul. pecul. & in quibusdam alijs criminibus, de quibus vide glos. not. in l. quærela in verb. sicut cætera. & ibi docto. C. ad leg. Cornel. de fals. & ibi Odofred. in versicu. Or signori.

S V M M A R I V M.

- An in omni casu criminis læsæ maiestatis dānetur defuncti memoria post eius obitum.
- 2 Bona defuncti auferuntur hæredibus, in duobus tantum casibus, uidelicet quando defunctus molitus est contra Imperatorem, & contra rempublicam.
 - 2 Commissio crimine læsæ maiestatis contra principem inferiorem, non habet locum damnatio memorie defuncti, nec pœna. l. quisquis. C. ad l. iul. maie. quo ad filios.
 - 3 Cum dicitur de republica, intelligitur romanorum.
 - 4 L. fin. ff. ad l. iul. maie. dum de principe loquitur, intelligitur de summo principe romanorum.
 - 5 Dispositio. d. l. fin. ff. ad l. iul. maie. & l. penul. & fin. C. eod. tit. locum non habent in Duce Mediolani qui ab Imperatore maiestatem habet.

Q V A E S T I O X X I I I I.

- IGESIMO QVARTO quæro: an in omni casu criminis læsæ maiestatis damnabitur defuncti memoria post eius obitum? glos. in l. penul. C. ad leg. iul. maie. in verb. meminisse. dicit, q̄ non: sed solum id fiet contra illius memoriam, qui contra Imperatorem vel Rempublicam est molitus. ad idem est text. in l. fin. ff. ad leg. iul. maie. vbi Vulpianus iureconsultus expresse dixit, q̄ non omnis, qui læsæ maiestatis reus est, in eadem conditione est, vt contra eum post mortem procedi possit: sed tantum is, qui perduellionis reus est hostili animo aduersus Rempublicam vel principem animatus, cæterum si quis ex alia causa legis Iuliæ maiestatis reus sit per mortem a pœna criminis liberabitur. ista sunt verba
- 2 Vulpiani in d. l. fin. ff. ad leg. iul. maie. Erit t̄ ergo in dictis duobus casibus speciale, q̄ bona defuncti ab eius hæredibus auferantur, ita voluit etiam Azo, in summa, in titu. de crim. læsæ maie. C. in §. sunt autem, per text. in

d.l. fin. Odofre. in l. eorum patrimonía col. iij. vers. secundo modo. nu. 15.
 C. de iure fisci. lib. x. & Bal. in consi. 63. si quis commisit. in iij. volu. idem
 voluit Alexan. in consi. xij. Consideratis his quæ in thæmate. col. ij. in vi.
 2 volu. vbi dixit, q̄ t̄ quando tale crimen est commissum contra principem
 inferioris, non habet locum damnatio memoriae defuncti, nec pœna l.
 quisquis. C. ad leg. iul. maieft. quo ad filios. hoc etiam tenuit. Ioan. Igneus
 in sua disput. An Rex Franciæ subfit. Impera. nu. 108. idem voluit etiam
 Math. de Afflict. in c. i. in §. & bona committentium, col. ij. nu. 15. in titul.
 quæ sint regal. in vsibus feud. & tradit post alios Franc. Lucanus in tract.
 suo de priuileg. fisci, in i. parte. nu. 11. & Angel. in consi. 223. col. i. in vers.
 Contrarium est verum. & est tex. in §. publicorum versicu. publica autem.
 inst. de public. iudi. glos. in §. per contrarium in verbo, post mortem. instir.
 de hæred. quæ ab intest. defer. & in d. §. publicorum in versicu. publica au-
 3 tem, in glos. in ver. memor. instir. de public. iudic. Et, dum dicitur t̄ de Re-
 publica, intelligitur Romanorum: Deci. in consil. 410. in causa mota. col. i.
 penul. vers. Et ita ex omnibus. in iij. volu. vbi dixit, q̄ non esset idem, si ta-
 le delictum committeretur contra Rempubli. Florentinorum: tunc enim
 defuncti memoria damnari non posset. adducit ad hoc Angel. in l. i. C. ne
 ex delict. defunct. col. i. in versic. glos. ibi ex duobus, & sequitur Cepol. in
 4 consi. xvij. visa commissione. colum. v. nu. 12. & nu. 13. Et t̄ d. l. fin. ff. ad
 leg. iul. maieft. dum de principe loquitur, intelligitur de summo principe ro-
 manorum: vnde Deci. in d. consi. consuluit, quod t̄ dispositio. d. l. fin. ff. ad
 leg. iul. maieft. & l. penulti. & fin. C. eod. titul. locum non habeant in Duce
 Mediolani, qui ab Imperatore maiestatem habet, quem recognoscit: quod
 probari dicit ex verbis. d. l. fin. ff. ad leg. iul. maieft. dum ibi dicitur, plane
 non quisquis maiestatis reus est, in eadem conditione est, vt eius memoria
 damnari debeat: Sed solum & c. Et prædictam conclusionem, q̄ quando
 quis commisit crimen læsæ maiestatis contra principes inferiores eius me-
 moria post eius obitū damnari non possit, tenuit etiam. D. Carolus Ruin.
 præceptor meus in consi. iij. col. v. nu. 12. in v. volu. & ibidem concludit,
 q̄ cuiusdam, qui crimen læsæ maiestatis contra Ducem Mediolani com-
 misit, damnari non potuerit memoria: vt per eum in d. col. vi. Et istam esse
 communem opinionem, & veram attestatur Nicolaus Boerius in tract.
 de seditios. in vi. præsupposito. nume. 20. quam procedere dixit etiam in
 non recognoscentibus superiorem de facto ex priuilegio vel consuetudi-
 nem præscripta: Allegat Socinum in consilio. 375. in causa fratris Andr.
 in secundo volumi. & ita seruari dicit in Regno Franciæ. In dominis &
 principibus ab ipso Rege inferioribus, & ipsum Regem recognoscen-
 tibus.

- Si fiat statutū in ciuitate quòd in crimine læsæ maiestatis uel oppugnatæ patriæ damnari possit defuncti memoria & eius bona confiscari post rei obitum in his casibus in quibus cessante dicto statuto id de iure alias fieri nō posset, an dictum statutum ualeat.
- 1 Sententia confiscationis bonorum lata contra mortui memoriam non ex eo quòd mortuus machinatus esset contra Cæsarem aut Rempubicam, sed in alijs capitibus, d. l. Iuliæ, est ipso iure nulla.
 - 2 Sententia lata contra iuris dispositionem expressam est nulla.
 - 3 Sententia lata contra rationem legis etiam loquentis in alijs terminis est nulla.
 - 4 Sententia lata contra statutum est nulla.
 - 5 Sententia lata contra consuetudinem notoriam est nulla.

QVAESTIO XXV.

- VIGESIMO QVINTO** quæro: si fiat statutum in ciuitate, quæ ius statuendi habet: q̄ in crimine læsæ maiestatis uel oppugnatæ patriæ, damnari possit defuncti memoria, & eius bona confiscari post rei obitum: in his casibus, in quibus cessante dicto statuto id de iure alias fieri nō posset, an dictum statutum ualebit? Angel. in consil. 223. pro decisione consultationis. col. i. versic. Concludo igitur dicit, q̄ dictum
- 1 statutum ualebit: Cessante uero dicto statuto, si esset † lata sententia, contra mortui memoriam confiscationis bonorum propter crimen læsæ maiestatis, non ex eo q̄ mortuus machinatus esset contra Cæsarem aut Rempubicam romanorum, sed in alijs capitibus dictæ legis iuliæ, de quibus late dixi supra in Rubri. qualiter & a quibus crimen læsæ maiest. committat, talis sententia esset ipso iure nulla, nisi uirtute alicuius statuti ciuitatis fieri potuerit, ut decidit Angel. in d. consil. 223. in i. col. versic. conclude igitur. & erit ratio: quia dicta sententia, cessante statuto, esset contra casum legis, quia decisum est per legem, q̄ in alijs capitibus legis iuliæ maiestatis, præterquam in duobus supra specificatis, post rei obitum procedi non possit
 - 2 d. l. fin. ff. ad leg. iul. maiest. Sententia † autem lata contra expressam iuris dispositionem nulla est c. i. ubi late ponunt doct. & maxime post alios Fel.
 - 3 ly. de re iudi. † q̄ etiam locum habet, quando sententia est lata contra rationem legis etiam loquentis in alijs terminis, ut per Ant. de But. & Abb.
 - 4 in d. c. i. & ibidem Fel. in princ. † idem est, quando sententia fertur contra legem municipalem, Bar. & Angel. in l. cum prolatis ff. de re iudic. &
 - 5 Angel. in l. i. ff. de appel. idem erit, quando † sententia lata esset contra con

suetudinem notoriam, Fely. in d. c. i. col. ij. vers. amplia secundo. Quinimmo dicas, q̄ fuit dubitatum apud veteres: an iudex, qui pronunciaisset cōtra Imperatoris constitutionem, de crimine læsæ maiestatis accusari posses? & Imperator Alex. statuit, q̄ non, vt est text. in l. i. C. ad leg. iul. maiest.

S V M M A R I V M.

Si offendatur maiestas Reipublicæ Venetæ an damnabitur defuncti memoria.

- 1 *Reffpublica Veneta superiorem non recognoscit et vim Imperatoris obtinet in toto suo dominio.*
- 2 *Reffpublica romanorum extincta & eius loco successit Reffpublica Venetorum.*

Q V A E S T I O X X V I.

VIGESIMOSEXTO quæro: vidimus in proxima præcedenti quæstio. q̄ in alijs casibus præterquam in duobus expressis in l. fin. ff. ad leg. iul. maiest. & in l. penul. & fin. C. eod. tit. videlicet quando offenditur persona Imperatoris, vel Reffpublica Romana non damnatur defuncti memoria: quid dicendum erit, si offendatur Maiestas Reipublicæ Venetæ: proculdubio dicendum erit

- 1 idem esse. † cum illa superiorem non recognoscat, & vim Imperatoris obtineat in toto suo Dominio, vt late dixi supra in prin. præsentis tract.
- 2 in rubric. quotuplex sit maiest. Quinimmo, † cum iamdiu Romanorum Reffpublica extincta sit, eius loco successit Reffpublica Venetorum, vt dixit Raphael. Fulgos. in consi. 62. colū. ij. vbi inquit, nouiorem autem Romanam intelligo Rempublicam Venetorum, quæ in sui dictione suppositos nouioris Romæ prærogatiua lætatur. faciunt ad prædicta ea quæ supra dixi q. xi. in tit. qualiter crim. læsæ maiest. contra Imperat. comit.

S V M M A R I V M.

Quis teneatur probare an accusator uel fiscus crimen læsæ maiestatis fuisse ab eo commissum cuius memoria uult damnari, an heredibus onus probandi innocentia defuncti.

- 1 *Accusator uel fiscus tenetur probare defunctum commisisse crimen læsæ maiestatis ante quam bona ab heredibus auferantur.*
- 2 *Heres tenetur defuncti innocentiam defendere sed fiscus probare debet, & nisi probet eo ipso heres dicitur probasse innocentiam. Et nu. 4.*
- 3 *Iura iuribus declarantur.*
- 5 *Reus quis dicatur? & nu. 6.*
- 7 *L. fin. ff. ad leg. iul. maiest. loquitur in reo delato ante eius mortem.*

- 8 Hæres defuncto reo, & citato, tenetur purgare indicia contra defunctum facientia.
 9 Verbum, instaurari, quid significet.

QVÆSTIO XXVII.

- IGESIMOSEPTIMO quæro: dictum fuit supra q. xx. & alijs sequentibus sub hoc eod. titu. q. mortuo imputato vel accusato de crimine læsæ maiestatis post eius obitum damnatur eius memoria, & omnia eius bona fisco applicantur, & auferuntur hæredibus illius, per tex. in l. penul. & fin. C. ad leg. iul. maiest. & l. fin. ff. eodem titu.
- 1 † Quis teneatur probare, an accusator, vel fiscus delictum esse ab eo commissum qui defunctus est, an hæredibus onus probandi innocentiam defuncti? Odofre, hanc quæstio. examinat in l. eorum patrimonialia. C. de iure fisci. lib. x. vbi casum ponit, q. si is qui dicitur commississe crimen læsæ maiestatis antequam de hoc accusaretur mortuus fuerit, & fiscus ex tali imputatione velit illius bona apprehendere tanquam rei criminis prædicti, negantibus hæredibus defunctum tale crimen commississe, an fiscus dicta de negatione non obstante bona defuncti apprehendere possit? & dicit quod non: nam defunctus debet de hoc accusari, vel inquiri, & conuinci, ita q. constet ipsum huiusmodi delictum commississe. allegat tex. in l. quisquis cū l. sequent. C. ad leg. iul. maiest. & l. res quæ in controuersia. ff. eod. Ista conclusio aperte probatur per tex. in l. fi. C. eod. titu. ibi, conuicto mortuo memoria eius damnatur. Ergo patet † q. necesse est q. accusator vel fiscus probet defunctum tale crimen commississe antequam bona ab hæredibus auferantur. Huic tamen conclusioni duo iura obstare videtur: videlicet text. in l. fin. ff. ad leg. iul. maiest. ibi, nā nisi hoc crimen a successoribus purgetur hæreditas fisco vendicatur. Et text. in d. l. res quæ. ff. de iure fisci ibi, & defuncto maiestatis reo parato hærede purgare Innocentiam mortui &c. per quæ duo iura videtur, q. onus probandi innocentiam defuncti incumbat hæredi. quibus iuribus Odofr. in d. l. eorum patrimonialia, respōdet dicēdo, q. verbum, purgent, in dictis iuribus positum intelligitur hoc est defendat:
- 2 † Tenetur enim hæres defuncti innocentiam defendere: Sed fiscus probare debet, & nisi probet, eo ipso hæredes dicuntur probasse innocentiam defuncti, argumen. tex. in l. fin. ff. de bon. eorum qui ante sent. & l. conuictos C. qui test. facer. poss. & facit text. in d. l. eorum patrimonialia. & indubitate leges prædictæ præsupponunt delictum esse probatum, vel saltem vehementer esse indicatum: quia alias purgatio non requireretur, & ipsa duo
- 4 iura ita intelligi debent, quia † iura iuribus declarantur, text. enim in. d. l. fi.

C. ad leg. iul. maiest. requirit, q̄ mortuus sit conuictus ad hoc vt eius memoria damnari possit. Defunctus enim nisi contrarium probetur innocens præsumitur: nā dolum allegans illum probare debet, ideo fiscus probare tenetur. l. si. ff. de bon. eorum. Et ad tex. in d. l. ij. C. qui test. facer. poss. respondet Odofr. in d. l. eorum patrimonia col. fin. nu. 27. q̄ eo ipso hæres probat innocentiam quādo delictum non probatur. & istam opinionem sentit etiam Alberi. in d. l. fin. ff. ad leg. iul. maiest.

In ista quæstione distinguendum esse sentio: q̄ aut quis in vita non fuit de isto crimine læsæ maiestatis accusatus, inquisitus, vel denunciatus, & contra ipsum processum non fuit: & isto casu locum habeat q̄ dicitur in l. fin. C. ad leg. iul. maiest. oportet enim tunc q̄ defunctus de crimine conuincatur vt bona ab eius hæredibus auferantur, & fisco applicentur, vt ibi dicitur tex. Aut quis in vita accusatus, inquisitus, vel denunciatus fuit de tali crimine, & formato processu probatum contra eum fuerit, vel taliter inditium q̄ contra defunctum, si viueret ad torturam procedi potuisset: & isto casu locum habeant text. in d. l. fin. ff. ad leg. iul. maiesta. & text. in d. l. res quæ. ff. de iure fisci. quod manifeste patet: nam tex. in d. l. res quæ. dicit, defuncto maiestatis reo parato hærede purgare &c. et sic loquitur de eo qui reus erat. Reus t̄ autem quis non dicitur nisi formato processu cōtra eum, & postquam fuit citatus ad se defendendum, vt per Paridem de Put. in tract. de re milit. in §. cum plerunq̄. nu. 5. Ant. de Butr. in c. cum inter. de except. nam t̄ quando quis est citatus eius nomen dicitur inter reos receptum, vt per Ange. in tract. malest. in verb. ad quærelam Titij. versi. & ad de q̄ postquam: Bar. in l. is qui reus. ff. de publi. iudic. t̄ tex. vero in d. l. fin. ff. ad leg. iul. maiest. similiter loquitur in eo, qui erat reus huius criminis. patet ibi, is qui in reatu &c. Et quia reus si viueret deberet purgare indicia cōtra eum laborantia, vel ex probationibus fiendis, vel medio torturæ, ideo non mirum si hoc onus purgationis eo defuncto in hæredes trāsferatur, si defuncti bona non ad fiscum pertinere prætēdunt sed eis remanere debere. Et ista est vera intelligentia illorum iurium. Nec placet q̄ dicitur, quod hæres ex sola susceptione defensionis dicatur purgare innocentiam defuncti si non est probatum, quia istud procederet quando post obitum eius cui tale crimen imputatur contra eius memoriam incohatur processus, vt loquitur, tex. in d. l. fin. C. ad leg. iul. maiest. sed t̄ quando post formationē processus reus citatus moreretur, tunc necessaria erit purgatio hæredis, vt d. l. fin. ff. eod. titu. & d. l. res quæ. in princ. ff. de iure fisci. & in l. penul. C. ad leg. iul. maiest. ibi, nam post rei mortem crimen instaurari solere. loquitur enim de eo qui ante erat factus reus huiusmodi criminis per processum formatum contra eum verbum nanq̄ instaurari, ibi positum id indicat.

- 9 † Instaurare enim nil aliud est, quam iam cœptum denuo profœqui. facit illud Vergiliij in vij. Æneid. Certatim instaurant epulas. id est denuo ponunt. & alibi idem dicit, Instaurati animi regis succurrite tectis.

S V M M A R I V M.

- 1 Aduocatus an interuenire possit quando agitur de damnanda defuncti memoria.
2 Hæredes post obitum defuncti, de cuius memoria damnanda agitur, possunt instare quòd procedatur ad sententiam super defuncti innocentia, quoniam eorum interest.

Q V A E S T I O XXVIII.

- 1 IGESIMO OCTAVO quæro: an quando agitur de damnanda defuncti memoria imputati de crimine læsæ maiestatis interuenire possit Aduocatus ad defendendam rei memoriam? Et videbatur dicendum quod non: quia pro reo criminis læsæ maiestatis Aduocati interuenire non possunt, ut vidimus supra quæst. iij. Hanc quæstionem examinat Præposit. in c. si quando. col. iij. verlic. & per prædicta ij. q. vi. & ibi dixit, quod in hoc casu, ex quo non agitur de imponenda pœna ordinaria pro crimine isto, nec locum habeant rationes per quas alias in criminalibus defensor interuenire non possit, poterit defensor accedere pro defuncto qui se personaliter tueri non potest. adducit Bald. in l. reos. in fin. C. de accusatio. & Alberi. in l. seruum. s. publice. ff. de procurator. & in rubric. C. de hæret. qui attestatur, quod ita seruatum fuit tempore Clementis Papæ v. quando Philippus Rex Franciæ volebat, quod damnaretur memoria Bonifacij viij. Pontif. maxi. tanquam hæretici. facit text. in l. iij. s. fin. cum sequen. ff. de liberal. causa. & l. non tantum. de appella. Et plura ad hoc adducit Præposit. loco præallegato quæ videre poteris quia eius dicta transcribere potius esset laboriosum quam subtile. Confirmatur conclusio prædicta: quia cum tractetur post obitum defuncti solum de auferendis defuncti bonis ab eius hæredibus, illi citandi sunt, ut vidimus supra quæst. xx. proxima præcedent. Ideo absurdum esset dicere quòd tali casu defensor interuenire non posset pro eis, cum nullo iure id prohibitum inueniatur: sicuti statutum est quando ad pœnam ordinariam contra viuentem pro hoc crimine proceditur. Sed quæro: † an hæredes post obitum defuncti, de cuius memoria damnanda agitur, instare possint, pro eorum interesse, pro purganda innocentia ipsius defuncti, quod procedatur ad sententiam super rei innocentia iam defuncti: & dicas, quod sic, ita voluit Ioan. de Plat. in l. eorum patrimonija colum. i. nume. 3. C. de iure fisc. libro x. pro quo

quo dicit esse casum singularem in l. filio. s. seia. ff. de admō. legat. facit text. in l. fin. ibi, nam nisi hoc crimen a successoribus purgetur & c. ff. ad leg. iul. maieft. Interest enim hæredum defuncti, q̄ ex quo accusata est defuncti memoria fiat absolutio.

S V M M A R I V M.

Quanto tempore duret ius accusandi in crimine læsæ maiestatis?

- 1 Ius accusandi in criminalibus durat annis. xx.
- 2 Accusatio in crimine apostatatus durat perpetuo dum uiuit apostata, & post eius obitum durat quinquennio.
- 3 In crimine suppositi partus perpetuo agi potest. Idem in crimine parricidij. nume. 4. Et in crimine læsæ maiestatis. nume. 5.
- 6 Accusatio peculatus quinquennio tollitur.
- 7 Accusatio iniuriarum anno tollitur.
- 8 Si per statutum assignetur certum tempus ad accusandum, ultra illud tempus inquiri non potest.

Q V A E S T I O XXIX.

IGESIMONONO quæro: vidimus supra q. xiiij. hoc eod. tit. quanto tempore duret ius inquirendi de crimine, & fuit conclusum q̄ annis. xx. per text. in l. quærela. s. falsi. C. de fals. & supra q. xxiij. tractauimus quāto tempore duret ius accusandi memoriā defuncti pro crimine læsæ maiestatis, & dictum fuit quod durat quinquennio, restat videre quanto tempore duret ius accusandi in hoc crimine?

Breuiter dicas, † q̄ ius accusandi in criminalibus durat annis. xx. hoc enim tempotis spatium regulariter criminales actiones tolluntur. text. est in d. l. quærela: & in l. ait prætor. ff. ad leg. Aquil. Ita communiter tenent docto. in d. l. quærela: ubi Barto. Angel. & Salicet. & habetur per Ioannem Franciscum Balb. in tract. suo de præscript. in secunda parte iij. part. princip. in versicu. secundo quæro, versicul. amplia istam. idem voluit in d. l. quærela Cyn. & Odofred. ibidem in versicul. Or signori, Fallit ista conclusio † in crimine apostatatus: quia dum uiuit apostata accusatio perpetuo durat. l. ij. & l. apostatarum. C. de apostat. post obitum vero apostate durat quinquennio tantum. Item fallit, † in crimine suppositi partus, de quo perpetuo agi potest l. qui fa sam. s. i. ff. ad leg. Cornel. de fals. Item fallit, † in crimine parricidij l. fin. ff. de parricid. Et habetur per Bonifac. de Vitellin. in tract. suo

malefic. in rubric. de inquisitio: & earum formi. colum. fin. idem puto di-
 5 cendum † in crimine læsæ maiestatis, q; scilicet. durāte vita eius qui di-
 ctum crimen commisit etiam vltra annos. xx. accusatio fieri possit propter
 criminis atrocitatem. faciunt dicta supra quæstio. xiiij. nec obstat text. in d.
 l. quærela ibi, sicut cætera quoq; fere crimina: quia crimen læsæ maiesta-
 tis de se requirit specialem mentionem. facit, quia statutum concedens ge-
 neralem abolitionem criminum, non comprehendit crimen læsæ maiesta-
 6 tionibus. Accusatio † vero peculatus quinquennio tollitur, vt not. in l. fi.
 7 ff. de crim. pecul. Et † accusatio iniuriarum anno tollitur. in tit. de iniur. in
 fin. & habetur per Odo. in d. l. quærela. in fin. Alexand. in l. ita demum.
 8 ff. de procurato. & Petr. de Anchar. in consilio. cxc. Et scias † quod si per
 statutum assignetur certum tempus ad accusandum, vltra illud tempus
 inquiri non poterit de delicto. Bar. in d. l. quærelam.

FINIS LIBER PRIMVS

XIX OCTAVO

LIBER PRIMVS. TRAC. II. DE INQUISITIONE. DE CRIMINE LAESAE MAIESTATIS. DE CRIMINE PECULATI. DE CRIMINE INIURIAE. DE CRIMINE PROCURATORII. DE CRIMINE FALSIFICATIONIS. DE CRIMINE REPTATIONIS. DE CRIMINE CALUMNIAE. DE CRIMINE CONSPIRATIONIS. DE CRIMINE HERESY. DE CRIMINE SCHISMATIS. DE CRIMINE SIMONIAE. DE CRIMINE USURAE. DE CRIMINE ADULTERII. DE CRIMINE FORNICATIONIS. DE CRIMINE RAPTUS. DE CRIMINE FURTI. DE CRIMINE VIOLATIONIS. DE CRIMINE OBSCENITATIS. DE CRIMINE SODOMITICIS. DE CRIMINE MAGICIS. DE CRIMINE SUPERSTITIONIS. DE CRIMINE ENTHUSIASMIS. DE CRIMINE VANDALITATIS. DE CRIMINE PARRICII. DE CRIMINE REGICIDII. DE CRIMINE TREASONIS. DE CRIMINE OBSCENITATIS. DE CRIMINE SODOMITICIS. DE CRIMINE MAGICIS. DE CRIMINE SUPERSTITIONIS. DE CRIMINE ENTHUSIASMIS. DE CRIMINE VANDALITATIS. DE CRIMINE PARRICII. DE CRIMINE REGICIDII. DE CRIMINE TREASONIS.

78

HIERONYMI GIGANTIS

IVRISCONSULTI FORO

SEMPRONIENSIS DE CRIMINE

LÆSÆ MAIESTATIS.

LIBER SECVNDVS.

QVI ACCVSARE POSSINT IN

CRIMINE LÆSÆ MAIESTATIS.

S V M M A R I V M.

An Forensis admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis?

- 1 Forensis in crimine publico non admittitur ad accusandum.
- 2 Stante statuto q. quilibet accusare possit, non admittitur forensis ad accusandum.
- 3 Si iniuria fiat sacerdoti quilibet de talem accusare poterit.
- 4 Forensis in crimine læsæ maiestatis admittitur ad accusandum.

Q V A E S T I O I.

PRIMO quæro: an forensis admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis? videtur dicendum quod non, quia crimen læsæ maiestatis est crimen publicum l. i. ff. de pub. iudic. facit tex. in c. ius publicū iuncta glos. i. dist. 8. publica autem. instir. de public. iudic. forensis t̄ autem in crimine publico non admittitur ad accusandum, vt tenet

- 1 glos. in l. is qui, reus. ff. de pub. iudic. & Angel. in rubric. ff. de publi. iudic. quia, cum sit forensis, sua non interest etiam ratione patriæ. facit pro ista opinione text. in l. in provinciali. in §. fin. ff. de oper. nou. nunciat. vbi Paul. de Castr. per illum tex. dixit, t̄ q̄ stante statuto, q̄ quilibet accusare possit, q̄ forensis non admittitur ad accusandum. & laso. ibi ad hoc allegauit Bald. qui hanc opinionem tenuit in c. ex parte adæ de testibus. col. ij. vers. dicit. Bar. ad idem facit, t̄ quod voluit Bald. & Paul. de Castr. in l. i. §. huius studij. ff. de iusti. & iure. vbi dixerunt, q̄ si iniuria fiat sacerdoti quilibet de populo talem accusare poterit, dummodo sit de populo illius loci. quod sequitur etiam Præposit. in summa ij. q. viij. Contrarium tamen dicas te-

V ij

nuisse Imol. in l. i. ff. de publi. iudic. Immo & Angel. in l. si quis. ff. de priuat. delict. vbi in indiuiduo tenet, q̄ forensis accusare poterit, & idem tenuit Angel. in tract. malefi. in verb. ad quærelam Titi, in versu. in crimine autem publico, de quo tamen late tradit, idem. Ang. in tract. malefi. in verbo, che hai tradito la tua patria, in versu. in crimine autem publico: & ibi in addit. Sed † quicquid dicant in hoc doct. in crimine læsæ maiestatis forensis admitti ad accusandum censeo; nam in isto crimine omnes admittuntur ad accusandum etiam alias prohibiti, vt per Angel. in d. suo tract. de malefi. in d. verb. che hai tradito la tua patria. in versu. quæro quis possit accusare. facit text. in l. famosi. ff. ad leg. iul. maiest. Quinimmo, ex quo hoc crimen publicum est, non solum ciuis, sed etiam forensis ad accusandum admitti debet, Bar. in d. l. is qui reus, & ibi Imol. super glos. fin. & Angel. in d. tract. in verb. ad quærelam Titi, in d. versu. in crimine autem publico.

S V M M A R I V M.

- An mulier admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis?
- 1 Mulier ad accusandum non admittitur nisi suam vel suorum iniuriam prosequatur regulariter.
 - 2 Mulier admittitur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis.
 - 3 Fulvia mulier coniurationem Catilinæ detexit.
 - 4 Mulier admittitur ad accusandum in lege Iulia de anona.
 - 5 Mulier admittitur ad accusandum suspectum tutorem.
 - 6 Mulier admittitur ad accusandum eum, qui falsum commisit circa testamentum licet ad eam vel ad alios suos non pertineat.
 - 7 Mulier admittitur ad accusandum in crimine hæresis.
 - 8 Mulier accusat sacrilegum.
 - 9 Mulier admittitur ad accusandum in crimine simoniæ.
 - 10 Mulier admittitur ad accusandum pastorem bona Ecclesiæ dilapidantem.
 - 11 Commater accusare potest occisorem compatris sui.
 - 12 Mulier in casibus, in quibus potest accusare, tenetur de iure ciuili inscribere se ad poenam talionis: secus hodie.

Q V A E S T I O I I.

SECUNDO quæro: an mulier admittatur ad accusandum in hoc crimine læsæ maiestatis? videtur prima facie dicendum q̄ nō, ratione fragilitatis sexus l. de crimine. C. qui accusar. non poss. † vbi, mulier ad accusandum non admittitur, nisi suam vel suorum iniuriam prosequatur l. ij. ff. de accusatio, & habetur per Ang. in tract. suo. malefi.

in verbo, ad quærelam Titij in versu. Et licet in supradictis, & per Præpo.
in c. prohibentur in principi. ij. q. i. & ibidem Ioan. de Turre. Cremat. col. i. in
versu. prohibentur, ad idem tex. in l. senatus. C. qui accusar. non poss. l. i. &
ibi Ang. ff. de accusatio. prædicta tamen regulariter procedunt. Attamen
2 † secus est in crimine læsæ maiestatis, in quo mulier admittitur ad accusan
dum Specul. in tit. de accusat. s. i. versu. item q̄ est mulier. Hippoly. Marfil.
præceptor meus in l. de minore, in princ. col. ij. versu. & subdit etiam. ff. de
3 quæstio. probatur ista conclusio in l. in quæstionibus. ff. de accusatio. & vi.
q. i. c. nullus, & hoc tenuit etiam glos. in verb. prosequatur, in d. l. de crimi
ne, & ibi Bar. vbi glos. dixit, † q̄ Fulvia mulier coniuratione Catilinæ de
4 textit, facit tex. in l. in quæstionibus. ff. ad leg. iul. maieft. ad idem est glos. in
l. ij. in verb. testamentaria ff. de accusatio. & tex. in c. certis de causis s. in di
gestis. xv. q. iij. vbi tex. in versu. in quæstionibus, dixit, q̄ Iulia mulier con
iurationem Sergij Catelinæ detexit, & Marcum Tullium Consulem in iu
dicium eius instruxit, idem dicitur in d. l. in quæstionibus, vbi dicitur Ful
5 uia non Iulia. & Petr. Andr. Gammarus in sua glos. supra Constit. Iulij ij.
Pont. Maxi. de simoniaea Ellect. Papæ. dicit illam fuisse Iuliam non Ful
6 uiam, Secundo † fallit supradicta conclusio, q̄ mulier non admittatur ad
accusandum in l. Iulia de annona in qua mulier ad accusandum admittitur.
7 l. fin. in fin. ff. ad leg. iul. de Annon. Tertio † fallit in accusatione suspecti tu
toris: nam ibi mulier admittitur. s. consequens. Instit. de suspect. tutor. l. i. s.
8 consequens. ff. de suspect. tutor. Quarto † fallit quâdo mulier accusat eum
qui falsum commiserit circa testamentum, licet ad eam vel ad alios suos
non pertineat: id enim speciale est propter criminis immanitatem, vt dixit
9 glos. in d. l. ij. in verb. testamentaria. ff. de accusat. Quinto † fallit in crimine
hæresis. l. Manicheos, C. de hæret. c. vergentis, de hæretic. Sexto † fallit in
10 crimine sacrilegij l. si quis in hoc genus. C. de episc. & cleri. & ij. q. i. c. in pri
mis. Septimo † fallit in crimine simoniæ. l. si quemquam. C. de episcop. &
11 cleric. Octauo † fallit quando Pastor Ecclesiæ bona Ecclesiæ dilapidat. c.
licet heli, de simon. hos omnes casus enumerat Specul. in tit. de accusat. in
12 fin. & Salic. in d. l. de crimine. C. qui accusar. non possunt. Nonio † fallit in
Comatre, quæ accusare potest occisorem Compatriis sui, de quo Andr.
Barba. in c. corā. col. vi. versu. Ego adduco. de offic. deleg. vbi approbat di
ctum Bal. hoc tenētis in l. i. C. qui accus. nō possunt. Et circa prædictos casus,
q̄ mulier possit accusare, idē dixit Præpo. in c. phibetur. ij. q. i. col. ij. versu.
vlti. quæro. & Ang. in tract. malest. in verb. ad quærelā Titij. versu. & licet
in supradictis, vbi Augus. et Hier. in additio. Mulier tñ in casibus, in qui
bus ad accusandū admittit, inscribere se debet de iure ciuili ad poenā taliōis,
alias nō admitteretur. d. l. de crimine. C. qui accus. nō pos. Ang. in d. tract.

de malefi. in prædicto verbo ad q̄relā Titij. in versic. & licet in supradictis. Secus autē est de iure canonico, de quo habes glo. xv. q. iij. in c. de crimine. & ij. q. i. c. mulierem. idem tenuit glos. ij. q. viij. & glos. in c. super his. de accusatio. & Alberi. in d. l. de crimine. Sed (vt alias dixi) hodie pœna rationis recessit ab Aula, nec seruatur de consuetudine.

S V M M A R I V M.

An frater in crimine læsæ maiestatis admittatur ad accusandum fratrem?

- 1 Regulariter fratri fratrem non permittitur accusare.
- 2 Frater dicitur quasi fere alter.
- 3 Frater Naturalis tantum non admittitur ad accusandum fratrem.
- 4 Frater, qui suam uel suorum iniuriam prosequitur, admittitur ad accusandum fratrem etiam in crimine capitali.
- 5 Frater in crimine læsæ maiestatis fratrem accusat.

Q V A E S T I O I I I.

- 1 QVÆRTIO quæro: an frater in hoc crimine læsæ maiestatis admittatur ad accusandum fratrem? Dicas, † q̄ regulariter fratri fratrem non permittitur accusare. l. magnum. C. qui accus. non poss. & est ratio sanguinis coniunctio, quæ immutabilis est l. ius sanguinis. ff. de reg. iur. † dicitur enim frater quasi fere alter. idem habetur per Io. de Anan. in c. accusasti. in versic. nunquid autem frater, de accusat. hoc tamen videtur locum habere in magnis delictis, secus in leuibus. l. sororem. C. qui accus. non poss. † idem dicendum erit in fratre naturali tantum: vt not. Salic. in d. l. magnum, & ita voluit Angel. in tract. malefi. in verbo ad quære
- 4 lam. versic. quinto repellitur. Fallit † tamē in fratre, qui suam vel suorum iniuriam prosequitur: tunc enim frater ad accusandum fratrem admittitur etiam in crimine capitali, sicuti de matre dicitur in l. propter. & in l. si sororem. C. qui accus. non poss. Specul. in titu. de accusatore. s. i. versicu. Item q̄ est frater. August. de Arim. in addit. ad tract. Angel. de malefi. in additione super d. versic. quinto repellitur. Corroboratur dicta conclusio, q̄ frater non admittatur ad accusandum fratrem in crimine capitali: nam vt supra diximus secundum Aulum. Gel. lib. xij. no. ct. atticarum. frater dicitur quasi fere alter. Et Salustius in Iugurta sic inquit, quis autem amicior quam frater fratri: aut quem alienum fidum inuenies, si tuis hostis fueris? facit illud Pauli ad Hæbreos, c. xij. Charitas fraternitatis in vobis maneat.

1 Dicas † tamen secus esse in crimine læsæ maiestatis: nam in isto crimine frater fratrem accusat, vt voluit specul. in d. titu. de accusat. s. i. in d. versicu. Item q̄ est frater: allegat text. in l. penul. C. de accusatio. idem tenuit magnus criminalista. D. Hippoly. Marsil. præceptor meus, in l. de minore. in princ. col. i. nume. 3. ff. de quæstio. & Placent. in tract. suo de acufa. publi. iudic. titu. ij. nume. 7.

S V M M A R I V M.

An infamis admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis?

- 1 Infamis regulariter ab accusando repellitur.
- 2 Infamis admittitur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis, etiam quod sit damnatus de crimine publico.
- 3 Infamis non potest accusare inimicum suum, etiam in crimine læsæ maiestatis.

QVÆSTIO IIII.

VARTO quæro: quid dicendum de infami, an ad accusandum in hoc crimine admittatur? Dicas † infamem regulariter ab accusando repelli, l. qui criminis. C. qui accus. non poss. Et ratio dicitur esse propter præsumptam calumniam. Regula. semel malus. de regu. iur. in vi. l. Cassius. ff. de senat. Cyn. in d. l. qui criminis, aliam addit rationem: quia si is qui accusat non probat perdit famam l. fin. C. de accusat. sed infamis, cum iam famam amiserit, eam amplius perdere non potest. l. cognitionum. s. i. ff. de var. & extraordi. crimin. l. ij. C. vt infra cert. temp. idem dicit Ioan. de Turre Cremat. in c. in primis. col. ij. vers. nam infames. 2 ij. q. i. Fallit † tamen ista regula in crimine læsæ maiestatis, in quo infamis admittitur ad accusandum. Ange. in tract. de malef. in verbo, & ad quærelam. versic. sexto ab hac accusatione. & rex. de hoc clarus in l. famosi, & ibi Bart. & omnes. ff. ad leg. iul. maieft. idem Bart. in l. in quæstionibus. ff. ad leg. iul. maieft. Et hoc procedit etiam in damnato de crimine publico. Angel. in prædicto tract. in verb. Che hai tradito la tua patria. in versicu. quæro quis possit accusare. idem voluit Angel. in l. qui iudicio. ff. de accusatio. & vide August. de Arimino in addit. ad Angel. in d. tract. super d. versic. quæro quis possit accusare. Erit ergo firma conclusio q̄ in hoc crimine læsæ maiestatis infamis admittitur ad accusandum. 3 Istam † conclusionem limita tamen non procedere, quando infamis esset inimicus illius quem accusat; nam tunc non admitteretur ad accusandum, etiam in hoc

crimine. ita voluit Angel. in d. l. famosi. in princ. in versicu. in textu ibi. ff. ad leg. iul. maiest. inimicus enim repellitur ab accusando in isto crimine. vt infra q. vi. proxime sequent.

S V M M A R I V M.

An socius criminis admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis.

- 1 Socius criminis non admittitur ad accusandum regulariter.
- 2 Socius criminis admittitur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis, in crimine simonia. nu. 3. & in crimine hæresis. nu. 4.
- 3 Socius criminis effectus inimicus nõ admittitur ad accusandũ in crimine læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O V.

- VINTO quæro: iure cautum est, q̄ socius criminis non admittatur ad accusandum l. si filium. C. de liberal. causa, xv. q. iij. c. nemini, Gandi. in tract. suo de malefi. in rubric. qui poss. accusar. in vers. item q̄ est socius. Specul. in tit. de accusat. §. i. vers. item repellitur qui fuit socius. Bald. in rubric. C. qui accus. Ange. in tract. malefi. & ibi August. in addit. in ver. ad quærelam Titij. versicu. Decimonono repellitur, Alex. in
- 2 confi. 127. in iij. volum. Ista conclusio regulariter procedit: Fallit tamen in crimine læsæ maiestatis, vt voluit Ioan. de Turr. Cremat. in c. si quis ij. col. vers. respondeo. distinct. lxxix. ad idem est tex. in c. veniens, el. i. & ibi glos. de test. & not. in l. fin. C. de accusat. Alberi. in l. famosi. ff. ad leg. iul. maiest. & ibi Angel. tex. in c. quæro ergo. §. verum. vi. q. i. & in c. i. de confes. & c. si quis Papa. & ibi glos. lxxix. Distinc. idẽ voluit August. in tract. malefi. Ange. in sua addit. vers. prædicti. Decimonono. idem tenuit etiam Ioan. Igneus. in sua disputatione, an Rex Franciæ recogn. Imper. nu. 120.
 - 3 Secundo t fallit in crimine simoniæ vt voluit Turre Cremat. in d. c. si quis, & est expressum in Constit. Iulij ij. de simoniac. Ellect. Pontifi. Ter-
 - 4 tio t fallit prædicta conclusio in crimine hæresis, vt dixit idem Turre Cre-
 - 5 mat. loco præallegato. Iam conclusionem t limitarem non procedere, quando socius criminis esset effectus inimicus accusati, per ea quæ dixi supra q. iij. prox. præcedenti in fin. & quæ dicuntur in q. vi. prox. sequen.

S V M M A R I V M.

An inimicus admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis

- 1 Inimicus regulariter ad accusandum non admittitur.

- 2 Crimina per testes non per accusatorem probantur.
- 3 Inimicus in crimine læse maiestatis repellitur ab accusando.
- 4 Idem in criminibus exceptuatis, ac in notorijs. nu. 6.
- 5 Inimicus repellitur ab obijciendo crimen per uiam exceptionis.
- 7 Inimicus, qui prohibetur accusare, an denunciare possit.
- 8 Inimicitia ad repellendum accusatorem qualis esse debeat.
- 9 Vbi agitur de repellendo, a premio sufficit quælibet odiositas qualitercunq; concepta.
- 10 Inimicitia capitalis, quot, & quibus modis dicatur.
- 11 Inimici amicus, repellitur ab accusando: & quomodo intelligatur.
- 12 Complices dicuntur qui sunt consortij ad malum non ad bonum.
- 13 Inimicus admittitur ad accusandum de hæresi, stricto modo sumpta.
- 14 Quod committitur in diuinam religionem in omnium infertur iniuriam.

Q V A E S T I O V I.

EX TO quæro: an inimicus accusare possit? Dicas, quod videtur dicendum prima facie q̄ sic: quia admittitur infamis, qui alias repellitur, vt dixi supra q̄ iij. proxima præcedente. Item admittitur ad accusandum in hoc crimine socius criminis, vt vidimus in proxima præcedenti q̄. contra rium dicas: † quia inimicus regulariter ad accusandū non admittitur. c. per tuas. de simon. §. si vero quis odiosus. In au. c. de test. In ff. de excusat. tuto. §. inimicitia. ij. q. v. c. accusatores. Ioan. de Turre. Cremat. in c. in primis. col. ij. nu. 8. ij. q. i. Abb. tamen. in c. licet heli. colum. ij. versic. vlti. collige. de simon. dixit, in iure ciuili non reperiri inimicum accusare nō posse. & videtur tenere, q̄ inimicus accusare possit, & rationem assignat, quia † crimina per testes non per accusatorem probantur, ideo facilius admittitur accusator quam testis. Idem tenuit Abb. in c. i. in versic. circa tertiam & vltimam. de accusatio. Imol. in l. is qui reus. ff. de publi. iudic. tenet opinionem Abbatis de iure ciuili, secus dicit esse de iure canonico. idem dixit Fely. in c. i. col. ij. versicu. vtrum inimicus. de accusatio. allegat. c. meminimus. & c. cum oporteat. eod. titu. ad idem est tex. in c. accusatores. el. i. ij. q. v. ad idem tex. in c. cum P. Manconella. de accusatio. Bal. tamen & Angel. in d. l. is qui reus, tenent inimicum repelli ab accusatione. Et idem tenuit Angel. in tra. malef. in verb. ad quærelam Titij. vers. vigesimo repellitur, & ibi August. in addit. Dicas † q̄ in crimine læse maiestatis non est dubium inimicum ab accusando repelli, ita tenuit Specul. in tit. de accusatio. in i. §. versic. fin. in fine per tex. in c. per tuas. de simon. idem in titu. de accusatio. in ij. parte. in §. ij. in versic. i. Angel. in l. qui accusare. ff. de accusat. ini-

- micus enim capitalis non accusat. Præposit. in c. episcopis. in versicu. in ea
 glos. ibi. ij. q. i. & idem in c. in primis. §. quia ergo. col. i. in versicu. Nota q̄
 inimicus. ij. q. i. ad idem facit tex. in c. accusatores. el. i. ij. q. v. Et q̄ inimicus
 non admittatur ad accusandum in hoc crimine tenuit etiam Alberic. in l.
 famosi. in versicu. conspiratores tamen. ff. ad leg. iul. de adulter. & ibidem
- 4 Angel. in princ. vbi dixit. q̄ in criminibus exceptuatis inimici ad accu-
 sandum non admittuntur. per tex. in c. per tuas. extra de simon. idem tenuit
 August. de Arim. in addit. suis ad tra. ct. Ange. de malefic. in verbo. ad
 querelam Titij. in addit. quæ incipit. tu autem in hac materia: versic. tene
 tamen menti. Quinimmo in inimicus repellitur etiam ab obijciendo crimē
 per viā exceptionis. vt est tex. in d. c. meminimus. de accusat. Talis. n. volū-
 taria obiectio accusationē sapit. vt not. in c. exhibita. de iudic. & per Innoc.
 in c. Dudū. de elect. ita dixit Præpo. in c. accusatorib. in l. not. ij. q. v. idē vo-
 luit Archid. in d. c. accusatores. el. i. ij. q. v. et Spec. in tit. de accusat. in versi-
 6 itē cū inimico. Amplia p̄dictā cōclusionē. q̄ inimicus ab accusādo repel-
 latur. vt procedat etiam in notorijs. secundū Roma. in consi. 3: 4. in p̄posi-
 ta consultatione. & Alex. in consi. 125. vbi inquisitione formata. col. fin.
- 7 in fi. in iij. volū. ad idem est text. in c. nulli episcoporum iij. q. v. Sed in quid
 dicemus de inimico qui accusare prohibetur. an saltem poterit denuncia-
 re: Decisio huius dubij pendet ab illa quæstione. vtrum prohibitus accu-
 sare possit denunciare: in qua Io. Andr. & Archid. in c. indemnitatibus. §.
 i. de elect. in vi. dixerunt q̄ sic. & idem voluit Bal. in l. C. si tut. nō gesser.
 per illum tex. ad q̄ facit q̄ tradit Ang. in l. quæsitum. ff. de in ius. vocand.
 istum articulum examinat seriose Præposit. in c. i. ij. q. viij. col. 2. in versi-
 8 an prohibitus accusare. nu. 149. vbi facit longam distinctionem. vide ibi
 per eum. Qualis in autem debeat esse inimicitia ad repellendū accusatorem
 tradunt do. cto. in d. c. accusatores. & vide per Angel. in tract. de malefic.
 in d. verbo ad querelam. In versic. vigesimo repellitur inimicus. & ibi Au-
 gust. in addit. in quibus locis concludunt. ex inimicitia capitali repelli quem
 ab accusando: allegat Angel. loco præalleg. not. in l. labeo. ff. de arbitr. &
 in l. inimicitia. ff. de his. quib. vt indign. & l. iij. §. fi. & ibi Bar. ff. de adimen-
 9 legat. idem voluit Ioan. de Anna. in c. repellatur. versic. Vtrum autem quæ-
 libet inimicitia. de accusatio. vbi refert opin. Vincentij. q̄ sola capitalis ini-
 micitia repellat accusantem: quod dicit verum esse vbi agitur de repellendū
 10 do inimicum. a iure communi. vt in l. licet ff. de arbitr. sed in vbi agitur de
 repellendo a præmio. sufficit quælibet odiositas qualitercunq̄ concepta:
 allegat rex. in l. testamento centurio. ff. de manu. testam. & l. Iulius. ff. de le-
 gat. ij. Quot in autē. & quibus modis dicatur capitalis inimicitia: vide Fely.
 in c. cum oporteat col. iij. de accusat. vbi etiam ponit quid dicendum de ini-

- mico reconciliato, de quo etiam habetur p̄ doct. in c. accusatoribus. iij. q. v.
- 11 Et non solum inimicus repellitur ab accusando, sed † etiam amicus inimici: ita dixit Ioan. de Anna. in d. c. repellantur in princ. allegat q̄ habetur in c. accedens el. ij. vt lit. non contest. vbi probatur, q̄ inimicitia extenditur ad tertiam personam, subdens q̄ regulariter ista materia non est multum extendenda, vt not. Innoc. in c. insinuāte, de off. deleg. & istud quod dictū est de amico inimici, intellige de cohabitante cum inimico cohabitatione continua: secus si modico tempore, pro id q̄ habetur in l. licet. s. in factum actio. ff. Naut. caup. stabul. ita dixit Ioan. de Anna. loco proxime allegato, vide Præpōsit. in d. c. accusatores. in fin. iij. q. v. Fely. autem in c. cum oporteat col. iij. in versi. Nota sexto. dicit, q̄ eo ipso q̄ quis conuersatur cum inimico meo, inimicus meus præsummitur: ideo dicit, q̄ non solum cohabitantes cum inimico meo, vt in d. c. repellantur admitti non debēt ad ac-
 - 12 cusandum, sed etiam conuersantes, & etiam complices. Subdens, q̄ † complices dicuntur qui sunt consocij ad malum, & non ad bonum. Conclusio-
 - 13 nem † supradictam, q̄ inimicus ab accusando repellatur, limita non procedere in hæresi stricto modo sumpta: quia tūc d̄f̄ prosequi suā vel suorū in-
 - 14 iuriā † q̄. n. cōmittitur in diuinā religionē in omniū infertur iniuriā l. manicheos. C. de hære. ita voluit Frācis. Ep̄s Squillacēsis in trac. d̄ fide cato. c. 51.

S V M M A R I V M.

An pupillus admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis ?

- 1 Pupillus regulariter non admittitur ad accusandum.
- 2 Pupillus cum auctoritate tutoris admittitur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis.
- 3 In crimine læsæ maiestatis oēs admittuntur ad accusandū, qui alias accusare prohibentur.

Q V A E S T I O VII.

- 1 E P T I M O q̄ro: an pupillus accusare poterit? Dicas, q̄ regulariter nō admittitur ad accusandū. l. i. & ij. ff. de accusat. c. prohibetur. ij. q. i. l. i. C. de fals. monet. iij. q. iij. c. inuiti. et per Bar. in d. l. ij. s. pupillus. ff. de accusatio. Ang. in trac. malef. in verb. & ad quærelā Titij. in versi. Duodecimo prohibetur Pupillus, idē voluit Io. de Turr. Cremat. in c. prohibetur. col. i. in versi. prohibentur. ij. q. i. & est ratio propter fragilitatē ætatis, et carētiā intellectus, vt dixit Ang. in d. tract. malef. in p̄alleg. vers. in prin. Dicas, † q̄ in crim. læ. maie. pupillus ad accusandū admittitur cū auctoritate tutoris: ita voluit Specu. in tit. de accusat. s. i. in vers. itē excipitur, q̄ est Pupillus, allegat tex. in l. clarum. C. de auctor. præstand. idē dixit Gadi. in suo tract. malef. in rubr. qui accusare possunt. col. i. in versicu. item in crimine læsæ maiestatis, facit, quia † in isto crimine

omnes admittuntur ad accusandum, qui alias accusare prohibiti sunt, vt voluit Angel. in d. tract. de malef. in verbo, che hai tradito la tua patria. in versicu. quæro quis possit accusare, in princ. ad idem facit text. in l. famosi. ff. ad leg. iul. maiest. vbi Angel. in princip. dixit, quod etiam prohibiti accusare de crimine publico admittuntur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis.

S V M M A R I V M.

An filius admittatur ad accusandum patrem in crimine læsæ maiestatis?

- 1 Pater a filio accusari non potest.
- 2 Filios castigatores esse parentum suorum lex erubescit.
- 3 Filius admittitur ad accusandum patrem in crimine læsæ maiestatis propter criminis immanitatem.
- 4 Filius tenetur indicare patrem contra imperium uel Rempublicam machinantem.
- 5 Castrorum disciplina est antiquior quam liberorum charitas.
- 6 Pro patria pater in filium, & filius in patrem, insurgere debet.
- 7 Filius accusans patrem de crimine læsæ maiestatis (si cū ueritate procedat accusatio) ingratus non dicitur.
- 8 Vasallus sciens patrem suum uelle grauiter delinquere contra dominum suum, contra quem non committitur crimen læsæ maiestatis, & non reuellans eum non perdit feudum: secus si alius præter patrem.
- 9 Maior est fidelitas quam filius præstare domino feudi tenetur, quam patri.
- 10 Obligatio filij erga patrem est de iure naturali & diuino.
- 11 Obligatio feudatarij erga dominum feudi est de iure ciuili.

Q V A E S T I O V I I I.

- CTA VO quæro: an filius admittatur ad accusandum patrem in hoc crimine læsæ maiestatis? Et dicendum videtur quod non: quia † pater a filio accusari non potest. l. iniquum. C. qui accus. non poss. l. qui accusare. ff. de accusatio. † Erubescit enim lex filios castigatores esse parentum suorum. s. sed quod sancitum in auct. de nupt. colū. iij. l. cum oportet. C. de bon. quæ liber. præsertim ne videantur filij sanguinem suum tradere, quem excusare tenentur. l. i. ff. de bon. eorum. qui ante sent. mort. sibi consciuer. & l. fin. ff. de popul. actio. facit tex. in c. xvij. Leuit. vbi dicitur, turpitudinem patris tui & matris tuæ non discooperies. Dicas tamen, † quod tantæ immanitatis est hoc læsæ maiestatis crimen, quod filius ad accusan-

dum patrem admittitur. Ita tenuit Ioan. Igneus. in sua disputatione, an Rex Franciæ recognoscat Imperatorem: allegat text in l. famosi. ff. ad leg. iul. maieft. & l. hi quos. ff. de accusatio. l. vix certis. ff. de iudic. l. si. C. ad leg. iul. maieft. & hanc suam conclusionem comprobat hac etiam ratione: quia si hoc casu licitum est filio patrem occidere, (de quo inferius loco suo dicā) a fortiori licebit filio patrem accusare, & sic via iuris contra eum vti. facit

4 pro ista opinione id t̄ quod voluit Andr. de Iser. in c. i. s. præterea in princ. in tit. quæ fuit prima caus. benefi. amittend. in vsib. feud. vbi dixit, q̄ filius tenetur indicare patrem contra Imperium vel Rempublicam machinan-

5 tem, allegat Tulum lib. iij. de offic. vbi dixit, q̄ t̄ castrorum disciplina est antiquior quam liberorum charitas. l. postliminium. s. filius. ff. de capt. & postlim. reuers. ad idem dicas facere, q̄ rursus dicit idem Cicero in eodem lib. iij. officiorum. cuius hæc sunt verba: Quid si Tyrannidem occupare, si patriam prodere conabitur pater, silebit ne filius? Immo vero obsecrabit patrem ne id faciat: si nil proficiet, accusabit: minabitur etiam ad extremum: si ad perniciem patriæ res spectabit, patriæ salutem anteponet salutis patris. facit ad hoc glos. in c. i. in verb. & Christiani. de conuers. infideli.

6 quæ dixit, t̄ q̄ pro patria pater in filium & filius in patrem insurgere debet. t̄ Nec propterea filius de hoc crimine patrem accusans ingratus dicitur, si cum veritate procedat accusatio, ita dixit notanter Math. de Afflict. in c. i. in s. & bona committentium col. iij. versi. & scias q̄ tanta. nu. 41. in tit. quæ sint regal. in vsibus feud. de quo dicit esse glos. in consti. regni. quæ incipit Inconfutilem. de hæret. in verb. flammaram. Vnum tamen not. dignum non omittam, t̄ q̄ si vassallus sciuit patrem suum velle grauiter delinquere contra dominum suum, contra quem non committitur crimen læsæ maiestatis, si hoc non reuellet domino feudi non debet propterea feudum perdere: sed si alius præter patrem volebat dominum suum interficere, vel contra eum grauiter delinquere, tenetur id domino suo reuellare: & ita intelligi debet text. in c. i. s. præterea si vassallus. in titul. quæ fuit prima caus. benefi. amittend. In hoc tamen videtur dissentire Matth. de Afflict. in d. s. præterea. Ea ratione: quod t̄ maior sit fidelitas quam filius præstare domino feudi tenetur, quam patri: dicit tamen cogitandum. At dixerim ego secus esse. nam t̄ obligatio, quam filius erga patrem habet, est nedum de iure naturali sed etiam diuino: præcepit enim Deus parentes honorari. Deuterono. cap. 5. Matth. cap. 15. Exod. cap. 20. Leuitic. cap. 20.

11 Prouer. cap. 20. Obligatio t̄ vero feudatarij erga dominum feudi est de iure ciuili. Ciuilis autem ratio naturalia iura perimere non potest. l. iura sanguinis. ff. de regul. iur. & in s. minus. institui. de hæred. quæ ab intesta, defer.

An pater filium de crimine læsæ maiestatis accusare poterit?

- 1 Carnem suam nemo odio habere tenetur.
- 2 Pater longe plus filium amat, quam filius patrem.
- 3 Pater sciens filium contra regem machinare, non tenetur illum regi reuellare.
- 4 Pater filium in crimine læsæ maiestatis accusat.
- 5 Pater in filium, & filius in patrem, pro patria insurgere debet.
- 6 Romani filios contra patriam machinantes non solum denunciabant, sed ipsimet puniebant.
- 7 Exempla de Lutio Bruto primo Consule: & de Casio. nu. 8.
- 9 Si filius patrem, uel pater filium accusat, uel denuntiat, mitius accusatus puniri debet.

Q V A E S T I O I X.

- NON quæro: an pater filium de crimine læsæ maiestatis accusare poterit? videtur prima facie dicendum q̄ non: quia † nemo carnem suam odio habere tenetur c. dilecto. de præbend. xxiiij. q. ij. c. cum extimemus. Et licet filius patre accuset in hoc crimine, vt vidimus supra proxima præcedent. quæstion. Tamen † pater longe plus filium amat, quam filius patrem: vt testatur Aristo. lib. viij. Ethicorum, facit † quia si pater sciuit filium machinare contra regem, non tenetur illum regi reuellare, per tex. in l. milites agrum. §. desertorem. ff. de re milit. ita dixit Ioan. de Anna, in c. fin. de his qui fil. occid. idem tenet Fely. in c. i. col. ij. vers. limita non habere locum in patre. de offi. deleg. vbi per tex. in d. l. milites agrum. & tex. in l. vtrum. ff. de parricid. dixit, q̄ pater filium quem scit cōtra principem machinari denunciare non tenetur. Dicas tamen † contrariam partem veriorē esse, q̄ immo pater filium accusat in hoc crimine. Ita tenuit Ioan. Igneus in sua disput. an Rex Franciæ recognosc. Imper. vbi dixit, q̄ immo pater filium contra Imperatorem machinantem tenetur illi offerre: allegat tex. in l. qui cum vno. §. qui filium. ff. de re milit. ibi, vel a patre postea exhibitus. quem tex. Barth. Cepol. Veronē. ad hoc notat in prima sua Cautela, facit glos. in c. i. de conuers. infideli. in verb. Christiani. quæ dixit, † q̄ pater in filium, & filius in patrem pro patria insurgere debet. ad idem facit quod voluit Math. de Afflict. in c. i. in §. præterea si vasallus. colū. iij. vers. sed iuxta hoc quæro, nu. 20. in tit. quæ sit prima caus. benefi. amittē. vbi reprobatur opinionem Ioan. de Anna. supra relatam. Et, q̄ pater filium denunciare teneatur in crimine læsæ maiestatis, late tradit Math. de Af-

flic. in c. Imperialem. s. in super. de prohib. feud. alien. per Federi. & habetur per eundem in sua glos. super Consti. Regni, in titu. ne filius pro patre.

- 6 in princ. Quinimmo † Antiqui Romani filios contra patriam machinantes non solum denunciabant, sed ipsimet puniebant: de quo possent plura
 7 adduci exempla, sed duobus tantum contentus ero. † Lucius Brutus, filios suos Tarquinij dominationem a se expulsam reducentes, summum Imperium Romæ obtinens, comprehensos, proq; tribunali virgis cæsos, & ad Palum religatos securi percuti iussit. exiit nanq; patrem vt consulem ageret, orbisq; viuere quam publicæ vindictæ deesse maluit: vt testatur Valerius Maxi. lib. v. c. viij. in tit. de parentum seueritate aduersus liberos,
 8 in primo exemplo. † Lucio Bruto Æmulatus Casius, filium, qui dum Tribunus Plebis esset Agrariã legem primus tulerat, ac multis alijs rebus populariter hominum animos amore sui deuictos tenebat, postquam potestatem illam filius deposuit, Casius propinquorum & amicorũ adhibito Consilio Affectati Regni crimine domi dānauit, ac verberibus affectũ necari iussit, illiusq; Peculium Cereri consecrauit: Teste Vale. Maxi. eodẽ
 9 loco, in secundo exemplo. Scias tamen, † q; quando filius patrem, vel pater filium accusat, vel denunciat, mitius accusatus puniri debet. d. l. milites agrum in sin. ff. de re milit. de quo vide Barth. Cepol. in d. i. sua cautela: & infra latius dicam. q. vi. in tit. de varijs quæstionibus.

S V M M A R I V M.

An miles in crimine lese maiestatis accusare poterit?

- 1 Miles prohibetur accusare: & que sit ratio nu. 2. & quomodo intelligatur nu. 6.
 3 Miles in crimine lese maiestatis admittitur ad accusandum.
 4 Miles qui suam uel suorum iniuriam prosequitur potest accusare.
 5 Item pro anona fraudanda.
 7 Milites hodie, cum non subijciant se sacramento, accusare poterunt.

Q V A E S T I O X.

ECIMO quæro: certum est, quod † miles prohibetur accusare. c. prohiberi ij. quæstio. i. l. qui accusare. ff. de accusatio. l. non prohibentur. C. qui accusat. non poss. & ratio est, quia militaribus exercitijs operam dare debent, vt l. milites. C. de procurat. idem tenuit Angel. in tract. malefic. in verbo, ad quærelam Titij. in versicul. Vndecimo prohibetur. Et Gandi. in suo tract. malefic. in rubric.

- qui accus. poss. in versic. Item milites prohibentur accusare. idem dixit Bal.
- 2 in rubr. C. qui accusar. non poss. in i. col. vbi dicit, † q̄ milites ideo accusare prohibentur, quia debent suos ciues defendere, & in castris insistere, & non versari circa lites, nec inferioribus esse terribiles. Quod miles accusare non possit, voluit etiam Specul. in tit. de accusa. in versic. item excipitur q̄ est miles. vbi dicit, q̄ miles propter sacramentum accusare non potest, ij. q̄
 - 3 i. c. prohiberi. Quid dicendum in crimine læsæ maiestatis? Dicas, † q̄ fallit prædicta conclusio in d. crimine, in quo miles admittitur ad accusandum: ita dixit Specul. in præallegato versi. item q̄ est miles: per text. in l. nullus. C. ad leg. iul. maieft. idem voluit D. Hippoly. de Marfil. præceptor meus in l. de minore in princ. col. ij. versi. & subdit etiam. ff. de quæstio. idē
 - 4 reuerunt Cyn. Odofr. & alij in d. l. nullus. Secundo † fallit prædicta conclusio in milite, qui suam vel suorum iniuriam prosequitur, nam tunc accusare potest. l. non prohibentur, & ibi Ange. & alij. C. qui accus. non pos. & l. si crimen. eod. ritu. ita dixit etiam Specul. in prædicto versicul. item q̄ est miles, in titu. de accusat. & Gandi. in tract. malefi. in d. rubr. qui accusa. poss. præallegat. versic. item milites prohibentur, idem voluit Marti. de lau
 - 5 de in tract. de milit. q. xliij. Tertio † fallit pro Annona fraudanda l. mulierem. ff. de accusatio. & hoc ideo est: ne, a susceptis signis auocetur, arg. C. locat. l. fin. & l. milites. & xvi. q. i. c. generaliter, ita voluit Specul. in præalleg. versicul. item q̄ est miles. vbi dixit, † q̄ prædicta procedunt in milite qui iurat se mortem non euitaturum pro republica. ff. ex quibus caus. maior. l. penul. & ff. de his qui not. infam. l. ij. non autem procedunt prædicta in milite qui stat in domo propria, qui modo prædicto non iurat nec stipendium meretur. l. qui stipendia. C. de procurat. & in d. l. qui accus. idem dixit August. de Arim. in addi. ad Angel. in tract. de malefi. in d. verbo, et ad quærelam Titij, in additio. super versicu. vndecimo prohibetur. vbi dixit, † q̄ cum hodie milites non subiiciant se sacramento prædicto q̄ accusare poterunt. alleg. tex. iuncta glos. mag. in d. l. qui accusare. ff. de accusatio. Et q̄ milites nostri temporis accusare non prohibeantur tenuit etiam Salic. in d. l. non prohibentur C. qui accusar. non poss. idem tenuit Angel. in tract. de malefic. in d. verbo, ad quærelam Titij. præallega. versicul. vndecimo prohibetur.

S V M M A R I V M.

An seruus dominum accusare poterit in crimine læsæ maiestatis?

- 1 Seruus dominum non accusat regulariter.
- 2 Seruus in crimine læsæ maiestatis admittitur ad accusandum dominum.

- 3 Serui in occultis regulariter, maxime quando per alios melius detegi non potest q. Do-
mi fit admittuntur ad accusandum.
- 4 Et in lege Iulia de Ambitu.
- 5 Item in lege Iulia de Annona.
- 6 Seruus accusat illum qui tabulas testamenti subtraxit, in quo sibi libertas relicta erat.
- 7 Seruus admittitur ad accusandum de nece domini.
- 8 Seruitus quo tempore cœperit, & nu. 9.

Q V A E S T I O X I.

1 N D E C I M O quæro: regulariter seruus dominum nō accu-
sat l. qui accusare ff. de accusatio l. seruus C. de iudic. & per
Gandin. in tract. de malef. sub rubr. qui accus. pos. vel non
in prin. vbi dixit, q̄ serui accusare prohibētur: quia quantū
attinet ad ius civile serui pro nihilo habent l. quod attinet,
& l. seruitutem ff. de reg. iur. Quid dicendum in crimine læ-
2 sæ maiest? Dicas † q̄ admittitur ad accusandum l. meminisse C. ad leg. iul.
maiest. l. vix certis de iudic. l. famosi ff. ad l. iul. maiest. l. penul. C. qui accus.
non poss. Bar. in l. i. C. de præci. imperat. offerend. rationem dicit esse Io.
igneus in sua disput. an Rex Franciæ recognoscat Imper. nu. 1. & 8. quia hu-
3 iusmodi crimen occulte fit, & nemini pāditur: & ideo † in istis occultis etiā
in aliis criminibus regulariter serui admittuntur in defectum, & maxime
quando per alios melius detegi non potest quid domi fit l. consensu. s. su-
per plagis C. de repud. l. fin. s. licentia C. de iur. delib. s. si vero absunt, in
auct. de hæred. & falcid. s. distrahitur in auct. de nupt. & not. in aut. si dica-
tur C. de testa.

4 Secundo † fallit supradicta conclusio, q̄ seruus non admittatur, ad accu-
5 sandū in l. Iulia de ambitu, vbi admittitur seruus. Terrio † fallit, in l. Iulia
6 de Annona l. i. ff. ad leg. iul. de Anno. Quarto † fallit, quia seruus quādoq̄
accusat illum qui tabulas testamenti subtraxit, in quo sibi libertas relicta
erat l. nullos. ff. ad leg. Cornel. de fals. Istas fallentias ponit Gandi. in d. tract.
7 de malef. sub rubr. qui accusar. possunt in princ. adde tu † Quintam fallen-
tiam, q̄ seruus admittitur ad accusandum de nece domini, vt per Bar. in l.
i. nu. 1. & 3. C. de precib. Imper. offer. de quo est tex expressus in d. l. i. Nō
8 erit fortasse inutile scire † quo tempore cœperit seruitus, dicas, q̄ seruitus
cœpit sub Rege Faraone in Ægypto quando fames totam terram oppræ-
ferat annis septem: nam tunc homines, ne fame perirent, se ipsos in seruitu-
tem regiam dabant, vt habetur Genes. c. lviij. & † ex ebrietate videtur or-
tum habuisse seruitutem. manebat autem, antequam vinum inueniretur,
omnibus inconcussa libertas, nec esset hodie seruitus si ebrietas non fuisset

dicit tex. in c. sexto die, in §. manebat autem, xxxv. distinct. glos. in c. ius ge-
tium in verb. seruitutes, Distinct. i.

S V M M A R I V M.

An uasallus accusare poterit dominum de crimine læsæ maiestatis?

- 1 Vasallus delator uel accusator domini sui feudum perdit.
- 2 Vasallus dominum accusat in crimine læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O X I I.

- VODECIMO quæro: an uasallus accusare poterit do-
minum de crimine læsæ maiestatis? videtur prima facie di-
cendum q̄ non † Nam uasallus, qui fuit delator uel accu-
sator domini sui, feudum perdit, vt habetur in c. i. §. item si
delator, & ibi glos. in verb. perdit in tit. quæ fuit i. cau. be-
nefi. amittend. in vsibus feudor. Dicas tamen † q̄ uasallus
dominum accusat in crimine læsæ maiestatis, vt uoluit glos. in d. §. item si
delator: & ibidem Math. de Affli. §. nu. 3. idem uoluit Specul. in tit. de ac-
cusat. §. i. in ver. item q̄ est libertus, allegat tex. in l. penul. C. ad leg. iul. ma-
iest. faciunt ad hoc quæ dixi supra in rub. qualiter & per quos crim. læsæ
maiest. committatur. q. xxv.

S V M M A R I V M.

An libertus dominum accusare possit de crimine læsæ maiestatis?

- 1 Libertus regulariter dominum suum accusare non potest.
- 2 Libertus dominum alere tenetur, & si non alit potest in seruitutem reuocari. nu. 3.
- 4 Liberti, & eorum filij, & familiares prohibentur accusare patronos propter reueren-
tiam, nisi suam uel suorum iniuriam prosequantur.
- 5 Libertus in crimine læsæ maiestatis dominum accusat.
- 6 Libertus non admittitur contra dominum in accusatione famosa.
- 7 Libertus in crimine Annonæ admittitur ad accusandum dominum.
- 8 Item in crimine falsæ monetæ.

Q V A E S T I O X I I I.

- ERTIODECIMO videamus de liberto: an dominū
suum accusare possit? & regulariter dicendū est q̄ non: vt
per Specul. in tit. de accusat. §. i. ver. item q̄ est libertus ubi
dixit, q̄ libertus dominum accusare non potest, sicuti nec
seruus, facit † quia libertus dominum alere tenetur, glos. in
l. i. C. de oper. liber. not. in l. si quis a libertis. §. si quis liber-

- 3 tis. ff. de liber. agnoscend. quini mmo † si libertus dominū non alit potest in seruitutē reuocari, Specu. in tit. qui fil. sint legit. vers. & not. vide ad hoc, q̄ libertus teneatur patronum alere qui non habet vnde se alat, quæ scribit Paul. de Citad. in tract. suo de iure patro. in v. parte in vi. artic. col. ij. in vers. quinto alitur a liberto patronus, idem dixit Gandi. in trac. de malef. in rub. qui accusar. possunt vel non col. i. in fin. in vers. item prohibentur liberti
- 4 vbi dixit, † q̄ liberti & eorum filij & familiares prohibentur accusare patronos propter reuerentiam, quam eis debent: nisi suam vel suorum iniuriam prosequantur l. qui accusare. ff. de accusatio. l. hi tamen. §. i. C. qui accus. non poss. l. iniquum. & l. si quis ex familia. & l. similem. C. eod. tit. Dicas tamen † q̄ in crimine læsæ maiestatis libertus dominum accusat, vt dixit Specul. in d. tit. de accusatore. §. i. in d. vers. item q̄ est libertus circa finem: per tex. in l. penul. C. ad leg. iul. maiest. faciunt dicta supra q. viij. vbi vidimus, q̄ filius patrem accusat in hoc crimine: & etiam seruus dominum, vt in q. xi. prox. præced. & † q̄ libertus non admittatur contra dominū in accusatione famosa, habetur in l. adoptiui. §. patronum. ff. de in ius. vocand. cum sequent. & in l. honori. & in l. liberto. de obseq. a libert. præstand. præterquā in crimine læsæ maiestatis, tenuit etiam Paul. de Cittadi. in suo tract. de iure patro in v. parte in vi. artic. in vers. secundo debetur honor. Erit ergo ex prædictis conclusio, q̄ libertus patronum nō accuset. fallit pluribus modis. Primo, quando libertus suam vel suorum iniuriam prosequitur vt dictum fuit supra. Secundo fallit in crimine læsæ maiestatis de quo dictum fuit supra. Tertio † fallit, in crimine annonæ in quo admittuntur personæ alias prohibitæ ad accusandum. l. mulier. ff. de accusatio. Quarto † fallit in crimine falsæ monete l. ij. C. quibus ex caus. serui pro præmio liber. & prædictos casus ponit Paul. de Cittadi. loco supra alleg. vers. ij. debetur in. i. col.

S V M M A R I V M.

An alimentatus alimentatorem suum accusare possit de crimine læsæ maiestatis?

- 1 Alimentatus in domo alicuius regulariter alimentatorem suum accusare non poterit.
- 2 Alimentatus in crimine læsæ maiestatis admittetur ad accusandū alimentatorem suum
- 3 Familiaris regulariter non admittitur ad accusandum dominum suum: fallit in crimine læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O X I I I I.

VARTO DE CIMO quæro: quid dicendum de eo, qui a tenera ætate est alimentatus in domo alicuius, an alimentatorem suum accusare poterit? Dicas, q̄ non; potest tamen contra eum agere ciuilitè, vt est text. in l. iniquum,

- C. de his qui accus. non poss. Specul. in tit. de accusato. §. i. in versu. item q̄
 2 est libertus, ista regulariter procedunt: † in crimine autem læsæ maiestatis
 3 † dicendum erit de familiari, qui aliàs accusare prohibetur dominū suum,
 nam admitetur ad accusandum eum in hoc crimine. tex. est apertus in
 l. si quis ex familiaribus. C. qui accusar. non poss. & habetur per Specul.
 in d. versu. item q̄ est libertus, in fin. & Gandi. in tract. malefi. in titu. qui
 accus. poss. in versu. item prohibentur liberti.

S V M M A R I V M.

An maritus, & uxor inuicem se accusare possint de crimine læsæ maiestatis?

- 1 Qui non potest esse testis contra aliquem, non potest eundem accusare.
- 2 Uxor non potest esse testis contra maritum cui reuerentiam debet.
- 3 Pater pro patria in filium, & filius in patrem, & maritus in uxorem insurgere debent.
- 4 Vir licite dimittere potest uxorem suā machinantē cōtra imperiū: et ecōtra uxor uirū.
- 5 Omnis potest accusare de crimine læsæ maiestatis, etiam ille qui aliàs est prohibitus.
- 6 Uxor non tenetur denunciare seu accusare uirum de crimine læsæ maiestatis.
- 7 Non est amor, qui coniugalem uincat.
- 8 Uxor sciens uirum uelle committere crimen læsæ maiestatis, licet illum accusare non debeat, debet tamen illum dissuadere.
- 9 Uxor obligatio erga maritum maior est quam filij erga patrem, & econtra.
- 10 Matrimonium est de iure diuino: et fuit a Deo institutum in Paradiso Terrestri nu. 11.
& est sacramentum. nu. 12.
- 13 Uxor si accusaret uirum prodicionem committeret, & fidem coniugalem frangeret.

Q V A E S T I O X V.

- VINTODECIMO quæro: quid dicendum de marito & uxore, an alter alterum accusare possit in crimine læsæ maiestatis? & videtur dicendum q̄ non: nam scriptum est, & erunt duo in carne una. Matth. cap. 19. Pauli ad Ephes. cap. v. Marc. cap. 10. Genes. cap. 2. facit quia, † qui non potest esse testis, non potest accusare, vt
 1 per Spec. in tit. de accusatore. §. i. versu. itē quia non potest esse testis. † uxor autem testis esse non potest contra maritum, cui subiecta est & reuerentiā debet, vt voluit Cyn. in l. ij. C. de testibus. Abb. in c. in literis in fin. extra. de testibus. Immo etiam, marito volente, uxor contra ipsum testificare nō potest, ita notanter dixit Ioan. Andr. in addit. Spec. in tit. de teste. §. i. versu.

sed quid de vxore. in addit. quæ incipit, vbi subest sola ratio, & habetur per D. Hipollit. Marsil. præceptorem meum in cons. xxij. gratia domini non me deferat. col. ij. nu. 5. vol. i. Pro contraria parte, q̄ maritus vxorem, & vxor maritum accusare possit in crimine læsæ maiestatis, facit glōf. in c. i. in verb. & Christiani. de conuers. infidel. q̄ dicit, † q̄ pro patria pater in filium, & filius in patrem, & maritus in vxorem insurgere debent. ad idem 4 facit, quia † vir licite dimittere potest vxorem suam machinantem contra imperium, & econtra vxor virum. tex. est in l. consensu in prin. & in §. vir quoq̄. C. de repud. comprobatur prædicta conclusio † ex doctrina Angeli in tract. de malef. in verbo, che ha tradito la tua patria, in versu. quæro quis possit accusare, in princ. vbi dixit, q̄ omnis potest aculare de crimine læsæ maiestatis etiam ille qui alias est prohibitus. facit tex. in l. famosi. & ibi not. doct. & in l. in quæstionibus. ff. ad leg. iul. maieft. Nec obstat q̄ regulariter vxor testis esse non possit contra maritum: quia filius cōtra patrem testimonium non dicit, & tamen admittitur in crimine læsæ maiestatis ad accusandum patrem, vt vidimus supra q. viij. proxima præcedente. Hanc quæstionem tãgit Math. de Afflict. in c. i. s. præterea col. iij. in fin. versu. sed iterum quæritur. in tit. quæ fuit prima caus. benefi. amittend. nu. 2. Et idem in tit. de pac. tenen. & eius violat. in c. i. s. si quis hominem. in versu. vndecimo nota. col. iij. nu. 26. & vtrobiq̄ se remittit ad ea quæ circa hoc dixit Andr. de Iser. in cōstitutione incipiente pœnam. in tit. de vxoribus foriudicatorum, & parentibus. in constitu. regni. vbi Andreas tenet, 6 † q̄ vxor non teneatur denunciare seu accusare virum de tali delicto. dicens, q̄ in iure non inuenitur, q̄ coniunx maritum denunciare teneatur, vt dicitur de patre & filio. Nam licet dicatur q̄ nullus amor vincat paternū. l. si pater. C. de sponfal. & in l. isti quidem. ff. q̄ met. caus. attamen Christus 7 dicit, † q̄ non est amor qui coniugalem vincat: quia scriptum est Marci. cap. 10. & Genes. 2. Dimittet homo patrem & matrem, & adhærebit vxori, & erunt duo in carne vna. facit. c. debitum. de bigam. c. gaudemus. de diuor. & Matth. cap. 19. & Paul. ad Ephes. 5. & dicit idem Iser. loco præallegato, † q̄ vxor sciens virum velle committere crimen læsæ maiestatis, licet illum denunciare non debeat, tamen illum in quantum potest dissuadere & retrahere debet ne id crimen perpetret. Et tenendo istam opinionem 9 non obstat q̄ dictum est de filio qui patrem accusat, & econtra: quia † maior est obligatio vxoris erga maritum, quam filij erga patrem, & econtra, vt supra dictum fuit: quia vir relinquere debet patrem & matrem & vxori adhærere. Nec obstat istud q̄ dicitur, q̄ vir licite dimittit vxorem suam machinantem contra imperium et econtra, per tex. in d. l. consensu in princ. & in §. vir quoq̄. C. de repud. quia dispositio illa procedit de iure ciuili q̄

locum non habet in matrimonio, sed in eo seruatur ius canonicum, secundum quod statutum est, quod quos Deus coniunxit, homo non separet. præterea excepta causa fornicationis ex nullo crimine uxorem dimittere quis potest. c. in coniugio. xxxij. q. i. c. omnes accusationes, ead. caus. q. vij. confirmatur prædicta conclusio, quia transmatrimonium est de iure diuino. c. i. de voto, in vi. c. sunt qui dicunt. xxvij. q. ij. & not. Abb. in c. cum ad monasterium, in final. col. extra. de stat. monach. transuit enim in Terrestri Paradiso, a Deo institutum. Genes. cap. i. & habetur per Corne. in consi. viij. col. fin. nu. 4. in iij. volu. Et transmatrimonium est sacramentum c. gaudemus. de diuort. in prin. c. omne. xxvij. q. ij. & fides vnum est ex bonis matrimonij, vt dicit ille tex. Ergo concluditur, quod obligatio, quam uxor habet erga virum, & e contra est de iure diuino: & sic longe anterior obligationi quam quis erga patriam vel Imperatorẽ habet, trans Et propterea dicendum non est uxorem posse aut debere accusare virum de crimine læsæ maiestatis: Id enim si faceret prodicionem committeret, vt dixit Andr. de Iser. in d. consi. tu. pœna carere, col. ij. de vxorib. for. iudicat. & fidem coniugalem frangeret, quæ etiam hosti seruanda est xxij. q. i. c. noli, & cum ista opin. vti de iure veriore transeo.

S V M M A R I V M.

An ille, qui erat in coniuratione contra principem uel Rempubicam, si reuellet coniurationem impunitatem mereatur?

- 1 Reuellans tractatum de morte Papæ liberari, & præmiari debet.
- 2 Præmium, quod datur reuellantibus, licet non detur participi reuelanti, tamen secus est in crimine læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O X V I.

- D**ECIMO SEXTO quæro: quid dicendum de eo, qui erat in coniuratione contra principem vel Rempubicam? Dicas, trans quod si, a principio coniurationem reuelauit, non solum impunitatem, sed etiam præmium meretur. Si vero non a principio sed post aliquod tempus antequam delictum fiat id reuelet, nulla tamen prius de eo habita notitia per principem, tunc impunitatem tantum non autem præmium consequitur: tex. est ad hoc notab. in l. quisquis. s. sane si quis. C. ad leg. iul. maiest. c. si quis. & ibi Præposit. vi. q. i. trans Idem dicas in reuelante tractatum, qui fieret de morte pontificis: quia, etiam si particeps esset, liberatur & præmiari debet. c. si quis Papa in fin. lxxvij. Distinct. &

ex hoc limita doctrinam Bar. in l. iij. ff. de condit. ob turp. causam. ubi dicitur, quod premium quod datur reuelantibus non datur participi reuelanti: ut eius doctrina non procedat in reuelante crimine læsæ maiestatis modo prædicto: quia reuelans dictum crimen, a principio premium consequitur, iuribus prædictis.

S V M M A R I V M.

An Laicus clericum accusare possit de crimine læsæ maiestatis?

- 1 Laici non admittuntur ad accusandum clericos uel episcopos.
- 2 Laici clericos in crimine læsæ maiestatis accusant.
- 3 Laici suam uel suorum iniuriam prosequentes clericos accusant.
- 4 Laici clericos accusant in crimine hæresis:
- 5 Item in crimine simoniæ.
- 6 Item in crimine sacrilegij.
- 7 Item in crimine dilapidationis.
- 8 Laicus accusans clericum bonæ uitæ, & ipse debet esse bonæ uitæ.
- 9 Laici ignoti, uel suspecti de falsitate, seu inimici, non admittuntur ad accusandum clericos in casibus superscriptis.

Q V A E S T I O X V I I.

- DECIMO SEPTIMO quæro: an laycus clericum accusare possit in crimine læsæ maiestatis: & videtur dicendum quod non: quia layci non admittuntur ad accusandum clericos vel episcopos: text. est in c. i. ij. q. vij. & in c. nullus. & in c. layco. ead. caus. & q. c. clericum cuiuslibet. xi. q. i. c. cum P. de accusatio. & habetur per Ioan. de Turr.
- 1 Cremat. in d. c. i. col. i. Ista conclusio fallit primo in crimine læsæ maiestatis, c. sane. xv. q. ij. idem voluit glos. in ver. quod vero. ij. q. vij. in summa. & ibidem Præposit. & Archid. & Egid. Bellemera, ita tenuit etiam Turr.
 - 2 Cremat. in d. c. i. col. i. vers. secundus casus. Secundo fallit, quando laycus suam vel suorum iniuriam prosequitur iij. q. vi. c. omnibus, c. de cætero, de testi. glos. in d. verbo, quod vero. ij. q. vij. & ibi Præposit. Archid. tamen dicit hoc solum procedere, quando ciuilitè agitur. sed Hostien. in d. c. de cætero de testi. contrarium tenuit: quod immo quando suam vel suorum iniuriam prosequitur etiam laycus clericum criminaliter accusat. pro cuius opi. Præp. in c. quod vero. ij. q. vij. col. i. in princ. allegat text. in c. Maximianus, lxxx. distin. Tertio fallit in crimine hæresis, c. sacerdotes. c.

- 5 oues. ij. q. vij. Quarto fallit † in crimine simoniæ. c. tanta. de simon. Quinto fallit † in crimine sacrilegij. xvij. q. iij. s. qui autem. Sexto fallit † in crimine dilapidationis. vij. q. ij. c. non liceat. prædictas fallentias ponit etiam glos. præalleg. in d. ver. quod vero. ij. q. vij. Dicit tamen Io. de Turr. Cremat. loco præalleg. q̄ in his criminibus admittitur laycus ad accusandum clericum duobus concurrentibus: primo, q̄ laycus bono zelo denunciaret crimen. extra de simon. c. licet heli. Secundo, q̄ clericus accusatus talis vitæ fuerit suspectus. vt in c. in primis. ij. q. i. si autem † clericus esset bonæ vitæ admitteretur tantum laycus bonæ vitæ. c. per tuas. de simoni. idem dixit glos. præalleg. in summa. in d. ver. q̄ vero. quæ voluit, q̄ si clericus qui accusatur sit malæ vitæ, admittetur ad accusandum eum in casibus prædictis etiam laycus malæ vitæ: per tex. in d. c. per tuas. de simon.
- 9 Vnum tamen non omitto: † q̄ in casibus in quibus layci admittuntur ad accusandum clericos, ignoti vel suspecti de falsitate seu inimici non admittuntur. iij. q. v. c. accusatoribus. & c. canonica. & c. accusatores. nisi prius inquiratur. de vita, & fide, & intentione eius. ij. q. vij. c. si qui. & c. quærendum. vel nisi habeat aliquas literas testimoniales de persona sua: vel saltem testimonium populi. ij. q. vij. c. terminationes. ita per iura prædicta dixit Egid. Bellem. in d. c. de cætero. col. fin. prope finem. de test. alleg. Ioan. Andr. & Archid. in d. c. quærendum. & Innoc. in c. cum P. de accusat. in glos. i. in fin. prædicta sanè intellige, quando agitur de crimine criminaliter: alias secus secundum opin. Collectarij recitatam per Bellemeram in d. c. de cætero. in fin.

S V M M A R I V M.

An sacerdos teneatur reuelare si audiuit aliquem in confessione, qui ei dixit quòd crimen lese maiestatis contra principem committere uolebat?

- 1 Confessio sacramentalis est de iure diuino: & ita eius celatio.
- 2 Confessionis sacramentalis reuelator est uiolator sacramenti:
- 3 Confessio sacramentalis ad impediendum malum non debet reuelari.
- 4 Sacerdos licite iurat se nihil scire, licet quid sciat in confessione.
- 5 Sacerdos non potest confessionem sacramentalem reuelare, etiam ex licentia & præcepto superioris, etiam si Papa id mandaret sub pœna excommunicationis. & nu. 7.
- 6 Sacerdos in actu confessionis uices ueri dei gerit.
- 8 Sacerdos an possit de licentia confitentis reuelare confessionem sacramentalem.
- 9 Confessio sacramentalis est de peccato commisso non committendo.
- 10 Confitens quòd uult delictum aliquod committere, & quòd abstinere non potest, sacerdos debet quanto cautius potest reuelare ut peccatum impediatur. non tamen pro parlando

lando personam quoquo modo nu. 12.

1. Peccatum commissum dicitur detegi in poenitentia, non committendum.

Q V A E S T I O X V I I I.

ECIMOCTAVO quæro: vtrum sacerdos, qui aliquem in confessione audiuit, a quo intellexit q̄ volebat crimen læsæ maiestatis committere in principem vel Rem publicam, siue q̄ tale crimen commisit, an hoc reuelare teneatur? Hæc est ardua quæstio: circa quam Angel. in tract. suo de malef. in verb. che hai traditio la tua patria. in versi.

quæro an sacerdos, dicit, q̄ salua opinione Canonistarum & Theologorum cui se submittit, ipse tenet q̄ talis sacerdos non teneatur reuelare huiusmodi confessionē. per tex. in c. omnis vtriusq̄ sexus. in versic. Cauent autem. de poenit. & remissio. & ibi not. per Innoc. & Ant. de Butr. Demū idem Angel. sic distinguit: q̄ aut aliquis confessus est sacerdoti crimen læsæ maiestatis iam commissum, vt puta confessus est q̄ ipse interuenit in tract. facto contra principem vel Rempublicam, & tunc huiusmodi crimē per sacerdotem propalari non potest: quia eo ipso q̄ illi poenitentiam iniunxit & peccatum iam commissum est & perfectum, princeps vel respublica lædi non potest ex illius non propallatione, ideo sacerdos id reuelare non debet. c. sacerdos. c. nemo. c. significasti. de poenit. & remissio. Et idem dicit esse, quando quis confessus est q̄ est in tractatu contra principem, & eum poenitet, & præteritæ voluntatis sibi poenitentiam iniungi petit, quæ sibi iniuncta fuit: Nam etiam hoc casu id sacerdos propallare non debet. c. cum quidam. de poenit. & remissio. Quando vero quis confiteretur sacerdoti, & ei diceret, q̄ habuit habetq̄ tractatum, & quotidie illum exercet contra principem vel rempublicam, & q̄ huiusmodi tentationi nō potest resistere & q̄ omnia exequetur cum alijs, hoc casu dicit Angel. se credere, q̄ si sacerdos manifestet illis quibus prodesse non obesse potest non accusando personam, & illis dicendo caueatis quia tali die & tali loco tumultus fieri debet, vel aliud scandalum in populo: id iuste faceret. c. hoc videtur. xxx. distinct. quod tamen verum esse dicit si confitens tantummodo de se dixit: Si vero nominasset socios in specie, vel dixerit q̄ sunt plures alij, & isto casu siue etiam illum poenituerit de suo malo proposito, & poenitentiam petat, dicit se credere, q̄ sacerdos non male faceret notificare illis quibus obesse & non prodesse posset, q̄ est tractatus in ciuitate contra principem vel rempublicam ipsum confitentē, aliter nec etiam alios nominando qui confessi non sunt, sed sibi a confitente nominati. c. nemo. de Simon. subdens Angel. hæc dicta per se corrigenda, vt iuris est.

Hierony. Gigas.

Z

- 1** Tu autem in hac materia considera, † q̄ sicuti confessio sacramentalis est de iure diuino, ita pariter dicendum est de eius celatione, quæ pariter de iure diuino censenda est: vt dixit Ioan. de Turr. Cremat. Cardinal. in c. sacerdos. col. ij. vers. Tertio ratione necessitatis: de poenit. distinc. vi. & rationem assignat quare sacerdos teneatur confessionem celare: quia in sacramenti id quod exterius geritur signum est eius q̄ geritur interius, ideo sicut Deus homini confitenti regit peccatum interius, ita & sacerdos exterius celare debet, & hinc est, † q̄ tanquam violator sacramenti est reuelator confessionis, & multas alias rationes adducit in d. c. sacerdos. quas breuitatis causa non referro: eum videre poteris. cõferunt ad prædicta ea quæ scribit Archiepiscopus Florentinus in iij. parte suæ summæ. in tit. xvij. c. 22. in princ. vbi dixit, † q̄ ad impediendum malum non debet reuelari confessio, vt puta ad prodicionem detegendam: subdens, q̄ tenentes contrarium falsum dicunt. subiungit tamen q̄ confessor debet monere confitentes vt desistant, & principi vel prælato dicere q̄ vigilet circa suum gregem sine alia reuelatione. adducit Thomã in iij. sent. distinc. xxi. Quinimo † si iudex deferret iuramentum sacerdoti de veritate dicenda, tali casu sacerdos licite iurat se nihil scire: quia quod scit non scit vt homo, sed vt Deus. ita dixit Guliel. quem refert, & sequitur præfatus Archiepiscopus Florentinus loco præalleg. Nec † etiam per licentiam aut superioris præceptum, etiam si Papa id mandaret sub pœna excommunicationis, tenetur, nec posset sacerdos confessionem reuelare: quia sigillum confessionis (vt dictum est supra) est de iure diuino, & de necessitate sacramenti, secundum Petrum de Pallude in iij. distinc. xxi. Demũ dicas † q̄ sacerdos in actu confessionis vices veri dei gerit, vt est tex. iuncta glos. in c. dilectus. de excess. prælat. & habetur in c. sacerdos. de off. ordin. & in hoc est maior Papa, qui vices puri & veri dei, haud hominis, representat. c. quãto. de transl. episcopi. hinc est, q̄ non potest compelli a Papa tanquam ab inferiore in illo actu, & minus, a quocuncq; alio ordinario, vt confessionem reuellet, seu ea quæ a confitente habuit in actu confessionis. ita dixit solennis Doctor præceptor & promotor meus ad gradum iuris canonici in almo Bononiensi Gymnasio D. Augustin. Berous in suis quæstion. familiar. q. xij. nu. 2. 3. An † autem de licentiã confitentis reuelatio fieri possit? vide eundem Archiepiscopum loco supra allegato. & Ioan. de Turre Cremat. in d. c. sacerdos. & late per doct. in d. c. omnis vtriusq; sexus. de poenit. & remis. Egid. Bellem. in d. c. sacerdos. de poenit. distinc. vi. dixit, q̄ quãdo quis dicit suo confessori, q̄ vult aliquem interficere, & q̄ non potest tentationi huiusmodi resistere, vel quid simile, q̄ ista non est proprie confessio: quia † confessio est de peccato commisso non committendo; & propterea q̄ ta

li casu sacerdos nō tenetur omnino celare, sed id tali personæ reuelare posset cui posset prodesse & non obesse. xxij. q. v. c. hoc videtur. non tamen propalando confidentem. Idem videtur tenere Iac. Zocchus Ferrariē. qui fuit præceptor Felyn. in d. c. omnis vtriusq; sexus. in versu. in ordine sequitur xx. q. de poenit. & remissio. dū recitat opinionem Ioan. Andr. ibi. qui dixit se credere q; sacerdos quicquid poterit circa hoc facere vt peccatum impediatur. quando aliquis est cōfessus se velle homicidium cōmittere. facere debet. vt occurratur delicto sine proditione personæ. hoc idem voluit Innoc. in d. c. omnis vtriusq; sexus. dicēs. † q; qñ aliquis dicit cōfessori q; vult delictū cōmittere & q; abstinere nō pōt. hoc peccatū nō dicitur cōfessori detectū in poenitētia: ideo sacerdos debet quanto cautius potest reuelare vt peccatū impediatur. subdēs tenēdū semper menti. † q; peccatū cōmissū nō cōmittendū dicitur detegi in poenitētia. et hoc sequitur Abb. in d. c. omnis vtriusq; sexus. col. fi. circa mediū. vbi dixit. hoc procedere qñ peccator dicit se omnino facturū delictū. secus si eum poeniteret de p̄dicta voluntate: nā tūc esset peccatū cōmissū saltim respectu volūtatis. idē voluit Cardin. Zabarel. in d. c. omnis vtriusq; sexus col. vlt. in versu. in §. Caueāt. & ibidē Ant. de Butr. col. viij. vers. secūdo q̄ro. Est igitur cōmun. opin. ca nonistarū. q; qñ quis cōfiteatur. si dicat cōfessori. q; vult cōmittere homicidiū in personā talis & q; nō pōt resistere huic tērationi. q; eo casu pro obuiādo ne tale delictū sequatur. sacerdos eo cautius modo quo facere poterit id reuelet ei cui prodesse nō obesse potest. nō tñ nominādo aut propalādo psonā quoquo modo: aliās ei denegatur quantumcunq; malum exinde sequi posset. Et vide post alios Adrianum Florentinum. qui postmodum fuit Papa. & eius nominis sextus: in suo lib. in iij. senten. in tit. de confession. in §. circa materiam confessionis. col. xij. & xij. fol. 141.

S V M M A R I V M.

An socius criminis læsæ maiestatis si socium accuset, & non probet, saltim excusetur a crimine præsumptæ calumniæ?

- 1 Calumniator præsummitur qui non probat quod impinxit.
- 2 Consciens criminis læsæ maiestatis si accusat socium & non probet, excusatur a poena præsumptæ calumniæ.
- 3 Accusator in crimine falsæ monetæ. si non probet. non punitur de calumnia.
- 4 Falsans monetā Principis incidit in crimen læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O X I X.

ECIMONONO quæro: vidimus supra q. xv. proxima præcedente de eo qui erat in coniuratione criminis læsæ maiestatis qualiter reuelando modo præmium modo impunitatem consequatur: Quid dicendum de socio criminis prædi-

- et qui socium accusat & non probat, an saltem excusetur, a poena præsumptæ calumnie? & dicendum videtur quod non: sed puniri debeat, per not. per Doct. & ibidem Cyn. in l. qui crimen. C. qui accusare non possunt l. vltim. C. de accusatio. l. i. ff. ad Turpillia. † præsumitur enim calumniator eo ipso quod non probat quod impinxit. not. in c. i. de elect. in vi. c. ij. de calum. l. non ignorat. C. de fruct. & lit. expens. & istâ opin. communiter teneri testatur Io. de Fantu. in c. qui non probauerit. ij. q. ij. & hanc opin. tenuit Hostiens. in rub. de Dolo, & contum. in summa in c. quæ poena. s. sed si petatur, in vers. alij vero dicunt, & istam partem tenet etiam Præpos. in d. c. qui non probauerit & in c. quemquam. col. i. in fin. in vers. in ea Glos. ibi iustus dolor. d. ij. q. ij. Dicas sane, q̄ prædicta regulariter procedunt, Attamen † in crimine læsæ maiestatis secus est, in quo conscius criminis læsæ maiestatis si accusat si non probet excusatur, a poena præsumptæ calumniæ: ita dixit Ioan. Igneus, in sua disput. An Rex Franciæ recognos. Imper. nu. 121. Allegat Cyn. post Petri. in l. i. C. de fals. monet. Cyn. tamen ibi nil dicit de crimine læsæ maiestatis, sed ibidem in vers. secundo oppono. dicit, q̄ † accusator in crimine falsæ monetæ si non probet non punitur de calumnia: quod speciale esse dicit in eo crimine. Ad ducit similiter Igneus ad probandam prædictam conclusionem Specul. in zit. de libel. concept. in. s. nunc autem dicendum. vers. xvi. vbi Specul. dicit, q̄ in accusatione falsæ monetæ accusator habet immunitatem poenæ, per tex. in l. i. C. de fals. monet. & ibi glos. in verbo immunitatem. licet non probet, dicens. d. glos. q̄ si sunt sotij non puniuntur. allegat tex. in l. quisquis. in fin. C. ad leg. Jul. maiest. & sic allegata per Igneum, cum non loquatur in crimine læsæ maiestatis, non videntur probare supra dictam conclusionem, dicas saluâdo Igneum, † q̄ falsans monetam Principis incidit in crimine læsæ maiestatis. l. ij. vbi de hoc est tex. expressus. C. de fals. monet. & dixi supra late. q. 51. sub rubri. qualiter, & a quibus crimen læsæ maiestatis committatur. Ergo quæ dicta sunt de accusatore non probante in crimine falsæ monetæ procedunt in accusante in crimine læsæ maiestatis, per prædicta.

S V M M A R I V M.

- An quilibet Principis proditorem manifestare teneatur?
- 1 Malefactorem quis indicare non tenetur regulariter de iure civili, secus de iure canonico.
 - 2 Proditorem Principi manifestare quilibet tenetur: dummodo sit subditus. nu. 3.
 - 4 Vxor non tenetur manifestare maritum in crimine læsæ maiestatis.

- 1 IGESIMO quæro: an quislibet Principis proditorem manifestare teneatur? dicendum q̄ † regulariter de iure ciuili quis malefactorem indicare non tenetur. l. ciuile. C. de furt. de iure autē canonico secus est. c. qui eum furem. extr. de furt. Attamen dicas, † q̄ sic: per tex. in l. Methodorum. ff. de pen. & ita dixit Marti. de laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q. liij. & idem in tract. de Princip. q. 558. Andr. de Iser. in c. i. s. p̄terea, in princ. in vers. quāuis regulariter in tit. quæ fuit prima cau. benefi.
- 2 amitt. Prædicta tamen conclusio † p̄cedit in subdito. Angel. in l. ij. C. de Parricid. glos. in Clem. pastoralis, in verbo non sufficit, de re iudic. quæ dixit, q̄ crimen læsæ maiestatis non committitur per non subditum, quod exclamat Bal. in l. nihil. C. de manumis. Oldrad. in conf. 44. Fely. in c. i. col. ij. vers. fallit tertio & vers. confirma hoc, de off. delegat. de quo late dixi supra q. lviij. sub rub. qualit. & a quib. crim. læsæ maiest. cōmit. Secundo fallit
- 3 † in vxore quæ non tenetur accusare, nec manifestare virum suum in crimine læsæ maiestatis, vt diximus supra q. xv. prox. præced.

QVOMODO ET PER QVOS CRIMEN LÆSÆ MAIESTATIS PROBETVR.

S V M M A R I V M.

An ex confessione rei probetur crimen?

- 1 Confessio dicitur legitima probatio.
- 2 Nulla est maior probatio quam oris proprij confessio, dum modo spontanea & iudicialis sit. nu. 3. Et de Delicto contest. nu. 5.
- 3 Reus confessus sine alia probatione est damnandus.
- 4 Confessio spontanea Rei est tante potentia, q̄ licet alias iudex inordinate processerit contra Reum, attamen confessus non poterit dicere de nullitate processus.
- 5 Confessio ficta scilicet q̄n ex forma statuti quis habetur pro confessio, est alterius nature.
- 6 Ex confessione uera licet quis ex inordinato processu condemnari possit: tamen secus est in ficta.
- 7 Si reus ficte confessus condemnatur ex inordinato processu sententia est ipso iure nulla.
- 8 Confessio ficta uere delictum non probat.
- 9 Notarius ex uera confessione, uel quia conuictus, condemnatus de falso, nunquam ulterius instrumenta conficere poterit.

- Secus si esset damnatus ex ficta confessione propter contumaciam.
- 12 Sententia lata contra sponte & uere confessum uel conuictum facit illum infamem quo ad omnes.
 - 13 Secus si ex ficta confessione quia non est inhabilitatus nisi quo ad illam personam tantum ad cuius instantiam fuit condemnatus.
 - 14 Quæ possint opponi contra confessionem sponte per reum in iudicio factam.
 - 15 Confessio rei in crimine notorio post tempus datum & limitatum per statutum ad accusandum non ualeat nec ei nocet.
 - 16 Confessio rei facta extra iudicium non inducit probationem delicti, sed solum iudicium ad torturam.
 - 17 Confessio rei facta in tormentis an probet delictum. & nu. 18. & 19.
 - 20 Reus quando dicatur perseuerare in confessione.
 - 21 Confessus in tormentis sub promissione gratiæ a iudice sibi promissæ si perseueret in sua confessione illa sibi non nocet.
 - 22 Confessus in tormentis non præcedentibus indicijs, si perseueret in sua confessione illa sibi non præiudicat.
 - 23 Iudex a tormentis incipere non debet.
 - 24 Tortura data reo sine indicijs tanquam contra leges factum non ualeat.
 - 25 Confessio torti sine indicijs, etiam si milies sit ratificata ad banchum iuris, nulla est. Nisi primo extra iudicium reus sponte fecisset illam met confessionem. nu. 29.
 - 26 Citatio illegitime facta facit ut processus, sententia, & omnia inde sequuta sint nulla.
 - 27 In crimine læsæ maiestatis quis non potest torqueri non præcedentibus indicijs.
 - 28 Confessio facta in crimine læsæ maiestatis non præcedentibus indicijs non ualeat.
 - 30 Confessio indicijs non præcedentibus facta in tormentis, etiam si superueniant indicia, non ualeat.
 - 31 Confessio indicijs non præcedentibus, etiam ratificata cum iuramento non ualeat.
 - 32 Idem si confessus fuerit in tormentis repetitis quæ repeti non poterant, ex tali confessione non poterit condemnari.
 - 33 Et quicquid ex ea sequitur non ualeat.

Q V A E S T I O I.

- 1 **P**RIMO quæro: an ex confessione rei probetur crimen? & dicendum quod sic: † quia confessio dicitur legitima probatio. Glos. in c. ad abolendam, in verb. deprehensi: ext. de hæretic. & habetur per D. Hippol. Marsil. magnum criminalistam præceptorem & promotorem meum in repet. rub. C. de probatio. nu. 70. † Nulla. n. est maior probatio quam oris proprii confessio. l. i. C. de confes. l. proinde. §. notandum. ff. ad leg. Aquil.

c. Pisanis. de restitu. spol. Bar. in l. si confessus. ff. de cust. reorum. Alex. in
 3 conf. 125. visa inquisitione col. i. in fin. in iij. vol. Id sane intellige, † in con-
 4 fessione spontanea iudiciali. † Et ideo reus confessus sine alia probatione
 est damnandus, vt communiter concludunt doct. q̄ testatur Bonifac. de
 Vitel. in tract. suo malefic. in rubric. de confes. in prin. facit text. in l. cum
 reis. ff. de pœn. l. si confessus. ff. de custo. reorum. in confessum enim nullæ
 sunt partes iudicis nisi in condemnando. l. proinde. ff. ad leg. Aquil. facit
 illud Ouidij.

Non est confessi causa tuenda rei

Prædicta, q̄ confessio rei plene probet, procedunt † quando de delicto
 constat: aliàs confessus puniri non posset ex sua sola confessione. Ang. in
 l. certū in prin. ff. de confes. adde Bal. in au. cœn. sed nouo iure. col. ij. in vers.
 sed pone q̄ quis confitetur. C. de serui. fugit. & per D. Hippol. Marfil. do-
 minum meum in sua prætic. crimi. in s. principium. nu. vi. Nam si secus di-
 ceremus quis membrorum suorū dominus efficeretur, contra legis dispo-
 sitionem. l. liber homo. ff. ad leg. Aquil. & plura ad hoc adducit Aymon.
 Crauet. in consi. 262. Protestor nolle. col. ij. nu. 3. & 4. in ij. volum.

Et scias, † q̄ est tantæ potentie spontanea rei confessio, q̄ licet aliàs iu-
 dex inordinatæ processerit contra reum, attamen confessus non poterit di-
 cere de nullitate processus: vt per Angel. in tract. de malefic. in verb. qui
 dominus iudex videns. in vers. quæritur tamen. versic. sit igitur multum
 cautus. vbi dixit, q̄ iudex secure potest condemnare reū confessum spon-
 te ex inordinato processu. quod not. Bar. in d. l. si confessus. ff. de cust. reo-
 rum. idem voluit idem Angel. in d. tract. in verb. cōparēt dicti inquisiti &
 confitentur. in vers. quæro an confessus. de hoc vide text. in c. i. de accusa-
 tio. in vi. Alex. in consil. 34. in iij. volum. Abb. in consil. 24. Paul. de Castr.
 in consi. 17. Potestas & late per August. de Arim. in addit. ad tract. Ang.
 de malef. in verb. comparent dicti inquisiti, præallegato, in addit. quæ in-
 cipit, tu autem in hac materia adde ea quæ dicit Roma. ad idem vide Tho-
 mam Grammar. in cons. 40. in causa Magnifici Tristani. col. fin. sub nu. 29.
 allegat, vltra alios, Abbatem antiquum, in c. Pisanis. de restitu. spoliat.

Prædicta † locum non sibi vendicant in ficta & non vera confessione, vt
 puta quando ex forma statuti contumax habetur pro confessio: ista enim
 confessio ficta est alterius Naturæ, vt per Angel. in præalleg. tract. de ma-
 lef. in versic. qui dominus iudex videns. vers. quæritur tamen. ad idem Ia-
 cob. de Aren. in l. fin. C. de iuram. calum. vbi dixit, q̄ confessio resultans
 ex contumacia non est vera sed ficta confessio. ad idem Bal. in l. ita demū.
 C. de procurato. Bar. in l. eius qui delatorem. ff. de iur. fisci. D. Hippol. Mar-
 fil. præceptor meus in consi. 10. casus dubitationis. col. iij. nu. 11. in primo

- 8 volum. idem consil. 73. nu. 72. in i. volum. Et t̄ multum differt ista ficta cōfessio a vera: primo quia ex vera confessione quis condemnari potest ex inordinato processu, vt per Bar. in d. l. si confessus. ff. de cust. reorum. & dixi supra proxime. Attamen secus est ex ficta confessione: nam eius vigore nunquam aliquis damnari potest nisi processus fuerit rite & recte formatus, vt dicit Ang. in d. tract. de malef. in d. vebr. qui dominus iudex vidēs. vers. sis igitur multū cautus, ad idem Petr. de Ancha. consil. 409. & Abb. consil. 24. immo t̄ si reus ficte confessus cōdemnaretur ex inordinato processu sententia esset ipso iure nulla, vt singulariter dixit Bald. in addit. Specul. in tit. de accusat. in §. & nota q̄ accusatio. versic. & nota q̄ vbi libellus, & sequitur Angel. in d. tract. loco præallegato. Secundo differt vera confessio a ficta: quia vera vere delictum probat. d. l. si confessus & l. i. & l. iij. ff. de confes. & l. inde neratius. ff. ad leg. Aquil. attamen t̄ ficta confessio
- 9 vere delictum non probat. hinc est, q̄ t̄ si Notarius ex vera confessione, vel quia sit conuictus, condemnatus sit de falso, nunquam vterius instrumenta conficere poterit. §. fin. in auct. de tabellion. Bartol. in l. eadem. §. i. ff. ad leg. iul. repetun. Damnatus vero ex ficta confessione propter contumaciam, instrumentorum confectiōem non perdit, vt not. Bar. in d. l. ideo in princ. ff. de euct. & Bal. in l. transigere circa medium. C. de transact. Paul. de Castr. in consil. 198. Bar. in consil. 11. Eo enim casu magis ob suam absentiam & contumaciam sententia lata esse dicitur, quam q̄ maleficium cōmiserit. l. qui repudiantis in fin. ff. de inoffi. testa. & ad hoc vide Bar. in l. Papinianus. §. meminisse. ff. eod. tit. & in l. i. in fin. ff. si quis iusdi. non obtemper.
- 10 et in l. omne. §. i. ff. de re milit. Tertius effectus est, t̄ nam sententia lata contra vere & sponte confessum, vel conuictum de delicto facit illum infamē quo ad omnes, vt in d. l. si confessus. ff. de cust. reorum. & l. quoniam. ff. de
- 11 infam. Attamen t̄ sententia lata in contumaciam, & sic ex ficta confessione, non inhabilitat condemnatum nisi quo ad illam personam ad cuius instantiam fuit condemnatus: ita singulariter dicit Bart. in l. eius qui delatorem in fin. ff. de iure fisci. per tex. in l. ij. §. si. ff. eod. titu. & prædicta sequitur Angel. in d. tract. de malef. in præallegat. verb. qui dominus iudex vidēs. col. ij. & Roma. in consil. 54. & Bar. in consil. 116. statuto Perusinae ci
- 12 uitatis. & Abb. in consil. 66. Scias tamen, t̄ q̄ plura opponi possunt cōtra cōfessionē sponte per reum in iudicio factā, de quibus per Bonifac. de Vitel. in tract. suo de malef. in rubr. de confes. & contra eam quid sit faciendum: vbi ad saturitatem videre poteris. Vnum tamen silentio non præ
- 13 tero, t̄ q̄ si confessio criminis facta fuerit per reū in crimine notorio post tempus datum & limitatum per statutum ad accusandum, talis confessio non valet nec illi nocet; ita dixit Bald. notanter. in c. fin. col. penul. de offi. deleg.

delegat. in versicul. pone q̄ maleficium. idem refert & sequitur præceptor meus D. Hippol. Marfil. in l. fin. ff. de iurisdic. omnium iudic. col. i. nu. i. & ij. Socin. consi. 108. præsupposito statuto. col. penul. post med. in iij. volu. pro quo dicto plura allegat præceptor meus loco præallegato, quem videre poteris. Quid autem dicendum erit † de confessione rei facta extra iudicium: an ex ea inducatur probatio delicti? Dicas q̄ non: sed solum iudicium facit ad torturā. l. capite quinto. ff. de adulter. & ibi not. per glos. & Bar. ad idem Angel. in tract. malef. in verb. comparent dicti inquisiti, in princ. nu. 4. Marfil. Præceptor meus in l. eos. col. iij. nu. 20. in vers. alio etiam casu. ff. ad leg. Cornel. de fals. Petr. de Ancha. consi. 286. ex prædicta. Roma. consi. vij. visis necessarijs, post princ. & consi. 167. Ant. accusatus circa medium. Fely. in c. ad hoc. de simon. Marfil. in l. de minore, col. vij. nu. 29. ff. de quæstio. vbi multas cotas ad hoc congerit. Sed † quid dicemus de confessione rei facta in tormentis: an ex ea delictū probeatur? Regulariter dicendum erit, q̄ si reus in ea perseveret, habebitur pro confesso, vt l. i. §. Diuus. ff. de quæstio. & C. quorum appella. non recipian. l. ij. Hoc sane intellige quando talis confessio naturæ conuenit: aliàs secus. l. confessionibus. §. i. ff. de interroga. actio. Præceptor meus in rubr. C. de proba. nu. 106. Secundo intellige, † si talis confessio sit possibilis: nā si aliàs esset impossibilis reo confitenti non nocet, argu. l. fin. ff. quæ sent. sine appel. rescind. & ff. de reg. iur. l. impossibilium. Ita voluit Bonifa. in tract. de malef. in rubr. quæ indi. præceder. debeā. tortur. in vers. sed si cōfiteatur in tormentis, ad idem præceptor meus in l. i. §. præterea. n. 33. & nu. 35. ff. ad leg. Cornel. de sicar. & in l. i. in princ. nu. 33. ff. de quæstio. Tertio procedit † supradicta conclusio, quando confessio est verisimilis: nam aliàs confitenti non nocet, vt habetur per d. Dominum meum in l. i. in prin. nu. 35. ff. de q̄. & idem in l. de minore in princ. nu. 30. eod. tit. & per Gramat. in cons. xvi. in comprehensibilis. col. i. nu. 2. Anchar. consil. 23. visa inquisitione. & idem consi. 247. Extra ordinem. Quando † autem reus dicatur perseverare in cōfessione, vide Gandi. in tract. prædicto de malef. in rubr. de perseveratione. post tormen. in prin. vbi inter cætera dixit, q̄ talis perseverantia fieri debet in loco vbi ius redditur, allegat in argumentū. l. penul. ff. de iusti. & iur. & l. si locus. ff. de iudi. vel in alio loco publico & honesto. l. voluit. ff. de interrog. actio. cum. l. sequent. & l. ij. C. de custo. reorū, ibi publico testimonio. Conclusionem supradictam, † q̄ confessus in tormentis si perseueret in sua confessione, illa sibi noceat, limita, non procedere. In eo qui confessus sub promissione gratiæ vel indulgentiæ sibi a iudice promissæ si delictum fateretur, q̄ etiā procedit in confessione iudiciaria rei facta sine tormentis sub dicta promissione. Ita singulariter dixit Ioan. de Imol. in consi.

109. visa inquisitione. quę refert & sequitur dominus meus Hipp. de Mar
 fil. in l. i. s. quęstioni col. fin. vers. modo redeundo. nu. xij. ff. de quęstio. &
 ibi plura pro hoc dicto allegat. idem in l. si quis obrepserit. nu. 10. ff. ad leg.
 Cornel. de fals. & idem in rubr. C. de probatio. n. 115. et in conf. 14. n. 29.
- 22 & conf. 3. n. 22. in i. vol. Secundo limita t̄ in cōfessione illius, qui indicij
 non præcedentibus tortus fuit nam si vigore tormentorum cōfiteatur, &
 in sua perseveret confessione, non valet dicta confessio, nec sibi p̄iudicat. l.
 diuus. s. ex quibus. ff. de q̄o. ita notāter dixit Bonifa. in tract. suo de malefi.
 in rubr. quę in dicit. debeant præced. tortu. col. fi. in. fi. & rationem dicit esse:
- 23 quia t̄ iudex a tormentis incipere non debet, nisi indicia p̄cedant legitima
 vel probationes. l. milites. ff. de q̄o. l. vnus. s. in ea. et l. maritus. & l. fin. C. de
- 24 fals. l. sicut. Hipp. in rubr. de probatio. n. 106. Ideo t̄ si quis torqueatur si
 ne indicij, id tanquā contra leges factum nō valet. l. non dubiū. C. de legi.
 idē voluit lo. de Anna. in conf. 17. visa relatione. col. i. vers. Tertio præmit
 to. & las. in conf. 188. Spectabilis Dominus. col. i. n. 2. in ij. vol. & Floria. in
 l. emptorem, in prin. in vers. ea ibi. de probatio. & præsumptio. ff. idem te
 nuit Hipp. p̄ceptor meus in l. i. col. v. vers. primo enim. n. 14. ff. de quęstio.
- 25 vbi dixit, t̄ q̄ si tortus sine indicij confitetur delictum, etiam si milies ra
 tificet suam confessionem ad bāchum iuris, confessio nulla est. glos. not. in
 l. quęstionis. & ibi Bar. ff. de quęstio. & cōmun. ita tenent doct. Ang. in l.
 i. C. de confes. Petr. de Anch. in clem. i. de homic. & Salic. in l. ij. col. fin. C.
 de cust. reorū. & plures alios hoc tenentes allegat Dominus meus loco præ
 alleg. adde q̄ idem tenuit Thom. Grammat. in consi. xv. conditoris machi
 næ. col. fin. nu. 10. idem Dominus meus in consi. viij. in causa magistri Ioā
 nis. col. iij. vers. nam confessio facta. n. 13. in i. vol. & in consi. 20. Digne
 ris quęso. col. i. n. 2. & 3. in i. vol. vbi dixit, q̄ ratificatio, & omnia inde se
 quuta sunt nulla, arg. eorum quę voluit glos. in l. accusatoribus in glos. fi.
- 26 C. de accusatio. quę dixit, t̄ q̄ si citatio nō est legitime facta, processus sen
 tentia, & omnia inde sequuta sunt nulla. et idē in conf. 29. solamen omniū.
 col. v. in fin. n. 28. in i. vol. & in consil. 45. licet allegationes. col. i. circa prin
 cipium. nu. 1. in i. vol. Grammat. in consil. 37. viso processu. nu. 6. & nu. 8.
- 27 Et t̄ prædicta procedūt etiam in reo criminis læsæ maiestatis, qui torqueri
 non potest non præcedentibus indicij. text. est notab. & ibi glos. Cyn.
 Bal. & Salic. in l. si quis alicui. C. ad leg. iul. maieft. Ang. in tract. malefic. in
 verb. che hai tradito la tua patria. in primis verbis. dominus meus de Mar
 fil. in l. de minore. nu. 9. ff. de quęstio. & in l. i. col. vij. vers. modo redeūdo.
- 28 eod. cit. Ideo t̄ etiam hoc casu, videlicet in crimine læsæ maiestatis, talis cō
 fessio non valet, vt habetur per eundem dominū meum in consi. 46. Om
 nipotens sempiternæ Deus. col. iij. in fin. vers. & prædicta iura, in i. volum.

- 29 Fallit prædicta conclusio, † quando reus primo extra iudicium fecisset illammet confessionem sponte, vt voluit glos. in l. capite quinto. ff. de adulter. idem voluit Io. de Imol. in c. at si clerici, de iudic. Felyn. in c. olim. col. v. versi. fallit octauo. de rescript. & in c. significasti, el. i. circa medium versic. si ex coniecturis. de homic. Marfil. dominus meus in l. quæstionis habendæ. versic. vltorius semper teneas menti. ff. de quæstio. idem sequitur Thom. Grammat. in consi. 40. in causa Magnifici Tristani. colum. iij. nume. 19.
- 30 Amplia prædictam conclusionem, † q̄ confessio torti sine indicij non valeat, vt procedat etiam si antequam confessus in tortura ponatur in pristina libertate, superueniāt indicia, nam non propterea validatur dicta cōfessio nulla. ita dixit Ang. in tract. malefi. in verb. Fama publica, in versic. quinto quæro iudex torfit, & ibi August. in addit. Bar. in l. maritus. col. i. versi. item soluit glos. ff. de quæstio. Bal. in l. si, post glos. ibi. C. de accusatio. col. i. versic. in glos. fallit. Præceptor meus in l. quæstionis habendæ. col. ij. in versi. modo redeundo ad text. nume. 10. & ibi dixit, q̄ hoc fundamento duos a morte liberauit quos etiam nominat. & in v. colum. nume. 28. versi. visis modo dictis. ff. de quæstio. vbi multa adducit ad hoc. & Grammat. in consi. 21. col. iij. nume. 20. & in consi. 37. viso processu mihi transmissio. colum. ij. nu. 6.
- 31 Secundo amplia † vt procedat etiam si reus tortus sine indicij ratificasset suam confessionem ad banchum iuris etiam cum iuramento, ita tenuit idem Dominus meus qui latissime examinat hunc articulum ad partes arguendo in d. l. quæstionis habendæ. colum. viij. versicu. quæro vltorius. ff. de quæstio. colum. xi. & penult. in versic. ex istis omnibus. vbi concludit, quod talis inualida confessio iuramento rei non validatur. & idem dixit in consi. 20. Digneris quæso. col. fin. nu. 63. in. i. volum.
- 32 Tertio amplia † vt non solum procedat in torto sine indicij, sed etiam in reo qui confessus est post tormenta repetita quæ repeti non poterant. ex tali enim confessione non poterit condemnari, per text. in l. repeti. ff. de quæstio. iuncta glos. ibi: ita dixit Paris de Put. in tract. de sindicat. folio. 100. colum. iij. versicu. & ideo reus. quod sequitur præfatus Dominus meus in d. l. quæstionis habendæ. columna quarta. versicul. & scias etiam nume. 24. ff. de quæstio.
- 33 Quarto amplia prædictam conclusionem, † q̄ sicuti non valet confessio rei facta in tormentis sibi illatis, indicij non præcedentibus, ita pariter ipso iure non valet quicquid postea sequitur ex ea. Paris de Put. in d. trac. de sindic. fol. 102. col. iij. versic. confessio refertur. sequitur idem Dominus meus in l. de uno quoq̄. nu. 37. ff. de re iudic. & idem in d. l. quæstionis habendæ. col. iij. versi. vltorius amplia. nu. 25. ff. de quæstio.

S V M M A R I V M.

An inimicus in crimine læsæ maiestatis admittatur ad testificandum.

- 1 Conspirantes & inimici non admittuntur in testes in crimine læsæ maiestatis.
- 2 Crimen læsæ maiestatis est crimen exceptum.
- 3 Inimicus etiam constitutus in articulo mortis, & recipiens corpus domini, si deponeret contra suum inimicum in crimine læsæ maiestatis ei non esset credendum.
- 4 Idem si inimicus esset examinatus cum tormentis.
- 5 Dictum capitalis inimici inditium non facit ad torturam.
- 6 Inimicus si post examen reconciliatus fuerit, ei contra quem deposuit, eius dictum propterea non reuolidatur.
- 7 Capitalis inimicitia ex quibus causis oritur.
- 8 Capitalis inimicitia oritur ex solis minis de occidendo, si ille minans erat consuetus eius minas executioni mandare, uel si erat potens ad illud faciendum.
- 9 Capitalis inimicitia oritur ex sola prolatione iniuriarum ad inuicem.
- 10 Capitalis inimicitia oritur ex accusatione capitali.
- 11 Capitalis inimicitia oritur ex tortura illata, & etiam ex sola carceratione, & semper durare præsumitur nisi contrarium probetur.
- 12 Capitalis inimicitia oritur contra testem, qui in causa capitali contra aliquem deposuit.
- 13 Capitalis inimicitia oritur contra eum qui occidit consanguineum uel affinem meum.
- 14 Capitalis inimicitia oritur ubi mouet qđ status, uel de bōis oibus, aut de maiori pte eorū.
- 15 Capitalis inimicus dicitur qui alterius uxorem seu eius terram tenet.
- 16 Capitalis inimicus is dicitur qui aliquem offendit in persona, aut rebus.
- 17 Capitalis inimicitia oritur ex facto inhonesto.
- 18 Capitalis inimicitia quandoque oritur ex spoliatione unius rei.
- 19 Capitalis inimicitia oritur quando est questio de magna quantitate pecuniarum.
- 20 Bona temporalia sunt uita hominis.
- 21 Capitalis inimicus dicitur qui aliquem uulnerauit in facie.
- 22 Capitalis inimicitia quæ dicatur ultra casus expressos relinquatur arbitrio iudicis.
- 23 Inimicus repellitur a testimonio ferendo, etiam si inimicitia sit causata culpa eius contra quem testis producitur.
- 24 Nisi talis inimicitia esset in fraudem procurata.
- 25 Testis esse non poterit qui dudum fuerat inimicus & de recenti reconciliatus fuit.
- 26 Iudeus de proximo effectus christianus testis esse non poterit contra christianum.
- 27 Commorans uel habitans cum capitali inimico meo inimicus meus præsumitur, & a testimonio, & ab accusando repellitur.
- 28 Idem in amico inimici mei capitalis ei magna amicitia iuncto.
- 29 Idem in eo qui ligam uel parentelam fecit cum inimico meo capitali. (a testimonio.)
- 30 Oīs inimicitia qđ cōcludit testē nō diligere illū cōtra quē testificatur, illū repellere dicitur.
- 31 Si qs nō demōstraret odiū cōcepisse cōtra eū a quo ē offēsus, si apparet præcesisse uerū;

milē cām magni odij, talis a testimonio repelli debet et etiā ab accusatiōe, tāq̄ inimicus.

- 32 In testibus recipiendis idem iudicatur de inimico presump̄to quod de uero.
 33 Quando subest causa inimicitie inter testem et partem semper testis repellitur, licet aliās de inimicitia non appareat, etiam si testes ipsi attestentur nullam habere inimicitiam.
 34 Inimicus etiam is dicitur, qui alicui non loquitur, cui per antea erat solitus loqui.
 35 Inimicus etiam dicitur non solum qui nocet, sed etiam is qui noceret si posset.
 36 Inimicus etiam dicitur, qui parentelam seu confederationem fecit cum inimico meo.
 37 Quae differentia sit inter inimicum capitalem, & non capitalem in testificando.
 38 Inimicus qui examinari nō poterat si examinetur non facit inditium, nec aliquid probat.

QV A E S T I O II.

ECVNDQV quæro: an inimicus in crimine læsæ maiestatis admittatur ad testificandum? Breuiter dicas q̄ non, ita uoluit Bar. in l. in quæstionibus. ff. ad leg. Jul. maiest. Alberic. in l. famosi. ff. eod. ubi dixit, t̄ q̄ conspirantes & inimici non admittuntur in testes in tali crimine: allegat tex. in c. per tuas. ext. de Simon. ubi not. idem tenuit dominus meus Hippol. de Marfil. in l. de minore, in princ. col. ij. nu. 8. ff. de quæstio. & licet tex. in d. c. per tuas, loquatur in simonia & sic in crimine excepto, idem etiā erit, t̄ in crimine læsæ maiestatis, quod pariter crimen exceptum est, ut habetur in c. si quis cū militibus. vi. q. i. Specu. à tit. de accusat. col. fin. circa mediū. Et glos. in c. i. in ult. glos. de test. in vi. Et q̄ inimicus non admittatur in testem in isto crimine læsæ maiestatis, tenuit etiam idem Specul. in præalleg. tit. de accusat. §. i. in ultimis uerbis & Abb. in c. inquisitionis, in §. tertiæ, de accusatio. Roma. in l. si uero. §. de uiro. col. xxij. uerl. quītadecima ff. sol. matr. Bal. à l. in his. §. i. in fin. ff. eod. tit. idē tenuit Thom. Grā. in conf. 46. in causa mag. Tristani, nu. 3. & 9. idē Grā. in suis uotis, voto. iij. col. v. in fin. & col. vi. in princ. & voto. xi. col. ij. nu. 17. & Alex. in conf. 126. in fin. in iij. vol. & text. in c. cū P. māconella, & ibi Abb. de accusat. Angel. in l. qui accusare. ff. de accusat. Bal. in l. præscriptione col. xi. uerl. tertium exēplum C. si cōtr. ius. uel uil. public. Math. de Afflict. in c. i. §. & bona comittentium, col. i. nu. 9. in tit. quæ sint regal. in uerbis feud. Et prædicta conclusio t̄ procedit etiam si inimicus esset constitutus in articulo mortis, & recipiens corpus domini deponeret contra suum inimicum, ei non esset credendum, ut notat. dixit Bal. in tit. de Pace Constant. in uerl. uasalli, refert & sequitur Thom. Grā. in conf. 46. nu. 7. idem uoluit dominus meus Marfil. in l. i. §. præterea. col. ij. nu. 7. ff. de quæstio. item procedit t̄ etiam si inimicus esset examinatus cum tormentis, ita dixit notant. Præposit. in c. illi qui, in i. col. uerl. glosa secūda. v. q. vi. Nec t̄ dictum capitalis inimici inditium facit ad torturam, ut notab. dixit Bal. in cōf. 316. præsupposito statuto. col. prima in quarto vo

- 6 Iu. item t̄ amplia prædictam conclusionem, vt procedat etiam si inimicus fuisset de facto examinatus, & post examē reconciliatus ei contra quē deposuit, nam eius dictum propterea non reualidatur, vt voluit Ioan. Andr. in addit Specul. in tit. de teste, in princ. Fely. in c. quories. col. ij. de test. domini meus Marfil. in l. i. s. præterea. nu. 102. ff. de quæstio.
- 7 Modo videamus, t̄ ex quibus causis oriaē capitalis inimicitia ad hoc vt sciamus quando quis ratione inimicitiaē repellatur a testimonio. t̄ primo capitalis inimicitia oritur ex solis minis de occidendo, vt dixit glos. in l. licet. ff. de arbitr. Angel. in cons. 261. ponderandum. Alex. in consi. 14. in iij. volu. Abb. in c. repellanē. nu. 4. de accusatio. Cardinal. in c. cum non oporteat, de accusat. & ibi Io. de Anan. in iij. col. qui dicit hoc limitandum fore (secundū Bal. in l. metū C. q̄ met. cau.) si ille minans erat consuetus eius minas executioni mandare, per not. per doct. in simili in l. prima. C. vnde vi. & in l. vt vim. ff. de iust. & iur. vel si minans erat potens ad illud faciendum, ita refert & sequitur idem Marfil. in d. l. pri. s. præterea col. vi. ff. de quæstio. Secundo t̄ inimicitia capitalis oritur ex sola prolatione iniuriarum ad inuicē, vt dixit Bal. in c. veniens in fin. per illum tex. de iureiuran. quem sequitur Ias. in l. procuratoribus. C. de procurator. & Marfil. in d. s. præterea col. vi. in fin. vers. item oritur etiam capitalis inimicitia, & ibi dicit, q̄ ita fuit iudicatum. idem in cōs. 3. col. iij. vers. item oritur. Gramat. in cons. lvij. in causa mihi transmissa col. pri. nu. 70. Tertio t̄ inimicitia capitalis oritur ex accusatio-
ne capitali, Bar. in l. iij. s. fin. ff. de adim. legat. glos. in l. iij. ff. de arbitr. Abba. in c. accedens ut lit. non contesta. glosa in s. item si propter Inst. de excusat. tutor. Gramat. in cons. 46. col. ij. in princ. nu. 34. Dominus meus Marfil. in l. pri. s. præterea col. 7. in princ. ff. de quæstio. Bar. in l. i. de his. qui bus vt indign. & l. iij. in princ. ff. de test. & per doct. in l. liberi. C. de inoffi. testam. Quarto t̄ inimicitia capitalis oritur ex tortura illata, immo etiam ex sola carceratione; & semper durare præsumitur, nisi contrarium probetur, Bal. in l. ignorat in fin. C. ad exhibend. & in l. seruus. C. famil. hercis. & in au. si dicatur. C. de test. Fely. in c. cum oporteat in. vi. col. de accusa-
tio. Gramat. in cons. 46. in causa mag. Tristani col. i. nu. 1. & 2. Quinto t̄ capitalis inimicitia oritur contra testem, qui in causa capitali cōtra aliquem de-
posuit, Abb. in c. cum P. in fin. de accuiat. Alex. in l. testibus. ff. de test. Bar. in d. au. si dicatur. C. de test. Specu. in tit. de test. s. pri. in prin. glos. & Bar. in l. iij. ff. eod. Innoc. & doct. in d. c. cum oporteat & in c. cum P. Manconella eod. tit. Gram. in cons. 46. col. ij. nu. 4. & 5. Ioan. de Anan. in d. c. cum P. col. prima ver. Nota q̄ testis, vbi dixit, q̄ repellitur etiam ab accusando.
6 Sexto t̄ capitalis inimicitia oritur contra eum qui occidit consanguineum vel affinem meum, Bar. in l. iij. s. fin. ff. de adim. legat. ad quod allegat tex.

- in l. lex Cornelia. ff. de iniur. Dominus meus Marfil. in l. pri. §. præterea col. 14 vi. parum ante finem. ff. de excusat. tutorum. Septimo ¶ capitalis inimicitia oritur vbi mouetur quæstio status, vel de bonis omnibus, aut de eorum maiori parte: vt probatur in c. frequens de rest. spolia. glos. in au. ct. de teste, in §. si quis vero in verb. quæstiones & in vers. inimicus in d. c. cum oporteat. & ita dixit Bal. in l. athletæ. §. dant remissionem. ff. de excusat. tutor. & 15 Abb. in c. i. nu. 3. ext. de iudit. Octauo ¶ dicitur capitalis inimicus qui vxor alterius seu eius terram tenet, vt voluit Bal. per illum tex. in c. accedens. el ij. ext. vt lit. non contest. quem sequitur Marfil. Dominus meus in d. l. pri. §. præterea col. vi. nu. 23. ff. de quæstio. idem dixit Ant. de Butr. in d. c. accedens. Nono ¶ inimicus capitalis is dicitur, qui aliquem offendit in persona, aut rebus, vt voluit Bal. in l. in his. §. pri. ff. sol. matr. quem sequitur præal 16 legat. Dominus meus in d. l. pri. §. præterea, col. vi. in fin. Decimo ¶ inimicitia capitalis oritur ex facto inhonesto. vt in l. pri. cum ibi not. ff. de his quibus vt indign. glos. in l. sororem. C. eod. tit. vt de hærede vel legatario qui stuprauit vxorem defuncti, pro hoc allegat Abb. tex. in c. non est crudelis. 23. q. v. ita voluit Ioan. de Anan. in d. c. cum oporteat col. iij. sub nu. 60. 18 Vndecimo ¶ capitalis inimicitia quãdoque oritur ex spoliatione vnus rei, vt in c. item cum quis. de rest. spol. facit tex. in c. accedens: vt lit. non contest. ita tenuit Io. de Anna. in d. c. cum oporteat col. iij. nu. 7. de accusat. Duo- 19 decimo ¶ inimicitia capitalis oritur quando est quæstio de magna quantitate pecuniarum, vt voluit Bar. in l. iij. de test. facit q. voluit Bal. in l. parentes. C. de test. vbi causam ciuilem magnam æquiperat causæ criminali. idẽ voluit Perr. de Anchar. in cõs. 27. rationes inductæ circa finẽ. & in cõs. 63. in causa q̄ vertitur col. ij. & Dominus meus Marfil. in l. pri. §. præterea col. 20 vi. nu. 23. ff. de quæstio. Nec est mirum, quia ¶ bona temporalia sunt vita 21 hominis, vt in l. aduocati. C. de aduoc. diuers. iudic. Tertio decimo ¶ dicitur capitalis inimicus qui aliquem vulnerauit in facie, vt voluit Alex. in cõs. 99. in causa inquisitionis col. pri. in i. volu. vbi plura allegat ad hoc refert et sequitur Marfil. Dominus meus in d. l. i. §. præterea col. viij. circa prin. 22 ff. de quæstio. Quartodecimo scias ¶ capitalis inimicitia quæ dicatur, ultra casus expressos, arbitrio iudicis relinqtur. ut uoluit glos. in c. ij. iij. q. iij. Gemin. in c. quãuis de procurat. in vi. Fely. in c. cum oporteat. de accusat. 23 Quintodecimo ¶ prædicta quæ dixi de inimico, qui repellitur a testimonio ferendo, locum habent etiam si inimicitia esset causata culpa eius contra quem testis producitur: ita dicunt doct. in c. repelatur, de accus. & Innoc. in 24 c. cum I. & A. de re iudic. Hoc tamen sane intellige, ¶ nisi culpa esset artificiose adhibita ad causandam inimicitiam ne ille posset esse testis contra se: ut faciunt aliqui scientes q. aliquis poterit testificari contra eos ut illum re-

pellant ante quam ille in testem producat. dant ei aliam uel aliter uerberant, quod ut fiat sepe aduocati cautellofi qui Deum non timent consulunt. Nam talis inimicitia in fraudem procurata non obstaret. Bar. in l. pri. s. si seruus & in s. cum quis. ff. de quaestio. refert & sequitur Præposit. in c. accusatores. in vers. & ex his dictis. iij. q. v. Sexto decimo ¶ testis esse non poterit qui dudum fuerat inimicus, & de recenti reconciliatus fuit. c. accusatores. el. i. & ibi not. doct. max. Præposit. & Ioan. de Turre Cremat. iij. q. v. idē tenet Fely. in c. eā te. in vers. infidelitas, ibi limita secūdo de rescript. Alex. in conf. 99. in causa inquisitionis col. pri. in. i. vol. Ioan. Crotus Præceptor meus insignis doctor in tract. suo de test. fol. 6. col. iij. in fin. ibi decimo extenditur. & prædictos sequitur consulendo Dominus Marian. Sozin. Neupos. in conf. 77. nu. 42. in i. vol. idē tenet. Hippol. Marfil. D. meus in d. l. i. s. præterea col. i. in vers. amplia etiam hunc tex. ff. de quaestio. allegat ultra alios Roma. in singular. 20. Inocen. in c. cum I. & A. & glos. in c. constituit. 26 17. q. iij. quæ dixit, ¶ q̄ Iudæus de proximo effectus christianus testis esse 27 non poterit contra christianum. Decimo septimo ¶ commorans vel habitans cum capitali inimico meo, inimicus meus præsumitur, & a testimonio & ad accusando repellitur. c. accusatoribus, & ibi Præposit. in ij. not. c. 28 repellantur, & c. cum oporteat. de accusat. Decimo octauo ¶ amicus inimici mei capitalis nō admittetur ad accusandum me neque ad testimonium ferendum contra me, si inimico meo sit magna amicitia iunctus: ut dixit Præposit. in 29 d. c. accusatoribus, per illum tex. iij. q. v. ¶ Et idem erit de eo qui ligam vel parentelam fecit cum inimico meo capitali. Bal. in l. liberi. C. de inoffi. testam. & idem tenet in d. c. accusatoribus Præposit. in ij. not. in fin. Decimo 30 nono scias, ¶ q̄ omnis inimicitia, quæ concludit testem non diligere illum contra quem testificatur, illum repellere dicitur a testimonio, ut est tex. not. in c. inquisitionis. ext. de accusat. & iij. q. v. c. accusatores. & c. testes. per quæ iura ita dixit Præposit. in c. quod vero. col. fin. in princ. ead. cau. & q. ubi dixit 31 fortius, ¶ q̄ si quis non demonstraret odium concepisse contra eum a quo est offensus, si apparet præcessisse verisimilem causam magni odij, talis a testimonio repelli debet, & etiam ab accusatione tanquam inimicus. allegat Bal. in l. præscriptione col. xvi. C. si contr. ius. vel util. publi. Roman. in rub. ff. de arbitr. col. xi. & Ant. de Butr. in d. c. cū oporteat, de accusatio. & glos. 32 in d. c. accusatores. iij. q. v. facit ad prædicta, ¶ quia idem iudicatur de inimico præsumpto, quod de vero in testibus recipiendis, secundum Innoc. in c. cum I. & A. de re iudic. & Bar. in l. i. in fin. C. de his quibus ut indign. Bal. in auct. si vero dicatur. C. de testi. & sequitur Thomas Grammat. in conf. 38. in causa Ioannis Dominici melæ. col. ij. nu. x. Hippol. de Marfil. Dominus meus in l. pri. s. præterea. col. pri. vers. Amplia etiam ubi plures idem tenen-

tes allegat. ff. de quæstio. Ad idem facit † q̄ quando subest causa inimicitie inter testem & partem, contra quam producitur, semper testis repellitur, licet alias de inimicitia non appareat, etiam si testes ipsi attestentur nullam habere inimicitiam: vt dixit Innoc. in d. c. cum I. & A. in fin. de re iudic. & Bald. in l. præscriptione. col. antepen. C. si contra ius vel util. public. & in au. ct. si dicatur. C. de test. Abb. in c. repellantur. & in c. cum oporteat. de accusat. Bal. in conf. 316. præsupposito. in iij. volu. Alex. in confi. 164. visa inquisitione. in i. volum. & consil. 99. eod. vol. Thom. Gramat. in consil. 46. col. iij. nu. 16. Marfil. Dominus meus in l. i. s. præterea. col. i. in versi. Amplia etiam in fin. ff. de quæstio. & latissime, in singulari suo nume. 178.

34 Scias etiam, † q̄ inimicus is dicitur, qui alicui non loquitur. glos. in c. cum Adrianus. lxiij. distinct. quam Barbat. in d. c. repellantur. ad hoc singularem esse dicit. hoc tamen sane intellige de eo qui per antea erat solitus cum eo loqui: Ita dixit post alios Barbat. loco præallegat. & Dominus meus in d. l. i. s. præterea. col. ij. nu. 8.

35 Item † inimicus etiam dicitur non solum qui nocet, sed etiam is qui noceret si posset. Bald. in au. ct. si dicatur. C. de test. & idem in l. i. circa fin. C. si quacuncq; prædit. potest. Idem dixit Ioan. de Anna. in d. c. cum oporteat. ij. col. de accusat. & Marfil. in præallegat. s. præterea. Dicitur etiam † inimicus, qui parentelam seu confœderationem fecit cum inimico meo: vt volunt do. ct. in d. c. repellantur. Bald. in l. liberi. C. de inoffi. testam. Sed † quæ erit differentia inter inimicum capitalem, & inimicum non capitalem in testificando? Responde, q̄ inimicus capitalis omnino a testimonio repellitur, vt supra dictum fuit. sed inimicus non capitalis admittitur ad testificandum licet sibi diminuatur fides, vt voluit Innoc. in d. c. cum oporteat. & do. ct. in præallegata au. ct. si dicatur. & rationem allegat Sali. in d. au. ct. quia pro leui inimicitia de facili quis non ita præsummitur mentiri, sicuti pro graui. vt notat. in au. ct. de teste. in. s. si vero quis dicatur. & in l. licet. ff. de arbitr. & habetur per Marfil. Do. meum in præallegata l. i. s. præterea. col. ij. versic. Amplia etiam hunc text.

38 nu. 7. in fin. Vnum non omitto, † q̄ testis inimicus, qui examinari non poterat, si examinetur non facit indicium, nec probat aliquid. Bart. in l. i. s. si cum quis. ff. de quæstio. Bal. in l. Imperator. ff. de stat. homin. Angel. in l. inter stipulantem in. s. stichum. ff. de verbor. obligat. Roma. in consil. 359. Alex. in confi. 126. in iij. volu. Floria. in l. licet. s. lex iulia. ff. de testi. Thom. Grammat. in confi. 42. sunt iam anni. colum. ij. nu. 4. & 5. idem consil. 38. formata inquisitione. nume. 14.

S V M M A R I V M.

An infamis in crimine læsæ maiestatis in testem admittatur?

Hierony. Gigas.

BB

- 1 Infamis regulariter tam in causa ciuili ardua, quàm in criminali non admittitur ad testificandum.
- 2 Infamis in crimine læsæ maiestatis ad testificandum admittitur.
- 3 Non tamen dicitur integer testis. Et unus testis infamis non sufficeret ad inferendam torturam. uide tamen nu. 5.
- 4 Infames in casibus in quibus specialiter recipiuntur ad testificandum non debent recipi sine tormentis.
- 6 Testes infames, alijs non concurrentibus adminiculis, solam præsumptionem faciunt.
- 7 Infames in crimine simoniæ non admittuntur ad testificandum.
- 8 Infamis qui etiam sit inimicus non admittitur ad testificandū in crimine læsæ maiestatis.

QVAESTIO III.

- ERTIO quæro: an infamis in crimine læsæ maiestatis in testem admittatur? Dicas, q̄ licet infamis regulariter tam in causa ciuili ardua quàm in causa criminali non admittatur ad testimonium, vt per Bald. in c. ad nostram. in princ. de probatio. Alex. in consi. xl. circa primum dubiū. in i. volu. & in consi. 179. in causa Angelorum. & consi. 4. animaduersis. in ij. volu. Decius in consi. 163. in causa. col. viij. in i. volu. & Thom. Grammat. in consi. 38. col. ij. nu. 10. Marsil. Dominus meus. in singul. suo. 109. incipit, infamis. vbi dixit, q̄ infamis infamia facti in totum repellitur a testimonio in causa ciuili ardua: ad quod plura allegat. Atamen † in crimine læsæ maiestatis infamis ad testimonium admittitur: per text. in l. famosi. ff. ad leg. iul. maiest. & ibi not. doct. maxime. Bartol. & l. in quaestione. ff. eod. tit. vbi est text. clarus ad hoc. vide tex. in c. per tuas. ext. de simon. not. Ioan. Andr. & Abb. in c. final. de test. Specul. in tit. de excusat. tutorum. in §. i. in fin. & D. Ioan. Crotus præceptor meus in tract. de testi. col. ix. nume. 43. Dicas tamen, † q̄ licet infames in crimine læsæ maiest. & simoniæ admittantur in testes, non propterea dicuntur integri testes. vt in d. c. per tuas. de simoni. Et ideo vnus testis infamis non sufficeret ad inferendam torturam, per ea quæ habentur in l. i. Item lex Cornelia, & ibi Bart. ff. ad leg. Cornel. de fals. & ita dixit Alexan. in consi. xi. nu. 9. in i. volu. & ibidem nu. 10. vbi dixit, † q̄ in casibus, in quibus speciali iure inductum est, q̄ testes infames recipiuntur cōtra accusatum, vel inquisitum, huiusmodi testes non debent recipi sine tormentis. alleg. not. per glos. Innoc. & alios. in c. cum P. de accusat. & glos. in d. c. per tuas. idem voluit Fulgol. in consi. 173. in causa inquisitionis. in i. col. Alexā. in d. consil. 11. circa princ. in ij. col. i. volu. Marsil. Dominus meus in consi. 109. col. antepen. nu.

mero. 14. in i. volu. Grammat. in consil. 70. & vlt. in fin. Alberic. in tract. de testi. col. 25. & idem Marfil. in consil. 78. salus omnium. in iij. col. in ij. vol.
 5 Scias tamen, † q̄ in eo, q̄ dictum est q̄ vnus testis infamis non facit indicium ad torturam, contrarium tenuit Bald. in l. i. col. vi. C. de sum. trinit. & fid. cathol. refert Dominus meus in singul. 457. incipi. testimonium infamis, qui tamen non audet dictum Bald. approbare. Et † prædicti testes infames solam præsumptionē faciunt alijs nō concurrentibus adminiculis. tex. est in d. c. per tuas. in §. nos vero. vbi Abb. in iij. not. de simon. glos. in
 6 c. i. in verb. ad testimonium. de test. in vi. & Alexan. in d. consil. xi. Et, † q̄ indistin. te testes infames non admittantur in crimine simoniæ, voluit etiā D. Ioan. Corasius mihi vti frater honorandus in suis Miscellaneis cap. xx.
 8 lib. v. Et scias, † q̄ licet testis infamis admittatur, vt prædixi in hoc crimine læsæ maiestatis, Attamen secus esset quando esset inimicus eius contra quē in testem produceretur, per ea quæ dixi in proxima præcedenti quæstione. Et ita dixit Ang. in d. l. famosi. in vers. in textu ibi. ff. ad leg. iul. maiest. Si cupis ad saturitatem videre materiam istam de teste infame, vide Dominum meum D. Ioā. Crotum in præallegato tract. suo, de testi. colum. viij. versic. circa tertiam. nu. 30. cum sequentibus, vsq̄ ad nu. 54. & Felyn. in c. testimonium. de testibus.

S V M M A R I V M.

- An accusati de crimine pendente iudicio possunt esse testes in crimine læsæ maiestatis?
 1 Accusatus criminaliter. pendente accusatione cōtra eū, regulariter testis esse non potest.
 2 Secus est in crimine læsæ maiestatis, hæresis, & simoniæ.

Q V A E S T I O I I I I.

VARTO quæro: an accusati de crimine pendente iudicio poterunt esse testes in crimine læsæ maiestatis? Dicas, † q̄ regulariter pendente accusatione de crimine contra aliquem talis testis esse non poterit, vt probat text. in c. non debet. & ibi doct. maxime. Abb. in i. not. ext. de testi. vbi dixit, q̄ ex pendentia causæ criminalis contra aliquē grauat eus opinio, vt interim nō dicatur integri status. Et hinc est, quod accusatus criminaliter pendente accusatione repellitur ab ordine, sub iungens idem Abb. q̄ in omni actu in quo requiritur integritas status, talis repellitur: Attamen † secus est in crimine læsæ maiestatis, in quo admittitur in testem, & idem est in crimine hæresis, & simoniæ. c. non debet. ext. de test. & ita voluit Alberi. in l. famosi. ff. ad leg. iul. maiest. idem tenuit D. Anto. de Butr. in c. si. de testi. per tex. in c. in fidei fauorem. de hæret. in vi. hoc etiā

voluit Crotus Dominus meus in tract. de testi. nu. 103. in versu. limitatur tamen. Nec obstant supra allegata: quia procedunt regulariter: in crimine autem læsæ maiestatis propter criminis atrocitatem multa conceduntur, quæ alias denegarentur, vt in q. ij. & iij. supra proximis præcedentibus.

S V M M A R I V M.

- An infames admittantur ad probandum adminicula criminis læsæ maiestatis?
- 1 In crimine læsæ maiestatis stricta interpretatio fieri debet.
 - 2 Qui vult consequens vult etiam necessarium antecedens.
 - 3 Auctoritas rectoris successoris testibus etiam legalibus, non est probanda, sed scriptura.
 - 4 Legato Cardinali non creditur de sua iurisdictione, ubi agitur de alterius præiudicio.
 - 5 Stante statuto quod adulterium probari possit per testes infames, non tamen idem erit in probando matrimonio.
 - 6 Matrimonium probandum non est in crimine adulterij quando est notrium, nisi negaretur. Et ad probandum eum requiruntur testes omni exceptione maiores.
 - 7 Causa matrimonij dicitur grauis & ardua.
 - 8 Infames in causis ciuilibus arduis non admittuntur in testes.

Q V A E S T I O. V.

VINTO quæro: supra q. iij. vidimus, quod infames admittuntur ad probandum crimen læsæ maiestatis: an admittantur ad probandum adminicula talis delicti? Et videtur dicendum quod non: quia in isto crimine stricta interpretatio fieri debet, vt dixit Thomas Grammat. in consi. 31. Tremendi Dei, nu. 41, allegat. Andr. de Iser. & Præpositi, in c. i. s. item si fidelis. versic. turpiter luserit. in tit. quib. mod. feud. amittat. in vsib. feud. & Andr. de Iser. in c. i. s. & bona committentium: col. xij. in tit. quæ sint regal. not. Bar. in l. in quæstionibus. ff. ad leg. iul. maiest. Et ibi dixit, quod testes infames licet admittantur ad probandum crimen læsæ maiestatis, attamen non admittentur ad probandum adminicula talis delicti. Et exemplificat Bar. in d. l. in quæstionibus. in versu. item dicitur in eo qui dum esset rector prouinciæ successorē non admisit. nam si volo hoc probare, id probare potero per testes infames: quia qui successorē sibi in offi. a superiore missum non admittit crimen læsæ maiestatis iucurrit, vt vidimus supra sub rubric. qualiter & a quib. crim. læsæ maiest. comit. q. 3. sed ad probandum a minicula, scilicet, quod ille erat legitimus successor, infames non admittentur: cum solum admittantur ad probandum delictum, non autem adminicula delicti, vt dicit tex. in d. c. per tuas. de simon. & hoc dicit Bar. esse perpetuo menti tenendum, opin. Bart. sequitur Io. de Anna, in c.

per tuas col. ij. in vers. nunquid autem tales criminosi, de accusation. Idem voluit Math. de Affli. §. in d. c. i. §. & bona comitentium nu. 7. & 9. in tit. quæ sint regal. in vñibus feudor. Et pro doctrina Bar. facit, q̄ voluit Bal. in aut. si dicatur col. vlt. C. de testibus vbi dixit, q̄ si statuto cauerur, q̄ infamis possit adulterium probare, q̄ licet adulterium non possit esse sine matrimonio, q̄ non poterunt testes infames matrimonium probare. Ego autem de dicta doctrina Bar. semper dubitauit: quia eadem ratione qua testis infamis admittitur ad probandum crimen læsæ maiestatis, admitti deberet ad probandum adminiculum sine quo dictum crimen non staret: nam cum alicui aliquid conceditur, eidem omnia cōcessa intelliguntur per quæ ad illud peruenitur l. ij. ff. de iurisdic. om. iud. vbi illi, cui mandata est iurisdic. tio, omnia concessa intelliguntur sine quibus iurisdic. tio exerceri nō potest, & contra doctri. Bar. tenuit Angel in d. l. famosi vbi dixit, q̄ non credit esse verum dictum Bar. nisi quando adminicula non respicerent substantiam delicti, secus quando adminicula essent de substantia, vt in exēplo Bar. allegat in arg. tex. in l. ad rem mobilem & l. ad legatum. ff. de procurat. & tex. in d. l. ij. ff. de iurisdic. om. iud. & certe antequā vidissem Angel. dubitauit de dicto Bar. quia tex. per ipsum alleg. in d. c. per tuas, pro eius dicto id non probat, adeo q̄ eius dictum consistit in sola eius autoritate: que magna est, sed non necessaria, quanuis probabilis. Distinguendum igitur esse arbitror pro concordia. contrarietatis quæ est inter Bar. & Angel. in hoc articulo: q̄ aut adminicula, ad quæ probandum inducitur infamis, erant de substantia criminis læsæ maiestatis, adeo q̄ illis non probatis non erat probatum crimen læsæ maiestatis, & hoc casu locum habeat q̄ dixit Angel. qui voluit testes infames admitti ad probandum dicta adminicula: ex quo ad probandum ipsum crimen admittuntur, quod ratione comprobo sum mendo exemplum Bar. de eo qui non admisit successorem suum in offi. Nā ad hoc vt crimen læsæ maiestatis comittatur, requiritur q̄ probetur non admissum esse legitimum successorem: ergo ista qualitas est pars substantialis delicti criminis ex qua ipsum crimen resultat, ergo infamis, qui admittitur ad probandum crimen læsæ maiestatis d. l. famosi. & ibi doct. ff. ad leg. Iul. maieft. admittetur ad hoc probandum: quia idem iuris est de parte quod de toto l. quæ de tota. ff. de rei vendic. facit, † quia qui vult consequens vult etiam necessarium antecedens, Aliàs si secus diceremus, esset de casum in quo infamis non admitteretur ad probandum crimen læsæ maiestatis, quod esset contra tex. in d. l. famosi. & ea quæ dixi supra q. iij. proxime præcedente. Aut loquimur de adminiculis non substantialibus ad dictum crimen, & eo casu procederet opi. Bar. cum quo in hoc casu concordat etiam Angel. in d. l. famosi. Nisi diceremus, q̄ in prædicto exemplo

- Bar. verum esset dicere q̄ testes infames non admitterentur ad probandū
 3 illum esse legitimum successorem, alia ratione: videlicet, † quia dicto casu
 auctoritas successoris non est probanda testibus, etiam legalibus sed scri-
 ptura: ei. n. non creditur asserenti se missum ad gubernandum illam prouin-
 tiam siue ciuitatem a Principe, nisi ostendat litteras suæ depurationis, p̄ tex.
 in c. Nobilissimus. xcviij. Distinct. l. prohibiturus. C. de iure fisci. l. vnica. C.
 4 de mand. princ. Immo, † vbi agitur de alterius præiudicio etiã Legato Car-
 dinali non creditur de sua iurisdictione. glos. in c. sicut. de sent. excom. &
 habetur per Gōdofaluum Villadiego. in tract. suo de legat. q. vi. col. ij. nu.
 18. qui habetur Thomo. ij. tract. secundum impressionem Venetam. Ad
 5 illud, q̄ dixit Bal. in auct. si dicatur col. vlt. C. de test. q̄ † si statutum dicat,
 q̄ adulterium possit probari per testes infames, q̄ licet adulterium nō pos-
 sit esse sine matrimonio, nō p̄pterea poterit matrimonium probari per te-
 stes infames; Dicas id ideo esse, quia testis infamis ideo habilitatur a staturo
 ad probandum adulterium, quia personæ infames vt sunt lenæ & lenones
 6 sunt ministri huiusmodi criminis. Nec † semper probandum est matrimo-
 nium in crimine adulterij, quādo max. est notorium, nisi id negaretur, quo
 casu ad id probandum infames non admittuntur: quia in eo requiruntur
 7 testes omni exceptione maiores c. i. ext. de Confang. & Affin. Et † causa
 matrimonij dicitur causa grauis & ardua, vt per doct. in l. admonendi. ff. de
 8 iure iuran. & † infames in causis civilibus arduis non admittuntur ad testi-
 monium; quia causa civilis ardua æquiparatur criminali. l. propter litem. ff.
 de excusat. tutor. Abb. in c. testimonium de test. & ibi Fely. col. iij. vers. Est
 alia infamia facti nu. 10. & D. Ioā. Crotus. D. meus in tract. suo de test. nu.
 47. in vers. secundo ampliatur.

S V M M A R I V M,

An mulier possit esse testis in crimine læsæ maiestatis?

- 1 Mulier de iure canonico in criminalibus non admittitur in testem.
- 2 Fallit tamen quando crimen probari non posset per masculos.
- 3 Mulier de iure civili in criminalibus potest esse testis.
- 4 Mulier quare repellatur a testimonio in causa testamenti. remissiuè.
- 5 Mulier in crimine læsæ maiestatis admittitur ad testificandum.
- 6 Etiam si sit infamis.

Q V A E S T I O VI.

EXTO quæro: an mulier testis esse poterit in causa criminis
 læsæ maiestatis? Dicas, † q̄ de iure canonico mulier in crimi-
 nalibus testis esse non potest, vt est glos. in c. ex eo. xv. q. iij. &
 tradūt doct. in c. iij. vbi Abb. Ant. de Butr. & alij ext. de test. &

- ibi Fely. glos. in c. forus in fin. de verb. signif. Archid. in c. ij. de iudic. in. vi.
- 2 Dominus meus Ioan. Crot. in tract. de test. nu. 55. Fallit tamen, t quando crimen probari non posset per testes masculos, vt per Alex. conf. 64. viso themare in princ. in. i. volu. Iason in l. fin. in fin. C. de his quibus vt indign. Ioan. Andr. in tit. de teste, in. s. i. in vers. item excipitur quod est mulier, in addit. Specul. Alex. conf. 24. animaduersio in. ij. vol. Marfil. D. meus in l.
- 3 Diuus in. ij. col. ff. de quaestio. De t iure vero ciuili mulier in causa criminali poterit esse testis, vt voluit Specul. in tit. de teste. s. i. in vers. item q est mulier. Abb. in c. quoniam, ext. de test. vbi per Fely. late per totum, & est glos. in c. forus. de verbo signifi. & in c. ex eo. xv. q. ij. & ita comun. tenet doct. vt dicit Fely. in d. c. quoniam, & D. Ioã. Crot. præceptor meus in tract. suo, de teste. nu. 57. & p ista comun. opi. est tex. in l. iij. s. lege Iulia. ff. de test. vbi mulier in accusatione legis Iuliae de vi repellitur: quia sui corporis quaestum fecit. Ergo a contrario si mulier non laborasset tali vitio admitteretur in similibus causis, ad idem facit tex. a contrario sensu in l. ex eo. ff. de testi. Quare t autem mulier repellatur in causa testamenti a testimonio, rationem assignat præfatus Dominus meus in præalleg. tract. de test. nu. 57. & Fely. in d. c. quoniam. ij. col. In t crimine vero maiestatis non erit dubium q mulier in testem admittatur: quia si de iure ciuili admittitur regulariter in criminalibus, vt proxime dictum fuit, a fortiori admittetur in crimine læsæ maiestatis, in quo infames etiam, & criminosi admittuntur, qui in alijs criminibus repelluntur: vt in l. famosi. ff. ad leg. Iul. maiesta. & dixi supra. q. ij.
- 6 & q. iij. proxime præcedentibus. Quinimo, t in crimine læsæ maiestatis admittitur mulier etiam si sit infamis: & hoc est q probat tex. in l. in quaestionibus in verb. etiam. ff. ad leg. Iul. maiest. qui loquitur de muliere infami, vt patet per exemplum quod ponit, & ita sentit ibi Bar. & ita illum tex. intelligit Fely. in d. c. quoniam col. ij. de test. & sequitur Crot. Dominus meus in d. tract. de test. nume. 57. vbi dixit, quod Iulia, (de qua in d. l. in quaestionibus) quæ coniurationem Catilinæ detexit, fuit meretrix. Ex quo notabis, q tenentes q speciale sit in crimine læsæ maiestatis, quod mulier in testem admittatur per illum tex. videntur non recte loqui: sed bene ex eo probatur, q mulier etiam infamis admittitur, in d. crimine, & hoc speciale est. Et q mulier admittatur in testem in crimine læsæ maiestatis, tenuit etiam Alberi. in d. l. famosi. Et Marti. de Laud. in tract. suo de crimine læsæ maiestatis. q. xxvij.

S V M M A R I V M.

An socius criminis admittatur ad testificandum in crimine læsæ maiestatis?

1 Socius criminis regulariter non admittitur contra socium.

- 2 Socius criminis contra socium admittitur in testem in crimine læsæ maiestatis.
- 3 Etiam si iurasset non reuellare, ac etiam si pretium pro hoc accepisset.
- 4 Dummodo ex qualitate testificantis, & persone contra quem deponit uerisimile sit eum non mentiri.
- 5 Sola depositio socij criminis ad torturam non sufficit, nisi cum ea sit alia presumptio uel aliud indicium.
- 6 Socius criminis etiam in crimine læsæ maiestatis, non admittitur ad testificandum si est inimicus.
- 7 Et etiam si alias esset criminofusus uel infamis ex alio delicto.
- 8 Statutum quod accusatori credatur de dāno dato, uel alio crimine non comprehendit infamem, infamia facti.
- 9 Statutum q. libris mercatorum plena fides adhibeatur proscribente, non comprehendit mercatorem infamem uel suspecte uitæ.
- 10 Duo specialia circa idem concurrere non possunt.
- 11 Instrumentum q. sit de nouo repertum statuit iuramento producentis.
- 12 Nisi producat esset alias periurus.
- 13 In quibus casibus socius criminis admittatur in testem, uel de socijs interrogari possit remissiuè.

Q. V. AESTIO VII.

- 1 **OPTIMO** quæro: quid sit dicendum de socio criminis ad admittatur ad testificandum in crimine læsæ maiestatis: Dicas, † q. regulariter non admittitur contra socium. l. fin. C. de accusat. c. i. ext. de confes. l. quoniā. C. de test. c. ueniens & c. personas. de test. Dicas tamen, † secus esse in crimine læsæ maiestatis, in quo socius criminis cōtra socium in testem admittitur: ut uoluit Alberic. in l. famosi. ff. ad leg. Jul. maiest. doct. & max. Satyc. in d. l. quoniā. C. de testibus Mart. de laud. in tract. de crim. læsæ maiest. allegat Bal. in l. quoniā liberi. C. de test. idem uoluit Dominus Hippol. Marfil. Dominus meus, in l. de minore in princ. col. i. nu. 3. ff. de quæstio. idem probat tex. in c. quæro ergo. 6. verum. vi. q. i. 79. Distinct. c. si quis Papa & ibi glos. Alex. in conf. 13. col. ij. vers. octauo præsuppono. in. vi. vo
- 3 lu. ubi dixit, † q. ad probandam conspirationem factam contra Principem admitti possunt testes etiam participes criminis, & qui iurassent non reuella re, etiā quando pretium pro hoc accepissent allegat. tex. in c. fin. de test. cogend. & glos. in c. ueniens el. i. de test. ad idem Marfil. in conf. i. in. i. uolu. nu. 32. & in conf. 109. nu. 11. in. ij. uol. & Ioan. Crotus. Dominus meus, in tract. de test. nu. 92. Prædictam conclusionem sane intellige secundū Areti. in. c. cum P. mancella col. vii. de accusat. q. † ad hoc ut socio criminis credatur

credatur etiam in criminibus exceptis, vltra alia ad minicula & coniecturas requiritur, q̄ ex numero testium, vel ex qualitate deponētium, vel eorum personis contra quos deponit verisimile sit eos non mentiri. allegat ad hoc tex. in c. in fidei. s. final. de hæret. in vi. idem voluit Marsil. Dominus meus in consi. 74. nu. 13. in i. volu. Math. de Afflict. in c. i. in. s. & bona committentium. col. iij. nu. 27. in tit. quæ sint regal. in vsibus feudor. vbi dixit, † q̄ sola depositio socij criminis ad torturam, non sufficeret, nisi cum ea esset alia præsumptio, vel aliud indicium: allegat Alex. consi. 89. in iij. vol. Abb. in c. i. de confes. & Franc. Brün. in tra. de quæstio. q. v. ad idem Grāmat. consi. 35. in causa Magnifici Antonij. in fin. nu. 49. Prædictam conclusionem, † q̄ socius criminis admittatur ad testificandum in crimine læsæ maiestatis, limita non procedere quando esset inimicus eius contra quē deponit, tunc enim nullatenus esset admittendus. ita voluit Alex. in consi. 126. est tamen consilium D. Vincentij Paleoti. doctoris Bononien. quem refert & sequitur Thom. Grammat. in consi. 38. formata inquisitione, col. iij. in princ. nu. 3. faciunt dicta supra q. ij. proxima præced. vbi vidimus, q̄ inimicus in testem non admittitur in hoc crimine læsæ maiestatis. Limita † secundo prædictam conclusionem vt procedat, nisi alias socius criminis esset criminofus vel infamis ex alio delicto. ita dixit idem Grāmat. in consi. 35. in causa Magnifici Antonij Barna. col. iij. nu. 27. alleg. Angel. in l. qui in iudicio. ff. de accusat. vbi dixit, q̄ † si ex forma statuti acculatori est credendum de damno dato uel alio crimine, ei non crederetur si esset infamis infamia facti. idem voluit Dominus meus Marsil. in consi. 74. col. iij. in i. volu. Corset. singul. suo in verb. integer. & hanc opin. corroborat Grammat. in d. consil. ex eo q̄ dixit Bal. in sua repet. l. cunctos populos. col. xv. versic. Quintum exemplum. C. de sum. trinit. & fide cathol. vbi dixit, † q̄ stante statuto, q̄ libris mercatorum plena fides adhibeatur pro scribente, id sane intelligi debet, nisi aliàs mercator esset infamis vel suspectæ vitæ. idē voluit Iaf. in l. admonendi. ff. de iur. iurand. tu adde aliam rationem, quare socius criminis aliàs infamis non sit admittendus in testem in crimine læsæ maiestatis: quia, q̄ socius criminis admittatur in crimine læsæ maiestatis, hoc est speciale in d. crimine, quia regulariter nō admittitur in alijs criminibus. vt dixit Math. de Afflict. in d. s. & bona committentium, loco præallegat. quando autem socius criminis esset infamis concurrerent duæ specialitates, vna q̄ tanquam socius criminis admitteretur, alia q̄ tanquam infamis, q̄ esse non debet, † quia duo specialia circa idem concurrere non possunt l. i. vbi glos. Bar. & do. C. de. dot. promissio. Oldrad. in consi. 79. facit etiam illud, q̄ duo vincula magis stringunt quā vnum. s. affinitatis. inst. de nupt. au. et. itaq. & ibi Bar. C. commu. de successio. facit etiam, quia † q̄

instrumentum sit de nouo repertum statui iuramento producentis. Bar. & doct. in l. admonendi. ff. de iure iurand. habetur in c. pastoralis. de except.

- 1 2 Hoc tamen non procedit, si producens instrumentum de nouo reper-
- 1 3 tum esset aliis periurus, vt dixit Roma. in d. l. admonendi. † Et in quibus alijs casibus socius criminis in testem admittatur, vel de socijs interrogari possit, vide quæ magistraliter & copiose ponit. D. Io. Crotus Dñs meus in præalleg. tract. suo. de test. in versic. Octauo principaliter. nume. 91.

S V M M A R I V M.

An testes singulares probent in crimine læsæ maiestatis?

- 1 Testes singulares in crimine læsæ maiestatis admittuntur.
- 2 Iura loquentia de singularitate testium, quomodo sint intelligenda.
- 3 Testes singulares in crimine hæresis admittuntur, cum distinctione tamen ut ibi.
- 4 Ad probandum aliquid in genere an testes singulares sufficient?

Q V A E S T I O V I I I.

- 1 C T A V O quæritur: quid dicendum de testibus singularibus: an probent in crimine læsæ maiestatis, cum alias nullo modo probent. l. iuris iurandi. C. de testi. c. licet causam.
- 2 de probatio: Dicitur, † q̄ in d. crimine admittuntur: ita not. dixit Petr. de Ancha. in consi. 440. Ex prædicta facti narratione. in ij. dubio. vbi notabiliter dixit, † aduertendum esse in materia singularitatis testium: Nam quandoq; deducitur vnum factum q̄ perficitur vno loco & tempore, vt puta homicidium, vel adulterium, aut vna obligatio ex consensu descendens, & isto casu quando testes deponunt, de diuersis locis & temporibus, vti singulares non probant identitatem facti, & hoc modo intelligendum est exemplum de Susanna & iura loquentia de singularitate. Aliquando vero deducitur aliquod factum quod momento temporis essentiam non capit, aut in vno loco tantum, veluti est conspiratio, coniuratio, & tractatus, qui contra principem fiunt: & isto casu dicit, q̄ singularitas testium non infringit probationem, quinimmo probat. q̄ comprobatur per iura & rationes de quibus per eum ibi. & hoc tenet etiam Crot. Dominus meus in tract. de test. in versic. Nonna sit conclusio. nu. 325. idem tenuit Math. de Afflict. in c. i. in s. & bona committentium. col. iij. nu. 29. in xij. Speciali. in tit. quæ sint: regal. in vltibus feud. Et Marsil. Dominus meus in consi. i. col. iij. vers. quia respondeo. in i. volum. Io. de Anna. in c. licet hæli. col. iij. de simon. idem tenet Nicol.

3 Bellon. in confi. 23. nu. 3. & † idem est in probanda hæresi: vt per Bal. in l. actor. col. iij. C. de probatio. Fely. autem in c. licet. el. ij. col. v. de testi. In hæresi distinguit: q̄ aut testes inducuntur ad probandum hæresim in genere, & isto casu dicit procedere opinionem Bald. in d. l. actor. Aut tractatur de probanda hæresi in specie, & eo casu dicit testes singulares non probare, vt
 4 ibidem late per eum. † An autem verum sit, q̄ vbi agitur de probando aliquid in genere testes singulares sufficiant, vide eundem D. Ioan. Crot. in d. tra. s. suo. de testi. in versi. septima sit conclusio. sub nu. 3 24. vbi adducit tenentes & negatiuam, & affirmatiuam partem circa hoc: & tandem ipse videtur residere in parte negatiua, videlicet q̄ etiam quando tractatur de probando aliquid in genere testes singulares non admittantur. vide dicta per eum ibi.

S V M M A R I V M.

- 1 An frater contra fratrem in crimine læsæ maiestatis testificari cogatur?
- 2 Attinentes vsque ad septimum gradum testificare non coguntur, regulariter, tam in ciuilibus quam in criminalibus. Possunt tamen si uolunt testificari.
- 3 Iudex, attinentibus sponte deponentibus, debet facere scribi in actis, q̄ uolentes deponūt.
- 4 Frater contra fratrem in maioribus criminibus & exceptis testificari cogitur.
- 5 In defectum tamen aliarum probationum.
- 6 Crimen læsæ maiestatis est de exceptis.
- 7 Frater ad fratris defensam an testificari possit?
- 8 Frater uel consanguineus si sit multum notæ fidei, & integræ uitæ, in causa fratris uel consanguinei probat.
- 9 Fratres & consanguinei in criminalibus ad meram defensionem & probationem innocentie admittuntur. Secus ad reprobationem testium.

Q V A E S T I O I X.

1 **N**ONO quæro: an frater contra fratrem in hoc crimine læsæ maiestatis testificari cogatur? Dicas, † q̄ regulariter attinentes vsq̄ ad septimum gradum testificare non coguntur, vt habetur in l. lege Julia. ff. de testi. vbi glos. in verb. denunciatur. dixit, hoc esse verum tam in ciuilibus quam in criminalibus. ad idem glos. in l. scemina. in verb. iniuriã. C. ad turpil. lo. de Imol. in c. dilectionem. de rest. cogend. possunt tamen si
 2 uolunt testificari: sed eo casu † quando uolunt examinari, tunc cautus sit iudex, quod in actis describi faciat, quod uolentes deponunt. ita notant.

- dixit Bar. in au. & presbyteros. in iij. not. C. de epis. & cler. & ibidem Cyn.
- 3 fallit tamen regula prædicta † in maioribus criminibus, in quibus frater contra fratrem testificari cogitur: vt per Specul. in tit. de test. in §. de testiū compulsionē. versicul. sed nunquid frater cogitur. vbi dixit, q̄ idem est in criminibus exceptis. allegat tex. in c. literas. de præsumpt. vbi frater contra
 - 4 fratrem in crimine hæresis deponit. † hoc tamen sane intelligendum est in defectum aliarum probationum, vt dicit idem Specul. loco præalleg. allegat tex. in l. quoniam. in fine. C. de hæret. & in c. quanquam. xiiij. q. ij. Constat † autem crimen læsæ maiestatis esse de criminibus exceptis: Ergo in crimine læsæ maiestatis frater contra fratrem testificari cogitur. facit, quia in hoc crimine frater fratrem accusat, vt vidimus, supra in rubri. qui accus. poss. q. iij. An † autem frater ad fratris defensam testificari possit? Videretur dicendum, q̄, si frater vel consanguineus esset vir integræ vitæ & magnæ sanctimonix, in quo cessaret verisimiliter suspitio q̄ mentiretur, pro fratre vel coniuncto, talis admitteretur ad probandum Innocentiam fratris vel consanguinei in criminalibus. facit q̄ dixerunt Ioan. Andr. & Ioan. de
 - 7 Imol. in c. cum. R. Canonicus. extra de offi. delegat. vbi volunt, † q̄ si frater vel consanguineus producat in testem in causa fratris vel consanguinei, eius fides non diminuitur, si sit multū notæ fidei, & integræ vitæ. quorum dictum sequitur Crot. Dominus meus in præalleg. tract. de testi. nume. 85. & 86. vbi pro ista opinione allegat tex. in c. in literis in fin. extra de test. Dicas, † q̄ consanguinei etiam fratres admittuntur in criminalibus ad defensam. per text. in l. parentes. ff. de testib. & in c. literas. de præsumpt. Id tamen locum habere dicas vbi ad meram defensionem & probationē innocentix inducuntur: secus si ad reprobationem testium essent producti. vt scribunt Bal. & Salyc. in l. parentes. C. de testib. & sequitur Alexand. in consi. 5. in iij. col. in i. volu. & Grāmat. consi. 52. in causa mota. col. ij. n. 12.

S V M M A R I V M.

- An iudeus poterit esse testis in crimine læsæ maiestatis?
- 1 Iudeus regulariter contra Christianum in testem non admittitur.
 - 2 Iudeus contra Christianum in multis partibus in testem admittitur.
 - 3 Iudeus in causa matrimoniali uertente inter Christianos quando ab alijs uocatur in consilium testem potest testificari, Et ita consuluit auctor cum celeberrimis doctoribus Paduæ legentibus.
 - 4 Iudeus in crimine læsæ maiestatis, & hæresis, contra Christianum testis esse potest.
 - 5 Maior est prohibitio in hæretico quam in iudeo.
 - 6 Crimen hæresis & læsæ maiestatis equiparantur. Et de uno ad aliud arguitur.

- 7 Iudæus in alijs causis quando admittatur in testem. remissive.
- 8 Iudæus testificando iurare debet super suam legem.
- 9 Iudæo in qua forma iudex deferre debeat iuramentum. remissive.
- 10 Iudæus iurans secundum suam legem si deieret, de facto puniatur.
- 11 Iudæus nuper ad fidem conuersus, non potest esse testis contra Christianum, in casibus in quibus cum erat iudæus non poterat.
- 12 Per iuratus etiam post peractam pœnitentiam testis esse non poterit.
- 13 Stante statuto quod percussus Antianum puniatur in duplum, an percussus eum qui de proximo fuit Antianus puniatur pœna dicti statuti?

Q V A E S T I O X.

1 **D**E CIMO quæro: quid dicendum de Iudæo, an poterit esse testis in crimine læsæ maiestatis? Dicas, † q̄ regulariter Iudæus contra Christianum in testem non admittitur. c. Iudæi extra de Iudæ. ij. q. vij. c. alicui. l. quoniã. C. de hæret. l. ij. in fin. C. de summa trinit. & fid. cathol. c. i. de test. c. licet vniuersis. eod. tit. c. placuit. iij. q. ij. Speculat. in titu. de teste. §. i. ver sic. Item q̄ est Iudæus. Alex. consi. 70. viso processu inquisitionis. in i. volu. Veruntamen † in multis partibus Iudæi contra Christianum in testes admittuntur, vt testatur Specul. in tract. de mod. general. concil. congregand. rubric. lxi. nu. 30. Et † ego consului alijs in Ciuitate Venetiarum in causa matrimoniali quæ inter Nobiles vertebatur, q̄ quidã magister Lazarus Hebræus Medicus, qui fuerat præsens contractui matrimonij, & ab alijs testibus examinatis uocabatur in contestem, examinari posset super contractu matrimonij, & Consi. meo Celeberrimi Doctores tũc Paduæ legentes, D. Petrus Paulus Parisius, qui postmodum fuit Cardinalis, D. Marianus Socinus Nepos. D. Ant. Francisc. de doctoribus Patauis. & D. Bernardinus Gamarus Bononiensis, se subscribere. Dicas, † q̄ in crimine læsæ maiestatis Iudæus testis esse poterit: sicuti contra Christianum in crimine hæresis admittitur. c. contra Christianos. de hæret. in vi. c. si hæreticus. ij. q. vij. c. in fidei fauorem. de hæret. in vi. quæ iura quamuis in hæretico loquantur, at tamen intelliguntur etiam in Iudæo: quia † maior est prohibitio in hæretico, quam in Iudæo, secundũ glos. in c. pagani. ij. q. vij. pro qua facit text. in c. i. de hæret. in vi. Et q̄ Iudæus admittatur in testem in hoc crimine læsæ maiestatis, videtur sentire Fely. in d. c. Iudæi. de test. in vi. fallentia. vbi ponit regulam, q̄ Iudæi non admittuntur in testes contra Christianos: Demum dicit, q̄ d. regula fallit in criminibus exceptis. idem dixit Gondisal. de villa Diego, in suo tract. de hæret. q. xij. versi. Est tamen

- 6 **Speciale in hoc crimine. nu. 10. facit, quia † crimen hæresis & læsæ maiestatis æquiparantur. c. vergentis. de hæret. vbi glos. in verb. exheredato. & in l. manicheos. C. de hæret. & de vno ad aliud arguitur. glos. in l. nutū. ff. de acquirend. hæred. & glos. in d. l. manicheos, in verbo debet. glos. ij. in c. i. de testi. in vi. quam ad hoc pro singulari allegat Alex. in l. si quis filio. §. hi autem. ff. de iniust. rupt. & irrit. testam. Quando † autem Iudæus admittatur in testem in alijs causis, vide per D. Ioan. Crotum præceptorem meum, in tract. suo. de testi. in versu. Nono quæritur. nu. 136. & per Felyn. in d. c. Iudæi. de testi. & ibi per omnes. Et † quando Iudæus admittitur in testem iurare debet super suam legem non super Euangelia, vt per Ioan. de Imol. in clem. i. de testi. Ant. de Butr. in proemio Gregoriano. & † in qua forma iudex deferre debeat iuramentum Hebræo, vide Specul. in titul. de iuram. calum. in §. restat. versic. penult. Et † si Iudæus iurans secundum suam legem deierat, de falso puniri potest: quia statum eius sacramento quando iurat per suam legem. Ita dixit Andr. de Iler. in constit. regni. quæ incipit, si quis posterum. in rubr. de defens. imposit. nu. 31. Vnum non omitto, † q̄ in casibus in quibus Iudæus testis esse non potest contra Christianum, in eisdem Iudæus nuper ad fidem conuersus contra Christianum testis esse non poterit. facit ad hoc glos. in l. qui cum uno. §. ignominia. ff. de re milit. quæ voluit † q̄ periurus etiam post peractam pœnitentiam testis esse nõ possit. ita dixit, D. Hippol. Dominus meus in l. i. §. præterea. col. ij. versicul. pro quibus etiam facit. nu. 5. ff. de quæstio. allegat in argu. tex. in l. filij. §. vi. dua. ff. ad municipal. & in c. is qui. in fin. de sepult. in vi. Et pro ista opin. vide eundem, D. meum in singul. suo nu. 179. incip. viget communiter. vbi**
- 13 **examinat illam quæstionem: Ant̄ stante statuto q̄ percutiens Antianum siue priorem puniatur in duplum, percutiẽs eum qui de proximo fuit Antianus siue prior puniatur pœna dicti statuti: & tandem adductis doctorum in hoc discrepantium opiniones, ipse sequitur opinionem Alberici, qui tenuit partem affirmatiuam: pro qua opinione multa adducit pro conelusione supradicta, facit iudicio meo mirabiliter tex. in c. accusatores. & q̄ ibi not. Ioan. de Turr. Cremat. et Præposit. iij. q. v. vbi habetur q̄ inimicus nouiter reconciliatus non admittitur in testem. de quo dixi supra q. ij. proxima præcedenti sub hac eadem rubric. in versu. sexto decimo testis.**

S V M M A R I V M.

An periurus in crimine læsæ maiestatis admittatur in testem?

- 1 Periurus non admittitur in testem, etiam si emendatus sit.
- 2 Periurus in crimine læsæ maiestatis admittitur in testem. Et quibus concurrenti-

bus. numero 8.

- 3 Periurus in crimine hæresis quando admittatur in testem.
- 4 Et quando in crimine simoniæ.
- 5 Crimen hæresis est maus crimine læsæ maiestatis.
- 6 Idem etiam dicitur de crimine simoniæ, quando hæresim sapit.
- 7 Respectu simoniache hæresis cetera crimina quasi pro nihilo reputantur.
- 8 Seruus, uilis persona, uel liber & criminofus, ac infamis, obscurus, uel ignotus, sine tor-
tura non admittuntur in testes.

Q V A E S T I O X I.

VNDECIMO quæro: certum est q̄ periurus non admit-
titur in testem, etiam si emendatus esset, nam perdit perpe-
tuo fidem aliquid probandi per suum iuramentum. glos.
est ad hoc communiter approbata in c. per tuas. in versicu.
adulteri. de simoni. & in c. testimonium. de testi. facit text.
in c. paruuli. xxij. q. v. Notant doct. vbi Alexand. & Ias. in
l. h. s. quod diximus. ff. si quis. cautio. Felyn. in c. ex parte. de testi. sed quid
dicemus † in crimine læsæ maiestatis: an periurus in testem admittendus
sit? Teneo q̄ sic, cum temperamento tamen, de quo infra dicam. Moueor
quia † periurus admittitur in testem in crimine hæresis, tex. est in c. accusa-
tus. s. licet vero periurus. de hæretic. in vi. quod tamen procedit, quando
quis fuit periurus ex eo, quod coram iudice tam de se quam de alijs in fa-
cto hæresis veritatem dicere iurauit, & tamen eam celando deierauit, &
postmodum dictum suum corrigere velit, tam contra se quam contra
alios suos complices deponendo: nam si ex manifestis indicijs appareat
talem non animi leuitate aut odij fomite seu corruptione pecuniæ, sed ze-
lo fidei Christianæ dictum suum velle corrigere, ac ea quæ iureiurando
tacuerat reuelare ad fidei fauorem, nisi aliud obstat eius stari deberet depo-
sitioni tam contra se, quam contra alios, vt ad literam dicit tex. in d. s. licet.
Et per illum tex. ita dixit in crimine hæresis Gondisal. Villadiago Hispan.
in tract. suo de hæretic. q. xij. colum. ij. nume. 12. vbi dixit, q̄ admittun-
tur in testes periuri in crimine hæresis, & ita detum eorum dictis fides
adhibetur, si ex verisimilibus coniecturis, & ex numero testium, & ex
qualitate tam deponentium quam eorum contra quos deponunt, ac alijs
circumstantijs, sic testificantes falsum dicere non præsumuntur: vt di-
citur in dict. capitul. in fidei fauorem. de hæretic. in vi. vbi habetur,
quod excommunicati, & participes ac socij criminis admittuntur in
crimine Hæresis in Testes, concurrentibus tamen supradictis.

Nec obstat prædictis glos. in d. c. per tuas. el. i. in verbo adulterij supra allegata, de simon quæ voluit, † q̄ in crimine simoniæ periurus non admittatur: & tamen crimen simoniæ & hæresis parificantur. Nam dicere possumus, quod idem erit in crimine simoniæ q̄ in crimine hæresis, quando concurrunt ea de quibus supra. & dictum glos. in d. c. per tuas. Regulariter procedit, sed secus erit cum dicto temperamento de quo in d. c. in fidei. Et † licet crimen hæresis maius videatur crimine læsæ maiestatis: cum plus sit diuinam quam temporalem offendere maiestatem, vt dixit text. in c. vergentis. de hæret. Et sit † etiam crimen simoniæ (quando tamen hæresim sapit) maius crimine læsæ maiestatis humanæ: vt dicit text. in d. c. per tuas. in §. hæc omnia. vbi dixit, q̄ † simoniaca hæresis est tantæ immanitatis q̄ ad eius comparationem cætera crimina quasi pro nihilo reputantur. Nihilominus † quando apparet q̄ zelo iustitiæ periurus deponeret in crimine læsæ maiestatis, concurrentibus supradictis, indubie teneo ipsum admittendum esse, argu. text. in d. c. per tuas. in versic. præterea. de simon. Prædictis tamen non concurrentibus dicerem periurum non admittendū sine quæstionibus: per glos. in c. in summa xv. q. vi. quæ dixit, q̄ † seruus, vilis persona, vel liber, & criminofus, ac infamis, obsecurus, vel ignotus sine tortura non admittuntur.

S V M M A R I V M.

- An minor in crimine læsæ maiestatis testis esse possit?*
- 1 Regulariter in criminalibus non admittitur in testem qui non sit maior annis uiginti.
 - 2 Nisi quando crimen non posset per alios probari.
 - 3 Et multo minus minor quatuordecim annis. Qui non potest torqueri, sed ferula cæci debet, uel minis terreri ad ueritatem dicendam.
 - 4 Minor in crimine læsæ maiestatis examinatur, & torquetur.

Q V A E S T I O X I I.

DVODECIMO quæro: an minor testis esse poterit in crimine læsæ maiestatis? Dicas, † q̄ regulariter in criminalibus nisi quis sit maior annis. xx. in testem non admittitur. l. testimonium, & ibi glos. ff. de test. Hoc tamen fallit, † quādo crimen non posset per alios probari: Tunc enim minoris testimonium in subsidium admittitur, secundum Ioan. Andr. in tit. de test. §. i. versic. Item excipitur quod est impubes, in addit. Specul. idem dixit Alex. in consi. 24. Animaduersis. in ij. volu. Crotus Dominus

1 Dominus meus in tra. s. suo de testi. nu. 71. Nec t̄ etiam & multo minus
 testificare poterint in criminalibus minores annis xliij. torqueri enim non
 possunt, sed ferula cædi debent, vel minis terreri ad veritatem dicendam. l.
 de minore. ff. de quæstio. in princ. & l. ex libero. §. de minore. ff. eod. titul. l.
 is. impuberes. ff. ad syllen. & habetur per Bonifac. de Vitelli. in tra. s. suo
 malest. in tit. de quæstio. & tormen. & quæ personæ ab eis excusent. & l.
 4 inuiti. ff. de testi. Attamē t̄ in crimine læsæ maiestatis minor in testem exa-
 minatur, & etiam torquetur, propter criminis atrocitatem. text. in l. de mi-
 nore, in princ. ff. de quæstio. & ibi doct̄. idem dixit Alberic. in tra. s. de tes-
 ti. in rubric. quando repellantur testes ratione personæ. in versic. præterea
 inquit, versic. repellitur etiā testis. nu. 10. ad idem Ant. Capitius in suis De
 cisiõ. Neapolit. Decis. 130. n. 55. In isto enim crimine multa conceduntur
 contra regulas iuris, vt patet ex his quæ dixi supra in pluribus quæstioni-
 bus, in rubric. qui accus. poss. & longe plura adducit Math. de Affli. s. in ti-
 tul. quæ sint regal. in c. i. in §. & bona committentium, vbi enumerat om-
 nia specialia quæ sunt in hoc crimine læsæ maiestatis, idē facit Ant. Capit.
 in præallegata Decis. 130. nu. 54. & D. Hippol. de Marfil. Dominus meus
 in l. de minore, in princ. in i. & ij. col. ff. de quæstio. facit ad prædicta, q̄ pu-
 pillus & impubes cum autoritate tutoris admittuntur ad accusandum in
 hoc crimine, qui in alijs repelluntur, vt habetur per Specul. in titul. de accu-
 satore. §. i. versicul. item excipitur q̄ est pupillus. & dixi supra in rubric. qui
 accusar. possunt. q. vij.

S V M M A R I V M.

An meretrix poterit esse testis in crimine læsæ maiestatis?

- 1 Meretrix regulariter repellitur a testimonio.
- 2 Meretrix in crimine læsæ maiestatis admittitur ad testificandum.
- 3 Tamen eius dictum alijs non concurrentibus, indicium non facit ad torturam.
- 4 Meretrix publica quæ dicatur.
- 5 Meretricum publicarum usus a Solone institutus fuit.

QVÆSTIO XIII.

1 **T**ERTIODECIMO quid dicemus de meretrice: an
 poterit esse testis in crimine læsæ maiestatis? Dicas, t̄ q̄ re-
 gulariter meretrix repellitur a testimonio: quia infamis.
 Infamis enim repellitur regulariter a testimonio in crimi-
 nalibus. l. sciãnt. C. de probatio. & habetur in c. testimo-
 nium. de testi. & dixi supra. q. iij. sub hac eadem rubr. Et q̄

Hierony. Gigas.

DD

- Meretrix tanquam persona infamis repellatur, a testimonio in criminalibus, tenuit Alexand. in consi. xi. circa primum. col. i. versic. & dicit Bart. in 2 i. volu. Dicit tamen, † q̄ secus erit in hoc crimine, in quo infames ad testimonium admittuntur, vt vidimus supra proxime in d. q. iij. Et ita dixit Alexand. in d. consil. xi. col. i. in princ. & probatur hoc per tex. in l. in questionibus. ff. ad leg. iul. maieft. vbi Iulia. quæ meretrix fuit, detexit coniurationem Catilinæ. faciunt ad hoc quæ dixi. supra q. vi. proxima præcedenti. in versu. in crimine vero. Dicit tamen, † q̄ eius dictum tanquam nō integri testis per se solum alijs non concurrentibus indicium non faceret ad torturam: quia testis non integræ opinionis & famæ indicium non facit ad torturam, vt dixit Bal. in c. sacramentum. de cōsuet. recti. feud. Bar. in l. admonendi col. xij. ff. de iure iuran. Alex. in consi. supra allegato. qui in meretrice loquitur. idem dixit Marsil. Dominus meus in consi. 101. in 4 præmissa causa col. ij. nu. 18. in ij. volu. Publica † autem meretrix ea dicitur, quæ publice & palam prostituitur. l. palā. ff. de rit. nupt. mulieres enim quæ sui corporis quæstum faciunt (vt supra dictum est,) a testimonio regulariter repelluntur, ad quod vltra superius allegata est bonus tex. in l. iij. §. lege Iulia. ff. de testi. vbi mulier, in accusatione legis Iuliæ de vi repellitur: quia sui corporis quæstum fecerat. † Meretricum publicarum usua Solone institutum Philemon scribit, vt ea Venere contenti iuuenes a pudicis sollicitandis abstinerent, vt testatur Andr. Alciat. in l. massurius scribit. ff. de verbor. significat.

S V M M A R I V M.

An clericus contra laicum admittatur in testem in crimine lesæ maiestatis?

- 1 Clericus ubi pœna sanguinis ingeritur non admittitur in testem.
- 2 Clericus testificari potest contra laicum in crimine Ecclesiastico, coram iudice Ecclesiastico.
- 3 Clericus in iudicio seculari admittitur in testem quando veritas aliter haberi nō potest.
- 4 Clericus ubi agitur ciuilitè de crimine potest esse testis.
- 5 Secus si criminaliter.
- 6 Clericus contra laicum in causa criminali ubi pœna sanguinis nō ingeritur in utroque foro testificari potest.
- 7 Clericus in crimine lesæ maiestatis contra laicum non cogitur testificari.
- 8 Secus post obitum inculpati quando agitur de damnanda eius memoria, quia tunc cogitur a suo iudice Ecclesiastico.
- 9 Inhabilitas clerici scilicet quod non possit testificari in causa ubi ingeritur pœna sanguinis procedit ratione ordinis clericalis.

VARTODECIMO quæro: an Clericus contra Lai- cum in testem admittatur in crimine læsæ maiestatis? Di- cas, † q̄ clericus, vbi pœna sanguinis ingeritur, in testem non admittitur. glos. in c. testimonium. xi. q. i. per text. in c. de cætero. de testi. ad idem text. in d. c. testimonium. & per Felyn. in d. c. de cætero, in princip. & ibi Abb. & do- ctor. & glos. in c. i. li. j. Distinct. in verb. sacerdotes. Crotus Dominus meus

in tract. de testi. nume. 69. Limita prædictam conclusionem, † vt non pro- cedat si laicus accusaretur de crimine Ecclesiastico, coram Ecclesiastico Iu- dice: vt voluit Abb. in d. c. de cætero. & ibi Felyn. colum. i. in princip. de testi. & Archidia. in d. c. testimonium. vbi Præposit. in princ. adducit. vi. q. i. c. i. Et idem tenuit Io. de Turr. Cremat. in d. c. testimonium.

Limita ij. † quando in iudicio seculari veritas aliter haberi non posset: vt per Abba. in dict. c. de cætero. per tex. in c. quanquam. xiiij. q. ij. Anton. de Butr. in c. dilectorum. col. vlti. de testi. cogend. idem tenuit Præposit. in d. c. testimonium. & ibidem Turre Cremata xi. q. i. Fely. autem in d. c. de cæ- tero. colum. i. versic. fallit ij. dicit, † in hoc bene considerandum: quia si lo- quimur vbi non agitur criminaliter Clericus admittitur, vt not. Archid. in clemen. testimonium. de testi. vbi dixit, q̄ vbi de crimine agitur ciuilliter clericus posset esse testis, nec ei noceret si postea iudex laicum sanguine pu- niret. idem dixit Turre Cremata. in dict. capitul. testimonium. xi. q. i. Sin autem † loquimur in causa criminali criminaliter mota, secus dicit Felyn. esse dicendum: Nam eo casu clericus testis esse non poterit: alleg. not. per Specul. in titul. de legat. s. iuxta. versicul. Item litigiosus, & glos. in cap. i. li. Distinct. subdens, quod in hoc non valeret protestatio, de qua in capit. ij. de homicid. in vi. quia esset contraria facto, cum nihil ciuilliter ageret. fa- cit quod dixit Thom. secunda secundæ quæst. lxx. Articul. primo. in fin. vbi dixit, q̄ ministri altaris cogendi non sunt testificare in causa sanguinis.

Potest † tamen Clericus contra Laicum in causa criminali vbi non inge- ritur pœna sanguinis, siue coram laico siue coram Ecclesiastico causa aga- tur, testificari. c. quandoq̄ xiiij. q. ij. Abb. & Aret. in d. c. de cætero. de te- sti. Immo tali casu clericus cogi poterit, vt voluit Anton. de Butr. in c. di- lectus. extra de testi. cogend. & Crotus Dominus meus. in tract. de testi. nume. 69. versicul. secunda conclusio.

Ex præmissis colligo, † quod clericus in crimine læsæ maiestatis (in quo ingeritur pœna sanguinis, vt in l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest.) contra lai- cum non cogetur testificari, per præmissa.

- 8 Fallit tamen prædicta conclusio, † quando agitur de crimine læsæ maiest. post obitum rei ad damnandam eius memoriam: quia cum tunc non agatur amplius de pœna sanguinis, cum mortuus sit inculpatus de tali crimine, sed solum agatur de confiscatione bonorum defuncti. l. penul. & final. C. ad leg. iul. maiest. l. fin. ff. eod. clericus contra talem cogetur testificari, a suo iudice Ecclesiastico tamen, per prædicta. Erit ergo conclusio, q̄ in crimine læsæ maiestatis quando tractatur de pœna sanguinis clericus contra laycum in testem non admitteatur, & † ista inhabilitas in clerico procedit ratione ordinis clericalis, non defectu personæ: vt dicimus de infame criminoso vel similibus, qui ex quo aliàs repelluntur a testimonio, tamen in crimine læsæ maiestatis admittuntur, vt in l. famosi. ff. ad leg. iul. maiest.

S V M M A R I V M.

- A* laicus admittatur ad testificandum contra clericum in crimine læsæ maiestatis?
- 1 Laicus regulariter non admittitur in testem contra clericum in criminali causa. Etiam si clericus sit tantum prime tonsure.
 - 2 Laici clericis sunt infesti.
 - 3 Laicus gradu & conuersatione non est par clerico.
 - 4 Clerici dei legatione funguntur.
 - 5 Laicus in crimine læsæ maiestatis admittitur in testem contra clericum. & sub nu. 7.
 - 6 Crimina excepta quæ sint?
 - 7 Laici contra clericos in criminibus exceptis admittuntur in testes.
 - 8 Laici in quibus casibus admittantur in testes contra clericos. remissive.

Q V A E S T I O X V.

- D**ECIMO QVINTO quæro: quid dicendum e contra an laicus admittatur in testem contra clericum accusatum de crimine læsæ maiestatis? Et videtur dicendum q̄ non: quia † regulariter laicus non admittitur in testem contra clericum in criminali causa. tex. est. in c. de cætero. de testi. & procedit hoc etiam in clerico primæ tonsuræ, vt dixit Fely. in d. c. de cætero. in prin. & Dominic. in c. sicut sacerdotes. ij. q. vij. & probatur per tex. in d. c. de cætero. in verbo, clericum. iun. c. c. clerico. & ibi glos. in verb. psalmistas. xxi. distin. Et Huius decisionis duplex ratio reddi potest, secundum D. Io. Croc. præceptorem meum in tract. suo. de testi. nu. 59. Prima † quia laici clericis sunt infesti. c. laici. & c. laicus. ij. q. vij. Secunda ratio est secundum Aretin. in d. c. de cætero: quia † laicus gradu
- 1
 - 2 nu. 59. Prima † quia laici clericis sunt infesti. c. laici. & c. laicus. ij. q. vij.
 - 3 Secunda ratio est secundum Aretin. in d. c. de cætero: quia † laicus gradu

non est par clerico, neq; etiã conuersatione, & hæc ratio reuerentiam re-
 4 spicit qualaicus clericum debet prosequi, quoniam ¶ clerici Dei legatione
 5 funguntur. c. accusati. in fin. ij. q. vij. facit tex. in c. quis dubitat. & in c. duo
 6 sunt. 96. distinc. prædicta regulariter procedunt, sed ¶ in crimine læsæ ma-
 7 iestatis secus dicendum arbitror: Constat enim crimen læsæ maiestatis esse
 8 crimen exceptum, vt tenet Alberic. in l. famosi. ff. ad leg. iul. maieft. vbi di-
 9 xit, ¶ q; crimina excepta sunt, maiestatis, simoniæ, hæresis, fraudati cen-
 10 sus, fraudatæ Annonæ, & crimen dilapidationis. ¶ In criminibus autem
 11 exceptis laici contra clericos admittuntur. c. tanta. de simon. glos. in d. c. de
 12 cætero. & ibi doct. maxime Fely. col. ij. in fin. versi. limita sexto. de testi. Et
 13 hoc in crimine læsæ maiestatis firmat Alberic. in d. l. famosi. vbi dixit, q; in
 14 crimine læsæ maiestatis recipiuntur in testes foeminae, laici, & criminosi, cõ-
 15 tra clericos, & q; laicus contra clericum in crimine læsæ maiestatis testifi-
 16 cari possit, tenuit etiã glos. in c. cum P. Mäconella. de accusa. & ibi doct.
 17 & Boer. in tra. de sedit. in vi. & vltim. præsupposito. nu. 5. in fin. & vide
 18 ad hoc Specul. in titu. de accusator. in versic. in summa nota. vbi etiam enu-
 19 merat crimina excepta. In ¶ quibus autem alijs casibus laici contra cleri-
 20 cum admittantur, vide per doct. late in d. c. de cætero. vbi Fely. & per di-
 21 ctum D. meum in tract. de testi. nu. 59. cum sequen.

S V M M A R I V M.

*An serui, criminosi, & infames, admittantur in testes contra clericos in crimine læsæ
 maiestatis?*

- 1 Serui, criminosi, & infames, in crimine læsæ maiestatis contra clericum male uocis, &
 fame, in testes admittuntur, sicuti contra laicos.
- 2 Secus si est bone uocis conditionis & fame.
- 3 Ex uita præterita præsens præsummitur.

QVÆSTIO. XVI.

DECIMOSEXTO quæro clarum est, q; serui, crimi-
 nosi, & infames, admittuntur in testes in crimine læsæ
 maiestatis contra Dominos, vt vidimus supra q. iij. de
 infami, & criminoso. q. iij. & vij. xi. & xij. proxime præ-
 cedentibus. & de seruis habetur in l. famosi. ff. ad leg. iul.
 maieft. An huiusmodi personæ admittentur in huiusmo-

- 1 di crimine contra clericos? Distingue q; ¶ aut clerici accusati, inquisiri, vel
 denunciati de crimine læsæ maiestatis sunt male uocis & famæ, ita vt ve-

rifimiliter credere possimus eos huiusmodi delictum commisisse, & eo casu infames, criminosi, & serui contra eos ad accusandum, & testificandum admitterentur, sicuti admittuntur contra laicos. ita probat text. in c. in primis. in s. de persona. in versicul. quod autem dicatur a seruis. ij. qd. i.

† Aut tales clerici accusati, inquisiti, vel denunciati hactenus fuerunt bonæ vocis, conditionis, & famæ, vt non videatur verisimile eos talia commisisse, & eo casu serui, infames, & criminosi laici contra eos non reciperentur: nam † ex eorum vita præterita præsens præsummitur. xxviij. Distinct. c. quia sunt, & distinct. lxi. c. miramur. Distinct. xl. c. multis. Ioan. de Turre Cremat. in d. c. in primis. colum. vltim. versicul. non enim serui numero 12. Idem sentit Præposit. in s. de persona. colum. viij. in fin. in versic. Nota q̄ Episcopus.

S V M M A R I V M.

An serui, criminosi, infames, & alijs inhabiles admittantur ad excusandum reum inculpatum de crimine læsæ maiestatis?

- 1 Actor & reus non debent ad imparia iudicari.
- 2 In criminibus exceptis ad excusationem imputati testes non admittuntur, nisi sint idonei.
- 3 Domestici & familiares, qui alijs admittuntur ad probandum ea quæ domi fiunt, non admittuntur ad excusandum inculpatum de crimine læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O X V I I .

DECIMO SEPTIMO, vidimus supra qualiter criminosi, infames, & alijs inhabiles admittuntur contra inculpatum de crimine læsæ maiestatis propter dicti criminis atrocitatem: Nunc autem quæro, an similiter testes prædictæ qualitatis admittantur ad excusandum reum inculpatum de tali crimine? & videtur dicendum quod

- 1 sic: quia † Actor & reus non debent ad imparia iudicari. l. fin. c. de fruct.
- 2 & lit. expens. Contrarium tamen dicas, q̄ † immo in criminibus exceptis ad excusationem imputati testes non admittuntur, nisi sint idonei:
- 3 ideo † Domestici, & familiares, qui alijs admittuntur ad probandum ea quæ domi fiunt. l. consensu. s. super plagis. C. de repud. Isto casu non admitterentur. casus est nota. quæ ad hoc ponderat ibi Areti. in d. c. fi. de testi. refert & sequitur D. Io. Crot. Dominus meus in tract. de testi. nu. 104.

S V M M A R I V M.

- 1 An crimen læsæ maiestatis per duellum probari possit.

- 2 Duellum in crimine læsæ maiestatis equiparatur torture.
- 3 Et eius loco succedit.
- 4 Duellum permittitur in crimine læsæ maiestatis.
- 5 Qualia, & quæ indititia esse debeant ut duellari possit in crimine læsæ maiestatis, relinquatur arbitrio iudicis.
- 6 Duello locus non est quando crimen testibus uel alijs probationibus, probari potest.
- 7 Duello ut sit locus in crimine læsæ maiestatis quæ requirantur.
- 8 Si Duellantes per totam diem statutam pugnassent, nec appareret quis esset uictor, an sequenti die sit pugnandum?
- 9 Imputatus de crimine læsæ maiestatis uictus in duello an habeatur pro confesso. & sub nu. 10.
- 10 Quotiens ex indicijs etiam indubitatis reus condemnatur, nunquam imponitur sibi uera pœna delicti sed mitior.
- 11 Duellum licet sit species probationis, tamen est irregularis probatio.
- 12 Comprobatur exemplo quatuor Nobilium Florentinorum qui pugnarunt duo pro parte super quadam quærela, & unus pro parte occisi fuere.

QVÆSTIO XVIII.

DECIMO OCTAVO quæro : an crimen læsæ maiestatis per duellum probari possit? Dicendum breuiter ꝛ qd sic, vt not. glos. in l. fin. ff. ad leg. iul. maiest. Et hinc est, qd hoc crimen Perduellionis vocatur: vt dixit Math. de Afflict. in c. i. s. & bona committentium. colum. iij. num. 3. 4. in xvij. speciali in tit. quæ sint regal. in vsib. feud. ad idem Calcan. in consi. ij. Quod autem. col. vi. versi. item dicit. no. 12. & Marian. Socin. iunior in consi. 122. Nolebam profecto. col. ij. n. 2. in ij. volu. Scindum tamen est, ꝛ qd duellũ in hoc casu torture æquiparatur, quæ indicijs non præcedentibus inferri non debet: vt in l. maritus. ff. de quæstio. ita dixit Bal. in c. i. s. si quis hominem. in tit. de pace tenend. in vsib. feudo. quem refert & sequitur idem Afflict. n. 60. Et idem Math. in sua glos. super constitu. regni. in tit. in quibus causis pugna locum habeat. super constitu. incipiente. monarchia. nu. 4. & Paris de Put. in tract. de re milit. in s. An pro-uocans ad duellum. quinimmo ꝛ loco torture succedit, vt per Calcan. in præalleg. consi. ij. col. vi. versi. & istud etiam probari potest. ꝛ Er, qd duellũ permittatur in crim. læ. maiest. tenuit etiam lo. de Ligna. in tract. de duello. in versi. circa quintũ. allegat ad hoc tex. in Longobardia. de public. crimi. in l. si quis. idẽ tenuit Bald. in l. qua actione. s. si quis. ff. ad leg. falcid. idẽ uoluit Paris de Pute. in tract. de re milit. in c. An pugna & Duella singularium

personarum: & Calcā. in præallegat. consil. ij. col. v. & col. vi. Contrariam tamen partem videtur sensisse Bal. in l. cum filius. §. fin. ff. de legat. ij. & ibi glos. cuius opinionem sequitur Iacob. de Costillo Hispan. in tract. suo de duello. col. v. nume. 33. in versicu. aliqui etiam prædictis annumerant.

- 5 Qualia t̄ autem, & quæ inditia esse debeant, vt duellari possit in hoc crimine, relinquendum est iudicis arbitrio, vt inquit Bald. in d. c. i. §. si quis hominem. Quando vero t̄ tale crimen testibus probari possit, vel per alias manifestas probationes, duello locus non esset. vt probat tex. in d. §. si quis hominem. dicitur enim in illo text. q̄ si delictum potest manifeste probari probatio per duellum locum non habet. Ergo a contrario sensu, quando manifeste probari non possit, admittetur probatio per duellum, et ille tex. probat supradictam conclusionem, q̄ duello probari possit crimen læsæ maiestatis, ex quo patet q̄ opinio Bal. in d. l. cum filius. §. fin. & Iac. de Castillo, contrarium tenentium non est uera, Nisi distinguas, q̄ prima opinio procedit quando tale crimen probari non potest. Secunda vero, videlicet Bald. & Iac. de Castillo, procedat quando crimen potest aliter probari. &
- 7 sic concordabis hanc discrepantiam. t̄ Non omitto q̄ Bald. in d. l. cum filius. §. fin. dicit se audiuisse ab Imperatore, q̄ multa sunt necessaria in isto duello: Primo, q̄ ille qui prouocatur de hoc crimine sit diffamatus. Secundo, q̄ crimen probari non possit per veram probationem. Tertio, quod ille qui prouocat sit maior vel par, nam minori maiorem prouocare non liceret: Quarto, q̄ agatur de pœna personalit: nam si ageretur de bonis tantum, duellum fieri non deberet: Quinto requiritur, q̄ primo sit electa via armorum, nō iudicialis, nam si esset electa via iudicialis esset renunciatum
- 8 Duello. Sed quæro de notabili dubitatione, t̄ si die statuta ad pugnam duellantes per totam illam diem pugnassent, nec possit apparere quis esset victor vel victus, an sequenti die sit pugnandum? Bal. in d. §. si quis hominem. mouet hoc dubium & dicit, q̄ sequenti die non erit pugnandum, sed victus dicitur qui se obtulit per duellum probare certa die & non probauit. adducit in argu. text. in l. si uiam. §. fin. ff. q̄ vi aut clam. dicens, q̄ in pugna, in qua vnus alium superare habet, non dabitur noua dilatio, arg. tex. in l. in executione. §. fin. ff. de verb. obligat. refert & sequitur Afflict. in d. c. i. in §. si quis hominem, in titu. de pac. tenend. in fin. Sed t̄ quid erit, si imputatus de crimine læsæ maiestatis remansit victus in duello, an ex eo habeatur pro confessio? Dicas, q̄ regulariter victus in duello non habetur ac si per omnia esset confessus delictum: Nam dicitur præsumptione confessus: ideo ex tali præsumptione non possit ad mortem condemnari, sicuti possit is qui vere esset confessus, vt voluit Math. de Afflict. in consil. regni. in tit. de sacrament. præstant. in constitutione incipiente, summo periculo

culo.nu.4.allegat tex.in c.afferte, de præsumptio. & Bal.in c.i.s. si quis ho
 10 minē.de pac.tenen.& eius violat.in vsibus feudo.per glos.ibi.facit, † quia
 quotiens ex non veris probationibus, sed ex indicijs & præsumptionibus
 etiam indubitatis reus condemnatur, nunquam sibi imponi potest aut de-
 bet vera pœna delicti, sed mitior: vt noranter dixit Inno.in c.quia verissimi
 le.de præsumptio.quod dictum extollunt Doct.ibi. & in d.c.afferte.& in
 alijs locis,maxime summus criminalista D.Hippo. præceptor meus in con-
 sil.vij.nu. 36.in i.volū. Veruntamen in casu nostro Math.de Afflict. loco
 præallegato nu. 9.tenuit, q̄ in crimine læsæ maiestatis victus in duello ha-
 beatur ac si vere esset confessus & cōiuctus:& propterea q̄ vltimo suppli-
 cio puniri debeat:& sic tenet q̄ vera pœna delicti puniri debeat.cuius opi-
 11 nio mihi nimis rigida videtur: quia † licet duellum sit species probationis,
 attamen est irregularis probatio, vt voluit Paris de Put.in tract.de re milit.
 in Rubrica, q̄ pugna est species probationis.vbi dixit, q̄ Ideo reus victus
 in duello pœna confelsi punitur, licet mitius agatur cum eo quam cum cō-
 fesso:quia est conuictus ex præsumptionibus, quo casu quis mitius puni-
 tur.alleg.glos.& Bal.in tit.de pac.tenen.in d.s.si quis hominem.facit q̄ vo-
 luit Abb.in c.i.de torneam.vbi dixit, q̄ aliqui agunt duellum vt Deus
 ostendat Miraculum:quia credunt q̄ habens iustitiam vincat Deo operan-
 te,quæ ratio est fallax: quia, vt plurimū, minus fortis succumbit, cum sem-
 per non reperiantur duo pugnantes paris fortitudinis.c.ij.de deric.pugnā.
 12 in duel.& c.ij.de purga.vulgar.comprobatur hoc † per exemplum illo-
 rum quatuor Nobilium Florētinornm, qui de anno. 1530.pugnarunt in
 Castris sub Florentiam existentibus, quorum duo erant in ciuitate, videli-
 cet Dantes Castellionus statura satis grādi, & Lodouicus Martellus statu-
 ra potius parua quam mediocriti: isti duo pro patria pugnātes dixerant Ioā-
 nem Bandinum, & Bertinum Aldobrandi, quorum Ioannes erat statura
 maior, esse rebelles patriæ, ex quo adhibebāt Illustri familiæ Medicæ, et su-
 per ista quærela statuta die pugnarunt, & tādē duo statura minores, vnus
 pro parte, singulari duello occisi fuere: Nam Dantes Castellionus Berti-
 num Aldobrandi, & Ioannes Bandinus Lodouicum Martelli occisit. Itaq̄
 apparet duellum non esse veram & indubitatam probationem delicti.

S V M M A R I V M.

An standum sit assertioni principis dicentis aliquem commississe crimen læsæ maiestatis
 contra se?

1 Non creditur regi nec principi, si per suas literas attestetur quòd talis fuit eius proditor,
 & q̄ propterea feudum amisit q̄ a se tenebat.

Hierony. Gigas,

EE

- 2 Quod procedit etiam in Papa.
- 3 Ex cuius narratione quis non potest iure suo priuari.
- 4 Limitatio ad clemen. pri. de probatio.
- 5 Principis dicto non statur in crimine læsæ maiestatis, quia in eius facultate esset aliquem priuare iure suo sine causa.

Q V A E S T I O XIX.

DECIMONONO quæro: an standum sit assertioni principis dicentis aliquem commisisse crimen læsæ maiestatis contra se? Et dicas q̄ non: quia agitur de suo interesse ratione confiscationis bonorum. Ita dixit Cardinal. in consil. 128. in quæstione quæ vertitur. in princ. vbi concludit in Duce Mediolani, q̄ illius assertioni non erit standum asserentis quædam contra se crimen læsæ maiestatis commisisse. idem tenuit Andr. de Iser. in c. i. in fin. in tit. quo temp. mil. vbi dixit, † q̄ nec regi, nec principi creditur si per suas literas attestetur q̄ talis fuit eius proditor, & q̄ propterea feudum amisit quod a se tenebat: cum testimoniū dicat in causa propria, in qua nullus est idoneus testis. l. nullus. ff. de testi. Hoc † etiā & in Papa locum habet: quia † ex eius narratione non potest aliquis iure suo priuari. vt habetur per Abba. in clemen. i. de probatio. & idem in c. quæ in ecclesiarum. col. fin. de constitu. † & hoc casu limitatur. d. clem. i. vbi dixit Deci. in consil. 528. pro resolutione casus. col. ij. in prin. in ij. volu. qui sequitur supradictam opinionem, & in consil. 544. serenissimus Imperator Carolus. col. ij. vbi concludit, non esse standum assertioni dicti Imperatoris asserentis in quadam sua declaratoria, q̄ illustres Domini Federicus & Pirrus de Gonzaga fratres essent sui rebelles: & propterea omnia eorum feuda ad ipsum Cæsarem esse deuolura, ex quo talis rebellio non erat aliter probata cum de eius interesse tractaretur, allegando Andr. de Iser. loco præallegato. † Si enim staretur principis dicto in hoc esset in eius facultate priuare aliquem iure suo sine causa ex sola eius assertione, q̄ utiq̄ iniustum & absurdum esset: vt dixit Fely. in d. c. quæ in ecclesiarum, de cōstitu. ad quod multa allegat Deci. in d. suo consil. 544. col. ij. & ideo bene dixit Cardinal. in d. consil. 128. in princ. q̄ ex quo, in casu in quo consuluit, crimen læsæ maiestatis non erat probatum per testes, nec instrumenta, nec per confessionem, nec aliter, non erat standum assertioni Ducis Mediolani. idem tenuit Deci. in consil. 420. in causa mota Mediolani. col. ij. versi. Tertio principaliter. in ij. volu. idem voluit Ias. consil. 34. ad motiua. col. vi. nu. 8. & nu. 9. in i. volum. & idem tenet solennis Doctor præceptor meus,

Dominus Carol. Ruinus in consil. 147. visis his quæ proponuntur, nu. 8. in i. volu. & consil. 3. videtur prima facie, col. iij. nu. 5. in v. volum.

S V M M A R I V M.

An testes qui deponunt audiuisse aliquos coniurantes contra principem mediante curtina, uel tenui pariete uel alicuius muri fissura probent crimen læsæ maiestatis?

- 1 Testimonium in re perceptibili per sensum auditus, ut sunt uerba, ualet, licet paries, uel curtina in medio fuerit inter testes & contrahentes.
- 2 Quod in testamentis locum non habet, quia testes debent esse ad præsentiam testatoris.
- 3 Testes de auditu mediante curtina uel quid simile in contractibus ualet dummodo noscât uoces contrahentium.
- 4 Secus est in causa ubi agitur de dissolutione matrimonij.
- 5 Cautela ad probandum aliquid, ubi non sunt testes, nec scriptura. & sub nu. 6.
- 6 Et an procedat in criminalibus supradicta cautela. & nu. 7.
- 8 Testes de auditu mediante curtina uel tenui pariete, in crimine læsæ maiestatis probant.

Q V A E S T I O XX.

I G E S I M O quæro: utrum testes, qui deponunt audiuisse aliquos coniurantes contra principem, mediante curtina uel tenui pariete, uel alicuius muri fissura, probent crimen læsæ maiestatis? Dicas, q̄ glos in l. in summa, §. idem labeo. ff. de aqua pluui. arcend. dicit, † q̄ tale testimonium in re perceptibili per sensum auditus, ut sunt uerba, ualet, licet paries uel curtina in medio fuerit inter testes & contrahentes, uel testatorem. & illam glos. dicit ibi Imol. esse singularem. Veruntamen, † quod dicit illa glos. de testatore cõiter reprobat, ut ibidem testatur Io. de Imol. quia in testamentis testes esse debent ad præsentiam testatoris. l. si nõ speciali. & ibi doct. C. de testa. faciunt quæ habentur in l. iubemus. C. eod. tit. & in l. hac consultissima. §. at cū humana. C. qui test. facere poss. Bar. autem in d. §. idem labeo, sentit hoc procedere eo casu quo testes prius testatorem non uidissent nec audiissent; secus autem esse dicit, si testes testatorem prius uiderant & eum audierant, & postea post curtinam uel tenuem parietem fuissent. Imol. uero in d. §. idē labeo. tutius esse dicit, q̄ in testamentis testes sint præsentis. cuius opinioni adhero propter multas fraudes quæ fieri possent, & per text. in d. l. si non speciali. In † contractibus uero dicit Imol. communiter teneri, q̄ huiusmodi testimonium non vitietur, dummodo testes habeant notas uoces contrahentium, allegat glos. iij. q. ix. in c. testes. & in. §. si uero absunt. in auct. de hæred. & falcid. Alia uero glos. in c. præterea de testi. uoluit, quod testimonium de auditu proprio non probet pariete inter medio sine alijs adminiculis. Tu

- 4 autem dicas, † q̄ glos. in d. c. præterea in verb. de auditu. loquitur, vbi agitur de dissolutione matrimonij, in quo articulo testes de auditu mediante tenui pariete vel curtina, nisi concurreret fama & alia adminicula, non probarent. glos. vero. in d. s. idem labeo, loquitur in contractibus, & isto modo concordari possunt ne ad inuicem sine contrariæ, ita eas concordando dixit Imol. in d. s. præterea. in fin. vbi dat Cautelam, † q̄ quando aliquis veritatem fateri non vult in præsentia aliorum, q̄ potest adduci ad confitendum in loco vbi post curtinam essent testes, qui audirent & qui de hoc essent admoniti, dūmodo notas haberēt partū voces. vide de hoc
- 6 Fely. in d. c. præterea. col. ij. & vlt. in vers. vlt. pondera. Sed † quid dicemus in criminalibus? Hostiens. in c. ij. de consuet. ponit casum in quodā tabernario, qui subtraxerat siue furtiue abstulerat Ganæ Scyfum suum argenteum, quem nolebat restituere, nec in præsentia testium cōfiteri, licet cum esset solus cum ea id non negaret: at illa mulier Notarium & quosdam testes posuit post parietem, & tabernarium calefactum ad id confitendum induxit, qualiter sibi Scyfum subtraxerat, & se restitutum promisit: quo audito mulier rogauit tabellionem & testes de confessione tabernarij: & sic sentit Hostien. prædictam confessionem hoc modo probari potuisse, q̄ refert Abb. in d. c. ij. de consuet. vbi Andr. Barba. col. xi. refert de quodam accusato de crimine capitali, qui seueriter tortus constanter negabat se illud delictum commississe, sed postmodum cum solus esset cum Potestate confitebatur delictum, quod coram testibus fateri nolebat: Potestas posuit testes & Notarium post parietem, & blando sermone ab illo extorsit cōfessionem, & rogauit de hoc Notarium stantem in abscondito de dicta confessione, & sic illum decapitari fecit, subdens Barbat. q̄ præmiū illius potestatis debuisset esse laqueus, & certe bene dixit: quia illa confessio fuit extorta, & sic illius vigore non debebat ille mori. Quod † autem testes de auditu medio pariete vel curtina non probent in criminalibus, licet notas habeant loquentium voces, sentit Felyn. in d. c. præterea. col. ij. versic. vlti. pondera. licet ad hoc nil alleget, nisi Imol. in d. s. idem labeo. qui dixit, q̄ glos. in d. c. præterea. loquitur in pœnalibus. Contrariam partem tenuit Alexand. in consi. 166. Animaduersis his. col. iij. versic. Nec obstat q̄ iste testis. in ij. volu. vbi dixit, q̄, præterquam ad probandum testamentum, testes, qui audierunt medio pariete vel curtina si notam habent vocem eius contra quem deponunt, probant ac si illum vidissent: & propterea consuluit credendum cuidam mulieri, quæ deposuit contra quendam in causa criminali quem non vidit, sed tantum illius vocem, quam notam habebat, audiuit. Concluderem ego, † q̄ in crimine læsæ maiestatis huiusmodi testes admittendi essent & probarent: quia tractatus & con-

Spirationes secretae sunt, & vt plurimum intra priuatos lares. Iudex autem ex circumstantijs arbitratum quanta fides illis adhibenda sit, iuxta tex. in l. iij. ff. de testi. nam si dicti testes deponerent vidisse & agnouisse ingredientem cameram, licet eos non viderint quando insimul loquebantur, arbitror eos tali casu probare. de quo vide, D. Carolum Ruin. praecceptorem meum in consil. 71. quamuis circa primum. colum. penul. versic. hinc etiam videmus. nu. 21. in iij. volu. vbi dixit, qd si testes vidissent ingredientem cameram, plene probaret. alleg. Abb. qui hoc dicit in c. cum causam. de testi. De ista materia, quando probent testes deponentes audiuisse medio pariete vel curtina vide late per D. Ioan. Grot. Dominum meum in tract. de testi. nume. 346. vsq; ad nume. 351.

S V M M A R I V M.

An crimen laesae maiestatis per instrumentum probari possit.

- 1 Crimen testibus non testimonijs probandum est.
- 2 Delictum quod non consistit in instrumento, sed extrinsecus, non probatur directo per instrumentum plene. & sub nu. 3.
- 3 Delictum per literas non probatur in iudicio.
- 4 Delictum directe per instrumentum quando probetur. & nu. 4.
- 5 Testibus non citatis nec iuratis in alterius praedictum non creditur.
- 6 Nemo est dominus membrorum suorum.
- 7 Crimen laesae maiestatis instrumento probari potest, quia coniuratio ex eo probatur.
- 8 Quod procedit etiam si scriptura coniurationis inita esset manu priuata.

QV A E S T I O XXI.

IGESIMO PRIMO quaero: an crimen laesae maiestatis per instrumentum probari possit: circa quod videtur dicendum qd non: per tex. in l. diuus Adrianus in principio. ff. de cust. & exhibit. reorum. & per tex. in l. iij. s. diuus Adrianus. ff. de testi. in quibus iuribus dicitur, qd t testibus non testimonijs credendum est. Et qd crimen testimonijs probari non possit, tenuit Ias. in consil. 34. Ad motiua data. col. vi. nu. 9. in i. volum. Et Aymon. Crauet. in tract. suo de antiqui. tempor. in i. parte. in versic. quarto limitatur. nu. 13. idem tenuit Collect. in c. cum in ecclesijs. in princ. extra. de maior. & obed. & Floria. in d. l. iij. s. diuus. vbi dixit, qd t delictum, qd non consistit in instrumento sed extrinsecus, non probatur directo per instrumentum plene, subdit tamen qd facit adminiculum. Et, t qd

- delictum per literas non probetur in iudicio, tenuit Egid. Bellem. in c. p[ro]f[er]at. vi. q. ij. per tex. in c. relatum. v. q. ij. Pro contraria parte, q[ui] immo crimen per instrumentum probetur seu priuatam scripturam, facit text. in l. senatus. in prin. ff. ad senat. consul. turpillian. & ibidem Bar. Bal. in l. contra negantem. C. ad leg. Aquil. idem in l. ij. ff. de feri. & Bar. in l. non intelligitur. §. tacite. ff. de iure fisc. vbi dixit, q[ui] per priuatam scripturam delictum probatur, q[ui] tamen procedere testatur quando delictum promittendo vel contrahendo committitur, vt dixit Bar. in d. l. senatus, ad prædicta vide glos. in c. cum in Ecclesiis. de maior. & obed. & in c. cum impositionibus, de iure iuran. in vi. Et per Io. Andr. in regula, semel malus. in Mercuri. & Salyc. in l. fin. C. de probatio. & Abb. in d. c. cum in ecclesiis. in versicul. in glos. tertia. vbi dixit, q[ui] aut ex tenore instrumenti patet crimen ita q[ui] directe instrumentum non fuit confectum super crimine, & tunc crimen per instrumentum probatur, & ponit exemplum in canonicis, qui se adinuicem per instrumentum super coniuratione, quam contra eorum episcopum faciebant, obligarunt. † Nam dicit Abbas per hoc instrumentum coniurationis crimen probatur. Aut agitur de probatione directe fidei per instrumentum & tunc distinguit: aut instrumentum scriptum fuit sine consensu illius qui crimen commisisse dicitur, & non probat, nam si secus dicemus quis de facili de crimine convinceretur, Nec est hoc officium notarij, nec
- 4 testes descripti in illo instrumento darent illi fidem; cum † testibus in alterius præiudicium non credatur, nisi citati fuerint & iurauerint. vt in c. ij. de testi. Si vero ille, qui criminofus dicitur, instrumento cōsenserit, & isto casu instrumentum probat, quo ad pœnam cui imputatus de crimine potest se subiicere. alleg. ad hoc tex. in c. cum dilecti. de electio. & in c. penul. extr. de crim. fals. quo vero ad pœnam, cui se obligare non potest, instrumento
- 5 non creditur: cum † nemo sit dominus membrorum suorum. l. liber homo. ff. ad leg. Aquil. & in c. contingit. el. i. de sent. excom. Fely. in d. c. cum in ecclesiis, Regulam ponit, delictum instrumento probari. adducit tamen octo fallentias ad regulam prædictam. & quia eius dicta transcribere non intendo, cum videre poteris, ex cuius dictis comprobatur prædicta distin-
- 6 ctio Abbatis. Erit ergo ex prædictis conclusio, † q[ui] crimen læsæ maiestatis q[ui] committitur ex coniuratione facta contra rempub. vel principem, instrumentum probari poterit: cum coniuratio instrumento probetur. vt dixit etiã Fely. in d. c. cum in ecclesiis. col. ij. vers. fallit quarto. vbi alios adducit.
- 7 † subdēs hoc procedere, et si scriptura in itæ cōiuratiōis esset manu priuata.

S V M M A R I V M.

Conspiratio & coniuratio quid sit?

1 Conspiratio quid sit?

- 1 An conspiratio & coniuratio sint unum & idem?
- 2 Iniquum est crimen contra proximum coniurare.
- 3 Conspiratio fit pacto tantum sine iuramento. Et unde dicatur.
- 4 Cōspiratio dicitur multorū cōuētio, quæ fit ad subuersionē status uel dignitatis alterius.
- 6 Conspiratio quandoque in bonam partem accipitur.

Q V A E S T I O XXII.

IGESIMO SECVNDO quæro: dictum est in proxima præcedenti q. q. coniuratio per instrumētū probatur: & in q. xiiij. in rubri. qualiter & a quib. crim. læsæ maiest. cōmittat. q. conspirantes in necē principis seu eius consiliariorum incidunt in crimen læsæ maiestatis: modo videamus quid sit conspiratio, & quid cōiuratio: circa q. di-

- 1 cas, † q. conspiratio dici potest omnis conuenticula vel cōiuratio multorū quæ ad actum illicitum fiat. xi. q. i. c. coniurationum. cum quatuor sequentibus cap. & ibi not. doct. maxi. Io. de Turre Cremat. facit q. habetur in c. i. s. conuēriculas. de pac. iuram. firmā. in vsib. feud. Alex. in consi. 13. col. iij. in fin. in vi. volu. idem dixit Marti. de laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q. xvi. alleg. Io. Andr. in c. exhibita. de iudic. & Imol. in c. petitio. de iur. iurā. ad idē Fran. Lucanus in tract. suo de priuileg. filci. in h. parte princip. in rubr.
- 2 de crim. læsæ maiest. col. iij. nu. 14. Sed videndum est, † an conspiratio, & coniuratio sint vnum & idem, vel diuersa: Et breuiter dicas, q. sunt diuersa: nam coniuratio dicitur quando fit cum iuramento: dicta, a coniurādo, hoc est, in simul iurando. ita dixit Egid. Bellem. in d. c. coniurationū. & ibi dem Io. de Turre Cremat. & Archid. qui dixit, † q. cōiuratio est plurium
- 3 contra aliquos in vnum facta iuratio. & est iniquum crimen contra proximum coniurare, de quo habetur h. Regum. c. xv. q. Absolon in odium patris sui coniurationem fieri procurauit. & Actuum Apostolorum c. 18. dicitur, q. plusquam xl. viri in Pauli necē coniurationem fecerant. † Conspiratio autem fit pacto tantum sine iuramento. Dicitur autem conspiratio, a conspirando, id est, simul aspirando contra aliquem: ita dicunt in d. c. coniurationum. Archid. Io. de Turr. Cremat. & Egid. Bellem. & ibi Turre Cremat. dixit, q. conspirare est contra aliquem simul in vnum maligno spiritu insurgere: Nam sic iudæi contra Christum conspirauerunt, vt habetur, Ioannis capit. 1. & † dicitur conspiratio multorum conuentio, quæ fit ad subuersionem status vel dignitatis alterius: vt dicit Archid. in d. c. conspirationum. in princip. xi. q. i. facit glos. in c. per tuas. in verb. conspiratio. de simon. & de iur. iurand. c. petitio. vbi colligitur, quod conspiratio est confederatio facta in præiudicium alicuius personæ, vel eius

- 6 dignitatis. Accipitur † tamen quandoq; conspiratio in bonā partem. glos. in c. si quis clericorum. d. xi. q. i. Præposit. in d. c. conspirationum. colum. i. versicul. Et proprie. & vide eundem in d. c. si quis clericorum. vbi ponit quando conspiratio licita sit. colum. i. versicul. in glos. ibi licet. vbi Egid. Bellem. super eadem glos.

S V M M A R I V M.

Delictum an probetur, si quis ueniam petat a principe?

- 1 Vbi non est delictum non cadit petitio uenie.
- 2 Petitio uenie non est sufficiens probatio delicti.
- 3 Petens ueniam quando delictum fateri uideatur. & nu. 4. 5.
- 6 Cautela petentis ueniam iudicialiter, ne uideatur delictum fateri.
- 7 Petens absolutionem ab excommunicatione an uideatur fateri se excommunicatum? & numero 8.

Q V A E S T I O XXIII.

IGESIMOTERTIO, vidimus supra sub hac eadem rubric. q. i. qualiter crimen læsæ maiestatis confessio ne rei probetur: Nunc quæro: an delictum huiusmodi probetur, si quis ueniam petat a principe, & sic, an ueniam petens uideatur delictum fateri, cum accusatus, inquisitus, vel denunciatus fuerit contra principem conspirasse? In

- 1 hac quæstione videtur dicendum q; sic: quia † vbi non est delictum non cadit petitio ueniæ, Priuatio enim habitum præsupponit. l. decem. ff. de verb. obliga. Dicas tamen contrarium esse de iure uerius: Nam † petitio ueniæ non est sufficiens probatio delicti: vt est glos. singularis in c. exhibita. de homicid. quam exclamat & sequitur Roma. in l. i. §. nunciatio. ff. de oper. nou. nuncia. accusatus nanq; ueniam petendo censetur illam petere ad placandam principis iram contra se ex falsa maleuolorum informatione causatam. Distinguendum † tamen est in hac materia, ex mente doct. in d. c. exhibita. q; aut quis solenniter coram iudice ueniam petit: aut extra iudicium. primo casu petens ueniam delictum fateri uidetur, vt dicunt Hostiens. Anton. de Butr. Ioan. de Anna. Cardinal. & Abb. in d. c. exhibita. vbi tenent, q; ita procedant ea, quæ habentur in c. venerabilis. de electio.
- 4 & in l. decem. ff. de verb. obligat. Secundo vero casu, † petens ueniam fateri non uidetur delictum, hoc etiam uoluit Cepol. in consil. 21. colū. iij. versic. sed plus dico. supradictam distinctionem sequitur Mar. Blanch. in tract.

tract. suo de indic. nu. 308. vbi dicit, q̄ glos. prædicta in d. c. exhibita. iuncto tex. non probat illud ad q̄ allegatur per doct. quia in illo tex. clericus ille non erat culpabilis de nece pueri, de quo ibi: quia illum non percusserrat, sed puer ille ex negligentia & medici imperitia obierat, & petierat veniam a patre pueri vt illius dolorem mitigaret: & sic ibi constabat, q̄ petitio veniæ criminis confessionem cōtinere non poterat. subdens, q̄ glos. illa in verbo postulauit, ex qua doctores argumentum sumunt de petitione veniæ, non loquitur: sed de dispensatione petita a summo pontifice. Tu autem dicas, q̄ immo ille tex. probat conclusionem prædictam doctorum etiam iuncta dicta glos. in verbo postulauit. nam in d. tex. dicitur, q̄ puer ille veniam petierat a patre pueri percussi vt illius dolorem mitigaret, licet assereret puerum illius filium non percussisse: & quia petitio veniæ videbatur arguere ipsum esse culpabilem, licet contrarium ipse assereret, ideo episcopus, ex quo ille veniam petierat, a sacrorum ordinum susceptione repellerebat, tanquam illius delicti culpabilem: ideo Papa mandat, q̄ constituto ita esse vt ille assererat, qui veniam petierat, Episcopus ipsum a susceptione ordinum non repelleret: & sic ibi aperte probatur id q̄ dicitur doct. † q̄ petitio veniæ ibidem extraiudicialiter facta delicti confessionem non inducit. & d. glos. dicit, q̄ Episcopus male faciebat repellendo illum, ex quo veniam petierat a patre pueri percussi a susceptione sacrorum ordinum. ergo sentit d. glos. q̄ ibi petitio veniæ delicti cōfessionem non inducat. & sic iuncta textui optime probat intentionē doctorum ad quod not. ibi eam Abb. in ij. not. & idem Abb. ibidem, in d. c. exhibita. in fin. vbi etiam id not. Petr. de Anchar. in v. not. Dicas tamen, † q̄, licet petitio veniæ iudicialiter facta delicti confessionem inducat, attamen ad hoc euitandum cautela erit, q̄ quis dicat: non puto me fecisse, sed si in aliquo læsi, veniam peto: ita voluit Abba. in d. c. exhibita. in final. verbis. & ibidem Petr. de Anchar. in v. not. vbi dixit, q̄ petitio veniæ etiam in iudicio facta ad cautelam delictum non probat. & idem † erit in excommunicato: nam licet quis petendo absolutionem ab excommunicatione videatur fateri se excommunicatum, cum absolutio vinculum præsupponat. c. ad dissoluendum. de despons. impuber. & l. decem. ff. de verbor. obligat. At tamen † si quis in iudicio absolutionem petat ab excommunicatione ad cautelam, non ex hoc se excommunicatum fatetur: vt dixit Ioan. Andr. in d. c. exhibita. colum. vltim. in versicul. in glos. penult. allegat text. in cap. venerabili. de sentent. excommunic.

S V M M A R I V M.

1 In crimine læsæ maiestatis an ex solo dicto socij criminis quis ad torturam poni possit?
Hierony. Gigas. FF

- 2 Qui dandum si cum dicto socij criminis sit aliquod indicium uel presumptio?
- 3 Que requirantur ut dictum socij criminis indicium faciat?
- 4 An dictum socij criminis receptum in tortura sine iuramento indicium faciat ad torturam contra aliquem?

QVÆSTIO XXIIII.

- IGESIMO QVARTO vidimus supra sub hac eadē rubric. q. vij. q̄ socius criminis admittitur in testem contra socium eiusdem criminis in crimine læsæ maiestatis: Modo quæro: cum † nemini de se confesso in alium credatur, nisi in d. crimine c. nemini. xv. q. iij. & not. in c. vlti. de testi. cogen. Roma. in l. si quis in graui. ff. ad syllan. not. in c. cum monasterium. de confess. & in l. quoniam liberi. C. de testi. An in crimine læsæ maiestatis ex solo dicto socij criminis ad torturam procedi possit contra imputatum de tali crimine? Dyn. in suo tract. de quæstio. dixit,
- 2 † q̄ inculpatio facta per socium criminis in illis casibus, in quibus de socio interrogari potest, qui ponuntur per glos. in l. accusationis. C. de accusatio. indicium facit ad torturam, si cum dicto socij criminis sit aliqua præsumptio vel aliud indicium: alias sola assertio illius ad torturam non sufficeret, vt etiam voluit Abb. in c. i. de confess. glos. in l. accusationis. C. de accusat. Brun. in tract. de quæstio. q. v. Bar. in l. repeti. ff. de quæstio. Alexan. in l. i. eod. tit. & in consi. 89. in iij. volu. & consi. 128. in iij. volu. Bal. in l. quoniam. C. de testi. & Math. de Afflict. in c. i. in §. & bona committentium. col. iij. in tit. quæ sint regal. in vsib. feud. vbi dixit, q̄ ita vidit praticarum & iudicatum. idem tenuit Thom. Grammar. in consi. 35. in causa Magnifici Antonij. in fin. nu. 49. faciunt quæ dixi supra q. vij. sub hac eadem rubr. Et præmissam conclusionem tenuit etiam Guid. de Suzar. in tract. suo de tormen. col. viij. & Salic. in l. fin. C. de accusat. Alexand. in consi. 89. viso themate ante scriptæ inquisitionis. col. ij. in iij. volum. Hippoly. Dominus meus. in l. i. §. diuus Antoninus. col. ij. ff. de quæstio. et in singulari. 209. indiente, socius criminis, † Vnum tamen perpetuo mēri tenebis, q̄ ad hoc vt socius criminis indicium faciat contra socium, requiritur q̄ deponat meo iuramento, deinde in tormentis. nam si extra torturam deponeret eius dictum nil valeret. ita singulariter dixit Rapha. Fulgos. in consil. 173. in causa inquisitionis. col. i. & Socin. in regula. 375. in iij. fallentia. & hoc dictum multum exclamat idem Dominus meus in sua pratica criminali in §. diligenter. nume. 6. & Deci. in consil. 342. in causa. in i. & ij. col. † & dixit, singulariter idem Dominus meus in d. sua pratica, & in d. §. aggredior. nu

mero 62. in versicul. Aliud etiam venit singulariter notandum, q̄ dictum
socij criminis etiam receptum in tortura sine iuramento indicium non fa-
cit ad torturam contra eum, quem inculpat.

S V M M A R I V M.

- 1 An unus testis in crimine læsæ maiestatis indicium faciat ad torturam.
- 2 Ad probandum indicium duo testes requiruntur.
- 3 Vbi plura indicia probarentur testibus singularibus, ex illis resultarent plures præ-
sumptiones quæ ad torturam sufficerent.

Q V A E S T I O XXV.

IGESIMO QVINTO quæro: an vnus testis in cri-
mine læsæ maiestatis indicium faciat ad torturam? & di-
cendum q̄ sic, vt not. Alberic. in l. in quæstionibus. ff. ad
leg. iul. maieft. per text. ibidem in fin. ex vnico enim in di-
cio videtur q̄ procedi possit ad torturam in crimine læsæ
maieftatis, vt videntur tenere Petr. & Cyn. in l. si quis. C.

ad leg. iul. maieft. & not. Bald. in l. milites. C. de quæstio. Sed contra hanc
cõclusionẽ videtur tex. in d. l. si quis. ibi si alijs manifestis indicijs accusatio
nem suam. & c. Et q̄ plura indicia requirantur in hoc crimine læsæ maiefta-
tis tenuit etiam per tex. in d. l. si quis. lo. Igneus, in sua disput. An rex Fran-
ciæ recogno. imperat. nu. 121. in hoc tamen distinguendũ est. q̄ aut vnus
testis deponit de veritate facti, & eo casu indicium facit ad torturam regu-
lariter. Cyn. in l. fin. C. de quæstio. not. in d. l. si quis. C. ad leg. iul. maieft.

- 2 & in l. maritus. ff. de quæstio. Bar. in l. i. §. item Cornelio. ff. eod. † Aut vnus
testis deponit non de facti veritate, sed de indicio, & tunc, quia ad proban-
dum indicium duo testes requiruntur ad minus glos. singularis, & ibi do-
cto. in l. fin. C. famil. hercis. Bar. in l. fin. ff. de quæstio. ad idem facit q̄ not.
in l. cum fillenianum. C. de his quibus vt indign. idem dixit Angel. in suo
tract. malef. in verbo. Quod fama public. præcedente, in versi. quæro qua-
liter probetur. & Salyc. in l. final. C. de quæstio. dictum vnus testis indi-
cium non facit, vnum tamen nota. dignum non omitto, † q̄ licet quodli-
bet indicium duobus testibus probari debeat ad hoc vt indicium sit suffi-
ciens ad torturam, attamen vbi plura essent indicia, & probarẽtur testibus
singularibus, ex illis resultarent plures præsumptiones quæ ad torturam
sufficerent, vt voluit Fulgos. in d. l. si. C. famil. hercis. quem sequitur Socin.
confi. 54. in ij. volu. Franc. Brun. in tract. de indic. & tortura colum. ij. Et
Grammat. consil. 30. in causa mota. col. ij. nu. 10.

- 1 Iudex an procedere debeat ad torturam contra imputatum de crimine sine indicijs solenniter receptis?
- 2 Quid dicendum in crimine læsæ maiestatis?
- 3 Iudices male faciūt, qui imputatū de crimine læsæ maiestatis statim sine indicijs torquēt.
- 4 Iudex qui a lege uel ab homine habet quodcumq; arbitrium, sine legitimis indicijs reum ad torturam ponere non potest.
- 5 Reus imputatus de delicto exculpatus ab offenso, etiam si contra eum essent legitima indicia torqueri non potest.

Q V A E S T I O XXVI.

- 1 IGESIMOSEXTO quæro: iure cautum est quod iudex accedere non debeat ad torturam contra imputatum de crimine sine indicijs solenniter receptis, de quo habetur in l.i. in prin. ff. de quæstio. & in l.i. C. eod. tit. & habetur per Marfil. D. meum in d. l. i. ff. de quæstio, in ij. col. & per eundem in singulari. 117. incipiente, ad torturam, & per Angel. in tract. malefi. in verbo fama publica. in versicul. quæro an unum indicium, & est tex. in c. cum in contemplatione. extra. de regul. iur.
- 2 † An idem sit in crimine læsæ maiestatis? & videtur dicendum q̄ non: sed q̄ ad torturam procedi possit etiam q̄ indicia non præcedant, per doctri nam Bald. in l. quicumq;. C. de ser. fugit. in fin. vbi dixit, q̄ in tractatibus qui secrete fiunt propter difficultatem probationum incipiendum esset a tortura: cum sint etiam alij casus, qui tantum non continent facinus, in quibus a tortura incipi potest sine indicijs. vt not. per glos. xij. q. ij. c. quæstio. Contrarium autem dicendum est, q̄ immo in crimine læsæ maiestatis ad torturam procedi non potest legitimis non præcedentibus indicijs, tex. est in l. si quis, & ibi Cyn. Bal. & Salyc. C. ad leg. iul. maiest. & Angel. in tract. de malefi. in verb. Che hai tradito la tua patria, in princ. & ibi August. de Arim. in addit. i. hanc opinionem tenuit etiam Barbat. in consi. penul. & Angel. in d. l. si quis. & facit text. in l. famosi. ff. ad leg. iul. maiest.
- 3 & ibi Alberic. qui dixit, † quod iudices non debent in hoc crimine statim reum cedere, sed veritatem inquirere. dicens, hoc esse contra multos Rectores & iudices, qui, statim q̄ quis inculpatur q̄ aliquid fecerit vel tractauerit contra principem, ponunt eum ad torturam & asperrime torquent: nam contra iura procedunt, vt probatur in d. l. famosi. idem dixit idem Alberic. in rubr. ff. ad leg. iul. maiest. vbi dixit, q̄ in isto crimine & alijs nõ

est procedendum ad torturam. Eandem opinionem tenuit Dominus Hippolitus. D. meus. in d. l. de minore. in prin. col. ij. in fin. vers. secundo etiam aduertat. ff. de quæstio. & in l. i. in prin. in ij. col. in versicu. secundo debent præcedere. eod. tit. & idem in singulari suo. 117. incipiente. ad torturam. supra allegato. idem tenuit Math. de Afflict. in c. i. in s. & bona committētium. col. iij. vers. vigesimum tertium speciale. in titul. quæ sint regal. in 4 vñibus feudor. Et prædicta conclusio adeo vera est. † q̄ etiam si iudex a lege vel ab homine haberet quodcuncq; arbitrium etiam tunc non posset ponere reum ad torturam legitimis non præcedentibus indicijs. ita voluit Ias. qui plura allegat ad hoc. in l. milites. C. de testa. milit. & sequitur præallegat. D. meus in d. l. i. col. ij. præallegato vers. secundo debent præcedere. idem voluit Ant. Capit. in suis Decis. Neapol. Decis. 126. nu. 4. allegat Alex. in l. filius familias. in v. apostilla. ad Bar. & Paul. de Leazar. in c. grauis. de deposit. Vnum non omitto. † q̄ si offensus exculpauerit imputatū de delicto. etiam si contra eum essent legitima indicia. nō posset contra eū procedi ad torturā. ita singul. dixit Bal. in l. i. col. penul. C. cōmun. de legat.

S V M M A R I V M.

- 1 Doctor & miles regulariter torqueri non possunt.
- 2 Quid dicendum in crimine læsæ maiestatis?
- 3 Princeps mandans constitutum in dignitate in crimine læsæ maiestatis torqueri sine indicijs. male facit.
- 4 Rex dicitur a regendo secundum iustitiam.
- 5 Tortus de mandato regis sine indicijs. si sit nobilis. etiam confessus. confessio sua ei non noceret.
- 6 Iudex torquens aliquem de Antianis siue prioribus ciuitatis quo casu capite puniatur?

QVÆSTIO XXVII.

IGESIMOSEPTIMO quæro: iure cautum est. q̄ doctor & miles torqueri non possint l. omnes iudices. C. de decur. lib. x. l. milites. C. de q̄o. & not. in l. diuus & in l. iij. s. i. ff. de q̄o. Quid dicendum in crim. læsæ maiestatis? Dicat. † q̄ ipsi. & alij alias priuilegiati ne torqueantur. torqueri possunt. priuilegio non obstante. & hoc propter huiusmodi criminis atrocitatem tex. est in l. nullus. C. ad leg. iul. maieft. et in l. si quæquã. C. de epis. & cleric. l. decuriōes. C. de quæstio. & habetur p. Io. Igneū. in sua disput. an Rex Frãciæ recog. imper. n. 114. et Abb. in c. cū in

- 3 contemplatione. col. ij. in versic. quinto quæro. de reg. iur. † Hanc tamen conclusionem. q̄ miles & doctor in crimine læsæ maiestatis torqueri possit intellige sano modo. videlicet. si contra tales personas indicia extarēt & non aliter. ita voluit Andr. de ller. in consti. regni in tit. de pugn. sublat. lib. ij. nu. 27. vbi dixit. q̄ si princeps sine indicijis mandaret torqueri constitutum in dignitate pro crimine læsæ maiestatis de potestate absoluta & sine iusta causa male faceret quia suam excederet potestatem. Nam † Rex dicitur a regendo. secundum iustitiam. xxv. q. v. c. Regum. & idem dixit Math. de Afflict. in ead. consti. regni. lib. ij. nu. 27. vbi subdit. † q̄ si Rex mandaret Nobilem torqueri sine indicijis. et ille sic tortus confessus fuisset. q̄ talis confessio ei non noceret. per tex. in l. diuus. s. ex quibus. ff. de quæstio. & hoc dicas procedere etiam si perseveraret in confessione: nam talis perseverantia ei non nocet. ita notant. dixit Bonifa. in tract. suo de malef. in tit. de quibus caus. quis poss. torq. in versic. Dico q̄ ante. colū. fin. in fin. alleg. text. in d. l. diuus. s. ex quibus. ff. de quæstio. & de hoc dixi latius supra q. i. versic. Et prædicta procedunt. & in vers. Secundo Amplia. cum sequent. sub hac eadem rubric. vbi plene scripsi circa confessionem rei factam in tormentis non præcedentibus indicijis. Vnum tamen non omitto. † q̄ iudex torquens aliquem de Antianis siue Prioribus Ciuitatis. præterquam in crimine læsæ maiestatis. vel prodicionis Populi. capite punitur. ita dixit Ioā. de Anna. in c. i. col. ij. in vers. vlt. quia hic. de cleric. percussor. vbi allegat Angel. in l. Decuriones. C. de quæstio. qui dixit. q̄ iudex qui torquet non torquendum capite punitur.

S V M M A R I V M.

- 1 Clerici an in crimine læsæ maiestatis torqueri possint?
- 2 Clerici in sacris ordinibus constituti. si sint infames. an torqueri possint?
- 3 Clerici & etiam presbyteri si sint suspecti an torqueri possint?
- 4 In crimine læsæ maiestatis in quibus casibus laici torquentur. an torqueantur clerici?
- 5 Tortura in clerico moderata esse debet.
- 6 Clericus regulariter torqueri non potest per laicum.
- 7 In crimine læsæ maiestatis torquetur non solum reus. sed etiam accusator & testis. & quicumque nobilis. & in magna dignitate constitutus.
- 8 In crimine simoniæ milites & alij priuilegiati quando non possint torqueri?

Q V A E S T I O XXVIII.

- 1 IGESIMO OCTAVO quæro: quid sit dicendum de clerico: An in crimine læsæ maiestatis torqueri poterit. text. in l. presbyteri. la. i. C. de episc. & cleric. dicit. presbyteros torquendos non esse testimonium dicentes ita tamen vt falsa non simu

lent, in cæteris vero dicit seruandum ius commune. Abb. vero in c. i. de de
 posit. col. ij. in princ. in versic. Nota vltorius. per illum tex. dixit, q̄ clericus
 etiam in causa ciuili habente delictum annexum torqueri poterit. sed Car-
 dinal. Zabarel. in c. cum in contemplatione. col. ij. in fin. & col. iij. in prin.
 extra de regul. iur. dixit, clericos non constitutos in sacris militibus æquipa-
 rari, & sicuti milites torqueri regulariter non possunt ita erit in clerico. Di-
 2 cas tamen, † q̄ clerici in sacris ordinibus constituti, nisi sint infames, tor-
 queri non possunt, secundum do. fr. in c. grauis. de deposit. itaq; tex. in d. l.
 presbyteri. intelligitur de presbytero non infami, secundum Cardinal. in
 d. c. cum in contemplatione col. ij. prope finem. nam talis torqueri non po-
 test etiam si testificando vacillaret, vt dixit Bald. in d. l. presbyteri. Et licet
 aliqui distinguant inter clericos in sacris constitutos, & alios non constitu-
 3 tos in sacris, Artamen † commun. opinio est, q̄ clerici & etiam presbyte-
 ri si sunt suspecti possunt ex causa torqueri, vt voluit Abb. in d. c. cum in
 contemplatione. col. ij. versic. Communis conclusio. extra de reg. iur. vbi
 dixit, q̄ Abbas antiquus in c. i. extra de deposit. dixit not. verbum, vide
 licet, q̄ non reperitur clericos esse torquendos nisi sint infames. & hoc di-
 ctum communiter approbari testatur Cardinal. in d. c. i. col. i. in v. Not. de
 deposit. vbi dixit, q̄ hoc non probatur per tex. in d. c. i. quia licet Papa ibi
 dixerit, q̄ audiuit, non propterea probatur q̄ ille clericus esset infamis. &
 ista ratione motus Abb. in d. c. i. dixit, dubitare de dicta doctrina Abbatis
 antiqui, quæ vt dixit Cardinal. Zabarel. loco supra allegato commun. te-
 netur a do. fr. contra d. doctrinam Abbatis antiqui tenuit etiam Alciat. in
 c. perniciosam nume. 43. 44. & 45. de offic. ordinar. opinionem tamē dicti
 Abbatis antiqui sequitur Paul. de Liazar. ibidem. & Andr. Barbat. in c. si
 constiterit. in iij. col. de accusat. & D. Hippoly. Dominus meus in l. editū.
 col. ij. vers. Item etiam clerici ff. de quæstio. & in singulari suo 55. incipien-
 te, a duertas. vbi dicit hoc praticasse in ciuitate Cumarum & obtinuisse, q̄
 quidam pauper presbyter non torqueretur: quia non erat diffamatus. &
 prædictam doctrinam Abbatis antiqui sequitur etiam Fely. in c. veniens.
 el ij. de testi. & in c. vniuersitatis. de sent. excommun. & in c. cum oporteat.
 col. penulti. de accusat. & Bonus de Currilo. in tra. t. suo de Nobilit. in v.
 parte col. ij. nu. 7. & Cardinal. in d. c. cum in contēplatione. col. iij. circa me-
 dium. extra de regul. iur. & Nicol. Boer. in i. parte suarum Decision. Decis.
 4 16. nume. 6. † Idem erit in crimine læsæ mestatis, vt voluit Cardinal.
 in d. c. cum in contemplatione. col. iij. circa princ. & Præposit. in c. presby-
 teri. el. i. in versic. in eadem glos. vi. q. i. vbi dixit, q̄ in quibus casibus laici
 torquentur ad inueniendam veritatem torquentur & ipsi clerici si oportet,
 vt puta, si essent infames vel criminosi, & alias tales qui non recipere-

tur ad testimonium, & Egid. Bellem. in d. c. presbyteri. in fine idem tenuit
 facit tex. in c. nullus. vi. q. i. vbi habetur, q̄ in crimine læsæ maiestatis ne-
 mo cuiuscunq; dignitatis priuilegio excusatur a tormentis. secus tamen in
 alijs criminibus. ad idem tex. in l. nullus. C. ad leg. Jul. maiest. idem tenuit
 Nicol. Boer. in tract. de seditios. in vij. præsupposito. parum post prin. sub
 5 nu. 2. † Tortura tamen in clerico debet esse moderata, ne potius in poenam
 transeat, quam in indagacionem veritatis, vt dixit Abb. in c. vniuersitatis,
 de sentent. excommu. Præposit. in c. illi qui. col. ij. nu. 7. v. q. v. ad idē Car-
 6 dinal. in c. cum in contemplatione. col. iij. extra de reg. iur. † Scias tamen,
 q̄ clericus regulariter torqueri non potest per laicum. glos. in c. illi. ibi per
 clericos v. q. v. ad idem glos. in c. presbyteri. ead. causa. & q. & glos. in c. in
 summa. 45. distin. & glos. 23. q. v. in verb. episcopis. Abb. in c. vt fame.
 de sentent. excommu. de quo vide per Præposit. in d. c. illi qui. col. ij. in
 7 versic. in ea glos. ibi v. q. v. † Quinimmo in hoc crimine propter eius atro-
 citatem torquetur non solum reus sed etiā accusator, & testis, & quicumq;
 sit quantumcunq; sit nobilis, & in magna dignitate constitutus, nec ali-
 quis auditur volens opponere exceptionem, q̄ torqueri non debeat. secus
 tamen est in simonia, in quo crimine quandoq; reus torquetur, quandoq;
 testis, sed tantum vilis, vt puta seruus vel infamis & huiusmodi personæ,
 8 Præterea † in crimine simoniæ milites, decuriones, & alij priuilegiati pos-
 sunt exceptionem sui priuilegij opponere quando mandantur torqueri si-
 ne licentia & consensu principis. Ita notanter dixit Io. de Turre Cremat.
 in c. si quis. s. porro, in fin. vi. q. i. probatur eius dictum per c. nullus. ead.
 causa & q̄. Et q̄ accusator torqueatur in crimine læsæ maiestatis tenuit
 etiam Præposit. in d. c. illi qui. in i. col. versic. oppono q̄ accusator. v. q. v.
 vbi dixit, q̄ accusator torqueri non debet, nisi in crimine læsæ maiestatis,
 quod etiam voluit ibidem Egidius Bellem. colum. i. in princip.

S V M M A R I V M.

- 1 Crimen læsæ maiestatis an præsumptionibus probari possit?
- 2 Probatio per coniecturas admittitur in his que sunt difficilis probationis.
- 3 Crimen læsæ maiestatis cum sit enormissimum euidentiores præsumptiones requirit.
- 4 Iudex temperare debet suā sententiā q̄n aliquē condēnat præsumptionibus & indicijs.

Q V A E S T I O XXIX.

- 1 I G E S I M O N O N O quæro: an crimen læsæ maiestatis præ-
 sumptionibus probari possit? Dicendum videtur q̄ sic: Nam
 videmus cætera crimina præsumptionibus & indicijs probari
 ac iudicari posse. l. si. C. de probatio. circa fin. † in his enim quæ
 sunt

sunt difficilis probationis probatio per coniecturas admittitur. secundum Bar. in l. si quis ex argentarijs. §. penul. ff. de edend. & in l. si quando. C. vn de vi. & Ant. de Burr. in c. veniens. el. i. col. fin. de testi. & de hoc late scribit. D. Hippol. Marfil. præceptor meus in consi. v. col. fin. nu. 21. in i. volu. & consi. 27. nu. 10. & consi. 44. nu. 8. & consi. lxi. nu. 26. eod. volum. & in consi. 115. nu. 10. & consi. 127. nu. 35. in ij. volu. † verum, cum crimen læsæ maiestatis sit crimen enormissimum & grauissimum, maiores & euidentiores in eo præsumptiones ac aperta indicia requiri dixerim. facit tex. in c. literas. iuncta glos. ibi de p̄sumptio. & q̄ dicunt Doct. maxime Abb. ibi in versi. nota q̄ suspicio. col. ij. vbi dixit, notandum esse ex illo textu, q̄ quanto crimen est grauius, tanto præsumptiones esse debent vehemētiores. vbi enim maius est periculum, ibi cautius agendum est. c. vbi periculum. de election. in vi. & facit optime tex. in l. famosi. ibi hoc tamen crimen, a iudicibus. ff. ad leg. iul. maiest. † Sciendum tamen est, q̄ quādo quis præsumptionibus & indiçijs condemnatur iudex temperare debet suam sententiam, & non debet condemnare reum ordinaria pœna delicti per nos. per Innoc. in c. quia nō verisimile. de præsumptio. de quo late scribit August. de Arim. in tract. Angel. de malef. in verb. q̄ fama pub. præcedente. in addit. sua quæ incipit, tu autem in hac materia in versi. adde tamen q̄ ex præsumptione. & habetur per prædictum. D. meum in consi. vij. col. vij. nu. 36. in i. volu. & per Thom. Grammat. voto. 21. nu. 8. 9. e. 10. ad idem Bal. in l. non est verisimile. quod met. causa. & Alex. in consi. 115. in ij. volum. Abb. in c. auditis. de præscript. & idem Abb. & Ant. de Butr. in c. quanto. de præsumptioni. & Petr. de Ancha. in c. semel malus. de reg. iur. & Ias. in l. seruum fugitiuum. col. iij. C. de serui. fugiti. Bald. in l. ij. C. de his quæ pen. nomine. & Grammat. consi. xij. col. penul. nu. 37.

S V M M A R I V M.

- 1 Accusatus in crimine læsæ maiestatis accusatore non probante an absolui debeat? & numero 2.
- 3 Et quid sit in crimine falsi.

QVÆSTIO XXX.

RIGESIMO quæro: si accusator in crimine læsæ maiestatis non probauerit. an reus absolui debeat? Et dicendum uideatur q̄ sic: quia regulariter accusatore non probante reus absoluitur. l. qui accusare. C. de edend. l. i. ff. ad Turpil. quinimmo id Hierony. Gigas.

- etiam dicimus in causa ciuili, q̄ auctore non probante reus absoluitur. l. ij. C. de probatio. l. fin. C. de rei vendic. c. cū ecclesia sutrina. de causa. possess. & propriet. c. i. vt ecclesia. benefi. sine diminu. confer. immo scriptum est in iure, q̄ auctore non probante reus & si nullam facit defensionem, quam tamen facere non cogitur, absoluendus est. l. frustra. & l. actor. C. de probatio. c. accusator. vi. q. v. † prædictis tamen non obstantibus, quæ regulariter procedunt, in crimine læsæ maiestatis secus est: quia & si accusator in probando deficiat, accusatus tamen suam innocentiam probare tenetur, & indicia contra se existentia, aut probationibus aut per torturam purgare. l. si quis. C. ad leg. iul. maiest. † idem est in crimine falsi. l. vbi autem. C. de fals. & ita dixit Io. Igneus in sua copiosa disputatione an Rex Fran. Imperat. recogn. nu. 122.

DE POENIS COMMITTENTIVM CRIMEN LÆSÆ MAIESTATIS.

S V M M A R I V M.

- 1 Rei criminis læsæ maiestatis apud ueteres diuersimode puniebantur.
- 2 Conuicto reo maiestatis criminis olim quarta pars bonorum eius accusatori dabatur, re fiduo relicto eius liberis.
- 3 Lege duodecim tabularum pœna capitis tantum rei prædicti puniebantur.
- 4 Iure longobardorum reus criminis læsæ maiestatis periculum uite incurrebat, & eius bona fisco applicabantur.
- 5 Diuus seuerus statuit quòd bona rei criminis læsæ maiestatis liberis damnati conseruarentur.
- 6 Honorius, & Archadius Imperatores reos criminis læsæ maiestatis capite puniri, & eorum bona fisco applicari statuere.
- 7 Apud dominos Venetos rei dicti criminis suspendio necantur.
- 8 Laquei pœna Ignominiosissima, uilissima, atque fœdissima habetur.
- 9 Cur introducta sit per dominos Venetos pœna laquei contra reos criminis læsæ maiestatis?
- 10 Iudex cadauer eius qui suspensus est, non permittet in ligno manere, sed quòd ea die sepeliatur.
- 11 Antiquitus apud Venetos homicide suspendebantur. Michaelis Mauroceni Ducis Venetorum tempore lege cautum fuit, quòd homicide securi percuterentur.
- 12 Nobiles regulariter suspendi non debent.
- 13 In crimine adulterij aliter punitur Ignobilis, quam Nobilis, & nu. 14.

5 In crimine læsæ maiestatis Nobilis sicut Ignobilis torquetur.

Nobilitas sepe auget delictum.

6 Nobilis si sit proditor altioribus furcis suspendi debet. quod Gallia seruat.

7 Florentini Archiepiscopum Ecclesiæ Pisane pro crimine læsæ maiestatis suspenderunt.

8 In Gallia Transalpina rei criminis læsæ maiestatis quatuor alligati equis dilaniantur.

Q V A E S T I O I.

1 **R**EI criminis læsæ maiestatis diuersimode apud veteres puniri compertum est. Nam apud Macedones seuissima pœna afficiebantur. Nam solum enim in ipsos Nocentes pœna statuta erat, sed illorum parentes, & propinqui omnes cum ipsis reis occidebantur. quod Alexan. Magno nimis durum visum fuit, & ideo hanc pœnæ duritiem miti-

gando, ad nocentes tantum illam reuocauit. vt restatur Quintus Curtius. lib. vii. q̄ refert. Ioan. Ferrarius in suis annotationibus in libris inst. in titu. de hæred. quæ ab intest. defer. in verb. perduelles. in vers. Maiestatis apud.

2 † Demum conuicto Maiestatis reo quarta pars bonorum eius accusatori dabatur, residuo bonorum liberis concessio. vt Author est Cornel. tacit. lib. iiii. Silio inquit condemnato Marcus lepidus quartam accusatoribus secundum necessitudinem legis, cætera liberis concessit. quod refert Andr.

3 Alciat. elegans doctor in l. indicasse reum ff. de verb. signific. † Lege autem duodecim tabularum rei huiusmodi criminis tantum capitis pœna puniri statutum fuit. vt habetur in l. lex Duodecim tabularum. ff. ad leg. iul. maiest. vbi Martianus iuriscensultus dixit, q̄ is, qui hostes concitauerit, quique opem hosti tradiderit, lege duodecim tabularum capite punitur.

4 Postmodum iure † Longobardorum cautum erat, q̄ qui contra regis vitam cogitauerit aut consilium dederit vitæ periculum incurreret, & eius bonafisco applicarentur. vt habetur in i. lib. dictarum legum sub rubri. de

5 malefic. & publicis crimi. cap. i. † Diuis vero seuerus statuit rei criminis læsæ maiestatis bona liberis damnati conseruari, sed illis non existentibus fisco vendicari decreuit. vt habetur in l. eorum. ff. ad leg. iul. maiest. Postremo

6 † vero Honorius & Archadius Imperatores statuerunt reos criminis læsæ maiestatis non solum capite puniri, sed eorum bona omnia fisco addici. vt habetur in l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. & hoc iure communiter vitimur. de alijs vero pœnis contentis in d. l. alibi. infra dicemus.

7 † Apud vero dominos Venetos rei criminis læsæ maiestatis suspensio necantur. q̄ recte factum arbitror: Nam cum tale crimen omnium nefandissimum sit, Ita secdissima pœna eos puniri conuenit qui huiusmodi cri-

- 8 men commiserunt. Si quidem † laquei poena ignominiosissima, vilissima, atq; foedissima habetur. vt per Bald. in rubr. extra de offic. delegat. in penult. col. versic. contra notorium. & in l. omnes. vbi etiam Ioan. de Plate. C. de delator. lib. 10. & Ang. in au. ct. sed nouo iure. ante finem. C. de seru. fugit. & per Andr. Tiraquel. Regium Consiliarium in tract. suo de nobilitate. cap. 20. nu. 106. vbi alleg. Illud Euripidis in Hælena, turpes quidem laquei sublimes. et ibidem multa circa hoc foedissimum mortis genus, quod
- 9 etiam apud antiquos in usu fuit, congerit. † Nec ab re huiusmodi mortis genere in reos criminis læsæ maiestatis vtuntur Domini Veneti. si quidem & Iudas Scariot vnus ex duodecim discipulis Iesu Christi Saluatoris nostri, cum in eius maiestatem prodicionis crimen commisisset, eundem Pharisæis tradendo se foedissima morte ex crimine prædicto dignum iudicās laqueo suspendit. de quo Augustinus contra Petilianum sic scribit, laqueo traditor perijt: laqueum talibus dereliquit. quod transumptiue habetur in c. tu dixisti. 2. 3. q. v. & Nicolaus de Lyra super primo capit. Actuum Apostolorum de prædicto Iuda Scariot loquens scribit, q; dignam sibi traditor poenam inuenit: dū guttur, quo vox prodicionis exierat, laqueo necauit, & dignum etiam locum interitus quæ sunt: vt qui Angelorum & hominum dominum prodierat, cælo. & terræ perosus, quasi aeris spiritibus sociandus, (iuxta exemplum Achitophel & Absolon) in medio aeris perirent, digno etiam exitu & mors ipsa successit: vt viscera eius, quæ prodicionē conceperant, rupta caderent, & in auras euoluerentur. vñ scias,
- 10 q; † iudex cadauer eius, qui ob delictum suspensus fuit, non permittet in ligno permanere. Sed eo die sepeliatur. vt habetur Deutero. cap. 2. 1. in fine.
- 11 ne. † Quinimmo antiquitus apud eosdem Dominos Venetos homicidæ etiam suspendebantur: verum postmodum sub Michaelē Mauroceno inclito eorum Duce. lxi. lex lata fuit, vt de cætero homicidæ securi percuterentur. vt est legere apud Petrum Marcellum in suo libello de vitis princ.
- 12 Venetorum, in vita d. Michaelis Ducis. Et licet † regulariter nobiles tali mortis genere affici non debeant: cum nobilitati deferatur in poenis infligendis. c. fin. vbi per glos. & do. ct. extra de pen. & facit rex. in c. qui contra ecclesie pacem. 2. 4. q. i. & in c. cōtumaces. 50. distin. ct. not. Alberic. in l. presbyteri. C. de epif. & cleric. facit, q; not. Bartol. in l. si quis viduam. ff. de
- 13 quæstio. post glos. ibi. vbi Bart. dixit, † q; in crimine adulterij aliter puniatur Ignobilis, aliter Nobilis. Ignobilis enim decapitur. l. quamuis. C. de
- 14 adult. Nobilis † vero deportatur. vt in d. l. quamuis. & dixit Bart. in l. desertorem in s. poena militum. vbi glos. ff. de re milit. q; ex delicto, ex quo plebeius suspendi debet, Miles seu Nobilis non suspendetur, sed decapitabitur. q; dicit in Italia seruari, sed non in Francia. de quo late scribit Bonus

de Curtillo. in tract. suo. de nobilit. col. i. et post eum ad saturitatem Andr.
 15 Tiraquel. in præalleg. tract. suo. de nobilit. c. 20. nu. 106. † Attamen in cri-
 mine læsæ maiestatis nobilitatis priuilegia cessant: quia in eo Nobilis sicuti
 Ignobilis torquetur. l. si quis alicui. C. ad leg. iul. maieft. Quinimmo dicas,
 q̄ nobilitas sæpe auget delictum. l. omne delictum. §. augetur. ff. de re milit.
 c. nullus itaq̄. vbi bona glos. i. q. i. c. vltim. 30. q. i. glos. in c. inter corporalia
 versic. sane quoniam. de transla. episcopi. vbi glos. allegat illud Iuuenalis
 satira. ij. tacito tñ auctore: omne animi vitium tanto conspectius in se crimen
 habet, quanto, qui peccat maior habetur. & plura circa hoc adducit Tira-
 16 quellus loco præallegato. c. 20. nu. 112. † Quinimmo nobilis si sit prodit-
 tor non modo pœna Ignobilium, sed & grauiori puniendus erit. vt voluit
 Bal. in. c. cum quidam. de iure iuran. vbi dixit, q̄ nobilis incidens in crimen
 proditiōis altioribus furtis suspendendus erit: quod in Gallia seruari as-
 serit. & ibidem refert & sequitur Felyn, in versic. tertius est. & in versic. q̄
 autem dictum est. & idem Felyn, in c. pastoralis. col. i. versic. secundo fallit.
 17 de off. delegat. & reassumit. idem Tiraquellus loco præallegato. † Et isto
 mortis genere vsi sunt domini Florentini anno salutis, quadringentesimo
 septugesimo octauo supra mille in eos, qui eorum ciuitatis statum turbare
 tentarunt, inter quos, cum esset Franc. Saluiatus Pisanæ ecclesiæ Archiepi-
 scopus, qui per fraudem Palatium occupare inuentus, eundem ad ipsius
 Palatii fenestras suspenderunt. Illiq̄ Iacobum Patium equestri dignitate
 magnisq̄ opibus insignem, qui in coniuratorum numero esse inuentus fue-
 rat, ad eadē Palatii fenestras suspensum addiderunt. vt scribit Bap. Fulgos.
 in lib. suo de dict. factisq̄ memorabilibus. lib. vi. sub rubr. de seuerit. Exē-
 18 plo. 27. † In Gallia autē Transalpina rei criminis læsæ maiestatis, (vt mihi
 retulit Io. Corasius Tholosan. vir sane de nostra legali scientia optime meri-
 tus, nunc Ferrariæ legens,) conuicti seu confessi quatuor alligati equis vi-
 ui dilaniantur.

S V M M A R I V M.

- 1 Bona rei criminis læsæ extra territorium condemnatis existentia, an ueniant in confisca-
 tione bonorum.
- 2 Bona damnati cum confiscatione bonorū an fisco illius loci in quo sita sunt applicentur.
- 3 Si condemnatus haberet mercantias, pecunias, & alia mobilia, extra territorium, illa
 pertinent ad fiscum condemnantis.

Q V A E S T I O II.

1 E C V N D O quæro: in proxima præcedenti quæstione vidi
 mus qualiter damnato reo maiestatis omnia eius bona fisco ap-
 plicantur. per tex. in l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. an † bona
 alibi sita extra territorium condemnatis ad ipsum condemna-

tum spectantia veniant in d. confiscatione? Bar. post Guil. de Cunio. in l. cunctos populos. col. penul. & vlt. C. de summa. trinit. & Fid. Cathol. in ista quaestione, sic distinguit: q̄ aut iurisdictiones sunt separate sed fiscalis Bursā in effectu est una in vtroq; loco, videlicet in loco condemnationis, & in loco vbi bona sita sunt: aut sunt separatæ iurisdictiones et separatæ burse fiscales. Primo casu dicit, q̄ si publicatio fit de iure cōmuni, bona vtriusq; loci veniunt in confiscatione. allegat tex. in l. si quādo. C. de bon. vacan. dicit tamen q̄ fiet executio per officialem illius loci vbi bona sita sunt. & hoc procedit vbi tam locus condemnationis, quā locus situationis bonorum sunt sub eodem domino. Aut talis publicatio bonorum fit non ex forma iuris communis, sed ex forma statutorum, & specialium cōstitutionum illius loci in quo fit condemnatio, & tunc subdistinguit: q̄ aut ille leges speciales sunt in vtroq; loco, videlicet in loco condemnationis & in loco situationis bonorum, & tunc omnia bona quæ sunt sub eodem domino veniunt in confiscatione bonorum. Aut dicit leges speciales non se extendunt in vtroq; dictorum locorum, & tunc dicit Bar. q̄ talis bonorum publicatio non extendit se extra locum in quo se extendunt speciales leges loci cōdemnationis. per tex. in l. extra territorium. ff. de iurisd. omn. iudic. c. vt animarum. de constitutio. in vi. cum alijs per eum allegatis.

Secundo vero casu quando distinctæ sunt iurisdictiones, & distinctæ burse fiscales: aut publicatio bonorum non fit de iure communi, & eo casu dicit Bar. q̄ non extenditur ad bona alibi sita per iura prædicta. Aut fit iure communi, & tunc etiam ad bona alibi sita extenditur. Et isto casu dicit, q̄ quælibet ciuitas habebit bona sita in eius territorio. Hanc distinctionem facit etiam Signorol. de Homodeis. in repet. sua. l. cunctos populos. col. fin. versic. mihi autem videur. quam recitat, tacito Bartolo, veluti suā. de quo miratus sum. Nellus etiam in suo tract. Bannit. in i. parte. secundi tēporis. q. xiiij. hanc quaestionem latissime examinat. & aliorum, qui de ea scripserunt, opiniones recitat, recitata etiam prædicta distinctione Bartol. quam approbat in omnibus suis membris, præterquam in vltim. in quo Bar. concludit, omnia bona publicari, sed q̄ vnaquæq; ciuitas habeat bona in suo territorio sita. Hoc enim dicit per omnia verum sibi non videri, vt scilicet alia ciuitas in cuius territorio sunt bona damnati ea habeat vigore dictæ condemnationis: cum hoc condemnationis forma non patiatur, in qua dici solet, & omnia eius bona fisco nostro applicamus. Sed dicit q̄ illa ciuitas, in qua bona damnati sunt, habebit illa tanquam vacantia. per tex. in l. cum vnus. §. penult. ff. de bon. autho. iudic. possiden. quia condemnatus est effectus seruus pœnæ. l. qui vltimo. ff. de pœn. & hæredem non habet. quod maxime procedit quando quis esset damnatus pro ci

- 2 mine læsæ maiestatis. argum. tex. in l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. Et, † q̄ bona damnati cum confiscatione bonorum existentia extra territorium cōdemnantis fisco illius loci in quo sita sunt applicentur, tenuit etiam Math. de Affl. et. in c. i. s. deniq̄. in tit. quæ fuit prima causa benefi. amittend. circa finem. nu. 35. Istud † tamen sane intelligas in bonis stabilibus: nam si condemnatus haberet mercantias, pecunias, & alia bona mobilia in alterius territorio, illa spectant fisco illius ciuitatis quæ condemnauit. & est ratio: quia bona mobilia cōcernunt personam condemnati. vt voluit Bal. in l. mercatores. C. de comer. & mercat. Oldrad. in consil. 17. circa princ. Alexand. consil. 16. in fin. in i. volum. vide etiam circa prædicta Angel. in tract. de malef. & ibi August. in addit. in verbo, & eius bona publicamus. & Alberic. in tract. statutorum, in prima parte. q. lvi.

S V M M A R I V M.

- 1 Bona alienari prohibita an ueniant in confiscatione bonorum?
- 2 Quid dicendum quando alienatio est prohibita a testatore in fauorem eius qui alienare prohibetur?
- 3 V usufructus bonorum alienari prohibitorum, an ueniat in fiscum uiuente reo?
- 4 V usufructus alienari non potest.

Q V A E S T I O III.

- 1 ERTIO quæro: quid dicendum de Bonis alienari prohibitis. An ueniant in confiscatione bonorum? breuiter dicendum est q̄ non. facit tex. & ibi Bart. in l. Imperator. ff. de fideicom. libertat. ad idem tex. in l. iura libertorum, ff. de iure patron. idem voluit Ioā. Andr. in addit. Specul. in tit. de feud. & Alexand. in consil. 23. opportune consideratis. in i. volu. & in consil. 89. in iij. volu. Marti. de laud. in tract. suo. de fisco. q. 263. Et, q̄ in confiscatione bonorum non ueniant bona per testatorem alienari prohibita, est casus in aut. bona damnatorum. C. de bon. præscript. & habetur per Deci. in consil. 442. in causa in qua molestatur. col. v. nu. 27. Bart. in d. l. Imperator. Ludouic. Roma. in l. si constāte. s. fin. ff. sol. matr. quem sequitur etiam Angel. in tract. malef. in verb. & eius bona publicamus. in versic. Et nota q̄ facta. & idem Ludou. in l. si finita. in. s. si de vectigalibus ff. de damn. infect. Hoc † tamen procedere dicas quando prohibita est alienatio in alterius fauorem, quam eius, qui alienare prohibetur a testatore, vt not. Bar. in l. si quis in tantam. circa medium. C.
- 2

vnde vi. faciunt etiam not. per Bar. & Sali. in l. i. C. de bon. libert. ad idem Marian. Soci. Iunior, in consil. 158. Abunde. col. 11. nu. 36. in ij. volu. vbi dixit, quod bonorum confiscatio fideicommissio non nocet, iuxta not. per Bar. in d. l. Imperator. ff. ad fideicom. liberta. & per moder. repetentes in l. filius familias. §. diui. ff. de legat. i. & per D. August. Beroum præceptorem & promotorem meum in suis quæstionibus familiar. q. xli. Sed quæritur: ³ † an saltim. v. usufructus huiusmodi bonorum alienari prohibitorum. v. usufructuario, cuius bona: publicata sunt, naturaliter viuente veniat in d. confiscatione circa hoc Bal. & Salyc. in l. i. C. de bon. quæ liber. Tenuerunt q. ⁴ non. per rex. in l. corruptionem. in fin. de usufruct. † V. usufructus enim alienari non potest l. usufructus. ff. de iure doti. §. finitur. inst. de v. usufruct. hoc idem tenuit Alex. in consil. 88. opportune consideratis. in iij. volum. & Math. de Afflict. in tit. de capitul. Corrad. in §. præterea col. i. nu. 5. in v. libus feudorum. Contrariam autem partem, q. immo v. usufructus bonorum prohibitorum alienari, durante vita naturali ipsius condemnati in fiscum veniat, tenuit Io. Ant. Rubeus Alexandri. in consil. 154. Decreueram in hac causa vers. circa illud. nu. 2. pro cuius opinione adduco ea, quæ voluit Math. de Afflict. in tit. quæ sint regal. in §. & bona committentiũ. col. i. nu. 5. vbi dixit, q. licet in confiscatione bonorum feudum non veniat, q. tamen fiscus feudum tenebit durante vita ipsius condemnati, illo vero mortuo feudum ad illius Agnatos ad quos spectaret mortuo condemnato deuoluitur. adducit ad hoc Andr. de Iser. in c. i. §. præterea. in tit. quæ fuit prima causa benefi. amit. & in §. deniq. eod. tit. idem voluit Paul. de Castr. in l. insulam. in princ. ff. solut. matri. Et pro ista opinione, quam puto veriore, faciunt quæ dicam infra. q. v. sub hac eadem rubric. vbi examinatur illa quæstio: vitrum feudum veniat in confiscatione bonorũ, & vide in q. sequenti. in versic. concordando. & in q. vi. proxime sequenti. in versic. vnum tamen non omittam.

S V M M A R I V M.

- 1 Ius patronatus an veniat in generali cōfiscatione bonorũ rei criminis læsæ maiestatis.
- 2 Ius patronatus in translatione odiosa uniuersitatis non venit.
Secus in uoluntaria & fauorabili.
- 3 Dominum Venetum totius Christiane Reipublice speculum determinauit ius patronatus non venire in confiscatione bonorum in crimine læsæ maiestatis.
- 4 Concordia opinionum diuersarum in dicto articulo.
- 5 Ius patronatus damnati de crimine læsæ maiestatis, uenditis per fiscum omnibus eius bonis, an transeat in emptorem dictorum bonorum.

6 Quid dicendum in iure patronatus consistente in aliquo castro uel uilla ipsius condemi nati uenditis.

Q V A E S T I O I I I I .

VARTO quæro: an iuspatronatus ueniat in generali confiscatione bonorum facta ob crimen læsæ maiestatis? In ista quæstione doctores varij fuere. Nam Florian. in l. via. s. si fundus. ff. de seruit. rustico. prædior. Tenuit iuspatronatus transire in fiscum facta generali bonorum confiscatione: Ea ratione, quia iuspatronatus transit cum uniuersitate bonorum. idem sentit glos. in c. filijs. xvi. q. vij. idem tenet Abb. & Ioan. Andr. in c. nobis. de iure patron. idem Abb. in c. cum laici, & in c. quanto. eod. tit. idem tenet etiam Cardinal. in d. c. quanto. dicens, q̄ ita alias consuluit. idem sentit Paul. de Cettadin. in suo tract. de iure patron. parte. ix. q. 20. ubi dixit, q̄ quando delictum est adeo graue q̄ omnia bona delinquentis confiscantur, tunc iuspatronatus transit cum uniuersitate bonorum. Contrariam autem partem semper arbitratus sum ueriores esse. pro qua sæpe allegaui & consului, q̄ immo in generali bonorum confiscatione iuspatronatus non ueniat. & hoc tenuit glos. in c. satis peruersum 90. distinct. & glos. in clem. pastoralis. in uerbo subiectæ. de re iudic. Bart. in extrauag. ad reprimen. in uerbo, rebellando. Cardinal. in clem. si plures de iur. patr. Math. de Afflict. in c. vnico. s. ex eadem lege. nu. 9. in tit. de leg. Corrad. in uisibus feud. idem tenuit Ioan. Bertachi. in tract. suo de episc. in iij. parte. uersic. Trigesimo quæro. nu. 69. allegat glos. Burr. & doct. in d. clem. pastoralis. de re iudic. idem tenuit Archid. in d. c. filijs. xvi. q. vij. Imol. in l. insulam. ff. solut. matrim. hanc etiam opinionem sequitur Ang. in tract. maleficiorum. in uerbo, & eius bona publicamus. in uersic. & nota q̄ facta. nu. 15. idem tenuit Præposit. in c. i. col. penul. x. distinct. ubi dixit, t̄ q̄ in translatione uniuersitatis odiosa, utputa in confiscatione bonorum iuspatronatus, non uenit: secus autem in translatione uoluntaria & fauorabili. idem tenuit Fely. in d. c. quanto. col. iij. de iudic. & hanc quæstionem latissime examinat Rochus de Curt. in tracta. de iure patron. in uerbo ipse uel is. q. 29. ubi recitat aliorum opiniones, tandem concludit, q̄ opinio tenentium, q̄ iuspatronatus non transeat in generali confiscatione bonorum, sit æquior. quam dicit tenuisse Andream Pomum Rotæ auditorem in d. c. quanto. de iudic. idem tenuit Nellus. in tract. bannitor. in i. parte secundi temporis. q. 32. & Alberic. in tract. statut. parte. iij. q. 16. & 17. idem uoluit collectar. in c. in quibusdam. uersic. sed nunquid patronus, extra de poen. ubi dixit, q̄ patronus Ecclesie condemnatus per iudi-

Hierony. Gigas,

HH

*conclusio
casus
179
iudic. curia
iudic. curia
179
179
179
179*

- cem secularem de crimine læsæ maiestatis iuspatronatus nō amittit, idem voluit collect. in c. fin. versic. quid si patronus. de iure patron. Et istam partem ego alias defendi & obtinui dum verteretur quæstio Venetijs: vtrū in generali confiscatione alias facta de bonis cuiusdam Enselmini de Enselminis ciuis Paduæ olim rebellis Illustrissimij Domini Venetorum, qui erat patronus ecclesiæ sancti Antonij extra muros Taruisii, iuspatronatus quod erat penes ipsum Enselminum simul cum eius bonis deuenisset in præfatum Illustrissimum Dominium. Et tenebam q̄ non, sed q̄ eo mortuo deuenerat in eius descendentes. quam quæstionem obtinui committi excellentissimis doctoribus tunc Paduæ legentibus decidendam, & sic consultum fuit contra Dominium, de quo vide consilia Clarissimorum doctorum D. Marian. Socin. Nepotis nu. 51. requisitus a Magnific. in ij. volum. & D. Marc. Mantua consil. v. visis scripturis. † Secundum quorū consilia idem Illustrissimum Dominium totius Christianæ Reipublicæ, speculum determinauit. Et hanc opinionem, q̄ iuspatronatus non veniat in generali confiscatione bonorum, tenuit etiam Barth. Cepoll. consil. 80. Andr. de Iser. in c. licet. in tit. si de feud. fuerit contro. inter Dominum, & Agnat. Cardinal. in clemen. i. de excess. prælat. & Petr. de Ancha. in c. foelicis. in x. nota. de pœn. in vi. & ista opinio communis est, a qua in iudicādo & consulendo non esset recedendum. Concordando tamen prædictas
- 4 opinioniones forte dicere possumus, † q̄ prima opinio tenentium, q̄ iuspatronatus confiscatis bonis omnibus delinquentis in fiscum transeat, procedat, donec viuit condemnatus, vt scilicet eo viuente fiscus habeat præsentare eueniente casu vacationis beneficij patronalis, sicuti præsentare potuisset condemnatus ante condemnationē, faciunt ad hoc tex. in l. lex vetigali fundo. ff. de pignor. & l. peto. §. prædium. ff. de leg. ij. & l. statius. §. Cornelio foelici. ff. de iure fisci. & c. i. in fin. de capit. Corrad. quæ iura ad hoc allegat Roch. de Curt. in d. tract. de iur. patron. præalleg. q. 29. col. iij. versic. vel dicamus. qui tamen in ista opinione non firmat pedes. pro qua tamen faciunt dicta supra q. iij. proxima præcedente circa fin. Secunda vero opinio locum habet post obitum condemnati. nam eo mortuo iuspatronatus non erit apud fiscum, sed transibit in descendentes damnati: & in isto casu consuluerūt. D. Marian. Soci. & D. Marc. Mantua supra allegati.
- 5 Ex præmissis deciditur alia dubitatio: an videlicet † iuspatronatus, quod erat apud damnatum de crimine læsæ maiestatis, venditis per fiscum omnibus bonis rebellis transeat in emptorem omnium bonorum? Et dicendum q̄ non: quia si in fiscum non transit, (vt est com. opi. doctorum,) a fortiori non transibit in emptorem, cum nemo plus iuris in alium transferre, potest quam ipse habeat. vulgat. c. Nemo plus iuris, de reg. iur. in vi.

6 fallit hoc, † quādo iuspatronatus esset in aliquo Castro vel villa, ad ipsum condemnatum pertinens: nam tunc confiscato castro vel villa ad ipsum condemnatum pertinenti, & eius facta venditione, transfret iuspatronatus praedictum in emptorem: quia continetur in isto vniuersali, c. cum secundū, de iur. patron. & not. xvi. q. vii. c. Piemētis, & habetur per Andr. de Isern. in c. vnico. §. ex eadem lege. de leg. Corrad. & in c. generali. in tit. si de feud. fuerit controu. & per Math. de Afflict. in d. §. ex eadē lege. n. 8. in vsibus feud. Et hoc modo limitabis conclusionem supra firmatam, q̄ in generali confiscatione bonorum iuspatronatus in fiscum non transeat, vt non procedat quando esset confiscatum Castrum vel villa, in qua esset iuspatronatus. nam tunc cum ipsa vniuersitate Castri seu ville in fiscum deueniret per iura praedicta.

S V M M A R I V M.

- 1 Feudum an ueniat in generali confiscatione bonorum in crimine laesae maiestatis?
- 2 Bona ecclesiae non publicantur ob delictum clerici.
- 3 Feudum an ueniat in confiscatione praedicta, saluo iure dominij?
- 4 Fiscus an condemnato uiuente feudum tenebit donec ille uixerit?
- 5 Concordia opinionum in dicta materia.
- 6 Feudum quod esset transitorium ad extraneos haeredes an in fiscum transeat per confiscationem bonorum.
- 7 Et quid quo ad usumfructum.
- 8 Quid dicendum in feudo Ecclesiae.
- 9 Vasallus qui crimen laesae maiestatis commisit contra dominum feudi, an feudo priuetur ipso iure?
- 10 Vasallus in regno Neapolitano committens crimen laesae maiestatis, ipso iure amittit dominium & possessionem feudi.

Q V A E S T I O V.

VINTO quæro: quid dicendum sit de feudo: an ueniat in generali confiscatione bonorum facta, pro crimine laesae maiestatis, seu alio pro quo bona omnia condemnati confiscantur? In ista q. variae sunt Doctorum opiniones. Alexand. in l. si finita. §. de vectigalibus. ff. de damn. infect. tenuit q̄ non. & ibi pro ista opinione multa accumulatur, post Bar. ibi. col. i. idem tenuit Alberic. in aut. si vero Dominus tēporalis. C. de haeret. & Mart. de laud. in suo tract. de crim. laesae maiestatis. q. xv. vbi ad hoc alleg. Ioan. Andr. in c. quibusdam, de poen. in vi. & idem

- Marti. in tract. de fisco. q. 263. Alexand. in consil. 83. vtrum Emphitheo-
 sis. versic. idem videmus in feudo. in iij. volum. Nellus in tract. suo ban-
 nitorum in prima parte, secundi temporis. q. 23. & pro ista opinione. Al-
 beric. in d. auct. si vero Dominus. allegat text. in clemen. ij. de hæretic. vbi
 2 † propter delictum clerici bona ecclesiæ non publicantur. & ibidem per
 Ioan. Andr. adducit etiam tex. in c. in quibusdam. §. fin. de pœn. & in c. sœ-
 licis. eod. tit. in vi. in versic. si qua vero feuda. in hac etiam opinione fuit. D.
 Alex. consil. 83. opportune consideratis. col. ij. in iij. volum. & Ioan. Bap.
 Caccialup. in tract. feud. in versic. incipiente. vigesimo quia possessio. n. 49.
 3 Secunda vero opinio fuit, † q̄ feudum veniat in confiscatione cum cæ-
 teris bonis damnati salvo iure Domini. & hanc tenuit Alberic. in tract.
 suo statut. in iij. parte. q. xvi. pro qua opinione adducit in argumē. d. auct.
 si vero Dominus temporalis. C. de hæret. & tex. in l. si quis presbyter. C.
 de epif. & cleric. & tex. in l. si finita. §. si de vetergalibus. ff. de damn. infect.
 & ibi Dyn. & Guid. de Suzar. in suis quæstionibus statutorum. fol. v. ver-
 sicul. sed pone quæstionem de facto quidam vasallus. vbi dicit, q̄ in vita
 vasalli feudum remanebit penes fiscum, vel q̄ extirpabitur ius Domini et
 sibi per fiscum satisfiet. Hanc etiam opinionem tenuit Gandi. in tract. ma-
 lefi. in rubr. de pœn. reor. in versic. item pone q̄ in statuto contineatur. &
 Specul. in tit. de feud. in §. quoniam versic. quadragesimo quæritur. Opi-
 nionem Guid. de Suzar. refert etiam & sequitur idem Alberic. in d. auct.
 si vero Dominus temporalis. & Sozin. in consil. 114. in causa quæ verti-
 tur. col. xvij. versic. Postremo non omitto. in ij. volum. Et hanc opinio. te-
 nuit etiam Math. de Afflict. in tit. quæ sint regal. in §. & bona committen-
 tium. col. i. nu. 5. vbi dixit, q̄ licet Agnati eius, qui commisit crimen læsæ
 4 maiestatis tenentis antiquum feudum, in quo ipsi Agnati succedunt ipso
 damnato & eius bonis publicatis, prædicto feudo non priuentur. † Fiscus
 tamen condemnato viuente, feudum tenebit donec ille vixerit, eo vero
 mortuo Agnati succedent qui alias succedere deberent. & hoc etiam vo-
 luit Andr. de Stern. in c. i. in §. præterea. in tit. quæ sit prima causa benefi-
 5 amittend. & in §. deniq̄. eod. titul. † Concordando prædictas opiniones,
 possumus dicere, q̄ aut quærimus, an confiscatis bonis omnibus damna-
 ti de crimine læsæ maiestatis feudum transeat in fiscum quo ad proprieta-
 tem: & dicendam q̄ non per supra dicta & ita procedat prima opinio su-
 6 pra relata. hoc † tamen locum non habere dicas, quando vigore concess-
 sionis de eo factæ feudum esset transitorium ad extraneos hæredes. vt in
 c. feudum. si de feud. fuer. contro. inter Dominum & Agnat. & in c. i. in ti-
 tul. de feud. non haben. propriet. nat. feud. tali enim casu feudum transibit
 in fiscum in generali confiscatione bonorum etiam quo ad proprietatem.

vt voluit Curt. Iunior, in consil. 4. super controuersia vertente. col. penul.
 7 num. 20. in i. volum. Aur quærimus: † an feudum transeat in fiscum quo
 ad vsum fructum durante vita condemnati, cuius omnia bona fisco obuē
 ta sunt ex tali condemnatione; & isto casu procedat opinio doctorum tenentium
 8 ex confiscatione bonorum omnium feudum in fiscum transferri. Limita † tamen
 supradictam conclusionem, q̄ feudum amittatur per eum qui crimen læsæ
 maiestatis commisit, vt non procedat in feudo, q̄ is, qui tale delictum
 commisit, tenebat ab ecclesia: nam cōfiscatio bonorum omnium talis, qui
 contra Imperatorem, Regem, vel Rempub. huiusmodi delictum commisit,
 facta per iudicem secularem eum non priuat feudo per eum ab ecclesia
 recognito, nisi per sententiā Ecclesiæ sit priuatus. text. est in clem. pastoralis,
 de re iudic. & ita dixit Bald. in l. i. q. 42. ff. de rerum diuis. & Iac.
 Aluarot. in c. i. §. illud. in fin. in titul. de prohib. feud. alienat. per
 9 Federic. & Mart. de laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q. 33. & habetur
 per doct. in d. clem. pastoralis. † An autem vasallus, qui crimen læsæ
 maiestatis commisit contra Dominum Feudi, illo priuetur ipso iure: & sic
 feudum reuertatur ad Dominum non expectata aliqua sententia, in casibus
 in quibus ad Dominum reuerti debet? Dicas, q̄ expectanda erit sententia,
 vt voluit Bald. in tract. suo feudor. nu. 45. & ita etiam consulendo tenuit
 10 Cardinal. consilio. 128. in quæstione quæ vertitur inter Andream. col. i. ad fin.
 † In Regno vero Neapolitano vasallus committens crimen læsæ maiestatis
 ipso iure amittit Dominium & possessionem feudi etiam sine alia apprehensione
 vigore consti. regni, vt dicit Math. de Afflict. in c. i. in §. sed nec alia. col. fin.
 nume. 107. in titul. quæ fuit prima causa benefic. omitt. vide ad hoc quæ
 dicam latius infra quæstione xxv. sub hac eadem rubrica.

S V M M A R I V M.

- 1 An confiscatis bonis omnibus rei criminis læsæ maiestatis, in tali confiscatione ueniant bona Emphiteotica?
- 2 Emphiteosis quæ ab ecclesia recognoscitur in fiscum non transit & quare.
- 3 Fiscus est loco extranei heredis.
- 4 Emphiteosis quæ est cōcessa ea cōditione ut transeat, etiā ad extraneos, transit in fiscum.
- 5 Emphiteosis ecclesiæ quæ ex consuetudine ipsius ecclesiæ est transitoria ad extraneos, transit in fiscum.
- 6 Emphiteosis ecclesiastica uenit in confiscatione bonorum facta per iudicē ecclesiasticū.
- 7 Emphiteosis quæ recognoscitur, a priuato, regulariter transit ad extraneos heredes.
- 8 Emphiteosis priuati cui est appositum pactum ne transeat ad extraneos heredes, non transit in fiscum.

- 9 Quando Emphiteosis non potest in fiscum transire ex confiscatione bonorum transibit saltem quo ad usumfructum uiuente reo.

QVÆSTIO VI.

- 1 **E**XTO quæro: an confiscatis bonis omnibus rei criminis læsæ maiestatis, in tali confiscatione veniant bona Emphiteotica? In hac quæstione distingue, q̄ aut loquimur de Emphiteosi quæ ab ecclesia recognoscitur: aut de ea q̄ recognoscitur a priuato. Primo casu dicimus † Emphiteosim, quæ ab ecclesia recognoscitur, in fiscum non transire. Ratio est: quia non est transitoria ad extraneum hæredem, vt per Bar. et alios in l. si finita in §. de vectigalibus. ff. de dam. infect. ea enim quæ ad extraneos hæredes non sunt transitoria, in fiscum non transeunt, vt habetur per glos. & Doct. in l. etiam. in princ. ff. sol. matr. & per Sozi. in consi. 121. præmittenda est disputatio. nu. xviij. in iij. vol. & q̄ Emphiteosis ecclesiastica in fiscum nõ transeat, tenuit etiam Marti. de Laud. in tract. de fisco. q. iij. Alex. in consi. 88. opportune consideratis. in ij. et iij. col. in iij. volu. & in consi. 88. vtrum Emphiteosis ecclesiastica. in princ. in iij. volu. et per. D. Carolum Ruinum præceptorem meum in consi. 155. Quântum
- 3 ad casum. col. ij. in fin. & col. iij. nu. 10. & 11. Fiscus † enim est loco extranei hæredis. l. libertorum. vbi Bart. not. ff. de iure patro. & in l. eorū. ff. ad leg. iul. maieft. l. eum qui. ff. de interdicit. & relegat. ad quem dicta Emphiteosis non est transitoria vt per Bar. & Doct. in d. l. etiã. idem voluit Deci. consi. 442. præsens consultatio. col. vi. nu. 31. in iij. volu. Alex. in cõsi. 83. in vij. volu. & rursus Decius in consi. 171. col. i. in i. volu. Calderi. in consi. vi. in rubr. de locato. Idem tenuit. D. Vincẽ. Herculanus præceptor meus in l. insulam. col. ij. vers. ex hoc infertur. nu. 4. ff. sol. matr. et Ant. de Butr. in consi. 61. striçte non reputo. in fin. Prædictam conclusionẽ tripliciter limita. † Primo vt non procedat quando Emphiteosis ecclesiastica ea conditione esset concessa, vt etiam ad extraneos transiret: Nam tunc transiret etiam in fiscum cum alijs bonis confiscatis, vt dixit Sozi. consi. 266. in causa quæ vertitur. col. xi. vers. tertio confirmatur. col. 12. & vers. ex quibus infero. in ij. volu. quem sequitur Ruin. Dominus meus in præalleg. consi. 155. Quântum ad casum. col. fin. circa princ. in i. volu. facit q̄ voluit. Alex. in d. l. etiã in princ. ff. sol. matr. vbi dixit, q̄ ex legitimis causis Emphiteosis ecclesiæ potest alicui concedi ea conditione, q̄ transeat etiam ad
- 5 extraneos. Secundo limita prædictam cõclusionem non procedere † quãdo consuetudo ecclesiæ illius, quæ Emphiteosim cõcessit, se haberet, quod Emphiteosis a se concessa transiret etiam ad extraneos. Ita voluit Alex. in

d. l. etiam. in princ. col. penul. versi. Hæc tamen secunda. Ant. de Butr. in consi. 23. Alex. in consi. 130. consideratis his. in ij. volu. in versi. alia ratio ne. col. ij. vbi ad hoc allegat tex. in c. i. in princ. cum ibi not. in tit. qui feud. dar. poss. iuncta. l. licet. excepto. C. locat. Curt. in d. l. etiam. in princ. in sua Apostil. ad le. Alex. ibi. Tertio limita conclusionem supradictam non
 6 procedere, † quando confiscatio bonorum fieret per iudicem ecclesiasticum. Tunc enim Emphiteosis ecclesiastica veniret in confiscatione bonorum. Ita voluit Marti. de Laudè. in tract. suo de fisco. q. iij. allegat Bal. in l. fin. ff. de rerum. diui. & ix. q. v. c. quia. Alberic. in l. cum duobus. §. fin. ff. pro socio. & Oldrad. in cõsi. xvij. & facit q̄ dixi supra. q. v. proxima præcedenti in versi. limita tamen. † Secundo vero casu si loquamur de Emphiteosi priuati, quæ non ab ecclesiastica, sed a layco recognoscitur, seu a clerico, de bonis tamẽ suis patrimonialibus nõ ecclesiæ, (nam ista regulariter transit ad extraneos, vt per Calder. in consi. vi. in rubr. de locat. vbi attestatur ita communiter teneri. alleg. tex. in l. si domus. §. fin. & l. si tibi. ff. de leg. i. & l. in conuentionibus. in fin. ff. de verbor. signifi. & habetur per Alex. in l. si patroni. in princ. col. vlt. versi. Respondeo finaliter. ff. ad Trebellia. vbi dixit hanc esse com. opi.) non erit dubium, q̄ ista veniet in cõ
 8 fiscatione bonorum, & in fiscum transibit, Fallit tamen hoc, † quando in Emphiteosi priuati pactum esset appositum, q̄ ad extraneum hæredem non transiret, vt not. Bar. in d. l. si finita. in §. si de vectigalibus. et ibi commun. Doct. ff. de dam. infect. Bal. & alij, in l. si quis presbyter. C. de episc. & cleric. Bal. in d. l. in sulam. Oldrad. in consi. xvij. Thæma tale est Petr. de Anch. in repet. c. postulasti. in viij. q. de foro comper. Ant. de Butr. in cõsi. lxij. striete. in fin. Sözin. in consi. 121. præmittenda est. col. iij. in princ. volu. vlt. Deci. in consi. 445. In causa in qua molestatur. col. vi. versi. Idem est in bonis nu. 31. in iij. volu. Alex. consi. 88. vtrum Emphiteosis. col. i. versi. idem etiam concluditur. in iij. volu. & consi. 88. opportune consideratis. col. ij. versi. Idem etiam communiter concluditur. in iij. volu. & in
 9 consi. 24. in i. volu. & consi. 49. viso Thæmate. col. iij. in vi. volu. † Vnum tamen non omittam, q̄ eo casu, quo Emphiteosis ex generali bonorum confiscatione non transit in Fiscum, Fiscus tamen durante vita condemnati fructus & commoditatem, talis vt ilis dominij percipiet soluendo tñ donec fructus percipit annuũ canonem. ab inde enim supra commoditas & fructus dicitur. l. fundus. ff. famil. hærcisc. l. fructus. ff. sol. matri. mortuo autem condemnato res Emphiteotica ad dominum vel ad eos ad quos deuoluitur reuertetur. l. lex vectigalis. ff. de pignor. & ita dixit. Nellus in tract. bannitorum. in i. parte. secundi tempor. q. 24. faciunt quæ dixi. supra. q. iij. iij. & v. proxime præcedentibus,

LIBER SECVNDVS. TRAC.
S V M M A R I V M.

- 1 An in confiscatione bonorum ueniant bona etiam futura?
- 2 Substitutio futura an ueniat in confiscatione bonorum?

Q V A E S T I O VII.

- 1 EPTIMO quæro: confiscatis bonis omnibus eius, qui crimen læsæ maiestatis commisit, an in prædicta confiscatione compræhendatur bona non solum præsentia, sed etiam futura? Hanc quæstionem ponit glos. in l. nam ad ea. ff. de condit. & demonstrat. quæ dixit, quod bona futura in tali confiscatione non ueniunt. Idem uoluit Bart. in l. si certa forma. C. de iure fisc. lib. x. facit tex. in l. si tibi mandauero. §. is cuius bona. ff. mand. & hoc uoluit etiam Nell. in tract. bannit. in i. parte. secundi tempor. q. 18. & Alberic. in tract. statutorum. q. 13. & Angel. in tract. de malef. in verbo, & eius bona publicamus. In versi. et nota. quod facta. nu. 12. Idem uoluit Imol. in l. ex facto. §. fin. ff. de vulgar. & pupil. Et hinc est, quod
- 2 in tali confiscatione bonorum non uenit futura substitutio, ut est casus & ibi Bald. in d. l. ex facto. §. final. idem uoluit Alberic. in tract. statutorum, parte iij. q. xij. in fin. ubi dixit, quod si homicida erat alteri substitutus, & post bannum & sententiam extitit conditio substitutionis, illa bona non ueniunt in confiscatione, per tex. in l. substitutio. cum ibi not. ff. de acquiren. rerum. Domin.

S V M M A R I V M.

- 1 Hereditas delata condemnato de crimine læsæ maiestatis, antequam condemnaretur, nondum tamen adita an ueniat in confiscatione bonorum?

Q V A E S T I O VIII.

- 1 CTAVO quæro: quid dicendum erit de hæreditate delata condemnato de crimine læsæ maiestatis antequam condemnaretur, quæ tamen nondum erat adita, an ueniat in confiscatione bonorum facta ex tali delicto vel alio pro quo bona omnia confiscantur? Hanc quæstionem mouet Nellus. in tract. bannit. in prima part. secundi tempor. q. 30. qui dicit eam uidisse de facto, & quod terminatum fuit, quod talis hæreditas non ueniret,

niret in huiusmodi confiscatione bonorum, per multas rationes de quibus ibi per eum, quas referre esset potius laboriosum quam subtile, quia videre poteris ibidem. Et quid sit etiam dicendum, quando condemnato aliquid ex contractu vel ex vltima voluntate debetur sub conditione, & talis conditio est purificata post condemnationem, an id veniat in confiscatione bonorum: vide eundem Nell. in præalleg. tracta. in ead. prima part. secundi tempor. q. 31.

S V M M A R I V M.

- 1 Pater an teneatur dare legitimam filij condemnati de crimine læsæ maiestatis fisco?
- 2 Pater filium qui commisit crimen læsæ maiestatis exheredare potest.
- 3 Filius proditor patrie dicitur parentum & liberorum occisor.
- 4 Filius qui commisit crimen læsæ maiestatis, si prætereatur, a patre in testamento, illud non rumpit.
- 5 In confiscatione bonorum an veniat id quod pater singulis annis dare solitus erat filio pro alimentis?

Q V A E S T I O IX.

- N**ONO quæritur: si condemnetur filius de crimine læsæ maiestatis, an pater eius legitimam fisco dare teneatur: Dicimus, quod filius patre vivente nullam habet actionem ad petendum legitimam, ut habetur in l. post emancipationem. ff. de liber. legat. facit text. in l. & si condemnatus. ff. de noxal. & rex. in l. si qua poena. de his qui sunt sui vel alien. iur. & habetur per Barto. in l. fin. ff. de liber. agnos. idem tenuit Nellus in tract. bannit. in prima parte, secundi tempor. q. 33. Comprobatur ista conclusio ex eo, quod pater, filium qui commisit crimen læsæ maiestatis exheredare potest, ut voluit Andr. de Iser. in c. i. s. præterea vasallus. colū. iij. in versic. Audiui iudicatum. in titul. quæ fuit prima causa benefic. amittend. ad idem facit, quod quia filius proditor patrie dicitur parentem & liberorum occisor. l. minime. ff. de religio. & sumpt. funer. per quem textum Curt. Iunior. in auct. non licet. col. v. nu. 26. C. de liber. præter. dixit, quod filius ex tali causa exheredari potest a patre, & dictam causam esse de comprehensis in s. causas. in auct. ut cum de appel. cognos. t. Quinimmo filius qui commisit crimen læsæ maiestatis, si a patre in testamento prætereatur, tanquam præteritus patris testamentum non rumpit, ut per Barto. in l. hac edictali. C. de secund. nupt. Erit ergo conclusio ex præmissis, t. quod pater non pote

rit molestari, a fisco super legitima filij, qui condemnatus fuisset pro crimine læsæ maiestatis cum confiscatione bonorum. Quid autem dicendum sit de eo, quod pater filio singulis annis solitus erat dare pro alimentis, an saltem id veniat in confiscatione? Dicas quod non, secundum Nellum in prædicto tract. bannit. in prima part. secundi temp. q. 36.

S V M M A R I V M.

- 1 Peculium profectitium, confiscatis bonis filij condemnati de crimine læsæ maiestatis, an veniat in tali confiscatione?
- 2 Pater habet dominium in peculio profectitio filij.
- 3 Peculium profectitium est pleno iure patris, etiam quo ad proprietatem.

Q V A E S T I O X.

- 1 ECIMO quæro: quid dicendum erit de Peculio profectitio, an publicatis bonis filij condemnati de crimine læsæ maiestatis, id veniat in tali confiscatione? Do. Ioan. Crot. solennis doctor, et præceptor meus recolendæ memoriæ in sua repet. l. frater, a fratre. colum. vi. numer. 19. versicul. Prima sit conclusio, decidit, quod publicatis bonis filij dictum peculium publicatum non censeatur: quia in eo Pater Dominium habet, ideo dicitur esse in bonis patris. l. certum. C. famil. hereticund. & ibi glos. hinc est, quod tanquam res aliena in confiscatione non veniet. Idem voluit Alberic. in l. ij. s. sed vtrum. columna tertia. versicul. Extra glos. ff. de minor. idem voluit, Dominus Carolus Ruinus, Dominus meus. in consilio xxiii. quia copiose. columna secunda. numero 5. & columna tertia. in princip. in v. volum. ¶ est enim pleno iure patris peculium profectitium etiam quo ad proprietatem. l. si plures. s. in arrogato. ff. de vulga. & pupillar. l. placet. ff. de acquir. hæred. iuncta. l. cum oportet. in princip. C. de bon. quæ liber.
- 2
- 3

S V M M A R I V M.

- 1 Peculium aduentitium, filio condemnato de crimine læsæ maiestatis, an veniat in confiscatione bonorum?
- 2 Publicatis bonis filij in casibus in quibus in eo pater non habet usumfructum peculium aduentitium transit in fiscum.

Q V A E S T I O X I.

VNDECIMO, quid dicemus de peculio aduentitio, an id veniat in confiscatione bonorum facta filio condemnato, de crimine læsæ maiestatis: Dicitur, q̄ cum illud filius contrahendo nō possit alienare. l. fin. s. filius autem. C. de bon. quæ liber. ideo multo minus delinquendo, vt not. Bartol. in l. si finita. s. si de vectigalibus. colum. penult. ff. de damn. infect. idem tenuit Marian. Soci. iunior in consil. 77. col. ij. in versic. Secundus casus. nu. 8. in ij. volum. idem tenuit Alberic. in tract. suo statut. in ij. part. q. xij. & Nellus in tract. bannit. in prima part. secundi tempor. q. 25. vbi respondit ad not. per Specul. in tit. de stat. monach. versic. quæritur q̄ procedit in eo qui religionem intrauit, non autem in condemnato: & alleg. not. per Bal. in l. ij. C. qui bon. ced. possunt. Et de hoc videtur expressum in l. si filius. C. de bon. per script. † In casibus autem, in quibus pater vsufructum non habet in peculio aduentitio filij, publicatis bonis filij huiusmodi peculium publicatum censebitur, cum de eo filius disponere possit. s. i. in auct. vt liceat. Matr. & Auia. colū. viij. & ita voluit Dominus meus Ioan. Crot. in sua repet. l. frater, a fratre, col. vij. nu. 21. ff. de condit. indebit. idem tenuit. D. Carolus Ruin. præceptor meus in consil. 24. quia copiose. col. iij. nu. 6. in v. volu. ybi dixit hanc esse commun. opin.

in general. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. Peculium Castrense, uel quasi filio condemnato de crimine læsæ maiestatis an ueniat in confiscatione bonorum.
2. Filius in tali peculio habet plenum ius, & in eo est loco patris familias.

Q V A E S T I O X I I.

DVODECIMO quæro: an peculium Castræse vel quasi filio condemnato pro crimine læsæ maiestatis cum confiscatione bonorum veniat in huiusmodi confiscatione? Et dicendum videtur q̄ non, per text. ad hoc singular. in l. iij. C. de bon. per script. per quem tex. ita dicunt Bart. & alij. in l. si finita. in. s. si de vectigalibus. ff. de damn. infect. & idem voluit Cyn. in d. l. iij. C. de bon. proscriptor. & Alberic. in tract. statut. in ij. parte. q. xij. & in l. ij. s. sed vtrum. ff. de minor. in versicu. extra glos. quærun. Contrariam tamen partem, q̄ immo peculium Castrense

vel quasi veniat in tali publicatione bonorum filij, tenuit Angel. in l. si filius. ff. de damn. infect. & mouetur quia † filius in tali peculio habet plenum ius, & in eo est loco patris familias, per tex. in l. ij. ff. ad Maced. & illud potest alienare, & de eo libere disponere: Ergo delinquendo potest illud amittere. Alienare enim illud tacite dicitur eum delictum bonorum confiscatione dignum perpetravit, argumento tex. in l. imperatores. ff. de iure fisc. & hanc partem tenuit Nellus in tract. suo bannitorum, in prima part. secundi tempor. q. 25. Et solennis doctor præceptor meus D. Io. Crot. in repet. l. frater a fratre. col. vij. & col. 21. in versic. tertia conclusio. C. de cōdit. in debet. vbi respondendo ad text. in d. l. si filius. C. de bon. præscript. (super quo fundatur opinio tenentium contrarium de qua supra dixi.) dicit, illum tex. procedere secundum iura antiqua, secundum quæ pater occupabat bona filij iure peculij. l. ij. ff. de Castr. pecul. sed hodie filius familias in peculio Castrēsi hæredem habet ab intestato. §. i. in aut. de hæredit. quæ ab intest. defer. col. ix. & etiam not. per glos. & scribentes in l. si infanti. C. de iure deliber. subdens, qd. fiscus in talibus bonis tanquam heres succedet. l. ij. C. ad leg. iul. de vi. Et istā opinionem de iure veriore arbitror præsertim in crimine læsæ maiestatis, in quo filius familias commisso tali delicto amittit omnia sua bona. nec reperitur iure cautum qd. fieri debeat aliqua distinctio inter bona quæ sunt sua de iure communi, & ea quæ sua sunt ex priuilegio, vt puta peculium Castrense, vt distinguebat Petr. in d. l. si filius. cuius distinctionem refert ibi Cyn. Præterea dicta distinctio casu quo procederet militaret in confiscatione bonorum facta ex alio delicto quam pro crimine læsæ maiestatis. facit, quia si secus diceremus confiscatio bonorum filij nil operaretur, qd. esse non debet. l. si quādo. ff. de legat. l.

S V M M A R I V M.

- 1 An publicatis bonis patris ob crimen læsæ maiestatis, veniat peculium profectitium, aduentitium, uel Castrense?
- 2 Peculium Castrense est filij, ideo non uenit in confiscatione bonorum patris.
- 3 Peculium profectitium, licet sit paternum, non uenit in publicatione bonorum.
- 4 Aduentitium filij est, ideo non uenit in confiscatione bonorum patris.
Hoc tamen procedere non uidetur.

Q V A E S T I O XIII.

- 1 ERTIODECIMO quæro: an publicatis bonis patris ob crimen læsæ maiestatis in tali publicatione veniat peculium profectitium, aduentitium, vel Castrense? Et dicendum est qd. non, vt voluit Alberic. in tract. suo. stat. in ij. part. q. xij.

& in l. iij. s. sed utrum. col. iij. vers. extra glos. ff. de minor. idem tenuit Nel
 2 lus. in tra. & bannit. in prima part. secundi tempor. q. 26. vbi dixit, q. t. pu
 blicatis bonis patris non venit peculium Castrense, quia illud est filij: pe
 3 cullum t. autem profectitium, licet sit paternum, tamen ex Diui Pij con
 4 stitutionis benignitate non publicatur, vt in d. l. iij. s. sed utrum. t. Aduen
 titium fortius dixit non publicari licet in eo pater habeat vsum fructum,
 quia filij est l. cum oportet. C. de bon. quæ liber. Ego vero circa peculium
 profectitium anceps sum: quia illud patris non filij est l. certum. C. famil.
 heriscun. & ista ratione non venit in confiscatione bonorum filij, vt dixit
 Nellus in tra. & bannit. in prima part. secundi tempor. q. 25. Ergo, cum sit
 patris, illius bonis confiscatis veniet & peculium profectitium. faciunt di
 cta supra, in x. q. proxime præcedenti. & præsertim hoc procedere dice
 rem, quando pater esset damnatus pro crimine læsæ maiestatis iuxta ter
 1 minos. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. vbi ne dum pater sed & filij puni
 tur ex paterno delicto, & successorum etiam extraneorum incapaces
 fiunt. Et quod in contrarium dicitur arbitror procedere, quando ex deli
 cto patris filius non puniretur, sicuti punitur in crimine læsæ maiestatis
 in terminis præallegate. l. quisquis.

S V M M A R I V M.

- 1 An legata, & hereditates delate ei qui crimen læsæ maiestatis commisit fisco obuenant?
- 2 Quando aliquis non est incapax sed indignus, tunc fiscus aufert.

Q V A E S T I O X I I I I .

1 VARTODECIMO quæro: an legata & hereditates
 delatæ, et relicta ei, qui crimen læsæ maiestatis commisit,
 fisco obuenant, siue ad hæredes transeant, vel ab intesta
 to venientibus remaneant? Dicas, q. fisco nullatenus obuē
 niunt. Nam quando aliquis est incapax hereditatis vel
 legati, tunc fiscus non aufert tanquam ab indigno: Sed
 id remanet poenes venientes ab intestato. l. si quis mihi bona. s. si quis pla
 ne. ff. de acquirend. hæredit. & ita tenent Iacob. de Aren. Cyn. Bartol.
 Angel. Paul. de Castr. Bald. Fulgos. & alij in l. i. C. de hæred. instit. & pro
 1 batur in l. si in metallum. ff. de his quæ pro non script. habentur. & in l. in
 metallum. ff. de iure fisc. Bald. in l. i. C. de secund. nupt. vbi post Petr. di
 xit, q. quando quis non potest capere non est locus fisco, sed illud effici
 tur pro non scripto, & ideo remanet alijs ab intestato succedentibus, idem
 voluit Bar. in l. si deportati. ff. de leg. tertio hoc idem tenuit Marian. Soci.

1. *consil. 22. versic. verum prædictis. col. iij. in i. volum. vbi dixit, hanc opinionem maxime in hæreditate quæ ab intestato defertur tenuisse Iacobū Butrigar. in d. l. i. C. de hæred. instit. allegat etiam, q̄ not. glos. in §. legati. in fit. de legat. & in l. si quis mihi bona. §. si quis. ff. de acquir. hæredit. ad idē*
2. *Ioan. de Imol. in l. si seruus eius. eod. tit. † Secus tamen dicendum quando aliquis non esset incapax, sed indignus: tunc enim aufert fiscus tanquam ab indigno. vt. ff. de inoffi. testam. l. Papinianus. §. meminisse. & l. cum talibus. §. fin. ff. de his. quibus vt indign. & hanc opinionem tenuit etiam Bal. in d. l. si quis. col. fin. versic. tertio dicitur hic.*

S V M M A R I V M.

1. *Legitima detrahenda per condemnatum crimine læsæ maiestatis grauatum restituere hæreditatem si sine filijs decederet cui applicabitur?*

Q V A E S T I O X V.

1. VINTODECIMO quæro: fuit aliquis condemnatus pro crimine læsæ maiestatis & eius bona publicata, verum cum iste esset grauatus restituere hæreditatem in euentum q̄ sine filijs decederet, cui legitima ex dictis bonis detrahenda ad ipsum condemnatum spectans, applicabitur? Dicas, q̄ fisco. ita dixit Bald. in consil. viij. in iij. volum. pro quo facit text. in l. quisquis. in prin. C. ad leg. iul. maiest. vbi dicitur, q̄ bona omnia damnati pro dicto crimine fisco capit.

S V M M A R I V M.

1. *Primogenito condemnato de crimine læsæ maiestatis, qui post patris obitum in feudo successit cui applicabitur eius feudum?*

Q V A E S T I O X V I.

1. EXTODECIMO quæro: Primogenitus, qui post patris obitum in feudo successit, si in crimen læsæ maiestatis incidat contra Dominum, an feudum deueniat in Dominum Feudi vel in fisco, siue in eius fratrem secundum genitum? Math. de Afflict. in c. i. in §. præterea si vasallus. in versic. glos. tertia. nu. 8. in titul. quæ fuit prima causa be-

nesci. amittend. dicit, q̄ si feudum est paternum acquisitum per antecessores istius primogeniti & secundo geniti pro se ipsis & eorum descendentes, & sic est paternum non autem hæreditarium sed peruenit in descendentes ex pacto & prouidentia, Et tunc crimen primogeniti non habet nocere secundo genito. Eo enim casu secundo genitus non succedit primogenito, sed illi a quo radicè habuit ipsum feudum. Primogenitus nãq̄ per delictum commissum in dominũ feudum alienare non potest in præiudiciu agnatorum, vt in c. si vassallus culpam. in tit. si de feud. fuerit controu. Et ideo in casu prædicto frater secundo genitus fiscum excludet. idẽ tenuit Andr. de Iser. ibidem, siue iure Francorum, siue iure Longobardorum viuatur. Fallit primo prædicta conclusio, quando feudum esset concessum alicui & eius filijs primogenitis successiue futuris. Eo enim casu, si primogenitus crimen læsæ maiestatis committat, secundo genitus non succedet in feudo: quia non est primogenitus primi acquirentis, nec fratris delictum committentis; sed fiscus succedet, quia considerata forma inuestituræ nullus superest Agnatus qui succedere possit, ita voluit Math. de Afflic. in d. c. i. in §. præterea si vassallus. nu. 85. Secundo fallit in feudo nouo, in quo fiscus, non secundo genitus succedit, ita voluit Andr. de Iser. quem sequitur Math. prædictus loco præallegato nume. 87.

S V M M A R I V M.

- 1 Si unus ex duobus fratribus qui inter se feudum diuiserunt committat crimen læsæ maiestatis cui eius portio deueniat?

Q V A E S T I O XVII.

DECIMO SEPTIMO quæro: duo fratres diuiserunt feudum paternum, in quo iure longobardorum vel communi iure feudorum siue Romano viuebatur, si eorum vnus crimen læsæ maiestatis in Dominum suum, a quo feudum recognoscebat commiserit, an illius pars Domino feudi, & sic fisco vel alteri fratri applicetur? Dicas, q̄ portionem prædicti feudi alter frater per ius accrescendi consequetur. ita voluit Andr. de Iser. in c. i. §. final. in titul. quæ fuit prima causa benefi. amittend. & ibidem Math. de Afflic. col. fin. n. 31. & idẽ Math. in c. i. §. sed & res. in titul. per quos fiat inuestit. & in c. i. de duobus fratr. a capit. inuestit.

S V M M A R I V M.

- 1 Damnato filio de crimine læsæ maiestatis mortuo postea eius parte an fiscus eius legitime capiat?
- 2 Bona postea quæ sita non ueniunt in confiscatione bonorum.

- D**ECIMO OCTAVO quæro: vidimus supra. q. ix. an dānato filio de crimine læsæ maiestatis fiscus cogere possit patrem ad exhibendam legitimam, eius quid si viuo patre filius dictum crimen committat, demum condemnato filio pater moriatur, an fiscus capiet legitimā ipsi filio debitam in bonis patris? Et videtur dicendum q̄ sic, quia mor tuo patre legitima filio debetur, vt probatur & not. in Auct. si qua. C. de sacro. san. eccl. & l. Deo nobis. §. hoc etiam. C. de epif. & cleric. Contra riam tamen partem veriolem esse testatur Specul. in tit. de execut. sentent. in §. sequitur videre in quibus. in versi. quid si filius familias. & versi. quidam tamen dicunt q̄ legitima. vbi dixit, q̄ si filius delinquit viuo patre etiam post obitum patris legitima ad curiam non perueniet hanc etiam
- 2 opin. tenuit Martin. Laud. in tract. suo de fisco. q. vi. ¶ facit, quia in confiscatione bonorum non veniunt bona postea quæ sita, nec legata quorum dies non celsit. gl. in l. nam ad ea. ff. de condic. & demōstrat. Bald. in l. iij. de priuileg. fisc. Mart. de Laud. in d. tract. suo de fisco. q. x. Bal. consi. 2. 57. quæritur vtrum. in iij. volu. faciunt. quæ dixi supra. q. ix. proxima præcedente. & est ratio: quia filius viuo patre delinquit, quo viuento nullam habet legitimam, vt in auct. de hæred. & falcid. §. si quis autem non implens. doct. in l. si qua pœna. vbi Cyn. ff. de his qui sunt sui vel alien. iur. Comprobatur prædicta conclusio etiam ea ratione: quia in confiscatione bonorum non veniunt bona futura, vt dixi supra q. viij. proxima præcedente. faciunt etiam dicta supra q. viij. proxima præcedente.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

- 1 *Vsfructuario damnato de crimine læsæ maiestatis an usufructus in fiscum deueniat?*
 2 *Pater qui crimen læsæ maiestatis committit ius patriæ potestatis amittit.*

QVAESTIO XIX.

- D**ECIMO NONO quæro: si vsfructuarius incidat in crimen læsæ maiestatis & condemnetur, an vsfructus in fiscum deueniant? Bald. mouet hanc quæstionem generaliter in damnato cum confiscatione bonorum, in l. i. C. de bon. libert. & tenet q̄ non, per tex. in l. corruptionem. C. de vsfruct. Contrarium tenuit Bart. in l. si quis in tantam

in tantam. C. vnde vi. vbi dixit, q̄ vsusfructus publicabitur, per text. in l. vsusfructu. ff. sol. matr. idem tenuit Angel. in l. eorum. ff. de dam. infect. vbi dixit, q̄ talis commoditas publicabitur durante vita condemnati, per tex. in l. vectigali. C. de pignor. In hac materia distingue, q̄ aut quærimus, vtrum reo mortuo vsusfructus, qui erat poenes eum, in fiscum deuenire debeat vigore confiscationis factæ de eius bonis: & dicendum q̄ non, & isto casu procedat opinio Bald. in d. l. i. C. de bon. libert. Aut quærimus, an reo viuente eius bonis publicatis vsusfructus, qui erat apud eum, in fiscum deueniat: & hoc secundo casu distingue, q̄ aut reus erat vsusfructuarius ex dispositione hominis, aut ex dispositione legis. Si ex dispositione hominis, vt puta quia relictus fuerat vsusfructus vel ab aliquo Donatus, & isto casu publicatis eius bonis etiam dicta commoditas vtendi & fruendi publicata censetur, & ita procedant dicta Bar. in d. l. si quis in tantam. & Angel. in d. l. eorum. Aut condemnatus vsusfructum habebat ex legis dispositione, vt pater qui propter Patriam potestatem vsusfructum habet in bonis filij, & isto casu dicendum est, q̄ aut pater vsusfructum filio remiserat, iuxta formam. l. cum oporteat. §. sin autē. C. de bon. quæ liber. & hoc casu fiscus nil petere poterit, sicuti nec petere possent hæredes condemnati quorum loco fiscus succedit. l. iij. C. ad leg. iul. de vi. Si vero pater vsusfructum filio non remisisset, & tali casu, aut bannitus cū publicatione non perdit patriam potestatem, & eo casu ipsa commoditas vtendi & fruendi transibit in fiscum iuribus supra deductis. Aut perdit patriam potestatem, & tunc eatenus vsusfructus ad fiscum transibit quatenus remanet penes patrem cum filius patriam exit potestatem, videlicet dimidia, vt in d. l. cum oporteat. §. cum autem. prædictam distinctionem facit Nellus in tract. suo bannit. in prima part. secundi tempor. q. 27. † constat autem, q̄ pater qui crimen læsæ maiestatis commisit ius patriæ potestatis amplius non retinet, cum omnia quæ iuris ciuilibus sunt statim amittat secuta condemnatione, præsertim cum ab Imperatore vel Papa bannitur vel ab eorum representantibus, vt per Angel. in l. si cum dotem. §. si pater. ff. sol. matr. Martin. de Laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q. 54. Nellus in d. tract. bannit. in prima part. secundi tempor. q. iij. vers. Præterea pone. & secundum distinctionem prædictam puto dicendum etiam in damnato pro crimine læsæ maiestatis, cuius bona ad fiscum translata sunt vigore confiscationis.

S V M M A R I V M.

- 1 Filius qui comisit crimē læsæ maiestatis, si ad gratiam restituatur an feudū recuperet?
Hierony. Gigas, KK

- 2 Restituere damnatum capite in integrum est de reseruatis principi.
- 3 Soli principi spectat recipere ad gratiam eius offensores. idem in restitutione bonorum damnato.
- 4 Restitutio non tollit ius tertio quæsitum.

QVÆSTIO XX.

- 1 IGESIMO quæritur: supra q. 16. proxima præcedente vidimus, qualiter feudum amittitur commisso crimine læsæ maiestatis per filium, quid si filius ad gratiã restituatur, an feudum recuperet? Math. de Afflict. mouet hanc quæstionem. in c. i. s. præterea si vasallus. in versic. glos. iij. nu. 90. in tit. quæ fuit prima causa benefic. amittend. & ibi distinguendo dicit, q̄ aut filius fuit in integrum restitutus patre viuento, vel eo mortuo; si patre viuento, eo casu, quia tempore mortis patris reperitur habilis mediante restitutione & indulgentia, succedet in feudo q̄ pater tenebat ac si nunquam inhabilis fuisset, argum̄. text. in l. Imperialis. C. de nupt. & l. q̄ ita. ff. de ædil. edict. & hoc procedere asserit quando a rege est restitutus, secus si ab inferiore vt puta ab eius officiali, nam eo casu non habetur ac si nunquam fuisset inhabilis secundum Andr. de Ifern. in d. s. præterea si vasallus. † Facit quia restituere damnatum capite in integrum est de reseruatis principi l. si quis filio exheredato. s. penult. ff. de iust. rupt. & irrit. fact. test. & l. diui, in fin. princ. ff. de poen. † Et soli principi spectat recipere eos qui eum offenderunt ad plenitudinem suæ gratiæ vt est text. in tit. de pac. constant. in princ. in vsibus feud. & pariter ad solum principem pertinet restituere bona damnato l. ij. C. de sent. pass. Secundo vero casu quando filius restituitur post obitum patris, & iam secundo genitus feudum ex patris morte habuerat: & isto casu dicas restitutionem huiusmodi secundo genito non præiudicare, vt voluit Andr. de Ifern. in d. s. præterea si vasallus. argum. text. in l. final. ff. de pact. & in l. si post mortem. s. final. ff. de contratab. & l. sicut. C. locat. † Et q̄ restitutio talis non tollat ius quæsitum tertio, facit text. in c. quamuis. de rescript. lib. vi. Egid. Bellem. Decis. 744. his suppositis, & idem Decis. 743. conclusio patet. & l. fin. C. de sent. pass. Bar. in l. Gallus. in s. & quid si tantum. colum. penult. ff. de liber. & post. & ibi las. nu. 63. & Galliaula. nu. 58. cum sequent. & per Parisi. consil. 69. nu. 165. in iij. volum.

S V M M A R I V M.

- 1 Primogenitus habens feudum crimen læsæ maiestatis commisit, propter q̄ illud amisit,

Et ipse ac eius filij facti sunt incapaces, ideo feudum ad secundo genitum deuenit, lius primogeniti restituatur an feudum ad eum transeat.

Q V A E S T I O XXI.

VIGESIMOPRIMO quæro: primogenitus feudum tenens crimen læsæ maiestatis commisit, propter quod feudum amisit ipse, & eius filij sunt effecti incapaces, & ideo feudum ad secundo genitum transiit, si filius primogeniti per principem restituatur contra quem crimen prædictum commissum est, an mortuo patre dictum feudum ad filium rei dicti criminis restitutum transeat, vel remanere debeat apud fratrem damnati secundo genitum? Math. de Afflict. mouet hanc quæstionem. in c. i. s. præterea si vasallus. in versicul. glos. terra. nu. 9 s. in titul. quæ fuit prima causa benefi. amittend. & ibi dicit, qd feudum remanebit pœnes secundo genitum excluso filio primogeniti. & rationem assignat, quia filius primogeniti nunquã feudum habuit: & ideo restitutio sibi non dat qd nunquam habuit, cum priuatio habitum præsupponat. vulgat. l. decem. ff. de verb. obliga. Hoc tamen sane intelligendum dicit, nisi aliter sonarent verba restitutionis: quo casu esset exequenda & obseruanda forma, & tenor restitutionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Restituto primogenito qui erat damnatus de crimine læsæ maiestatis, an filius ei natus post delictum commissum restitutus intelligatur.
- 2 Testamentum filij familias postea a patre emancipati non reconualescit.
- 3 Filij nati ex concubina per subsequens matrimonium legitimi efficiuntur matrimonio intermedio non obstante.
- 4 In anexo idem iuris est quod in principali.
- 5 Restitutio sui natura omnia reponit in pristinum statum.
- 6 Restitutio equiparatur fictioni postliminij.
- 7 Restituto principali est restitutus damnatus in illius consequentiam. Et nu. 8.
- 9 Restitutio purgat omnem maculam.

Q V A E S T I O XXII.

VIGESIMOSECVNDO quæro: filius primogenitus crimen læsæ maiestatis commisit, qui feudum paternũ tenebat, deinde sibi filius natus est, quo casu ipse primogenitus & omnis eius descendẽtia ad ipsum feudum inhabilis est, & feudum

ipsum deuoluitur ad fratrem secundogenitum, si primogenitus est restitu-
 tus a principe contra quem tale delictum commiserat, et ad illius gratiam
 sit receptus, non est dubium, q̄ feudum recuperat, secundum Andr. de
 Iser. in c. i. de vasal. decrep. aet. sed an mortuo primogenito restituto feu-
 dum ipsum deueniat ad filium ipsius primogeniti, vel ad fratrem restituti
 secundogenitum? Hanc quaestionem ponit Math. de Afflict. in c. i. s. pra-
 terea si vasallus in versic. glos. tertia. colū. penul. in fin. & col. ult. in prin. in
 tit. quae fuit prima causa benefi. amitten. vbi dixit, q̄ hanc quaestionem ne-
 mo tangit, & q̄ filius primogeniti non succedat in d. feudo adducit ratio-
 nem: quia ipse nunquam fuit habilis, cum non habuerit legitimum prin-
 cipium, ex quo tempore eius natiuitatis propter patris delictum reperie-
 batur inhabilis. comprobo hoc fundamentum ex tex. in l. quisquis. in s. fi-
 lij vero. C. ad leg. iul. maies. & ibi not. doct. q̄ inhabilitas filiorū, (de qua
 ibi) trahitur etiam ad filios natos post commissum delictum, & licet pater
 restituatur, dicitur filium non restitui. alleg. in argumentum illud, † q̄ si fi-
 lius familias testamentum fecerit, & postea emancipetur a patre, dictum te-
 stamentum non reconualescit, cum legitimum principium non habuerit.
 l. i. s. si filius. ff. de leg. tertio secundum Bal. in l. seruus. C. delegat. Sed si an-
 te crimen esset natus ex quo habuit legitimum initium feudum ad ipsum
 transibit patre excluso: quia cessante impedimento finis ad principium
 trahitur, & econtra non considerato medio, vt dicit notari in l. fin. ff. de
 Reg. Caton, † facit vltra allegata per eum, q̄ not. Abb. in c. tanta. extra
 qui fil. sint legit. col. i. vbi dixit, q̄ si quis solutus filios habuit ex concubi-
 na, Demum in vxorem aliam accipiat & moriatur postmodum vxor, si
 tali mortua vxore redeat ad concubinam & illam in vxorem accipiat,
 filij nati in primo concubinatu non obstante primo matrimonio interme-
 dio per subsequens matrimonium legitimantur. Istis tamen non obstanti-
 bus contrarium decidit, q̄ immo patre restituto tali casu eius filius qui pro-
 pter se erat effectus inhabilis restitutus censetur: quia nihil tam naturale
 quam eodem vinculo quid dissoluatur quo ligatum erat. l. nihil tam natu-
 rale. ff. de reg. iur. filius autem propter patrem erat ligatus. Ergo eo disso-
 luto, dissolutus est filius: † quia idem iuris est in annexo q̄ in principali, iu-
 xta not. in c. translato. de constit. & c. quanto. de iudic. Istam opinionem,
 quam puto veram, comprobo infra scriptis fundamentis. † Primo quia
 restitutio sui natura omnia reponit in pristinum statum. l. ij. s. final. ibi resti-
 tuere autem videtur. ff. ne quid in loc. publ. l. videamus. s. in fauiana. ff. de
 vsur. vbi habetur, q̄ actus restitutus pro non facto habetur facit text. in l.
 i. in fin. C. de sent. pass. & tex. in l. restituer. ff. de verb. signifi. l. ij. ff. de natal.
 restituend. † Secundo, quia restitutio æquiparatur si ctoni postliminij, &

trahitur retro, & perinde habetur ac si nunquam feloniam commissa fuisset. l. si quis filio exheredato. §. penul. ff. de iniust. rupt. & irrit. testam. Et, q̄ restitutio retro trahatur, tenuit Ang. & Io. de Imol. in l. si alienum. §. in extraneis. ff. de hæredi. instit. operabitur ergo restitutio facta patri per principem, q̄ sit ac si pater nunquam damnatus fuisset: sed si nunquam pater damnatus fuisset vtiq̄ filius esset capax feudi, & sic secundogenitus eius patrum excluderet: ergo idem erit in casu nostro stante dicta restitutio.

7 ne. † Tertio facit, quia restituito principaliter damnato restituitur is qui in
 8 consequentiam eius damnatus fuit. l. fin. ff. de sent. pass. † Quarto facit notabilis doctrina Salyc. in l. castitati. col. i. C. ad leg. iul. de adult. vbi notabiliter dixit, q̄ cum restitutio reponat omnia in pristinum statum trahitur etiam ad illas personas quæ in consequentiam cum principali damnatae sunt. facit tex. in l. si debitor. C. de sent. pass. Quinto adduco illud, q̄ commun. concludunt doct. q̄ tex. in d. l. quisquis. in. §. filij vero. vbi statuitur, q̄ patre committente crimen læsæ maiestatis filij puniantur ex patris delicto, continet odium irrationabile, vt dicunt ibi doct. & est ratio: quia cum nil ipsi deliquerint contra iuris regulas ex rigorositate legis illius in odium patris puniuntur. Restitutio igitur de patre facta etiam eis proderit, quia ipsi accessorie ad patrem sine eorum delicto puniti erant. sublato etenim principali accessorium corrui. † Ad idem facit, q̄ dixit Bald. in l. Imperialis. §. i. C. de nupt. vbi per illum tex. voluit, q̄ restitutio purget omnem maculam, ex eo q̄ omnia reponit in pristinum statum.

S V M M A R I V M.

An committens crimen læsæ maiestatis statim amittit administrationem bonorum suorum?
 1 Committens crimen læsæ maiesta. antequam accusetur statim administratio bonorum suorum ei interdicitur.

Q V A E S T I O XXIII.

VIGESIMOTERTIO quæro: an is, qui crimen læsæ maiestatis commisit, statim perdat administrationem bonorum suorum? In ista q. Dyn. in l. Imperator. ff. de iure fisci, dixit q̄ non. Contrariam partem tenuit Bar. ibidem reprobata opinione Dyni. per tex. in l. penul. & final. & ibi glos. C. ad leg. iul. maieft. & l. iudiciorum. et ibi glos. ff. de pub. iudic. & l. quæsitum. ff. qui & a quibus. not. Bar. in l. post contractum. ff. de donat. & ibidem Io. de Imol. & Cyn. in l. final. C. ad leg. iul. maieft. Maria. Soci. conf. 22. col. iij. vers. tertio probatur. in i. volu. Et scias, † q̄ committenti crimen læsæ maiestatis statim q̄ tale delictum commisit,

etiam ante quam accusetur, administratio bonorum suorum sibi interdicitur vt dixit Odofred. in l. eorum patrimonialia. col. ij. nu. 7. de iure fisc. C. lib. x. & de hoc est bonus tex. in d. l. final. ibi, ex quo quis tale crimen contraxit. C. ad leg. iul. maieft. ad idem est tex. apertus in d. l. quisquis in s. emancipationes. ibi, quo primum memorati de ineunda factione ac societate cogitarunt. C. ad leg. iul. maieft.

S V M M A R I V M.

An alienationes factæ post crimen læsæ maiestatis contractum an sint nullæ.

- 1 Alienationes factæ post crimen commissum sunt nullæ.
- 2 Quid de alienatione bona fide facta.
- 3 Iniusta ignorantia habetur pro scientia.
- 4 Hæretici contracto crimine hæresis, an possint alienare quicquam de eorum bonis?
- 5 Fiscus casu quo reuocetur alienatio an teneatur emptori pretium restituere?
- 6 Donatio facta a reo criminis læsæ maiestatis an ualidetur sequuta restitutione?
- 7 Is cuius bona confiscata fuere, si restituatur satisfacere tenetur creditoribus antiquis.

Q V A E S T I O XXIIII.

- IGESIMO QVARTO quæro: an alienationes factæ per eum, qui crimen læsæ maiestatis commisit, post perpetratum delictum etiam ante accusationem sint nullæ? Et dicas, † q̄ sic: per tex. ad hoc expressum in l. quisquis. s. emancipationes. C. ad leg. iul. maieft. ad idem est tex. in l. final. eod. tit. & l. quæsitum. ff. qui & a quibus. Quinimmo alienatio facta post contractum crimen læsæ maiestatis, licet reus moriatur antequam condemnetur, si contingat post illius obitum de crimine quæri, imperfecta alienatio declaratur si ipsum tale crimen commisisse constiterit, vt dixit Iac. de Aren. in l. post contractum. ff. de donat. † Sed quid dicemus de alienatione facta alicui bona fide recipienti an valeat? Videatur dicendum talem alienationem valere: quia bonæ fidei emptor damno affici non debet. l. qui a debitore. ff. de his quæ in fraud. credit. l. senatus. ff. ad syllentia. hanc quæstionem mouet Iac. de Aren. in l. meminisse. C. ad leg. iul. maieft. vt ibidem refert Cyn. & distinguit, q̄ aut alienatio est facta titulo lucratiuo, aut titulo oneroso, aut titulo iusto non oneroso uel lucratiuo, vt puta causa dotis. Primo casu, quando alienatio est facta titulo lucratiuo, dicit alienationem reuocari, vt ff. de donat. l. donationes. s. vlt. & d. l. meminisse. Secundo vero casu, aut alienatio est facta scienti, aut ignoranti: si scienti reuocatur, vt l. chirographis. s. fin. ff. de administr. tutorum. & d. l. qui a debitore. si vero est facta ignorantī, aut iusta est igno-

rantia, & tunc non reuocatur. d. l. quia debitor. † Aut iniusta est, & eo
 casu reuocatur: quia iniusta ignorata habetur pro scientia, vt d. l. chirogra
 fis. arg. tex. in l. ij. s. sed facti. ff. de iur. et fact. ignor. Tertio vero casu, quan
 do iusto titulo fit alienatio, vt puta causa dotis constituendæ, & tunc dicit,
 q̄ locum habet. l. superior. s. dotes cum determinatione. l. si fundator. s. i. ff.
 de his quæ in fraud. credit. & cum ista distinct. Jac. de Arena pertransit
 Cyn. in d. l. meminisse. & Angel. licet neq̄ de Iacobo de Aren. neq̄ de
 Cyn. mentionem faciat, voluit tamen, q̄ etiam alienatio facta ex causa do
 tis reuocetur, per tex. in d. l. quisquis. in. s. emancipationes. C. ad leg. iul. ma
 iest. Salycet. autem in l. si quis post. C. de bon. proscript. dixit, q̄ quando
 sumus in casu in quo ipso facto bona confiscantur, vt in crimine læsæ ma
 iestatis, tunc donatio vel alienatio non valeat tanquam facta de re non sua
 vt per eum ibidem col. v. circa medium. & col. penul. in vers. ex premisis
 igitur. vbi dixit, q̄ alienationes factæ post reatum quando bona ipso fa
 cto sunt publicata, siue administratio fuit a lege interdicta vt in crimine læ
 sæ maiestatis, si sunt voluntariæ indistincte reuocantur et prohibitiæ sunt;
 necessariæ vero valent si interuenit bona fides eius qui soluit. & dicit An
 4 gel. in d. l. meminisse in fin. prædicta esse notanda ad hoc, † an hæretici con
 tracto crimine hæresis alienare possint quicquã de eorū bonis vendēdo,
 donando, aut dorē constituēdo, quia & ipsi sunt rei criminis læsæ maiest.
 5 in quibus dicit in omnibus dicendum vt supra dictum est. † An autem fi
 scus eo casu, quo reuocatur alienatio, teneatur emptori pretium restituere,
 6 vide Cyn. in d. l. meminisse. in fin. † Sed an donatio facta ab eo qui cri
 men læsæ maiestatis commisit, quæ propterea nulla fuit, validetur sequen
 ta restitutione? Et videtur dicēdum q̄ sic, per tex. in l. fundum. ff. de fund.
 dotal. vbi dicitur, q̄ si maritus vendat fundū dotalē, etiam q̄ venditio
 nulla sit, attamen, si postmodum maritus dotem lucretur, illa venditio cō
 firmatur ex iure nouo superueniente ipsi venditori. ad idem confert tex.
 in l. cum uir. ff. de vsucap. vbi habetur, idem esse in vendente rem furti
 7 uā. † facit ad hoc, q̄ volunt Bal. Angel. Alex. & alij in l. si marito in princ.
 circa fin. ff. sol matr. vbi dicunt, q̄ is, cuius bona confiscata fuere, si restitu
 tur satisfacere tenetur creditoribus antiquis. Prædictis tamen non obstan
 tibus secus videretur dicendum in casu nostro. ad quod facit: quia, q̄ a prin
 cipio non subsistit tractu temporis non conualescit.

S V M M A R I V M.

- 1 Committens crimen læsæ maiestatis an amittat dominium bonorum suorum ipso iure,
 vel requiratur sententia?

- 2 **Rebellis ipso iure amittit utile dominium bonorum suorum.**
Committens crimen læsæ maiestatis amittit ea quæ sunt iuris ciuilibs.
- 3 **Vasallus committens crimen læsæ maiestatis ipso iure feudum amittit.**
- 4 **Concordantia diuersarum oppinionum in dicto articulo, per Ioan. Igneum.**
- 5 **Approbatatur opinio Bar. in prædicto articulo.**
- 6 **Improbatur distinctio ignei in articulo prædicto.**
- 7 **Opinio Bar. ut Idolum adorari solet.**

QVAESTIO XXV.

- 1 **IGESIMO QVINTO** quæro: an committens crimen læsæ maiestatis amittat dominium bonorum suorum ipso iure, vel requiratur sententia? Dyn. in l. Imperator. ff. de iure fisc. per illum tex. dixit, q̄ ipso iure dominium dictorum bonorum in fiscum transit: per text. in l. fin. C. ad leg. iul. maiest. & l. ex iudiciorum. ff. de accusat. l. donationes. in fin. ff. de donat. ad idem est glos. in l. fin. C. de iure fisc. lib. x. quæ dixit, q̄ in crimine læsæ maiestatis bona in fiscum transmittuntur, licet reus viuens nec accusatus nec condemnatus fuerit. idem sentit glos. in l. si quis in tantam. versic. super quarto quæro. C. vnde vi. glos. in l. ex publicorum. ff. de accusat. glos. in c. cum secundum. de hæret. in vi. & hanc partem videtur sentire Bar. in extrauag. qui sint rebell. in verb. rebellando. in versic. item quæro quod de dominio. † vbi concludit, q̄ rebellis ipso iure amittit vtile dominium bonorum suorum cum sit introductum de iure ciuili. nam ea, quæ iuris ciuilibs sunt, amittit committens crimen læsæ maiestatis. l. amissione. s. qui deficiunt. ff. de capit. dimin. hanc etiam opinionem videtur sensisse Bald. in c. Imperialem. s. callidis. de prohib. feud. alienat. per Federic. † vbi dixit, q̄ vasallus committens crimen læsæ maiestatis ipso iure feudum amittit. idem Bald. in l. ij. versic. ita in feudo. C. de liber. & eorū liber. And. de Her. in c. i. in fin. in tit. de feud. sine culp. nō amittit. & idem in feudo dixit Aret. in l. si quis post accusationem. ff. de testam. Ioan. Andr. in c. Foelcis. de pœn. in vi. & ibi Domini. & idem in c. pro hu mani. s. fin. de homicid. in vi. & idem tenuit Luc. de Penna Tolofanus in l. i. C. de petit. bonorum sublat. lib. x. & idem in l. cum allegatis. C. de rem lit. lib. xij. hanc partem tenuit etiam Nicol. Boer. in suis decif. Decif. 277. nu. 12. in ij. part. vbi dixit, q̄ in crimine hæresis & læsæ maiestatis ex die commissi criminis bona sunt ipso iure confiscata: sed illorum apprehensio non fit per fiscum nisi post latam sententiam. Contrariam partem, q̄ is, qui crimen læsæ maiestatis commisit, ipso iure non perdat dominium bonorum

bonorum suorum, tenuit Bar. in d. l. Imperator. ff. de iur. fisc. col. i. circa fin. vbi dixit, q̄ in crimine hæresis & læsæ maiestatis quis non amittit dominium rerum suarum ipso iure: sed tantum bonorum suorum administrationem per tex. in l. penul. & final. C. ad leg. iul. maiest. l. ex publicorum. ff. de accusat. l. auferre. §. in reatu. ff. de iur. fisc. l. quæsitum. ff. qui & a quibus manu. liber. accip. idem tenuit Bar. in §. i. in auct. de incest. nupt. col. ij. & in l. si debitor, in fin. ff. quæ in fraud. credit. & in l. post contractum. ff. de donat. hoc idem voluit Bald. sibi contrarius. in l. vnica. C. ne ex delict. defunct. Cyn. & lac. de Aren in l. penul. C. ad leg. iul. maiest. & Paul. de Castr. in d. l. post contractum. ff. de donat. & in l. qui a latronibus. vbi etiã Aret. & Imol. in §. i. ff. de testam. & idem Aret. in l. Pantonijs. §. rei perduellionis. ff. de acquirend. hæred. & in l. si quis post accusationem. ff. de testam. Roma. in l. eorum. in princ. ff. de dam. infect. & in d. l. post contractum. ff. de donatio. Ioan. Faber. in §. i. insti. quib. alien. licet. Ioã. de Plat. in d. l. eorum. C. de iure fisc. libr. x. † Hanc quæstionem laissime arguendo ad partes examinat Ioan. Igneus doct. vltromontanus, in reper. l. necessarios. §. non alias. ff. ad syllen. vbi post multa. nume. §. 2. concludit prædictas opiniones contrarias hoc modo concordari posse, videlicet: q̄ verum sit, q̄ ipso iure commissio crimine læsæ maiestatis statim reus amittat dominium bonorum suorum, & ita procedat prima opinio: sed quod illorum possessione priuari non possit, donec per sententiam iudicis crimen commissum constiterit, nam sequuta sententia non dictorum bonorum dominium, sed illorum possessio per fiscum vendicabitur, & a possessoribus auferretur. d. l. fin. C. ad leg. iul. maiest. & d. l. quæsitum. ff. qui. & a quibus manu. lib. accipi. & l. res quæ. §. i. ff. de iure fisc. sententia enim lata statim apparet retro dominium fisco, competisse. d. l. cum filius. §. si. ff. de legat. ij. c. cum secundum. de hæret. in vi. l. Papinianus. §. meminisse. ff. de inoffic. testam. licet enim quis bona sua ipso iure amittat, & illa fisco quærantur: non tamen possessio eorum ipso iure fisco acquiritur. Bar. in l. cõmissa. ff. de public. Martin. de Laud. in tract. de fisc. q. 6. † In ista opinio- num varietate arbitror secundam opinionem, q̄ dominium ipso iure bonorum rei criminis læsæ maiestatis ante sententiam fisco non quærat, verio- rem esse. Et propterea sequor opinionem Bart. in d. l. Imperator. & sequatium. Et pro ista opinione est tex. apertus, cui non video responderi posse, in d. l. quæsitum. ff. qui. & a quibus. vbi Paulus iuriscõsultus ita dixit, quæsitum est an is qui maiestatis crimine reus est manumittere possit, quoniam ante damnationem Dominus est. & sic inuitabiliter probat dominium rerum & bonorum rei criminis læsæ maiestatis statim commissio crimine ipso iure in fiscum non transire. & istam partem tenuit etiam

- Laurentius Calcan. in consil. 51. licet his quæ supra. col. ij. in princ. versic. quia licet bona afficiantur. & in versic. ad tollendum ergo ad fin. ead. col. & idem Calcan. in consil. 66. visis omnibus & ponderatis. col. i. in princ.
- 6 † Nec placet distinctio Ignei supra relata, q̄ prima opinio procedat quo ad dominium: secunda vero quo ad possessionem. Nam licet verum sit, q̄ possessio ipso iure in aliquem transire non possit, cum sit quid facti, & requirat actualem apprehensionem. l. cum hæredes. ff. de acquir. hæredit. & sic expectari debet sententia pro ea apprehendenda: idem est in dominio quod statim non transit commissio crimine per tex. in d. l. quæsitum. Videtur propterea aliter dici posse. videlicet: q̄ prima opinio procedat quantum ad bonorum suorum administrationem. Illam enim reus criminis læsæ maiestatis statim amittit commissio crimine, & ipso iure. vt in l. quisquis. s. emancipationes. C. ad leg. iul. maiest. & d. l. quæsitum. & dixi supra q. 23. proxima præcedente. Secunda vero opinio Bart. & sequacium procedat, quo ad dominium q̄ illud non transeat in fiscum nisi sequuta sententia. quæ tenenda est. † Bart. enim opinio vt Idololum adorari solet, vt inquit Cuman. in au. t. nisi breuiore. C. de sent. ex pericul. recitand. & hanc opinionem inuenio tenuisse etiam Iaco. de Aren. in d. l. post contractum. col. ij. in versic. Dominus Odofredus. ff. de donat.

S V M M A R I V M.

- 1 Reus criminis læsæ maiestatis an pendente accusatione alimentari debeat de bonis suis?

Q V A E S T I O XXVI.

- 1 IGESIMOSEXTO quæro: vidimus supra q̄. 23. proxima præcedente, & etiam in proxima superiori q̄. q̄ ei, qui commisit crimen læsæ maiestatis, est interdicta administratio bonorum suorum, An accusatione pendente reus ali debeat de bonis suis? Circa q̄ breuiter dicas, q̄ sic. pro quo facit tex. in l. ait prætor. s. si fundus. ff. de iure deliber. Et ita voluit Alberic. in l. final. C. de ordin. cogni. & Marti. de Laud. in tract. suo de fisco. q. 252. vbi dixit, pro hoc videndum bonum verbum Bart. in fisco, in l. prætor. in princ. ff. de sepulcr. violat. Tu dicas, q̄ Bart. in d. l. prætor nil penitus de hoc dixit.

S V M M A R I V M.

- 1 Debitor illius qui commisit crimen læsæ maiestatis ei soluendo an liberetur, a debito?

- Item quid dicendum de solvente nondum accusato, inquisito, uel denunciato pro dicto crimine?
- Solvens creditori putatiuo liberatur ac si soluisset uero creditori.
- Debitor soluens mandato iudicis plenissimam liberationem consequitur.
- Debitor ex iusta causa soluens putatiuo creditori, etiam sine mandato iudicis, liberatur.

Q V A E S T I O XXVII.

IGESIMO SEPTIMO quæro: an debitor illius, qui commisit crimen læsæ maiestatis, ei soluendo antequam sibi inhiberetur a debito, liberetur, ne postea a fisco molestari possit? In hac quæstione videtur dicendum quod sic, ita sentit Imol. in clem. pastoralis. col. iij. versic. Et nota argumen. de sent. & re iudic. subdit tamen de hoc dicendum

- ut in l. post contractum. ff. de donat. Tu dicas contrarium verius esse, quod immo debitor rei criminis læsæ maiestatis si illi soluat etiam ante condemnationem non liberatur. l. penul. C. ad leg. iul. maiest. & probatur in c. felicis. de poen. in vi. ibi, nullus ei debita reddat. Secus est in alijs criminibus, ut in d. l. post contractum. ff. de donat. hanc opinionem tenuit etiam Math. de Afflict. in tit. quæ sint regal. in s. & bona committentium. nu. 17. col. ij. in visibus feudor. ¶ Limita tamen conclusionem prædictam, ut procedat quando quis soluit illi qui de crimine læsæ maiestatis erat accusatus, inquisitus, vel denunciatus, vel notorium erat siue publicum eum tale crimen commisisse: secus si quis non erat accusatus, inquisitus, vel denunciatus pro dicto crimine, immo erat occultum eum esse huiusmodi criminis reum: Tunc enim ei soluens liberaretur, argumen. tex. in l. Barbarius Philippus. ff. de offic. præsid. ¶ ad idem facit, quia soluens creditori putatiuo liberatur ac si solueret uero creditori, ut not. in c. nihil. de electio. & voluit Gasp. de Perusio. in tract. suo. de reservat. benefi. in versic. qui sit effectus reservationis. versicul. quæro primo. Quod præsertim procedit, quando quis solueret creditori putatiuo mandato iudicis, ut dixit Marc. Ant. Bauer. in tract. suo de mora. in prima parte. ¶ facit, quia debitor soluens mandato iudicis plenissimam liberationem consequitur, ut not. in l. ait prætor. s. permittitur. ff. de minor. & habetur per Bar. in l. minor viginti quinque annis. eod. tit. & per D. Carolum Ruin. præceptorem meum in consil. 171. visis consilijs. col. ij. nu. 3. ¶ Quinimmo ibidem nu. 4. dixit, quod debitor ex iusta causa soluens putatiuo creditori etiam sine iudice liberatur. l. i. s. si re a seruo. ff. de posit. & per Bar. & Alberi. in l. vrbana. ff. de condit. indebit. Quinimmo cum hoc sit de speciali iure, quod debitor soluens ei qui commi-

fit crimen læsæ maiestatis non liberetur, vt est glos. in verbo, soluere. in d. l. fin. C. ad leg. iul. maiest. nam in alijs reis secus est. l. reo. ff. de solut. ideo sane intelligi debet, quādo debitor sciebat, uel scire debebat, facultatem soluendi creditori sublatam esse. nam alias ignorans dummodo ignorantia non esset supina liberaretur, argumen. eius q̄ dicitur de soluente procuratori reuocato. l. cum quis. ff. de solutio. ita dixit Salic. in l. meminisse circa fin. C. ad leg. iul. maiest.

S V M M A R I O V M.

- 1 Accusatus de crimine testari potest pendente accusatione & ualebit eius testamentum.
- 2 Quid dicendum de reo criminis læsæ maiestatis.
- 3 Ratio cur secus sit in crimine læsæ maiestatis.
- 4 Opinio auctoris, an testamentum accusati, inquisiti, uel denunciati, de dicto crimine ualeat.

Q V A E S T I O XXVIII.

- 1 IGESIMO OCTAVO quæro: regulariter accusatus de crimine testari potest pendente accusatione, & ualebit eius testamentum. l. qui, a latronibus. §. fin. & l. si quis post accusationem. ff. de testam. l. ex iudiciorum. ff. de accusati. † Quid dicendum erit de reo criminis læsæ maiestatis: Dicas in eo secus esse: quia instabilis efficitur, vt dixit Specul. in tit. de instrum. editio. in §. compendiose. versic. quarto. allegat tex. in l. penul. C. ad leg. iul. maiest. idem dixit. D. Hippol. Marfil. præceptor meus in l. de minore col. ij. in princ. versic. item ille qui committit. ff. de quæstion. vbi dixit, hoc melius probari per tex. in l. fin. C. ad leg. iul. maiest. idem dixit Specul. in tit. de iudic. §. i. in versic. Est & alia petitio. circa fin. vbi ad hoc alleg. tex. in l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. idem uoluit Curt. Iuuior in consil. 100. præsupponitur in facto. col. vlt. in princ. nu. 5. in ij. volu. † Cur autem diuersum sit in isto crimine læsæ maiestatis. Dicas, q̄ in isto crimine propter eius atrocitatem immediate eo commissio committens est priuatus administratione bonorum suorum, vt vidimus supra. q. 23. proxima præcedente. & habetur, in l. quisquis. in §. emancipationes. & in d. l. fin. C. ad leg. iul. maiest. & in c. si quis. vi. q. i. & hanc opinionem tenuit etiam Io. Igneus. in sua disputatione, an rex Fran. Imperat. recogn. nu. 109. & Math. de Afflict. in c. §. & bona committentium. in tit. quæ sint regal. col. ij. nu. 31. in vsibus feudor. ad quod allegat rex. in c. felicitis. de poen. in vi. † Dicerem ego validitatem testamenti eius,
- 3
- 4

qui est accusatus, denunciatus, vel inquisitus, & testatus est accusatione p̄dente pendere a futuro euentu. nam si condemnabitur de tali crimine proculdubio testamentum non valebit: si autem absoluetur testamentum validum erit quia, accusatio suum non est sortita effectum, cum secundum iuris regulam, non præstat impedimentum q̄ de iure non sortitur effectū. c. non præstat. de regul. iur. in vi. c. si verum. 3 1. q. ij. l. si dari stipuler. ff. de verbor. obligat. c. congregato. de electio.

S V M M A R I V M:

- 1 An reus criminis læsæ maiestatis gaudeat beneficio præscriptionis?
- 2 Committens crimen læsæ maiestatis priuatur omnibus his, quæ introducta sunt de iure ciuili.
- 3 Item priuatur beneficio consuetudinis, qua cæteri gaudent.

Q V A E S T I O XXIX.

- 1 **V**IGESIMONONO quæro an committens crimen læsæ maiestatis gaudeat beneficio præscriptionis? In hac. q. Math. de Afflict. in c. i. in. 5. & bona committentium. col. ij. nu. 33. in titul. quæ sint regal. in vsibus feudorum. dixit, q̄ committens crimen læsæ maiestatis in regno vigore constitutionis illius regni, quæ incipit bona proditorum. non gaudet ipse nec eius filij præscriptionis beneficio. † Tu dicas, q̄ idem erit in alijs locis. nam committens tale crimen priuatur omnibus his quæ introducta sunt de iure ciuili, vt per Bar. in extrauag. qui sint rebell. in verb. rebellando versic. quæro quid de dominio. nu. 7. Et in versic. ex prædictis. nu. 21. præscriptio autem est de iure ciuili introducta propter bonū publicum. l. i. & ij. ff. de vsucapio. Azo. in summa. ff. de vsucapio. pro emptor. circa princ. Franc. Balb. in tract. de præscrip. parte prima colum. vi. in princ. versicul. quarto principaliter quæro.
- 3 † Item priuatur committens crimen læsæ maiestatis beneficio consuetudinis qua cæteri gaudent. ita voluit Math. de Afflict. in d. c. i. in d. 5. & bona committentium. nu. 24. in rit. quæ sint regal. idem de Rebelle dixit Bal. in extrauag. de pac. constant. in ver. habetis & idem voluit Mart. de Laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q. 29.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericus committens crimen læsæ maiestatis contra principem uel regem, an priuari possit beneficijs ecclesiasticis?

- 2 Clericus pro magna culpa beneficio ecclesiastico priuari potest.
- 3 Poena priuationis beneficiorum nunquam locum habet nisi ubi lex uel Canon hoc dicit.
- 4 Clericus committens crimen læsæ maiestatis contra Papam sine Cardinalem prouintiam gubernantem beneficijs priuatur.

QVÆSTIO XXX.

- 1 **RIGESIMO** quæro: an clericus committens crimen læsæ maiestatis contra principem seu regem priuari possit beneficijs ecclesiasticis quæ obtinet? In ista quæstione distinguendum puto: q̄ aut clericus committit crimen læsæ maiestatis contra regem recognoscentem suum regnū in feudum a Papa: aut contra alium principem non recognoscentem statum suum in feudum a Papa. Primo casu dicerem clericum a suo iudice ecclesiastico priuari debere beneficijs, ita dixit Math. de Affliet. in c. i. in §. & bona committentium. col. ix. nu. 1. & 4. allegat ad hoc tex. in c. i. regum. vbi dicitur, q̄ si peccauerit vir in virum placari ei potest Dominus: si autem vir in Dominum peccauerit, quis orabit pro eo? quasi dicat nullus. Videtur enim delictum in ecclesia commissum cum in talem regem committitur, qui ab ecclesia regnum habet. Illa nanq̄ suum defendere feudatarium tenetur. subdens idem Matheus, quod talis clericus beneficijs quæ in regno habet priuari poterit, sicuti clericus qui contra Cardinale rebellionis crimen commisit, vt in c. foelicis de poen. in vi. dicit enim magnam fore culpam esse contra Dominum temporalem quem ecclesia defendit. † Pro magna autem culpa clericus beneficio priuari potest. xvi. q. i. c. inuentum. & ibi glos. Innoc. in c. ex tuarum. de purgat. canon. Hanc etiā opinionem, q̄ clericus qui commisit crimen læsæ maiestatis contra regem recognoscentem suum regnum in feudum ab ecclesia (vt est Rex Neapolis & Rex Sicilia) beneficijs ecclesiasticis priuetur, tenuit idem Math. de Affliet. in consti. Regni lib. i. in tit. vbi cleric. pro malef. debeat conueniri. nu. 3. 4. 5. & 6. Aut clericus commisit tale crimen contra alium principē & fuit condemnatus cum confiscatione bonorum, & dicas q̄ tali casu beneficijs non priuatur: & hoc sentit idem Math. loco proxime allegato. vbi dicit secus esse, quando alio modo quam contra regem vel Imperatorem clericus crimen læsæ maiestatis committeret. faciunt plura quæ adducit Ias. in consil. 86. in causa R. D. Gentilis. col. iij. in versic. Nam poena priuationis. in iij. volu. vbi consuluit pro R. D. Gentile Ballione tunc Episcopo Vrbeuetano. † & ibi dicit, q̄ poena priuationis beneficiorum nunquam locum habet nisi vbi lex vel Canon hoc dicit. Ad quod facit tex. in §. cum

igitur. in verbo nec quaelibet lex in auct. de non eligen. secūd. nubent. Bal. in auct. ex testamento. C. de secund. nupt. glo. & ibi doct. in c. fin. de iure patro. Curtius Iunior in auct. non licet nu. 2 §. C. de liber. præterit. Et præ dictam conclusionem intellige, quando condemnatio a laico fieret. ita dixit collestari. in c. in quibusdam. versicul. sed quid erit de beneficijs. extra de poen. quia nil ad Imperatorem de bonis ecclesiæ, vt dixit ibi glos. ad idem text. optimus in clement. pastoralis. de re iudic. & ideo dixit idem Math. in d. §. & bona committentium. nume. 114. supra allegato: q̄ nunquam vidit clericum beneficio priuari propter rebellionem commissam in principem secularem.

- 4 † Quando vero clericus commisisset crimen læsæ maiestatis contra Papam, siue contra Cardinalem prouintiam gubernantem, tunc non est dubium quod ob tale crimen beneficijs priuabitur. facit text. in d. c. foelicis. de poen. in vi.

S V M M A R I V M.

- 1 Qui crimen læsæ maiestatis commisit, an succedere possit alicui ex testamento, uel ab intestato?
- 2 Hereditas est de iure ciuili.
- 3 Committens crimen læsæ maiestatis priuantur omnibus quæ iuris ciuilibus sunt.

Q. V A E S T I O XXXI.

RIGESIMOPRIMO quæro: an is qui crimen læsæ maiestatis commisit possit ex testamento vel ab intestato alicui succedere? Dicendum breuiter quod non. l. i. ff. de hæred. instit. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. si enim filij eius ob delictum paternum incapaces fiant hæreditatis, & successioem etiam extraneorum, vt in d. l. quis-

- quis §. filij vero. Afortiori id erit in patre reo dicti criminis. auct. multo magis. C. de sacrosanct. eccles. & ita tenuit etiam Francisc. Lucan. in tract. suo, de priuileg. fisco. in ij. parte princip. in versic. vigesimus casus. nu. 20. † Est enim hæreditas de iure ciuilibus. l. obuenire hæreditatem. ff. de verbor. signi fica. l. tutelae. ff. de capit. dimin. c. ius quiratum. i. distinct. l. ij. ff. de acquir. hæreditat. & habetur. per glos. ius quiratum: quæ dicit, hoc esse verum siue hæreditas ab intestato siue ex testamento obueniat. † Et committens crimen læsæ maiestatis priuatur omnibus quæ iuris ciuilibus sunt, de quo supra. q. 29. proxima præcedenti satis dixi.

- 1 Reo criminis læsæ maiestatis defuncto, an aliquæ pœne contra eum locum habeant?
Regulariter quæcunque crimina morte cum pœna extinguntur.

Q V A E S T I O XXXII.

- 1 **I**RIGESIMO SECVNDO quæro: vidimus hucusque de pœnis reorum criminis læsæ maiestatis quæ ipsis viuētibz infliguntur: Nunc videndum an ipsis mortuis aliquibus pœnis locus sit? Et videtur dicendum, q̄ non: 2
† quia regulariter quæcunq; crimina cum pœna, morte extinguntur. l. i. & ij. C. si reus. vel accusat. mort. fuerit. se-
cus tamen esse dicas in crimine læsæ maiestatis, quod morte rei non extin-
guitur. de quo dixi etiam supra. q. xix. in rubri. qualiter. in crim. læsæ ma-
iest. procedatur. Quia in isto crimine etiam reo mortuo damnatur eius me-
moriam, & bona ipsius fisco applicantur. l. penul. & ult. C. ad leg. iul. maieft.
l. fin. ff. eod. s. publica. instit. de public. iudic. l. ex indiciorum & ibi glos. in
verbo maiestatis. ff. de accusat. s. per contrarium. instit. de hæred. quæ ab
intest. defer. & istam materiam per plures quæstiones examinaui supra in
præallegata rubric. qualiter. in crim. læsæ maieft. procedat. & late deduxi
quæ seruari debeant, quando defuncti memoria damnatur. videre poteris
ibi omnia: quia iam scripta indignum esset & pœnitus frustratorium
repetere.

S V M M A R I V M.

- 1 Reo criminis læsæ maiestatis pendente accusatione mortuo, nunquid fiet aliqua iniuria
eius cadaueri?
2 Reus criminis siue ante, siue post condemnationem moriatur nulla ei iniuria fiet.
Iudices errant qui cadauera puniendorum ad furcas mittunt.
3 Iudex faciens suspendi cadauer delinquentis mortui tenetur in sindicatu.
4 Latrones famosi etiam mortui suspendi possunt.
5 Si esset consuetudo in loco quod cadauer delinquentis suspenderetur tolleranda esset.
6 Cadauer rei criminis qui se met ipsum in carceribus interfecit, an pœne subiiciendū sit?
7 Cadauer rei mortui suspendi, uel bestijs dari potest propter atrocitatem delicti.
8 Et hoc seruatum fuit in ciuitate Venetiarum.
9 Saul percussus a muliere se occidi mandauit ne a muliere occisum dici posset.
10 Occidens se met ipsum in carceribus an hæredem habeat?

TRIGESIMOTERTIO quæro: quid dicendum erit
 de reo criminis læsæ maiestatis mortuo pendente accusa
 tione, vtrum eius cadaueri fiet aliqua iniuria, vt puta illud
 suspendendo, vel quid simile faciendo? Dicas, q̄ siue an
 te, siue post condemnationem, reus criminis mortuus fue
 rit, nulla ei iniuria fiet, vt per Angel. in l. si quis. in versic.
 in tex. ibi. C. si reus. vel accusat. mort. fuerit. vbi dixit, q̄ errant iudices qui
 cadauera puniendorum ad furcas mittunt. idem Angel. in l. i. ff. de publ. iu
 dic. & ibi Imol. & Bal. in l. i. C. ne ex delict. defunct. allegat Cyn. in l. ij.
 C. qui test. fac. possi. dicens Angel. ibi, q̄ ꝑ iudex cauere debet quando de
 linquens moritur processu pendente, q̄ illius cadauer suspendi non faciat:
 alias in sindicatu teneretur, quia cadaueri iniuria fieri non debet. l. i. §. quo
 ties. ff. de iniur. idem voluit Sebast. Sapia. in repet. l. imperium. col. ij. n. 10.
 ff. de iurisdic. omni. iudic. ꝑ vbi tamen Imol. dixit, q̄ contrarium serua
 tur in famosis latronibus & hoc in eorum odium videtur tollerari posse
 vt in c. mulier. xv. q. i. hanc eandem sententiam sequitur Angel. in tract.
 suo malefi. in verbo. qui Dominus iudex videns vei sic. Et prædicta procedunt. n. 43. ad idem Gondisal. Villadieg. Hispan. in tract. suo de hæret.
 q. 22. nu. 4. ꝑ vbi inuehit contra iudices contrarium facientes, quos in sin
 dicatu teneri dicit, subdens tamen, q̄ vbi contrarium de consuetudine ser
 uatur tolleranda esset talis consuetudo propter delicti atrocitatem.
 ꝑ Sed quid dicemus de cadauere rei criminis, qui ad euitandā infamiam
 & supplicium de eo summèdum in carceribus existens semet ipsum inter
 fecit, vel sumpto veneno necauit, an eius cadauer subijciatur poenæ quæ
 viuo corporaliter infligenda veniret? Dicas, q̄ non, vt per Alex. & alios
 ꝑ post Cyn. in d. l. ij. C. qui testam. fac. possunt. vbi Roma. ꝑ Prædicta ta
 men conclusio procedere non videtur quando quis enormiter deliquit:
 nam propter atrocitatem & enormitatem delicti cadauer rei mortui sus
 pendi vel bestijs dari potest, vt est glos. not. in l. ij. ff. arbor. furtim. cesar.
 exemplificans in famoso latrone, & ita intelligens tex. in l. capitalium. §. fa
 mosos. ff. de poen. q̄ glos. Roma. in l. si vero. §. de viro. in 46. fallentia mira
 bilem esse dicit. idem tenuit Gasp. Valla. in sua repet. l. imperium. col. vi.
 nu. 15. & nu. 26. ff. de iurisdic. omni. iudic. attendenda tamen erit loco
 rum consuetudo vt supra dixi. ꝑ Et vidi ego semel in inclita ciuitate Ve
 netiarum, quam appellare solitus sum aliarum ciuitatum Regiam, serua
 tum fuisse, q̄ cadauer cuiusdam rei qui atrocissimum delictum commise
 rat, eius etenim materteram cum duobus illius filijs paruulis in eorum do

- mo propria poenes ecclesiam sancti Mauritiij vna & eadem hora interfecit, vt illi pecunias & localia pro satis notabili summa eriperet, tandem captus & in carcerem detrusus, ad mortem condemnatus, vt forti erat animo ad euitandam poenæ infamiam illiusq; atrocitatem, semet ipsum sumpto veneno necauit, attamen eius cadauer dilaniatum fuit, iuxta condensationis formam. † Imitatus est Saul qui percussus a muliere se occidi māda-
 9 uit ne a muliere occisum dici posset, vt habetur. ij. reg. capit. i.
- 10 † An autem is qui crimen commisit, & se met ipsum in carceribus detentum interemit hæredem habeat? Francisc. Lucan. in tract. suo de fisco. in ij. parte principali in rubr. de publica. bonor. nu. 1. circa hoc distinguit vt ibi per eum. subdit tamen, q̄ si talis erat reus criminis læsæ maiestatis vel hæresis, pro quibus criminibus post obitum rei illius memoria damnatur, & se in carceribus perimat hæredem non habebit. vt in §. per contrarium. instit. de hæredit. quæ ab intest. defer. & in l. fina. C. ad leg. iul. maiesta. & in auct. idem de infami. C. de hæret.

S V M M A R I V M.

- 1 Damnatus pro crimine læsæ maiestatis si extra patriam moriatur an in patria sepeliri possit?
- 2 Accusatio rei regulariter morte extinguitur.
- 3 Cadauera mortuorum ne in ciuitate sepelirentur Romana lege cautum erat.
- 4 Idem lege Duodecim Tabularum statutum erat.
- 5 Corpora mortuorum ut in ecclesia sepeliantur Canonum dispositione introductū est.
- 6 Princeps solus concedere potest q̄ cadauera rebellium extra ciuitatem sepulta, in ciuitatem reducantur.

Q V A E S T I O XXXIIII.

- 1 RIGESIMO QVARTO quæro: si aliquis damnatus pro crimine læsæ maiestatis, & bannitus extra patriam moriatur, an illius cadauer cōduci possit ad eius patriam, vel in aliū locum vbi ex forma sui banni viuens permanere non poterat inibi sepeliendum? Dicās breuiter, q̄ nō. Ita voluit Bar. in l. i. §. i. ff. de cadauer. punien. vbi dixit, q̄ sicut bannitus viuens stare non potest in ciuitate: ita nec mortuus ad illam vt ibi sepeliatur adduci potest. & Bar. sequitur Hier. Buttigella. in reper. l. q̄ te. ff. si cert. petat. in final. verbis. & idem erit dicendum in quocunque alio bannito ex idempnitate rationis. † Et licet in contrarium faciat: quia

morte rei regulariter extinguitur accusatio. l. ij. C. si reus. vel accusat. mort. fuer. item quia morte bannum extinguitur. iuxta illud, mors faciet certo ne sim cum venerit exul. Dicas tamen conclusionem supra firmatam in reo criminis læsæ maiestatis defuncto veram esse: quia propter atrocitatem talis criminis videmus, q̄ post obitum imputati de tali crimine proceditur ad illius memoriam damnandam. l. penul. et ult. C. ad leg. iul. maiest. & dixi supra q. 3. 2. † Quinimmo testatur Cicero olim Romana lege cautum, ne mortuorum quorumcunq; cadauera in ciuitate sepelirentur. Traianus autem Imperatorum omnium solus intra urbem (teste Eutropio) sepultus est, eiusq; ossa in auream vnam collocata in foro a se edificato sub columna reposita fuere. † Et lege Duodecim tabularum similiter cautum fuit ne in vrbe mortuorum cadauera sepulturæ traderentur, cuius legis, hæc sunt verba: ne in vrbe sepelito, neue vrito, ne facito rogum, Asciana politico, quam legem interpretatur Ioan. Oldendor. in tract. suo, in leges Duodecim tabularum, in rubr. de sumpt. funer. c. ix. idq; etiam ciuili iure prohibitum esse probat tex. in l. mortuorum. C. de religio. & sumpt. funer. † Verum, vt mortuorum corpora in ecclesiis sepelirentur, sacrorum canonum dispositione introductum est, vt habetur in toto tit. de sepult. extra. † Dicas tamen, q̄ solus princeps concedere potest q̄ cadauera rebelium extra ciuitatem sepulta in ciuitatem reducantur. l. ij. C. de cadauer. punitor. & habetur per Math. de Afflict. in tit. quæ sint regal. in princ. col. v. versic. vigesimo secundo. nu. 53. in vsibus feudorum.

S V M M A R I V M.

- 1 Domus committentis crimen læsæ maiestatis destrui debet.
- 2 Idem de domo blasfemi olim erat. Idem de domo eius qui Cardinalem interfecit.
- 3 Idem de eo qui pacem tenere & iurare noluit.
- 4 Aedictum Regine Ioanne de morte Andreæ de Ifernina eius consiliarij.
- 5 Pœna destructionis domus rei criminis læsæ maiestatis erat etiam apud Romanos.
- 6 Domus Marini Faletri Ducis Venetorum destructe ob crimen læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O XXXV.

- 1 RIGESIMO QUINTO quæro: an domus committentis crimen læsæ maiestatis, eo damnato, destrui debeant? Istam quæstionem tangit Lucas de Penna Doctor Tholosanus, in l. quisquis. colum. ij. versicul. vtrum autem in tali crimine

- mine. C. de petit. bonorum sublat. vbi dicit, nulla lege cautum reperiri domum committentis crimen læsæ maiestatis dirui debere: sed id fieri
- 2 Equissimum esse in detestationem huiusmodi criminis. † Blasphemus enim tali pœna afficiebatur. xxij. quæstion. iij. capit. quando. In versicul. Nabuch Donasor. Idem de eo qui Cardinalem interfecit. capi. foelicis.
- 3 de pœn. in vi. † Idem de eo qui pacem tenere & iurare noluit, vt in titul. de pac. iuram. firman. s. præterea bona. procedi enim debet in his criminibus de similibus ad similia. l. famosi. in fin. ibi ad exemplum legis Iulæ. Idem tenuit Math. de Affli. t. in c. i. in s. & bona committentium. col. iij. in xix. special. nu. 37. in titul. quæ sint regal. in vsibus feudor. vbi dixit, q̄ domus eius qui commisit crimen læsæ maiestatis destrui debet vsq̄ a fundamentis, subdens, q̄ hæc est noua pœna imposta, per tex. in d. c. foelicis.
- 4 de pœn. in vi. † & attestatur vidisse quoddam edictum Regis Lodouici, & Reginæ Ioannæ primæ de morte. D. Andreæ de Ifernâ consiliarij tunc regij, qui in ciuitate Neapolis occisus fuit quoddam sero diei. xi. Octobris, anno Christianæ salutis 1353. & eius occisores damnati fuere ad pœnam mortis, confiscationis bonorum, & q̄ eorum domus destruerentur † Dicitur tu, q̄ ista nō est noua pœna: immo antiqua Romanorum, vt legitur apud Plinium minorē, in suo libello de viris illustribus, vbi dixit, quod Quintus Cincinatus Dictator effectus Sp. Melitū, a Seruilio Hala magistro equitum occidi iussit, & illius domum solo equari, ex eo q̄ regnum affectauit. Id enim proculdubio maiestatis crimen erat, vt de Gigantibus scriptum legimus hoc Carmine.

Affectasse ferunt Regnum Coeleste Gigantes.

- 6 † Legimus & in Venetorum Historijs, q̄ Marinus Faletro Dux deprehensus cum quibusdam plebeis cōspirasse vt ex ciuitatis Duce, cuius temperata est potestas, Tyrannide ciuitatem occuparet, qui captus a Senatu iussus est capite multari, eiusq̄ ædes solo æquata.

S V M M A R I V M.

- 1 Vxor an prohibere possit ratione sue dotis, ne Domus mariti rei criminis diruatur?
- 2 Domus mariti delinquentis cuius fundus est dotalis an dirui possit?
- 3 Malefactores ita puniri debent ut Innocentes non puniantur.
- 4 Domus rei mortui cuius memoria damnatur non diruitur.
- 5 Domus rei criminis læsæ maiestatis diruitur, quando sumus in primo capite dicti criminis.

RIGESIMOSEXTO quæro: quando domus rei criminis læsæ maiestatis destrui debet, vel quando id municipali iure statutum est, an vxor delinquentis domum ne diruatur ratione suæ dotis defendere possit? Hanc quæstionem tangit Gandin. in tract. suo malefic. in rubric. de bon. malefact. colum. i. numero 3. vbi tenet, q̄ de iure mulier defendere poterit ne domus diruatur, per text. in l. i. C. ad leg. iul. de vi public. & l. iij. C. ne vxor. pro marit. & de hoc dicit esse casum in l. creditoris. ff. de distra. & pignor. præfertur etenim mulier alijs creditoribus. l. asiduis. C. qui pot. in pign. habeant. Idem tenuit Roma. in consi. 128. & licet Gandi. loco præallegat. dicat, q̄ istud de iure verum est: attamen de consuetudine aliter seruari per retores. loquitur enim in statuto, dicens, q̄ ex quo potestas iurauit seruare statuta, aliter facere non potest quantumcunq̄ statutum durum sit. l. prospexit. ff. qui. & a quibus: domus enim tempore maleficij erat in bonis mariti licet hypothecata doti vxoris. l. sciendum. ff. qui satisdar. cogant. Hanc opinionem tenuit etiam Alberic. in tract. suo statut. in iij. parte. q. viij. facit: quia licet domus illa esset vxori obligata pro dote, tamen in bonis mariti debitoris dotis remansit. l. si dominum. C. de pignor. a. f. io. Ideo in tali domo statutum locum habebit, ne delictum impunitum remaneat. l. ita vulneratus. ff. ad leg. aquil. l. si a reo. ff. de fideiussor. & ita dixit Alberic. loco præallegat.

- 2 † Prædictam conclusionem limita non procedere, quando talis domus esset fundus dotalis ipsius vxoris. Nam tunc non diceretur proprie esse in bonis viri: cum ab eo neq̄ alienari, neq̄ obligari possit. l. lex Iulia. l. Iulianus. & l. sed nec libertas. ff. de fund. dotal. si enim domus, quæ esset fundus dotalis, posset dirui ob viri delictum, vtriq̄ de facili mulier indotata remaneret, & sine delicto puniretur, quod non est dicendum: † nam malefactores ita puniri debent vt innocentes non puniantur. l. ij. in fin. C. de his qui. latro. facit pro ista opin. tex. in l. quisquis. §. vxores. C. ad leg. iul. maiefta. vbi habetur, q̄ licet vir incidat in crimine læsæ maiestatis, vxori tamen eius dos restitui debet.
- 4 † Secundo limita non procedere, quando post obitum rei criminis læsæ maiestatis contra eius memoriam procederetur: Nam, cum eo casu non procedatur contra mortuum, sed tantum ad damnandam eius memoriam per confiscationem bonorum, vt. l. penul. & vlt. C. ad leg. iul. maieft. & l. vlt. ff. eod. tit. locum non habebit dicta pœna diruptionis domus.
- 5 † Tertio dicerem, dictam pœnam diruptionis domus ob crimen læsæ

maiestatis locum sibi solum vindicare quando essemus in i. capite dicti criminis iuxta terminos. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. secus in alijs capitibus dicti criminis, quæ plura sunt, de quibus dixi supra. in rubric. qualiter crim. læsæ maiesta. contra Imperat. & alios princip. committat. in pluribus quæstionibus.

S V M M A R I V M.

- 1 Domus rei criminis læsæ maiestatis si dum diruitur det. damnum Domui vicini, quis de tali damno teneatur?
- 2 Domus si sit communis inter duos fratres an & quando dirui possit?
- 3 Quando fiscus non succedit in omnibus bonis, & socius uelit partem destruendam redimere an admittatur?
- 4 Domus quam reus criminis læsæ maiestatis in pignus habebat, an propter crimen læsæ maiestatis Domini illius destrui debeat?
- 5 Domus quam reus criminis læsæ maiestatis in pignus habebat an destrui debeat?
- 6 Domus rei criminis læsæ maiestatis diruta, an re. edificari possit?
Papa solus remittere potest poenā diruptiōis Domus de qua in c. foelicis. de poen. in vi.

Q V A E S T I O XXXVII.

- 1 RIGESIMO SEPTIMO quæritur: quid dicendum, si dum diruitur domus eius, qui crimen læsæ maiestatis commisit, aliquis murus domus prædictæ cadat supra domum vicini ex quo is damno afficiatur, quis vicinum de huiusmodi damno refarciet? videretur dicendum, q̄ rector qui domum ipsam dirui mandauit, arg. tex. in l. ij. §. tribuni. ibi læsiones & damna. C. de his. qui latro. l. ij. ff. q̄ met. causa. l. quemadmodum. §. magistratus. ff. ad leg. aquil. l. nec magistratus ff. de iniur. prædicta tamen procedunt, quando rector non iure fecisset: sed quando exequitur legem, statutum, vel consuetudinem, aliud dicendum videtur, verum si ob crimen læsæ maiestatis domus destrueretur, ex quo tali casu omnia bona rei in fiscum deueniunt. l. quisquis. in princ. C. ad leg. iul. maiest. tunc dicendum esset fiscum de tali damno teneri. l. tutoris. C. ad leg. iul. de vi. alias autem malefactor teneretur, ita per prædicta dixit Alberic. in tract. suo statutorum parte ij. q. ix. circa hanc quæstionem vide etiam Gandin. in tract. malefi. in rubr. de bon. malefact. col. ij. versi. item quæro aliquis commisit maleficium. & in versi. sed nunc quæro. col. ij. in fin. † ubi dixit, q̄ si Domus vel Turris communis inter duos fratres fuerit, & vnus delictum committat, propter q̄ vigore statuti

destruitur, pars dictæ Domus vel Turris, quæ puta erat pars superior, de damno q̄ alter frater non delinquens patitur, a fratre delinquente resarciri deberet, si soluendo esset, sin minus regressum habebit contra commune. arg. l. miles. ff. de adulter. Circa hoc vltimum quando committens crimen læsæ maiestatis vel aliud, propter q̄ eius Domus destrui debet, si is domum communem cum alio habeat, quid agendum sit, Archid. & Io. Andr. mouent hanc quæstionem in d. c. foelicis. de poen. in vi. vbi referunt dicta Bartholom. Brixien. in sua quæstione dominicali. nu. 44. & tandem pro decisione remittit se ad not. per eum in addit. Specul. in rubr. de poen. & per Bar. in l. at eius. in s. de eo. ff. de aqua pluui. arcend. Philip. Franc. in d. c. foelicis. in i. col. in vlt. not. dicit, q̄ si propter tale delictum Domus fuit destructa, tunc socius recursum habere poterit contra delinquentem. arg. tex. in l. si is cum quo. ff. com. diuidund. secundum Bart. ibi. Si vero Domus non fuit destructa, sed lata est sententia de ea destruenda, q̄ eo casu fiscus redimet partem socij vt tota destruat, secundum Bartol. ibidem. & hoc modo dicit posse procedere opinionem Ioan. Andreæ, de qua loco supra allegato, subdens, idem esset non lata sententia, si tamen maleficium esset scandalosum: sed si maleficium non esset scandalosum fiscus tamen in omnibus bonis succederet, vt in crimine læsæ maiestatis. l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. † & idem dicit esse quando fiscus non succedit in omnibus bonis, & socius velit partem destruendam redimere, eo casu erit admittendus, non autem cogendus. Si autem socius nolit partem destruendam redimere, tunc huiusmodi pœna in aliud commutari debet. argumẽ. l. & si seuerior. C. de infam. secundum Bart. in d. s. de eo. Et si cupis circa istam quæstionem plura videre: vide Docto. in d. c. foelicis vbi Franch. & Bar. in d. l. haftenus. ff. de aqua pluui. arcend. & in l. si interdum. ff. commun. diuid. & Bald. in d. l. & si seuerior. Alberic. in tract. statut. in verbo bona. versicul. statutum dicit quod bona. & in eod. tract. in verb. delinquens. in versicul. statutum quod pro delicto. & in verb. maleficium. colum. i. versicul. statutum dicit quod pro maleficio. † Quid autem dicendum sit quando aliquis domum suam alicui in pignus dedit, demum in crimen incidit, propter quod eius domus destrui debet? circa hoc vide
 4 Alberic. in d. tract. suo statut. parte iij. q̄. xiiij. † Et quid erit quando creditor qui talem domum in pignus habebat incidit in crimen simile, an domus ei pignorata destruat? vide eundem Alberic. in d. tract. q. xv. in d. iij. parte. & ibidem etiam ponit quid dicendum erit quando maritus constituit vxori quartam partem secundum legem Longobardam, an possit mulier defendere dictam quartam partem bonorum mariti qui crimen læsæ maiestatis commisit, & sic Domum ne destruat.

- 6 † Sed vtrum destructa Domo, p̄ta Rei criminis læsæ maiestatis, ista postmodum reædificari poterit? videtur dicendum quòd si in sententia condemnatoria contra reum lata non fuisset prohibita reædificatio, quòd refici possit: ita sensit Domin. in præallegat. c. foelicis. colum. i. in versicu. Nota argumen. quòd mandatum. de pœn. in vi. Sed dicas contrarium verius esse, vt tenet Philipp. Franch. in d. c. foelicis. colum. i. versicul. vltim. no to. vbi dicit, quòd ista pars, videlicet q̄ domus destructa ob crimen reædificari non possit, est verior: & q̄ fuit disputatum & conclusum in simili quæstione de ciuitate condemnata, a Papa ad destructionem murorum, quòd non possit reparare muros dirutos sine licentia Papæ: secundum Cin. in l. seruus. C. de pœn. et Bar. in l. si quis adulterium. s. i. ff. de adulter. † Quinimmo dixit idem Franch. in d. c. foelicis. in vlt. nota. q̄ dicta pœna diruptionis Domus de qua in d. c. foelicis. remitti non potest nisi per Papam: per not. in c. sicut sancti, in fin. xv. distin. quia pœnæ iuris ab alio quam, a Papa remitti non possunt, secundum omnes ibi. ad quod facit tex. in c. frater. xvi. quæst. i. & idem voluit Domin. ibi in i. colum. in versicul. quæro an ista,

FINIS SECVNDI LIBRI.

HIERONYMI GIGANTIS

IVRISCONSULTI FORO

SEMPRONIENSIS DE CRIMINE

LAESAE MAIESTATIS.

LIBER TERTIVS.

DE POENIS QVAS FILII IN-

CVRRVNT PATRE COMMITTENTE

CRIMEN LAESAE MAIESTATIS.

S V M M A R I V M.

An filius puniatur ex delicto patris in crimine laesae maiestatis?

- 1 *Filius non portabit iniquitatem patris.*
 - 2 *Non occidentur patres pro filijs, sed unusquisq; in suo peccato morietur.*
 - 3 *Pœna suos tenere debet auctores.*
 - 4 *Filij committentium crimen laesae maiestatis in principem, excluduntur a materna, auita, & omnium proximorum hereditate.*
 - 5 *Item testamento extraneorum nihil capiunt.*
 - 6 *Item perpetuo sunt infames, nec ad honores admituntur.*
 - 7 *Patres comederunt uiam acerbam, & dentes filiorum obstupuerunt.*
 - 8 *Princeps habetur quasi Deus in terris.*
 - 9 *Pœna legis quisquis. C. ad leg. iul. maiest. contra filios locum non habet, nisi in casibus ibi expressis.*
- Commisso crimine laesae maiestatis contra Regem Francie non habent locum pœne. d.l. quisquis.*

Q V A E S T I O I.

V I D I M V S hucusq; quibus pœnis afficiantur committentes crimen laesae maiestatis: modo operepretium est videre, vtrum eorum filij ex huiusmodi paterno delicto aliquam incurrant pœnam? Et uideretur dicendum q; non: † filius enim patris iniquitatem non portabit. vt habetur Ezechiel c. 17. & in c. Iudæi i. q. iij. l. filiam. ff. de senator. l.

Hierony. Gigas.

NN

- crimen. ff. de pœn. l. quotiens. ff. de noxal. l. emancipatio. §. final. ff. de senat.
- 2 & habetur. in toto tit. C. ne fil. pro patr. facit illud Leuiti. c. 24. † vbi dicitur, non occidentur patres, pro filijs, nec filij pro patribus: sed vnusquisq; in peccato suo morietur. & idem dicitur Regum. 4. cap. 74. idem habetur Paralipo. lib. ij. c. xxv. & Deutero. c. 24. & Regū. iij. c. 4. facit tex. in l. sancti
- 3 mus. C. de pœn. † vbi habetur, q; pœna suos auctores tenere debet, nec vterius progredi contra eos qui procul sunt a calumniā. ad idem facit tex. in l. si quis in suo. §. legis. C. de inoffi. testam. l. legem. C. de natural. liber. in fin. in i. responf. & l. ob maritorum. C. ne vxor. pro marit. l. si pœna. & l. crimen. ff. de pœn. l. iij. §. quod pater. ff. de muner. & honor. l. actione. §. diximus. ff. pro soci. l. generali. §. fin. ff. de rit. nupt. l. maritus. ff. solut. matr. l. final. ff. ad Syllen. & in au. ct. vt nulli. iudic. §. fin. col. ix. Dicas tamen, q; prædicta omnia sibi locum vendicant regulariter loquendo: secus tamen est
- 4 in crimine læsæ maiestatis. l. quisquis. §. filij vero. C. ad leg. iul. maieft. † nam filij eorum, qui in principem commiserunt crimen læsæ maiestatis, Primo a Materna vel Auita, ac etiam ab omnium proximorum hæreditate ac
- 5 successione alieni habentur. † Secundo testamento extraneorum nil capere
- 6 possunt. † Tertio perpetuo infames sunt, & ad nullos honores admittuntur, vt est expressum in d. l. quisquis. §. filij vero. & habetur etiam. vi. q. i. c. quæro. §. vtrum. de pœnit. distin. ct. i. c. quisquis. facit q; habetur Hierem. c. v. vbi dicitur: Patres nostri peccauerunt & non sunt, & nos iniquitates eorum portauimus. † Et q; habetur Hierem. c. 31. vbi legitur: Patres comederunt vnam acerbam, & dentes filiorum obstupuerunt. Idem habetur Ezechiel. c. 18. Et ratio quare sic statutum sic in crimine læsæ maiestatis, est
- 8 propter immanitatem dicti criminis: † offenditur enim princeps, qui habetur quasi Deus in terris, vt est tex. in au. ct. de consul. §. final. col. iij. præterea pœna ista quæ imponitur filijs propter delictum patris statuta est, a lege in duriozem patrum vindictam ac pœnam, quæ non enim terretur magis propter filij pœnam. per tex. in l. isti qui in. ff. q; met. causa & §. final. instit. de noxal. † Et q; pœna d. l. quisquis non habeat locum in alijs casibus criminis læsæ maiestatis, nisi in casibus ibi expressis, tenuit etiam Nicol. Boer. in tra. de iust. tit. i. in vi. præsupposito. nu. 20. z 1. e 23. vbi dixit, q; licet in casibus Franciæ locum habeat crimen læsæ maiestatis contra res, qui committunt: Tamen pœnæ. d. l. quisquis, quo ad filios & contra incapacitates locum non habent, cum possint succedere, & capere reliqua bona & iura patris suorum & aliorum, etiam ab intestato, nec efficiuntur infames, & ad honores promoueri possunt: sed tali casu pœna. d. l. quisquis, solum locum habet, quo ad pœnam corporalem & bonorum confiscationem. Pœnæ enim contra filios locum sibi vendicant in pri-

mo capite. d. legis Iulix, de quo in d. l. quisquis. secus in alijs casibus in quibus delictum Patris filio minime nocet, de quo habetur etiam per Ioan- nem Corasium Tholosanum nunc Ferrariæ legentem, mihi vti fratrem honorandum in d. l. filiam. in versic. auferendam. ff. de senat.

S V M M A R I V M.

- 1 Filius committentis crimen læsæ maiestatis, an capiat bona ex donatione matris?
- 2 Donationis actus est contrarius successioni testamenti uel ab intestato.
- 3 Ex successione testamenti, uel ab intestato ad casum donationis non infertur.
- 4 L. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. an sit pœnalis & odiosa, uel fauorabilis?
- 5 Lex quantũcumq; sit fauorabilis, tñ qñ pœnam imponit est odiosa & non extendenda.
- 6 Filius rei criminis læsæ maiestatis erit capax donationis inter viuos sibi a matre facte.

Q V A E S T I O II.

ECVNDQ quæro: vidimus supra proxime q̄ filius committentis crimen læsæ maiestatis efficitur etiam incapax maternæ hæreditatis, tã ex testamẽto, q̄ ab intestato. l. quisquis. s. filij vero. C. ad leg. iul. maieft. Quid dicẽdum erit de bonis, a matre filio donatis? Hanc quæstionem late examinat Paris. in consi. 69. nu. 26. cum sequent. in iij. vol.

- vbi arguit ad vtrancq; partem: & tandem num. 171. concludit, q̄ tex. in d. l. quisquis. in d. s. filij vero. non vindicet sibi locum in bonis donatis per matrem filijs, cum ex dispositione d. l. quisquis. filij reddantur incapaces maternæ successioni, tam ab intestato quam ex testamento. nec prohibet
- 2 ille tex. matrem inter viuos filijs posse donare † ille enim actus donationis est penitus contrarius successioni testati vel ab intestato, continens tacitam voluntatem ipsius morientis. l. conficiuntur. ff. de iure codicil. & quia dicti actus inter se nil commune habent. l. verba contraxerunt. ff. de verb.
 - 3 significa. † nec ex successione ex testamento vel ab intestato ad casum donationis inter viuos inferri potest. l. inter stipulantem. s. sacram. ff. de verb. obliga. facit glos. in l. i. in verb. donationem. C. de secund. nupt. & in donatione inter viuos habetur per Alex. in l. ij. col. ij. versic. item in alio. ff. de legat. i. & pro ista conclusione longe plura adducit Paris. in d. suo consil. 69. quem videre poteris. comprobatur conclusio prædicta per ea quæ voluit Salyc. in d. l. quisquis. in s. filij vero. col. i. versic. adhuc quæro, quid si
 - 4 mater † vbi dicit, q̄ materia. d. l. quisquis. est pœnalis & odiosa ideo non extendenda. Et licet aliqui dicant q̄ immo d. l. quisquis. sit fauorabilis non odiosa, quia introducta fauore publico, vt homines a tam graui delicto abstineant metu pœnæ, iuxta illud Oratij, Oderunt peccare mali for-

midine poenæ: vt voluit Claud. de Seyfel. in l. si quis id. quod col. ij. circa medium. ff. de iurisdic. omni. iudi. nihilominus dato q̄ hoc verum esset non tamen obstaret † quia quantumq̄ lex sit fauorabilis, tamen vbi est apposita pœna erit odiosa, & non extendetur, vt dixit Bal. in l. illud. col. ij. versic. istud est notandum. C. de sacrosan. ecclési. per rex. in aut. de non alienan. §. quia vero Leonis. el. ij. & ibi lac. de Beluis. † Erit ergo conclusio, q̄ filius rei criminis læsæ maiestatis erit capax donationis inter viuos sibi a matre factæ: licet matrī neq̄ ex testamento neq̄ ab intestato succedere possit. Considera tamen q̄ contra istam conclusionem videtur facere tex. in d. l. quisquis. in d. §. filij vero. ibi, sint perpetuo Egentes et Pauperes. & ibi, sint postremo tales vt hi perpetua egestate sordentibus sit et mors solatium, & vita supplicium, quæ dispositio esset innanis & frustratoria, si tales filij capere possent ex donatione matrīs, quod capere non possunt ex testamento vel ab intestato in bonis maternis: & sic fieret fraus dictæ legi. cum ergo ratio paupertatis conseruandæ in dictis filiis militet etiam in donatione: & vbi est eadem ratio ibi debeat esse eadem iuris dispositio, vulgatis iuribus: Ergo idem videtur dicendum de donatione. Nec mirum si propter atrocitatem tanti criminis filij innocentes puniuntur, nam Deus propter illud nefandissimum crimen deleuit funditus ciuitates Sodomæ, & Gommorræ, & tres illis finitimas ciuitates & tamen ibi proculdubio erant infiniti infantes & furiosi, qui innocentes erant,

S V M M A R I V M.

1. Filius damnati de crimine læsæ maiestatis, an sit capax donationis causa mortis sibi per matrem factæ
2. Donatio causa mortis sapit ultimam uoluntatem.
3. Testari qui non potest ratione defectus consensus, non poterit donare causa mortis.
4. Usurarius manifestus qui non potest testari, nisi seruata certa solemnitate, non poterit donare causa mortis.
5. Cardinalis uel episcopus habes facultatem testandi a Papa donare poterit causa mortis.

Q V A E S T I O III.

1. **ERTIO** quæro: quid dicendum de donatione causa mortis facta per matrem filio patre damnato de crimine læsæ maiestatis? Dicas huiusmodi donationem non valere. prohibitum est enim filio damnati de dicto crimine posse aliquid capere de bonis maternis, tam ab intestato quam ex testamento l. quisquis. §. filij vero. C. ad leg. iul. maieft. † do

natio autem causa mortis sapit vltimam voluntatem. l. fin. C. de donat. causa mort. in f. de donat. s. i. Bald. & alij in l. tam is. s. filius. ff. de donat. causa mort. & habetur per Bar. & Doct. in l. ij. ff. de legat. i. & ibi solennis doctor præceptor meus Dominus Vincenz. Hercul. de Perusio. col. iij. vbi dixit, qd donatio causa mortis videtur vltima voluntas, cum requirat quinque testes, pro vt requirunt aliæ vltimæ voluntates, citra testamentum. l. fin. C. de donat. causa mort. l. fin. C. de codicil. & qui non potest testari ratione ætatis, non potest donare causa mortis. l. i. s. i. ff. de tutel. & ration. distrah. † Item qui ratione defectus consensus testari non potest, non poterit donare causa mortis. l. discretis. C. qui test. facer. possunt. † Hinc est, qd vsurarius manifestus qui testari non potest, nisi seruata solennitate de qua in c. quanquam. de vsur. in vi. ita etiam non poterit donare causa mortis, vt habetur per Lappum. alleg. 125. vbi dixit, qd nõ valet donatio causa mortis facta ab vsurario, nisi restitutus vsuris vel præstita cautione: vt in d. c. quanquã. † facit etiam, quia si a Papa conceditur facultas Cardinali vel Episcopo testandi, poterit vigore huiusmodi facultatis fieri donatio causa mortis, & codicilli: vt dixit Angel. de Perigl. de Perusio. in d. l. ij. col. i. versic. sed si concederetur. ff. de legat. i. Cõcludo igitur, qd donatio causa mortis facta per matrem filio redito incapaci maternæ successionis, tam ex testamento, quam ab intestato, ex eo qd pater crimen læsæ maiestatis commisit, non valet.

S V M M A R I V M:

- 1 Filius damnati de crimine læsæ maiestatis, an priuetur feudo?
- 2 Delictum patris quo ad feudum nocet filijs, sed non agnatis.

Q V A E S T I O. IIII.

V A R T O quæro: quid dicendum de feudo, an patre damnato de crimine læsæ maiestatis filius qui ex patris delicto efficitur insuccessibilis, iuxta terminos. l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. illo priuetur? Andr. de Ifern. in c. i. in s. præterea. in tit. q̄ fuit prima causa benefi. amittend. dixit, qd in feudis omnis descendens ex illo sanguine maculato & infecto est priuatus feudi successionem: non habita distinctione, an feudum sit paternum & antiquum, & sic ex pacto & prouidentia, vel hæreditarium. Hanc opinionem Ifern. refert etiam et sequitur Math. de Afflic. in d. s. præterea. in versic. glos. iij. nu. 8. quando sumus in crimine læsæ ma-

- 2 Iestatis: per tex. in d. l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. † & ibidem dixit, q̄ quo ad feudum delictum patris filijs nocet, sed non agnatis. & allegat ad hoc Bald. idem dicentem. in l. i. in versi. vigesimo octavo quæro. ff. de rerum diuis. & tex. in c. i. in tit. si vafal. feud. priuet. vide ad hoc Afflic. loco præallegat. col. ij. nu. 1. v. q̄ ad nu. 1. 4. vide ad prædicta ea quæ dixi supra. q. v. in rubr. proxima præcedenti.

S V M M A R I V M.

- 1 Dispositio. l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. an locum habeat in filijs iam natis?
2 Filij propter delictum patris, quando puniuntur, regulariter intelligi debet de filijs post delictum natis.

Q V A E S T I O V.

- 1 VINTO quæro: an dispositio. l. quisquis. in s. filij vero. quæ inhabilitat filios eius qui crimē læsæ maieftatis commisit a successione paterna, materna, et auita, ac omnium proximorum & etiam extraneorum, locum habeat in filijs iam natis tempore delicti? In hac q̄. Cyn. & Petr. in d. l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. tenuerunt q̄ non:
2 per tex. in l. ij. C. de liber. & eorum liber. † vbi videtur tradi regula: q̄ quādo propter delictum patris filij puniuntur, intelligi debet de filijs post delictum natis. ad idem allegat text. in l. diuo marco. C. de quæstio. & in l. emancipatū. ff. de senat. in quibus iuribus probatur, q̄ attenditur tempus natiuitatis seu conceptionis filij ad qualitatem, quā filius a patre suscipit, indagandam. idem tenuit Angel. in d. l. quisquis. col. i. versi. in text. ibi filij nati. vbi dixit, q̄ intelligi debet ibi de filijs natis post crimen contractum: tunc enim sunt ex sanguine reprobato & infecto, & ideo illi puniuntur tanquam criminis quodammodo participes: & q̄ ante nati & concepti non puniuntur poena dictæ legis. Contrariam tamen partem magis communiter tenent Doct. q̄ immo etiam nati ante delictum comprehendantur in dispositione. d. l. quisquis. quæ cum loquatur generaliter, generaliter intelligi debet. l. de prætio. ff. de publician. cum vulgaribus, & hanc opinionem sequitur Claudius. de Seyfel. in l. si quis id quod. col. v. vi. & vij. ff. de iurif. dict. omnium. iudic. pro qua ibi multa adducit. idem tenuit Gemin. in c. quisquis. vi. q. i. & Specul. in tit. de sent. s. ij. versi. quinto quæro. Salyc. & Alberic. in d. l. quisquis. col. i. vbi dixit, q̄ ratio quare filius puniatur in d. l. quisquis. est, quia præsumitur imitator patris: quæ ratio militat etiam

in filijs ante delictum natis, & post modum nascituris. Hanc etiam partem tenuit Angel. in tract. malefi. in verb. che hai tradito la tua patria. in versu. quærit ibi Salyc. num. 13. vbi dixit idem esse in iam natis q̄ in nascituris: & ad hoc August. de Arim. ibi in addit. allegat. not. per glos. Bar. Bald. & Salycet. in l. ij. C. de liber. & eorum liber. Nellus in tract. suo Bannitor. in ij. parte. primi temporis. q. x. dicit, q̄ opinio Cyn. & Petr. supra relata, q̄ nati ante contractum delictum non comprehendantur in d. l. quisquis. sed solum procreati & nati post delictum commissum, æquitatem sapit: Sed contraria opinio, q̄ indifferenter nati & nascituri comprehendantur, forte verior est. Et istam opinionem, q̄ nati ante, comprehendantur in d. l. quisquis. s. filij vero. quæ communis est, sequor: pro qua inuitabiliter facit text. in d. s. filij vero. vbi vita reseruatur ex Imperatoria lenitate filijs eius qui crimen læsæ maiestatis commisit; Ergo de iam natis loquitur.

S V M M A R I V M.

- 1 Filij emancipati a patre, ante commissum crimen læsæ maiestatis, an puniantur?
- 2 Filij emancipati desinunt esse de familia patris.
- 3 Emancipatio facta per patrem de filio, parum ante commissum crimen læsæ maiestatis, præsummitur in fraudem facta.
- 4 Donatio facta ante delictum sed post quam delinquens delictum facere præposuerat reuocatur.
- 5 Factum suspitione pœne in fraudem fisci factum censetur.
- 6 Crimen læsæ maiestatis semper fit præmeditate.
- 7 Donatio facta omnium bonorum ante commissum delictum præsummitur facta in fraudem fisci.
- 8 Factum in fraudem fisci & pœne præsummitur quando de propinquo sequitur delictum. & nu. 9.
- 10 Fraus præsummitur ex uicinitate actus.

Q V A E S T I O VI.

EXTO quæro: quid dicendum de filijs emancipatis a patre ante commissum per eum crimen læsæ maiestatis: an hi incidant in pœnas de quibus in d. l. quisquis. s. filij vero. C. ad leg. iul. maieft? Dicas breuiter q̄ non. Ita dixit glos. in c. si quis cum militibus. in verb. filij vero. vi. q. i. vbi est text. idem ad literam, vt in d. l. quisquis. & voluit illa glos. q̄ filij per patrem emancipati ante delictum non comprehendantur

- in d.l. quisquis. idem tenuit ibi Ioan. de Turre. Cremat. in versi. sed hic sur-
 git quæstio. idem dixit ibidem Præposit. in fin. & Archidiaco. in versic. in
 glos. filij. hanc eandem sententiam sequitur Lucas de Pen. in l. quisquis.
 col. ij. versic. filij autem. C. de pet. bonor. sublat. libr. x. ad idem Math. de
 Afflic. in sua glos. super constitu. regni. in tit. de patare. receptat. col. fin. in
 2 fin. † & rationem huius decisionis esse puto: quia filius emancipatus desi-
 nit esse de familia patris sui. l. quin etiam. §. fin. ff. de rit. nupt. & nomen fi-
 3 lij amittit. l. senatoris. la. ij. ff. de senat. † Hanc conclusionem admittendam
 censeo cum hoc temperamento, videlicet: q̄ non procedat, quando pater
filium seu filios emancipauit parum ante quam crimen læsæ maiestatis co-
tra principem vel eius Collaterales committeret. Talis enim emancipatio
 præsumeretur facta in fraudem: scilicet, vt filius non incurreret in pœnas.
 d.l. quisquis. §. filij vero. facit ad hoc q̄ voluit Bar. & Doct. de donatione
 facta ante delictum commissum in l. post contractum. ff. de donat. vbi Bar.
 4 in versic. & vt plene. † dicit, q̄ quando donatio facta est ante delictum
 commissum tempore quo iam delinquens delictum facere præposuerat,
 & sic propter delictum committendum alienauit, q̄ tunc talis donatio eo
 5 de modo reuocatur, prout reuocatur donatio post delictum facta † quia
 factum suspicionē pœnæ in fraudem fisci factum censetur. l. in fraudem
 6 in princ. ff. de iur. fisci. l. sed si maritus. in fin. ff. qui & a quibus † facit, quia
 vt videmus, crimen læsæ maiestatis semper fit præmeditate, vt probatur
in d.l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. Et p̄dicta maxime procederent quan-
do pater ante quam delictum huiusmodi commississet filium emancipa-
set, eidem bonorum suorum in præmium emancipationis parte assigna-
ta. arg. eorum quæ not. Bar. in d.l. post contractum. in versic. & prima est
 7 præsumptio † vbi dicit, q̄ si is qui deliquit ante commissum delictum dona-
 uit omnia bona sua, præsummitur id in fraudem fisci fecisse. l. omnes. §. lu-
 cius. ff. de his quæ in fraud. credit. faciunt not. per Bald. in l. i. col. vlt. C. qui
 8 bon. ceder. possunt. & in l. si quis post hac. C. de bon. proscript. † factum
 enim in fraudem fisci & pœnæ præsummitur, quando de propinquo se-
 quitur delictum. l. si ventri. §. fin. ff. de priuil. credit. & l. sed Iulianus. §. sed
si filius. ff. ad Macedon. c. officij. ext. de elect. per quæ iura dixit Bar. in d.l.
 9 post contractum in versi. quinto præsummitur † q̄ donatio facta a delin-
quente ante contractum delictum censetur facta in fraudem fisci. Et proba-
 tur ista opinio in casu nostro per tex. in d.l. quisquis. in §. emancipationes.
 10 in fin. ibi, quo primum. & ibi, bona glos. in verb. nō valeant † facit etiam
 quia ex vicinitate actus fraus præsummitur, de quo etiam per Corne. in
 consil. lxi. vifa copia processus. col. i. in versi. secundo dictus. in ij. volu. &
 per Casaneum. in consil. xxxiij. Hugo, & Martinus. col. fin. n. 15. q̄ etiam
 probatur

probatur, argum. in text. in l. si ventri. §. fin. ff. de priuileg. credit. & l. si quis post hac. ff. de bon. damnat.

S V M M A R I V M.

Filij naturales commissio crimine læsæ maiestatis per patrem an puniantur?

- 1 Spuriij appellatione filiorum continentur.
- 2 Filius natus in seruitute, spurius est.
- 3 Filius spurius patrem occidens tenetur lege Pompeia, de Paricidijs.
- 4 Princeps est omnium subditorum pater.
- 5 Statutum faciens mentionem de filio, intelligitur de legitimo & naturali.
- 6 Luxuria non debet esse melioris conditionis quam castitas.
- 7 Filij ubi cõdemnantur per iudicẽ uel statutũ ex delicto patris, ueniunt etiam naturales.
- 8 Papa, uel Imperator est omnium pater.
- 9 Bastardi non possunt appellari de domo, familia, seu agnatione patris.
- 10 Bastardi non possunt uiri insignijs domus paterne.

Bastardi sunt infames, & uilis conditionis.

- 11 Filius naturalis, etiam legitimatus, non admittitur ad feudum concessum patri pro se & filijs.
 - 12 Domini Veneti filios legitimatos non admittunt ad nobilitatem & eorum consilia.
- Domini Veneti, etiam legitimatos per subsequens matrimonium non admittunt ad eorum nobilitatem, sed bene ad bonorum successiones.
- 13 Bastardi per Mosaicam legem templum domini ingredi usq; ad decimam generationem prohibebantur.

Frater testamentum fratris quærellare potest, si frater instituit bastardũ eius heredem.

- 14 Filius naturalis tantum, cuius pater præsumptiue certus est comprehenditur in l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest.
- 15 Filij spuriij, quando sunt banniti omnes de tali domo, comprehenduntur.
- 16 Filius adoptiuus an comprehendatur in dispositione d. l. quisquis.
- 17 Filius adoptiuus an in ultimis uoluntatibus, cõtractibus, & priuilegijs cõprehendatur?

Q V A E S T I O VII.

EPTIMO quæro: quid dicendum de filijs naturalibus eius, qui crimẽ læsæ maiestatis cõmisit, an et ipsi comprehendantur in l. quisquis. §. filij uero. C. ad leg. iul. maiest. Et uidetur dicendum qd & ipsi subiaceant pœnis de quibus in d. §. filij uero. eorum patre committente crimen læsæ maiestatis in principem siue eius Collaterales: † Appellatione enim filiorum spuriij continentur. l. cum pater. ff. de legat. ij. facit, quia vulgari sermone naturales filij appellantur, cui appellationi standum

est l. si seruus plurium. §. fin. ff. de leg. i. l. labeo. ff. de suppellect. legat. l. cum delanionis. §. A sinam molendinariam. ff. de fund. instruct. Et hanc conclusionem Alberi. in d. l. quisquis. col. ij. refert tenuisse quendam Thomam Formagiarium Doctorem Bononiensem disputando: & inter alias rationes adducebat, † quia filius natus in seruitute spurius est, vt cauetur. l. ex libera. ff. de suis. & legiti. demum alia lege cauetur, q̄ nati in seruitute appellatione filiorum continentur. l. luti. §. fin. ff. de legat. ij. Hanc conclusionem tenuit etiam Ioan. Andr. in c. statutum. de hæret. in vi. & Angel. in §. interdum. col. ij. vers. quod habetur. instit. de hæred. quæ ab intest. defer.

2 & Bal. in d. l. quisquis. sequitur eandem opinionem, † & dixit ibi, q̄ si filius spurius patrem occidat lege Pompeia de Paricid. tenetur; Ergo idem esse

3 debet cum de principe occidendo tractatur, † quia princeps est omnium subditorum pater: vt in l. postliminium. ff. de capt. & postlimini. reuerf. & hoc dicit esse verum quando de iure cõmuni in materia indifferenti profertur, istud verbum filij: † sed quando a statuto profertur tunc dicit intelligendum de filio legitimo & naturali, nam verbum filius est simpliciter prolatum, & nemo simpliciter appellari potest filius nisi sit iustus. l. vlt. ff. de iur. deliber. l. generaliter. in fin. ff. de instit. & substit. quod etiam ostenditur ex diffinitione filij l. filium diffinimus. ff. de his. qui sunt sui. vel alien. iur. item spurij filij nuncupari non debent. Au. et. ex complexu. C. de incest. nupt. & in au. et. quibus mod. natu. eff. sui. §. præterea. Et pro ista opinione, q̄ filij naturales tantum comprehendantur in d. l. quisquis. §. filij

4 vero. C. ad leg. iul. maiest. facit ratio † quia luxuria non debet esse melioris cõditionis quam castitas. casus est in simili in l. iij. iuncta rubr. C. de interd. matri. ad idem glos. in c. statutum foelicis. in verb. voluntas. de hæret. in vi. Ange. Imol. & Alex. in l. ex facto. §. qui rogatus. ff. ad senat. consult. trebel

5 lia. † vbi dicunt, q̄ si ex delicto patris condemnantur filij per iudicem, vel per statutum puniatur, q̄ filiorum appellatione veniunt etiam illegitime nati. idem dixit Dominus & Præceptor meus Carol. Ruin. in cons. 80. de duobus est videndum. col. v. nu. 1. 3. in iij. vol. idem voluit Ange. in tract. malefi. in verb. & hai tradito la tua patria. vers. quærit Cynus. nu. 1. 4. & hanc opinionem tenuit etiam Martin. de Laud. in tract. de crim. læsæ ma-

6 iest. q. xx. vbi rationem adducit, † q̄ facere contra Imperatorem vel Papam est contra ius quasi naturale: quia Imperator & Papa est omnium pater. allegat ad hoc Alberic. in d. l. filium diffinimus. Facit pro ista opinione text. in c. si gens angelorum. lvi. distin. vbi habetur, q̄ bastardi sunt

7 prompti ad omnia deteriora. In contrarium tamen facere videtur, † q̄ isti naturales, quos bastardos vulgo appellamus, non possunt appellari de domino, familia, seu agnatione patris, Dyn. in l. cum pater. §. mater. ff. de leg. ij.

- 10 Andr. de Ifern. in c. i. in tit. si de feud. defunct. † nec possunt insignijs Domus paternæ vti, vt late per Andr. Tiraquel. in tract. suo nobilit. ca. 25. nu. 12. e 13. item infames, & vilis conditionis sunt, vt per Azon. in summa. C. de infam. Bal. in l. ij. in princ. in vlt. not. ff. de liber. & posthu. Bal.
- 11 in consi. 373. præmittendum est. in princ. in i. volu. † nec etiam legitimatus admittitur naturalis filius ad feudum concessum patri pro se, et filijs, vt habetur in c. naturales. & ibi late Doct. in tit. si de feud. fuer. controu. inter
- 12 Dom. & Agnar. † et Domini Veneti tales legitimatos non admittunt ad nobilitatem, nec ad eorum consilia, vt dixit Fulgos. in consi. 62. stante statuto. col. ij. versic. hoc quoq; euidentius. Quinimmo Domini Veneti nec etiam legitimatos per subsequens matrimonium admittunt ad eorum nobilitatem, sed bene illos admittunt vti legitimos ad bonorum successiones, ad fideicommissa & feuda: iuxta terminos. c. tanta. qui fil. sint legit. facit quia proprie filij naturales appellatione filiorum non veniunt: quia de iuris intelligitur. l. vlt. ff. de iure deliber. † quinimmo Mosayca lege isti bastardi templum domini ingredi vsq; ad decimam generationem prohibebantur: vt habetur Deutero. c. 23. Et de iure communi si bastardus instituitur hæres in testamento fratris, frater tanquam sit instituta turpis persona, testamētum fratris quærelare potest, vt per Cyn. in l. fratres. C. de inoffici. testam. Alex. in l. ex facto. col. v. in princ. ff. de vulgar. & pupillar. subtit. In hac qd. Cyn. in d. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. ad partes arguit, quæ vide ibidē in ij. col. in versic. quarto q̄ritur. demū distinguit sic, q̄ aut filius natus est ex certo cōplexu, vt ex cōcubinato vel ex alio cohitu certo licet a lege dānato, & tunc quia pater est certus, dicit in eo locū habere. d. l. quisquis. quia talis est de sanguine improbato. arg. tex. in l. nihil. & l. adoptiuus. §. seruilis. ff. de rit. nupt. aut est natus de tali cohitu ex quo pater reputatur incertus, & tunc dicit Cyn. non habere locū. l. prædicta. quisquis. quia cessant rationes secundum quas nos informare debemus: vt in §. oportet. in aut. de iudic. et ff. de rit. nupt. l. lege. §. i. cum ista distinctione transit Alberic. in d. l. quisquis. col. ij. & Salyc. ibidem col. i. vers. quæro tertio.
- 14 † Erit ergo conclusio, q̄ filius naturalis tantū, cuius pater præsumptiue certus est, comprehendetur in d. l. quisquis. in §. filij vero. C. ad leg. iul. maiest. & hanc conclusionem tenuit etiam. D. Ioannes Corrasius Tholosas in l.
- 15 liberos in fin. ff. de senator. † Pro qua facit, quod voluit Ang. in l. ita stipulatis. §. grifogonus. ff. de verb. obligat. vbi tenuit, q̄ si sunt banniti omnes de tali domo, includuntur etiam spurij, propter communē vsum loquēdi, licet proprie nō sint de domo. Ad idem Felyn. in prohæm. Decretal. col.
- 16 ij. nu. 9. † Sed quid dicemus de filio adoptiuo, an comprehendetur in dispositione. d. l. quisquis. §. filij vero. C. ad leg. iul. maiest. Dicat q̄ non: &

erit ratio, quia ex quo nō descendit a sanguine infecto non militat in eo rationes de quibus in d. s. filij vero. Ergo nec militabit eadem iuris dispositio. c. cum cessante. de appellat. cum vulgaribus. † facit etiā quia filius adoptiuus in vltimis voluntatibus, in contractibus, in priuilegijs, & etiā in dispositione legali appellatione filij non venit. l. si ita quis. s. fin. ff. de legat. ij. & not. per Specul. in tit. de locat. s. nunc aliqua. vers. 6 s. Alex. in l. adoptiuum. ff. de in ius vocand. & l. fideicommissum. ff. de condit. & demonstra. & per D. Carolum Ruinum Præceptorem meum in consi. 87. Quia Mathæus. col. viij. nu. 16. in ij. volu.

S V M M A R I V M.

- 1 L. quisquis. C. ad legem iul. maiest. an locum habeat in hæredibus secundi gradus?
- 2 Iura sanguinis, & carnis, magis transfunduntur in filios quam in Nepotes.
- 3 Liberos appellacione comprehenduntur ceteri descendentes.

Q V A E S T I O V I I I.

- 1 C T A V O quæro: an dispositio. l. quisquis. s. filij vero. C. ad leg. iul. maiest. locum habeat in hæredibus secundi gradus, videlicet in nepotibus? Hanc quæstionem examinat Alberic. in d. l. quisquis. col. i. vers. item quæritur vtrum. vbi dicit, q̄ Ricardus sub dubio forte tenebat q̄ sic, allegando tex. in l. senatus consulto. ff. de rit. nupt. & tex. in l. filium. ff. ad Macedon. facit pro ista parte tex. in l. liberorum. ff. de verb. signific. & l. filij. & l. iusta. eod. tit. Pro contraria vero opinione allegat tex. in l. q̄ si nepotes. ff. de testam. tutel. & hanc opinionem, q̄ hæredes secundi gradus non comprehendantur in dispositione. d. l. quisquis. s. filij vero. refert tenuisse Thomam Formagiarium Doctorem Bononiensem, qui hæc quæstionem disputauit, in quæstione quæ incipit, quæritur nunquid. vbi dixit, q̄ in nepotibus non est eadem ratio quæ est in filijs † quia iura sanguinis & carnis magis transfunduntur in filios, quam in nepotes, qui remotiores sunt. arg. l. cum quæritur. ff. de excep. rei iudic. Cyn. autem in d. l. quisquis. col. i. vers. tertio quæro. dicit, q̄ hoc dubium est sublatum per quandam constitutionem Federici Imperatoris, quam Romana ecclesia post illius damnationem approbavit, in qua vtitur verbo liberorum † quorum appellacione comprehenduntur cæteri descendentes. l. quod si nepotes. ff. de testam. tutel. & l. liberorum. ff. de verbor. signific.
- 2
- 3

S V M M A R I V M.

- 1 Filius clericus patre comittente crimē lese maiestatis, an priuetur beneficio ecclesiastico?

- 2 Filij clerici non comprehenduntur in l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft.
 3 Filius clericus ob delictū crim. læsæ maie. a patre cōmissum, nō priuatur sua præbēda.
 4 Filij committentis crimen læsæ maieftatis si post delictum patris fiant clerici sunt inca-
 paces beneficiorum ecclesiasticorum propter infamiam.
 5 Insuperatus an transeat in fiscum commisso crimine læsæ maieftatis?

Q V A E S T I O IX.

NON quæro: quid dicendum de filijs clericis, an compre-
 hendantur in l. quisquis. s. filij vero. C. ad leg. iul. maieft?
 Ioan. de Turre Cremat. in c. si quis. in versic. surgit hic du-
 bium. vi. q. i. dicit, secundum opinionem Laurētij q̄ non.
 idem not. glos. 36. distin. c. in c. satis peruersum † vbi di-
 xit, q̄ filius clericus patre committente crimen læsæ maie-
 stis in principem non priuatur suo beneficio ecclesiastico: quia cum sit
 clericus est exemptus a iurisdictione Imperatoris: vt not. Doct. maxime
 Ioan. Andr. in c. vergentis. in versic. conseruata. de hæreti. clericatus enim
 eos exemit a iurisdictione iudicum secularium. 96. distin. c. bene quidem.
 hanc opinionem tenuit etiam Augusti. de Arimino. in addit. ad tract. An-
 gēli. de malefi. in verb. et hæc tradito la tua patria. in additōne quæ incipit.
 Tu autem in hac materia † Et q̄ filij clericis non comprehendantur in di-
 spositione. d. l. quisquis. sentit etiam Archidia. in dist. capit. si quis. vi.
 quæstion. i. & Math. de Affli. in c. i. s. & bona committentium. colum.
 ix. in fin. nume. 118. in titul. quæ sint regal. not. Doct. in clement. pa-
 storalis. de re iudic. Imol. in l. cum filius. ff. de verbor. obligat. & Angel. in
 tract. malefic. in verb. & eius bona publicamus. in versic. quid si filius fami-
 lias. nu. 27. † vbi dixit, q̄ filius ob delictum criminis læsæ maieftatis a pa-
 tre commissum non priuatur beneficio ecclesiastico q̄ obtinet, neque sua
 præbenda. Idem tenuit Collectar. in c. in quibusdam. versic. sed quid si pa-
 ter. ext. de poen. idem tenuit Henric. Boich. in d. c. vergentis. col. fin. in fin.
 de hæret. vbi dixit, q̄ cum clerici sint exempti a iurisdictione iudicis secu-
 laris. 96. distin. c. duo sunt. & i. q. iij. c. contrarium. non perdunt benefi-
 cia ob crimen læsæ maieftatis a patre commissum. subdens, q̄ si tempore
 delicti commissi per patrem filij erant clerici admittuntur etiam ad obti-
 nenda beneficia ecclesiastica: † secus vero si tunc erant layci, & post pa-
 tris delictum effecti sunt clerici: quia tunc propter infamiam ad obtinenda
 nō essent capaces, per text. in c. infames. vi. q. i. istā opinionem tenuit etiam
 Cardinal. Zabarel. in d. c. vergentis. in fin. de hæret. & ibidem Ioā. de An-
 nan. col. ij. versic. vtrum autem filius: pro qua adduco ea quæ late dixi su-
 pra q. quarta. sub rubri. de poen. committen. crim. læsæ maieft. † vbi videt

mus, an ius patronatus transeat in fiscum commissio crimine læsæ maiestatis, & propterea confiscatis bonis delinquentis: & decisum fuit q̄ non, & tamen ius patronatus est annexum spiritualitati. c. quanto. de iudic. si ergo pater ex tali delicto ius patronatus non amittit quo ad proprietatem, a fortiori filius ex patris delicto non amittet beneficium ecclesiasticum, quod est quid spirituale. Quid autem dicendum sit quando pater crimen læsæ maiestatis commisit offendendo Papam vel eius Cardinales, an eo casu filius amittat beneficia ecclesiastica quæ obtinet: vide infra q. xi.

S V M M A R I V M.

- 1 Filij rei crim. læ. maiest. an puniatur qualitercūq; per patrem tale delictū sit commissum?
- 2 Filij rei criminis læsæ maiestatis, qui molitus est contra Rempubicam sue ciuitatis, an comprehendantur in l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest.
- 3 L. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. continet nouam pœnam contra offendentem principem, uel eius Collaterales.
- 4 Filij rei criminis læsæ maiestatis, in ciuitate Venetiarum Nobilitate priuantur.

Q V A E S T I O X.

- 1 ECIMO quæro: an dispositio. l. quisquis. s. filij vero. C. ad leg. iul. maiest. ubi filij illius qui commisit crimen læsæ maiestatis efficiuntur incapaces successionis paternæ, maternæ, auitæ, & omnium proximorum, ac etiam extraneorum, locum sibi vendicet qualitercūq; per patrem committatur dictum crimen? Dicas q̄ non: sed solum quando pater dictum crimen commisit contra principem & eius Collaterales, qui pars principis reputatur. vt in d. l. quisquis. † Secus si quis molitus esset contra Rempubicam Romanorum, aut suæ Ciuitatis, ita dixit Angel. in d. l. quisquis. col. i. in fin. in versic. in tex. ibi proximorum, & allegat. text. in l. eorum. ff. ad leg. iul. maiesta. idem sentit Cyn. in d. l. quisquis. s. filij vero. col. i. versic. tertio oppono. & Sozin. consi. 275. in causa fratrum Andreae. col. ij. versic. confirmatur. allegat. tex. in l. i. ij. & iij. ff. ad leg. iul. maiest. in quibus legibus ponitur pœna quam incurrit committens tale delictum contra Rempubicam Romanorum: & tamen non irrogatur filijs aliqua pœna. † facit, quia tex. d. l. quisquis. continet nouam pœnam contra offendentem principem vel eos qui sunt ad latus illius, dicens, q̄ cum simus in odio
 - 2
 - 3
 - 4
- sis extensio fieri non debet † & ego vidi seruatum in Alma Ciuitate Venetiarum q̄ patre damnato de crimine læsæ maiestatis filij tantum nobilitatis gradu priuati fuere, & non inhabilitati ad successiones aliquorum præterquam paternam: quia patris bona omnia in fiscum delata fuere.

S V M M A R I V M.

- 1 Filius patre committente crimen læsæ maiest. cōtra Papā amittit beneficia ecclesiastica.
- 2 Filius patre committente dictum delictum contra Papam uel Cardinalem fit inhabilis ad beneficia Ecclesiastica obtinenda.
- 3 Idem est si pater damnetur de hæresi.

Q V A E S T I O X I.

N D E C I M O quæro: vidimus supra q. ix. proxima præcedente, q̄ filius patre committente crimen læsæ maiestatis contra principem siue eius Collaterales nō priuatur beneficijs ecclesiasticis, quæ obtinet. Quid dicendum erit, si pater crimen prædictum contra Papam vel eius Cardinales committat? Dicas tali casu filium beneficijs ecclesiasticis quæ obtinet priuari arg. c. i. de scismat. not. Ioan. de Imol. in l. si quis insultaret. in fin. prin. ff. solut. mati. Et hanc cōclusionem videtur sentire Io. de Turre Cremat. in c. si quis. vi. q. i. in vers. surgit. iterum quæstio. vbi dicit q̄ si pater committeret crimen læsæ maiestatis contra Papam credit q̄ hoc casu filius eius clericus priuaretur beneficijs, vt in c. foelicis. de poen. in vi. & ita etiam tenuit Henric. Boich in c. vergentis. col. fin. in fin. de hæret.

- 1 † vbi dixit, q̄ si pater committit crimen læsæ maiestatis contra Papam vel Cardinalem amittit filius beneficia quæ obtinet, & ad obtinenda inhabilis efficitur. Et pro ista conclusionem est text. expressus in d. c. foelicis. in s. quod si quis prædictorum. vbi expresse dicitur, q̄ filij nec non & nepotes eorum, qui crimen læsæ maiestatis Cardinalem hostiliter insequentes vel percutientes siue capientes committunt, beneficijs ecclesiasticis priuantur, etiam si pontificali dignitate præfulgeant. de quo Doct. late in præallegato. c. foelicis. † idem est in hæresi: nam si pater damnetur de hæresi eius filius si sit clericus non solum fit incapax ad obtinenda beneficia ecclesiastica, sed etiam iam obtentis priuatur: vt habetur per Henric. Boich. in d. c. vergētis. col. si. prope finē. allegat tex. in c. quicūq̄. s. hæretici. eod. tit. in vi.

S V M M A R I V M.

- 1 Filij cōmittētū crimen læsæ maiest. incurrunt infamiā nō ex suo sed ex patris delicto.
- 2 Filij prædicti an ab honoribus ecclesiasticis, & etiam ordinibus repellantur.
- 3 Filij eius qui commisit crimen læsæ maiestatis, si restituantur ad famam siue ad ordines per Papam, an in foro Imperiali ad honores admittantur?
- 4 Infamis restitutus ad famam per Papam etiam damnatus per secularem iudicem recipiendus est ab Imperatore.

- 5 Filij rei criminis læsæ maiestatis restitui ad famam per Imperatorem, an ad ordines Ecclesiasticos recipiantur?
- 6 Infamis ex proprio delicto ab Imperatore restitutus ad famam, ad ordines Ecclesiasticos promoueri non potest.
- 7 Pater damnatus de crimine læsæ maiestatis, ex cuius delicto filij effecti sunt infames, si restituatur ab Imperatore, an censeantur & ipsi restituti.
- 8 Principali sublato tollitur accessorium.

Q V A E S T I O XII.

- 1 VODECIMO quæro: certum est quod filij committentium crimen læsæ maiestatis in principem vel eius consiliarios efficiuntur infames: vt habetur in l. quisquis. in §. filij vero. C. ad leg. iul. maiest. & est speciale in crimine isto vt quis incurrat infamiam, non ex suo, sed ex alieno delicto: vt not. Archidiaconus. in c. si quis. vi. q. i. † an propter hoc repellatur isti filij ab honoribus ecclesiasticis, & etiam ordinibus? Et dicendum est quod sic. Infames enim omnes sunt qui, a legibus seculi infamantur. c. ij. vi. q. i. ita dixit Præpositus. in d. c. si quis. in vers. an tales repellantur. facit vulgata iuris regula in c. infamibus. de regu. iur. in. vi. vbi dicitur, quod infamibus portæ dignitatum non patent. l. infamia. C. de decurio. lib. x. l. iudices.
- 3 C. de dignitat. lib. xij. & habetur per Dyn. in d. c. infamibus. † Sed quid si Papa filium eius qui crimen læsæ maiestatis commisit restitueret ad famam, siue ad ordines habitaret: an talis etiam in foro imperiali ad honores esset admittendus? Et dicendum quod sic, per tex. in c. per venerabilem. qui fil. sine legitimi. & not. in c. cum te. de re iudic. ita voluit Præpositus. in d. c. si quis. vers. supra allegato, & idem voluit ibidem ante eum Ioan. de Turre Cremat. in vers. item insurgit hic alia quæstio, vtrum si Papa. idem tenuit Collectar.
- 4 in c. in quibusdā. vers. quid si Papa ext. de poen. † vbi dixit, quod si Papa alium quem damnatum per secularem restituat ad famam, quod talis recipiendus est ab Imperatore, qui minor est Papa. allegat Archidiaconus. in c. verum. vi. q. i. reprehendentem Gratianum dicentem, infamiam ex lege ortam, non nisi per Imperatorem tolli posse: quia immo & Papa illam tollere potest.
- 5 † Quid autem dicemus si Imperator prædictos filios restituat? Dicitur, quod ecclesia statim illos ad ordines recipiet, cum ipsi nunquam deliquerint: ita dixit Præpositus. in d. c. si quis. vers. quæro an tales. † Secus tamen esset in his qui ex proprio facto infames sunt. Tales enim etiam ab Imperatore restitui & ad ordines promoueri non possent, nisi Papa eos restitueret. c. il. li. vi. q. i. ita notanter dixit Ioan. de Turre Cremat. in d. c. si quis. in vers. item insurgit alia quæstio, Quid de alijs qui infames sunt. ead. causa & q.

Sed quid

- † Sed quid dicendum sit, quando Imperator patrem damnatum de crimine læsæ maiestatis restituit, an filij qui ex patris delicto infames facti sunt (vt in d. l. quisquis. s. filij vero. C. ad leg. iul. maiest.) censeantur et ipsi restituti, & ab infamia liberati, adeo q̄ ad ordines ecclesiasticos promoueri possint sine alia Papæ dispensatione? Dicas q̄ sic: ita voluit Io. de Turre Cremat. in d. c. si quis. vi. q. i. vers. item surgit quæstio vtrum si Imperator. nu. 8.
- † facit, quia sublato principali tollitur accessorium: filij enim ex facto patris non suo infames effecti sunt: patre igitur, & sic principali ad famam restituito ab Imperatore, & ipsi filij restituti censendi sunt.

S. V M M A R I V M.

1. Patre dånato de crim. læ. maiest. in cõtumaciã, quia noluit cõparere, an filij puniantur?
2. Regulariter ubi quis ex alterius delicto punitur, non tenetur quando contra principalem ob eius contumaciam fertur sententia.
3. Distinctio Auctoris in casu prædicto.

Q V A E S T I O X I I I.

- T**ERTIO DECIMO quæro: si pater imputatus de crimine læsæ maiestatis contra principem, vel illius Collateralem Citatus ad se defendendum a tali imputatione non compareat, & contra ipsum contumacem sit lata sententia bannitoria & confiscationis bonorum: iuxta terminos. l. quisquis. in princ. C. ad leg. iul. maiest. an tali casu puniantur eius filij, vt continetur in d. l. quisquis. s. filij vero? Videtur dicendum q̄ non: † quia vbi aliquis ex alterius delicto punitur, non tenetur quando contra principalem ob eius contumaciam fertur sententia. facit rex. in l. si ideo. ff. de iur. iur. l. præses. C. de pignor. & ibi glos. Dyn. in l. i. C. quando ex fact. tutor. & habetur per Bart. in l. cum filius. in princ. ff. de verb. obligat.
- † In isto articulo distinguerem: q̄ aut ex processu contra talem formato probatum est ipsum crimen læsæ maiestatis in principem siue eius Collateralem commisisse, & eo casu, quia sententia lata est contra conuictum, licet contumacem, dicerem filios affici pœnis de quibus in d. s. filij vero: quia vere constat de patris delicto: Aut crimen in processu non erat probatum, sed pater condemnatus fuit ex mera contumacia, & isto casu dicerem prædictam sententiam filijs non nocere, & sic locum esse superius dictis. Cogita tamen: Dubium enim facit quia dicitur in d. l. quisquis. q̄ eadem seueritate voluntas sceleris huiusmodi, qua effectum puniri debet.

Hierony. Gigas.

PP

- 7 Filia committentis crimen læsæ maiestatis an incidat in pœnas in quibus incidunt filij
- 2 Filius committētis crimen læsæ maiest. & filia eiusdē, quinq; modis inter se differunt.
- 3 Fœmine regulariter masculis timidiore sunt, secus in actibus venereis.
- 4 Animalia Masculina fœmineis audaciora sunt, Vrsa, & Pantera, fœmine maribus sunt audaciores.
- 5 Filia fœmine, an infames fiant sicuti masculi in casu L. quisquis. C. ad l. iul. maiest.
- 6 Extensio in materia pœnali, licet fiat de persona ad personam, quando hoc procedat
- 7 Masculinum licet alias in materia odiosa concipiat fœmininum, Secus est quando odium est irrationale.
- 8 Rebellis si quis factus sit cum suis, an fœmine ex ipso rebelle nate comprehendantur
- 9 Filij banntorum si prohibeantur a statuto stare in ciuitate, fœmine nō cōprehēduntur.
- 10 Dispositio L. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. quo ad filios continet odium irrationale.
- 11 Constitutiones in quibus unus pro alio punitur sunt contra ius naturæ, & diuinum.
- 12 Statutum q; imponit pœnam uni pro alio non est laudabile, sed ualde iniquum.
Statutum quo unus pro alio punitur, nunquam extendi debet.
- 13 Dispositio in filijs non habet locum in filiabus quando est diuersa ratio.
- 14 Filius natus ex patre partiali contra Regem præsummitur esse eiusdem uitij,
Filius gesta patris imitari præsummitur.
- 15 Filius præsummitur eiusdem intentionis cuius fuit pater.
- 16 Posterorum appellatione ueniunt etiam fœmine.
- 17 Iudex in iudicando, a communi opinione regulariter recedere non debet.
- 18 Iudex qui contra communem opinionem iudicat, censetur per imperitiam iudicare.
- 19 Iudex iudicans contra communem opinionem litem suam facere dicitur.

Q V A E S T I O X I I I I.

- V A R T O D E C I M O quæro: an pœna in famiæ & incapacitatis: de qua in d. l. quisquis. in s. filij vero. inducta cōtra filios eius, qui in principem vel eius Collaterales crimen læsæ maiestatis committunt, locum habeat etiam in filiabus: Et dicendum q; non, per tex. in d. l. quisquis. s. ad filias sane. C. ad leg. iul. maiest. vbi filia capiant falcidiam ex bonis matris, siue testata siue intestata decesserit, ex quo tex. in c. 10. tex. ibidem in s. filij vero. plures elliciuntur differentia inter filium & filiam eius qui commisit crimen læsæ maiestatis. † Prima erit, q; filius, a successione materna siue ex testamento siue ab intestato totaliter excluditur, d. s. filij vero. attamen filia falcidiam in bonis matris habere debet, vt in d. s. ad filias. Secunda differentia erit, q; filius excluditur a successione extraneo.

rum ex testamento, vt in d. s. filij vero. & tamen in filiabus hoc dispositum non reperitur, vt patet ex d. s. ad filias. Tertia erit differentia, nam filij perpetuo egentes & pauperes esse debent, vt in præallegato. s. filij vero. at filix mediocrem alimoniam potius quam Emolumentum & nomen hæredis habere debent, ut disponitur in d. s. ad filias. Quarta erit differentia, quia filios paterna infamia semper concomitatur. d. s. filij vero. in filiabus vero hoc non reperitur dispositum. Quinta erit differentia, quia filij paterni hoc est hæreditarij criminis exempla metiuntur, vt inquit text. in d. s. filij vero. filias autem pro infirmitate se xus minus ausuras esse confidimus: ideo circa eas mitior debet esse sententia, vt dicit text. in præallegato. s. ad filias sane. in fin. † ex quo not. Cyn. q. foeminae regulariter masculis timidiores sunt: secus tñ dicit esse in actibus veneris, allegat illud Iuuenalis.

Fortem animum præstant rebus quas turpiter agunt.

4 † Idem dicas esse in animalibus in quibus foeminae pariter Timidiores sunt, vt inquit Aristotel. lib. ix. de animal. Excipit tamen Vrsam & Pante
5 ram, quas dicit audatioribus maribus esse. † Sed quæro: an secunda & quarta differentia circa foeminas veritatem contineant, & sic an filix in casu. d. l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. reddantur infames sicuti filij, & pariter incapaces ad successiones extraneorum: Bart. in l. i. ff. de verbo. signific. tenuit. poenam infamix & incapacitatis bonorum, de quibus in d. s. filij vero. extendi non debere ad filias foeminas: dum ibi dicit, q. appellatione filiorum non veniunt filix, & sic q. masculinum non concipiat foemininum in terminis d. l. quisquis. s. filij vero. & rationem esse dicit, quia d. l. quisquis. continet odium irrationabile, & idem tenuere Bal. Angel. & Salicet. in l. quicumq. C. de. seru. fugit. quia & ipsi ea ratione mouentur, † q. licet alias
6 in materia poenali extensio fiat de persona ad personam, vt not. glos. & Doct. in l. si quis id quod. ff. de iurisdic. omnium iudicum. & not. Bal. per illum tex. in c. i. s. porro. in tit. quæ fuit prima causa benefi. amittend. in vrbibus feud. Hoc tamen procedit quando odium est rationale secus si sit irrationale, vt in d. l. quisquis. s. filij vero. nam irrationale est, q. filius pro patre puniatur quando ipse nõ deliquit. Isto enim casu de vna persona ad aliam non fit extensio: Ita dixit Dec. in terminis. d. l. quisquis. in consi. lxxiij. Et diligenter pro viribus. col. penul. versi. confirmatur hoc quia. in i. vol. † Quin
7 immo licet alias in materia odiosa masculinum concipiat foemininum, vt in d. l. si quis id quod. Tamen quando odium est irrationale secus est, vt in d. l. quisquis. s. filij vero. & hoc etiam tenuerunt Bal. Angel. & alij. in l. Galus in princ. ff. de liber. & posthu. Imol. in l. si ita scriptum. de legat. ij. Cyn. & alij in d. l. quicumq. C. de seru. fugit. Et q. propter odium irrationale q. continet d. l. quisquis. in s. filij vero. ibi masculinum non concipiat foemi-

- ninum, tenuit etiam Ias. in d. l. si quis id quod. col. ij. versi. item vbi tractatur de odio. & ibidem col. iij. versic. Sexto limita. & idem voluit Areti. in
 8 consi. 39. per totum t vbi notanter dixit, qd si aliquis sic factus rebellis ipse
 & sui, ea ratione quia ipse Tradidit Arcem siue Forilitium Hostibus, qd
 sub illo verbo, sui non venient foeminae ex ipso rebelle natae. ad idem fa-
 9 cit qd dixit Bal. in l. quicumq;. C. de seru. fugit. t vbi voluit, qd si ex forma
 statuti filij banitoru prohibeantur stare in ciuitate, sub dispositione dicti sta-
 tuti filiae foeminae non comprehenduntur. idem tenuit Curt. Iunior. in. con-
 fil. 176. praesupponitur in facto. col. iij. nu. 8. & Curti. Senior. consil. 30. in
 facto contingit dubitari. Et qd vbi agitur de odio irrationali (vt in d. l. quis
 quis.) masculinum foemininum non concipiat, tenuit etiam Dominus Ca-
 rolus Ruinus praceptor meus in consil. 103. visis legitimacionibus col. 8.
 10 nu. 14. in iij. volum. t Pro conclusione praedicta, qd dispositio. d. l. quis-
 quis. in d. s. filij vero. contineat odium irrationale, facit qd legitur Ezechiel.
 c. 17. & in c. ludæi. i. q. iij. vbi scriptum est, qd filius iniquitatem patris non
 portabit. ad idem facit qd voluit Bald. & ibidem Salyc. in rubr. C. res inter
 11 ali. acta. t vbi dixit, qd constituciones in quibus vnus pro alio punitur sunt
 contra ius naturae & diuinum. Et dixit idem Bal. in l. dotis. C. de iure dor.
 qd statutum quod filijs pro patribus poenam imponit, est valde durum &
 12 Rigorosum. t & dixit Angel. in l. Sancimus. C. res inter alios acta. quod
 statutum quod imponit poenam vni pro alio non est laudabile, sed valde
 iniquum. ad idem facit qd voluit Bal. in l. captiu. C. de epis. & cleric. vbi di-
 xit, qd statutum quo vnus pro alio punitur, tanquam odiosum nunquam
 extendi debet, maxime quando poena corporalis vel infamiae imponitur.
 Confirmatur praedicta conclusio, qd d. l. quisquis. in s. filij vero. contineat
 odium irrationale ex eo, qd filius ex patris delicto punitatur: quia id est con-
 tra iuris communis dispositionem, quo cautum est, qd poena suos tenere
 debeat Authores. l. sancimus. ff. de poen. & in rubr. C. ne fil. pro patre. &
 rursus est contra ius diuinum, in quo scriptum est, anima quae peccauerit
 ipsa morietur. c. si habes. 24. q. iij. est etiam contra ius canonum, quo caue-
 tur, vt nullus odio alterius praegravetur. c. non debet. de regu. iur. in vi. Et
 qd masculinum non concipiat foemininum in d. s. filij vero: propter odium
 irrationale, de quo ibi, tenuit etiam Dec. in l. foemine. nu. 109. ff. de reg. iur.
 comprobatur & alia ratione: qd in d. l. filij vero. appellatione filiorum non
 13 veniant filiae t quia vbiq; est diuersa ratio in filiabus quam in filijs di-
 spositum in vno non habet locum in alio, vt notanter dixit Bald. in l. ser-
 uus. C. commu. de success. in d. auten. s. filij vero. dicitur, qd ideo ibi dispo-
 nitur contra filios, quia paterni hoc est haereditarij criminis exempla in eis
 metiuntur, qd ibi dicit Salyc. in ij. not. qd filius censetur haeres eiusdem pro

ditionis, et de simili prodicione contra eum est præsumptio, per verba textus ibi, in quibus &c. † Adde tu, q̄ filius natus ex patre partiali contra regem, præsummitur & ipse esse eiusdem vitij, vt notanter dixit Angel. in l. si fugitiui, C. de seru. fugit. & filius gesta parentis imitari præsummitur. Specul. in probæm. Specul. † ad idem facit q̄ voluit Bal. in liberti libertæq̄, C. de oper. libert. vbi dixit, q̄ filius præsummitur eiusdem intentionis cuius pater fuit, faciunt plura quæ ad hoc congerit Thom. Gram. in consi. 13. in causa miloniana. col. ij. & idem in consi. 21. in causa mag. lo. Bap. col. i. nu. 45. In §. vero ad filias sane in ead. l. quisquis. C. ad leg. iul. maieſt. dicitur, q̄ circa eas mitior debet esse sententia, quas pro infirmitate sex minus auras confidendum est: & sic patet, q̄ diuersa est ratio in filiabus quam in filijs, merito de masculo ad foeminam ibi nõ fiet extensio. Et ista est commu. opinio contra quam insurgit Claudius. de Seyſello in d. l. si quis. id quo d. ff. de iurisd. omnium iudic. vbi voluit, q̄ pœna incapacitatis & infamiæ statuta contra filios committentis crimen læsæ maiestatis (de qua in d. §. filij vero.) locum habeat etiam in filiabus: asserens ita consuluille in quadam causa quæ tunc indecisa pendebat, & multa circa hoc pro, & contra, adducit, & tandem residet in d. contraria opinione. Et licet omnia adducta per Claudium contra distam commun. opin. transcribere non intendam, non propterea omittam respondere aliquibus per eum adductis, quæ magis fringere videntur pro eius opinione.

Et primo non obstat, q̄ idem Claudius dixit, q̄ tex. d. l. quisquis. in §. filij vero. declaratur per tex. in l. si. C. de bon. damnat. in fin. vbi dicit tex. q̄ committens crimen læsæ maiestatis iustam pœnam ad suos etiam posteros transmittit, † & posteriorum appellatione veniunt etiam filiæ. vt per glos. in l. sordidorum. C. de excusat. muner. lib. x. & facit text. in c. vbi cūq̄. de pœn. in vi. Nam dico, q̄ d. l. fina. in fin. C. de bon. damnat. non declarat d. l. quisquis. immo ab illa declaratur, vt colligitur ex glos. in verb. transmittit in d. l. fin. quæ declarando illa verba ad suos posteros transmittit, refert se ad text. in d. l. quisquis. ad quod facit etiam text. in au. ct. bona damnat. C. eod. titu. de bon. damnat. quæ au. ct. immediate sequitur post d. l. fin. & d. au. ct. in fin. dicit, in maiestatis vero crimine cõdemnatis veteres leges seruari iubemus. & ibi glos. in verb. iubemus. dicit, vt supra ad leg. iul. maieſt. Ex quo clare patet. d. l. fin. in fin. non declarare text. in d. l. quisquis. sed ab illo declarari. Nec etiam obstat communi opinioni text. in d. l. si quis id quod. ff. de iurisd. omni. iudic. in quo Claudius facit magnum fundamentum pro sua opinione: quia licet ibi verbum, si quis, declaratur per illum tex. comprehendere tam foeminam quam masculum contrauenientem, id merito procedit, quia pœna suos Authores tenet, q̄ etiam erit in crimine

læsæ maiestatis. Nam nemo dubitat, quod in d.l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. illud verbum, quisquis. non comprehendat etiam foeminam committentem crimen læsæ maiestatis: sed in d. s. filij vero, disponitur, q̄ filij non ex suo sed ex patris delicto puniantur, ergo non est bona illatio q̄ idem sit in filiabus in quibus est induc̄ta alia dispositio diuersa, vt habetur in eadē. l. quisquis. in. s. ad filias sane. Secundo respondetur, q̄ tex. in d. l. si quis id quod. continet odium rationale: quia punit pariter & masculum & foeminam delinquētem: sed tex. in d. l. quisquis. s. filij vero. punit filiū, nō ex suo sed ex paterno delicto, quod est irrationale, vt supra dictum fuit. cum igitur tex. in d. l. si quis id quod. contineat casum longe diuersum, ex eo ad casum nostrum, nō erit bona illatio. l. Papinianus exuli. de minor. ff. Et dum subdit Claudius loco præallegato, q̄ eius opinio tenenda est in iudicando & consulendo, & q̄ temerariū esset aliter iudicare, cōstat ex præmissis secus fieri debere: maxime quia (vt dixi,) Prima opinio communis est,

17 † & a communi opinione regulariter in iudicādo recedere non debemus, vt not. Doct. in c. i. vbi Abb. col. iij. vers. & vt habeas. de constitut. et Bal. in l. i. in fin. ff. de vulgari & pupillar. substit. & in c. i. in fin. de nat. success. feud. Alex. in consi. 25. nu. 2. in vi. vol. Soci. nepos. conf. 189. nu. 74. in ij.

18 vol. † Quinimmo iudex, qui contra communem opinionem iudicat, censetur per imperitiam iudicasse, vt dixit Alex. in l. cum prolati. & ibi Angel. ff. de re iudic. Ias. in l. fin. col. penul. ff. qui satisdar. cogant. & dixit Bar.

19 in l. ij. C. de poen. iudic. qui mal. iudic. † q̄ iudicans contra communem dicitur facere litem suam. Cæterum si cupis uidere quibus casibus masculinum concipiat foemininum, vide per Archid. in c. si quis suadente. xvij. q. iij. & ibidem per Egid. Bellemer. latissime, Et per doct. in d. l. si quis id quod. ff. de iurisd. omni. iudic. & per doct. in l. quicumq̄. C. de seru. fugiti. & per Decium. in d. l. foeminæ. ff. de regul. iur.

S V M M A R I V M.

- 1 Filia damnati de crimine læsæ maiestatis an dotari debeat a fisco, in quem bona patris deuenerunt.
- 2 Ferdinandus Rex Neapolis Principis Rosani filias, qui contra eum crimen læsæ maiestatis commiserat, honorifice dotauit.
- 3 Filij imitatores patris esse censentur.
- 4 Foemine minus aures iudicantur.
- 5 Foemine timidiores uiris sunt, præterquam in actibus ueneris.
- 6 Ratio cur mulieres sint audatiores uiris in actibus ueneris.
- 7 Filia qñ simul cū patre machinata est contra principem uel eius statum, æque punitur.
- 8 Mulieres de Bocacij Brixienfes damnate fuere pro crimine læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O X V.

VINTODECIMO quæro: an filia damnati de crimine læsæ maiestatis dotari debeat a fisco in quæ patris damnati bona detenerunt? In hac quæstione Bal. in l. si patri. col. iij. C. de dot. promissio. tenet q. sic. quem refert & sequitur Math. de Afflict. in c. i. in §. præterea si vasallus. in versic. glos. iij. nu. 80. in tit. quæ fuit prima causa benefic.

amittend. & idem Math. in tit. quæ sint regal. in §. & bona committētium.

col. i. circa princ. † ubi tenendo hanc opinionē refert, q. tempore suo Ferdinandus Rex Neapolis hoc seruauit: Nam cum fuisset damnatus Princeps Rosani, qui notorie maiestatis crimen commiserat contra ipsum regem, illius bonis omnibus fisco delatis, idem rex eiusdem dānati filias honorifice nuptui tradidit, easdem ex paternis bonis fisco additis dotando. Et sic ex hoc confirmatur conclusio de qua supra q. proxima præcedenti, Quod si

liæ rei criminis læsæ maiestatis non puniuntur eisdem poenis quibus masculi ex huiusmodi patris delicto. † Et diuersitatis ratio, est quia filij immitatores patris esse censentur, & eius delicti hæredes. d. §. filij vero. l. quisquis.

C. ad leg. iul. maiest. † fœminæ vero minus auctore iudicantur, cum maribus timidiores sint, vt not. Doct. in d. l. quisquis. in §. ad fœminas sane. vbi

Cyn. in vi. not. † dicit, fœminas timidiores viris esse, præter quā in actibus veneris, in quibus viris audaciores sunt. facit illud Ouidij lib. 4. Metham.

Callida per tenebras uersato Cardine Tysbe.

Egreditur, fallitq; suos, adopertaq; uultum

Peruenit ad tumultum, dictaq; sub arbore sedit.

Audacem faciebat amor.

† Rationem autem, cur mulieres audaciores sint viris in actibus veneris esse puto, quia (vt inquit Aristotel. lib. iij. de animal.) fœminæ habēt partes inferiores validiores quam viri: viri vero partes superiores validiores

quam fœminæ: Ideo mulieres ad luxuriam proniores sunt, Et quia tempore

Æstiuo mulieres magis stimulantur ad venerem, quam tempore hiemali, puto eas audaciores in actibus veneris esse Æstate quam hieme: secus

in masculis, qui tempore hiemali magis quam mulieres venerem appetūt,

teste Aristotel. lib. v. de animal. † Limita tamen supradictam conclusio-

nem non procedere, quando filia simul cum patre machinata fuisset contra principem, vel eius statum. per tex. in d. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest.

Nam sub illo verbo, quisquis, comprehenditur tam masculus quam fœmina

committens crimen læsæ maiestatis, vt not. ibi Doct. & habetur expres-

sum. in l. si quis id quod. ff. de iurisd. omni. iudic. multoties enim repertum

est foeminas etiam in praedictum crimen incidisse, † Et ego vidi condemnationem latam vsq; de anno domini millesimo quadringentesimo duodecimo die trigesimo Iulij. per quendam. D. Petrum de Ballano tunc potestatem Brixiae, pro magnifico. D. Pandulfo de Malatestis, tunc Brixiae et Bergomi Domino, contra quasdam mulieres de Boccacis pro crimine laesae maiestatis quae insimul cum eorum viris rebellarant ab eodem Domino Pandulfo, & adheferat Domino Fazino Cani Scaligero, qui tunc Veronae Dominatum tenebat. fuere etenim dictae mulieres ad poenam capitis, & bonorum confiscationem condemnatae.

S V M M A R I V M.

- 1 Hermafroditus patre comitente crim. laesae maiest. an puniatur sicut ceteri filij eiusde?
 - 2 Hermafroditus incallescens magis in sexum foemineum, quam uirilem, non succedit in feudo, a quo foemine excluduntur.
 - 3 Hermafroditus cum baptizatur, quando sibi imponatur nomen maris uel foemine?
 - 4 Hermafroditus an possit esse testis.
 - 5 Foemine in testamentis an possint esse testes?
 - 6 Primus Hermafroditus fuit Veneris, & Mercurij filius.
 - 7 Androgine sunt Populi in Affrica utriusq; sexus.
 - 8 Hermafroditus pariter incallescens in utroq; sexu quomodo sit iudicandus?
 - 9 Hermafroditus incallescens pariter in utroque sexu ad ordines clericales promoueri non potest.
 - 10 Reprobatur opinio Praepositi circa hermafroditum.
 - 11 Vna & eadem res non debet diuerso iure censer.
 - 12 Incertitudo actum uitiat.
 - 13 Hermafroditus pariter in utroq; sexu incallescens, an ad successionem feudi admittatur?
 - 14 Imperfectus non est omnino qui perfecto similis est.
 - 15 Hermafroditus quod incallescat magis in uno quam in alio sexu, quomodo cognoscatur.
 - 16 Hermafroditus qui utriusque membri officio fungi potest, cogi potest alterum eligere quo uti uelit.
- Aequus Turchus in Ciuitate Venetiarum uisus est habens utrunque sexum.
- 17 Hermafroditus tenetur singulo anno confiteri peccata sua.
 - 18 Hermafroditus incidit in poenam. l. si quis in tantam. C. unde ui.
 - 19 Statutum quod mulier contrahere non possit sine consensu consanguineorum an comprehendat hermafroditum?
 - 20 Matrimonium contractum cum Hermafroditus an teneat?
 - 21 In Ciuitate Venetiarum Hermafroditus quidam qui reputabatur puella nupsit, & matrimonium fuit dissolutum.

Q V A E S T I O X V I .

EXTODECIMO quæro: vidimus supra quæstione xiiij. & q. xv. proxime præcedentibus, qualiter ex patris delicto in crimine læsæ maiestatis filius puniatur: & q̄ cū filiabus mitius agitur: & q̄ text. in l. quisquis. in princ. C. ad leg. iul. maieft. comprehendit, tam foemina quam masculum dictum crimen perpetrantem: † Quid dicendum

erit de Hermafrodito, an iudicandus sit secundum dispositionem. tex. d. l. quisquis. in §. filij vero. aut secundum dispositionem d. l. in §. ad foeminas sane. & sic an vti filius vel vti filia illius qui crimen læsæ maiestatis commisit iudicandus sit? Pro intelligentia huius quæstionis distinguendum puto: q̄ aut Hermafroditus incalcescit magis in sexum virilem, aut magis in sexum foemineum. Primo casu vt masculus iudicabitur. l. sed & quæstum. & ibi doct. maxime Alex. ff. de liber. & posthu. Et eo casu vti filius masculus iudicabitur incurisse poenas, de quibus in d. §. filij vero patre committente crimen læsæ maiestatis. Secundo vero casu, quando magis incalcescit in foemineum sexum, & tunc vt foemina censendus est. l. cum quæritur. ff. de stat. hom. & sic comprehendetur sub dispositione. d. §. ad filias sane. † facit ad hoc, quia quando Hermafroditus incalcescit magis in sexum foemineum quam virilem, (quo casu iudicatur vt foemina,) non succedet in feudo, a quo regulariter foeminae excluduntur. vt voluit glos. in l. de quibus. in verb. quibus. ff. de legibus. per text. in d. l. cum quæritur. secus si magis in virilem sexum incalcescat, vt voluit Bal. in c. i. de alien. feud. pater. & idem in c. si clientulus. col. iij. de alien. feud. doct. in l. i. C. quæ sit long. consuet. & Bald. in l. fin. C. de suis. & legit. † facit quia cum baptizatur Hermafroditus, si eius sexus magis in virilem præualeat, ei nomē masculi imponitur: si secus foeminae nomen ei imponendum est, vt per Bal. in l. quoties. C. de suis. & legit. & Ang. in l. de quibus. ff. de legibus. † Sed an Hermafroditus poterit esse testis: Dicas hoc dependere a qualitate eius sexus, vt dicit text. in c. testes. §. Hermafroditus. iij. q. iij. & l. repetūdarum. ff. de testibus. Nam si quæramus, an possit esse testis in testamento: videndum erit an magis in eo sexus masculinus quam foemineus præualeat.

Nam si præualeat sexus foemineus non poterit esse testis in testamento: † quia foeminae in testamentis testes esse non possunt. §. testes. in st. de testamen. & ita dixit glos. in d. §. Hermafroditus. & ibi doct. maxime Ioan. de Turre Cremat. idem voluit Specul. in titul. de instrum. editio. §. xij. versic. quid si vnus ex testibus. In iudicijs vero admitteretur, vt dicit præallegat. glos. Si vero magis in sexum virilem incalcesceret, tunc etiam in testa-

Hierony. Gigas,

QQ

- mento testis esse poterit, vt dicunt doct. ibi q̄ ex illo tex. probatur, dum ibi dicitur, Hermafroditus an ad testimonium admittatur, qualitas sexus in calefcentis ostendit, & ibidem Ioan. de Turre Cremat. idem tenuit Hostien. in summa, in tit. de testibus. in versi. quis possit esse testis, versi. quid de Hermafrodito. Vide Nellum, in tra ct. suo. de testi. nume. 4. & Steph. Aufer. in simili tra ct. suo. nu. 49. & Jacob. Butri. similiter in tra ct. de testib. nu. 7. & Ioannem Corasium Doctorem Tholosanum in l. cum quæritur.
- 6 ff. de stat. homin. † vbi dixit q̄ primus Hermafroditus fuit Veneris & Mercurij filius, dictus ab Hermes quo nomine Mercurius a Græcis nuncupabatur, & Aphrodite, quod est Venus, et appellatur etiam Androginos
- 7 qui vir est, & foemina, & vt testatur Plinius lib. viij. cap. 3. † Androginae sunt Populi in Aphrica vtriusq̄ sexus, inter se mutuis vicibus coeutes, qui bus dextera Mama virilis est, leua muliebris.
- 8 † Quid autem dicendum erit si in Hermafrodito sit Parilitas sexus, adeo vt non magis in vno quam in alio sexu incalescat, Hug. quem referunt doct. in d. s. Hermafroditus. dicit se credere q̄ tunc de eo sit iudicandum sicuti de foemina, & ideo testificari non poterit, in casibus in quibus foemine in testes non admittuntur, † & minus tali casu ad ordines clericales promoueri posset, vt voluit Ioan. de Turre Cremat. qui refert etiam Guiliel. ita tenuisse, & Præposit. in d. s. Hermafroditus, rationem adducens, quia vbi in Hermafrodito paritas sexus reperitur, ordinari non debet, quia Tutior via tenenda est c. Iuuenis. de sponsal. sed circa testimoniũ ferrendum dicit esse dubitabile, quia edictum de testibus est prohibitorium certarum personarum, & qui non reperitur prohibitus testificari posse videtur l. i. & l. ij. in princ. ff. de testibus. subdens q̄ Hermafroditus solum reperitur prohibitus, quando magis in foemineum sexum incalescit, vbi foemine a testimonio arcentur, ergo in casu dubio testificari non erit prohibitus, † & in ista opinione residet idem Præposit. quæ salua tanti viri reuerentia mihi non placet. Nam in Hermafrodito iure statutum est q̄ ad hoc vt sciamus an testis esse possit nec ne, qualitas sexus incalescentis inspectanda est, vt dicit expresse tex. in d. c. si testes. in præallegato. s. Hermafroditus, ergo eo non apparente testificari non poterit, secundo reprobatu dicta doctrina Præpositi ex alio, quia ipse in d. s. Hermafroditus concedit, q̄ non apparente in quo sexu magis præualeat ordinari non poterit, quod nulla alia ratione esse potest, nisi quia potius foemina quam mas iudicetur, cum foeminae ordinari non possint, ut supra dictum tuit, Ergo pariter in testimonio ferrendo, vbi in teste requiritur qualitas masculina,
- 10 bitus, † & in ista opinione residet idem Præposit. quæ salua tanti viri reuerentia mihi non placet. Nam in Hermafrodito iure statutum est q̄ ad hoc vt sciamus an testis esse possit nec ne, qualitas sexus incalescentis inspectanda est, vt dicit expresse tex. in d. c. si testes. in præallegato. s. Hermafroditus, ergo eo non apparente testificari non poterit, secundo reprobatu dicta doctrina Præpositi ex alio, quia ipse in d. s. Hermafroditus concedit, q̄ non apparente in quo sexu magis præualeat ordinari non poterit, quod nulla alia ratione esse potest, nisi quia potius foemina quam mas iudicetur, cum foeminae ordinari non possint, ut supra dictum tuit, Ergo pariter in testimonio ferrendo, vbi in teste requiritur qualitas masculina,
- 11 admitti non debet, † quia vna & eadem res non debet diuerso iure censerī. l. eum qui edes. ff. de vsucap. facit quia vbi actus est in incerto non est

satis factum legi requirenti certam qualitatem, puta masculinitatis, vt in l.
 12 repetundarum. ff. de testi. & in d. c. si testes. §. Hermafroditus. iij. q. iij. † vi-
 demus enim quod incertitudo actum vitiat. l. duo sunt Titij. ff. de testam.
 tutel. præterea si teneremus opinionem Præpositi, esset destruere dictum
 Hug. quem refert et sequitur idem Præposi. in d. §. Hermafroditus. qui vo-
 luit, q̄ in paritate sexus Hermafroditus iudicetur vt foemina. Nec obstat
 fundamentum Præpositi dum dicit, q̄ editum de testibus est prohibitio
 rium certarum personarum. l. i. & l. iij. ff. de testibus, & qui non reperitur
 prohibitus testificari potest: quia respondeo, q̄ in casu nostro decisum est
 in iure, qualitatem sexus magis incalcescentis in Hermafrodito spectandam,
 vt sciamus an in negotio de quo agitur testis esse possit, vt in d. l. repetun-
 13 darum & in d. §. Hermafroditus. † Quid autem dicendum erit quo ad
 feudi successiōem, an Hermafroditus æqualiter in vtroq̄ sexu incalcescēs
 ad illam admittatur? Angel. in l. de quibus. ff. de legibus mouet hanc quæ-
 stionem in ij. col. versi. sequitur in glos. idem erit. Et ibi decidit, q̄ si talis pe-
 teret se ad feudum admitti tanquam masculus, & exciperetur contra eum
 q̄ esset foemina, tunc cum probationes essent æquales succumberet agēs.
 arg. text. in l. si vero. §. qui pro rei qualitate. ff. qui sat. dar. cogant. Bal. vero
 in l. quoties. col. ij. versi. Sed contrarium dicebatur. C. de suis. & legitim. di-
 cit se consuluisse, q̄ si visis pudendis quæ sunt vilissima pars corporis no-
 stri non appareret maior incalcescentia in vno sexu quam in alio, si tamen
 ex alijs operibus virtutis q̄ agilitate corporis in eo virilitas præpondera-
 14 ret, q̄ tali casu in feudo succederet: † quia nō est omnino imperfectus qui
 similis est perfecto: quia imperfectio tali casu est occulta, quia tegitur: per-
 fectio autem est euidentis & manifesta, & ideo dicit hanc eligendam.
 15 † Sed quæro: quomodo cognosci possit, q̄ Hermafroditus magis in
 vno quam in alio sexu incalcescat? Præposit. in c. testes. §. Hermafroditus.
 iij. q. iij. refert Hug. dicere, q̄ hoc cognoscitur per aspectum corporis vel
 conuersationem, vel si barbam habet, & semper velit virilia pertractare
 & exercere, non autem foeminea, ac semper cum viris vult esse & conuer-
 sari, non autem cum foeminis. dicit enim ex hoc significari q̄ in virilem se-
 xum magis incalcescat, si vero barba careat, & semper velit esse cum foe-
 minis, & opera foeminea exercere: & eo casu iudicari posset foemineum se-
 xum in eo præualere. Idem dixit ibidem Ioan. de Turre Cremat. & ibidē
 dicit Præposit. q̄ ad huiusmodi præpositum multum facit inspectio geni-
 talium. Dicas tamen, q̄ si ex inspectione genitalium non appareret q̄ ma-
 gis in vno quam in alio sexu præualeret, sed ex corporis agilitate & alijs
 virtutibus virilibus, & operibus virilitas cōstaret, vt masculus iudicaretur.
 vt dixit Bal. in præallegat. l. quoties. col. penul. versi. sed contrarium dice-

- 16 batur. C. de suis & legiti. hæredi. † Quid si Hermafroditus vtriusq; mē-
bri offic. fungi possit, q̄ vtriq; quādoq; accidisse inuentū est? Et Hostiens.
in summa in tit. de teste. in versi. quis possit esse testis. versi. quid de Herma-
frodito. Testatur, q̄ in sua villa Serusiæ Hermafroditus inuentus est, qui
& foeminei & virilis sexus officio vtebatur. Dixit Hostiens. ibidem, q̄ co-
gi potest eligere quo vti velit, & iureiurando astringetur de cætero ad al-
tero non vtendum: cum duplici officio, & maxime tam diuerso, fungi nō
debeat. arg. xvi. q. i. c. presbyteros. & arg. rex. in c. diuersis. de cleric. coniu-
gat. & l. si plures. ff. de pact. quod suo tēpore fecisse dicit Episcopum Tau-
rinensem eius Diocesanum. Et ego vidi in Ciuitate Venetiarum hoc an-
no. 1551. de mense Ianuarij equum Vnum Turchum habentem vtrūq;
sexum, & carentem testiculis: sed sexus foemineus in eo erat admodum
paruus ac inutilis, emittebat enim Vrinam ex membro quod etiam erat
17 satis paruulum, non ex signo foemineo. † Cæterum Hermafroditus te-
netur singulo anno confiteri peccata sua, vt masculus & foemina: Ita dixit
Anto. de Butr. in c. omnis vtriusq; sexus. de poenit. & remissio. & ibidem
18 Iac. Zochus, Ferrariēsis. † Item Hermafroditus incidit in poenam. l. si quis
in tantam. C. vnde vi, secundum Bar. & Bal. in d. l. si quis in tantam. col. ij.
19 † Quid dicendum stante statuto, q̄ mulier contrahere non possit sine cō-
sensu consanguineorum, an in eo comprehendetur Hermafroditus? Bal. in
l. omnes populi. col. ix. versic. quid si statutum dicat. ff. de iust. & iur. dixit,
q̄ non: quia Hermafroditus est homo mixtus, non autem proprie mu-
lier. idem tenuit Petr. de Anch. in repet. c. canonum statuta. in versi. venio
ad quartum membrum. de constitut. de quo vide solennem Doctorem
Præceptorem meum D. Guliel. Pōtanum Perusinum in l. stipulationum;
20 col. viij. circa. fin. versi. quod firmat Bal. ff. de verbor. obligat. † Ex præ-
dictis deciditur quæstio: vtrum matrimonium contractum cum aliqua tā-
quam muliere, quæ tamen vtrūq; sexum habebat, tenuerit: Nam si se-
xus masculinus præualet, vtrūq; matrimonium erit inualidum, si vero in ea
21 foemininus sexus validior esset, vtrūq; matrimonium tenebit. † Et casus ac-
cidit iam multis annis in has alma Ciuitate Venetiarum, q̄ quedam no-
bilis puella, (ita enim reputabatur) nupsit cuidam nobili, a quo transdu-
cta, & a viro vt secum tanquam cum eius vxore matrimonium consuma-
ret requisita, inuenta est magis in virilem quam in foemineum sexum in-
calescere, quo circa re in iudicium corā Reuerendiss. Patriarcha loci ordi-
nario deducta matrimonium inter eos contractum inualidum existere
pronuntiatū extitit, de quo perbelle alludens Christophorus Pierius Gie-
gas Patruus meus egregius poeta sic scripsit.

Sanguine Patritio Puer est, & nata Puella.

Credita femella est: mas fuit ille simul.
 In dubio est sexu, maris at plus parte calescit.
 Pro Pudor. Vt mulier nupsit Adulter erat.

S V M M A R I V M.

- 1 Mater committens in principem sicut pater, incidit in crimen læsæ maiestatis.
- 2 Lex exorbitans aliquando loquens in matre ad patrē extenditur ex idéitate rationis.
- 3 Filij matre committente crimen læsæ maiestatis in principem, an incidant in poenam. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest.
- 4 Filius non dicitur una persona cum matre, sicuti cum patre.
- 5 Mater committens crimen læsæ maiestatis punitur eisdem poenis quibus pater tale delictum committens.
- 6 Secus quo ad filios.
- 7 Quando aliquis punitur a iure, uel ab homine usque ad certam generationem descendentes ex linea masculina tantum comprehenduntur.
- 8 Priuilegia concessa masculis & eorum posteris ad fœminas non extenduntur.
- 9 Posterius plus in delicto patris quam matris puniuntur.
- 10 Statuta loquentia in patre non extenduntur ad matrem.
- 11 Maritus non punitur uxore committente crimen læsæ maiestatis.
- 12 Filij a semine uiri procedunt non matris.
- 13 Filius patri non matri assimilatur.
- 14 Filius generationem a patre non a matre consequitur.
- 15 Masculus potest generare in alio, fœmina uero est quæ generat ab alio.
- 16 In generatione an requiratur concursus paterni & materni seminis?
- 17 Filius cum patre una & eadem caro reputatur.
- 18 Crimen læsæ maiestatis, & crimen hæresis equiparantur.
- 19 Argumentum de crimine læsæ maiestatis, ad crimen hæresis ualidum est. Non, e contra.
- 20 Maiestatem diuinam offendere plus est quam offendere terrenam.
- 21 Aequiparatio criminis læsæ maiestatis, & hæresis, quo casu procedat.

Q V A E S T I O XVII.

DE C I M O S E P T I M O. quæro: vidimus hucusq; quomodo ex delicto læsæ maiestatis per patrem commisso filij puniantur iuxta terminos. l. quisquis. C. ad. l. iul. maiest. verum quia etiam mater committens dictum crimen incidit in poenam illius legis (quam non est dubium a dicta lege cõprehendi, ut dixit Angel. in tract. malef. in verb. & hai tradito la tua patria. in versi. & aduertendum est. vbi refert, qd licet iniustatum videatur, qd mulier huiusmodi crimen committat, tamen qd ip-

- se semel de facto vidit Bononiæ. Idem tenuit Angel. in s. interdum. in stit.
- 1 de hæred. quæ ab intest. deferunt. † vbi dixit, q̄ glos. in d. l. quisquis. in s. ad filias sane. in verb. non aufuras. quæ dicit, q̄ mater incidit in crimen læsæ maiestatis si in principem committat, vt est dictum de patre in eadem.
 - 2 l. quisquis. in princ. est communiter approbata, † nec hoc est mirādū: quia aliquando lex exhorbitans loquens in matre ex identitate rationis ad patrem extenditur, vt not. per glos. in l. fœminæ. C. de secund. nupt.) † An autem commisso crimine læsæ maiestatis in principem per matrē filij puniantur, sicuti puniuntur quando pater huiusmodi crimen commisit: In
 - 4 ista quæstione Alberic. in d. l. quisquis. col. penul. dixit, q̄ non: † quia filius non dicitur vna persona cum matre sicuti cum patre. Et quia ille text. hoc non dicit: ergo extendi non debet. l. interpretatione. ff. de poen. hoc idem tenuit Odofre. ibi in vers. sed quæro quid erit si mater. vbi dixit, q̄ Azo. contrarium tenuit, quamuis pro sua opinione non alleget aliquam legem. & q̄ d. l. quisquis. loquitur tātum de patre, et nil de matre dicit: vnde cum sit pœnalis & odiosa, vt colligitur arg. ff. de liber. et posthu. l. cum quidam
 - 5 † Oldrad. vero in hac quæstione vt refert. Alberic. in d. l. quisquis. distinguebat, q̄ aut loquimur de pœnis quibus puniuntur committentes dictum crimen quæ ipsius committentis personam concernunt: Et eo casu idem sit in matre tale delictum committente quod est in patre, videlicet q̄ capite puniatur & eius bona fisco applicentur: et isto modo procedat glos. in d. l. quisquis. supra allegata. † Quo vero ad pœnas quæ alios tangunt, vt puta q̄ filij bonis maternis sicuti paternis, quando pater delinquit puniatur, vel quantum ad id quod sint incapaces successionum aliorum: quod hoc casu d. l. quisquis locum non habeat. Et ita etiam tenuit Hostiens. in c. vergentis. de hæret. & rationem adducit, † nam quoties ab homine vel a iure puniuntur aliqui vsq; ad certam generationem, solum illi qui descendunt ex linea masculina puniuntur: non autem ex linea fœminina, nisi aliud a lege vel ab homine exprimatur. c. vbi cunque de poen. in vi.
 - 3 † sicuti & priuilegia concessa masculis eorumq; posteris, non ad fœminas, sed solum ad masculos extenduntur. l. i. s. i. ff. de iur. immu. ergo pœne ad eas multo magis non sunt trahendæ: vt not. in c. statutum. de hæret. in vi.
 - 9 & in ista Decisione residet Alberic. in d. l. quisquis. col. i. † facit pro ista opinione, quia posteri plus in delicto patris quam matris puniuntur: & est ratio, quia maior est dignitas in sexu virili. l. i. ff. de senator. & not. Ioan. Monach. in c. statutum in princ. de hæret. in vi.
- Contrariam vero partem, q̄ immo & filij matre committente crimen læsæ maiestatis puniatur, eisdem pœnis sicuti quando pater dictum erime admisit, tenuit glos. in d. l. quisquis. in s. ad fœminas sane. in verb. minus

aſuras, quam gloſ. ſequitur Petr. ut refert ibi Cyn. col. i. circa medium. In
 verſic. circa legē iſtam. vbi dicit, q̄ ratio qua Petrus mouetur illa eſt, quia
 eadem ratio eſt in matre quæ in patre; & vbi eadem eſt ratio, ibidem idem
 ius eſſe debet. l. a titio. ff. de verb. obligat. Et in iſta opinione videtur etiam
 Cyn. reſidere. pro qua eſt gloſ. in c. ſtatutum. el ij. de hæret. in vi. in verb.
 Innane, quæ tamen ad hoc nil allegat, ſed tantummodo refert gloſ. in d. l.
 quiſquis. Salyc. tamen in d. l. quiſquis. in ſ. filij vero. col. i. verſi. adhuc quæ
 ro, relata opinione Petri & Cyni dicit eorum opinionem ſibi non videri
 10 tutam, cum materia ſit pœnalis & odioſa. † Ideo ſtatuta in Patre non ſunt
 ad matrem extendenda, argumē. eorum quæ not. in l. ij. C. de patr. qui fil.
 diſtrax. & argumen. eorum quæ notantur in l. raptores. C. de epiſc. & cle
 11 ric. & in ſ. ite mixta. in ſt. de action. † & rationem adducit: quia ſi vxor
 committit crimen læſæ maieltatis, maritus & ſic Pater filiorum non pu
 12 nitur. † Ergo nec filij, quia a ſemine viri procedunt, non matris, vt l. lege
 duodecim tabularum. ſ. i. C. de ſuis. & legit. hæred. & in hac opinione reſi
 13 det Salyc. cuius opinionem tanquam æquiorē amplector. † pro qua fac
 cit, quia filius patri nō matri aſſimilatur, iuxta illud, Sæpe ſolet filius ſimi
 lis eſſe patri. & hinc eſt, q̄ in crimine læſæ maieltatis filius paterni criminis
 14 hæres eſſe cenſetur, vt dixit tex. in d. l. quiſquis. ſ. filij vero. † Itē facit, quia
 filius generationem a patre, non a matre, conſequitur: Nam principium
 motus in generatione pater eſt, Mater vero eſt ſicut materia, vt dixit Ari
 ſtotel. lib. 1. 4. de animal. hinc eſt, q̄ fœmina non generat pro ſe: quia indi
 get principio motus, q̄ eſt mas, vt idem Ariſtotel. teſtatur eo libr. vbi etiā
 15 dixit, † quod mas eſt illud quod poteſt generare in alio: Fœmina vero
 eſt quæ generat ab alio: merito ergo patris non matris naturam filius ſe
 16 qui præſummitur. † An autem in generatione requiratur concuſſus pa
 terni & materni ſeminis, vel ſufficiat ſolum emiſſio ſeminis patris receptū
 a matre? vide quæ late circa hoc ſcribit Nicolaus Boerius alios referens
 deciſ. 24. 1. nu. 7. & nu. 8. in ij. part. Et hinc eſt, q̄ filius dicitur eſſe portio
 paterni corporis. l. cum ſcimus. C. de Agricol. & cenſit. lib. xi. & cum pa
 tre (vt dictum fuit) vna & eadem perſona. l. ſin. C. de impub. & ali. ſub
 17 ſtit. † quinimmo filius cum patre vna & eadem caro reputatur, vt habe
 tur 37. q. vi. c. hæc authoritas. Et pro iſta opinione, q̄ filij non puniantur
 matre in principem crimen læſæ maieltatis committente, facit etiam, q̄
 not. doct. in d. c. ſtatutum. el ij. de hæret. in vi. vbi Philip. Franc. & Petr. de
 18 Anch. dicunt, q̄ maior eſt infectio in patre quam in matre. † Nec obſtat
 ſi quis dixerit, q̄ cum crimen læſæ maieltatis & crimen hæreſis equiparen
 tur, per tex. in l. Manicheos. C. de hæreti. & c. vergentis. eod. rit. & ibi gloſ.
 in verb. exhæredatio, Ergo diſpoſitum in vno debet in alio locum habe

- reicum de crimine hæresis ad crimen læsæ maiestatis arguatur. glos. in d. l. manicheos. in verb. debet. & not. in auct. Gazaros. C. de hæret. vbi Cyn. & Salyc. sed in hæresi si mater incidat eius filij puniuntur, vt habetur in d. c. statutum. de hæ ret. in vi. & ibi glos. in verb. Inane: Ergo idem erit in crimine læsæ maiestatis. † Respondendo ad huiusmodi obiectum dicas, q̄ de crimine læsæ maiestatis ad crimen hæresis validum est argumen. sed non econtra. Si enim in crimine læsæ maiestatis aliquid est permillum, multo magis id erit in crimine hæresis. d. l. manicheos. & in præallegata auct. Gazaros. C. de hæretic. & d. c. vergentis. in fin. Non tamen omnia quæ in crimine hæresis admittuntur locum habent in crimine læsæ maiestatis, ita voluit Ioannes Igneus in repet. l. necessarios. §. non alias. nume. 6. & 45. ff. ad Syllenian. ratio prædictæ diuersitatis esse potest: quia per hæresim offenditur Diuina Maiestas: per crimen læsæ maiestatis offenditur maiestas terrena. † plus autem est diuinam quam terrenam offendere maiestatem. l. hi qui sanctam. C. de hæretic. c. vbicunque. de poen.
- † Quinimmo equiparatio prædicta de crimine hæresis, ad crimen læsæ maiestatis habet locum in his quæ in iure expressa sunt, vt voluit Præposit. in c. penul. §. porro. vi. q. i. sed iure cautum non reperitur, q̄ in crimine læsæ maiestatis filij puniantur ex delicto matris: Ergo in hoc non procedet æquiparatio inter hæresim, & crimen læsæ maiestatis, per prædicta.

S V M M A R I V M.

- 1 Crimen læsæ maiestatis commissum per maritum, an noceat eius uxori?
- 2 Vxor pro marito pati non debet.
- 3 Vxor marito committente crimen læsæ maiestatis, quo tempore dotes suas repetat.
- 4 Exilium paupertatem inducit.
- 5 Vxor etiam bonis mariti non publicatis dotem suam repetere poterit.
- 6 Vxor repetit suam dotem a fisco a quo bona mariti sunt occupata.

Q V A E S T I O X V I I I.

- DECIMO OCTAVO quæro: si maritus crimen læsæ maiestatis in principem commiserit, an ex hoc aliquod nocumen tū sequatur eius vxori? Dicas q̄ non: per tex. in l. quisquis. §. vxores sane. C. ad leg. iul. maiest. vbi tex. dicit, q̄ vxores committentium crimen læsæ maiestatis recuperant suas dotes. † Non enim vxor pro marito pati debet. l. ob maritorum. C. ne vxor. pro marit. & habetur in toto illo tit. Nec ex mariti delicto conditio vxoris in suis bonis fit deterior.

fit deterior. l. i. C. ad leg. iul. de vi publi. & l. i. C. de priuil. fisc. & ita tenuit
 etiam Ant. de Butr. consil. 61. stricte non reputo. nu. 3. † Sed videndum
 est quo tempore vxor dotes suas repetere poterit? & dicendum est, q̄ Si
 mulier non est in culpa statim viro bannito illas petere poterit. † Exilium
 enim paupertatm inducit. glos. not. in au. ct. de exhib. & intromit. reis in
 princ. idem dixit Ioan. Andr. in tit. de donat. s. fin. super versic. quid si vir
 est in banno. in addit. Specul. Et ita tenet Alexand. in l. si cum dotem. s. si
 maritus. versic. Ex his infert Imol. ff. sol. matr. Ang. in l. cum acutissimi. s.
 illud. C. de præscript. xxx. annorum. & Roma. in cōsi. 187. † Quinimmo
 etiam bonis mariti banniti non publicatis vxor dotem suam repetere po
 terit: vt voluit Bar. in d. l. si constante. in versicul. quinto quæro, pone q̄
 maritus. † Et si bona mariti essent a fisco occupata, mulier dotem suam a
 fisco repetere poterit: vt in l. i. & ibi not. C. de repud. ita dixit etiam Bapti
 sta de Sancto Blasio, in suo tract. de priuil. dot. Centuria ij. in versic. cente
 simo trigesimo. num. 46. & habetur per Campeg. in tract. suo de dote. in
 iij. parte q. 23. incipiente, si maritus sit bannitus.

S V M M A R I V M.

- 1 Vxor sequens maritum reum criminis læsæ maiestatis, an incurrat aliquam poenam?
- 2 Vxor non tenetur capere, uel denuntiare regi maritum suum rebellem, ut capiatur.
- 3 Vxor dans opem marito contra regem punitur.
- 4 Opem ferre dicitur, qui aliquem adiuuat ad peccandum.
- 5 Vxor an teneatur sequi maritum bannitum?
- 6 Maritus & uxor dicuntur socij diuine & humane Domus.

Q. V A E S T I O XIX.

DECIMONONO quæro: si vxor maritum pro cri
 mine læsæ maiestatis bannitum sequatur, an incurrat in
 aliquam poenam? Dicas q̄ non: quia propter mariti re
 bellionem non separatur matrimonium. Scriptum est
 enim Mathæi cap. 19. & erunt duo in carne vna. idem
 Genes. cap. 2. Pauli ad Ephes. cap. 5. & ad Corinth. ca. 6.

Marci. cap. 10. Hoc tamen procedit, dummodo ipsa vxor contra princi
 pem aliquid machinata non fuerit: vt habetur per Andr. de Iher. in c. i. s. si
 quis hominem. de pac. tenen. & in c. i. s. porro. quæ sit prima causa benefi.
 amit. & idem voluit Math. de Afflict. in constit. regni. lib. ij. de vxor. for.
 iudicat. nume. 4. † Hinc est vt dicit ibi idem Math. q̄ vxor non tenetur

Hierony. Gigas,

RR

capere, vel denunciare regi maritum suum rebellem vt capiatur: de quo habetur in au. vt nul. iudic. s. si vero contra imperium. Arctissima enim coniunctio, quæ est inter virum & vxorem, illam a tali denuncia excusat: Et ita iudicatum fuisse testatur ipse Mathe. loco præallegato. † Secus tamen esse dicit, quando daret opem marito contra regem, vt puta si videret sua iocalia, vt maritum rebellantem contra regem iuaret. † opem enim ferre dicitur qui aliquem adiuuat ad peccandum. xliij. q. vi. c. si reus. l. qui opem. C. de furt. Et q. vxor non teneatur denunciare maritum rebellem tenuit etiam idem Math. in consti. regni lib. i. in titu. ne fil. pro patri. nu. 7. † Sed an vxor teneatur sequi maritum bannitum, habetur per Bar. in l. meua. s. fin. ff. de annu. legat. per Alexan. & alios. in l. si cum dotem. s. maritus. ff. sol. matr. & in c. i. de coniug. leprosl. per doct. in quibus locis concludunt, q. vxor tenetur sequi maritum bannitum. † dicuntur enim maritus & vxor socij diuinæ & humanæ domus. l. aduersus. C. de crim. expil. hæred. Quid enim tam humanum est quam vt fortuitis casibus mulieres maritos, aut vxorem viri participem esse, vt dicit tex. in d. l. si cum dotem. s. si maritus. ff. sol. matr. & habetur per Ioan. Bosche. in tract. suo. de iniust. nupt. libr. ij. versicul. quantum ad exilium. nu. 8. & per Claud. de Seyfel. in l. si constante. in vij. col. ff. sol. matr.

S V M M A R I V M.

- 1 Receptans malefactorem punitur eadem pœna, qua puniendus esset malefactor.
- 2 An uxor receptans uirū bannitum pro crimine læsæ maiest. tenetur pœna receptatoris.
- 3 Vxor de infortunio mariti participare debet.

Q V A E S T I O XX.

- 1 IGESIMO quæro: cautum est iure nostro, q. receptas malefactorem puniatur eadem pœna qua malefactor puniendus esset. l. i. C. de his qui latro. & l. i. ff. de recept. vbi tex. dicit, q. pessimum genus est receptatorum, sine quibus latere nemo diu potest. † Quid dicendum de vxore receptante virum bannitum, maxime pro crimine læsæ maiestatis? Dicat, q. tali casu pœna receptatorum non tenebitur vxor: ita tenuit Alber. in tract. suo statu. in iij. part. q. vij. vbi dicit ita fuisse Parmæ iudicatum, per tex. in l. i. C. de repud. ibi, non mutet vxor affectū, præsertim quia † vxor de infortunio mariti participare debet l. si cum dotem. s. maritus. ff. sol. matr. idem tenuit Angel. in tract. suo malef. in verb. dicto maleficio semper astitit, num. 25. & ibidem Augul. de Arim. in sua addit.

S V M M A R I V M.

- 1 Vxor an teneatur alere uirum bānitū pro crimine læsæ maiestatis uel pro alio delicto.
- 2 Vxor tenetur alere uirum suum extra territorium.
- 3 Si fructus dotis sufficerent ad alimenta utriusq; Alias secus.
- 4 Vxor an cogetur alimenta præstare uiro suo bannito, ex bonis parasrenalibus quæ ipsa habet?
- 5 Vxor an cogetur alimenta præstare ex bonis parasrenalibus uiro suo, qui esset Hostis Ciuitatis? Et de ueritate istius conclusionis uide nu. 7.
- 6 Iuri particulari bonum publicum præfertur.
- 8 Obligatio uxoris erga maritum & e conuerso est de iure diuino.

Q V A E S T I O XXI.

IGESIMO PRIMO quæro: an vxor uirum bannitum pro crimine læsæ maiestatis, uel alio delicto, alere teneatur? Specul. in tit. de donat. inter uirum & vxor. s. fin. versic. Sed quid si uir est in banno. dixit, qd vxor quæ suā exegit dotem iuxta formam. l. vbi adhuc. C. de iur. dot. tenetur alere uirum suum bannitum siue excommunicatū de dotis suæ fructibus. idem uoluit August. de Arim. in sua addit. ad tractat. Ang. de malef. in uerb. Et dicto maleficio semper astitit. in ult. addit. in uerb. sed tu uide Speculatorem. † ubi dixit vxorem teneri alere uirum suum extra territorium. & Specul. sequitur Bar. in l. si constante. in uerbic. Quinto quæro. Pone qd maritus. ff. solut. matr. ubi dixit dictum Specul. esse menti tenendum: pro quo facere dicit tex. in l. mutus. s. manente. ff. de iur. dot. & tex. in au. de incest. nupt. in s. si uero contigerit. col. ij. † Hanc tamen conclusionem procedere dicas si fructus dotis sufficerent ad alimenta utriusq;: alias secus, ut dixit Ioan. Franc. Ripa in d. l. si constare in prin. col. x. uerb. Quarto dum Barto. ff. sol. matr. Sed pone, † fructus dotis non sufficiunt, mulier tamen est diues habens bona parasrenalía, an ex talibus bonis cogetur uiro alimenta præstare? circa hoc glos. in l. si stipulata. in fin. ff. de don. inter uir. & vxor. tenuit qd non: sed communiter reprobat a doctoribus. Contrarium enim tenuerunt. Bar. Ange. & Alex. in l. si cum dotem. s. fin. autem in sæuissimo. ff. sol. matr. & Spec. in tit. qui fil. sint legit. s. i. uerbic. quid si mulier diues. Et hanc opinionem humanam esse & tenendam attestatur solennis Doctor Dominus & præceptor meus Ioā. Crot. in repet. d. l. si constante, col. xvi. in uerbic. tertia sit conclusio. nu. 43. licet ingenij exercendi gratia contra ipsam arguat. † Prædictam tamen conclusionem limita nō procedere, qm maritus esset hostis ciuitatis, ut dicitur de bannito, qui ex forma statuti ipse occidi posset. l. amissionē. s. qui deficiit. ff.

- de capit. dimin. Ita prædictam conclusionem limitat Bald. Nouel. in d. l. si constante. † mouetur ex eo, quia iuri particulari bonum publicū præfertur. l. veluti arguendo ab ordine litere. ff. de iustit. & iur. l. i. §. si ea. ff. de ventr. in poss. mitten. † prædicta limitatio non videtur vera: nam videmus q̄ propter insolubilem obligationem, quam habet vxor erga virū suum, vxor non tenetur denunciare maritum reum criminis læsæ maiestatis, de quo late dixi supra in rubr. qui accus. poss. in crim. læsæ maiesta. q. 15. Item vxor virum bannitum etiam pro crimine læsæ maiestatis sequi tenetur, vt dixi supra. q. 19. proxima præced. Et ad idem faciunt dicta supra q. 20. proxima præcedente, vbi dixi, q̄ vxor receptans virum damnatum & bannitum etiam pro crimine læsæ maiestatis non punitur.
- † Quinimmo obligatio vxoris erga maritum, & econuerso est de iure diuino. Scriptum est enim in Euangelio, & erunt duo in carne vna. Math. cap. 19. & Marci. cap. 10. ac Genes. cap. 2.

S V M M A R I V M.

- 1 Filio cōmittente crimē læsæ maiestatis, an pater ex eius delicto aliquā poenā incurrat?
- 2 Pater non portabit iniquitatem filij.
- 3 Dispositio. l. quisquis. in. §. filij vero. C. ad leg. iul. maiest. cōtinet odium irrationale, Ideo extendi non debet.
- 4 Interpretatio stricta fieri debet in materia criminis læsæ maiestatis.

Q V A E S T I O XXII.

- IGESIMO SECVNDO quæro: vidimus supra qualiter filij filixve committentis crimen læsæ maiestatis in principem puniantur iuxta terminos. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. † modo videndum est an econuerso filio committente crimen læsæ maiestatis pater ex eius delicto aliquam poenam incurrat? Salyc. in l. quisquis. in. §. filij vero.
- 1 in versic. ad dictum vero sacre scripturæ. dicit, q̄ non: † quia scriptum est in sacris literis, q̄ pater non portabit iniquitatem filij. Item adducit aliā rationem: quia in patre cessat ratio successionis sanguinis improbat. facit, quia vbi cessat ratio dispositionis cessat & ipsa dispositio e. cum cessante, de appellat. Tertiam adducit rationem, quia poenæ sunt molliendæ. l. interpretatio. ff. de poen. † Addo quartam rationem, quia dispositio. d. l. quisquis. in præalleg. §. filij vero. continet odium irrationale: quia ibi filius ex facto patris punitur. ita dicunt ibi doct. ideo extra suos terminos.

extendi non debet. Hinc est q̄ dispositio d. s. filij vero. non extenditur ad filias, de quo late dixi supra q. 14. proxima præcedenti sub hac eadem rubric. & hanc opinionem tenuit etiam Odofred. in d. l. quisquis. in versicul. Or Signori. idem tenuit Deci. in consil. 410. in causa mora Mediolani col. 11. nu. 16. in iij. volum. † Stricta enim interpretatio fieri debet in materia criminis læsæ maiestatis, vt etiam dicit idem Deci. in d. consil. 410. col. 16. versicul. Et vltorius. nume. 15.

S V M M A R I V M.

- 1 Dispositio. l. quisquis. præsertim in. s. filij uero. C. ad leg. iul. maiest. an locum habeat in omnibus capitulis criminis læsæ maiestatis?
- 2 Dispositio. d. l. continet nouam dispositionem contra offendendentem principem, & eos qui sibi assistunt.
- 3 Pœna d. l. respectu filiorum, de consuetudine non seruatur.
- 4 Crimen læsæ maiestatis proprie committi dicitur, quando contra personam principis, & astantium ad eius latus, & qui sui corporis pars dicuntur, committitur. Improperie uero, cæteris alijs casibus.
- 5 Si quis commiserit crimen læsæ maiestatis contra Ciuitatem non recognoscentem superiorem, eius filij non incidunt in pœnas de quibus, in d. l. quisquis. s. filij uero.
- 6 Secus tenet Salyc.
- 7 Concordia opinionum per Auctorem, in supradicto articulo.
- 8 De principe superiorem non recognoscente idem iudicatur, quòd de supremo principe.
- 9 Quam opinionem teneat Auctor, in supradicto articulo.
- 10 Author uidit Vnetijs seruatum, quòd damnato quodam nobile de crimine læsæ maiestatis, eius filij tantum nobilitate priuati suere, sed non propterea redditi incapaces successorum aliorum.
- 11 Ciuitas Venetiarum superiorem non recognoscit. Domini Veneti quòd agunt in sua Ciuitate, iure suo agunt.
- 12 Domini Veneti cur Imperatorijs legibus non utantur?
- 13 Vera ratio assignatur per Authorem.
- 14 Nec est reprehensibile eorum institutum, immo laudabile.
- 15 Melius est iusto principe regi, qui secundum æquitatem causas iudicet, quam iusta lege.
- 16 In Gallia solemnitates iuris, et subtilitates etiam in curijs secularibus non seruantur. Et actiones contrarie in Gallia cumulantur. Et layci legibus imperialibus non utuntur.
- 17 Parisus, & in locis circumuincinis ius ciuile non legitur. Consuetudines feudales in tota Gallia non fuerunt recepte. Galli Romanis legibus non utuntur, nisi in quantum ratione nituntur.

- 18 In Hispania lege cautum est, quòd quicunque legem imperialem receperit capite puniatur.
 Pauce prouintie reguntur iure ciuili.
 19 Prouintie quæ iure ciuili non utuntur.
 20 Offendens Consiliarium de latere Imperatoris ab eo missum ad regendam prouinciam uel Ciuitatem, an puniri debeat tanquam delinquens in magistratum, uel tanquam delinquens in Consiliarium Imperatoris?

QVÆSTIO XXIII.

- 1 **V**IGESIMOTERTIO quæro: An dispositio. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. præsertim in s. filij vero. locum habeat in omnibus capitulis criminis læsæ maiestatis quæ plura sunt, vt vidimus supra sub Rubric. qualiter & a quibus crim. læsæ maiestatis commit. in pluribus quæstionibus? In ista quæstione dicendum videtur, quòd dispositio dict. l. quisquis. in s. filij vero, inhabilitans filios committentium crimen læsæ maiestatis ad successiones maternas, & aliorum etiam extraneorum, locum sibi non vendicet, nisi in terminis d. l. quisquis. videlicet, quando tale crimen committitur contra principem & eius Collaterales in eorum necem conspirando, & sic in primo capite criminis prædicti, ita tenuit Cyn. in d. l. quisquis. cuius opinionem sequitur Socin. in consi. 275. in causa fratrum Andreæ, colum. ij. versicul. Confirmatur. in ij. volum. pro qua allegat text. in l. i. ij. & ij. ff. ad leg. iul. maiest. in quibus legibus exprimitur pœna quæ committenti crimen læsæ maiestatis contra Rempublicam Romanorum infligitur, & tamen pœna prædicta inhabilitatis & infamiæ filiorum non imponitur, nec mirum
- 2 ¶ quia tex. d. l. quisquis. continet nouam dispositionem contra offendentem principem, & eos qui sibi adsistunt, vt ibidem dicunt doct. Ergo extendi non debet, cum simus in pœnalibus & odiosis. c. odia restringi. de reg. iur. in vi. & c. in pœnalibus, eod. titu. idem voluit Angel. in d. l. quisquis. col. i. in fin. in versic. Item in tex. ibi, vbi dixit, qd pœna de qua ibi, qd filij aliquid capere non possint, etiam ex testamento extraneorum, locum habet solum quando eorum pater damnatur ex crimine læsæ maiestatis directe in principem, vel eos qui recte principis pars reputantur, commissio: non autem ex eo qd quis contra Rempublicam Romanorum, aut suæ ciuitatis machinatus fuerit, allegat tex. in l. eorum. ff. ad leg. iul. maiest. idem voluit Angel. in l. fallaciter. C. de Abolitio. ¶ vbi dixit, qd pœna d. l. quisquis. respectu filiorum de consuetudine non seruatur, quod verbum An-
- 3

geli tanquam viri Excellentissimi & magni Pratici multum esse ponderandum a iudicibus affirmat Socin. in præalleg. consil. 275, colum. ij. in versicul. confirmatur. hoc idem videtur sentire Salyc. in d.l. quisquis. in princip. in prima opposi. † vbi dixit, q̄ licet crimen læsæ maiestatis pluribus modis committatur, tamen proprie committi dicitur quando contra personam principis, & astantium ad eius latus, & qui sui corporis pars dicuntur committitur: Improperie vero cæteris alijs casibus. idem voluit Cardin. consil. 191. & Ioan. Fab. in §. publica. instit. de public. iudic. vbi dixit, quod patre committente crimen læsæ maiestatis filij tantum puniuntur, in casu d.l. quisquis. & pro ista opinione tanquam verissima multa congerit Socin. in d. consil. 275, per tres aut quatuor colum. ad idem Socin. in consilio. 121. præmittenda est disputatio. versicul. secundo respondeo. in iij. volum. idem voluit Augusti. de Arimin. in addit. ad tract. Angel. de malefic. in verb. Et hai tradito la tua patria. in ij. addit. incipien.

4

5

6

Tu autem in hac materia. † vbi tenuit, quod si quis commiserit crimen læsæ maiestatis contra Ciuitatem nō recognoscentem superiorē, eius filij non incidunt in pœnas de quibus in d. & l. quisquis. §. filij vero. pro qua opinione allegat text. in l. prima iuncta Rubric. C. de seditios. vbi habetur qua pœna puniantur committentes contra propriam Rempubicam. Et pro ista opinione consuluit Bartholom. Cepol. in consilio. 80. vbi expresse dixit, quod dispositio. d. & l. quisquis. in §. filij vero. priuans filios committentium crimen læsæ maiestatis successione extraneorum, procedit quando huiusmodi crimen committitur contra principem, seu eos qui sunt pars corporis ipsius principis: secus esse dicens in alijs capitulis dicti criminis. † Salycet. vero qui videbatur sentire in d. & l. quisquis. in princip. prædictam opinionem, ibidem in versicul. Iuxta hoc, quæro. secus tenet. Dicit enim quod si quis crimen læsæ maiestatis contra aliquem ex dominis Italiae non recognoscentem superiorem committat. de eo iudicandum esse vti de committente tale crimen contra personam Imperatoris. argumento notatorum per docto. in l. hostes. ff. de capt. & postlimin. reuerf. & per Guilielm. in l. ex hoc iure. ff. de iustit. & iur. Quando vero huiusmodi crimen committeretur contra principem recognoscentem superiorem, vt puta in Italia sunt aliqui Vicarij Imperatoris, si quis aliquem eorum offendat, licet committat crimen læsæ maiestatis, vt in lege prima. ff. ad legem iul. maiestatis. Tamen hoc casu dicit Salycet. pœna ad filios non extendetur: ex quo dicit insurgere quoddam mirandum, quod maior erit pœna quando tale crimen committitur contra eum qui de facto dominatur, quam quando contra eum, qui dominatur de iure, seu cum titulo iuris.

quod ideo esse dicit, quia in isto secundo casu quis non offendit principem sed eius vicarium. hoc tamen reprobatur August. de Arim. in addit. ad tract. Angel. de malef. in verb. che hai tradito la tua patria. in vers. quæro aliquis congregat. per tex. in d. l. quisquis. Dicitur tamen quod opinio Augusti, procedere possit in eo qui esset Vicarius Imperatoris in aliqua Civitate imperio subiecta, non tamen perpetuus sed ad tempus: Sed in Vicario perpetuo qui Titulum habet, secus dicerem. Et est ratio, quia Vicarius perpetuus, licet habeat iurisdictionem ab Imperatore, tamē illam exercet nomine suo: Vicarius autem temporalis non suo sed Imperatoris nomine iurisdictionem exercet. ad quod facit quod voluit Bart. in extrauag. qui sint rebell. in verb. rebellando, vbi dicit, quod solum crimen læsæ maiestatis committitur contra personam principis & eius officialium qui nomine ipsius administrant: Secus est contra eos qui principaliter propter se iurisdictionem administrant, licet illam a principe habeant. quod sequitur Deci. in consil. 410. in causa mota Mediolani. col. fin. in fin. in iij. vol. & ad prædicta est tex. optimus in d. extrauagan. qui sint rebell. ibi, contra nos & officiales nostros in his quæ ad commissum eis officium pertinent rebellando. faciunt ad hoc dicta supra in rubric. qualiter & a quibus crimen læsæ maiestatis committitur. quæstione. vi.

Erit ergo conclusio secundum Salyc. in d. l. quisquis. quod pœna d. l. quisquis, quo ad filios locum habeat etiam quando quis commisit crimen læsæ maiestatis contra aliquem principem vel Rempublicam superiorem non recognoscentem. hanc opinionem tenuit etiam Martin. de Laud. in tract. suo de crim. læsæ maiest. q. i. & rationem adducit, tamen quia de principe superiorem non recognoscere idem iudicatur quod de supremo principe: adducens in argumen. not. in d. l. hostes. ff. de capt. & postlim. reuerf. ideo dicit, quod tali casu erit locus pœnis de quibus in d. l. quisquis. etiam quo ad filios: secus tamen esse tenet quando tale crimen esset commissum contra principem superiorem recognoscentem. tamen Prima opinio supra relata, quod pœnæ de quibus in d. l. quisquis. quo ad filios locum non habeant extra casum illius legis, mihi plus placet, & est communis. & licet Angel. in d. tract. malefic. in verb. & hai tradito la tua patria, in primo versic. incipiente, quæro aliquis congregat gentem. dixerit, quod si contra Dominos Italiae, qui communiter loco principis habentur quis committat crimen læsæ maiestatis, perinde esse ac si contra Principem tale delictum commissum esset, tam contra delinquentium personas, quam contra personas eius filiorum, vt in d. l. quisquis. hoc non procedere constat, quia dicit, vide tamen Bar. in tract. qui sint rebell. in gl. contra nostrum honorem. versicu. Sed an hæc constitutio. vbi nil dicit de hoc, credo quod voluerit allegare Bartol. ibi, in

ibi, in verb. rebellando, qui contrarium tenuit, vt dixi supra. Et prædictā
 opinionem, quæ vt dixi communis est, tenuit etiam Nicol. Boer. in tra. 1008
 suo de seditiosis. in vi. præsupposito nu. 26. Et ego † vidi Venetijs serua
 tum, q̄ damnato quodam Nobile de crimine læsæ maiestatis eius filij tan
 tum Nobilitate priuati fuere, sed non propterea redditi incapaces succes
 sionum aliorum, vt disponitur in d. l. quisquis. in. s. filij vero. C. ad leg. iul.
 maieft. Et tamen clare constat † Ciuitatem Venetiarum superiorem non
recognoscere, vt dixi supra in princ. huius tra. Et quod agunt Domini
 Veneti in sua Ciuitate iure suo agunt. viuunt enim eorum proprijs legi
 bus, non communi iure. † Cur autem Imperatorijs legibus non vtantur?
 nōnulli id factum putant, ne Venetæ libertati præiudicium fiat, nōnullo
 rum regum exemplo. Bernardus vero Iustinianus Venetæ Historiæ scri
 ptor id factum arbitratur, vt lites breuiiores fierent. At Bald. in l. milites co
 lum. ij. C. de milit. test. in versu. Ex prædictis apparet, dixit, q̄ Domini Ve
 neti reputant se adeo sapientes q̄ iure communi viuere nolunt. Ludouic.
 vero Bologninus in sua addit, ad consilium Ioan. de Annan. 5. 3. in fin. de
 trahens Venetorum gloriæ ausus est dicere, q̄ Domini Veneti id ex su
 perbia faciunt, ex eo q̄ non dignantur viuere secundum leges imperiales,
 quod erroneum esse liquido constat. Nam Domini Veneti omnes alias
 eorum Ciuitates Imperialibus legibus vti permittunt, q̄ vtiq̄ non face
 rent si superbia & autoritate vti vellent, vt in considerate asserit Bolo
 gnin. Vera igitur † ratio, quare Domini Veneti in eorum Ciuitate vsu
 imperialium legum non receperint, ea fuit, vt lites breuiiores fierent, ideo
 eorum statutis & de bono & æquo in Ciuitate ipsa Vrbanas causas iudi
 cant: q̄ sane fieri constat pro maiori commoditate incolarum, præsertim
 cum Ciuitas ipsa infinitis mercantilibus negocijs repleta sit. † Nec est re
 prehensibile eorum institutum, immo laudabile, quia secundum Aristotel.
 Politi. lib. ij. melius est Ciuitatem Regi, a viro optimo quam lege optima.
 Et ut not. Bar. & ibi Paul. de Castr. in l. præsent. C. de his qui ad eccles. cō
 fugi. † melius est iusto principe regi, qui secundum æquitatem causas iu
 dicet, quam iusta lege. Ideo Dauid Psal. 95. dixit, iudicabit orbem terræ
 in æquitate, & populos in veritate sua. Clarum est igitur q̄ neq̄ ex eo q̄
 Domini Veneti reputent se nimium sapientes, vt dixit Bal. in d. l. milites.
 neq̄ ex eo q̄ ex superbia non dignentur viuere secundum leges imperia
 les, vt dixit Ludo. Bologni. loco præalleg. sed pro commodiori & celerio
 ri causarum vrbanaarum eorum ciuitatis expeditione, in iudicandis causis
 non admittunt imperialium legum dispositionem. † Quinimmo vide
 mus q̄ etiam in Gallia solennitates iuris, & subtilitates etiam in curijs se
 cularibus non seruantur, ita q̄ actiones contrarie in Gallia cumulantur, vt

- uitetur circuitus, & tamen secus est de iure communi, vt per doct. in l. edita, C. de edend. & ita testatur Chasane, in consil. 7. col. v. & vi. in versic. ex quo sequitur. Quinimmo in Francia layci legibus imperialibus non
- 17 vtuntur. Hinc est † q̄ Parisius & in locis circumuicinis ius ciuile non legitur, tex. est in c. super Specul. de priuileg. inmo consuetudines feudales in tota Gallia non fuerunt receptæ: Nec Galli Romanis legibus vtuntur, nisi in quantum ratione nituntur, nec eas pro legibus receperunt, vt dixit idē
- 18 Chasan. in consil. 8. super duobus, versic. item & maxime. colū. v. † Et in Hispania lege cautum est, q̄ quicumq; legem imperialem receperit capite puniatur. de quo Ioan. Andr. in c. super specula, in princ. de priuileg. allegat ad hoc Vinc. ibi. Quinimmo scribit Hostiens. in d. c. super specula, in s.
- 19 quia tamen. q̄ pauca prouinciæ reguntur iure ciuili: † Nam Hispania, Anglia, Scotia, Balia, Hibernia, Alemania, Dacia, Suetia, Vngaria, Boemia, Polonia, Bulgaria, non vtuntur legibus seu iure ciuili: sed specialibus consuetudinibus, & statutis, excepta Italia, & Regno Arelatense. & Ant. de Butr. in d. c. super specula in princ. scribit, q̄ in Italia excipitur Nobilis Ciuitas Venetiarum, quæ vt plurimum regitur iure non scripto.
- 20 † Sed pone Imperator misit aliquem ex suis consiliarijs, qui residet apud se & eius lateri adherent, ad regendum & gubernandum aliquam suam prouinciam seu ciuitatem, quæritur, si quis illum offēdat vel contra eum prodicionem faciat, an incidat in poenas de quibus in d. l. quisquis. C. ad leg. iul. maieſt. & sic an puniri debeat tanquam delinquēs in magistratum vel tanquam delinquens in consiliarium Imperatoris? Salyc. mouet hanc quæſtionem in d. l. quisquis. in versic. quæro tertio, pone princeps. & ibi dicit, quod credit q̄ talis puniri debeat tanquam in magistratum committens: quia ille magistratum agebat, re & nomine, licet tunc consiliarius Regis seu Imperatoris esset, ideo dicit attendendam qualitatem magistratus allegat tex. in l. qui sub prætextu, et ibi not. per Guiliel. de Cun. C. de sac. fanct. eccles. & rex. in l. cum quæritur de stat. homin. allegat etiam text. in d. l. quisquis. quæ de his Consiliarijs tantum loquitur, qui Consilij & Cōsistorio Principis interfunt. & ad idem adducit in simili tex. in l. legatis seruis. s. officio. ff. de legat. iij. pro opinione Salyc. adduco tex. in extraua. qui sint rebell. vbi Imperij rebelles pronunciantur etiā illi, qui contra officiales Imperij in his, quæ ad commissum eis officium pertinent, rebellant.

DE PRODITORIBVS

S V M M A R I V M.

1 Proditor quis sit?

Proditor dicitur, qui propter timorem tacet, & ueritatem non defendit.

- 2 Proditor dicitur, qui alterius crimen sibi soli notum, malitiose detegit.
- 3 Proditor dicitur, qui secretum sibi commissum publicat.
- 4 Proditionis crimen, ex tribus causis dicitur maius uel minus.
- 5 Proditor dicitur is, qui bellum mouet sine diffidatione.
- 6 Proditor dicitur, qui alicui uenenatam potionem propinat.
- 7 Proditor dicitur, qui non ostendit se facere illud quod facit, & secrete contrarium facit eius quod facere debet.
- 8 Proditores dicuntur qui ueniunt contra fidem datam.
- 9 Proditor dicitur, qui dū se amicū ostendit postea dānū, iniuriā, uel machinationē infert.
- 10 Proditor est qui ad hostes se transfert, uel eius literas mittit in damnum Reipublice uel domini sui.
- 11 Proditor dicitur, subditus qui infamat dominū suū, uel aliquid cōtra illius honorē facit.
- 12 Proditor dī is, qui Castrū, Arcē ue, seu locū cōsimilē sue fidei cōmissū hostibus tradit.
- 13 Proditor dicitur, uasallus, uel subditus principis qui permisit uenire in sui principis territorio eius inimicos.
- 14 Quandoq; quis dicitur proditor sui ipsius.
- 15 Proditor principis dicitur proditor dei.
- 16 Proditorie occidere dicitur quis, quando sine diffidatione aliquem occidit.
- 17 Dux Valentinus proditorie occupauit statum Guidobaldo Feltrio Urbini Duci.
- 18 Guidobaldus Urbini Dux fuit admodum eruditus literis Grecis, & latinis.

Q V A E S T I O I.

- 1 RIMO quæro quis sit proditor? Dicas qđ proditor quis dicitur multis modis, ut inquit glos. in c. clericus qui adulationibus. 46. distinet. & ibi Ioan. de Turre Crema. col. ij. in fin. Et primo proditor dicitur qui propter timorem tacet, & ueritatem non defendit. xi. q. iij. c. nolite. de quo dixi in tract. meo de Resid. Episc. in proemio. † Secūdo is proditor dicitur, qui alterius crimen sibi solum notum malitiose detegit. ij. quæstio. i. c. si peccauerit. † Tertio proditor dicitur, qui proximum circumuenit & eum calide seducit, ut illum in periculum salutis trahat. 24. qđ. iij. c. transferunt, & 15. q. i. c. si cupis. † Quarto is proditor dicitur qui fraterna discordia infectus, iura charitatis & ueritatis spernit. xi. q. iij. c. abiit. † Quinto dicitur proditor, qui secretum sibi cōmissum publicat. de pœnit. distinc. vi. c. sacerdos. & c. clericus 46. distinet. c. si peccauerit ij. qđ. i. & in c. nolite.
- 4 xi. quæstio. iij. Et in hoc sciendum est † qđ crimen proditionis ex tribus causis dicitur maius uel minus. vno modo ex parte personæ quæ prodit secretum, ut puta, si sit sacerdos, ut in præallegat. c. sacerdos. Secundo modo ex parte personæ proditæ: Magis enim peccat, qui Dominum

- suum prodit quam alium. c. de forma. xxij. q. v. Tertio & vltimo modo
 ex modo proditiōis: Longe enim differt an secretum in poenitentia cō-
 5 missum fuerit, an non. † Sexto proditor dicitur, is qui bellum mouet sine
 6 diffidatione, vt dixit Ioan. Andr. in c. i. de homicid. in vi. † etiam proditor
 dicitur qui alicui venenaram portionem propinat, vt fecit scælestissimus, et
 nefaudissimus ille Illustrissimo & Inuicissimo Francif. Mariæ Feltrio de
 Ruuere Urbini Ducī, & Illustrissimi Domini Venetorū generali Capi-
 7 taneo, ex qua potione cum vniuerso totius Italiæ ac etiam exterorum me-
 † Septimo proditor dicitur, qui non ostendit se facere
 illud q̄ facit, & secrete contrarium facit eius q̄ facere debet. l. omne deli-
 ctum. s. exploratores. ff. de re milit. l. i. ff. de præuaricat. l. atlatas. s. penult. ff.
 de his qui not. infam. Bartol. in l. respiciendum in s. delinquent. ff. de poen.
 Ioan. Andr. in c. i. de homicid. in vi. in nouel. Bald. in c. i. in princip. in titul.
 quibus mod. feud. amit. in vsibus feud. & in auct. Item nulla. C. de episco.
 & cleric. glos. in c. clericus qui. 46. distinet. Bar. in extrauag. qui sint rebel.
 8 in verbo rebellis. versic. item nota q̄ proditorie. † Octaui proditores di-
 cunt qui veniunt contra fidem datam, Angel. in l. i. s. non fuit. ff. de dol. al-
 legat. tex. in l. proditores. ff. de re milit. & tex. in l. fin. C. de delator. libr. x.
 Alexan. in consil. xij. consideratis his quæ in thæmate, col. ij. nume. ix. in
 9 vi. volum. † Nono proditor dicitur qui dum se amicum ostendit postea
damnum, iniuriam, vel machinationem infert, vt dixit Angel. in s. inter-
 dum. nume. 6. inst. de hæredit. quæ ab intest. defer. ad idem glos. 46. distin.
 10 in c. clericus. & xi. q. iij. c. nolite. † Decimo proditor est qui ad hostes se
 transfert, vel eius literas mittit in damnum Reipublicæ vel Domini sui, vt
 dixit Math. de Afflict. in c. i. s. porro qui Dominum, num. 26. in titu. quæ
 11 fuit prima causa benefic. amit. in vsibus feud. † Vndecimo proditor dicitur
 subditus qui infamat Dominum suum, vel aliquid contra illius hono-
 rem facit: Ita dixit D. Hippol. Marsil. præceptor meus in consil. prim. co-
 lum. iij. nu. 22. in i. volum. alleg. Ioan. Andr. in c. i. de feud. quem refert &
 sequitur Bald. in c. i. in princ. col. vi. versicul. quid de rebus. in titul. quibus
 12 caus. feud. amit. † Duodecimo proditor dicitur, is qui Castrum, Arcemve
 seu locum consimilem suæ fidei commissum, hostibus tradit. 27. q. v. c. de
 13 forma. † Tertiodecimo proditor dicitur, vasallus vel subditus principis,
 qui permisit venire in sui principis territorio eius inimicos, vt voluit Bal.
 in l. i. ff. de rerum diuis. q. 42. & Marti. de Laud. in tract. de crim. læsæ ma-
 iest. q. 38. hoc tamen sane procedit si vasallus vel subditus poterat impe-
 dire ne gentes inimicæ pertransirent. facit text. in l. si quis a Barbaris. ff. de
 re milit. & ita tenuit Math. de Afflict. in c. i. in s. & bona committentium
 14 nu. 100. in tit. quæ sint regal. † Quandoq̄ quis dicitur proditor sui ipsius,

vt puta in muliere quæ extrinsecus ostendit nolle viro consentire, & illi resistit aliquantisper, tamen aliud in corde gerit, & se victam dissimulat: de qua Ouid. sic alludens dicit.

Quæ, cum ita pugnaret tanquam quod uincere nollet,

Victa est: non egre prodicione sua.

Et si cupis plura videre in hac materia, videas Paridem de Put. in tract. de re milit. in titul. quando prouocat. ad pugnam ratione prodit. nu. 5. & ibi-
 15 dem nu. 3. dicit, † q̄ proditor principis dicitur proditor dei: allegat. 23. q. v. c. si apud. & ij. q. vij. c. non potest. & Prouer. cap. vij. & l. fin. C. de sum ma trinit. & fid. cathol. vide etiam late per Lucam de Penna in l. fin. C. de delat. lib. x. & dicit idem Luc. in l. quisquis. col. ij. in versic. tales delinquentes. C. de peti. bonor. sublat. libr. x. q̄ proditor dicitur is qui crimen læsæ maiestatis commisit.

16 Proditorie autem occidere dicitur quis, quando sine diffidatione aliquæ occidit, vt habetur in c. i. de homic. in vi. & per Math. de Afflic. in suis de cisto. Neapolit. Decis. 265. nu. 64. Et proditorie quid fieri dicitur, quando fingo me amicum, & tracto te vt inimicum, vt dixit Bar. in extrauag. ad reprimen. in verb. rebellis. facit illud Psalmi 61. Ore suo benedicebat: corde autem maledicit. & quod dicitur, Populus iste labijs me adorat: cor
 17 autem ipsorum longe est a me, vt habetur. Math. cap. 15. † Et ita fecit Cæsar Borgia Alexandri. vi. Pont. Maximi filius Valentinus Dux nuncupatus, qui fingens se amicissimū Guidobaldi Feltrij eius nominis primi Urbini Ducis, velleq̄ per eius loca cum exercitu in Romandiolæ prouintiam iturus pertransire, circiter annum Domini millesimum quingentesimum, cum primum ciuitatem Callij vt dicti Urbini Ducis amicus ingressus est, illam occupauit: & nisi re intellecta Guidobaldus Dux Urbini existens insperatæ rei nouitate perterritus fugam arripuisset, in illius sanguinolentitas manus incidisset: & propterea merito illum proditorie id egisse scribit Ias. in consil. suo 86. in causa Reuerend. Domini Gentilis, in ij. volum. Et hæc ipse noui, quia tunc puer eram, & Ciuitas Forosempronij mihi patria demum de anno. 1502. de mense Octobris direpta & lacerata fuit miserabiliter ab exercitu dicti Valentini Ducis, & ipse in tenera ætate tunc constitutus præda dictorum militum fui, qui me aliquandiu. in Fanensi primo, demum in Pisaurēsi Arce captiuum detinere, donec a patre meo tercentum aureorum numorum pretio redemptus fui. Sed relinquamus ista quæ potius ad Historiam quam ad præsentem tractatum pertinent.

18 † Hoc vnum silentio non præteribo, q̄ Guidobaldus Dux præfatus admodum literatus, græcas enim & latinas literas non minori studio, in quibus admodum eruditus fuit, q̄ Federicus ille sumus armorū Dux, ac sem-

LIBER TERTIVS. TRAC.

per victoriosus eius pater literatissimus coluit, cui Christophorus Pierius Gigas Patruus meus ob singularem eius doctrinam Poëta non obscurus admodum gratus extitit, eiq; vt patrem immitaretur sic scripsit.

Quid opus est graios uideas librosue latinos:

Vt belli & pacis tempora nosce queas.

Nam propria uirtute Ducem clarumq; triumphis.

Ante oculos si uis ponere: pone patrem.

S V M M A R I V M.

- 1 An Proditor dicatur qui iustitiam barratauit?
- 2 Qui iustitiam opprimunt, cum positi sint ad illam administrandam, proditores nuncupandi sunt.
- 3 Arma iudicum qui iustitiam peruertunt depicta in Ciuitate seu Palatio deleri debent ad eorum uituperium.
- 4 Iudex qui in comisso sibi officio iuste & laudabiliter se gerit, dei minister appellabitur.

Q V A E S T I O II.

- 1 ECUNDO quæro: An proditor dicatur qui iustitiam barratauit? Dicas q; sic: & q; contra eum procedi debet ad instar rei criminis læsæ maiestatis, vt in l. i. & in au. et. ibi posita. C. de pœn. iudi. qui mal. iudica. & ita tenuit Paris de Put. in tract. de iudic. in princip. col. ij. nu. ix. † Tales enim qui iustitiam opprimunt, cum positi sint ad illam administrandam, iustitiam prodere videntur: merito igitur proditores nuncupandi sunt. & propterea dixit idem Paris loco præalleg. † q; iudicum, qui iustitiam peruertunt, Arma depicta in ciuitate seu Palatio deleri debent. ad eorum uituperium. argumen. tex. in l. eorum, cum ibi not. per Bar. ff. de pœn. † Dei enim minister appellabitur iudex qui in commisso sibi officio iuste & laudabiliter se gesserit. 2 3. q. v. c. qui malos. & ideo tales publice commendandi sunt. l. iustissimos. C. de officio rector. prouinc. facit q; dicitur Psal. 3 2. Rectos decet collaudatio: Econtra vero iustitiam vendens aut aliter peruertens Satanæ minister nuncupandus erit.

S V M M A R I V M.

- 1 Filius si sit proditor patrie uel domini sui, an ex hoc poterit a patre exheredari?
- 2 Filius si crimen læsæ maiestatis commiserit, & a patre prætereatur in suo testamento non propterea tanquam præteritus testamentum rumpit.

QVÆSTIO III.

TERTIO quæro: si filius sit proditor patriæ vel domini sui, an ex hoc poterit a patre exheredari? Videtur dicendum q̄ non: & est ratio, quia ista causa non est de enumeratis in §. causas. in auct. vt cum de appel. cognos. ex quibus pater filiũ exheredare possit, ita dixit Marti. de Laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q. 39. Veruntamē talis filius patri succedere non poterit; quia est proprie proditor. l. i. C. de hæred. inst. & not. in l. eius qui. ff. de test. & in l. fallaciter. C. de abolitio. In contrarium, quod immo pater filium proditorem patriæ vel principis sui exheredare possit, facit q̄ dixit Andr. de Iser. in c. i. §. præterea si vasallus colum. iij. in versic. Audiui iudicatum, in titu. quæ fuit prima causa benefi. amit. vbi voluit, q̄ pater exheredare possit filium crimen læsæ maiestatis committentem, & qui fuit proditor regis vel Domini sui. facit, † quia si filius crimen læsæ maiestatis commiserit, & a patre prætereatur in suo testamento, non propterea tanquam præteritus paternum testamentum rumpit. Censetur enim mortuus licet viuat, vt voluit Bar. in l. hac adictali. C. de secūd. nupt. quem sequitur Math. de Afflict. in c. i. in §. & bona committentium col. iij. nu. 32. in tit. quæ sint regal. in vsibus feud. facit etiam, quia si filius patre committente crimen læsæ maiestatis cōtra personam Imperatoris vel eius Consiliariorum punitur, quia infamis efficitur perpetuo, & insuccessibilis hæreditatum tam ab intestato quam ex testamento, quorumcunq̄ etiam extraneorum, vt in l. quisquis. §. filij vero. C. ad leg. iul. maiest. ergo multo magis cum ipse commiserit huiusmodi crimen a patre exheredari poterit. auct. multo magis. C. de episc. & cleric. cum similibus.

S V M M A R I V M.

- 1 An Proditor a duello repellatur?
- 2 Maximum delictum attribuitur ei cui proditio impingitur.
- 3 Fulvia, siue Iulia mulier impudica detexit coniurationem Catilinæ, in Romanam Rem publicam.

QVÆSTIO IIII.

VARTO quæro: an proditor a duello repellatur? Circa hoc Paris de Puteo in tractatu suo de re milit. in titu. quando prouocat. ad pugn. ratione proditionis. in princip. Tenet quod sic. Hoc tamen sane procedit quando notorium esset,

- vel per sententiam appareret aliquem proditorem esse: secus autem esset quando non fuisset de prodicione condēnatus, vel non adessent testes probantes dictam prodicionem. Isto enim casu si quis aliquem proditorem appellaret, ille sic infamatus se defendendo posset ipsum infamatum & proditorem nuncupantem ad Duellum prouocare: ita voluit Paris de
- 2 Put. loco præallegat. † Maximum enim delictum attribuitur ei cui prodicio impingitur: nam prodicionis pœna ipsum, eiusq; honorem, famam bonam, & posteros maculat. facit tex. in l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. & l. proditores. ff. de re milit. Ita voluit etiam elegans doctor Andr. Alciat. in tract. suo de Duel. in tit. quæ except. repellant prouocantem. vbi ponit, an huiusmodi exceptio, tu es proditor, repellat prouocantem ad Duellum in crimine læsæ maieftatis. & q; talis non repellatur. facit, quia quicumq; admittitur ad accusandum & testificandum in dicto crimine, etiam si sit infamis. l. famosi & ibi doct. ff. ad leg. iul. maieft. † Et Lucij Sergij Catilinæ in Romanam Rempublicam factam coniurationem Fulvia impudica mulier (alij Iuliam dicunt) detexit: & Marcum Tulum Consulem in eius iudicium instruxit. putat tamen Alciatus loco præallegato etiam tali casu a Duello proditorem reijci.

S V M M A R I V M.

- 1 Vasallus si fuit proditor Domini sui, an feudum amittat?
- 2 Fieri non posse dicitur, q; honeste & sine dedecore fieri non potest.
- 3 Qui prodicionem commisit, ita deinceps facturus præsumitur.
- 4 Proditor stare non potest in curia principis.

Q V A E S T I O V.

- 1 VINTO quæro: si vasallus fuit proditor Domini sui, an feudum amittat? Dicas breuiter q; sic c. i. in titul. An ille qui interfecit. fratrem Domini sui. feud. amit. ad idem tex. in c. i. in s. item si fratrem, in tit. quib. mod. feud. amit. Ideo talis in curia Domini sui sine dedecore esse non potest. † Dicimus enim quid fieri non posse non solum quando secundum naturam fieri non potest, verum etiam quando honeste, & sine dedecore fieri non potest, vt dixit Jac. de Beluis. in d. c. i. in præalleg. titul. An ille qui interfecit. allegat ad hoc text. in l. an eadem. ff. ex quibus caus. maior. Dicas pro hoc esse tex. apertum in l. Nepos proculo. ff. de verbor. signific. vbi dicitur, q; fieri posse non dicitur, q; honeste fieri non potest. ad

3 test. ad idem text. in l. filius. ff. de condit. instit. † qui enim proditionem commisit ita deinceps facturus præsummitur. argumen. ff. de accusat. l. si cuius
 4 hysdem criminibus, & l. fin. eod. tit. † Ideo proditor stare non potest in curia principis, immo a conuentu principum repellitur, vt dixit Bald. in d. c. i. in titul. An frater qui interf. frat. domini. & ibi Mathe. de Afflict. columna quarta, nume. 23.

S V M M A R I V M.

- 1 Qua poena puniatur Proditor Principis, Regis, uel Domini sui
- 2 Idem dicitur, de proditore populi cui subest, & patria.
- 3 Quo genere mortis proditores puniantur, attenditur consuetudo regionis.
- 4 In Italia ut plurimum furcis suspenduntur.
- 5 Nobilis proditor punietur grauiori poena quam Ignobilis.
Nobilis si proditionem committit in Gallia, altioribus furcis suspenditur.
- 6 Rebelles, & committentes crimen læsæ maiestatis in Gallia qua poena puniantur?

Q V A E S T I O VI.

EXT O quæro: qua poena puniatur proditor Principis Regis, vel Domini sui, vt puta Baronis, Comitæ, Marchionis, vel Episcopi temporalem iurisdictionem habentis? Dicendum qd poena mortis punietur: quia crimen læsæ maiestatis vel quasi committit, vt voluit Bald. in l. data opera. col. iij. versicul. vlti. in hac. C. qui accus. non pos.

† Idem dicendum in proditore populi cui subest & patriæ: Dicitur enim committere crimen læsæ maiestatis, vt voluit Alexand. in consil. 13. Consideratis his quæ in thæmate, colum. i. in vi. vol. vbi dixit, hoc probari in l. fin. cum glos. ibi in verb. prodita. vbi not. doct. C. de abolit. vbi etiam Angel. qui dixit ad hoc illam glos. esse singularem. & not. Jac. de Butr. in d. l. quisquis. in fin. C. ad leg. iul. maiest. & Bald. in l. i. C. de fals. monet. † Quo autem genere mortis proditores puniantur, attendenda erit consuetudo regionis in qua huiusmodi delictum committitur. Sed vt plurimum in Italia furcis suspenduntur, quod recte factum exemplo est nobis Iuda Schariot vnus ex duodecim discipulis Iesu Christi Seruatoris nostri, qui postquam Christum Pharissæis tradidit semetipsum laqueo suspendit. vt testatur, Matheus, Marcus, Lucas, & Ioannes Euangelistæ, in eorum Euangelij passionis. † Sciendum tamen est, qd si Nobilis sit proditor non ea poena qua Ignobiles pro tali delicto punietur, sed grauiori, vt dixit Bald. in c.

LIBER TERTIVS. TRAC.

cum quidam, ext. de iure iurand. vbi voluit, q̄ Nobilis incidens in crimē prodicionis altioribus furtis suspēdatur, q̄ in Gallia seruari dicit: & refere ac sequitur Felyn. ibidem in versic. Tertius est. & in versicul. quod autem dictum est, & in c. Pastoralis. colum. i. versicul. secundo fallit. de officio delegat. & prædicta reassumit solennis Doctor Andr. Tiraquellus in tract. suo de nobilit. cap. 20. nu. 116. At curiosius agens † quæsiui a præclaro Doctore Dom Ioanne Corasio Tholosano, cum quo mihi arctissima est amicitia, & qui in Ferrariensi Gymnasio modo ius ciuile legit, quo nam mortis genere rebelles Regis, & qui crimen læsæ maiestatis in regem committunt, in Gallia puniantur? qui mihi retulit, q̄ huiusmodi nefandissimi criminis rei quatuor ferocissimis æquis manibus pedibusq; alligati viui dilaniantur. vide ad prædicta quæ latius scripsi supra in rubric. de pœn. committ. crim. læsæ maiestatis q. i.

S V M M A R I V M.

- 1 Si quis fuit proditor principis, & tandem ad gratiam restitutus fuerit, si post huiusmodi restitutionem aliquis illum proditorem uocet an iniuriarum agere possit contra nominantem ipsum proditorem?
- 2 A Principe restitutus amplius proditor dici non potest.
- 3 Restitutio tollit omnem maculam.
- 4 Proditori a principe restituto, si quis dixerit, tu fuisti proditor, iniuriarum actione non tenebitur.
- 5 Si quis dicat proditori restituto, quod est proditor et quod uult cum eo pugnare & probare quod est proditor, talis restitutum ad duellum iniuste prouocaret.

Q V A E S T I O VII.

2

- S**EPTIMO quæro: si quis fuit proditor Imperatoris vel Regis seu alterius Principis, & tandem ad gratiam restitutus fuerit, princeps sibi nanq; indulxit, si post huiusmodi restitutionem & indulgentiam aliquis illum proditorem uocet, an iniuriarum agere possit, contra nominantem ipsum proditorem? Hæc quæstionem mouet Andr. de Ifern. in c. i. s. præterea si uasallus. col. v. versicul. Vnde qui uocat hunc. in titul. quæ fuit prima causa benefic. amittend. vbi dixit, q̄ uocans restitutum proditorem actione iniuriarum tenetur, per text. in l. imperialem. s. ij. C. de nupt. & l. q̄ ita statutum. ff. de edil. edict. idem dixit Math. de Afflic. in d. s. præterea. in versic. glosa tertia, nume. 98. † per restitutionem enim

a principe factam amplius proditor dici non potest, cum princeps de inhabili habilem facere possit. l. quidam consulebant. ff. de re iudic. & l. ij. C. de crim. sacrileg. † Restitutio enim tollit omnem maculam, vt voluit Andr. de Isern. in c. i. in tit. de vafal. decrep. ætat. & etiam in d. s. præterea. per tex. in l. i. ff. de postul. & l. non omnis. s. abarbaris. ff. de re milit. Veruntamen † si quis dixit tali restituto, tu fuisti proditor, iniuriarum a ctione non tenetur, vt dicit idem Isern. in d. s. præterea quem sequitur ibidem Afflic. in d. versic. glos. iij. nu. 101. Et hoc procedit etiam si princeps in restitutione dixisset, volumus q̄ tibi dici non possit q̄ fuisti proditor, de quo Afflic. loco præallegato. Vnum non omitto, † q̄ si quis dicat restituto q̄ est proditor, & velit cum eo pugnare dicens q̄ vult probare, q̄ est proditor, talis restitutum ad duellum iniuste prouocaret: quia facta restitutione amplius non est proditor, ita dixit Iac. de Castillo in tract. suo de Duell. libr. iij. capitul. vij.

S V M M A R I V M.

1. *Dānati de proditione per eū contra principem cōmissa, & propterea banniti, an eius arma depicta in Ciuitate, a qua ipse ob tale delictum exul factus est, deleri debeant?*
2. *Qua pœna puniatur corrupens rebellis, aut proditoris imaginem in foro pictam ad illius ignominiam, ut cunctis appareat.*
3. *Depingere figurā alicuius propter proditiōē, uel laudē est imperij, uel iurisdictionis. Et depingens eam, sine superioris licentia, tanquam utens imperio & iurisdictione, incidit in crimen læsæ maiestatis.*
4. *Proditor non potest esse testis in aliqua causa.*
5. *Principis proditor, dei proditor dicitur.*
6. *Proditorem principis quilibet denuntiare tenetur.*

Q V A E S T I O V I I I.

QUÆRO quæro: aliquis damnatus fuit de proditione per eum contra principem commissa, & propterea bannitus, an eius arma depicta in ciuitate, a qua ipse ob tale delictum exul factus est, deleri debeant? Dicendum q̄ sic, secundum Bart. in l. ij. ff. de oper. public. idem tenuit Marti. de Laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q̄. 41. & Math. de Afflic. in c. i. in s. & bona committentium col. ij. in x. speciali. nume. 2. in tit. quæ sint regal. facit tex. in l. eorum ff. de pœn. quem ad hoc singularem esse dixit Rom. in singulari suo. 476. incipiente. Eorū Arma. & idem sin-

LIBER TERTIVS. TRAC.

gulari 669. idem dixit Andr. Tiraquellus in tract. suo de nobilit. cap. 20. nu. 1. 6. idem dixit Bart. in d. l. eorum. & Ias. in §. poenales. in st. de actio. & Paris de Put. in tract. suo de syndic. in prin. nu. 9. Vide ad hoc ea quæ scripsi in rubr. de rebell. q. 23. infra. † Sed qua pœna punitur is, qui rebellis aut proditoris imaginem in foro pictam pedibus, seu pedum altero suspensam ad illius ignominiam, ut cunctis appareat, corrumpit, seu delet, ne cognosci possit? Dicitur talem puniri in ducatis quingentis. l. si quis id quod. ff. de iurisdic. omnium iudic. & ibi doct. idē dixit Marti. de Laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q. 26. Ad prædicta vide, quæ scripsi supra q. 59. in rubric. qualiter & a quibus crim. læsæ maiest. commit. Vnum nō omittam, † q̄ depingere figuram alicuius propter prodicionem vel laudem est imperij, vel iurisdictionis: Ideo fieri non potest sine auctoritate superioris: immo talis sine superioris licentia id faciens, tanq̄ vtens imperio & iurisdictione, cum illam non habeat, incidit in crimen læsæ maiestatis, vt scribit Curtius Iunior in l. si quis id quod col. i. nu. 5. ff. de iurisd.

4 Sciendum est etiam, † q̄ proditor non poterit esse testis in aliqua causa, secundum Bal. in c. licet vniuersis. de testi. quod tenuit etiam Marti. de Laud. in suo tract. de crim. læsæ maiest. q. xliij. facit, † quia principis proditor ipse eius dei proditor esse dicitur. 23. q. v. c. si apud. & ij. q. vij. c. non potest. & prouerbior. c. s. & l. fin. C. de summa trinit. & fide. Cathol. & ideo licet de iure quis non teneatur aliquem denuntiare, nihilominus proditorem principis quilibet denuntiare tenetur. l. methodorum. ff. de poen. ita dixit Andr. de Iser. in c. i. §. i. in tit. quæ fuit prima causa benefi. amittend. idem tenuit Marti. de Laud. in tract. de principe. q. 58. & idem in tract. de crim. læsæ maiesta. q. 53. & Math. de Afflict. in c. i. in §. & bona committentium nu. 373. in tit. quæ sint regal.

S V M M A R I V M.

- 1 An Proditor, & rebellis inter se differant?
Non subditus, non dicitur committere crimen læsæ maiestatis.
- 2 Proditor potest esse etiam qui subditus non est.
- 3 Proditor sui episcopi uel alterius domini spiritualis habentis temporalem iurisdictionē, crimen læsæ maiestatis committere dicitur.
- 4 An Proditor, uel quicumque proditorie facere defferant?
- 5 Associans aliquem in itinere, & nulli inter eos superueniente rixa, socium percutiens, id proditorie fecisse dicitur.
Proditorie agens contra priuatum, non dicitur proditor, sed proditorie agere.
- 6 Proditor dicitur is, qui contra Principem uel Rempublicam prodicionem facit.
Multis modis contra Principem, uel Rempublicam committitur proditio.

QVÆSTIO IX.

NONO quæro: an proditor & rebellis inter se differant, an vero sint vnum & idem? Dicas q̄ differunt, quia rebellio non cadit in non subditum illius principis contra quem committitur, de quo dixi. infra q. viij. sub rub. de rebell. & ita voluit Bar. in extrauag. qui sint rebell. in verb. rebellis. ad idem Bald. in l. amissione. §. qui deficiunt, post glos. ibi,

ff. de capit. diminit. & habetur. per Sigismund. Lofredi. in consil. v. omiffa factiserie c. ol. x. prope finem nu. 42. & faciunt dicta supra. q. 6 s. in rub. qualiter et a quibus crim. læsæ maiest. committat. vbi vidimus, q̄ non subditus non vicitur committere crimen læsæ maiestatis, † proditor vero potest esse etiam qui subditus non est, vt dixit Bar. in d. extrauag. qui sint rebel. in d. verbo rebellis. & propterea dicitur, q̄ non omnis proditor dicitur committere crimen læsæ maiestatis, sed solum is qui dum subditus est prodicionem committit, in magnum principis aut Reipublice, cui subest, damnum, vt dixit Math. de Afflict. in c. i. in s. & bona committētium col. viij. vers. Trigesimo septimo in fin. nu. 99. in tit. quæ sint regal. in vsibus feudor. Ideo † proditor sui episcopi vel alterius domini spiritualis, habētis temporalem iurisdictionem crimen læsæ maiestatis committere dicitur, ita dixit Bal. in l. data opera. C. qui accus. non possunt, quem sequitur Io. de Anan. in c. qualiter & quando ij. s. fin. col. iij. de accusat. & Præposit. in c. imprimis. in s. de persona col. iij. vers. q̄ proditor, ij. q. i.

† Sed an proditor, vel quicquam proditorie facere differant? Bar. in l. respiciendum. §. delinquent. in princ. dixit, q̄ prodere est vnum a ctibus ostēdere, & aliud in mente gerere; allegat not. in l. i. ff. de præuaricat. & tex. in l. iij. in prin. ff. ad leg. iul. maiest. Ideo dicit, † q̄ si aliquis assoriat aliquem in itinere, & nulla inter eos superueniente rixa sortium percutiat, id proditorie fecisse dicitur: quia aliud gerebat in animo quam in actu. l. fin. C. de delator. lib. x. vel cum aliquis ostendens se alicuius amicum illum retro percutit, id proditorie egisse dicitur, vt per Bar. in d. s. delinquent. quem sequuntur Doct. in c. i. de homicid. vbi Petr. de Ancha. Ioan. de Anan. & Felyn. & tali casu proditorie agens contra priuatū, nō dicitur proditor, sed proditorie agere. l. athletas. §. i. ff. de his qui not. infam. ad idem Alex. in consil. 145. viso thæmate col. ij. vers. & ex his. in vij. vol. & Alber. in l. si amici domum. ff. de Adul. † proditor autem dicitur is qui contra principem vel Rempublicam prodicionem facit, vt declarat Bar. in d. extrauag. qui sint rebel. in verb. rebellis. in versic. item nota quod proditorie, Multis autem modis contra principem vel Rempublicam committitur proditio, de qui-

bus dixi supra in princi. in prima q. huius Rub. Multa alia de proditoribus scripti supra l.i. & ij. in variis questionibus, quæ hic non repeto.

D E R E B E L L I B V S

S V M M A R I V M .

- 1 **Rebellis quis dicatur?**
- 2 **Rebelles dicuntur etiam, qui rebellant contra prosperitatem Pape.**
- 3 **Rebellis dicitur omnis in proterua & notoria inobedientia existens ;**
Rebellis pluribus modis quis dicitur,
- 4 **Rebellis, a Rebellando dicitur.**
Rebelles appellantur qui in fide non permanent, & iussis Principis non obediunt.
- 5 **Rebellis exponitur, idest Infidelis.**
Rebellio dicitur quasi reiteratio belli, & post pacem ad bellum reuersio.
- 6 **Resistere quis dicitur pluribus modis.**
Transfuga appellabatur ab Antiquis, qui recedebat de terris principi subiectis, & ibat ad hostes.
- 7 **Isti uiui exuruntur, aut furca suspenduntur.**
- 8 **Scipio Aſſfricanus superior denicta Carthagine, grauius in Romanos quam in Latinos transfugas animaduertit.**
- 9 **De Iure ciuili antiquo, qui Rebellando, locum in quo sub Principis obedientia stabam retinebant, speciale nomen non habebant, sed hi qui deficiunt uocabantur.**

Q V A E S T I O I .

- C**V M etiam hi, qui a suo Principe Rebellant, in crimen læsæ maiestatis incidant: Ideo de eis quoque uidentum erit. Et primo quero: † quis dicatur Rebellis? Dicas, q̄ is dicitur, qui quomocuncq; publice vel occulte contra Principis honorem & fidelitatem Rebellionis opera facit, & contra Imperii prosperitatem aliquid machinatur, uel contra principem & eius officiales in his quæ ad commissum eis officium pertinent Rebellando, ita dicit rex. in Extrauag. qui sint Rebel. † Rebelles dicuntur etiam non, solum qui Rebellant contra prosperitatem Imperatoris, sed etiã qui rebellant contra prosperitatem Papæ, ut per las. in consil. lxxxvi. in causa Reuerẽ. Domini Gentilis, col. iij. ver. Rebelles in iij. volu. & idem las. in consil. cxxxix. in præfenti consultatione col. ij. in fin. vers.

5. Nam rebellis, vbi dixit, † q̄ rebellis dicitur omnis in proterua & notoria inobedientia existens. Dicitur etiam quis pluribus aliis modis rebellis: sed quia alii modi quibus quis rebellis dicitur non faciunt ad materiam nostram, ideo de illis aliter non scribam, sed poteris uiderere Bar. in d. Extrauag. qui sint rebel. in verb. rebellis, & per Doct. in clemen pastoralis. de re. iudic. et Præposit. in c. in primis. in §. de persona. ij. q. prima.
4. † Et dicitur rebellis, a rebellando: nam rebello, verbum, repugno significat, & quasi bellando aut certando contrauenio & contendo: vnde rebelles appellantur qui in fide non permanent, & iussis Principis non obediunt, ita testatur Ambr. Calepi. in suo Dictionario, ad idem Bar. in d. extrauag. qui sint rebel. in verb. rebellis † vbi exponit rebellis, idest infidelis, et idem in eadem extrauag. in verb. tenore, vbi dixit, q̄ rebellare idem est q̄ resistere. Et isto vocabulo antiqui legum conditores non utebantur. Ea propter Henricus viij. Imperator constitutionem prædictam fecit ad hoc declarandum, vt testatur ibidem Bar. in prædicta glos. Dicitur & rebellio quasi reiteratio belli, & post pace in ad bellum reuersio, vt dixit Domi. in c. ij. §. Distin. istud autē competeret ciuitatibus, quas bello deuicisset Princeps, quæ demum ab eo rebellarent.
6. † Resistere autem quis dicitur pluribus modis. Primo aliquid faciendo contra, vel non faciendo, vt puta, non obediendo. Et quia antiqui (vt dictum est) hoc nomine, rebellis, non utebantur: Quando aliquis recedebat de terris principi subiectis ad hostes eundo, transfuga appellabatur, vt in l. si quis aliquid. §. transfuga. ff. de poen. & in l. postliminium. §. transfugæ. & §. filius. ff. de capt. & postlimi. reuers. † Isti aut viui excurrunt, aut circa suspenduntur, vt dicit tex. in d. l. si quis aliquid. §. transfugæ. † et ideo Scipio Africanus superior deuicta Carthagine cum omnes, quos de exercitu Romano ad Carthaginenses transfugerant, in suam redeisset potestatem, grauius in Romanos quam in latinos transfugas animaduertit. Romanos enim tanquam patriæ fugitiuos crucibus affixit, latinos vero tanquam perfidos socios securi percussit, vt testatur Valer. Maximus. libr. ij. in rubric. de milit. disciplin.
9. † Quandoq̄ autem quis rebellando locum, in quo sub principis obedientia stabat, retinebat: Et isti de iure ciuili antiquo, speciale nomen non habebant, sed, hi qui deficiunt, vocabantur, vt in l. amissione. §. qui deficiunt. ff. de capit. diminit. Ita declarat Bar. in præallegat. glos. in verb. tenore. subdens, q̄ isti si rebellant faciendo bellum principi, tanquam hostes ipso iure puniebantur, & ea quæ iuris ciuillis sunt amittebant: illi autē qui principi non obediendo rebellabant, vt puta non acceptando eius gentem, ipso iure non puniebantur, nec ea quæ iuris ciuillis sunt amittebant, nisi sena

tus vel princeps id declararet, vt in præalleg. l. amifsione. Ideo in hoc Hericus Imperator supplet prædictam suam constitutionem, statuendo, quomodo docunq; aliquis contra principis honorem committat vel machinetur rebellando, rebellis fit, & ita declarat Bar. in d. sua glos.

S V M M A R I V M.

- 1 An Rebellis Imperii dicatur, qui se Imperio subditum fatetur, sed odio persone Imperatoris rebellat?

Non potest quis dicere, qd est rebellis Imperatoris, & non Imperij, nec e contra.

Q V A E S T I O II.

ECVNDQ̄ q̄ro: An rebellis imperij dicatur qui se Imperio subditum fatetur, sed odio personæ Imperatoris rebellat? Et est dicendum qd sic, per tex. in l. amifsione. ff. de capit. dimin. & per tex. in d. extrauagant. qui sint rebel. & habetur per Barto. in sua glos. in verb. tenor e. in d. extrauag. vbi dicit, qd non potest quis dicere, qd est rebellis Imperatoris, & non imperij: nec e contra. de quo Bartol. in glos. in verb. nostri. in præallegat. Extrauagant.

S V M M A R I V M.

- 1 An is qui officiali Principis parere recusat Rebellis dicatur?

Rebellis dicitur, qui parere recusat officiali principis in his quæ ad commissum illi officium a principe spectant.

- 2 Rebellis improprie dicitur, qui officiali principis parere recusat in his quæ ad commissum ille officium non spectant.

Rebellis dicitur etiam, qui iudici suo non vult parere.

- 3 Rebelles intelliguntur, omnes qui sunt in proterua & notoria inobedientia.

- 4 Verbum Rebellis est uerbum generale, & comprehendit quenlibet subditum contradicentem dicto uel facto sui superioris.

Q V A E S T I O III.

ERTIO quæro: an is qui officiali principis parere recusat rebellis dicatur? Responde distinguendo: qd aut quis parere recusat officiali principis in his quæ ad commissum illi officium a principe spectant, aut non. Primo casu talis rebellis dicitur, vt

dicitur, vt

citur, vt dicit tex. in extrauag. qui sint rebell. & per Barto. in l. hostes. ff. de
 capt. & postlim. reuers. & per Deci. in c. sane. el. ij. in iij. not. col. ij. de officio
 2 delegat. † Secundo vero casu dicitur rebellis, sed improprie. Nam non so-
 lum dicitur rebellis qui domino suo resistit, sed etiam ille qui iudici suo nō
 vult parere, vt dicit Decius in d. c. sane. de officio delegat. in iij. not. alle-
 3 gat tex. in c. ea quæ s. primo. de stat. monach. ibi contumaces & rebelles. &
 in c. ij. de nou. operis nanciat. ubi Deci. dicit, † q̄ omnes qui sunt in proter-
 ita & notoria inobedientia rebelles intelliguntur, quod not. Angel. in l. ij.
 s. fin. ff. de iudic. ad idem Bal. in l. si vero s. qui ergo. ff. de milit. testam. vbi
 4 dixit, † q̄ verbum rebellis, est verbum generale, & comprehendit quem-
 libet subditum contradicentē dicto vel facto sui superioris. Itaq; non om-
 nis rebellio inducit crimen læsæ maiestatis, sed solum quæ statum imper-
 rij concernit, vt dixit Bonifa. in clemen. pastoralis s. sane, in l. col. nu. 4. ver-
 ficul. Non enim omnis rebellio. de re iudic.

S V M M A R I V M.

- 1 An Rebellis dicatur, qui coacte, & per metum Rebellionem fecit?
- 2 Voluntas coacta non est proprie voluntas.
- 3 Rebellio facta per Castrum Ducis contra communitatem Imole, ex quo fuit meticulo
se facta & ex isto timore, puniri non debet.
- 4 Rebellio facta ad importunas preces alicuius Tyranni, puniri non debet.
- 5 Facere metu Tyranni, & ad illius importunas preces facere equiparantur.
Preces Tyranni iussui equiparantur.
- 6 Renuntiatio Beneficii metu perdendi patrimonium suum a clerico facta, non ualet.
Etiam si esset iurata.
- 7 Matrimonium metu contractum est nullum.

Q V A E S T I O I I I I.

V A R T O quæro: An rebellis dicatur qui coacte & per
 metum rebellionem fecit? Dicas q̄ non: ita voluit Bal. in
 consi. 36. proponitur consuetudo Ciuitatis, in iij. volum.
 vbi dixit, q̄ talis rebellio dicitur passiuæ non actiuæ. facit
 † quia voluntas coacta nō est proprie voluntas, vt dixit
 Bald. in consi. suo scismat. q̄ est impressum sub rub. si quis
 aliquem testa. prohibu. Abb. in consi. iij. q. vt. in ij. volum. & Imol. in consi.

3 34. visis & ponderatis col. fin. vers. circa secundum, vbi consuluit, † q̄ re-
 Hierony. Gigas,

V V

- bellſo facta per Caſtrum Ducie cōtra communitatem Imolæ, ex quo fue-
rat meticuloſe facta & ex iuſto timore puniri non deberet, cum non ſit im-
putandum illi qui aliquid propter iuſtum metum facit, per ea quæ notan-
tur in l. i. & per totum titulum. ff. de eo q̄ met. cauſa. † & hoc procedit etiã
ſi rebellio eſſet facta ad importunas preces alicuius Tyranni, nam metu
Tyranni facta diceretur, † Æquiparantur enim iſta, aliquid facere metu
Tyranni, & ad illius importunas preces facere, vt dixit Innoc. in c. peticio.
de iur. iuran. & Barto. in tract. de Tyran. q. vii. preces enim eorum, iuſſui
æquiparantur, vt per gloſ. in l. i. in princip. ff. q̄ iuſſu. circa q̄, plura allegat
6 Math. de Afflict. in ſuis deciſion. Neapolit. Deciſ. 69. nu. 5. facit, † quia re-
nunciatio beneficij metu perdendi patrimonium ſuum a clerico facta, non
valet, c. Abbas, extr. de his quæ vi met. ue cauſa fiunt. vbi tex. in fin. dicit,
q̄ quæ metu fiunt de iure debent in irritum reuocari. Immo ſi renuncia-
tio beneficij metu facta eſſet etiã iurata non valeret, text. eſt in c. ad au-
7 dientiam, eod. tit. † idem dicimus de matrimonio metu contracto quod
eſt nullum, ut per Abb. & alios in c. cum locum, de ſponſal. & in c. conſul-
tationi eod. tit. Idem Abb. in c. veniens verſ. item poteſt notari. de ſponſal.
& in c. ad id q̄, verſ. nota prim. eod. tit. vbi concludit, q̄ Matrimoniu me-
tu contractum eſt ipſo iure nullum. Et præmiſſam concluſionem, q̄ rebel-
lis non ſit qui metu rebellionē fecit, tenuit etiam Aymo. Crauetta in conſ.
vi. col. xvij. in verſ. ſeptimo arguitur, nu. 84. ad idem Lauren. Calcaneus in
conſ. 1. col. ij. & vide Grāmat. in conſ. 31. in cauſa mag. Ioannis Bapt. per
totum, ubi conſuluit in contingentiã facti pro iſta opi.

S V M M A R I V M.

- 1 Machinare contra imperium quid ſit?
- 2 Machinare eſt aliquid dolose ordinare.
Machinatio in arte uerborum conſiſtit.
- 3 Rebellans contra officiales Imperatoris pro his quæ petunt pro ſtatu imperij, ſine du-
bio, rebellis dicitur.

Q V A E S T I O V.

VINTO q̄ro, dixi ſupra in diſſinitioe rebellis, q̄ rebellis
eſt qui aliquid machinatur cōtra proſperitatē iperij: modo
videndū, quid ſit machinare contra Imperium: Bar. in ex-
traua. qui ſint rebel. in verb. machinantur, dicit, † q̄ machi-
nare eſt aliquid dolose ordinare: machinatio. n. in arte ver-
borū cōſiſtit, vt. ff. de dolo. l. i. s. i. & ibi not. & ita dixit, d.

glos. ibi in verb. machinationē, vt puta dicit ibi Bar. faciendo inter se ligas & societates prohibitas, sub aliquo velamine vel colore licito, allegat tex. in l. ij. ff. de extraordi. crimin. subiungens Exemplū, quando Imperatore vel eius nuncio volente ingredi Ciuitatem pro recuperandis iuribus Imperii, tam ibi quam alibi aliqui respondent q̄ nolunt tot armatos vel tantā eius gentem, quia esset periculosum eorū statui, & sic illi dant verba donec labatur tempus in quo multa fieri possent pro prosperitate Imperii. Dicit enim Bar. ibi q̄ iste sunt quædā machinationes, licet ad bellicos actus non sit deuentum. Ista namq̄ machinatio inobediētia sequuta, illos rebelles facit, ad idē vide Curt. Iunior cōf. 1. 7. col. iij. nu. 1. 2. in ij. volu. vbi dixit, t̄ q̄ q̄n aliquis rebellat contra officiales Imperatoris pro his quæ petunt pro statu Imperii, sine dubio rebellis dicitur: ideo concludit q̄ homines cuiusdā castri qui denegarunt hospitari milites Cesareæ Maiestatis ad mandata Capitanei generalis meritō dici poterunt rebelles Imperii.

S V M M A R I V M.

- 1. An esse rebellem imperij uel esse in odium imperij idem sit?
- 2. Rebello est quid mortale.
- 3. Esse in odium imperij est medicinale.

Q V A E S T I O V I.

SEXTO quæro: An esse rebellem Imperij uel esse in odiū imperij idem sit? Dicas q̄ non: nam rebellio est quid mortale, nec remitti potest, nisi ex Principis gratia, ut habetur per Doct. in c. i. s. & bona committentium, vbi Mathe. de Afflict. in tit. quæ sint regal. in vsibus feudor. † Esse autē in odium imperij est medicinale: remittitur enim odiū purgata contumacia, Auct. item nulla communitas. C. de epis. & cleric. ita uoluit Mart. de Laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q. xlviij. Dicas q̄ fuit originalis doctrina Bar. in extraua. qui sint rebel. in sua glos. in verb. rebellis, in vers. Item nota q̄ aliud.

S V M M A R I V M.

- 1. Si hi qui libertatem ab Imperatore recognoscunt siue ex privilegio, siue ex Imperatoris patientia imperio sint rebelles an priuari possint libertate?
- 2. Et an idem sit in his qui a Papa libertatem recognoscunt?

- 3 An idem sit in Dominis Venetis?
 4 Domini Veneti liberi sunt.
 5 Ciuitas Venetiaram cum in mari fundata sit Imperatorem recognoscere non tenetur.
 6 Nonnulli dicunt Dominos Venetos ex eo liberos esse, quia libertatem contra Imperatorem præscripserunt.
 Albericus de Rosate, testatur uidisse priuilegium exemptionis concessum Duci & Ciuitati Venetiaram Bulla aurea munitum.
 7 Non subditus rebellionem non committit.
 8 Ciuitas Venetiaram uim Imperatoris habet, & potest in suis terris omnia quæ Imperator in suis.
 9 Quælibet Ciuitas quæ superiore non recognoscit, tantum habet imperium in suo territorio quantum Imperator in uniuerso.

Q V A E S T I O VII.

- 1 EPTIMO quæro: si hi qui libertatem ab Imperatore recognoscunt, siue ex priuilegio, siue ex Imperatoris patientia imperio sint rebelles, an priuari possint libertate? Dicitur quod sic, secundum Bald. in c. sicut, de iur. iurand. & idem erit in his qui a Papa libertatem recognoscunt, ita uoluit Mart. de Laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q. 5. sed & in quantum dicunt de Dominis Venetis, ab eis dissentio: quia Domini Veneti sunt liberi iuris, cum eorum Ciuitas in mari fundata sit, Bal. in rub. ff. de rer. diuis. col. ij. vers. circa ædificia quæro, iure enim gentium Ciuitates in mari fundatæ sunt ipsorum ædificantium l. interim. in princ. ff. de rer. diuis.
 2
 3
 4 Barth. Cepol. in tract. de seruit. rustic. prædico. in c. de mari. nu. 4. & cum igitur Domini Veneti non in solo alicuius, sed in mari eorum ciuitatem edificauerint, liberi sunt: ut, ratione prædicta, tenuit etiam Ias. in l. ex hoc iure. nu. 6. ff. de iusti. & iur. idem uoluit Ioan. Franc. Ripa in l. possessio. col. ij. nu. 8. ff. de acquir. possessio. ubi dixit, & quod ideo Ciuitas Venetiaram Imperatorem recognoscere non tenetur, quia in mari fundata est, ita etiam dixit idem Ripa in l. si insulam. nu. 2. ff. de verbo. obligat. & Nonnulli alij dicunt Dominos Venetos ex eo liberos esse, quia libertatem contra Imperatorem præscripserunt, ut dixit Barto. in l. i. ff. de rerum diuis. & ibidem Bal. idem dixit Ioan. Igneus in reper. s. non alias l. necessarias. ff. ad Syllentia. nu. 203. Ias. in d. l. ex hoc iure. col. iij. nu. 6. Alberi. in l. cunctos populos, col. v. in vers. cõmuniter glos. & omnes. C. de summa trinit. & fid. Charol. ubi dixit, quod ciuitas Venetiaram allegat præscriptionem libertatis tanti temporis cuius initij memoria non existit: licet postmodum subdat uidisse

privilegium exemptionis concessum Domino Duci, & ciuitati Venetiarum, bulla aurea munitum. vtcunq; sit, siue dicamus dominos Venetos liberos esse, quia eorum ciuitas est in mari ædificata (quod mihi plus placet) siue ex eo q; libertatem præscripserint: vtique verum est dicere q; nō sub-
 7 sunt imperio: ergo non possunt dici committere rebellionem contra imperium, quia † non subditus in dictum crimen non incidit, vt dixit Bar. in d. extrauag. qui sint rebelles. in verbo rebellando, in princ. & in vers. quod si aliquis homo de terris Ecclesie, Ad hoc q; nō subditus non dicatur com-
 mittere crimen rebellionibus habetur etiam per Parisi. consi. 101. Bona de quibus nu. 33. in. i. volu. faciunt quæ late dixi supra in Rubr. qualiter & a
 quib. crim. q. 68. Et ex istis liquido, constat dictū Mart. de Laud. de Domi-
 nis Venetis non esse verum. Et q; domini Veneti non subsint imperio, te-
 8 nuit etiam Math. de Afflict. in c. i. in vers. in glo. i. in princ. in tit. de pac. te-
 nend. & eius violat. in vsibus feudor. ad idem facit, q; voluit Iaf. in d. l. cun-
 ctos populos col. xix. vbi dixit, † q; Ciuitas Venetiarum Imperatore non
 reconoscit: immo & ipsa vim Imperatoris habet: & q; potest in suis ter-
 ris omnia quæ Imperator potest in suis, hoc idem dixit Iaf. in consi.
 70. in iij. volu. facit q; notanter dixit Bar. in l. infamem, in fin. C. de publi.
 9 iudic. vbi dixit, † q; quælibet Ciuitas quæ superiorem non recognoscit, tã-
 tum habet imperium in suo territorio quantum Imperator in vniuerso.

S V M M A R I V M.

- 1 An quis possit esse rebellis occulte?
- 2 Rebellis occulte an impune occidi possit?

Q V A E S T I O. V I I I.

CTAVO quæro: An quis possit esse rebellis occulte? Et videtur dicendum q; nō, quia secreta cordis iudicat solus deus, & occulta solus scit. c. erubescam. 3. 2. distinct. Dicitur tamen aliquem posse esse occulte rebellem, vt habetur in extrauag. qui sint rebell. ibi publice uel occulte. Sed † an impune occidi possit rebellis occulte? Dicendum q; sic: quia ipso facto rebellis incurrit pœnam contentam in d. extrauag. & an fuerit occulte rebellis iustificabitur in iudicio super homicidio: argu. tex. in l. de pupillo in. §. si quis riuos. vers. totiens. ff. de oper. nou. nunciat. & ita voluit Bar. in d. extrauag. qui sint rebell. in verb. rebellando, vers. circa secundum. idem uoluit Petr. de Anch. consi. 287. ex prædicta facti narratione col. ij.

faciunt quæ dixi supra q. v. nu. 19. in rub. qualiter & a quibus crim. læsæ maiest. committat. in vers. conclusionem supra firmatam, vbi tenui Cardinalē expresse vel occulte rebellem Papæ posse impune offendī, q̄ est not. ad limitationem tex. in c. foelicis de poen. in vi.

S V M M A R I V M.

- 1 Vasallus an teneatur obedire domino rebelli cui ante rebellionem præstiterat iuramentum fidelitatis?
- 2 Debitor fidelitatis non tenetur obedire domino rebelli.

Q V A E S T I O IX.

- 1 ONO quæro: An vasallus teneatur obedire domino rebelli, cui ante rebellionem fidelitatis præstiterat iuramentum? Et dicas q̄ non: ita tenuit Bar. in extrauag. qui sine rebel. in vers. rebellando, vbi dixit, t̄ q̄ debitor fidelitatis non tenetur obedire dño rebelli, non ex eo q̄ sit liberatus a fidelitate per rebellionem domini: sed tanquam, a principio promissio fidelitatis fuisset conditionata, videlicet, si non erit rebellis principi, per tex. in c. i. in tit. hic finitur lex, deinde incipi. constit. cū ibi notat. & ita etiam tenet solennis doctor præceptor meus D. Carol. Ruin. in cōsi. cv. casus iste de quo quæritur, col. i. nu. 4. in i. volu. ad idem Alber. Brun. in cons. 28. Nobilis domine, col. i. vers. rebellio autem, in ij. volu.

S V M M A R I V M.

- 1 An Ciuitates quæ a Tyrannis per vim capiuntur uel occupantur, qui Tyranni hostes Imperij sunt, rebelles dicantur?
- 2 In Ciuitate rebelle & eius territorio quilibet potest prædari, & comburere.

Q V A E S T I O X.

- 1 ECIMO quæro: an ciuitates quæ, a Tyrannis per vim capiuntur vel occupantur, qui Tyranni hostes imperij sunt, rebelles dicantur? Responde q̄ non: sed quæ proprio motu ciuium vel maioris partis eorum rebellant, rebelles sunt. Et in istis quo ad amissione eorum iurium idē seruatur quod in priuato. t̄ quo autem ad poenam per

hominem inferendam, dicendum est q̄ quilibet potest prædari in dicta Ciuitate & eius territorio, ac etiam comburere, & similia facere quæ con-
sueuere fieri in eos contra quos nobis est bellum. l. iij. in fin. ff. de acquir. e.
rerum domin. ita notanter dixit Barr. in dicta extrauag. qui sunt rebell. in
verb. rebellando versic. item istæ pœnæ.

S V M M A R I V M.

- 1 An per rebellionem subditorum princeps sua possessione priuetur?
- 2 Domini a subditis non dependent.
- 3 Seruus aufugiens a domino non potest suam possessionem domino interuere.
- 4 Subditi alicuius non possunt iurisdictionem quam ipsi non habent in alium transferre.
- 5 Subditi rebellantes, si dominum suum repellant de territorio, uel in carcerem conijciat, interuertunt ei possessionem.

Q V A E S T I O XI.

- 1 N D E C I M O quæro: an per rebellionem subditorum princeps sua possessione priuetur? Dicas q̄ non, per text. & ibi not. per doct. in l. i. C. de seru. fugiti. vbi dicitur, q̄ ex fuga serui Domino suo damnum non fit, & ibi Bal. in vlt. notab. dicit, q̄ ex fuga serui & malitia subditorū non fit præiudicium domino: † cum Domini a subditis non dependeant, subditi enim a Dominis inuiti possidentur. l. male agitur. C. de præscript. xxx. annorum, ita dixit Bald. in d. l. i. col. iij. versic. solue q̄ per furtum. C. de seru. fugiti. † subdens ibidem, q̄ seruus qui a Domino suo aufugit non potest suam possessionem Domino interuere, immo iram, et vindictam contra se prouocat qui rebellat. l. si certus. §. appetitus. ff. ad senat. consult. Syllan. l. omne delictū. §. contumacia. ff. de re milit. & l. liberi. in fin. C. de inoffi. testamen. & hanc opinionem, quæ vera est, tenuit Bald. in l. si aquam. in sua reper. C. de seruit. & Marti. de Laud. in tract. de crim. læsæ maiest. q. 28. comprobant prædicta: † quia si rustici se summunt alterius iurisdictioni, & se etiam constituent id ius nomine illius cui se submiserunt possidere, non tamen propter hoc transferunt in illum aliquod ius iurisdictionis, si subditi erant iurisdictioni alterius Domini. nam subditi alicuius non possunt iurisdictionem, quam ipsi non habent, in alium transferre: ita voluit Bart. cum quo cæteri transeunt, in l. quod meo. ff. de acquir. possessio. col. vlt. versicu. sed si rustici. Et hoc tenet etiam Egregius Doctor Regius Cõsiliarius Dominus Andreas Tyraquellus in tract. de

iure consti. possessor. in ij. parte Ampliatione 3 2. nu. 4. allegat idem tene
 re Innoc. in c. dilectus. extr. de capel. monachor. & in c. olim inter, de restit.
 spoliat. hanc etiam conclusionem, q̄ per rebellionem subditorum Domi-
 nus non priuetur sua possessione, tenuit etiam Anton. Corsetus in suo
 tra ct. de potest. regia. in i. parte. col. penult. nu. 7. † Illam tamen sane limitã
 non procedere, quando subditi rebellantes dominum suum repellerent
 de territorio, vel in carcerem conficerent. l. i. s. penult. ff. de vi & vi armat.
 vt voluit Corsett. loco præallegato.

S V M M A R I V M.

- 1 An cõmunitas rebellando cõtra suũ dominũ crimẽ læsæ maiestatis cõmittere dicatur?
- 2 Quando Regimina deputata delinquant consilio solenniter congregato, totus populus interpretatiue deliquisse dicitur.
- 3 Quod facit consilium totus populus facere uidetur.
- 4 Si communitas uel uniuersitas esset pro rebellionẽ puniendã pecuniariter, innocentes et qui contradixissent non essent collectandi & exequendi.
- 5 Bononia propter rebellionem semel aratrum passa est, ac demũ ex gratia rædificata.
- 6 Idem Carthagini contingit.
- 7 An si uniuersitas punita fuerit propter rebellionem, possit etiã contra particulares personas pro tali delicto procedi? Et nu. 8.
- 9 Ciuitas si rebellet officiali principis propter principem, quia non uult ipsi principi parere, crimen læsæ maiestatis committit.
 Secus si rebellasset propter ipsum officialem tantum.

Q V A E S T I O XII.

- 1 VODECIMO, quæro: An Communitas rebellando contra suum Dominum crimen læsæ maiestatis committere dicatur? Et dicas q̄ sic: puniatur enim esto q̄ sint aliqui innocentes, & aliqui cõtradixerint ne rebellio fieret, † quãdo nanq̄ Regimina deputata delinquant cõsilio solenniter congregato, totus populus interpretatiue deliquisse dicitur, vt per Bar. in l. aut facta. s. delinquant. ff. de pœn. Abb. in c. dilectus el ij. & ibi late per Ioan. de Annan. extr. de simon. accedat q̄ voluit Angeli.
- 2 in l. metum. s. animaduerrendum, in fin. ff. quod met. causa ubi dixit, † q̄ illud q̄ facit consilium totus populus facere uidetur.
- 3 † Quinimmo licet delictum fieret non conuocato consilio si tamen causam successiuam habeat, vt & in rebellionẽ, et guerra, ac similibus propter tolerantiam

tolerantiã vniuersitatis, ac communitatis delictum quasi tacite ratificatur, secundum Ioan. Andr. in d. c. dilectus el ij. col. antepenul. Pet. de Anch. in conf. cl. viij. ex narratis, & Felyn. in c. cum omnes, in vi. declaratio. de constit. quos refert et sequitur Albert. Brun. in cõf. 28. Nobilis dominæ, col. ij. in fin. sciendum tamen est, † q̄ vbi communitas vel vniuersitas pro tali delicto esset punienda pecunialiter, innocentes & qui contradixissent non essent collectandi & exequendi, vt dixit Ioan. de Anan. in d. c. dilectus & sequitur Brunus, in d. conf. 28. col. 28. n. 11. Luc. de Pēna in l. iij. col. vi. de exactori. & executor. lib. xij. C. & habetur in d. c. dilectus, per Doct. † & dixit Bar. in d. s. delinquūt. & Ioan. de Anan. post Abb. in d. c. dilectus, quod Bononia propter rebellionem semel aratrum passa est, ac demum ex gratia reædificata. † idem Carthagini cõtingit, quia & ipsa aratrū passa est, ut dicit tex. in l. si usufructus Ciuitatis, ff. quibus mod. usufru. amittat.

† An autem, non obstante q̄ vniuersitas punita fuerit propter rebellionē a se factam, possit etiã contra particulares personas pro tali delicto procedi? Est dicendum q̄ sic, quia pœna quæ imponitur pro tali delicto, vnde licet capitis & confiscationis bonorum, l. quisquis. C. ad leg. iul. maies. melius conuenit singularibus personis quã vniuersitati, ut voluit Cyn. in l. si quis in tantam col. iij. vers. sed pone q̄ ciuitas. C. vnde vi. Salic. in l. i. C. de seditio. vbi ad hoc allegat tex. in l. i. ff. de magistr. cõuenien. Bal. in l. polla. C. de his quibus vt indign. Ioan. Monach. & Ioan. Andr. in c. fin. in fin. de pœn. in vi. vbi dicunt, † q̄ etiã si esset processum contra vniuersitatem & illa condemnata & punita, adhuc tamen puniri possent singulares personæ vniuersitatis prædictæ. quod in Ciuitate Viterb̄j seruatum dicunt, arg. l. semper. s. in sepulchro. ff. q̄ vi aut clam. not. Bart. in l. aut facta. C. de pœn. & Ant. de Burr. in d. c. dilectus. el ij. de simoni. & ita voluit Alexan. consi. xij. consideratis his quæ in thæmate. col. iij. vers. quinto præsuppono. in vi. vol. & ita tenet etiam Albert. Brun. in præallegato conf. suo 28. nu. 11. & in vers. ex quibus omnibus, & vide ad prædicta Lucam, de Pēna, in l. iij. col. penul. & vlt. C. de exactor. & executor. lib. xij. vbi ad partes arguit. † Idem dicendum est quando ciuitas est rebellis officiali principis propter principem, quia noluit ipsi principi parere: secus si rebellasset propter ipsum officialem tantum, vt voluit Bar. & Alex. in l. hostes. ff. de capti. & postlim. reuers. ita dixit Ant. Capyt. in suis Decisio. Neapolitan. Decisi. 30. nu. 42.

S V M M A R I V M.

1. An Castrum rebellans proprie Ciuitati committat crimen lese maiestatis?

2. Si propter partialitates una pars ciuium aliã expelleret, non est crimẽ lese maiestatis

Hierony. Gigas.

XX

LIBER TERTIVS. TRAC.

- 3 *Castrum rebellans proprie Ciuitati superiorem non recognoscenti incidit in crimen læsæ maiestatis.*

Q V A E S T I O XIII.

- 1 **ECIMOTERTIO** quæro: An castrum rebellans proprie ciuitati comittat crimen læsæ maiestatis? In hac q. Petr. de Anch. in conf. 2 s 7. iste B. de Garnario Bannitus, arguit ad utranque partem, & tandem concludit q. non incidit in crimen læsæ maiestatis castrū rebellans proprie ciuitati; quia non contra Imperatorem seu Principē principaliter rebellio facta est directe, per not. per Barto. in extrauag. qui sint rebell. in verb. quoniam, circa princip. quem sequitur August. de Arim. in addit. ad tra ct. Ange. de malef. in verb. che hai dradito la tua patria. col. ij. in addit. quæ incipit, tu autem in hac materia adde & dic. vbi dixit, t̄ q. idē est quando propter partialitates vna pars ciuium aliam expelleret. Nam eo casu non est crimen læsæ maiestatis, prædictam conclusionem dixerim ego procedere quando castrum rebellat proprie ciuitati quæ superiorē re cognoscit, vt puta aliquod castrū Cesenæ uel Imolæ rebellat a sua ciuitate, non tamen ab ecclesia seu pontifice, t̄ secus autem quando aliquod castrum rebellaret a ciuitate superiorem nō recognoscente, vt est ciuitas Venetiarum. Nam tali casu castrum rebellans incideret in crimen læsæ maiestatis, per ea quæ dixi supra 11. 12. & 16. q. in rubri. qualiter & a quibus crim. læsæ maiest. committat.

S V M M A R I V M.

- 1 *An ex sola assertione principis afferretis aliquem esse suū rebellē ille probetur rebellis*

Q V A E S T I O XIIIII.

- 1 **VARTODECIMO** quæro: An ex sola assertione principis afferentis aliquem esse suum rebellem, ille probetur rebellis? Dicas q. nō, ita tenuit Deci. in conf. 544. Serenissimus Imperator Carolus, col. ij. in ij. volu. vbi concludit non esse stādum assertioni dicti Imperatoris, afferentis in quadā sua declaratoria, q. Illustres D. Federicus & Pirrus de Gonzaga essent sui rebelles, & propterea omnia eorum feuda deuoluta esse ad ipsum Cæsarem: ex quo talis rebellio aliter probata non erat, cum de Imperatoris interesse tractaretur, idem tenet idem Deci. cōf.

4. o. in causa mota Mediolani, col. ij. versi. Tertio principaliter, in ij. vol. et D. Carol. Ruin. præceptor meus in conf. 147. visis his quæ proponuntur, nu. 8. in i. vol. & in confi. Tertio videtur prima facie, col. ij. n. 5. in v. vol. & Iaf. in confi. 34. ad motiua data, in i. vol. & in conf. 86. in cã Reueren. D. Gẽtilis, col. iij. versi. sed fortassis. in ij. volu. vbi de assertione Papæ loquitur, asserentis aliquem esse Rebellem ecclesiæ, q̃ non probet.

S V M M A R I V M.

- 1 Stante statuto q̃, extante masculino filia nõ succedat, an si filius sit rebellis filia succedat?
- 2 Filius rebellis fingitur non extare.
- 3 Statutum supradictum intelligitur, si masculus qui extat sit habilis ad succedendum. Inhabilis quantum ad successionem habetur pro mortuo.

Q V A E S T I O X V.

- D** E C I M O Q V I N T O quæro: stante statuto q̃ extante masculino filia non succedat, quid dicendum erit si filius sit rebellis, an filia succedat? Bald. in l. illicitas. §. qui vniverfas. ff. de officio p̃sid. tenuit, filiam succedere, & testatur idẽ tenuisse Cynũ. † nõ filius, ex quo effectus est rebellis, fingitur nõ extare, & sic sequens admittitur. idẽ voluit Math. de Afflict. in c. i. §. præterea. in vers. glo. tertia. nu. 84. in tit. quæ fuit prima causa benef. amittend. in vsibus feudor. facit, † quia prædictum statutum, q̃ stantibus masculis filia non succedant, intelligitur si ille masculus qui extat sit habilis ad succedendum: Inhabilis enim quantum ad illam successionem habetur pro mortuo. l. i. §. fin. ff. de contrah. & per Bald. in l. fœminæ. C. de inoffi. testam. Laurus de Pallar. in tracta. suo, q̃ stantibus masc. fœmi. non succed. in princ. nu. 10. Sed nulli dubium, q̃ rebellis est inhabilis ad succedendum. l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. ergo fœmina eo casu admitteretur.

S V M M A R I V M.

- 1 Si ex decreto Ciuitatis aliquis sit factus rebellis ipse & sui, an sub illo uerbo sui, filie fœminæ comprehendantur?
- 2 Statutum loquens per uerba indefinita omnes casus complectitur in quibus est eadem ratio, ex interpretatione potius, quam ex proprietate sermonis.
- 3 Statutum loquens per uerbum si quis, & sic per adiectiuum sine termino, fœminam non comprehendit, quando non militat eadem ratio.

QVAESTIO XVI.

- EXTODECIMO quæro: si ex decreto ciuitatis aliquis sit factus rebellis ipse & sui, an sub illo verbo, sui, filiaæ fœmine comprehendantur? Dicas q̄ non. Vt voluit Aret. consil. 39. in facto dicitur contigisse. mouetur ea ratione, quia dictio, sui, posita in dicto decreto est indiffinita loquutio, & propterea vniuersalis, ac si dictū esset & omnes sui, allegat not. in l. si pluribus. ff. de legat. ij. Et eo casu succedit doctrinā Bar. in l. omnes populi. in vi. q. princip. ff. de iust. & iur. vbi dixit, t̄ q̄ quando statutum loquitur per verba indefinita omnes casus complectitur in quibus est eadem ratio, ex interpretatione potius quam ex proprietate sermonis: allegat tex. in l. si seruitus. ff. de seruit. Urban. prædior. Casus vero in quibus non est eadem ratio, ex sua propria significatione non complectitur. sed in casu nostro non est eadem ratio puniendi fœminas sicut masculos, in crimine læsæ maiestatis. l. quisquis. in. s. filij vero. iuncto. s. ad filias sane. C. ad leg. iul. maiest. ad idem facit doctrina Bar. in l. i. in princ. ff. de pecul. t̄ vbi voluit, q̄ si statutum loquitur per verbum siquis, et sic per adiectiuum sine termino, vt in q. nostra, fœminam non comprehendit, quando non militat eadem ratio puniendi fœminam sicuti masculum, & plura allegat Areti. in præallegato consil. ad probandam hanc conclusionem, pro qua faciūt quæ dixi supra in rubr. de pœn. quas filij incurr. Patr. committ. crim. læsæ maiest. q. xliij.

SVMMARIVM.

- 1 Si Castro rebellanti fuerint ablata bona, & postmodum sequuta reconciliatio, an ex sola reconciliatione intelligantur illi restituta bona?
- 2 Rebannitus ex indulgentia bona non recuperat.
Ex restitutione, omnia restituta uidentur.
- 3 Rebannitus an recuperet bona alienata per fiscum?
- 4 Qui emit a fisco inquietari non potest.
- 5 Si bona rebellium alijs sunt concessa, facta pace reddenda sunt primis dominis.
Pax non habet vim simplicis indulgentie, sed restitutionis in integrum.

QVAESTIO XVII.

- DECIMO SEPTIMO quæro: Castrum rebellauit, propter quam rebellionem fuerunt sibi ablata bona, sequuta est postmodum reconciliatio, quæritur an ex hoc intelligantur illi restituta bona ex sola reconciliatione? Martin. de Laud. ponit

hanc quæſtionem in tract. ſuo de crim. læſæ maiest. q. 45. & decidit q̄ non recuperet bona ex ſimplici reconciliatione, allegat ad hoc Angel. in l. filio quem. ff. de liber. & poſthum. Nellus in tract. bannitorum, in i. parte tertij temporis q̄o. iij. tangit hanc quæſtionem, in bannito, an recuperet bona quando fuit ſimpliciter rebannitus, vel a banno exemptus, & deinde can cellatus a banno, & differentiam facit, an ex rebannitione conſequatur indulgentiam, aut reſtitutionem † quia ex indulgentia bona non recuperat, ſi vero reſtituta fuerit tunc omnia reſtituta videntur l. i. C. de ſent. paſ ſis. l. ſin. eod. tit. † Sed an recuperet bona alienata per ſiſcum: idem Nellus. ibidem q. v. dicit, q̄ communis opin. doctorum eſt, q̄ talis reſtitutio non porrigatur ad bona alienata, & iſtā opin. tenuit Bar. in d. l. ſi. C. de ſent. paſ. pluribus rationibus, & primo quia qui a ſiſco emit nullo modo inquietari poteſt l. bene a Zenone. C. de quadrienn. præſcript. Secundo quia idem eſſe debet in qualibet ciuitate, nam poſt bonorum publicationem ſiſcus legiti-
 4 me tenuit, vt heres bona conſiſcata. l. iij. C. ad leg. iul. de vi † & qui emit a ſiſco inquietari non poteſt. l. ſed ſi lex. §. item ſi rem. ff. de per. hæred. ad hoc facit gloſ. in l. gallus. §. & quid ſi tantum. ff. de liber. & poſthu. quæ dicit, q̄ reſtitutio non trahitur ad ius quæſitum, & in iſta opinione reſidet Nellus. pro qua facit tex. in c. quamuis. de reſcript. in vi. et ibi vide in gloſ. magna, idem tenuit Bal. in l. ſed ſi hac. §. ſed ſi pœnam. ff. de in ius vocad. idem in l. data. C. de appell. Imol. in l. ſi marito publico iudicio, in princ. ff. ſol. matr. & latiſſime tradūt doct. in d. §. & quid ſi tantum. vbi per Alex. col. viij. & ix. ad idem Alexand. conſil. 119. in iij. volum. & conſil. primo in ij. volum. & Bald. conſil. 221. in iij. volum. † Dicis tamen ſecundum Nicol. Boer. in ſuis deciſ. Deciſ. 38. nu. 7. in i. parte, q̄ ſi bona rebellium alijs ſunt conſeſſa, facta pace reddenda ſunt primis Dominis, per text. quem Bald. dicit ſingul. ad hoc, in extrauag. de pac. conſtant. in verb. priuilegia, Pax enim non habet vim ſimplicis indulgentie, ſed reſtitutionis in integrum, quod ſequitur Aret. in d. l. gallus, in §. & quid ſi tantum. ff. de liber. & poſthum. & Socin. in conſil. 58. colum. ij. circa med. verſicul. adhuc dici poteſt quod ex quo. in iij. volum.

S V M M A R I V M.

- 1 An Extrauagans, qui ſint rebel. locum habeat contra eos qui rebellant contra regem uel principem, uel contra propriam Ciuitatem?
- 2 Extrauagans ſupradicta quos officiales comprehendat?
- 3 Quando rebellio ſit contra regem principem uel Ciuitatem, quod ius ſeruari debeat?
- 4 Extrauagans ſupradicta comprehendit eos qui rebellant contra rectores per Romanam Eccleſiam in partibus Italie poſitos.

- D**ECIMO OCTAVO quæro: An extrauagãs, qui sine rebelles. locum habeat contra eos qui rebellant contra aliquam regem vel Principem vel contra propriam ciuitatẽ? Bar. in d. extrauag. in verb. rebellando, in vers. sed an hæc constitutio, dicit, q̄ videtur dicendum q̄ sic, ex quo dicitur in illo tex. contra officiales nostras, nam omnes prædicti dici possunt officiales Imperatoris, quia vel ab eo, iurisdictionem habent, ex constitutione, concessione, vel longa consuetudine, quæ consuetudo vim habet constitutionis, alleg. tex. in l. i. §. denique. ff. de aqua. plu. arcen. & in l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua. quoti. & estiu. Istis tamen non obstantibus Bar. in d. vers. sed an hæc constitutio, contrarium tenet, ea ratione, quia quando contra Regem, alium Principem, vel propriam ciuitatem committitur rebellio, tunc non fit contra prosperitatem imperij principaliter, licet ex tali rebellionẽ Rex, Princeps, vel Respub. ledatur, & de hoc dicit esse casum in l. si quis ingenuũ. §. in ciuilibus. ff. de cap. & postlimi. reuers. † & illa constitutio, dum de officialibus Imperatoris loquitur, intelligitur de illis qui principaliter & directe pro eo sunt, vt sunt legati & Vicarij Imperatoris l. ij. C. de his qui vic. alter. gerunt. l. i. §. deportatos. ff. de legat. iij. Nam reges, & ciuitates licet iurisdictionem habeant ab Imperatore, tamen illam exercent principaliter propter se non propter Imperatorem, ideo dicit Bar. q̄ isto casu cessat illa constitutio quæ contra eos qui machinantur cõtra Principis personam, vel eius officiales, aut imperij prosperitatem, & sic in hijs tantum casibus prouidet d. noua cõstitutio, † Quãdo autem rebellio fit contra Regem vel Principem vel Ciuitatem seruari debere dicit, ius antiquum, videlicet dispositionem. l. amissione. §. qui deficiunt. ff. de capit. dimin. quæ de his qui deficiunt, a iurisdictione eorum sub quorum Dominio sunt generaliter loquitur, & hoc sequitur Petr. de Anch. in cons. 287. incipit, iste B. de Garnario, & Ioan. Calderi. in cons. 6. in titu. de accusat. & Deci. in cons. 410. colum. ulti. circa fin. in iij. uolum.
- † Quid autem dicendum sit de his qui rebellant contra rectores per Romanam Ecclesiam in partibus Italiæ positos, vt puta Bononiæ, Perusij, in Marchia Anthonitana, & alibi. Bar. in d. extrauag. qui sint rebel. in verb. rebellando, in vers. sed quid si quis rebellat, dixit, q̄ eo casu est locus dicte constitutioni, nam eo casu Imperium est ecclesiæ, & sic huiusmodi rebellantes faciunt contra prosperitatem Imperij, faciunt ad hoc ea quæ ad hũc propositum seriose scribit Petr. de Anch. in cons. 277. ex prædicta facti narratione.

S V M M A R I V M.

- 1 An bona rebellium uendita, propter bonum publicum, restitui possint ipsis rebellibus?
- 2 Princeps ex causa indulgere potest delinquentibus etiam in præiudicium publicum, & priuatorum.
Cause indulgentiæ multæ esse possunt.
- 3 Princeps quando poscit tollere ius alteri quæsitum?

Q V A E S T I O XIX.

- 1 **D**ECIMONONO quæro: An bona rebellium uendita propter bonum publicum, ut puta, pacis Reipublice, restitui possint ipsis rebellibus: Dicas quod sic, ita tenet Marti. de Laud. in tract. suo de crim. læsæ. maiest. q. 14. ubi testatur circa hoc uidisse opinionem magnorum virorum elegantium, Bart. in l. quecunq. C. de fid. instrum. et iur. hast. fiscal. lib. x. facit tex. in l. Lucius. ff. de euitio. † Item facit quia Princeps ex causa indulgere potest delinquentibus, etiam in præiudicium publicum & priuatorum, Cause uero indulgentiæ multe esse possunt, uidelicet propter publicam utilitatem, ut puta, pro pace habenda, ut colligitur ex not. per Innoc. in c. in nostra, de iniur. & dam. dat. Hostiens. in Summa. de penit. & remis. §. fin. vers. sed pone quod guerra. Alex. in conf. 216. in ij. vol. & habetur late per Math. de Afflict. in c. i. §. & bona committentium.
- 2 nu. 138. in tit. quæ sint regal. in uisibus feudor. † ad hoc faciunt et adducta per Nellum, in tract. Bannitorum, in pri. parte, tertij, temporis, q. viij. ubi dixit, quod quando liberatio, a banno fit propter utilitatem publicam, tunc Princeps potest tollere ius quæsitum alteri. l. Lucius. ff. de euitio. l. item si verberatus. §. fin. ff. de rei. vendi.

S V M M A R I V M.

- 1 Si filius feudatarij sit rebellis & moriatur in rebellionem uiuo patre relicto filio uel filia demum pater defuncti rebellis moriatur et sic Auus, an feudum quod Auus uiuens tenebat ad fiscum transeat uel ad nepotem ex filio rebellis?

Q V A E S T I O XX.

- 1 **V**IGESIMO quæro: si filius feudatarij sit rebellis, & mortuus fuerit, in rebellionem uiuo patre, relicto tamen filio uel filia, demum pater defuncti rebellis moriatur, & sic auus, an feudum quod auus uiuens tenebat ad fiscum transeat, uel ad nepotem, & sic filium uel filiam rebellis defuncti: Andr. de Iser. super const. regni, quæ incipit, ob filiorum culpas, in

LIBER TERTIVS. TRAC.

tit. vt pater. foriudicati. ex delicto filii non teneatur. mouet hanc questionem, & tenet q̄ filius rebellis succedet in feudo, excluso fisco, secus tamen dicendum esse asserit, si filius qui fuit rebellis moreretur post obitum patris, nam tali casu, fiscus succederet, ita etiam tenuit Math. de Afflict. in. c. pri. s. præterea si vasallus, in vers. in glos. tertia, nu. 79. in titu. quæ fuit prima causa benefic. amitten.

S V M M A R I V M.

- 1 Si subditus alicuius principis arma summat contra principem confederatum principi suo, ab eius principe tanquam suus rebellis puniri poterit.
- 2 Confederatio est tante potentie quòd de duobus corporibus unum facit ad mutuam defensionem contra Hostes.
- 3 Princeps confederatus punire potest hostes & rebelles sui confederati.
- 4 Mutua iurisdictio datur in rebelles confederatorum.
Ciuitas bannitos alterius ciuitatis confederate receptare non debet.
- 5 Bellum iustum indicitur contra rebelles.

Q V A E S T I O XXI.

- IGESIMOPRIMO, quæro: si subditus alicuius Principis, arma summat contra Principem confederatum Principi suo, an ab eius Principe tanquam suus rebellis puniri poterit? Dicas q̄ sic, nam uidetur etiam contra suum Principem arma summere, ita dixit Bald. in l. ij. col. antepenul. versi. & nota. C. de seruitu. & aqua. et Bal. sequitur Sigism.
- 2 Lofred. in conf. v. col. viij. nu. 34. † facit, quia confederatio est tante potentie, q̄ de duobus corporibus vnum facit ad mutuam defensionem contra hostes, vt dicit idem Sigism. ibidem, & qui alteri adheret uidetur esse vnus spiritus cum illo, iuxta illud q̄ habetur in c. damnatus. C. de summa. Trinit. & fid. car. q̄ qui deo adheret vnus spiritus est cum illo, facit illud Psalmistæ, adhesit anima mea post te, Psal. 67. adde tex. in c. i. de postulat. prælat. ibi, qui regi tunc temporis adherebat, & in c. conquesti, ibi, & eius sequaces. de sent. excomu. & plura ad hoc adducit Fely. in rubr. de treug.
 - 3 & pac. col. penul. nu. 20. † Hinc est q̄ princeps confederatus punire potest hostes & rebelles sui confederati, per tex. in l. non dubito. ff. de capt. & postlim. reuerf. idem voluit Bar. in extrauag. qui sint rebel. in verb. rebel. lando. dum ponit intellectum clem. pastoralis, de re. iudic. ideo dixit Bal.
 - 4 in rub. de treug. & pac. † q̄ datur mutua iurisdictio in rebelles confederatorum, adeo q̄ vna ciuitas Bannitos alterius ciuitatis confederate receptare non

re non debet, idem dixit Sigism. Loffred. in d. suo conf. v. omiffa facti ferie, col. vii. nu. 7. ad idem Petr. de Anch. in conf. 1. 5. 8. col. ij. ex narratis, idē tenuit Albert. Brun. conf. 86. dubitatur an regia maiestas nu. 7. allegat Barro. in l. hostes. ff. de capti. & postlim. reuers. & Bal. in rub. de treug. & pac. † & adde q̄ contra rebelles iustum indicitur bellum, vt per Andr. de Iler. in const. regni. quæ incipit. pacis cultum, in versu. contra rebelles in titu. de cult. pac.

S V M M A R I V M.

1 Si aliquis diffamatur esse rebellis cum non sit, quo remedio sit illi succurrendum, ne huiusmodi infamia laboret?

Q V A E S T I O XXII.

IGESIMO SECVNDO quæro: aliquis diffamatur esse rebellis cum non sit, quæritur quo remedio sit illi succurrendum, ne huiusmodi infamia laboret? Dicas q̄ contra diffamantes agere poterit remedio l. diffamari. C. de ingen. & manum. & petere se pronuntiari non esse talem, ita voluit Bart. in extrauag. qui sint rebel. in verb. rebellando, in vers. tercio pœna imponitur, allegat illud, q̄ principaliter peti potest, vt de etate pronuntietur. l. de etate. ff. de minor. l. ij. ff. de fer. & ibi not. & hoc dicit Bar. fieri potest ciuiler agendo, sicuti enim ciuitas admitteretur ad vindicandum ciuem suum, eadem ratione ciuis petere posset se pronuntiarci ciuem esse eiusdem ciuitatis, & per consequens non rebellem. l. de iure. ff. ad municipal. not. in. l. i. s. per hanc. ff. de rei vindicat.

S V M M A R I V M.

1 Quid faciendum sit de insignijs rebellium pictis aut sculpis in Ciuitate?

Et quid de armis proditorum?

2 Veneti effigiem simul cum insignijs Marini Faletri corū Ducis qui imperium sibi uēdicare machinabatur, ex aula in qua singulorū ducū effigies pictæ sunt deleri fecerūt.

3 Rebelli ius reddi non debet.

Principis rebellem quis denuntiare tenetur sub pœna relegationis.

Q V A E S T I O XXIII.

IGESIMO TERTIO quæro: quid dicendum de insignijs rebellium pictis aut sculpis in ciuitate? Dicas q̄ deleri debent vbicunq̄ reperiantur l. eorum. ff. de pen. & ibi Bart. idē dixit Roma. in singul. suo nu. 666. allegat tex. in d. l. eorum, quem ad hoc dicit etiam singularem hoc idem voluit las. in s. penales. col. iij. nu. 14. e 15. insti.

Hierony. Gigas.

Y Y

- de a stio. qui ad hoc allegat etiam tex. in l. iij. C. de offi. Re.ctor. prouinc. & idem de armis proditorum dicit idem Roma. in singu. nu. 474. incipiente,
- 2 corum arma. † & ideo Domini Veneti effigiem Marini Faletri eorum Ducis, qui per Tyrannidem Imperiū sibi uendicare machinabatur, & propterea decapitatus fuerat, ex aula ubi magne comitie celebrantur in qua singulorum Ducum effigies pieste sunt, deleri fecerunt, in simul cum eius insigniis. † Hoc vnū non omitam q. Rebelli ius reddi nō debet, vt voluit Cyn in l. i. C. de natura. liber. & Bald. in Au. t. habita. col. iij. vers. Tertio nor. C. ne fil. pro patr. & Principis rebellem quis denuntiare tenetur, sub pœna relegationis l. methodorum, vers. ff. de pen. idem dixit Fran. Lucas in tract. suo de Reprob. sent. Pilat. in ij. dubio, artic. iij. in vers. vltimo pro nunc addas, nu. 16. & Roma. in singul. suo, incipiente, nunquid teneatur quis. nu. 787. vbi dicit q. tex. in d. l. methodorum, est singularis ad probandum q. quis indicare teneatur rebellem Principis.

S V M M A R I V M .

- 1 An qui rebellat contra officiales principis crimen læsæ maiestatis incurrat.
- 2 Officiali principis ultra eius officium aliquid facienti legitime resisti potest.
- 3 Rebellans officiali principis, in his quæ ad statum imperij pertinent, crimen læsæ maiestatis incurrit: alias secus.
- 4 Secus etiam si offenderetur talis officialis ob priuatam iniuriam.

Q V A E S T I O N E XXIII.

- 1 I G E S I M O Q V A R T O quæro: clarum est, q. qui rebellat contra Principem crimen læsæ maiestatis incurrit, sed quid dicendum de eo qui rebellat contra officiales principis? Dicitur q. idem est, vt habetur in extraua. qui sint rebel. Hoc tamen intellige de his qui rebellant contra principis officiales, in his quæ ad commissum eis officium pertinent, secus in aliis, † nam si ultra eorum officium aliquid facerent, eis legitime resisti potest l. prohibita. C. de iur. fisc. lib. x. l. deuorum, C. de metal. lib. xij.
- 3 † item intellige etiam prædictam conclusionem quando quis rebellat in his quæ ad statum imperij pertinent, alias secus esset, vt est tex. in d. extrauag. qui sint rebel. in vers. rebellando. & ibi Bar. in princ. dicti vers. ad idē Præposit. in c. in primis. in s. de persona. in vers. quod tamē dicitur, nu. 21.
- 4 ij. q. prima. † vbi dixit supra dictam conclusionem, procedere quando officiales offenderentur in contemptū ipsius Imperatoris vel Principis, eius potestatem denegando, secus tamen quando ob priuatam iniuriam offende-

rentur, tunc enim offendens eos crimen læsæ maiestatis nō incurrit, ita dixit Oldrad. cons. 43. et Pet. de Anch. cons. 270. Bar. in l. hostes. ff. de capti. & postlimi. reuerf. & Bal. in c. primo, de offi. delega. faciunt ad hoc ea quæ dixi supra q. 16. in rub. qualiter et a quibus crim. læsæ maiest. lib. i. & q. 14.

S V M M A R I V M.

- 1 Rebelles quibus pœnis subiaceant?
- 2 Rebelles impune occidi possunt.
- 3 Etiam si sit occulte rebellis.
- Et in iudicio super homicidio liquidabitur ipsum fuisse rebellem.
- 4 Rebellis occidi potest ante sententiam contra eum latam.
- 5 Publice interest quod rebelles occidantur.
- 6 Rebelles capi possunt & detineri, ut serui.
- Item damnari potest ut capite puniatur.
- 7 Locus rebellis principis perdit tam priuilegia quam etiam cōsuetudines priuilegiatas.
- 8 An pro occidendo rebelle liceat conuocare amicos?
- 9 An filij rebellium nati & concepti post rebellionem sint Ciues sue Ciuitatis?

Q V A E S T I O XXV.

VIGESIMO QVINTO quæro: quibus pœnis subiaceant rebelles? Dicas q̄ quædam est pœna quæ ipso iure eis infligitur, vt scilicet omnia quæ iuris ciuilis sunt perdant. l. amissione. ff. de capit. dimin. † Secūdo impune occidi possunt. l. i. ff. ad leg. corn. de siccar. l. proditores. ff. de re milit. & habetur per Thom. Grammat. in suis votis, vo

- ro. x. nu. 36. & D. Carol. Ruin. præceptorem meum, consil. pri. colū. iij. in fin. in v. volu. & ibidem nu. 11. ead. col. † & hoc procedit etiam quando quis esset occulte rebellis, nam occidi potest impune, & in iudicio super homicidio liquidabitur ipsum fuisse rebellem, vt per Bar. in extrauagan. qui sint rebell. in verb. rebellando. versicul. circa secundum, & sequitur idem
- 4 Præceptor meus loco præallegato, & Petr. de Anchar. consil. 277. † quod nota, quia speciale est in rebelle, q̄ occidi possit ante sententiam contra eū
 - 5 latam, & ratio est quia periculum est in mora, † ac etiam quia publice interest q̄ rebelles occidantur, vt per dictos doctores in locis præallegatis.
 - 6 † Tertio capi possunt & detineri vt serui. l. transfuga. ff. de acquirend. rerum domin. Quarto damnari potest vt capite puniatur. l. si quis aliquid. §. trasfuge. ff. de pœn. ita voluit Bar. in extrauag. qui sint rebell. in verb. re

- bellando, in versicul. de pœna vero rebellium. nu. 13. vbi late dicit, de his quæ rebelles faciunt amittunt, ad idem Curt. Jun. consil. 137. col. ij. num. 13.
- 7 in ij. volum. † & ibidem dixit nu. 14. q. locus rebellis principi perdit tam privilegia quam etiam consuetudines privilegiatas, secundum Bal. in titu. de pac. constant. in verb. Nos Romanorum, vbi dixit q. locus rebellis habetur pro mortuo.
- 8 † Sed quæro an pro occidendo rebelle qui impune occidi potest licitum sit ad id cõvocare amicos? Dicas breuiter q. sic, facit q. voluit Iac. Butrig. & Paul. de Castr. in l. refectiois, per illum text. C. commun. prædior. vbi dicunt q. cui licet aliquem impune offendere, eidem ad idem faciendum licet amicos & etiam extraneos conuocare, de quo vide per eundem Ruin.
- 9 Dominum meum, in præallegat. consil. pri. col. ij. in princ. in v. vol. † Vtterius quæro: an filij rebellium nati & concepti post rebellionem, sint ciues sue ciuitatis? Glosa reputata singularis in l. Imperator. in fin. dixit q. non, vbi Bald. Angel. & Alberic. ff. de stat. homin. & Nicol. Boer. decis. 13. nu. 27. in prima part. suarum decis. sequentes glos. prædictam.

S V M M A R I V M.

- 1 Quando bona rebellium tempore rebellionis alijs personis concessa sunt, an facta pace primis eorum dominis sint reddenda?

Q V A E S T I O XXVI.

- 1 **V**IGESIMOSEXTO quæro: quando bona rebellium tempore rebellionis alijs personis concessa sunt, an facta pace primis eorum dominis sint reddenda? Dicas q. sic, text. est quem Bal. singularem dicit, in extrauag. de pace constantie. in verb. privilegia. Et est ratio quia pax non habet vim simplicis indulgentie, sed restitutionis in integrum, quod voluit Aretin. in l. gallus. s. & quid si tantum. ff. de liber. & posthu. & Socin. consil. 5. col. ij. circa med. in versicul. adhuc dici potest. in ij. volum. Ita scribit etiam Nicol. Boeri. decisio. 38. nume. 7. in prima part. prædicta tamen procedunt nisi aliter actum sit in capitulis pacis.

DE PLVRIBVS, ET VARIIS QVÆSTIONIBVS.

S V M M A R I V M.

- 1 An Rex seu Princeps contra quem fuit commissum crimen læsæ maiestatis, etiam non notorie delinquentē bonis suis priuare possit, quamuis non uocatum neq; conuictum? Crimen læsæ maiestatis est satis horrendū, & iuste cēsetur maximū omnium peccatorū.
- 2 Imputato de crimine læsæ maiestatis in principem commissio, non citato legitime, bona sibi auferri non possunt nec damnari potest, nisi simus in notorio crimine.
- 3 Citatio est de iure diuino, & tolli non potest.
Princeps iudicat ut deus.
- 4 Reus etiam in crimine læsæ maiestatis damnari non debet, nisi ueritate comperta.
- 5 Citatio fit ut quis se defendere ualeat.
- 6 Imperator contra non legitime citationem procedere non potest.
- 7 Defensio est de iure naturali, & tolli non potest.
- 8 Quo casu in crimine læsæ maiestatis procedi possit sine citatione?

Q V Æ S T I O I.

PRIMO quæro: vidimus supra q. vi. in rubric. qualiter in crim læsæ maiestatis procedat. q̄ citari debet inculpatus de crimine læsæ maiestatis, antequam condemnentur, de quo est tex. in extrauagā. ad reprimend. † Modo quæro an Rex seu princeps contra quem fuit commissum huiusmodi crimen, etiam non notorie delinquentem bonis suis priuare possit, quamuis non uocatum neq; conuictum? Lucas de Penna in l. quisquis. col. ij. versicul. quini. mo. C. de peti. bonorum sublat. lib. x. decidit q̄ sic, allegat ij. Regum. cap. 16. post princ. immo plus dicit, q̄ etiā si Rex vel Princeps sic agendo errauerit, & bona per eum ablata alteri donasset, non propterea reuocarentur, allegat Regum. ij. capit. 19. subdens q̄ hoc crimen est satis horrendum, & q̄ iuste censeatur maximum omnium peccatorum, vt in aut. de nupt. s. fungitur. & est etiam scelestissimum. l. fin. C. ad leg. iul. meiest. Ideo dicit q̄ hoc crimen est seuerissime vendicandum, nam si quod in regiam admittitur maiestatem vindicta compressum non fuerit, q̄ in minores subditos admittitur inultum transire dubitari non debet 23. q. v. c. relegendes.

† Contrarium teneo, videlicet q̄ nisi simus in notorio crimine læsæ ma-

- lestatis, imputato de tali crimine in regem seu principem commisso, non citato legitime, bona sibi auferri nō possunt, nec damnari potest, facit tex. in d. extrauagan. ad reprimend. vbi statuitur, quod imputatus de crimine læsæ maiestatis per nuntium vel per literas seu per edictum citari debet,
- 3 antequam contra ipsum ad aliquam procedatur condemnationem. † Citatio enim est de iure diuino, quæ tolli nō potest. Princeps autem iudicat vt Deus, secundum Bald. in l. sancimus. C. de iudic. Deus autem cui apertum & notissimum erat Adam transgressum fuisse eius mandata, & peccasse, antequam illum damnaret vocauit eum, Dicens Adam Adam vbi es, vt habetur Genes. cap. 3. Et q̄ citatio necessaria sit in crimine isto, dixi supra q. vi. in præallegat. Rubric. qualiter in crim. læsæ maiestatis proced.
- 4 † Secundo hanc opinionem comprobo, quia etiam in hoc crimine læsæ maiestatis damnari non debet reus nisi veritate comperta, exemplo Summi Dei qui volens delicta ciuitatum Sodome, & Gomorre, punire, & si sibi aperta essent eorum scelera, attamen dixit descendam & videbo virū clamorem qui peruenit ad me opere compleuerint. c. Deus omnipotens. ij. q. i. ad idē facit tex. in l. famosi. ff. ad leg. iul. maiest. ibi hoc tamen crimen a iudicibus: vbi dicitur, crimen læsæ maiestatis a iudicibus non in occasio-
nem, ob principalis maiestatis venerationem habendum est, sed in veritate rei iudicate, & sic probat ille tex. q̄ imputatus de crimine læsæ maiestatis non ex abrupto, sed causa cognita damnandus est, accedat quod habetur Actuum Apostolorum. capit. 25. vbi scriptum est, q̄ non erat Romanis consuetudo, damnare aliquem hominem prius quam is qui accusaretur præsentis haberet accusatores, locūq̄ defendendi acciperet, ad abluc-
- 5 da crimina quæ ei obijciuntur. † facit, quia cum citatio fiat vt quis se defendere valeat, cum defensio de iure naturali sit, & propterea nulli deneganda, & procedere contra non citatum nil aliud est quam defensionem
- 6 tollere, † quinimmo nec Imperator contra non citatum legitime, præsertim in isto crimine læsæ maiestatis procedere potest, clem. pastoralis. de re iudic. vbi doct. & Marian. Socin. Junior. in consil. v. s. viso thēmate. in ij. volu. col. vlt. versicul. nec mirum. nu. 31. † Et q̄ tolli non possit defensio cum sit de iure naturali, vide vltra alios per Marc. Mantuā. in suis Dialog.
- 8 libr. v. Dialog. 98. † Quo autem casu in crimine læsæ maiestatis procedi possit contra aliquem sine citatione, vide quæ dixi supra in præallegat. q. vi. in vers. limita p̄dictā, in rubr. qualiter in crim. læsæ maiest. procedatur.
- S V M M A R I V M.
- 1 An sola scientia sit punibilis in crimine læsæ maiestatis, non subsequito aliquo consensu, consilio, vel facto?

- 2 Scientia sola punibilis est, quando maleficium committi debet in personam eius cui ipse sciens suppositus est.
- 3 Scientia filij de nece patris punibilis est.
- 4 Scientia uasalli de morte Domini punibilis est.
- 5 Non indicans rebellionem incidit in poenam relegationis.
Vasallus sciens & non indicans rebellionem in feloniam incidit, & feudo priuatur.
- 6 In crimine læsæ maiestatis punitur affectus licet non sequatur effectus.
- 7 Socrates in quadam sua oratione quid sentiat in ista conclusione?
- 8 Scientia quæ probari non potest, in crimine læsæ maiestatis, non est punibilis.
Nemo se tormentis, & squalori carceris submittere debet.
- 9 Culpa non est, in discrimine uite se non ponere.
Qui audiuit & non reuelauit, quia probare non poterat, immunis est, a delicto.
- 10 Iudices homines occidentes ex ea sola causa quòd secretum non reuelant quòd probare non possunt, omnes sunt homicide.
- 11 Opinio Bar. & Salyc. in conclusione ista, seruatur in pratica.
Quæ tamen nimis rigorosa uidetur auctori.
- 12 Scientia uxoris scientis maritum uelle committere crimen læsæ maiestatis, & e contra, non est punibilis.
- 13 Scientia non subditi in crimine læsæ maiestatis non est punibilis.

QVAESTIO II.

ECVNDQVÆRO: an sola scientia sit punibilis in crimine læsæ maiestatis, non subsequuto aliquo consensu, consilio, vel facto? Breuiter uidetur dicendum quod sic, propter atrocitatem & Immanitatem ipsius criminis, ad hoc facit tex. in l. quisquis. & ibi doct. C. ad leg. iul. maiest. & hoc tenet Angel. in §. publica. insti. de public. iudic. in versic. singulariter tene menti. allegat ad hoc tex. in l. vtrum. ff. ad leg. Corn. de paricid. vbi dicitur quod conscij paricidij eadem poena puniendi sunt. Dicas tu quod ille text. non probat intentionem Angeli, quia ibi non punitur nuda scientia, sed puniuntur conscij & participes. ita illum tex. declarat ibi glo. in verb. conscij. quæ dixit quod sola scientia sine participatione non puniretur in casu illo, dicit etiam idem Ang. ibidem, quod ita communiter seruatur, & licet opinio Angeli non probeatur, ut dixi per tex. in d. l. vtrum. est tamen vera, & ita tenet Bar. in d. l. vtrum. vbi approbando glosam ibi, quæ tenuit simplicem scientiam non esse punibilem, pro ea allegat tex. in l. culpa caret. ff. de reg. iur. & in c. non est sine culpa. de reg. iur. in vi. ¶ Denum dicit quòd sola scientia punibilis est, quando maleficium committi debet

- in personam eius cui ipse sciens suppositus est, vt si seruus est sciens de
 3 morte Domini. l. prima. s. si seruus ff. ad syllenian. † vel in filio si sciens
 4 fuit de nece patris, vt in l. secunda, eodem titul. de paricid. † Item si va-
 fallus fuit sciens de morte Domini, eadem ratione, & de eo qui sciens
 fuit de turbatione status sue Ciuitatis, vel de alio in Ciuitatem suam seu
 suum Principem commisso, vt in dict. l. quisquis. in fin. C. ad leg. iul.
 maiestatis, in alijs autem casibus dicit procedere glos. in dict. l. vtrum,
 hanc etiam opinionem in casu quaestionis nostrae tenuit Albert. Brun.
 in consilio suo 28. Nobilis domine, colum. ij. versicul. quod autem con-
 sciij, vbi dixit, q̄ Roma. in singulari suo. nu. 794. incipiente. Nunquid,
 5 † voluit, q̄ non indicans rebellionem incidat in poenam relegationis, per
 tex. in l. methodorum. s. fin. ff. de pen. & si sciens & non reuelans rebelli-
 onem sit vasallus in foeloniam incidit, & feudo priuatur, vt voluit Petr. de
 Anch. conf. 440. in prima & ij. col. Primam autem opinionem q̄ ex sola
 scientia non reuelans quis incidat in crimen laesae maiestatis tenuit etiam
 Saly cet. in d. l. quisquis. & Angel. in tract. malefici. in verb. Et haec tradi-
 to la tua patria. in versu. quod crimen. nu. 10. idem tenuit Decius. in l. culpa
 caret. nu. 1. ff. de regul. iur. & Martin de Laud. in tract. de crim. laesae ma-
 iest. q. 1. 2. ad idem Calcan. consi. ij. Quod autē. col. iij. versu. undecimo pro
 6 hoc facit, † punitur etiā in hoc crimine affectus licet non sequatur effectus.
 Angel. in l. fin. s. fin. ff. quod quisque. iur. Archid. in c. ego. 1. 2. q. ij. & ad
 hoc uide Restaurum. Perusinum. in tract. suo. de Imperat. q. 1. 8. col. ij. &
 7 Felyn. in c. de caetero. col. vlti. de re iudic. † Et pro hac conclusione facit
 quod putere scribit Ilocrates. in ij. sua Oratione, quam in Nicoelis Cyprio
 rum Regis persona conscripsit, vbi Rex loquens dixit, ne silentio prae-
 reatis (subditis loquens) si quisquam indigne se circa Dominatum meum
 gerere uideretis, sed reprehendite potius, eademque poena dignos existi-
 metis, & magistratui meo vim facientes & huiusmodi iniurias cōtegentes.
 8 † Limita tamen praedictam conclusionem, quando talis scientia probari
 non posset, nimis enim absurdum esset quod quis teneretur reuellare q̄
 probare non posset, cum nemo se tormentis submittere debeat, quibus hu-
 iusmodi criminis delator supponitur. l. ij. C. ad leg. iul. maiest. & similiter
 9 squalori carceris. l. fin. C. de accusat. † Nec culpa est in discrimine vite se nō
 ponere, vt inquit glos. in l. neminem. C. de infam. qui enim tantum audi-
 uit, & non reuelauit ex eo q̄ id probare non poterat, immo est a deli-
 cto, per tex. in l. nostris. in fin. C. de calumniat. & hanc opinionem sequit-
 10 ur fuisse Bal. in quodam suo cons. testatur Angel. in d. tract. malef. loco
 praallegato. † subdens, q̄ Bal. in d. suo cons. dicebat, q̄ iudices sequentes
 opinionem Bar. in d. l. vtrum, & homines occidentes, ex ea sola causa q̄ se
 cretum

cretum non reuelant, quod probare non possunt, omnes sunt homicide:
 & q̄ Bal. in prædicto suo conf. deplorat memoriã fidelis militis Domini
 Ioannis Barbadori qui ob hanc causam cum aliquibus eius sequacibus
 fuit decapitatus, quod refert Ioã. de Plat. in §. publica. instit. de publi. iudi.
 istam opinionem tenuit etiam elegãs Doct. Andr. Alciat. in l. bona fides.
 nu. 20. ff. deposit. & idem in l. ij. §. cato. nu. 30. ff. de verbõr. obligat. vbi di-
 xit hanc esse communem opinionem, subdit tamen se dubitare de hac opi-
 nione, dicens non esse verum q̄ talis sciens & reuelans tormentis subijci
 debeat, quia tex. in d. l. ij. C. ad leg. iul. maiest. loquitur de accusante aliquẽ
 ad poenam, non in reuelante vt princeps caueat, allegat not. per Socin. in
 11 consil. 202. in iij. volu. † Opinionem Barto. & Salycet. in pratica seruari
 attestatur ipse Angel. loco præallegato, & ibidem Augustin. de Arim. in
 sua additione, quæ incipit, tu autem in hac materia adde q̄ alias, dicit il-
 lam seruasse, & allegat Bart. in l. i. §. occiforum. ff. ad syllenian. & ibi Ang.
 & Abb. in c. i. de restit. spoliat. & in c. i. de offic. delegat. & ita tenuit etiam
 Math. de Afflic. in c. i. in §. & bona committentium. colum. viij. versicul.
 quadragesimo, nu. 103. in titul. quæ sint regal. in vsibus feudor. Ista vlti.
 opinio, mihi nimis rigorosa videtur.

† Secundo limita conclusionem prædictam, non procedere in vxore
 sciente q̄ maritus vult committere crimen læsæ maiestatis, vel econtra,
 non enim tenetur vxor maritum, & maritus vxorem tali casu denuncia-
 re, vt late dixi supra q. xv. in rubr. qui accus. possunt. in crim. læsæ maiest.
 vide quæ ibi scripsi. † Tertio limita conclusionem prædictam, non ven-
 dicare sibi locum in non subdito sciente crimen læsæ maiestatis commit-
 tendum, contra aliquem principem, & non reuelante, vt voluit Angel. in
 l. frater. ff. ad leg. Pomp. de paricid. vbi dixit, q̄ forensis qui non est de po-
 pulo, & sic ius populi tueri non tenetur, licet sciat conspirationem, tamen
 si non reuelat eam, puniri non debet, faciunt pro ista limitatione ea quæ
 scripsi supra in rubric. qualiter & a quibus crim. læsæ maiestatis commit-
 tat. question. 68. vbi conclusum fuit, quod non subditus committere non
 dicitur crimen læsæ maiestatis.

S V M M A R I V M.

- 1 An is qui commisit crimen læsæ maiestatis confugiens ad ecclesiam inde extrahi possit
 inconsulto Romano Pontifice, uel alio ab eo Authoritatem habente?
- 2 Nuntijs apostolicis apud Dominium Venetum existentibus est data facultas extrahendi
 ab ecclesia enormium delictorum reos.

Reus quantumcunque graua crimina commiserit, si ad ecclesiam confugerit, non est in
 Hierony. Gigas.

de uiolenter extrahendus.

- 3 Extrahere reum de ecclesia inconsulto pontifice uel habente ad id auctoritatem, est crimen læsæ maiestatis.
- 4 Crimen læsæ maiestatis est crimen exceptum.
- 5 In crimine læsæ maiestatis recedimus a communibus regulis.
- 6 Maius & minus delictum ex qualitate pœne cognoscitur.
- 7 Filij publicorum latronum, & nocturnorum depopulatorum agrorum, non puniuntur ex patris delicto.
- 8 Crimen læsæ maiestatis dicitur pessimum omnium peccatorum.
- 9 Facientes aliquem per assassinos occidi sunt excommunicati, & ab omni Christiano Populo diffidati.
- 10 Qui aliquem ueneno necauit, non sentit beneficium. c. inter alia. de immu. ecclesia.
- 11 Exceptio regulam firmat, sed non ampliat.
- 12 Crimen læsæ maiestatis requirit de se specialem mentionem.
- 13 Cardinalis licet ex cōsuetudine liberare possit eum qui ad mortem ducitur si illi obicit attamen non liberabit reum criminis læsæ maiestatis.
- 14 Casus exceptus extenditur ex identitate rationis.
- 15 Si crimen læsæ maiest. comprehēderetur sub regula tex. in c. inter alia. de immu. eccles. sequeretur absurdū, q. sub regula remaneret casus longe maior, quā essent excepti.
- 16 Argumentum ab absurdo uitando ualet.
Et est optimum & concludens.
- 17 Crassus Brutus Romanus, a Cassio patre qualiter punitus, pro crimine læsæ maiest.
- 18 Excōicatus, Blasphemus, Iudei, infideles, et sacrilegi, au gaudeāt immunitate ecclesiarū.
- 19 Heretici non gaudent immunitate ecclesiarum.

Q. V. A. E. S. T. I. O. I. I. I.

- 1 TERTIO quæro: vtrum is qui cōmisit crimen læsæ maiestatis confugiens ad ecclesiam inde extrahi possit inconsulto Romano Pontifice, vel alio ab eo auctoritatem habēte, vt puta legato de latere, vel Nuncio Apostolico cū auctoritate Legati Cardinalis de latere, † vt est nunc in Alma Ciuitate Venetiarum Reuerend. Pater D. Ludouicus Beccadellus Bononiensis, Episcopus Rauellensis, vir sane integritate & exemplaritate vite cōspiciuus, ac de greca latinacq. lingua optime meritus, cui indultum est a sede Apostolica posse iudicibus laycis licentiam extrahendi de ecclesiis immanium delictorum præparatorum, concedere? In hac quæstione dicendum videtur, q. rei criminis læsæ maiestatis in ecclesia securi esse debeāt, per text. in c. inter alia. de immun. ecclesiarum, vbi

ponitur regula, q̄ reus quantumcunq̄ graua crimina commiserit, si ad ec-
 clesiam confugerit, non est inde violenter extrahendus, a qua regula ille
 tex. excipit duos tantum casus, videlicet publicum latronem, & noctur-
 num depopulatorem Agrorum, Tertius casus excipit quādo quis ea in-
 tentione in ecclesia deliquit, vt ab ecclesia tueatur, vt est text. in c. fin. eod.
 titul. de immun. ecclesiarum. Ergo cum non excipiatur a dicta regula reus
 criminis læsæ maiestatis, remanet sub regula prædicta, quia exceptio re-
 gulam firmat in casibus non exceptuatis. c. quoniam frequenter. vt lit. nō
 contest. l. nam quod liquide. s. fin. ff. de penu. legat. l. quæsitum. s. deniq̄. &
 ibi Bar. ff. de fund. instr. l. legata inutiliter. vbi Barr. in princ. ff. de legat.
 primo xxxij. q. vij. c. Dominus noster. † facit pro ista opinione, quia extra
 here reum de ecclesia inconsulto pontifice, vel habente ad id authorita-
 tem, est crimen læsæ maiestatis, rex. est in l. ij. C. de his qui ad ecclesi. con-
 fug. de quo late dixi supra in rubric. qualiter & a quibus crim. læsæ maie-
 statis committatur. q. x. In contrarium, q̄ immo is qui crimen læsæ maie-
 statis commisit, confugiens ad ecclesiam in ea non sit tutus, faciunt infra di-
 cenda † Primo quia crimen læsæ maiestatis est crimen exceptum, vt ha-
 betur. in c. si quis cum militibus. vi. q. i. & per Specul. in titul. de accusato
 re. colum. vlt. circa medium, glos. in c. i. in glos. vlt. de testi. in vi. † Ideo in
 isto crimine recedimus a communibus regulis, vt late tradit Math. de Af-
 flict. in c. i. in s. & bona committentium. in titul. quæ sint regal. in vsibus
 feudor. vbi enumerat multas specialitates quæ sunt in isto crimine, & de
 quibus dixi supra in rubric. qualiter & a quibus crim. læsæ maieft. com-
 mit. in pluribus quæstionibus. Secundo facit, quia si publicus latro, & no-
 cturnus depopulator agrorum non gaudent immunitate ecclesie, vt in d.
 c. inter alia, a fortiori is qui crimen læsæ maiestatis commisit, cum hoc il-
 lis maius sit delictum. † probo nam maius & minus delictum ex qualita
 re pœne cognoscitur, cum pœna delicto sit cōmensuranda, vt dixit Bal.
 in c. i. in i. not. in tit. de vasal. qui cōtra constit. Lotar. in vsibus feudor. Pœ-
 na autem criminis læsæ maiestatis contra personam principis commissi,
 longe maior est, quam ea qua punitur publicum latrocinium, & qua no-
 cturni depopulatores agrorum, probo nam committentes crimen læsæ
 maiestatis in principem decapitantur, vel secundum consuetudinem ali-
 quarum regionum suspenduntur, et eorum bona confiscantur, ac eorum
 filij infames perpetuo efficiuntur, & insuccessibiles fiunt, etiam hæredita-
 tum extraneorum, vt habetur in l. quisquis. in princ. & in s. filij vero. C.
 ad leg. iul. maieft. † at filij publicorum latronum, & nocturnorum depo-
 pulatorum agrorum non puniuntur ex patris delicto, si igitur in mino-
 ridelicto quis non tuetur ab ecclesia, ergo a fortiori in maiori, vt est cri-

- 8 men læsæ maiestatis, au ct. multo magis. C. de episc. & cleric. † ad idem fa-
cit, quia crimen læsæ maiestatis dicitur pessimum omnium peccatorum,
- 9 vt in au ct. de nupt. §. si igitur. † Tertio adduco, q̄ habetur in c. i. de homi-
cid. in vi. vbi hi qui faciunt aliquem per assassinos occidi, sunt excommuni-
cati & ab omni christiano populo diffidati, quos clarum est, si ad ecclesias
confugerent, ab illarum immunitate penitus alieni essent, & tamen haud
dubium q̄ crimen læsæ maiestatis illo maius est delictum, vt ex genere
- 10 pœne clare constat, per supradicta. † facit etiam, quia vt videtur sentire
Ioan. de Annan. qui aliquem veneno necauit non sentit beneficium d. c.
inter alia, de immun. eccles. ita dixit idem Ioan. de Anan. in c. i. colū. ij. in
princip. de homicid. de quo dixi supra. q. 10. versic. Quarto fallit. in rubr.
qualiter & a quibus crim. læsæ maiestatis commit. Et tenendo istam opi-
nionem, nō obstant allegata in contrarium, quibus respondeo. Et primo
non obstat quod dicitur, q̄ exceptio firmat regulam in casibus non ex-
ceptuatis, per tex. in d. l. nam quod liquide. §. fin. ff. de pœn. legat. cum alijs
supra allegatis, ergo cum casus noster non sit de exceptuatis remanet sub
- 11 regula. † Nam ista consequentia falsa est, & est ratio quia exceptio regu-
lam firmat, sed non ampliatur, adeo q̄ plus in ea comprehendatur quam sit
de natura regule, vt dixit Bart. in l. generali. §. vxori. ff. de vsufu. ct. legat.
& in l. quæsitum. §. deniq. ff. de fund. instru. ct. & per Felyn. in c. quoniam
frequenter. col. i. versic. ista & his similia. vt lit. non contest. sed regula tex.
d. c. inter alia, quæ generaliter loquitur de delictis quantumcunq; graui-
- 12 bus, non comprehendit crimen læsæ maiestatis: † & est ratio, quia hu-
iusmodi crimen requirit de se specialem mentionem, comprobo, quia
si sit alicui concessa abolitio omnium delictorum, seu criminum, non
propterea censetur concessa abolitio criminis læsæ maiestatis, per ea
quæ voluit Angel. in sua Disputatione, quæ incipit, Exorta guerra, &
Roman. in l. si quis in grau. i. in §. hi quoque. ff. ad Syllentia. Barbat. in tra-
cta. de præstant. Cardinal. in iij. q. primæ partis, in versicul. sed pone q̄
- 13 aliquis, t̄ vbi dixit q̄ licet Cardinalis ex consuetudine liberare posset eum
qui ad mortem ducitur, si illi obuieret, attamen non liberabit reum criminis
læsæ maiestatis, & habetur per D. Hippol. Marsil. præceptorem meum, in
l. vnica. C. de rapt. virgin. nu. 108, & in l. i. nu. 23. ff. de question. & idem in
l. de minore. nu. 2. eodem. tit. Alex. in l. de pupillo. §. si pluribus. ff. de oper.
nou. nunciat. & idem Præceptor meus in singul. 164. incipiente, nemo de-
bet se submittere, faciunt etiam pro prædicta opinione quæ dixi supra in
rubri. quis de læs. maiesta. crimin. cognos. possit. & ea quæ habentur per
- 14 Fely. in d. c. quoniam frequenter. in prima & ij. col. † Secundo respondeo
q̄ casus exceptus extenditur ex identitate rationis, vt not. Abb. in c. cum

dilecta, de confir. vtil. vel inutil. in v. not. Ergo a fortiori dicemus exceptū casum nostrum, in quo non identitas sed maioritas rationis militat, per su
 15 pradicta, † Tertio dicitur, q̄ si diceremus casum nostrum comprehendi sub regula tex. in d. c. inter alia. sequeretur absurdum, q̄ sub regula remaneret casus longe maior quam essent excepti, quod non est dicendum, quia quod absurditatem inducere posset, damnandum est c. cum satis absurdū. de offi. Archidia. c. solite, de maior. et obediē. Abb. in c. iniustum.
 16 de rerum. permut. † vbi dixit, q̄ valet arg. ab absurdo vitando. facit tex. in l. nam absurdum. ff. de oper. libert. idem not. ex illo. tex. D. Guliel. Pontanus. Perusin. insignis doctor, & præceptor meus. in l. diuortio. in v. colum. nu. 7. ff. sol. matr. Cepol. in l. exēpli. in ij. notab. ff. de edil. edict. Et iste modus arguēdi ab absurdo vitando est optimus, & concludens, vt per Sozin. nepotem. in consi. x. col. iij. nu. 16. in ij. volum. & idem in consi. 168. col. xij. in princ. nu. 74. eod. volu. nec obstat, q̄ extraens aliquem de ecclesia dicatur committere crimen læsæ maiestatis, nam id sane intelligitur, quando is qui ab ecclesia extrahitur ex iuris dispositione inde extrahi non potest, secus in casibus non prohibitis, vt est casus noster, & ita seruari uidi in
 17 reis criminis læsæ maiestatis, † & etiam apud antiquos Romanos seruatū legi, q̄ Crassus Brutus nomine, in bello latino, conuenit cum Latinis cerra mercede, portas vrbis eis aperire, & cum in hoc deprehensus fuisset, ad Paladis auxiliarie templū confugit, pater vero illius Cassius oclusis di
 18 sti Templi foribus necatum filium fame, infepultum abiecit. † Nunquid autem excommunicatus, blasphemus qui consuetus est blasphemare deum & gloriosam Virginem, Iudei, infideles, & sacrilegi, gaudeant immunitate ecclesie? Vide vltra dicta per doct. in d. c. inter alia, & in c. fin. de immunit. ecclesiarum. Nicola. Boeri. Decis. 110. in prima parte, suarum decisionum. & eundem decision. 109. eadem parte, & de excommunicato, idem tenuit Mantua. in consi. 60. nu. 4. & 5. vbi dixit, q̄ gaudet immunitate ecclesie,
 19 † De hæretico etiam est dicendum q̄ non gaudeat immunitate ecclesie, glos. in auſten. de mandat. princ. §. neque autem col. iij. Gondisal. Villadiego. in tract. de hæreti. q. xi.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

1. An ualeat statutum q̄ in crimine læsæ maiestatis puniantur etiā fratres delinquentis, ne tepidi, & remissi sint circa fratrum suorum insolentias cohendas & reprehendas?
2. Statutum Florentie, quod uno de familia delinquente alij puniantur ualeat.
3. Statutum huiusmodi locum sibi non uendicat contra fratres & affines delinquentis abſentes, & pœnitus ignorantes uoluntatem fratris.

- 4 Item locum sibi non uendicabit contra fratrem seu affinem delinquentis, cui idem delinquens erat inimicus.
- 5 Item locum sibi non uendicaret, quando frater esset adeo ceruicose nature quod fratris & aliorum admonitiones omnino contemneret.

Q V A E S T I O . I I I I .

- Q** VARTO quæro: An valeat statutum q̄ in crimine læsæ maiestatis puniantur etiam fratres delinquentis, ne tepidi & remissi sint circa fratrum suorum insolentias cohibendas, & reprehendendas? Videtur dicendū statutum prædictum valere, per ea quæ voluit Barto. in quodam suo consilio, incipiente. Christi nomine amen, videtur q̄ vigore dicti arbitrij, vbi consuluit, valere statutum Florentinum q̄ pro confortibus delinquentibus alij tenerentur, dicens verisimile esse q̄ facilius abstinebunt ab huiusmodi delictis, si videbunt alios de sua familia ex eorum delicto puniri, quod consi. refert & sequitur Petr. de Anch. in c. i. in xi. princip. q. extr. de constitut. & post eum Decius. in consi. 64. & diligenter pro viribus. col. ij. in princ. in vers. quantum vero ad Ducalis. in primo volu. et idem tenet Bart. in l. iure prouisum. C. de fabricens. lib. xi.
- 2 † vbi ex illo tex. colligit Argumētū valere statutum Florentiæ, q̄ vno de familia delinquente alij puniantur, idē in l. i. s. familie. ff. de publici. & idē Bart. in tract. de Represal. in iij. q. princip. & idē post Guid. de Suza. in l. sancimus. C. de poen. idem tenuit Decius. in præalleg. consi. 64. col. ij. vbi concludit, q̄ vigore similis statuti, dicentis, q̄ collaterales eius qui crimen læsæ maiestatis cōmisit puniātur vltimo supplicio, frater qui erat absens a fratre, & cum quo non in amicitia puniri non deberet, & propterea ista ratione cōsuluit, q̄ D. Princiuallis de Lampugnano frater Ioannis Andræ, qui Galeatium Mariam Mediolani Ducem interemit, in poena statuti prædicti non inciderit, ex eo quod dictum statutum, seu constitutio Ciuitatis Mediolani exprimit rationem quare vult collaterales delinquentis puniri, ne tepidi sint & remissi circa collateralium suorum cohibendas, & reprehendendas Insolentias. † Et ex deductis per Deci. in d. consi. 46. notabiliter inferitur huiusmodi statutum locum sibi non vendicare contra fratres, & affines delinquentis absentes & poenitus ignorantes, voluntatem fratris volentis huiusmodi nefandissimum facinus committere, quibus nō est quid
 - 4 impurandum, si fratris vel affinis insolentiam nō cohibuere. † Secundo q̄ idem statutum locum sibi non uendicabit contra fratrem seu affinem delinquentis, cuius idem delinquens erat inimicus. per iura & rationes addu

ctas per Deci. in d. confi. 64. colum. iij. & iij. quas videre poteris, idem tenuit Alciat. in l. i. s. si quis ita, nu. 6. ff. de verb. obliga. † Tertio limitarem conclusionem prædictam non procedere, quando frater esset adeo, cui cose nature q̄ fratris & aliorum admonitiones omnino cōtemneret, quia impossibile nulla est obligatio. l. non dubium. C. de legibus. l. apud Iulianum. s. i. ff. de legat. pri. videmus enim q̄ impossibilitas excusat ab excōmunicatione. c. quæstionis, & ibi glos. & Doct. de Appel. de quibus osti natis sic Ouidius lib. primo, de Remedio amoris scripsit.

Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte
Respuit, atq; odio uerba monentis habet.

S V M M A R I V M.

- 1 An filius patrem damnatum pro crimine læsæ maiestatis alere teneatur?
- 2 Persona patris, & patroni sancta filio & liberto uideri debet, esto quod turpis esset.
- 3 Filij receptantes patres bannitos uel hæreticos, pœna statuta contra receptatores talium non puniuntur, propter naturalem obligationem quam filij erga parentes habent.
- 4 Filius patrem indigentem etiam infidelem alimentare tenetur.
- 5 Filius alimenta denegare non debet etiam patri rebelli.

QVAESTIO V.

- 1 VINTO quæro: an filius patrem damnatum pro crimine læsæ maiestatis alere teneatur? Dicas q̄ sic, per tex. in l. mutus. s. manente. ff. de iur. doti. vbi Paulus iurisconsultus voluit, q̄ filia patrem in exilium seu in insulam deportatum alere debeat, ad idem facit tex. iuncta glos. in l. legatum. ff. de capti. & postlimi. reuers. & tex. in. s. si vero contigerit, in au. ct. de incest. nupt. † Persona enim patris & patroni, sancta filio & liberto uideri debet, esto q̄ turpis esset. l. liberto, & l. i. in fin. & l. honori. & l. licet. ff. de obsequi. libert. † hinc est q̄ propter naturalem obligationem quam filij erga parentes habent, filij receptantes patres bannitos uel hæreticos pœna statuta contra receptatores talium, non puniuntur. l. fin. ff. de recept. & ita tenuit Alberic. in tracta. suo statutorum. parte. iij. q. vij. & Ioan. Igneus. in disputatione sua. An Rex Francie recognosc. Imperator. nu. 117. vbi expresse dixit, q̄ filius patrem damnatum pro crimine læsæ maiestatis alere tenetur, allegat tex. in c. i. xxx. distinct. vbi præcipitur filio q̄ patri subueniat, licet infideli, ad idē text. in. s. i. in au. ct. de incest. nupt. in versic. pascentes, & adducit not. in c. non satis. 36. distinct. facit ad

- prædicta, quæ voluit Henric. Boich. in c. vnico. col. fin. de exposit. & lan-
 4 qui. † vbi dixit, q̄ filius patrem indigentem, etiam infidelem alimentare te-
 netur. Et prædictam opinionem, q̄ filius teneatur alere patrem damnatū
 de crimine læsæ maiestatis, tenuit etiam Bartol. in tracta. suo de aliment.
 5 † vbi expresse dixit, q̄ etiam patri rebeli filius alimenta denegare nō de-
 bet, facit illud Ciceronis in resp. arusp. dicentis, parentibus nos primum
 natura conciliat, quos non alere nefarium est, & alibi, in oratione post red-
 dit. ad senat. ad idem dicit, parentes carissimos habere debemus quod ab
 his vita, patrimonium, libertas, & Ciuitas, tradita est.

S V M M A R I V M.

- 1 Si filius crimen læsæ maiestatis cōmisit pro quo decapitari deberet, per patrem sponte
 sua principi contra quem commisit præsentetur, an decapitari debeat?
 - 2 Comes Palatinus filium suum qui læsæ maiestatis crimen contra Imperatorem commise-
 rat, Imperatori præsentauit, Imperator viso tex. in l. milites agrum. in. s. desertorē.
 ff. de re milit. pepercit illius uite, illumq; ad tempus in exilium misit.
 - 3 Idem dicendū est in patre hebreo præsentante filiū, qui crimen læsæ maiestatis cōmisit.
 - 4 Sicuti pater christianus in causa capitali admittitur ad defendendum filium, ita pater he-
 breus admittitur ad defendendum filium hebreum.
 - 5 Iudei utuntur iure communi quo ad iudicia.
- Si pater crimē læsæ maiest. committat, & per filiū principi præsentetur, an mori debeat?

Q. V A E S T I O VI.

- 1 EXTO quæro: de notabili quæstione, filius crimen læ-
 sæ maiestatis commisit, pro quo crimine si in fortiam iu-
 stitie peruenerit decapitari debet. l. quisquis. in princ. C. ad
 leg. iul. maest. Pater illum sponte sua principi cōtra quem
 filius deliquit præsentauit, an decapitabitur, ex quo clare
 constat ipsum crimen læsæ maiestatis in principem suum
 cui eum pater præsentauit, commisisse? Paul. de Cast. in l. propter insidias.
 C. qui accus. non possunt. dixit q̄ non, per tex. in l. milites agrum. s. deser-
 torem. ff. de re milit. hanc etiam opin. tenuit Salyc. in d. l. propter insidias,
 per tex. in d. s. desertorem, quem ad hoc notabilem esse dicit, & pro ista
 opinione dixit Rayner. de Forliui. in d. l. propter insidias. cōsuluisse in Ci-
 2 uitate Forliuij. † & Paul. de Castr. ibidem refert, q̄ cum Comes Palati-
 nus filium suum qui læsæ maiestatis crimen contra Imperatorem commi-
 serat, Imperatori præsentasset, Imperator viso tex. in d. s. desertorem. pe-
 percit

percit illius vite, illumq; ad tempus in exilium misit, hanc opin. sequutus est Barth. Cepol. in suis cautelis, cautel. i. & August. de Arimin. in sua addit. ad tract. Angel. de malefic. in verb. nec non ad quærelam. versic. vigesimo primo, & Fely. in c. accusasti, col. vlt. de accusat. idem voluit D. Hippolytus de Marfil. magnus Criminalista, Præceptor & promotor meus dum doctoratus gradum in almo Bononiensi Gymnasio de anno. 1514 Sumpsi, in l. i. s. auditum. nu. 8. ff. ad leg. Cornel. de siccar. & idem in l. i. s. ad quæstionem. nu. 16. ff. de quæstio. & in l. vnus. s. seruus. nu. 7. eod. titu. idem voluit Alciat. in c. placuit. in prima regula præsumptionum. in iij. præsumptione. de præsumption. idem voluit Math. de Afflict. in c. imperialem. s. in super. nu. 18. in titu. de prohibet. feud. alienat. & Nicol. Boer. in tract. suo. de seditio. s. vij. & vlt. nu. 27. † Idem dicendum esse arbitror in patre hebreo, præsentante filium qui crimen læsæ maiestatis commisit, argumen. eorum quæ voluit Bartholom. Cepol. in consi. 75. Pater potest

4 admitti, † vbi consuluit, q; sicuti pater christianus in causa capitali admittitur ad defendendum fili, ū vt per doct. in l. seruum quoq; s. publice. ff. de procurat. & in l. penul. s. ad crimen. ff. de public. iudic. & in c. veniens. ext. de accusat. Ita pater hebreus admittitur ad defendendum filium hebreum.

5 † facit quia Iudei vtuntur iure communi, quo ad iudicia. l. Iudei Romano. C. de Iudei. † Quid autem econtra dicemus, si pater crimen læsæ maiestatis committat, & per filium principi præsentetur, an mori debeat? Dicas q; relaxabitur patri vita tantum, intuitu filij illum præsentantis, vt notabiliter voluit Angel. in l. si adulterium cum incestu, in s. liberto. in fin. ff. de adulter. quem sequitur idem Dominus meus, de Marfil. in l. i. s. inauditum filium. nu. 9. ff. ad leg. Cornel. de siccar. & in l. i. s. ad quæstionem. nu. 16. & nu. 17. ff. de quæstio.

S V M M A R I V M.

- 1 An licitum sit filio patrem damnatum de crimine læsæ maiestatis impune occidere, & econtra patri filium?
- 2 Pater honorari debet a filijs.
- 3 Filius qui non honorat patrem suum maledictus erit.
- 4 Filius qui maledixerit patri suo, aut matri, morte moriatur.
- 5 Miles qui patrem suum uel matrem maleficum appellat, militia priuandus est.
- 6 Filius dicitur pars corporis patris.
- 7 Pater & filius censetur una eademq; persona.
- 8 Is qui se obligauit defendere aliquem aduersus omnes homines, non tenetur assumere defensionem aduersus filios, & proprios parentes.

Hierony. Gigas.

AAA

- 8 Filius patrem reum criminis læsæ maiestatis, & rebellem, impune occidere potest.
Idem dicendum, quando pater esset hostis fidei.
- 9 Si pater adhuc damnatus non esset, principis tamen uel patrie se inimicum fecisset, a filio impune interfici posset, & e contra filius a patre.
- 10 Plus patrie quam parentibus debemus.
- 11 Aduocatus debet potius aduocare pro patria, quam pro patre.
- 12 Maior caritas est in patria, quam in patrem.
Pro Republica filius in patrem, & pater in filium insurgere debet.
- 13 Crassus Brutus, eius filii pro crimine læsæ maiestatis, qualiter puniuit.
- 14 Vxor an uirum bannitum pro crimine læsæ maiestatis impune occidere possit?

Q V A E S T I O VII.

- 1 EPTIMO quæro: an licitum sit filio patrem damnatū de crimine læsæ maiestatis impune occidere, & e contra patri filium? Videtur in hac quæstione dicendum quod non, quia pater quamuis impius, crudelis, & contemptor legum sit, tamen pater est, ut inquit tex. in s. i. in fin. in auct. de incest. nupt. col. ij. & idem de filio nor. in l. ij. s. emancipatus. ff. de honor. possessio. contra. tabul. † facit quia scriptum est Eccles. c. 4. qui honorat patrem suum iocundabitur in filiis, & in die orationis sue exaudietur, & ibidem, qui honorat patrem suum vita uiuet longiore, & ibidem rursus, qui timet dominum honorat parentes, & rursus ibidem, honora patrem tuum, ut superueniat tibi benedictio a Domino, & eod. libr. c. vij. honora patrem tuum, & gemitus matris tue ne obliuiscaris, memento quoniam nisi per illos natus non fuisses, † & scriptum est Deute. c. 16. maledictus qui non honorat patrem suum, & eod. libr. c. 5. honora patrem tuum, & matrem sicut præcepit tibi dominus Deus tuus, ut longo uiuas tempore, & bene sit tibi in terra. † Et dicitur Leuiti. c. 20. qui maledixit patri suo, aut matri, morte moriatur, facit quod uoluit Martin. de Laud. in tracta. suo. de milit. q. 21. † ubi dixit, quod miles qui patrem suum uel matrem maleficū appellat, militia priuandus est, qui tract. habetur, in v. Thoma. tractat. secundum impressionem Venetam, ad idem facit quod uoluit Cicero. lib. i. Epist. familia. in Epistola ad Lætulum, ubi dixit, vim neque patrie neque parenti afferre oportet, & rursus idem Cicero. in oratio. pro Roscio, sic inquit, communitio sanguinis portentum atque monstruū certissimum est esse aliquem humana specie & figura, qui tantum immanitate bestias uicerit, ut propter quos hanc suauissimam lucem aspexerit, eos indignissime luce priuauit, cum etiam feras inter se se, partus, atque educatio, & natura ipsa

6 conciliet. † ad idem facit, quia, filius dicitur pars corporis patris, vt ait Aristotel. lib. 5. Ethicor. ad idem tex. in l. cum scimus. §. vlt. C. de agricol. & cē sit. libr. xi. Quinimmo pater & filius censentur vna & eadem persona. l. fin. C. de impub. & alijs substitu.

Comprobatur opinio prædicta, ex eo q̄ supra. in v. proxima præcedenti q. dixi, vbi conclusum fuit ex mente doctorum, q̄ filius patrem damnatum de crimine læsæ maiestatis alere tenetur, ad q̄ optime facit tex. in supra allegat. §. i. in fin. in auct. de incest. nupt. col. ij. nam si teneremus q̄ filius patre rebellem impune occidere posset, vtriq̄ non teneretur eidem alimenta præstare; cum denegare alimenta sit necare. l. necare. ff. de liber. agnosc. & l. fin. C. de alen. liber. † facit, quia is qui se obligauit defendere aliquem aduersus omnes homines, non tenetur assumere defensionem aduersus filios, & proprios parentes, ita dixit solennis doctor præceptor meus, Do. Carol. Ruin. consil. 43. Quia ad plenum, colum. penult. versicul. præterea. nume. 18. in iij. volum. allegat glos. in c. de ferijs. 22. q. v.

8 † Contrariam vero partem, q̄ immo filius patrem reum criminis læsæ maiestatis, & rebellem impune occidere possit, tenuit Ange. in l. fallaciter. C. de abolitio. & idem in l. famosi. in versic. sequitur in textu. ff. ad leg. iul. maiest. & idem Angel. in consil. 223. pro decisione consultationis, in prin. vbi dixit, q̄ patriam oppugnantes, a liberis, & parentibus occidi possunt, & paricidij, vel legis Cornelie nullam poenam subeunt, allegat tex. in l. minime. ff. de religiof. & sumpt. funer. & ibi glos. vbi Alex. idem sequitur, & 9 ampliat, idem etiam esse quando pater esset hostis fidei. † Quinimmo etiã si pater adhuc damnatus non esset, principis tamen vel patrie si se inimicũ fecisset, a filio impune interfici posset, & econtra filius a patre, ita voluit Io. Igneus. in sua disputatione, an Rex Francie recognos. Imperat. n. 116.

10 † & ratio est, quia plus patrie quam parentibus debemus, vt habetur in l. veluti. vbi Bar. & alij. ff. de iust. & iur. & q̄ filius magis patrie quam patri sit obligatus, facit dictum Bal. in l. qui necessitati. C. ad aduoc. diuers. iudic. 11 & Alexand. in l. veluti. ff. de iust. & iur. † vbi tenuerunt, q̄ aduocatus debet potius aduocare pro patria, quam pro patre, subdit tamen idẽ Igneus ibidẽ, q̄ prædicta procedũt in foro cõrctioso, Sed q̄ in foro anime, & pcc 12 nitẽtiali dubitaret, † & pro p̄dicta opinione facit, quia maior caritas est in patriam quam in patrem. glos. in l. veluti. ff. de iust. & iur. quæ citat illud Ciceronis, in primo officiorum, cuius hæc sunt verba, vnicuiq̄ nostrum cari sunt parentes, cari sunt liberi, & familiares, sed omnes hominum caritates vna patria complexa est, pro qua non dubitet quis mortem apetere. & idem Cicero. de somnio Scipionis, inquit, omnibus qui patriam auxe-

rint, adiuuerint, atq; seruauerint, certū esse in cœlo diffinitum locum, vbi beati sempiterno euo fruuntur, facit tex. in l. i. §. si ea, ibi, Reipublice nascimur. ff. de ventr. in possessio. mittend. & tex. in d. l. minime. ff. de religio. & sumpt. funer. facit etiam pro ista opinione glos. in c. i. de conuersi. infideli, quæ dixit q̄ pro Republica filius in patrē, & pater in filium insurgere debet, † ad id etiam facit q̄ in Romanorū Historijs legitur, q̄ Crassus Brutus nomine, in bello latino, pacta cū latinis mercede, portas vrbis eis aperire pollicitus, deprehensus in hoc, ad Palladis auxiliariē templum confugit, at eius pater Cassius occlusis dicti templi foribus necatum filium fame insepultum abiecit. Quid dicendum sit in præsentī difficultate, dubius sum, quia vt vtar verbis Virgilij, in primo Eneidos, Hinc inde vaste rupes, ap̄probo tamen Ignei distinctionem supra relatam, q̄ aut loquimur in foro anime, & tunc locus erit primæ opinionī, q̄ filius patrem damnatum etiā pro læsæ maiestatis crimine interficere impune non possit, aut sumus in foro fori, & sic in foro iudiciali, & eo casu nunquam consulerem q̄ filius patrem qui crimen læsæ maiestatis contra principem vel suam Rempublicam commississet, occideret, sed si casus eueniret, dicerem eum puniri non debere, per prædicta, ad hoc accedat, q̄ voluit Alciat. in l. bonafides, nume. 11. ff. de posit. vbi dixit, q̄ si pater hostis publicus sit iudicatus, mandatumq; sit vt quicumq; possit eum occidat, dicendum erit q̄ si iuris rigorem spectemus, filius huic legi parere teneatur, allegat tex. in d. l. minime. ff. de religio. & sumpt. funer. Sed si naturalem intueamur equitatem secus erit, Humanius autem agendo, dicendum erit filium tali decreto non teneri, sed si id fecerit, pœnam non mereri.

14 † Sed quid dicemus de vxore, an virum bannitum pro crimine læsæ maiestatis impune occidere possit? Dicas q̄ non, ita consuluit Barthol. Cepol. in consil. suo. v. Casus talis est, quem sequitur Ioan. Franc. Ripa. in l. si constante. colum. x. nu. 48. ff. sol. mari. & pro ista opinione faciunt ea quæ dixi supra in rubri. de pœn. quas filij incur. patr. commit. crim. læsæ maiest. quæstione 19. 20. & 21.

S V M M A R I V M.

- 1 Statutum concedens abolitionem criminum delinquentibus, an comprehendat etiam crimen læsæ maiestatis?
- 2 Abolitio criminis læsæ maiestatis est de reseruatīs principi, sicuti est illius cognitio.
- 3 Crimen læsæ maiestatis, requirit specificam mentionem in abolitione.
- 4 In generali sermone non ueniunt ea quæ requirunt specialem mentionem.

Q V A E S T I O V I I I .

CTAVO quæro: An statutum concedens abolitionem criminum delinquentibus, comprehendat etiam crimen læsæ maiestatis? Breuiter dicas q̄ non, ita voluit Angel. in disputatione sua, quæ incipit, exorta guerra, & Roma. in l. si quis in graui. s. hi quoque. ff. ad Syllenian. & Dominus meus de Marfil. in l. vnica. C. de rap. virgin. nu. 108. idem in l. i. nu. 23. ff. de quæstio. Idem in l. de minore. nu. 2. ff. eodem titu. Alexan. in l. de pupillo. s. si pluribus. ff. de oper. nou. nunciat. & idem Dominus meus in singulari suo, 146. incipiente, nemo debet se submittere, & erit ratio huius decisionis, † quia abolitio criminis læsæ maiestatis est de reseruatis Principi, sicuti est illius cognitio, vt vidimus supra in rubric. quis. de læs. maiest. crim. cognosc. possit. † & istud crimen, cum illius cognitio, & punitio sit de reseruatis principi, requirit specialem mentionem, vt per Andr. de Ifern. & Math. de Afflict. in c. i. s. & bona committentium. nu. 46. in tit. quæ sint regal. in vsibus feudor. † facit, quia ea quæ requirunt specialem mentionem, non veniunt in generali sermone. glos. in c. inquisitionis. de hæret. in vi. & dixi supra loco præallegato. hoc etiã tenuit Ant. Capit. in suis Decision. Neapol. Decisi. 130. nu. 56. allegat ad hoc Barbar. in consil. xij. in ij. volu.

S V M M A R I V M .

- 1 An licitum sit supplicare Pape uel Principi pro his qui læsæ maiestatis crimen in eos commiserunt.
- 2 Princeps deus mundi dicitur.
- 3 Supplicari non debet pro clerico turbante statum Ciuitatis sue.
- 4 Supplicare licet principi pro reis ceterorum criminum.
- 5 Aduocare an liceat pro filijs rebellium, seu pro ipsis rebellibus & his qui crimen læsæ maiestatis commiserunt.
- 6 Aduocati interuenire non debent pro hæreticis.
- 7 Aduocatus & defensor interuenire potest, quando agitur de damnanda rei criminis læsæ maiestatis memoria, post eius obitum, & similiter quando agitur de damnanda memoria eius qui de hæresi est inculpatus.

Q V A E S T I O I X .

NONO quæro: An licitū sit supplicare Pape vel Principi p̄ his qui læsæ maiestatis crimen in eos cōmiserunt? Dicas q̄ non, imo supplicantes pro huiusmodi delinquentibus perpetue infamie poenā incurrūt. l. quisquis. s. iubemus. C. ad leg. iul. maiest. et: ibidē notat Angel. adducēs illud q̄ habetur Reg. capit. ij. vbi dicitur, si

- peccauerit vir in virū placari ei potest deus, si at in deū peccauerit, quis orabit pro eo? quasi dicat nullus, † princeps enim deus mūdi dicitur, vt nor. in l. imperialem, in fi. de prohib. feud. alien. per Feder. & dicitur princeps habere celeste arbitrium. l. i. in fin. C. de Summa. Trinit. † & dixit Angel. in d. l. imperialem. q̄ pariformiter supplicari non debet pro clerico turbante statum Ciuitatis sue, Quinimmo ab ea eijs debet, per centum milliaria, allegat. tex. in l. si quis. C. de epis. & cleri. ad idem vide Barto. in l. in furti. s. ope. in princ. versi. Tamen circa hoc dicas. ff. de furt. comprobatur conclusio prædicta, quia nemo veniam expectare debet a Domino, cōtra quem huiusmodi nefandissimum crimen est molitus, vt in simili dixit tex. in l. vnica. C. de Theaur. lib. x. & in l. fin. s. cum autem. C. de iur. deliber. † in cæteris vero delictis supplicare licet Principi. l. cum reus. C. de pœn. immo & delinquentes sepius restituit, etiam quo ad omnia l. i. C. de sent. pal. & l. fallaciter. C. de abolit. & hoc etiam voluit loā. Igneus in sua disputatione, an Rex Franciæ Imperatorem recognosc. nu. 113.
- † Sed an licebit aduocare pro filijs rebellium, seu pro ipsis rebellibus, & his qui crimen læsæ maiestatis commiserunt? Et dicendum q̄ non, facit ad hoc tex. in c. felicis. in princ. ibi, vel defensauerit, de pœn. in vi. vbi dicitur, q̄ is qui sciēter defensauerit eum qui Cardinalem offendit, sicut reus criminis læsæ maiestatis perpetuo infamis esse debet, ac alijs pœnis subicitur, de quibus ibidem, & ita tenuit Math. de Afflict. in c. pri. in s. & bona committentium. nu. 40. in tit. quæ sint Regal. † idem dicendum est in crimine Hæresis, in quo aduocati interuenire non debent. c. si quis aduersus, de hæret. idem habetur in c. fin. de hæret. in vi. Et pro prædicta conclusione, q̄ aduocatus interuenire non possit pro eo qui crimen læsæ maiestatis cōmisit, tex. est etiam, in d. l. quisquis. s. denique lubemus. C. ad leg. iul. maiest. & habetur per Bart. in extrauag. ad reprimen. in verb. sine strepitu, de quo dixi supra in rub. qualiter. in crim. læsæ maiest. procedat. q. iij.
- † Attamen quando agitur de damnanda rei criminis læsæ maiestatis memoria post eius obitum, & similiter quando agitur de damnanda memoria eius qui de hæresi est inculpatus, aduocatus & defensor interuenire potest, vt per Bal. in l. reos. in fin. C. de accusat. & late habetur per Præposit. in c. si quando. col. iij. ij. q. vij. & dixi latius supra in rub. qualiter. in crim. læsæ maiest. procedat. q. xxvij.

S V M M A R I V M.

- 1 Receptatores reorum criminis læsæ maiestatis qua pœna puniantur?
- 2 Filius receptans patrem damnatum de crimine læsæ maiestatis siue post huiusmodi cri-

men commissum, ante condemnationem siue post condemnationem, an poena capitis puniri possit?

- 3 Bannum & excommunicatio equiparantur.
- 4 Filius receptans patrem damnatum de crimine læsæ maiestatis commisso in personam principis siue eius lateri astantiū nō est immunis ab aliquali poena extraordinaria.
- 5 Affinis uel consanguineus receptans affinem uel cōsanguineum qui contra Cardinalē deliquit, in terminis. c. scelicis. de poen. in vi. nō punietur poena ordinaria, de qua ibi.
- 6 Vxor receptans uirum bannitum uel condemnatum de crimine læsæ maiestatis, an puniatur poena receptorum?
- 7 Receptor qui per uim, & uiolentiam sibi illatam, a bannito uel condemnato, recepit eum, nullatenus puniri debet.
- 8 Receptor banniti uel condemnati de crimine læsæ maiestatis ita demum punitur si sciēter delinquentem recepit, secus si ignoranter, Dummodo notorium non sit receptatum esse delinquentem.
- 9 Scientem non ignorantem lex uult obligari.
- 10 Per notorium probatur scientia.
- 11 Violator pacis non potest impune receptari ab agnato, nisi per ignorantiam illum agnatus receptauerit.

QVAESTIO X.

- 1 **D**E C I M O quæro: qua poena puniantur receptatores reorum criminis læsæ maiestatis? Dicas q̄ capite puniuntur, Barro. in l. fin. C. de fabricens. & in l. omnes. C. de agricol. & censit. lib. x. & not. in l. pri. ff. de recept. Et ita seruari uisisse in decreto regio lato in morte Domini Andree de Isernia, testatur Math. de Afflict. in titu. quæ sint regai. in .s. & bona committentium. col. iij. versi. vigesimum secundum speciale,
- 2 in vsibus feudo. † Sed quid dicemus de filio receptante patrem damnatum de crimine læsæ maiestatis, siue post huiusmodi crimen commissum, ante condemnationem, siue post condemnationem, utrum tali poena puniri possit? Dicas q̄ uidetur dicendum q̄ non, ut uoluit Alberic. in tract. suo stat. part. iij. q. vij. ubi dixit, q̄ filii receptantes Patres Bannitos, uel Hæreticos, poena receptorum non puniuntur, adducit tex. in l. fin. ff. de recept. & tex. in c. inter alia, de sent. excommu. & xi. q. iij. quoniam multos, † dicens q̄ Bannum, & excommunicatio equiparantur, allegat text. in c. pri. in tit. hic finitur. lex. Corad. deinde consueru. regni. incipi. † Dixerim ego in hoc articulo, filium receptantem patrem damnatum de crimine læsæ maiestatis non esse immunem ab aliquali poena extraordinaria, quando

- in personam Principis, siue eius lateri astantium huiusmodi crimen commissum fuerit, iuxta terminos tex. in l. quisquis. C. ad leg. iul. maieft. videmus enim q̄ tali casu filius & si nil deliquerit, punitur tamen, ex delicto patris, vt in d. l. quisquis. s. filii vero. quinimmo vt supra vidimus. q. viij. proxima præcedente, licet filio impune occidere patrem rebellem, vel damnatum de crimine læsæ maieftatis, faciunt ad prædicta quæ voluit Petr. de Anch. post glos. ibi. in. c. felicis. colum. pri. vers. Et circa receptatores.
- 5 de pœn. in vi. † vbi dixit, q̄ affinis vel consanguineus receptans affinem vel consanguineum qui cōtra Cardinalem deliquit, in terminis d. c. felicis, non punietur pœna ordinaria, de qua ibi, & idem voluit in terminis quæ stionis nostre Andr. de Isfern. in const. Regni, quæ incipit Patarenorum, in vers. ratio quare. n. 2. in tit. de recepta. Patare. & Dominic. in d. c. felicis. col. iij. circa fin. in vers. in glos. in verb. receptauerit, idē voluit Archidiaconus, in d. c. felicis. col. ij. in vers. receptauerit, vbi dixit, consanguineos receptantes consanguineum delinquentem, non puniri in casu prædicti. c. hoc tamen sane intellige, scilicet pœna inibi statuta cōtra receptantes delinquentes, qui in Cardinalem insurrexerunt, attamen in totum non excusantur, mitiori etenim pœna cum eis agendum erit d. l. fin. ff. de receptat. & ita tenent Cyn. & Bald. in l. pri. C. de his qui latron. vbi dicunt, q̄ mitiori pœna puniuntur receptantes proximum, vel patronum, quam si alias non esset persona coniuncta, q̄ voluit Alexan. in addit. ad Bart. in d. l. fin. ff. de receptat.
- 6 † Quid autem dicendum sit de vxore receptante virum Bannitum, vel damnatum de crimine læsæ maieftatis? Dixi supra in rub. de pœn. quas. filii. incur. patre. commit. crim. læsæ maieft. q. 20. vbi conclusi, q̄ pœna receptatorum non puniatur, et dictis ibidem adde q̄ ita tenuit etiam Andr. de Isfer. in constit. regni. quæ incipit, Patarenorum. nu. 5. in rubr. de receptare. & Alex. in d. addit. sua ad Bar. in d. l. fin. ff. de recepta.
- 7 † Prædictam conclusionem de receptante condemnatum, dicas, non habere locum quando bannitus vel condemnatus violentiā fecisset receptatori, qui per vim illum receptasset: nam eo casu ille nullatenus puniri debet, ut dixit Alex. loco proxime allegato, & idem voluit Bal. in tract. suo statut. in verbo receptare, vers. statutum dicit.
- 8 † Secundo conclusionem prædictam, de receptante damnatum de crimine læsæ maieftatis, intellige procedere, in eo qui scienter delinquentem receptat, secus si ignoranter: & ignorantia præsummitur nisi probetur scientia, dummodo notorium non sit receptatum esse delinquentem, ita dixit glos. in l. pri. ff. de recept. quam ibidem sequitur Barto. ad idem Roman. in const. 473. circa propositam, vbi glos. prædictam sequitur, † & est

est ratio, quia scientem non ignorantem lex uult obligari l. generali. C. de tabul. lib. x. l. fin. C. de decret. ab ordin. faciend. c. cognoscentes, de constit. c. vt animarum. eod. tit. lib. vi. prædictam glos. in d. l. pri. ff. de recept. sequitur etiã Bar. in d. l. oēs. C. de agricol. & censit. lib. xij. pro qua Roma. in palleg. conf. 473. dicit esse casum, in l. methodorū, a cōtrario sensu, in vers. faciens. ff. de pcen. ad idē tex. in l. ij. §. sed etenim. ff. de Incen. Ruin. & nauo frag. † scientia autem probabitur, vt inquit Bar. in d. l. pri. §. in pari. ff. de recept. si erat notorium per contratam talem esse delinquentem, facit q̄ uoluit Bal. in c. pri. in §. conuenticulam. de pac. iuramen. firmand. in vfi-
bus feudor. † vbi dixit q̄ violator pacis non potest impune receptari ab agnato, nisi per ignorantiam illum agnatus receptauerit.

S V M M A R I V M.

- 1 An bona condemnati pro crimine læsæ maiestatis possit aliquis petere sibi a principe concedi?
- 2 Si bona condemnati pro crimine læsæ maiestatis, ex mera principis liberalitate alicui concederentur, ualere huiusmodi concessio.
- 3 Feudum deuolutum ad principem contra quem est commissum crimen læsæ maiestatis alius potest petere sibi concedi.
- 4 Princeps de consilio procerum suorum bona ad se deuoluta ex crimine læsæ maiestatis potest alteri concedere.
- 5 Principis concessio de bonis ad se deuolutis ex crimine læsæ maiestatis, apposita clausula, non obstante iure communi, ualet.
- 6 Idem si princeps dicta bona concedat alicui motu proprio.
- 7 Princeps de bonis damnati de crimine læsæ maiestatis ad se deuolutis, cum aliquo contrahere potest.

Q V A E S T I O X I.

VNDECIMO quæro: an bona condemnati pro crimine læsæ maiestatis possit aliquis petere sibi, a principe concedi: Dicas q̄ non, quinimmo, si quis ea sibi concedi petierit, tanquam pacis violator puniendus esset, vt haberetur in l. quisquis. C. de peti. bonor. sublat. vbi dicitur, q̄ si forte nimia mentientis importunitate per principis rescriptum di-

ta bona essent alicui concessa, tale rescriptum reiiciendum esset, † Quando autem bona prædicta ex mera principis liberalitate alicui concessa essent valeret proculdubio huiusmodi concessio.

† Fallit tamen ista conclusio, in quinque casibus enumeratis per Math. de Hierony. Gigas.

B B B

- Afflic. in constit. regni. lib. i. in tit. de hæreti. nu. 66. versic. in glos. fin. Primo nisi Imperator, Rex, vel Princeps contra quem tale delictum est commissum, feudum quod tenebatur a delinquirente ad se. deuolutum, ad postulationem petentis illi cõcedat, quia concedi solitum erat, ita voluit Bal. in l. i. C. de peti. bonor. sublat. allegat. tex. in s. præterea. in auct. de refer.
- 4 † Secundo fallit, quando princeps de Consilio Procerum & consiliariorum suorum bona prædicta ad se deuoluta petenti concessisset, Ea enim quæ fiunt cum consilio procerum magis valent, vt voluit Andr. de Isern. in c. i. de prohibi. feud. alien. per Lothar.
- 5 † Tertio fallit, quando princeps concedens dicta bona, in rescripto huiusmodi concessionis apposuisset clausulam, non obstantem iure communi, & dispositione. l. i. C. de peti. bonor. sublat. vt voluit idem glos.
- 6 † Quarto fallit, quando in rescripto concessionis dictorum bonorum esset apposta clausula, motus proprii, vt habetur. in dict. l. prima. C. de petition. bonorum sublat.
- 7 † Quinto fallit, quando princeps de bonis damnati pro crimine læsæ maiestatis ad se per eorum confiscationem deuolutis, cum aliquo contrahit, vt voluit Afflic. loco præallegato.

S V M M A R I V M.

- 1 An confiscatis bonis delinquentis, volentibus eius creditoribus sibi satisfieri in bonis delinquentis, fisco ante omnia satisfieri debeat de expensis?
- 2 Si pro re tua inuenienda ego aliquid expendo, illas expensas mihi restituere teneris.
- 3 Expense facte pro re communi, præsumuntur pro rata facte.
- 4 Expensas factas per patrem uel fratrem in obtinendo beneficio ecclesiastico pro filio, an pater deducat de portione filij?
- 5 Filius clericus beneficium ecclesiasticum quod obtinuit expensis patris, iure quasi castrensium peculij possidet.
- 6 Impensa que fit pro punitione criminis fisco incumbit.
- 7 Fisco ad quem deuoluuntur bona damnati, loco hæredis habetur.
- 8 Expense quas facit dominus in fructum perceptione, non repetuntur.

Q V A E S T I O XII.

- 1 **D**ODECIMO quæro: an confiscatis bonis eius qui delictum commisit, volentibus eius creditoribus sibi satisfieri in bonis dicti delinquentis sui debitoris, fisco ante omnia satisfieri debeat, de expensis vtilibus et necessarijs per eum factis, pro consequendo dicto eius rebelle, & illius bonis sibi incorporandis, adeo quod dictæ expensæ in primis deduci debeant? Hanc quæstionem mouet Math. de

Affli. in c. i. s. & bona cōmittentium, col. x. nu. 119. in tit. quæ sint regal.
 in vrbibus feudor. vbi decidit, q̄ fisco ante omnia satisfieri debet de expen-
 sis prædictis, & rationem assignat quia fiscus habet ius retentionis in di-
 ctis bonis, iuxta not. per Bar. in l. si non inducta. C. in quibus caus. pign.
 tacit. contrahat. † Item quia si pro re tua inuenienda ego aliquid expendo,
 illas expensas mihi restituere teneris, vt per Bar. in l. falsus. s. qui alienum.
 in fin. ff. de furt. ergo idem erit, si expendi pro illa recuperanda, item dicit
 facere, quia si fiscus vtiliter negotium creditorum gesfit, ergo vtili nego-
 tiorum gestorum a ctione tenentur, pro eorum ratis ad expensas prædi-
 ctas, per ea quæ notantur in l. si pupilli. s. si titij. ff. de nego. gest. † Item fa-
 cit, quia expense facte pro re communi, præsumuntur pro rata facte l.
 sed & si. s. adeo, & ibi Bart. ff. de pet. hæredit. † ad idem adducit, quia ex-
 pensas factas per patrem vel fratrem in obtinendo beneficio ecclesiastico
 pro filio, pater deducit de portione filij, vt voluit Guiliel. de Cuniio. in l.
 tres fratres. ff. de pact. & ex istis in hac opinione residet ipse Matheus,
 subdens q̄ D. Ant. Baldasi. Regius consiliarius sibi dixit, ira fuisse iudica-
 tū per consilium Regis Castelle, dicit tamen, q̄ si antequam per fiscum fa-
 cte fuissent tales expense, creditores protestati fuissent, q̄ dictis expensis su-
 biacere non intendebant, quia ius eorum aliquo tempore recuperabunt,
 tali casu non tenerentur ad eas, per not. in l. fin. C. de negot. gesti. & ibi
 Alex. Dicas q̄ istud fundamentum non est verum, quia expensas quas fa-
 cit pater, vt filius consequatur beneficium ecclesiasticum, ei non imputan-
 tur in legitima, nam ecclesiasticum beneficium neq̄ vendi neque transmit-
 ti potest ad hæredes. † quinimmo, filius beneficium huiusmodi iure qua-
 si castrensis peculij possidet. l. sacrosancte. C. de episc. & cler. & quia pater
 creditur tales impensas fecisse ppter onera ecclesiastice dignitatis, ideo filius
 illas habere debet p̄cipuas. l. i. s. sed an id. ibi propter onera dignitatis. ff.
 de collat. bonor. & ita scribit Ioann. Franc. Ripa. in l. in quartam. ff. ad leg.
 falcid. nu. 166. sequutus Barto. Bal. & alios, quos refert idem tenentes. Cir-
 ca prædicta in quantum Matheus voluit q̄ fiscus recuperet expensas quas
 facit in consequendo eius rebelle, quod ille imprimis & ante omnia dedu-
 cantur, ad præiudicium anteriorum creditorum, Dixerim ego id, de iure
 (mea quidem sententia) non procedere, † quia omnis impensa quæ fit
 pro punitione criminis, fisco incūbit, vt per doct. in l. pri. C. de muli. quæ.
 seru. public. se cōmiscuer. & est ratio, quia fiscus accipit multas, & pœnas,
 vt patet in l. pri. & toto tit. C. de mod. mult. & per Azon. in tit. de pœn. in
 Summa, præsertim quādo omnia bona delinquentis confiscantur, vt fit in
 crimine læsæ maiestatis. l. quisquis in princip. C. ad leg. iul. maiest. per not.
 per Bald. in l. non ignorat. C. de fruct. & lit. expens. Quantum vero ad il-
 lud q̄ voluit idem Matheus, q̄ expense quas facit fiscus pro incorporan-

- dis sibi bonis sui rebellis, debeant in primis & ante omnia deduci, similiter
 7 etiam in hoc ab eo dissentio, † & est ratio, quia fiscus ad quem deuoluuntur bona damnati, loco hæredis habetur, vt voluit Mart. de Laud. in tract. de fisc. q. 86. & Franc. Lucan. in simili tract. suo, de fisco. parte prima. nu. 4. idem voluit Math. de Afflict. in tract. de iur. prothomis. in §. iij. nu. 25. vbi dixit, q̄ fiscus succedens in bonis ex aliquo delicto, loco hæredis habetur, At iure cautum non reperitur, q̄ hæres detrahat aliquas expensas per se factas in consequenda hæreditate, ergo idem erit in casu nostro, † facit quia expense quas facit Dominus in fructuum perceptione, non repetuntur, quia non ad perpetuam vtilitatem fiunt, Pet. de Vbal. in tract. de duobus fratr. parte. xi. nu. 6 2.

S V M M A R I V M.

- 1 Appellatio an detur in crimine læsæ maiestatis?
- 2 Distinctio an detur appellatio in crimine læsæ maiestatis?
- 3 Equior est opinio quòd detur appellatio condemnato de crimine læsæ maiestatis. Appellationem denegare, est defensionem adimere.
- 4 Appellatio in crimine læsæ maiestatis non datur, quando crimen esset per rei confessionem, aut per testes clare probatum.
- 5 Appellatio in crimine læsæ maiestatis non datur, quando est notorium facti permanentis quòd quis commisit crimen læsæ maiestatis.
- 6 Appellatio regulariter in notorijs non admittitur, nisi legitima causa exprimat.
- 7 Iudex in notorijs delictis statim potest ad executionem procedere.
- 8 Appellatio non datur in crimine læsæ maiestatis, quando in prodicione esset seditio conuocata, uel facta ordinato.

Q. V A E S T I O X I I I.

- 8 **TERTIODECIMO** quæro: An in crimine læsæ maiestatis detur appellatio? Angel. in §. publica, in fin. inst. de publi. iudic. tenuit q̄ non, idem in l. constitutiones. ff. de appel. & in tract. suo. malefi. in verb. præsentis & appellante, idem tenuit Dominus Hippolitus. de Marsil. præceptor meus, in cons. 38. nu. 1. in pri. volu. & idem in l. de minore. in princ. col. ij. nu. 7. ff. de quæstion. & Angel. in d. tract. malefi. in verb. Et hæc tradito la tua patria, in princ. hoc etiam voluit Ioann. Igneus Do. for. Ultramontan. in sua elegantis Disputatione, an Rex Franc. recognos. Imperator. nu. 128. & Roma. in l. Pantonijs. §. rei perduellionis. ff. de acquir. hæredit. qui arguit contra glos. ibi, quæ contrarium tenet. Contrariam vero partem, q̄ immo in d. crimine detur appellatio, tenuit

Martin. de Laud. in suo tract. de crim. læsæ maiesta. q. vii. allegat prædictam glos. in d. l. Pantonius. §. rei. & hæc opin. tenuit etiam Andr. de Iser. in c. pri. in ix. col. in tit. quæ sint regal. vbi dicit, iure cautum nõ reperiri, q̄ in crimine læsæ maiestatis appellatio sit prohibita, idem voluit Math. de Afflict. in d. c. i. in §. & bona committentium. col. iij. nu. 4. 2. in vers. vigesimum primum speciale, in præallegato titu. quæ sint regal. allegat not. per glos. in c. manifesta in glos. magna. ij. q. prima. & in c. præterea, & in c. eum sit Romana. de appel. opinionem prædictam, tenuit etiam Auguf. de Arimin. in sua addit. ad tract. Angel. de malefi. in verbo, præfente Gaio & appellante, Ioan. Igneus in d. sua Disputa. nu. 2. 9. † in isto articulo sic distinguit, q̄ aut accusatus de crimine læsæ maiestatis est taliter cõiuctus, q̄ huiusmodi delictum negare non valet, & tunc ei appellatio denegabitur, per rationem l. ij. C. quorum. appel. non recipiant. & isto modo dicit procedere tex. in d. l. constitutiones. ff. de appel. aut delictum non est plene probatum, ita q̄ de eo sit dubium, & isto casu dicit appellationem dari, & executioni sententiæ supersedendum esse, & hoc modo dicit intelligendum esse tex. in d. l. Pantonius. §. rei perduellionis, cum sua glos. ff. de acquir. hæredit. ibi, suspensa cognitione, & ibi, cui de innocentia, subdens, q̄ si mora in exequendo esset scandalum paritura, aut præiudicium, si sententia executioni non mitteretur, q̄ tunc appellatio danda non esset, alias secus, allegat Paul. de Castr. in d. §. rei perduellionis. & in d. §. hi autem.

† Opinionem tenentium appellationem dari, condemnato de crimine læsæ maiestatis, equiorem esse arbitror, denegare enim appellationem, est de fensionem adimere, quæ est de iure naturali. l. vt vim. ff. de iusti. & iur. & ibi not. facit tex. in l. famosi. ibi, hoc tamen crimen a iudicibus. vbi, Modestinus Iurifconsultus, q̄ non in occasionem ob principis maiestatis venerationem, crimen læsæ maiestatis censendum esse ait, sed in veritate rei iudicate habendum esse, arbitratus est, qui tex. præstat nobis argumētum manifestum, q̄ de veritate rei iudicate inspiciendum est, ergo non statim exequenda erit sententia. Erit igitur conclusio, q̄ regulariter in crimine læsæ maiestatis appellatio detur, quam tenet etiam Decius. in d. c. cū sit Romana. col. iij. in nono not. † Limita tamen conclusionem hanc vt infra. Primo, vt non procedat quando delictum esset clare probatum, per rei confessionem, vel per testes, per tex. in d. l. ij. C. quorū. appellat. non recipiant. vt tenuit Igneus in primo membro, sue distinctionis, supra relate.

† Secundo limita dictam conclusionem, non procedere, quando notorium est facti permanentis, q̄ quis cõmisit crimen læsæ maiestatis, vt puta, quia teneret terram ecclesie vel imperij rebellatam, vel in tali rebellionem caperetur, Talis enim appellare non poterit: quia erat notorium facti permanentis, ipsum esse rebellem, ita voluit Andr. de Isern. in c. i. in titul. quæ

- 6 sint regal. col. ix. & sequitur ibidem Math. de Afflict. in §. & bona cōmittentium. col. iij. nu. 42. in versicul. vigesimum primum speciale. † & pro ista opinione facit, quia regulariter in notorijs appellatio non admittitur, nisi legitima causa exprimat, vt per Abb. & doct. in c. consuluit. & ibi Decius. col. i. in versu. circa istum tex. de appel. & facit tex. in c. cum sit Romana, & in c. cum speciale. §. porro. eod. tit. idem tenuit Roman. in consil. 7 324. in proposita consultatione, in fin. † Item facit ad prædicta, quia in notorijs delictis iudex statim non data dilatione potest ad executionem procedere, vt per Bald. in l. a procedente, in vlt. not. C. de dilat. & idem in c. significante. col. ij. de appellat. & in l. accusatoribus, colum. ij. in versicul. & per hoc pater. C. de accusat.
- 8 † Tertio fallit, quando in prodicione esset seditio concitata, vel facta ordinata, prout in d. l. cōstitutiones. §. quid tamen. ff. de appel. secundum opinionem. Andr. de Ifern. supra relatum. Talis enim delinquens quia est caput factionis non appellat, secundum eum.

S V M M A R I V M.

- 1 Quis dicatur perduellis?
- 2 Hostem antiqui pellegrinum uocabant.
- 3 Perduellis dicitur qui crimen læsæ maiestatis contra principē uel Rēpublicā commisit.
- 4 Crimen læsæ maiestatis latius est, quam crimen perduellionis.
- 5 Crimen læsæ maiestatis contra principem, quare perduellionis dicatur?
- 6 Perduellis non dicitur qui ex alia causa quam machinationis contra principem crimen læsæ maiestatis commisit.

Q V A E S T I O X I I I I.

- 1 VARTODECIMO quæro: quis dicatur perduellis? Caius Iuriscultus in l. quos nos hostes. ff. de verb. signifi. dicit, eos quos nos hostes appellamus, antiquos perduelles vocasse. Andr. Alciat. elegans doctor, in d. l. quos nos, dixit publicos hostes, merito inimicos appellari, quos veteres, quia cum illis duellum id est bellum esset, perduelliones appellabant, nam ea dictione eos solos iudicari opinatus est, aduersus quos ius belli esset. Et ideo inimicus perduellio non dicitur, neq. iuxta Ciceronis sententiam lib. ij. de offic. latrones perduelles sunt, si quidē piratam ex perduellium numero non esse, asseuerat, † hostem autem, antiqui Pellegrinum vocabant, vt habetur apud Ambros. Calepin in suo vocabulario, in versic. Perduellis, † sed in materia criminis læsæ maiestatis
- 2
 - 3

Perduellis dicitur, qui crimen læsæ maiestatis aduersus Rempublicam, vel Principem commisit, vt testatur Vulpian. in l. fin. ff. ad leg. iul. maiestatis. Itaq; non omne maiestatis crimen perduellionis erit: cum crimen læsæ maiestatis generalius sit, q; & multis modis committitur, vt supra vidimus, sed solum quando quis hostili animo, aduersus Rempublicam, vel principem suum animatus fuit, vt in d. l. fin. & ita voluit etiam Gosfred. in summa, de cler. pugnan. in duel. §. i. & Cardin. Turr. Cremat. in c. si quis, §. porro. vi. q. i. † vbi, & ipse dicit, q; crimen læsæ maiestatis latius est, quam perduellionis, siquidem perduellionis reus quis dicitur, quando contra personam Imperatoris committitur. Hoc enim solo casu Romana lex Duellū permittebat, quod etiam not. idem Turre Cremat. iij. q. iij. in summa. & Specul. in titul. de accusator. §. i. vers. Secundo, crimen perduellionis.

† Sed quare crimen læsæ maiestatis dicatur crimē perduellionis? glos. in §. per contrarium, inst. de hæred. quæ ab intest. defer. dicit, q; olim quando alicui imputabatur q; crimen læsæ maiestatis commississet, contra Imperatorem, vel Regem, eo casu permissum erat duellum, videlicet duorum pugna, vel q; ex eo dicitur, quia perduelles hostes dicuntur d. l. quos nos hostes. ff. de verb. signifi. & idem dixit Math. de Affli. in constitu. regni. in tit. de hæreti. nu. 29. Io. de Imol. in clem. pastoralis. col. iij. nu. 49. idem tenet & sequitur ibidem, Cardinal. in xv. not. & in q. v. Egid. vero Bellem; in d. c. si quis cum militibus, in d. §. porro, dixit, q; crimen læsæ maiestatis, non ideo perduellionis dicitur, ex eo q; per duellum probari possit, sed dicitur perduellionis, id est crimen hostis, vel hostile, per tex in d. l. quos nos hostes, cuius opinionem si sequamur & aliorum hoc tenentium, reus criminis læsæ maiestatis, in quocunq; casu dicti criminis, perduellionis reus diceretur, quod esset contra tex. in d. l. fin. ff. ad leg. iul. maiest. & ideo mihi magis placet illa opinio, q; ideo dicatur crimen perduellionis, crimen læsæ maiestatis, quando quis hostili animo in Rempublicam, vel principem insurgit, vt in d. l. fin. quia eo solo casu duellum permittebatur, vt supra dictum fuit, vtcunq; sit, hoc omnes tenent, q; perduellionis crimē, appelletur crimen læsæ maiestatis, quod ex machinatione facta contra Rempublicā vel principem committitur, de quo est text. in d. l. fin. ff. ad leg. iul. maiest. ad idem facit tex. in d. §. per contrarium. inst. de hæred. quæ ab intest. defer. † Si vero ex alia causa, quis læsæ maiestatis reus sit, perduellis non dicitur, nec eo mortuo eius damnabitur memoria, facit tex. in l. cum filius, §. final. ff. de legat. ij. Et de hoc verbo perduellis, plura scribit Ioan. Ferrarius. in suis annotationibus, in quatuor Institut. libros, in titul. de hæredi. quæ ab intest. defer. in vers. Perduellionis reus. & Io. Oldendorp. in tract. suo. in leges xij. tabularum, in rubr. de duobus sacer. generib. nu. 3. qui tract. habetur, in xvij. Thomo tract. secundum impressionem Venetam.

LIBER TERTIVS. TRAC.

S V M M A R I V M.

- 1 An crimen læsæ maiestatis, & crimen simonie equiparentur?
- 2 Emendo quis spiritualia, uel uendendo, diuinam offendit maiestatem.
- 3 Crimen læsæ maiestatis, hæresis, & simonie, quæ hæresim sapit, equiparentur.
- 4 Equiparatio supradicta procedit in his in quibus expressum inuenitur in iure.
- 5 Omnes qui in crimine simonie admittuntur, admittuntur etiam in alijs criminibus exceptis, Sed non omnes qui repelluntur in huiusmodi crimine simonie, repelluntur in alijs criminibus exceptis.
- 6 Ad comparationem simonie, & hæresis, omnia crimina pro nullo reputantur.
- 7 Simonia peior est idolatria.
- 8 Crimen hæresis an crimini læsæ maiestatis, & econtra equiparetur?
- 9 In crimine hæresis, sicuti in crimine læsæ maiestatis, quis accusari potest, post mortem, & eius memoria damnari, & bona per fiscum ab eius hæredibus auferuntur.
- 10 Plus est diuinam quam temporalem offendere maiestatem.
- 11 Distinctio an ualeat argumentum de crimine læsæ maiestatis, ad crimē hæresis, & econtræ.
- 12 Argumentum de minori ad maius ualidum est.
- 13 Crimen hæresis est maius crimine læsæ maiestatis humane.
- 14 Timor domini timori hominum anteponendus est.
- 15 Quæ differentia sit inter crimen hæresis & crimen læsæ maiestatis.
- 16 Hæreticus amittit dominum bonorum suorum, ipso iure. Secus est in crimine læsæ maiestatis.
- 17 In crimine hæresis extenditur infamia usq; ad secundū gradum, per lineam paternam, quādo pater in hæresim est prolapsus, si uero mater, extenditur ad primū gradum. Secus est in crimine læsæ maiestatis, in quo pœna extenditur solum ad primū gradū.
- 18 Filij hæreticorum non solum fiunt inhabiles ad beneficia obtinenda, sed etiam obtenta ipso iure perdunt, Secus tamen est in filijs committentium crimen læsæ maiestatis contra principem.

Q V A E S T I O X V.

VINTODECIMO quæro: an crimen læsæ maiestatis, & crimen simonie, equiparentur? Dicas q; sic, nā quem admodum quis machinando contra Imperatorem, Regem, siue Principem suum, læsæ maiestatis crimen committit, quia terrenam offendit maiestatem l. quisquis. C. ad leg. iul. maiestatis. † Parimodo emendo quis spiritualia vel ea uendendo, diuinam offendit maiestatem, & sic læsæ diuine maiestatis crimen committit, tex. est. in l. si quicquam. in fin. & ibidem Bald. C. de episco. & cleric. facit tex. in c. fin. ad fin. vi. q. i. ubi Præposit. dixit, ista duo equiparari, facit etiam tex. in c. sane, in prin. xv. q. iij. & tex. in c. uergentis. de hæretic. in vi. glos. in c. si quis Papa. in versicul. pertulerit. 79. d. distinctio.

facit

3 facit etiam glos. in c. i. de testibus. in vi. quæ t̄ dixit, tria hæc crimina equiparari, videlicet læsæ maiestatis, hæresis, & simonie, intellige sane, de simonia quæ hæresim sapit, vt puta, quando quis pecuniam dedit pro consequendo beneficium, vel ecclesiasticum ordinem, credens gratiam sancti spiritus p̄cio acquiri posse, tali enim casu, simonia est species hæresis, quinimmo est quid deterius, vt est tex. in c. eos i. q. i. & declarat Abb. in c. licet Heli. el. i. super glos. in verb. indifferenter, de simon. & idem Abb. in c. ex diligenti. eod. tit. & in c. per tuas, el. i. in versicul. sed contra hoc opponitur,

4 eod. tit. t̄ Intellige tamen hanc equiparationem, procedere in his in quibus expressum inuenitur in iure, vt notanter dixit Præposit. in c. penul. s. porro. vi. q. i. t̄ Scias etiam q̄ omnes qui in crimine simonie admittuntur, admittuntur etiam in alijs criminibus exceptis, sed non omnes qui repelluntur in huiusmodi crimine simonie, repelluntur in alijs criminibus exceptis,

6 vt per Abb. in d. c. per tuas. vers. in glos. in verb. de simonia. t̄ & dicit tex. in c. fin. i. q. vlt. q̄ omnia crimina ad comparationem simonie, & hæresis pro nullo reputantur, ad idem tex. est in d. c. per tuas. el. i. in s. cetera. de simon. t̄ Immo simonia peior est idolatria. c. cito turpem. i. q. i. ad idem Gaspar. de Perusio. in tract. de reseruat. benefi. col. iij. nu. 23.

8 t̄ Quid autem dicendum sit in crimine hæresis, an crimini læsæ maiestatis, & e contra equiparetur? Videtur eadem ratione dicendum q̄ sic, per tex. in l. manicheos. C. de hæreti. & in c. vergentis. ext. eod. tit. & ibi glos. in verb. exhereditatio, quinimmo de vno ad aliud arguitur, glos. in l. mutū. ff. de acquirend. hæredit. glos. in d. l. manicheos. in verb. debet, not. Cyn. & Salycet. in auct. Gazaros. C. eod. titu. de hæret. Geminia. in c. si quis. vi. q. i. glos. in c. cum secundum, de hæreti. in vi. quæ dixit, quod dispositio illius tex. locum habet in crimine læsæ maiestatis, & tamen loquitur in hæresi, ad idem glos. in c. i. in glos. ij. de testibus. in vi. quam ad hoc pro singulari allegat Alexand. in l. si quis filio. s. hi autem. ff. de iniust. rupt. & irrit. fact. testam. ad idem glos. in c. ij. de hæretic. in vi. & glos. in c. felicis. eod. tit. & in c. non debet. de reg. iur. in vi. hanc conclusionem tenuit etiam Claud. de Seifel. in l. si quis id quod. col. ij. in fin. nu. 7. ff. de iuris. omni. iudic. & Ioan. de Turre Cremat. in c. si quis. 79. distin. et. nu. 8. ad idem Ang. in tract. de malef. in verb. Et hæc tradito la tua patria. nu. 18. vbi dixit, q̄ crimen læsæ maiestatis, hæresis, & simonie equiparantur. allegat glos. in c. i. de cens. in vi. t̄ Hinc est q̄ sicuti in crimine læsæ maiestatis quis accusari potest post mortem, & eius memoria damnari. l. fin. C. ad leg. iul. maiest. Ita est in crimine hæresis c. fin. de hæreti. & post hæretici obitum, bona per fiscum ab eius hæredibus auferuntur, sicuti fit in crimine læsæ maiestatis, tex. est iuncta glos. ibi, in verb. post mortem. in d. c. accusatus. s. in eo vero casu. de hæret. in vi. facit, quia hæreticus diuinam offendit maiestatem, sicut

- 10 committens crimen læsæ maiestatis, temporalem ledit, quin immo t̄ plus est diuinam quam temporalem offendere maiestatem, vnde diuus Bernardus, super Cantic, sic ait, si reum regie maiestatis quāuis humane, legibus capite pleſti sancitum est, quis finis contēntiū diuinā omnipotentīa erit?
- 11 t̄ In isto articulo distinguerem ego sic, q̄ aut quærimus, an de crimine læsæ maiestatis ad crimen hæresis argui possit, aut quærimus an de crimine hæresis ad crimen læsæ maiestatis valeat argumentum. Primo casu, dico argumentum valere, nam ea quæ licēt in crimine læsæ maiestatis, a fortiori licent in crimine hæresis, ita arguit Imperator, in d.l. manicheos. C. de hæreti. facit tex. in auſt. Gazaros. C. eod. tit. & in c. vergentis in fin. ext. de hæret. t̄ Tunc enim arguitur de minori ad maius, q̄ argumentum validum est, & hoc sentit Ioan. Igneus. in repet. §. non alias. l. necessarios. nu. 6. & nu. 45. ff. ad sylleñian. Secundo vero casu, dicas non valere argumentū de crimine hæresis ad crimen læsæ maiestatis, esset enim arguere de maiori ad minus, q̄ profecto esset absurdissimum, t̄ quia crimen hæresis proculdubio, est maius crimine læsæ maiestatis humane, vt not. Ioā. Monach. in c. statutum, in princ. de hæret. in vi. vbi dixit, crimen læsæ maiestatis minus esse crimine hæresis, q̄ patet, quia per hæresim offenditur diuina maiestas, facit tex. in c. duo sunt. 96. distin. 1. & d. auſt. Gazaros. & d. c. cum secundum, in quibus locis habetur, q̄ plus est diuinam, quam temporalem
- 14 offendere maiestatem, t̄ & timor domini timori hominum antepōendus est, vt not. per Ioan. Monach. in c. inquisitionis, in prin. de hæret. in vi. & a Deo est omnis terrena potestas, vt habetur Pauli. c. xiiij. ad Roman. & Petri primo. c. ij. & Ioannis c. 19. vbi Christus Pilato respondet, non habeo res potestatem aduersus me vllam, nisi tibi datum esset desuper, t̄ longa igitur est differentia inter crimen hæresis, & crimen læsæ maiestatis, q̄ etiā ex eo ostenditur, quia in crimine hæresis appellatione filiorum filie comprehenduntur, vt in d. c. vergentis, in fin. de hæret. & in dicto crimine hæresis puniuntur filie hæreticorum sicuti filij, vt est expressum in c. statutū. & in c. vbi cunq̄. de poen. secus tamen est in crimine læsæ maiestatis, vt est tex. in l. quisquis. §. ad filias vero. C. ad leg. iul. maiest. & dixi supra late in rubric. de pen. quas filij in curr. patre committent. crimen læsæ maiestatis
- 16 q. xiiij. & habetur per do. ſt. in d.l. quisquis. t̄ Item in crimine hæresis, hæreticus amittit dominum bonorum suorum ipso iure. d. c. cum secundum de hæret. in vi. c. quicunq̄. eod. tit. & not. Colleſtar. in c. excōmunicamus. in princ. extr. de hæreti. & idem in c. in quibusdam. versicu. Hodie tamen. de poeni. secus tamen est in crimine læsæ maiestatis, vt est tex. qui cauillari non potest in l. quæsitum. ff. qui & a quibus. de quo late scripsi supra in rubric. de poenis. commit. crim. læsæ maiest. q. 25. t̄ Item in crimine hæresis extenditur in famia vsq̄ ad secundum gradum, per lineam paternam, quā

do pater in hæresim est prolapsus, si uero mater in dictum crimen incidit, extenditur ad primum gradum. c. statutum. de hæret. in vi. secus tamẽ est in crimine læsæ maiestatis, in quo pœna extenditur solum ad primum gradum. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. in. s. ad filias uero, † Item filij hæreticorum non solum fiunt inhabiles ad beneficia obtinenda, sed etiam ob tenta ipso iure perdunt, secus tamen est in filijs eorum qui crimen læsæ maiestatis contra principem secularem commiserunt, ut habetur per Henric. Boich. in d. c. uergentis, col. fin. prope finem. de hæretic. de quo etiam dixi supra q. ix. in rubric. de pœn. quas filii incur. patr. commit. crim. læsæ maiest. possent plura alia adduci, ad ostendendum q̄ omnia ea quæ statuta sunt in crimine hæresis locum non habent in crimine læsæ maiestatis, quæ breuitati studendo omitto. Erit ergo conclusio, q̄ de crimine læsæ maiestatis, ad crimen hæresis validum erit argumentum, sed econtra non, nisi quatenus in iure expressum reperiatur.

S V M M A R I V M.

- 1 Habens priuilegium ab Imperatore, quod possit eos qui ad supplicium ducuntur liberare, an possit liberare damnatum de crimine læsæ maiestatis?
- 2 Crimen læsæ maiestatis requirit specificam de se mentionem fieri.
- 3 Concessa alicui iurisdictione causarum criminalium, nõ censetur ei concessa cognitio criminis læsæ maiestatis.
- 4 Cognoscere de crimine læsæ maiestatis ad solum principem spectat.
- 5 Principi reseruata non transeunt in aliquem ex generali concessione.
- 6 Cardinales ex consuetudine priuilegium habent, quod obuiantes damnatum ad mortem, qui ad supplicium ducitur, illum liberare possint.
- 7 Liberare tamen non poterunt damnatum de crimine læsæ maiestatis, hæresis, uel falsi.
- 7 An ualeat concessio huiusmodi priuilegij.

Q V A E S T I O X V I.

1 EXTODECIMO quæro: Imperatore concessit alicui priuilegium, q̄ criminosi ad mortem damnati, quando ad supplicium ducuntur transeunt ante eius domum ab eo impune e manibus officialium eripi possint, an habens huiusmodi priuilegium damnatum de crimine læsæ maiestatis qui ad supplicium duceretur, transeuntem ante eius domum liberare posset? Dicendum erit q̄ non, ex pluribus, † Primo, quia crimen læsæ maiestatis requirit specificam de se mentionem fieri, ut uidimus. supra q. v. hoc eod. tit. ubi decisum fuit, q̄ statutum concedens generalem

- abolitionem criminum, crimen læsæ maiestatis non comprehendit, vt per Roman. in l. si quis in graui. s. hi quoq. ff. ad syllenian. & Hippoly. Marfil. Dominum meum in l. vnica, nu. 108. C. de rapt. virgin. & per alia allegata in quæstione prædicta. † Secundo facit, quia concessa alicui iurisdictioni ne causarum criminalium, non propterea censetur ei concessa cognitio criminis læsæ maiestatis, vt dixi supra in rubr. quis. de læsæ maiest. crim. cognos. possit. † Tertio moueor, quia cognoscere de crimine læsæ maiestatis, ad solum principem spectat, & ad eundem liberare reum ipsius criminis spectabit, cum eius sit absoluere cuius est condemnare. l. nemo qui condemnare. ff. de regul. iur. & q. liberare reum huiusmodi sit de reseruat. principi, not. per doct. in c. i. versi. & bona committentium, in tit. quæ sint regal. in vsibus feud. † Quarto facit, quia reseruata principi, non transeunt in aliquem, ex generali concessione, vt habetur in materia criminis huiusmodi, per Lucam de Pen. in l. i. C. de priuileg. scolar. lib. xi. † Quinto adduco, q. licet Cardinales ex consuetudine priuilegium habeant, q. obuiantes dā natum ad mortem, qui ad supplicium ducitur, illum liberare possint, vt per Bal. in l. aditos, C. de appel. & per Martin. de Laud. in tract. de Cardinal. q. 48. At tamen liberare non possunt, vigore dicti eorum priuilegij dā natum de crimine læsæ maiestatis, hæresis, vel falsi, vt scribit Barbat. in tract. de præstant. Cardinal. in ix. q. prime partis.
- † An autem valeat concessio huiusmodi priuilegij? Videtur dicendum q. non, per tex. in l. quicumq. C. de diuers. rescript. lib. xij. & hoc tenuit Andre. de Ifern. in c. i. in versic. & bona committentium, vbi etiam Math. de Afflic. col. vij. in fin. & col. viij. in princ. & col. xi. nu. 135. in tit. quæ sint regal. in vsibus feudor. esset enim iniquum & contra publicam vtilitatem, quæ dicitur maleficia nō. debere remanere impunita, & dixit Afflic. loco præallegato, q. vidit plura ex dictis priuilegijs, quæ hodie nō sunt in vsu, subdens, q. non valeret talis consuetudo quantumcunq. antiqua in aliqua domo, vel ciuitate, quia esset contra neruum correctionis, induceret enim peccatum, & propterea non valeret. c. fin. in glos. vltim. de consuetud. viij. distinct. c. frustra.

S V M M A R I V M.

- 1 An faciens parentelam, uel confederationem, cum inimico domini sui, censeatur illius hostis, & rebellis, ita quod feudo priuari debeat?
- 2 Confederati sunt eiusdem intentionis & uoluntatis.
- 3 Feudum tenēs ab ecclesia, si offendat Imperatorem, feudo priuari debet ab ipsa ecclesia.
- 4 Offendens confederatum principis, uel ciuitatis, puniri potest in ciuitate confederata.
- 5 Mutua iurisdictio datur in rebelle confederatorum.

QVAESTIO XVII.

1. **D**ECIMO SEPTIMO quæro: An faciens Parentelam vel confederationem cum inimico Domini sui censeatur illius hostis, & rebellis, ita q̄ feudo priuari debeat? Bal. in l. liberti, circa fin. C. de inoff. testam. tenuit q̄ Sic, idē voluit Marti. de Laud. in tract. de confeder. princ. q. 26. rationem assignat. † confederati sunt eiusdem intentionis, & voluntatis, allegat. Bal. in d. l. liberti, facit ad hoc glos. in c. i. s. porro. in titu. quæ fuit, prim. causa. benefi. amit. † & dixit idem Bal. in l. pri. versiculo. quadagesimo secundo quero. ff. de rerum. diuis. q̄ tenens feudum ab ecclesia, si offendat Imperatorem, qui est cōfederatus cum ecclesia, feudopriuari debet, ab ipsa ecclesia, quem sequitur Sigismund. Lofred. in consi. v. omīssa facti serie, col. viij. nu. 33, e. nu. 34. † & offendens confederatum Principis, vel ciuitatis puniri potest in ciuitate confederata, vt scribit Martin. de Laud. in dicto tract. de confeder. princ. q. lxiij. allegat Angel. in auct. de rebus immob. alienand. & Bar. in l. non dubito. ff. de capt. & postlimin. reuerf. ad idem Bar. in extrauag. qui sint rebel. in vers. rebellando, ad idem facit, q̄ dixit Bal. in rub. de treug. & pac. † vbi scribit, q̄ datur mutua iurisdicctio in rebelle confederatorum, adeo q̄ vna ciuitas alterius ciuitatis confederate Bannitos receptare non potest, idē dixit Petr. de Anch. in consi. 15 s. ex narratis. col. ij.

SVMMA RIVM.

1. Cōfederatus alteri principi, si demum feudum habuerit ab Imperatore, an impune possit defendere confederatum cui Imperator bellum mouit?
2. Prima obligatio secunde præfertur.
3. Colligatus duobus in solidum, est obligatus secundo, saluo iure primi. Confederatus uni prius, potest etiam alteri confederari, saluo iure primi.
4. Comes Nicola de Pithigliano Capitaneus generalis Venetorum, qui pro eis militauit contra Regem Francorum, an propterea priuari debuerit feudo, quod tenebat a rege Hispanie confederato dicto Regi Francorum?
5. Distinctio Authoris in dicto casu.
6. Confederationes facte inter princeps subditos non ualent, sine superioris consensu.

QVAESTIO XVIII.

1. **D**ECIMO OCTAVO quæro: Aliquis Dominus cōfederatio nē fecit cū aliquo Principe, qua cōfederatio nē stāte nulli dubiū q̄ dicti confederati mutuo inter se obligati sunt ad defensionē, a lter alterius, demū vnus dictorum confederatorū in feudū habuit aliquod castrū ab Imperatore, quæritur si bellū moueatur per imperatorē contra Princīpē cum quo eius feudatarius confederatus est, &

talis confederatus adiuuet suū confederatū cōtra imperatorem, in tali bello, an incidat in crimen læsæ maiestatis? In hac q. dicendū arbitror q̄ nō,
 2 † quia prima obligatio secunde præ fertur, facit q̄ in simili dixit Martin. de Laud. in tract. de cōfeder. princ. q. lx. vbi voluit, q̄ si Dux Mediolani cō federationem fecit cum Ianuensibus primo, secūdo loco cum Rege Francorum, prima confederatio secunde præferenda erit, per regulam l. qui prior. ff. de reg. iur. ex prima enim confederatione causatur obligatio personalis, ad præstandum auxilium in bello, confederato, ergo prioritas temporis prioris confederati iura potiora facit, per tex. in l. in operis. ff. locat.
 3 allegat. Ioan. Andr. in c. recolentes. de statu monac. in nouella. † vbi dixit, q̄ quando quis est colligatus duobus in solidum, est obligatus secundo, saluo iure primi, nam confederatus vni prius, potest etiam alteri confederari, saluo iure primi, c. i. §. fin. in tit. de nou. form. fidelit. facit quæ latissime
 4 adduxit Sigismund. Lofred. in consi. v. ommissa facti serie, † vbi cōsultuit, q̄ comes Nicola de Piugliano qui erat generalis capitaneus Reipublice Venetorum, & militauit pro dicta Republica contra Fracorum Regem confederatum regis catolici, licet post quam erat Capitaneus generalis dicte Reipublice quoddā feudum in regno recognouisset, ab ipso Rege Catolico, attamen quia prius obligatus erat Illustris. Dominio Venetorum, q̄ propterea crimen læsæ maiestatis non commiserit, in dictam regiam maiestatem, & per consequens non meruerit feudo ipso priuari, † in hac quæstione distinguendum arbitror sic, q̄ aut præfati duo Principes confederati aliquem superiorem Principem recognoscebant, aut non, si superiorem Principem recognoscebant, distinguo, aut talem confederationem cum auctoritate sui Principis superioris fecerunt, aut non, si cum Auctoritate Principis superioris confederationem fecerunt, & tunc procedant superius dicta, aut dicta confederatio facta est sine licentia principis superioris,
 6 & tunc secus dicendum, † Et erit ratio, quia confederationes facte inter principes subditos non valent, sine superioris consensu, vt per Innoc. in c. dilecta, de excel. prælat. quem refert & sequitur Martin. de Laud. in tract. de confeder. princ. q. xx. idem voluit Petr. de Anch. in clemen. pastoralis. col. i. in iij. nor. de re. iudic. si tamen superior erat absens, ita q̄ eius consensus requiri non poterat, confederationes valebunt, ut dicit idem Anchar. loco prædicto, aut superiorem non recognoscebant, & tali casu confederationes valebūt, secundū Bar. in l. fin. ff. de colleg. illicit. & ita dixit Marti. de Laud. loco præallegat. & in hoc casu procedat cōclusio supra firmata.

S V M M A R I V M.

- 1 Filius præteritus a patre, si crimen læsæ maiestatis committat, an querela inofficiosi fisco competat?
- 2 Fiscus loco hæredis habetur.

- 3 Filius bannitus, mortuus reputatur ante patrem.
 4 Filius dānatus de crimine læsæ maiestatis, præteritus per antea a patre, quo casu transmittat dictam quærelam in fiscum.
 5 Fiscus in quem damnati bona deueniunt habetur loco extranei hæredis.

QVAESTIO XIX.

DECIMONONO quæro: si filius a patre præteritus in testamento, quo casum testamentum patris nullum dicere poterat l. Gallus. §. in omnibus. & l. inter cætera. ff. de liber. & posth. crimē læsæ maiestatis committat, & omnia eius bona in fiscum deueniant, an fiscus qui dicto filio successit, propter dictum delictū, ex persona filii, dicere possit testamentum nullum? Videtur prima faciē dicendum quod sic, † Nam fiscus loco hæredis habetur l. inter eos. §. fin. ff. de fideiuss. l. ij. C. ad leg. iul. de vi public. Contrarium, quod immo fisco non competat dicta quærela inofficiosi testamenti, voluit Bal. in l. si qua pœna. ff. de his qui sunt sui, vel alien. iur. quem sequitur Fran. Cremens. in suis singul. singul. 12. & 89. in c. p. pone quod filius. Et ratio huius decisionis erit, † quia filius bannitus mortuus reputatur ante patrem, ut in d. l. si qua pœna. Ergo non poterit dictam actionem in fiscum transmittere, quam ipse bannitus non habebat c. nemo plus iuris. de reg. iur. in vi. l. traditio. ff. de acquir. rer. domi. † in ista quæstione distinguendum puto, quod aut filius defuncto patre antequam condēnaretur, iam quærelam contra patris testamentum instituerat, vel præparauerat, iuxta tex. in l. quemadmodum. ff. de inoffi. testam. aut non, primo casu dicerem, quærelam huiusmodi in fiscum transire, quia tali casu mortuo filio quærela transit ad eius hæredem, etiam extraneum, tex. est iuxta glos. ibi, in verbo, ad hæredem, in l. posthumus. in fin. ff. de inoffi. testa. † Fiscus autem in quem damnati bona deueniunt loco extranei heredis habetur. l. libertorum. vbi not. Bar. ff. de iur. patron. l. eum qui. ff. de interd. & relegat. Secundo vero casu, dicerem huiusmodi quærelam in fiscum non transire: quia talis quærela non transmittitur eo casu, nisi ad suos hæredes, facit glos. in d. l. posthumus. supra allegata, & est text. in l. si quis filium. circa fin. C. de inoffi. testam. Aut filius patre adhuc viuento, a quo in testamento iam condito fuerat præteritus, commisit crimen læsæ maiestatis, & est capitaliter bannitus, cum confiscatione bonorum, & isto casu quærela inofficiosi ex persona filii cui fiscus successit, fisco non competit. & idem erit in quocunque alio delicto, pro quo filius esset capitaliter damnatus, cum confiscationem bonorum, & ita procedat opinio Bal. in d. l. si qua pœna. & Cremens. in dictis suis singular.

F I N I S.

V E N E T I I S. M D L V I.

AVCTOR OPERIS AD LECTOREM.

Iamq; opus exegi quod læta Candide Lector
 Excipe, quaq; soles perlege fronte uelim,
 Hos tibi si gratos dices fortasse labores
 Non mea, sed fuerit gloria sola Dei.
 Sin minus emissum quæso ne despicere librum,
 Auctoris curam, sed studiumq; probes.

E R R A T A.

fol. 3. sub nu. 16. dicit, contra crimen, vult dicere, contra quam crimen. fol. 6. sub nu. 4. dicit, confederatur, vult dicere, confederatus. eod. fol. in pri. summario, dicit, cunctos, vult dicere, eumes. fol. 7. in princ. v. questionis, dicit, vnde dicendum, vult dicere, videtur dicendum. fol. 8. nu. 17. dicit, de quo receptatores, vult dicere, in quo receptatores. fol. 12. sub nu. 1. dicit, quia eum fugientes, vult dicere, cum fugientes. fol. 15. nu. 32. dicit, inde amori, vult dicere, inde amoueri. fol. 25. in summario. 7. 8. 9. & 10. dicit, Siciliam, vult dicere, Siciliam. fol. 26. nu. 7. dicit, Siciliam, vult dicere, Siciliam, & ibidem nu. 9. dicit, cecilie, vult dicere, sicilie, & ibidem nu. x. dicit, cecilie, vult dicere, sicilie. fol. 29. in prima linea, dicit, teneat, vult dicere, tentat. fol. 31. nu. 3. dicit, sudedat, vult dicere, suderat. fol. 38. nu. 16. dicit, inuolaram, vult dicere, inuolata. fol. 53. in q. 67. nu. 3. dicit, ad preceptum, vult dicere, ad preceptum. fol. 57. nu. 20. dicit, quod quando, vult dicere, quando. sine illud, quod d. 59. q. 4. sub nu. 2. vbi dicit Martialis, in ij. vult dicere, Martialis in ij. fol. 60. ter. m. 6. linea, sub nu. 9. dicit, Erit ergo vero conclusio, vult dicere, Erit ergo vera conclusio. fol. 73. in summario. 3. q. prime. dicit, quilibet de talem, vult dicere, quilibet talem. fol. 82. sub nu. 11. dicit pro id quod habetur in l. vult dicere, per id quod habetur in l. fol. 85. q. xi. sub nu. 1. dicit, pro nihilo habent, vult dicere, pro nihilo habentur. fol. 92. sub nu. 8. dicit, de malefi. in d. rebr. vult dicere, de malefi. in d. verb. fol. 115. in prima linea lbi, ad torturam, deficiunt ista verba, sine legitimis inditijs. fol. 117. sub primo numero. q. i. dicit, Nam solum, vult dicere, non solum. fol. 118. sub nu. 9. dicitur, que sunt, vult dicere, que sunt. fol. 119. sub nu. 17. dicitur, ad eadem, vult dicere ad eisdem. fol. 120. in viij. linea, sub nu. 2. dicitur, querit, pro queritur. fol. 139. sub nu. 5. in fine, dicitur, qualiter crimen lese maiesi. contra imperatorem, vult dicere, qualiter & a quibus crimen lese maiesi. comit. fol. 141. sub nu. 4. dicitur, vel auita, vult dicere, & auita. fol. 153. sub nu. 5. dicit, in iudicijs, vult dicere in iudicijs. fol. 154. sub nu. 21. dicit in has alma, vult dicere, in hac alma. fol. 155. sub nu. 4. post illa verba, l. cum quidam, deficiunt verba, extendi non debet. fol. 156. sub nu. 14. dicit, non generat pro se, vult dicere, per se. fol. 167. sub nu. 1. dicit, non uicitur, vult dicere, non dicitur. fol. 185. sub nu. 4. dicit, ad defendendum sili, vult dicere, ad defendendum filium.

FORVM QVAE IN PRAESENTI TRACTATV DE CRIMINE LAESAE MAIE- STATIS CONTINENTVR ALPHABETICVS

INDEX PVLCHRO ORDINE DIGESTVS.

ABBAS potest Monachum cuius inuitum, pro necessitate, et utilitate sui monasterij in certo loco deputare. q. 19. nu. 9. char. 20

Abbas detinens Monachum in carcere, non committit priuatum carcerem. q. 35. nu. 13. char. 37

Abolitio criminis laesae maiestatis, est de reseruatione Principi, sicuti est illius cognitio. q. 8. nu. 2. char. 183

Abolutionem petens ab excommunicatione, an videatur fateri se excommunicatum? q. 17. nu. 7. 8. char. 113

Accusatio in crimine laesae maiestatis, et delicto non consummato, neque ad actum deducto, admittitur, quaestio. i. num. 3. char. 58

Accusatio quid sit? ibi. nu. 4. char. 58

Accusare quid sit? q. 2. nu. 1. char. 58

Accusator quando possit cogi a iudice ad exprimendum diem commissi delicti. q. 3. nu. 3. char. 59

Accusatio non rite facta non est accusatio, & per eam delictum in iudicio non deducitur. q. 6. nu. 1. char. 62

Accusator in crimine laesae maiestatis, an cogetur prosequi suam accusationem? q. 17. char. 69

Accusare nemo compellitur inuitus. ibi. nume. 1. char. 69

Accusator suae accusationi renuntiare potest. ibi. nu. 2. char. 69

Accusator an & quando possit desistere a sua accusatione impune? ibi. nume. 3. char. 69

Accusatur cogitur a iudice prosequi suam accusationem in crimine laesae maiestatis. ibi. nu. 4. char. 69

Accusatus inquisitus, vel denuntiatus de crimine laesae maiestatis, citatus quod veniat ad se defendendum, si non compareat in termino ei in citatorio assignato, an damnari debeat? q. 18. c. 70

Accusationem contra reum criminis laesae maiestatis fiscus porrigere debet, & declarari facere defunctum commisisse crimen laesae maiestatis, q. 22. num. 2. char. 72

Accusatio de crimine peculatus durat quinquennio. q. 23. nu. 5. char. 73

Accusatio in crimine Apostatae durat dum viuuit Apostata, & post eius obitum quinquennio. q. 29. nu. 2. c. 77

Accusare potest de crimine laesae maiestatis quilibet, etiam qui alias est prohibitus. q. 15. nu. 5. char. 87

Accusator in crimine falsae monetae, si non prober non punitur de calumnia. q. 1. nu. 3. char. 90

Accusati de crimine pendente iudicio, an possint esse testes in crimine laesae maiestatis? q. 4. char. 98

Accusatus criminaliter, pendente accusatione contra eum, regulariter testis esse non potest. ibi. nu. 1. char. 98

Accusatus criminaliter, pendente accu-

- fatione, potest esse testis in crimine læsæ maiestatis, hæresis, & simoniæ. ibi. nu. 2. char. 98
 Accusatore non probate in crimine læsæ maiestatis, an reus absolui debeat. q. 30. nu. 1. 2. char. 117. Et quid in crimine falsi. ibi. nu. 3. char. 117
 Accusatus de crimine testari potest pendente accusatione, & valebit eius testamentum. q. 28. nu. 1. char. 134
 Accusatus de crimine læsæ maiestatis p̄dēte accusatione, an testari possit. ibi. nume. 2. char. 134
 Accusatio rei regulariter morte extinguitur. q. 34. nu. 2. char. 137
 Actor, & reus non debent ad imparia iudicari. q. 17. nu. 1. char. 107
 Adulterans vxorem eius, cum quo facta fuit pax, vel illi furtum faciens, pacem fregisse non dicitur, nec in pacis ruptæ pœnam incidisse dicitur. q. 67. nume. 5. char. 53
 Adulterij accusatio durat quinquennio. q. 23. nu. 3. char. 73
 Adulterij aliter punitur nobilis, quam ignobilis. q. 1. nu. 13. 14. char. 118
 Aduocatis de iure prohibitum est, vti p̄ocacibus, & improbis verbis. q. 4. nume. 5. char. 60
 Aduocati officium laudabile est, & homines vitæ maxime necessarium. ibi. nume. 6. char. 60
 Aduocati officium est de iure diuino. ibi. nume. 7. char. 60
 Aduocati in crimine læsæ maiestatis interueniebant, ante extrauag. ad reprimen. ibi. nu. 9. char. 60
 Aduocatus an interuenire possit, quando agitur de damnanda defuncti memoria. q. 28. nu. 1. char. 76
 Aduocatus debet potius aduocare pro patria quam pro patre. quæst. 7. nume. 11. char. 186
 Aduocare an liceat pro filijs rebellium, seu pro ipsis rebellibus, & his qui cri-
- men læsæ maiestatis commiserunt. q. 9. nume. 5. char. 187
 Aduocati interuenire nō debeat pro hæreticis. ibi. nu. 6. char. 187
 Aduocatus, & defensor interuenire potest, quando agitur de damnanda rei criminis læsæ maiestatis memoria, post eius obitum, & similiter quando agitur de dānanda memoria eius, qui de hæresi est inculpatus. ibi. nume. 7. char. 187
 Affectus punitur licet non sequatur effectus in crimine læsæ maiestatis. q. 3. nu. 2. char. 31. q. 2. nu. 6. char. 180
 Affectus nō sequuto effectu non est punibilis. q. 52. nu. 1. char. 44
 Affidatus pro se, & socijs secum venientibus, si cum eo veniebat Hebræus, qui captus, & derobatus fuit, an ad illum securitas huiusmodi porrigatur. q. 33. nu. 11. char. 33
 Affines, & consanguinei receptantes offendentes cardinalē non puniuntur eadē pœna, qua extranei, attamen non absoluuntur, sed mitius puniuntur. q. 5. nu. 18. char. 8. & q. 10. nu. 5. char. 188
 Africanus superior deuicta Carthagine, qua pœna puniuit illos, qui ad pœnas transuerant. q. 45. nu. 3. char. 42
 Agendum est cautius vbi maius est periculum. q. 16. nu. 12. char. 69
 Agresio sola quādoque punitur. q. 66. num. 9. char. 53
 Agrippa qui orabat Deum pro morte Tiberij Imperatoris, qua pœna punitus fuerit. q. 45. nu. 3. char. 42
 Aldefunso Rege mortuo in pralio contra Mauros in Hispania, Hispanus quidē, qui ei persimilis erat facit Aldefunsum esse finxit, dissimulās se ob acceptæ cladis dedecus velle ignoto habitu peregrinare, id veritus Aldefunsum qui in Regno successerat, comprehendit eum suspendique mandauit. q. 22. num. 11. char. 26

- Alienationes factæ post crimē læsæ ma-
iestatis contractum, an sint nullæ. q.
24. char. 131
- Alienationes factæ post crimen com-
missum sunt nullæ. ibi. nu. 1. char. 131.
- Quid de alienatione bona fide facta.
ibi. nu. 2. char. 131
- Alienatione reuocata, an fiscus tenea-
tur emptori pretium restituere. ibi. nu.
me. 5. char. 132
- Alteratiuæ sufficit altera in partem ha-
bere veram. q. 58. nu. 5. char. 47
- Alimentatus, alimentatorem suum, an
accusare possit, de crimine læsæ maie-
statis. q. 14. char. 86
- Alimentatus in domo alicuius, regula-
riter alimentatorem suum accusare non
poterit. ibi. nu. 1. char. 86
- Alimentatus in crimine læsæ maiestatis
alimentatorem suum accusare pote-
rit. ibi. nu. 2. char. 86
- Alimenta quæ pater filio singulis annis
dare solitus erat, an veniant in con-
fiscatione bonorum filij. quæst. 9. nu-
me. 5. char. 125
- Ambasciatorē principis offendēs, perin-
de est ac si principem offendisset. q.
16. nume. 1. char. 17
- Ambasciator sui principis vices fungi-
tur. ibi. num. 4. char. 18
- Ambasciatores securitatem, de iure gen-
tium habere dicuntur. ibi. nu. 5. c. 18
- Ambasciatores dicuntur sancti, nec pos-
sunt pro represalijs capi. ibid. nume-
ro 6. char. 18
- Ambasciatores offendētes sacrilegium
committere dicuntur. ibi. nu. 7. c. 18
- Ambasciatorem alicuius principis of-
fendens, cuius dictus offendens non
erat subditus, crimen læsæ maiestatis
non committit. ibi. nu. 9. char. 18
- Ambasciatorem qui finita sibi commis-
sa ambasciata reditum suum retarda-
bat, offendens, non incidit in crimen
læsæ maiestatis. ibi. nu. 12. char. 18
- Amicus inimici repellitur ab accusan-
do, & quomodo intelligatur. q. 6. nu-
me. 11. char. 82
- Amicus inimici mei capitalis, ei magna
amicitia iunctus, a testimonio, & ab
accusando repellitur. quæstione 2. nu-
me. 28. char. 96
- Amicos an conuocare liceat pro occi-
dendo rebelle. q. 25. nu. 8. char. 178
- Androgina sunt populi in Africa viri-
usque sexus. q. 16. nu. 7. char. 153
- Anglicana consuetudo, quod Rex pos-
sit cognoscere, & iurisdictionem ha-
bere in clericos solutos, in actioni-
bus ciuilibus, etiam mere personali-
bus, vel criminalibus, vbi agitur ciui-
liter, reprobat. nu. 19. char. 57
- Andræas de Ifernâ dum esset Regius
consiliarius in Regno occisus fuit. q.
14. nu. 7. char. 16
- Annexi idem iuris est quod principalis.
q. 22. nu. 4. char. 130
- Animalia masculina foemincis audacio-
ra sunt, Vrsa, & Panthera, foemina
maribus sunt audaciores. q. 14. nu-
me. 4. char. 150
- Antiani ciuitatis, si iurauerunt aliquid
tenere secretum, & id reuellēt in dam-
num communitatis ab officio remo-
ueri debent. q. 21. nu. 19. char. 24
- Anthiocus tertius Asiæ Rex omnibus
Regni sui vrbibus scripsit, quod si ali-
quid in literis, quæ eius nomine scri-
berentur, esset, quod legibus aduer-
sari videretur, crederent, eas se igna-
ro scriptas fuisse, & propterea eis nō
parent. q. 16. nu. 10. char. 69
- Appellatio, an detur in crimine læsæ ma-
iestatis. q. 13. nu. 1. char. 190
- Appellationem denegare est defensio-
nem adimere. ibi. sub nu. 3. char. 191
- Appellatio in crimine læsæ maiestatis
non datur, quando crimen est per rei
confessionem, aut per testes clare pro-
mbatu. ibi. nu. 4. char. 191

- Appellatio in criminis læsæ maiestatis non datur quando est notorium facti permanētis quod quis commisit crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 5. c. 19.
- Appellatio, regulariter in notorijs non admittitur, nisi legitima causa exprimat. ibi. nu. 6. char. 191
- Appellatio non datur in crimine læsæ maiestatis, quando in proditiōe esset seditio concitata, vel factio ordinata. ibi. nu. 8. char. 191
- Aperientes literas publicas, priuatasve qua poena puniuntur? q. 20. nu. 8. c. 22
- Aperientes literas publicas, & ex earum lectura Cōsiliū ineuntes, quo hostes Principis aduersus eum iuuentur, incidunt in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 14. char. 22
- Apostatus accusatio durat dum uiuit Apostata, & post eius obitum quin quennio. q. 29. nu. 2. char. 77. & q. 23. nume. 4. char. 73
- Arbitrium datum sapientibus super utilitate publica, vel ciuitatis statu, principaliter, non secundario intelligitur. q. 17. num. 2. char. 19
- Argumentum a diuersitate titulorū validum est, & quādo procedat. q. 48. num. 2. 6. char. 43
- Argumentum ab absurdo vitando ualeat, & est optimum, & concludens. q. 3. nu. 16. char. 183
- Argumentum de minori ad maius validum est. ibi. q. 15. nu. 12. char. 193
- Arma iudicum, qui iustitiam peruertunt, depicta in ciuitate, seu palatio, deleri debent, ad eorum uituperium. q. 2. nume. 3. char. 163
- Arma banniū propter proditiōnem depicta in ciuitate, aqua ipse ob tale delictum exul factus est, an deleri debeant? ibi. 8. nu. 1. char. 166
- Arma proditorum depicta, aut sculpra in ciuitate deleri debent. q. 23. sub. nume. 1. char. 177
- Attentans aliquid contra Rēpublicam, an incidat in crimen læsæ maiestatis? q. 61. char. 48
- Attentans aliquid contra Rēpublicam Venetam crimen læsæ maiestatis incurrit. ibi. nu. 7. char. 48
- Attentatio sola quandoque punitur. ibi. q. 66. nu. 4. char. 53
- Attinentes usq; ad septimum gradum testificari non coguntur, regulariter, tam in ciuilibus, q̄ in criminalibus, possunt tamen si uolunt testificari. q. 9. nu. 1. char. 102
- Attinentibus sponte deponentibus, Iudex debet facere scribi in actis, q̄ uolentis deponunt. ibi. nu. 2. char. 102
- Autoritas Rectoris successoris, testibus etiam legalibus non est probanda, sed scriptura. q. 5. nu. 3. c. 99
- Ausus solus quandoque punitur. q. 65. nu. 10. char. 33
- Audiens & non reuelans, quia probare non potest, immunis est a delicto. q. 2. num. 9. char. 180

B

- B**annitus ex Florentia, si ad Florentinos Ambasciator per suum Principē mittatur, offendi ibi tanquam bannitus non potest. q. 16. nume. 8. char. 18
- Banniti qui nolunt ire ad confinia ipsis assignata per principē, non incidunt in crimen læsæ maiestatis. q. 17. nume. 5. char. 19
- Bannitus affidatus a Principe occisus ab eo, qui ignorabat illum esse affidatum, impune occidi potuit. q. 33. nume. 9. char. 33
- Bannitus, qui potest impune offendi, potest in priuato carcere detineri. q. 35. nume. 9. char. 36
- Bannum & excommunicatio a quiparantur. q. 10. nu. 3. char. 188
- Barones, qui sub vno eodemque principe sunt, confœderationes inter se fa-

- cere non possunt, nisi cum consensu eius fiant. q. 48. nu. 3. char. 43
- Bartholi opinio vt idolum adorari soler. q. 25. nu. 7. char. 133
- Bastardi non possunt appellari de domo, familia, seu agnatione patris. q. 7. nu. 9. char. 145
- Bastardi non possunt vti insignijs domus paternæ, & sunt infames, & vilis conditionis. q. 7. nu. 10. char. 146
- Bastardi per Mosaycam legem templum Domini ingredi, vsque ad decimam generationem prohibebantur. ibi. nu. 13. char. 146
- Bellum, quod sine principis licetia mouetur, illicitum est. q. 31. nu. 3. char. 31
- Bellum iniustum committens crimen læsæ maiestatis admittit. ibi. n. 4. c. 31
- Bellum mouens sine principis iussu, licet victoriosus existat, incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 5. char. 31
- Bellum iustum indicitur contra rebelles. q. 21. nu. 5. char. 177
- Blasphemus, an gaudeat immunitate ecclesiarum? q. 3. nu. 18. char. 183
- Bona quæsitæ per obsides fisco acquiruntur. q. 19. nu. 4. char. 20
- Bona rei, qui viuens cõdemnatus fuit, suis non referuntur. q. 20. nu. 3. c. 71
- Bona temporalia sunt vita hominis. q. 2. nu. 20. char. 96
- Bona rei criminis læsæ maiestatis extra territorium cõdemnantis existentia, an veniant in confiscatione bonorũ? q. 2. char. 119
- Bona damnati cum confiscatione bonorum, an fisco illius loci, in quo sita sunt applicentur? ibi. nu. 2. char. 120
- Bona alienari prohibita, an veniant in confiscatione bonorum, Et quid dicendum quando alienatio est prohibita a testatore in fauorem eius, qui alienare prohibetur? q. 3. nu. 1. 2. c. 120
- Bona ecclesiæ non publicantur ob delictum clerici. q. 5. nu. 2. char. 122
- Bona futura, an veniant in cõfiscatione bonorum? q. 7. nu. 1. char. 124
- Bona postea quæsitæ nõ veniunt in confiscatione bonorũ. q. 18. nu. 2. char. 128
- Bona rebellium, quando tempore rebellionis, alijs personis concessa sunt, an facta pace primis eorum dominis sint reddenda? q. 26. char. 178. et. q. 17. nume. 5. char. 175
- Bona rebellium vendita propter bonũ publicum, an restitui possint ipsis rebellibus? q. 19. nu. 1. char. 176
- Bona condænati pro crimine læsæ maiestatis, an aliquis possit petere sibi a principe concedi? q. 11. nu. 1. char. 189
- Bona condænati pro crimine læsæ maiestatis si cui ex mera principis liberalitate concederentur, valeret huiusmodi concessio. ibi. nu. 2. char. 189
- Bononia, propter rebellionem, semel aratrum passa est, ac demum ex gratia reedificata. q. 12. nu. 5. char. 173

C

- Adaueri rei criminis læsæ maiestatis, pendente accusationi mortui, nunquid fiet aliqua iniuria? q. 33. num. 1. char. 137
- Cadauer rei criminis, qui semetipsum in carceribus interfecit, an poenæ subijciendum sit? ibi. nu. 6. char. 137
- Cadauer rei mortui suspendi, vel bestijs dari potest, propter atrocitatem delicti, quod seruatum fuit Venetijs. ibi. num. 7. 8. char. 137
- Cadauera mortuorum ne in ciuitate sepellirentur Romana lege cautũ erat. Item lege xij. tabularum. q. 34. nume. 3. 4. char. 138
- Cadauera mortuorum vt in ecclesia sepellantur Canonum dispositione inductum est. ibi. nu. 5. char. 138
- Cadauera rebellium extra ciuitatem sepulta, quod in ciuitate reducuntur, solius principis est concedere. ibi. nume. 6. char. 138

- Canones mentionem facientes de morte, intelliguntur de morte ciuili, & posunt etiam intelligi de sententia excommunicationis. q. 10. nu. 12. 14. char. 13
 Canones non imponunt poenam mortis naturalis. ibi. nu. 14. char. 13
 Calumniator praesumitur qui non probat quod impinxit. q. 19. nu. 1. char. 90
 Capitalis inimicitia, ex quibus causis oritur. q. 2. nu. 7. char. 93
 Capitalis inimicitia oritur ex solis minis de occidendo, si ille minans erat consuetus eius minas executioni mandare, vel si erat potens ad illud faciendum. ibi. nu. 8. char. 95
 Capitalis inimicitia oritur ex sola prolatione iniuriarum adinuicem. ibid. nume. 9. char. 95
 Capitalis inimicitia oritur ex accusatione capitali. ibi. nu. 10. char. 95
 Capitalis inimicitia oritur ex tortura illata, & etiam ex sola carceratione, et semper durare praesumitur, nisi contrarium probetur. ibi. nu. 11. char. 95
 Capitalis inimicitia oritur contra testem, qui in causa capitali contra aliquem deposuit. ibi. nu. 12. char. 95
 Capitalis inimicitia oritur contra eum, qui occidit consanguineum, vel affinem meum. ibi. nu. 13. char. 95
 Capitalis inimicitia oritur ubi mouetur quaestio status, vel de bonis omnibus, aut de maiori parte eorum. ibid. nume. 14. char. 96
 Capitalis inimicus dicitur, qui alterius uxorem seu eius terram tenet. ibi. nu. me. 15. char. 96
 Capitalis inimicus is dicitur, qui aliquem offendit in persona, aut rebus. ibi. nume. 16. char. 96
 Capitalis inimicitia oritur ex facto inhonesto. ibi. nu. 17. char. 96
 Capitalis inimicitia quandoque oritur ex spoliatione vnius rei. ibi. nu. 18. c. 96
 Capitalis inimicitia oritur quando est quaestio de magna quantitate pecuniarum. ibi. nu. 19. char. 96
 Capitalis inimicus dicitur qui aliquem vulnerauit in facie. ibi. nu. 21. char. 96
 Capitalis inimicitia quae dicatur ultra casus expressos, relinquitur arbitrio iudicis. ibi. nu. 22. char. 96
 Captus extra Ecclesiam, licet per Ecclesiam ducatur, inde violenter extrahi potest, nec tali casu immunitas Ecclesiae violari dicitur. q. 10. nu. 30. 32. c. 14
 Carcerem priuatum exercere dicitur is, qui ultra viginti horas, aliquem detinet. q. 35. nu. 1. char. 36
 Carcerem priuatum exercens merum Imperium sibi usurpat. ibi. nu. 3. c. 36
 Carcer est meri Imperij. ibi. nu. 4. c. 36
 Carcerem priuatum exercens in meretricem, ex causa libidinis, non committit crimen laesae maiestatis. ibi. nume. 11. char. 37
 Carcerem priuatum, an quis dicitur committere, detinendo mulierem liberam ex causa libidinis, quae tamen non sit meretrix. ibi. nu. 12. char. 37
 Carcerem primus Anchus Martius Romanorum Rex aedificauit. ibi. n. 15. c. 37
 Carceris ius occupans, in crimen laesae maiestatis incidit. ibi. nu. 16. char. 37
 Carceris diffinitio. ibi. nu. 17. char. 37
 Cardinalem offendens incidit in crimen laesae maiestatis. q. 1. num. 4. char. 5. & q. 5. nu. 4. char. 7
 Cardinales sunt filij spirituales primi gradus Papae ipsique maiestatem habent sicuti Papa eorum pater, & eos offendens incidit in crimen laesae maiestatis. q. 5. nu. 2. char. 7
 Cardinales sunt pars corporis Papae. ibi. nu. 3. char. 7
 Cardinalis est collateralis Papae. ibi. nu. me. 5. char. 7
 Cardinales tanquam viscera, & pars corporis Papae, ei iuramentum fidelitatis praestare non tenentur. ibi. nu. 6. c. 7

- Cardinales sunt consiliarij Papæ, & illi assistere debent cōtinue in curia conmorantes. ibi. nu. 7. char. 7
- Cardinales dicti sunt a Cardine, quia si cuti hostium in Cardine vertitur, ita in eis administratio totius vniuersalis Ecclesiæ versatur. ibi. nu. 8. char. 7
- Cardinales se hñt ad Papam sicuti senatores ad Imperatorem. ibi. nu. 9. c. 8
- Cardinalē offendens crimen læsæ maiestatis, & sacrilegium committit. ibid. nume. 11. char. 8
- Cardinalē offendēs, qbus modis incurrat crimē læsæ maiestatis. ibi. n. 13. c. 8
- Cardinalis, qui esset rebellis Papæ expresse, vel occulte, impune potest occidi. ibi. nu. 19. char. 8
- Cardinalis proditor Papæ impune potest occidi. ibi. nu. 20. char. 8
- Cardinalis Papiensis licite potuit occidi a Francisco Maria Feltrio de Ruuere Vrbinæ Duce, quia erat rebellis occulte læctæ Romanæ Ecclesiæ ibi. num. 22. char. 9
- Cardinalis, vel episcopus habens facultatem testandi a Papa, donare poterit causā mortis. q. 3. nu. 5. char. 143
- Cardinales ex cōsuetudine priuilegium habent, quod obuantes damnatum ad mortem, qui ad supplitium ducitur illum liberare possint, tamen liberare non poterunt damnatum de crimine læsæ maiestatis, hæresis, vel falsi. q. 16. nu. 6. c. 194. & q. 3. n. 13. c. 182
- Carnem suam nemo odio habere teneatur. q. 9. nu. 1. char. 83
- Carthago propter rebellionē semel aratrum passa est. q. 12. nu. 6. char. 173
- Charitas maior est in patria, quam in patrem. q. 7. nu. 12. char. 186
- Carēti dolo, an imputari possit crimen læsæ maiestatis. q. 67. char. 53
- Castella limitanea, videlicet iuxta Imperij fines, posita, alicui priuato tenere non licet. q. 46. nu. 3. char. 42
- Castellani nō restituentes Castrū iussu Domini, incidūt in crimen læsæ maiestatis. q. 47. nu. 1. char. 43
- Castellani non restituentes castellū ciuitatis Bononiæ ad iussum Antianorū incidunt in crimen læsæ maiestatis. ibi. num. 2. char. 43
- Castra habētes in confinibus territorij alicuius ciuitatis coguntur ea dimittere ciuitati, i cuius territorio sunt, nisi ex permissione ciuitatis sint eis concessa. q. 46. nu. 4. char. 42
- Castrum primus omnium Cecrops condidit, qui ante tempora Deucalionis fuit, idque a se Cecropiam nominauit. ibi. nu. 5. char. 42
- Castro alicui imperpetuū per Regem concessio, v̄ concessum merū Imperium, & oīa quæ poenes Regem condecēte erant, qñ talia erant, quæ per subditū possideri possunt. nu. 8. c. 56
- Castrorū disciplina est antiquior, quam liberorum charitas. q. 8. nu. 5. char. 83
- Castrū rebellas, ppriæ ciuitati, an crimē læsæ maiestatis cōmittat. q. 13. n. 1. c. 173
- Castrum rebellans propriæ ciuitati superiore non recognoscenti, incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 3. c. 173
- Castri rebellanti si fuerint ablata bona, et postmodū sequuta sit recōciliatio, an ex sola recōciliatione intelligātur illi restituta bona. q. 17. nu. 1. char. 174
- Casus exceptus extenditur ex identitate rationis. q. 3. nu. 14. char. 182
- Causa quælibet etiam bestialis excusat a pœna. q. 10. nu. 22. char. 14
- Cautela ad probandū aliquid, vbi non sunt testes, nec scriptum. q. 20. nu. 5. 6. c. 110. & an procedat in criminalibus supradicta cautela. ibi. nu. 6. char. 110
- Censum, seu tributum denegās soluere Principi in contēptum, incidit in crimen læsæ maiestatis. q. 36. nu. 2. c. 37
- Christoforus Pierius Gigas poeta auctoris patruus. q. 5. nu. 23. char. 9

- Christiani prohibentur habere familiaritatem Iudæorum. q. 33. nu. 12. c. 33
- Christus idem est, quod vnctus. q. 22. num. 6. char. 25
- Christus tributū Cæsari soluit, nō quia teneretur, sed ne alios scandalizaret. q. 36. nu. 10. 12. char. 38
- Citatio, an requiratur in crimine læsæ maiestatis? q. 6. char. 61
- Citatio est de iure diuino, & naturali, & tolli non potest. ibi. nu. 1. char. 61
- q. 1. nu. 3. char. 179
- Citatio est adeo substātiālis, quod princeps eam tollere non potest. q. 6. num. 3. char. 61
- Citatio nō requiritur quādo Papa procedit contra committentem crimen læsæ maiestatis, retinendo terras Ecclesiæ, vel Imperij violenter. ibi. num. 7. char. 61
- Citatio quot, & quibus modis fieri debeat, & possit. ibi. nu. 9. char. 62
- Citatio, an sit necessaria quando proceditur per viam inquisitionis in crimine læsæ maiestatis. q. 10. char. 65
- Citationis scientia requiritur, ad hoc vt quis dicatur neglexisse comparere, et quod non fuerit legitime impeditus. q. 18. nu. 5. char. 70
- Citatione cadēte, si infra terminum aliquis compareat ad excusandum citatum, et dicat illum esse in longinquis partibus, adeo quod impossibile esset comparere infra terminum citationis, vel dicat citatum legitime impeditum comparere non posse, & offerat se probaturū, iudex debet dare citato alium terminum habilem ad comparandum. ibi. nu. 7. char. 70
- Citatio illegitime facta facit vt processus, sententia, & omnia inde sequuta sint nulla. q. 1. nu. 26. char. 93
- Citatio fit, vt quis se defendere valeat. q. 1. nu. 5. char. 179
- Citatione omīssa, quo casu procedi possit in crimine læsæ maiestatis? ibi. num. 8. char. 179
- Citandi an aliqui sint cum proceditur contra defuncti memoriam, in crimine læsæ maiestatis? q. 21. char. 72
- Citādi sunt filij, cognati, & successores defuncti, vt veniant ad contradicendum ne memoria defuncti damnetur. ibi. nu. 1. char. 72
- Citandi sunt filij, cognati, & successores, non solum quando post mortem captum fuit iudiciū, sed etiam quando in vita fuit accusatus, & pendente appellatione decessit. ibi. nu. 2. c. 72
- Ciues aduertere debent, ne rebellibus ciuitatis, literas, vel aliud signū mittāt, per quod ipsi iuari possent contra ciuitatem, quia inciderent in crimen læsæ maiestatis. q. 20. nu. 2. c. 21
- Ciuitates superiorem non recognoscetes Romæ æquātur. q. 23. nu. 2. c. 27
- Ciuitates, & barones, qui sub vno eodemque principe sunt, confederationes inter se facere non possunt, nisi cū consensu eius fiant. q. 48. nu. 3. c. 43
- Ciuitas qualibet quæ superiorem non recognoscit, rātum habet Imperium in suo territorio, quantum Imperator in vniuerso. q. 7. nu. 9. char. 171
- Ciuitates, quæ a tyrannis per vim capiuntur, vel occupantur, qui tyranni hostes Imperij sunt, an rebelles dicantur? q. 10. nu. 1. char. 171
- Ciuitatem rebellem, et eius territorium quilibet potest prædari, & comburere. ibi. nu. 2. char. 171
- Ciuitas si rebellet officiali principis propter principē, quia non vult ipsi principi parere, crimen læsæ maiestatis committit, secus si rebellet propter ipsum officialē tantū. q. 12. nu. 9. c. 172
- Clericatus est de iure diuino. nu. 14. c. 56
- Clerici a Papa solo in obsides dari possunt. q. 19. nu. 6. char. 20
- Clericus in obsidem ab episcopo suo, etiam

- etiam pro fiducia treugæ dari non potest. ibi. nu. 7. char. 20
- Clericus aperiens alienas literas est deponendus. q. 20. nu. 13. char. 22
- Clericus coniurationem faciens contra principem, vel Rempublicam, an crimē læsæ maiestatis committat. quaestione 63. char. 50
- Clericus non ligatur pœnis civilibus. ibi. nu. 1. char. 50
- Clericus, licet sit exemptus a iurisdictione secularium, quod priuilegium est de iure diuino, non propterea desinit esse districtualis, vel prouintialis sui principis. ibi. nu. 2. char. 50
- Clerici rōne vniuersalis dominij, quod habet princeps in Regno suo, dicuntur naturaliter siue originarie esse de dominio, & ditione ipsius principis. ibi. nu. 3. char. 50
- Clericum recognoscentē feudum a principe seculari, coram quo forum sortitur ratione feudi secundi, secundum leges, nullus dixerit esse illius subditū, si in dominio ipsius domiciliū non habet. q. 68. nu. 5. char. 54
- Clericus si committat crimen læsæ maiestatis contra principem secularem, an cōtra eum procedere possit iudex laycus. nu. 12. char. 56
- Clericos deprehensos in quibuscunque criminibus, etiam atrocissimis, non licet alicui principi seculari iudicare. ibi. nu. 13. char. 56
- Clerici de iure diuino ab Imperatore exempti sunt. ibi. nu. 15. char. 56
- Clerici qui pensionem habent super fructibus alicuius beneficij ecclesiastici, an dicantur beneficiati. ibi. nu. 21. c. 57
- Clericus, an contra laycum admittatur in testem in crimine læsæ maiestatis. q. 14. char. 106
- Clericus vbi pœna sanguinis ingeritur, non admittitur in testē. ibi. nu. 1. c. 106
- Clericus testificari potest cōtra laycum in crimine ecclesiastico, coram iudice ecclesiastico. ibi. nu. 2. char. 106
- Clericus in iudicio seculari admittitur in testem, quando veritas aliter haberi non potest. ibi. nu. 3. char. 106
- Clericus vbi agitur ciuilitè de crimine potest esse testis, secus si criminaliter. ibi. nu. 4. 5. char. 106
- Clericus contra laycum in causa criminali, vbi pœna sanguinis non ingeritur, in vtroque foro testificari potest. ibi. nu. 6. char. 106
- Clericus in crimine læsæ maiestatis cōtra laycum non cogitur testificari, secus post obitum inculpati, quando agitur de damnanda eius memoria, quia tunc cogetur a suo iudice ecclesiastico. ibi. nu. 7. 8. char. 106
- Clerici inhabilitas, scilicet quod nō possit testificari i causa vbi ingeritur pœna sanguinis, procedit ratione ordinis clericalis. ibi. nu. 9. char. 106
- Clerici Dei legatione funguntur, q. 15. nume. 4. char. 107
- Clerici, an i crimine læsæ maiestatis torqueri possint. q. 28. char. 115
- Clerici in sacris ordinibus constituti, si sint infames, an torqueri possint. ibi. nume. 2. char. 116
- Clerici, & etiam presbyteri si sint suspecti, an torqueri possint. ibi. nu. 3. c. 116
- Clerici an torqueantur in crimine læsæ maiestatis in illis casibus, in quibus layci torquentur. ibi. nu. 4. char. 116
- Clericus moderate torqueri debet. ibi. nume. 5. char. 116
- Clericus regulariter torqueri non potest per laycum. ibi. nu. 6. char. 116
- Clerici committentes crimē læsæ maiestatis contra principem, vel Regem, an priuari possint beneficijs ecclesiasticis. q. 30. char. 136
- Clericus pro magna culpa beneficio ecclesiastico priuari pōt. ibi. nu. 2. c. 135
- Clericus committens crimen læsæ ma-

- Iestatis contra Papam, vel Cardina-
 lem prouinciam gubernantem bene-
 fitijs priuatur. ibi. nu. 4. char. 136
 Cogitationis poenam nemo pati debet
 q. 66. nu. 1. char. 52
 Cogitatio sola quadoque punitur. ibi.
 num. 3. char. 53
 Cogitatio sola committendi crimen læsæ
 maiestatis, cum qua voluntas con-
 currat punitur, licet non sequatur effe-
 ctus. ibi. nu. 13. char. 53
 Cognitio criminis læsæ maiestatis non
 venit in generali cōessione facta alicui
 per principem ad tempus, de me-
 ro, & mixto Imperio in aliqua ciui-
 tate, terra, vel castro, cum omnibus
 prouentibus. nu. 3. char. 56
 Cognitio criminis læsæ maiestatis con-
 tra Regem nō venit in generali con-
 cessione facta alicui per ipsum Re-
 gem de omnibus regalijis. nu. 6. c. 56
 Cognitio criminis læsæ maiestatis soli
 principi reseruata est. nu. 1. char. 56. q.
 16. nu. 4. char. 194
 Cognitio criminis læsæ maiestatis, in
 Regno Franciæ Regi solo reseruata
 est. nume. 2. char. 56
 Cognitio criminis læsæ maiestatis, fal-
 sæ monetæ, & sodomie, in ciuitate
 Venetiæ spectat illustrissimo de-
 cemuirali consilio solo. ibi. nu. 9. c. 56
 Cognitio criminis læsæ maiestatis in Re-
 gno Neapolitano spectat solummodo
 magnæ curiæ Vicariæ. ibi. nu. 10. c. 56
 Collegium illicitum committentes, in-
 cidunt in crimen læsæ maiestatis q.
 48. nu. 1. char. 43
 Collegium illicitum quid sit? Et quod
 sit approbatum, vel reprobatur. ibid.
 nu. 4. 5. char. 43
 Colligatus duobus in solidum, est obli-
 gatus secundo, saluo iure primi. q. 18.
 nume. 3. char. 195
 Commater accusare potest occisorem
 compatis sui. q. 2. nu. 11. char. 97
 Comes Palatinus filium suum, qui læ-
 sæ maiestatis crimen contra Impera-
 torem commiserat, Imperatori præsen-
 tauit, Imperator viso tex. in l. milites
 agrum. in §. desertorem. ff. de re militi,
 pepercit illius vitæ, illumque ad tem-
 pus in exilium misit. q. 6. nu. 2. c. 184
 Comes Nicola de Pitigliano capita-
 neus generalis Venetorum, qui pro
 eis militauit contra Regem Franco-
 rum, an propterea priuari debuerit
 feudo, quod tenebat a Rege Hispaniæ
 confederato dicto Regi Franco-
 rum. q. 18. nu. 4. char. 195
 Committēs crimen læsæ maiestatis, an
 statim amittat administrationem bo-
 norum suorum. q. 23. char. 151
 Committēti crimen læsæ maiestatis an-
 tequam accusetur statim administra-
 tio bonorum suorum interdicatur. ibid.
 nume. 1. char. 151
 Committēs crimen læsæ maiestatis, an
 amittat dominiū bonorum suorum
 ipso iure, vel requiratur sententia. q.
 25. char. 151
 Committēs crimen læsæ maiestatis amit-
 tit ea q̄ sunt iuris ciuili. ibi. n. 2. c. 132
 Committens crimen læsæ maiestatis pri-
 uatur omnibus his, quæ introducta
 sunt de iure ciuili. q. 29. nu. 2. char. 135
 Committēs crimen læsæ maiestatis pri-
 uatur beneficio cōsuetudinis, qua cæ-
 teri gaudent. ibi. nu. 3. char. 135
 Commorans, vel habitans cum capi-
 tali inimico meo, inimicus meus præ-
 sumitur, & a testimonio, & ab accu-
 sando repellitur. q. 2. nu. 27. char. 96
 Cōpensatio admittitur in solutione tri-
 buti, nec in decimis. quæstione 36. nu.
 me. 18. char. 36
 Complices dicuntur, qui sunt cōsocij ad
 malum nō ad bonum. q. 6. nu. 12. c. 82
 Communitas rebellando contra suum
 dominum, an crimē læsæ maiestatis
 committere dicatur. q. 12. n. 1. char. 172

I N D E X .

- Communitas , vel vniuersitas , si esset pro rebellione puniēda pecunialiter, innocens, et qui cōtradixissent non essent collectandi , & exequendi. ibi. nume. 4. char. 172
 Conatus solus quandoque punitur . q. 66. nu. 5. char. 53
 Concedere licentiā iudicibus extrahendi de ecclesia enormium delictorum perpetratores, est de referuatis Papæ. q. 10. nu. 4. char. 12
 Cōcessio principis de bonis ad se deuolutis ex crimine læsæ maiestatis, appositā clausula, nō obstante iure cōmuni, valet, idem si princeps dicta bona concedat alicui nō proprio. q. 11. nu. 5. 6. char. 189
 Concessa alicui iurisdictione causarū criminaliū non censetur ei concessa cōgnitio criminis læsæ maiestatis. q. 16. nume. 3. char. 194
 Concessio facta alicui per Regē de omnibus Regalijs, non cōprehendit ea, quæ ipsi Regi in priuilegium Regiæ coronæ referuantur. nu. 7. char. 56
 Concessio facta alicui per Regē de omnibus Regalijs, non cōprehendit cōgnitionem criminis læsæ maiestatis contra ipsum regem. ibi. n. 6. char. 56
 Conciliū generale de crimine læsæ maiestatis ab episcopo commissio iudicare poterit. ibi. nu. 23. char. 57
 Concilians, vel sollicitans milites vt rebellet contra principem, crimen læsæ maiestatis cōmittit. q. 44. n. 1. c. 41
 Concilians hostes vt bellum sumant, vel aliquid contra Regem faciant in eius damnum, incidit in crimine læsæ maiestatis. ibi. nu. 2. char. 41
 Conclusio quomodo debeat esse de consuetudine, in accusatione, & inquisitione. q. 8. nu. 9. char. 64
 Condemnatus si haberet mercantias, pecunias, & alia bona extra territorium, illa pertinent ad fiscum cōdem-
 nantis. q. 2. nu. 3. char. 120
 Cōfœderatio est tantæ potentæ quod de duobus corporibus vnum facit ad mutuam defensionem contra hostes. q. 21. nu. 2. char. 176
 Cōfœderatus punire potest hostes, & rebelles sui cōfœderati. ibi. nu. 3. c. 176
 Cōfœderata ciuitas bannitos alterius ciuitatis cōfœderatæ receptare non debet. ibi. sub nu. 4. char. 176
 Cōfœderationem faciens cum inimico domini sui, an censetur illius hostis, & rebellis ita quod feudo priuari debeat. q. 17. nu. 1. char. 195
 Cōfœderatus alteri principi, si demum feudum habuerit ab Imperatore, an impune possit defendere cōfœderatum, cui Imperator bellum mouit. q. 18. nu. 1. char. 195
 Cōfœderatus vni prius, potest etiam alteri cōfœderari saluo iure primi. ibi. sub nu. 3. char. 195
 Cōfœderationes factæ inter principes subditos non valent, sine superioris consensu. ibi. nu. 6. char. 195
 Confessio sacramentalis est de iure diuino, & ita eius cœlatio, quæstione 18. nu. 1. char. 89
 Confessionis sacramentalis reuelator est violator sacramenti. ibi. nu. 2. c. 89
 Confessio sacramentalis ad impediendum malum non debet reuelari. ibid. num. 3. char. 89
 Confessio sacramentalis est de peccato commissio, non committendo. ibid. nume. 9. char. 89
 Confessus, spe condemnatus dicitur. q. 58. nu. 1. char. 47
 Confitente reo delictum, non attenditur ineptitudo accusatorij libelli. q. 7. nume. 4. char. 62
 Confessione rei an probetur crimen. quæstione 1. char. 91
 Cōfessio dicitur legitima probatio. ibi. nume. 1. char. 91

- Cōfessione oris proprii, nulla est maior probatio, dummodo spontanea, & iudicialis sit, & delicto constet. ibid. nume. 2. 3. 5. char. 92
 Confessus sint alia probatione est dammandus. ibi. nu. 4. char. 92
 Confessio spontanea rei est tantæ potentia, quod licet alias iudex inordinate processerit cōtra reum, attamen confessus non poterit dicere de nullitate processus ibi. nu. 6. char. 92
 Confessio ficta, scilicet quando ex forma statuti quis habetur pro cōfesso, est alterius naturæ. ibi. nu. 7. char. 92
 Confessione vera licet quis ex inordinato processu condemnari possit, tamen secus est in ficta. ibi. nu. 8. c. 92
 Confessus ficte si condemnetur ex inordinato processu sententia est ipso iure nulla. ibi. nu. 9. char. 92
 Confessio ficta vere delictum non probat. ibi. nu. 10. char. 92
 Confessione sponte per reum iudicio facta, q̄ possint opponi. ibi. n. 14. c. 92
 Confessio rei in crimine notorio, post tempus datum, et limitatum per statutum ad accusandum, nō valet, nec ei nocet. ibi. nu. 15. char. 92
 Confessio rei facta extra iudicium, non inducit probationem delicti, sed solū iudicium ad torturam. ibi. n. 16. c. 93
 Confessio rei facta in tormentis, an probeat delictum. ibi. nu. 17. 18. 19. char. 93
 Confessus in tormentis sub promissione gratiæ, a iudice sibi promissæ, si perseveret in sua confessione, illa sibi non præiudicat. ibi. nu. 21. char. 93
 Confessus in tormentis non præcedentibus inditijs, si perseveret in sua confessione, illa sibi non præiudicat. ibi. nume. 22. char. 93
 Confessio torti sine inditijs, etiam si miles sit ratificata ad bāchum iuris, nulla est, nisi prius extra iudicium reus sponte fecisset illam, & cōfessionem. ibi. num. 25. 29. char. 93. 94
 Confessio facta in crimine læsæ maiestatis, non præcedentibus inditijs, non valet. ibi. nu. 28. char. 93
 Confessio inditijs nō præcedentibus facta in tormentis, etiā si superueniant inditijs, non valet. ibi. nu. 30. char. 94
 Confessio inditijs non præcedentibus, etiam ratificata cum iuramento, non valet. ibi. nu. 31. char. 94
 Confessus in tormentis repetitis, quæ repeti non poterant, ex tali confessione non poterit condēnari, & quicquid ex ea sequitur non valet. ibid. nume. 32. 33. char. 94
 Confessio torti sine inditijs, de mandato Regis, si sit nobilis, ei non nocet. q. 27. nu. 5. char. 115
 Confiscatis bonis omnibus rei criminis læsæ maiestatis, an in tali confiscatio ne veniant bona emphyteuicaria. q. 6. char. 123
 Confiscatis bonis, an veniant etiā bona futura. q. 7. nu. 1. char. 124
 Confiscatis bonis, an veniat substitutio futura. ibi. nu. 2. char. 124
 Confiscatis bonis, an veniat id quod patet singulis annis dare solitus erat filio pro alimentis. q. 9. nu. 5. char. 125
 Confiscatis bonis delinquentis, an violentibus eius creditoribus sibi satisfieri, fisco ante omnia satisfieri debeat de expensis. q. 12. nu. 1. char. 189
 Confugientes ad ecclesiam quantumcunque graui delicta commiserint, in eadem futi sunt, nec inde violenter extrahendi sunt. q. 10. nu. 3. char. 12. & q. 3. sub nu. 2. char. 182
 Congregans gentem contra ciuitatem superiorem recognoscentem, non tenetur crimine læsæ maiestatis. q. 23. nume. 1. char. 27
 Congregans gentem contra ciuitatem, quæ superiorem non recognoscit, ut est alma ciuitas Venetiarum, contra

- eam eiusve loca, vel consilium, & fauorem ad hoc præbens crimen læsæ maiestatis committit. ibi. nu. 22. c. 27
- Coniugalem amorem nullus vincit. q. 25. num. 7. char. 87
- Cōiunctio magna est inter Romanam Ecclesiam, & Imperiū. q. 6. nu. 6. c. 10
- Coniurare cōtra proximum, iniquum est crimen. q. 22. nu. 3 char. 112
- Cōsanguineus, vel frater si sit multum notæ fidei, & integræ vitæ, in causa consanguinei, vel fratris probat. q. 9. nume. 7. char. 102
- Consanguinei, & fratres in criminalibus, ad meram defensionem, & probationem innocentiae admittuntur, secus ad reprobationem testium. ibi. nume. 8. char. 102
- Consanguineus receptans consanguineum, qui contra Cardinalem deliquit, in terminis. c. scelicis. de pœn. in vi. non punietur pœna ordinaria de qua ibi. q. 10. nu. 5. char. 188
- Consensus perturbacionis ciuitatis suæ, vel alterius delicti commissi in suam patriam, punitur vt particeps ex sola scientia. q. 24. nu. 3 char. 28
- Consequens qui vult, vult etiam necessarium antecedens. q. 5. nu. 2. char. 99
- Consiliarij, vel collaterales Imperatoris dicuntur pars corporis ipsius Imperatoris. q. 14. nu. 2. char. 16
- Consiliarij, vel collaterales Imperatoris, & ipse Imperator dicuntur vnum corpus. ibi. nu. 3. char. 16
- Consiliarij dicuntur inhærere principi, sicut stellæ firmamento coeli. ibi. nume. 4. char. 16
- Consiliarius Regis reuelās Regis consilium inimicis eius incidit in crimen perditionis. q. 21. nu. 1 char. 23
- Consiliarius Regis reuelās cōsilia Regis amico Regis, animo damnificandi Regē, incidit in crimen læsæ maiestatis. Et quid si ex tali reuelatione nullum damnum Regi est sequutum ibi. nu. 8. 9. char. 23
- Consiliarij principum, quibus princeps suam secretam voluntatem in aliquo gerendo negotio propalat, quæ sit contraria diuinis legibus, illi more canum applaudentes, eiusque voluntatem sequentes, male faciunt. ibi. nu. 29. char. 24
- Consilium ineuntcs, quo hostes principis aduersus eum iuuentur, ex apertura literarum publicarum, incidunt in crimen læsæ maiestatis. q. 20. nume. 14. char. 22
- Consilium sanū est, cum aliquid a principe contra ius mandatur, superfedere, & rescribere, expectando secundam iussionem. q. 16. nu. 11. char. 69
- Consilij factum, totius populi factum videtur. q. 12. nu. 3. char. 172
- Conspiratio, & coniuratio quid sit. q. 22. char. 112
- Conspiratio, et coniuratio, an sint vnū, & idem. ibi. nu. 2. char. 112
- Conspiratio fit pacto tantum, sine iuramento, et inde dicatur. ibi. n. 4. c. 112
- Conspiratio dicitur multorum conuentio, quæ sit ad subuersionem status, vel dignitatis alterius. ibi. nu. 5. c. 112
- Conspiratio quandoque in bonā partem accipitur. ibi. nu. 6. char. 112
- Conspiratio contra Papam committitur crimen læsæ maiestatis. q. 1. n. 2. c. 5
- Conspirando in necem consiliarij, vel collateralis Imperatoris, offenditur Imperatoria maiestas. q. 14. nu. 1. c. 16
- Conspirantes, & inimici non admittuntur in testes in crimine læsæ maiestatis. q. 2. nu. 1. char. 95
- Constitutio Regni, si quis per inquisitionem, quomodo procedat. q. 19. nume. 2. char. 70
- Cōstitutiones, in quibus vnus pro alio punitur, sunt contra ius naturæ. et diuinum. q. 14. nu. 11. char. 150

- Consuetudinis beneficio priuatur com-
 mittens crimē læsæ maiestatis. q. 29.
 nume. 3. char. 135
 Consuetudo, quod cadauer delinquen-
 tis suspenderetur, toleranda esset. q.
 33. nu. 5. char. 137
 Consuetudines feudales in tota Gallia
 non fuerunt receptæ. q. 23. nu. 17. c. 161
 Consulens, quod tributū principi non
 soluatur, incidit in crimen læsæ maie-
 statis. q. 36. nu. 8. char. 38
 Contra principis statum facere dicitur
 ille, qui loca illius in alterius regimen
 dirigere conatur, & alteri principi
 submittere. q. 30. nu. 1. char. 31
 Contrahentibus, quando sibi conuen-
 ra ab altera parte non seruantur, nec
 ipsi quæ ad se attinent seruare, licet.
 q. 54. nu. 2. char. 46
 Contrarietates distinctionibus iuari de-
 bent, et ad concordiam reduci. q. 24.
 nu. 8. char. 28
 Contumacia sola, de iure cōmuni, non
 facit quem haberi pro confesso. q. 18.
 nu. 1. char. 70
 Contumax dici non potest, qui est le-
 gitime impeditus quominus compa-
 rere possit. ibi. nu. 4. char. 70
 Conturbans suum principem, an inci-
 dat in crimen læsæ maiestatis. qua-
 stione 57. char. 47
 Corruptens imaginē proditoris prin-
 cipis pede altero suspensi, an incurrat
 crimen læsæ maiestatis. q. 59. char. 48
 Corruptens rebellis, aut proditoris ima-
 ginem in foro pictam ad illius igno-
 miniam, vt cunctis appareat, qua pœ-
 na puniatur. q. 8. nu. 2. char. 166
 Crassus Brutus Romanus a Cassio pa-
 tre qualiter punitus pro crimine læ-
 sæ maiestatis. q. 3. nu. 17. char. 183
 Creditor, qui auctoritate iudicis debi-
 torem suum cœpit, & rogatus fuit
 ab eo, ne eum duceret ad carcerem,
 sed custodiret se in domo sua, donec
 ei solueret, si id agat, non incidit in cri-
 men læsæ maiestatis. q. 35. nu. 10. c. 36
 Crimen læsæ maiestatis contra Impera-
 torem, primo contra Iulium Cæsarem
 primum Imperatorem commisit
 sum fuit. nu. 7. char. 2
 Crimen læsæ maiestatis quid sit secun-
 dum Vulpianum. nu. 1. char. 4
 Criminis læsæ maiestatis diffinitio, se-
 cundum Azonem. nu. 2. char. 4
 Criminis læsæ maiestatis, diffinitio, seu
 descriptio, secundū Auzorē. nu. 5. c. 4
 Crimen læsæ maiestatis cōmissum con-
 tra principem secularem, dicitur cri-
 men sacrilegio proximum. q. 5. nu-
 me. 12. char. 8
 Crimen læsæ maiestatis eisdem modis
 committitur contra Papam, siue per
 laycos, siue per clericos, quibus com-
 mittitur contra Imperatorem. q. 1. nu-
 me. 3. char. 5
 Crimen læsæ maiestatis contra Papam
 cōmitti dicitur, quando quis contra
 cardinalem legatum prouintiam gu-
 bernantem, & contra pacificum sta-
 tum terrarū Romanæ Ecclesiæ ma-
 chinatur. q. 6. nu. 4. char. 10
 Crimen læsæ maiestatis proprie contra
 personam principis, & astantiū eius
 lateri committitur. q. 27. nu. 2. char. 29
 Crimē læsæ maiestatis cōmitti dicitur,
 etiā quando offendiur aliquis prin-
 ceptus, vel communitas, vt puta Vene-
 tiarum, qui superiorem non recogno-
 scit, saltim de facto ab immemorabi-
 li tempore citra. q. 28. nu. 1. char. 30
 Crimen læsæ maiestatis improprie, &
 largo modo cōtra principes superio-
 rem recognoscentes cōmitti dicitur.
 q. 29. nu. 1. char. 30
 Crimen læsæ maiestatis, licet cōmittat
 quis offendendo dominos superiore
 cognoscentes, tamen ipsius filij non
 tenentur pœnis de quibus. in l. quisquis
 C. ad leg. Iul. maie. ibi. nu. 2. char. 30

- Crimen læsæ maiestatis non incurritur, ex solis maledictis contra principem q. 40. nu. 9. char. 40
- Crimen læsæ maiestatis an committi dicatur contra tyrannum. q. 65. char. 61
- Crimen læsæ maiestatis committitur contra tyrannum, qui communiter est toleratus pro principe, & de facto principatum habet. ibi. nu. 3. char. 51
- Crimen læsæ maiestatis est enorme delictum. q. 9. nu. 5. char. 64
- In crimine læsæ maiestatis potest procedi simul, & semel, super inquisitione, et sup. accusatione, prout melius in vno processu, quam in alio probatum fuerit. q. 11. nu. 3. char. 65
- In crimine læsæ maiestatis perpetuo agi potest. q. 14. num. 3. char. 67. & q. 29. nume. 5. char. 77
- De crimine læsæ maiestatis quandoque quis false accusatur, & ponitur pulchrum exemplum, quod accidit in personis Nob. Veron. Comitunde Pompeis. q. 16. nu. 2. char. 68
- In crimine læsæ maiestatis omnes admittuntur ad accusandum qui alias accusare prohibentur. q. 7. nu. 3. char. 82
- Crimen læsæ maiestatis, est crimen exceptum. q. 2. nume. 2. char. 95. & q. 3. nume. 4. char. 182
- Crimen hæresis, et læsæ maiestatis æquiparantur. Et de vno ad aliud arguitur. q. 10. nu. 6. char. 103
- In crimine læsæ maiestatis torquetur non solum reus, sed etiã accusator, & testis, & quicumque nobilis, & in magna dignitate constitutus quaestione 28. nu. 7. char. 116
- Crimen læsæ maiestatis cũ sit enormissimum, evidenciores præsumptiones requirit. q. 29. nu. 3. char. 117
- Crimen læsæ maiestatis semper fit præmeditatem. q. 6. nu. 5. char. 144
- Crimen læsæ maiestatis, & crimen hæresis æquiparantur, & quando valet argumentum, de vno ad aliud. q. 17. nu. 18. 19. char. 156
- Criminis læsæ maiestatis, et hæresis æquiparatio quo casu procedat. ibid. nume. 21. char. 156
- Crimen læsæ maiestatis proprie quando committi dicatur. Et quando improprie. q. 23. nu. 4. char. 160
- Crimen læsæ maiestatis est satis horrendum, & iuste censetur maximo omnium peccatorum. quaestione prima nu. 1. char. 179
- In crimine læsæ maiestatis recedimus a communibus regulis. q. 3. nu. 5. c. 182
- Crimen læsæ maiestatis dicitur pessimum omnium peccatorum. ibi. nu. 8. c. 182
- Crimen læsæ maiestatis requirit de se specialem mentionem. ibi. nu. 12. c. 182
- Crimen læsæ maiestatis si comprehenderetur sub regula tex. c. inter alia. de immun. Eccles. sequeretur absurdum, quod sub regula remaneret casus longe maior, quam essent excepti. ibid. nu. 15. char. 183
- Crimen læsæ maiestatis requirit specificam mentionem in abolitione. q. 8. nume. 3. char. 183
- Crimen læsæ maiestatis latius est, quã crimẽ perduellionis. q. 14. nu. 4. c. 192
- Crimen læsæ maiestatis contra principem, quare perduellionis dicatur. ibi. nu. 5. char. 192
- Crimen læsæ maiestatis, hæresis, & simoniæ quæ hæresim sapit æquiparantur. quæ æquiparatio procedit in his, in quibus expressum inuenitur in iure. ibi. nu. 3. 4. char. 193
- Crimina omnia pro nihilo reputantur, ad comparationem simoniæ, & hæresis. q. 15. nu. 6 char. 193
- Crimina excepta quæ sint. quaestio. 15. nu. 6. char. 107
- Crimina quæcunque regulariter, morte cum pœna extinguuntur, quaestione 32. nu. 2. char. 136

- Criminum diuersitas arguitur ex separatione titulorum. q. 40. nu. 10. c. 40
 Crimina per testes, nō per accusatorem probantur. q. 6. nu. 2. char. 81
 Crimen testibus, non testimonijs probandum est. q. 21. nu. 1. char. 111
 Culpam timere, vbi culpa non est, bonarum mentium est. q. 20. nu. 7. c. 22
 Culpa non est in discrimine vitæ se non ponere. q. 2. nu. 9. char. 180
- D
- D**amnatus pro crimine læsæ maiestatis, si extra patriam moriatur, an in patria sepelliri possit. q. 34. nu. 1. char. 137
 Dauid templum Deo primus extruere parauit, at Deus per Nathā prophetam eum quod manus hostium sanguine poluas haberet reuocauit, eiq; iussit, vt templi illius edificationem Salomoni filio relinqueret. quæstione 39. num. 2. char. 39
 Debitor illius, qui commisit crimen læsæ maiestatis, ei soluendo, an liberetur: Et quid dicendū de soluente nondum accusato, inquisito, vel denunciato, pro dicto crimine. q. 27. in prin. ci. & nu. 2. char. 134
 Debitor soluens mandato iudicis plenissimam liberationem consequitur, ibi. num. 4. char. 134
 Debitor ex iusta causa soluens putatio creditorum, etiam sine mandato iudicis liberatur. ibi. nu. 5. char. 134
 Debitor fidelitatis non tenetur obedire domino Rebelli. q. 9. char. 171
 Defectus iudicij procedens ex citatione omissa, nullitas processus nunquā sanatur, quando citatio omissa, vel non legitime facta fuit. q. 6. nu. 4. c. 61
 Defensio est de iure naturali, & tolli nō potest. q. 1. nu. 7. char. 179
 Defuncti memoria post eius obitum, an in omni casu criminis læsæ maiestatis damnetur. q. 24. char. 73
 Defuncti bona auferuntur hæredibus, in duobus tantum casibus, videlicet quando defunctus molitus est contra Imperatorem, & contra Rempublicam. ibi. nu. 1. char. 73
 Defuncti memoria nō damnatur, commisso crimine læsæ maiestatis, contra principem inferiorem, nec pœna. I. quisquis. C. ad leg. Iul. maie. quod filios locum habet. ibi. nu. 2. char. 74
 Deligens milites de alijs militibus, sine iussu principis, crimen læsæ maiestatis committit. q. 53. char. 45
 Delinquens contra propriam patriam, improprie dicitur comittere crimen læsæ maiestatis. q. 24. nume. 1. & nume. 2. char. 28
 Delictum oppugnatæ patriæ idem est, quod crimen læsæ maiestatis, quando quis patriam oppugnare nititur, vt illius dominium vsurpet, ibi. nume. 4. char. 28
 Delictum attentatum, non consummatum, punitur in crimine læsæ maiestatis. q. 52. nu. 5. char. 45
 Delictum quod non consistit in instrumento, sed extrinsecus, non probatur directe per instrumentum. quæstione 21. num. 2. 3. char. 111
 Delictum per literas non probatur in iudicio. ibi. nu. 3. char. 111
 Delictū directe per instrumentū quando probeur. ibi. nu. 4. char. 111
 Delictum patris, quo ad seudum, nocet filijs, sed nō agnatis. q. 4. n. 2. c. 143
 Quando Regimina deputata delinquant consilio solemniter congregatio, totus populus interpretatiue deliquisse dicitur. q. 12. nu. 2. char. 172
 Si vniuersitas propter rebellionē punita fuerit, an possit etiā contra particulares personas pro tali delicto procedi. ibi. nu. 7. 8. char. 173
 Delictum maius, & minus ex qualitate pœnæ cognoscitur. q. 3. nu. 6. c. 182

I N D E X.

- Denuntiatio qd sit in Rub. qual. in crim. læs. maie. proced. q. 15. nu. 1. char. 67
- Denuntiare quid sit. ibi. nu. 2. char. 72
- Denuntiationis species quor sint. ibid. nume. 3. char. 67
- Denuntiante non nominato, potest pro cedi per viam denuntiationis. ibid. nume. 4. char. 67
- Denunrianti non potest opponi quod sit infamis. ibi. nu. 5. char. 67
- Denuntians vim habet cuiusdam insti gatoris, ideo desistendo incidit in Tur pillianum. ibi. nu. 6. char. 67
- Deposito est mors ciuilis. q. 10. n. 11. c. 13
- Deputatus a principe ad gubernationē exercitus, si illum recusat consignare successori ab ipso principe misso, in cidit in crimen læsæ maiestatis. q. 50. nu. 1. char. 44
- Dictum capitalis inimici inditium non facit ad torturam. q. 2. nu. 5. char. 95
- Dictum socij criminis solum, in crimi ne læsæ maiestatis, an sufficiat ad tor turam? Et quid dicendum si cum eo sit aliquod iuditium, vel præsumptio. q. 24. in prin. & nu. 2. char. 113
- Dictum socij criminis vt inditium fa ciat, quæ requirantur. ibi. nu. 3. c. 113
- Dictum socij criminis receptū in tortu ra sint iuramento, an inditium faciat ad torturā contra aliquem. ibi. nu. 4. c. 113
- Didragma duos denarios vsuales va lebat. q. 36. nu. 11. char. 38
- Diffamato quod sit rebellis, cū non sit, quo remedio sit illi succurrendū, ne huiusmodi infamia labore. q. 22. c. 177
- Diffinitio totū diffinitum euacuare de bet. nu. 3. char. 4
- Diffinitio per quam non cognoscuntur accidentia propria subiecti, non dicitur diffinitio, nisi æquiuoce. nu. 4. c. 4
- Diffinitio criminis læsæ maiestatis secun dum Vulpianum. nu. 1. char. 4
- Diffinitio criminis læsæ maiestatis, se cundum Azonem. nu. 2. char. 4
- Diffinitio, seu descriptio criminis læsæ maiestatis, secundū Autorē. nu. 5. c. 4
- Diffinitio proprietatē arguit, & rei pro prietate ostendit. q. 34. nu. 16. char. 35
- Dies commissi delicti, an sit necesse, quod exprimat in libello accusatio nis. q. 3. nu. 2. char. 59
- Dies institutæ accusationis notāndus est in porrectione libelli. ibi. nu. 5. c. 59
- Dies productæ accusationis si nō appa reret, processus non valeret. ibid. nu. me. 6. char. 59
- Dilatatio ad inueniendum aduocatū, in crimine læsæ maiestatis non datur, se cus in alijs. q. 4. nu. 8. char. 60
- Dionisij maioris Siciliae tyranni ani maduersio in duos iuuenes, qui inter cenandum de insidijs eius capiti pa randis inter se sermonem habuerunt. q. 52. nu. 10. char. 45
- Dionisius Syracusarum tyrannus, qui mortem metuebat, carbone candenti sibi capillos adurebat. q. 65. n. 19. c. 52
- Dispositio. c. felicis. de poen. in vi. fallit in eo, qui ad sui defensionē cardina lem percussisset. q. 5. nu. 14. char. 8
- Dispositio d. c. felicis, dum loquitur de ratihabitione, non habet locū in sola ratihabitione sed requiritur quod fue rit gestum nomine ratum habentis. ibid. nu. 16. char. 8
- Dispositio. l. fin. ff. ad leg. Iul. maie. & l. penul. & fin. C. eod. tit. locū non ha bet, in duce Mediolani, qui ab Impe ratore maiestatem hēt. q. 24. nu. 5. c. 74
- Dispositio. l. qui quis. C. ad leg. Iul. ma ie. an locum habeat in filijs iam natis q. 5. nu. 1. char. 143
- Dispositio d. l. an sit poenalis, & odio sa, vel fauorabilis. q. 2. nu. 4. char. 142
- Dispositio d. l. an locū habeat in hære dibus secundi gradus. q. 8. nu. 1. c. 146
- Dispositio d. l. continet nouam poenam contra offendentē principē, vel eius collaterales. q. 10. nu. 3. char. 147

- Dispositio d.l. quo ad filios continet odium irrationale. q. 14. nu. 10. c. 150
- Dispositio d.l. in §. filij vero. continet odium irrationale, ideo extendi non debet. q. 22. nu. 3. char. 158
- Dispositio d.l. præsertim, in d. §. filij vero, an locum habeat in omnibus capitulis criminis læsæ maiestatis. q. 23. nume. 1. char. 159
- Dispositio d.l. continet nouam dispositionem cōtra offendentē principē, & eos qui sibi assistunt. ibi. nu. 2. c. 159
- Dispositio in filijs, non habet locum in filiabus, quādo est diuersa ratio. q. 14. nu. 13. char. 150
- Diuinam religionē offendendo, in omnium infertur iniuriā. q. 6. nu. 14. c. 82
- Doctor, & miles regulariter torqueri non possunt, & quid dicendū in crimine læsæ maiestatis. q. 27. n. 1. 2. c. 115
- Domestici, & familiares, qui alias admittuntur ad probandum ea quæ domi fiunt non admittuntur ad excusandum inculpatum de crimine læsæ maiestatis. q. 17. nume. 3. char. 107
- Dominicus Michael dux Veneriarum dum Tirum urbem obsideret cū numerosa classe, & cum procul esset a patria, & stipendio indigeret, ne socij stipendij causa militia detrectaret, ex aluta ad tempus pecuniā publica forma signauit, classarijsque adnumerauit, ea conditione, vt domum reuersis aurea, & argētea pro temporaria eis daretur. q. 34. nu. 2 3. char. 35
- Dominus potest detinere seruum in priuato carcere, ad correctionem. q. 35. nume. 5. char. 36
- Dominus potest seruum suum cōfinare in certo loco, ibi. nu. 6. char. 36
- Domini a subditis non dependent. q. 11. nu. 2. char. 172
- Domus in qua fit falsa moneta fisco applicatur, nisi esset alicuius viduæ, vel pupilli ignorantis, vel etiā impuberis scientis. q. 62. nu. 21 char. 49
- Domus Marini Faletri ducis Venetorum destructæ ob crimen læsæ maiestatis. q. 35. nu. 6. char. 138
- Domus committentis crimē læsæ maiestatis, destrui debet. ibi, nu. i. char. 138
- Idē de domo blasphemæ olim erat, Idem de domo eius qui cardinalem interfecit, idē de eo qui pacem tenere, et iurare noluit. ibi. nu. 2. 3. char. 138
- Domus mariti delinquentis, cuius fundus est dotalis, an dirrui possit. q. 36. nume. 2. char. 139
- Domus rei mortui, cuius memoria datur, non dirruitur. ibi. nu. 4. c. 139
- Domus rei criminis læsæ maiestatis dirruitur, quādo sumus in primo capite dicti criminis. ibi. nu. 5. char. 139
- Domus rei criminis læsæ maiestatis, si dum dirruitur det damnum domui vicini, quis de tali damno teneatur. q. 37. nu. 1. char. 139
- Domus si sit communis inter duos fratres, an & quando dirrui possit. ibi. num. 2. char. 139
- Domus quam reus criminis læsæ maiestatis in pignus alicui dederat, an destrui debeat. ibi. nu. 4. char. 140
- Domus quam reus criminis læsæ maiestatis in pignus habebat, an destrui debeat. ibi. nu. 5. char. 140
- Domus rei criminis læsæ maiestatis dirrupta, an reedificari possit. ibi. nume. 6. char. 140
- Donatio facta a reo criminis læsæ maiestatis, an validetur sequuta restitutione. q. 24. nu. 6. char. 133
- Donationis actus est contrarius successioni testamenti, vel ab intestato. q. 2. nu. 2. char. 142
- Donatio causa mortis sapit vltimam voluntatem. q. 3. nu. 2. char. 142
- Donare causa mortis non poterit, qui testari non potest ratione defectus consensus. ibi. nu. 3. char. 143

- Donatio facta ante delictum, sed postquam delinquens delictum facere præposuerat, reuocatur. q. 6. nu. 4. c. 144
- Donatio omnium bonorum facta ante commissum delictum præsumitur facta in fraudem fisci. ibi. nu. 7. c. 144
- Ductus per cimiterium, licet extra capus, inde amoueri non potest. q. 10. nume. 32. char. 15
- Duellum solummodo in casu criminis læsæ maiestatis lex Romana permittebat. q. 13. nu. 3. char. 16
- Duellum posset permitti per Papam contra inuadentes Regnum Siciliae, quia tales contra Papam crimen læsæ maiestatis committunt. q. 22. nume. 9. char. 26
- Duello, an crimen læsæ maiestatis probari possit. q. 18. nu. 1. char. 108
- Duellum in crimine læsæ maiestatis æqui paratur torturæ, & eius loco succedit ibi. nu. 2. 3. char. 108
- Duellum permittitur in crimine læsæ maiestatis. ibi. nu. 4. char. 108
- Duello non est locus, quando crimen testibus vel alijs probationibus probari potest. ibi. nu. 6. char. 108
- Duello ut sit locus in crimine læsæ maiestatis, quæ requiratur. ibi. n. 7. c. 108
- Duellantes, si per totam diem statutam pugnassent, nec apparet quis esset victor, an sequenti die sit pugnandum. ibi. nu. 8. char. 108
- Duellum, licet sit species probationis, tamen est irregularis probatio. q. 18. nu. me. 11. char. 109
- Dux Valentinus Alexandri. vi. Pontificis Maximi filius, vicarios perpetuos, qui erant in Romandiola partim ferro, partim veneno substulit scelerata dominandi cupiditate. q. 15. nume. 3. char. 17
- Dux Grauinæ, qui ab inimicis Cæsareæ maiestatis coactus fuit arma sumere contra terras Imperij, a quo Imperio feudum recognoscebat, & personaliter aggredi illas sub pena priuationis feudi prædicti, & sui status, non propterea crimen læsæ maiestatis commisit. q. 67. nu. 1. char. 53

E

- Ebrietas mentis exilium inducit. q. 40. nu. 3. char. 40
- Ebrietas ubi est, ibi furor est. ibi. nu. 3. char. 40
- Ebrietas diaboli opus est quæstione 52. nu. 9. char. 45
- Ebrijs nulla ratio, nullum vitæ gerendæ consilium, nec vlla artium, nec gestorum aut lectionum memoria, aut industriæ prouidentia est. ibi. nu. 8. c. 45
- Ecclesiæ Romanæ, et Imperio non præscribitur in his, quæ sunt referuata in signum vniuersalis dominij. q. 36. nume. 151. char. 38
- Aedictum Reginae Ioannæ de morte Andreae de Isernia eius consiliarij. q. 35. nu. 4. char. 138
- Aedictorum collatio est iure gentium, & per consequens licita. q. 46. nume. 2. char. 42
- Emancipatio facta per patrem, de filio parum ante commissum crimen læsæ maiestatis, præsumitur in fraudem facta. q. 6. nu. 3. char. 144
- Emens a fisco inquietari non potest. q. 17. nu. 4. char. 175
- Emendo quis spiritalia, vel vendendo, diuinam offendit maiestatem. q. 15. nu. 2. char. 192
- Emphiteuticaria bona, an veniant in confiscatione omnium bonorum, rei criminis læsæ maiestatis. q. 6. char. 123
- Emphiteusis quæ ab ecclesia recognoscitur in fiscum non transit. Et quare ibi. nu. 2. char. 123
- Emphiteusis quæ est concessa, ea conditione, ut transeat ad extraneos hæredes, transit in fiscum ibidem nume. 4. char. 123

- Emphiteusis ecclesiæ,** quæ ex consuetudine ipsius ecclesiæ est transitoria ad extraneos, trãsit in fiscũ. *ibi. n. 5. c. 123.*
- Emphiteusis ecclesiastica** venit in confiscatione bonorum facta per iudicẽ ecclesiasticum. *ibi. nu. 6. char. 124.*
- Emphiteusis** quæ recognoscitur a privato, regulariter transit ad extraneos hæredes. *ibi. nu. 7. char. 124.*
- Emphiteusis** priuati, cui est appositum pactũ, ne transeat ad extraneos hæredes, non trãsit in fiscũ. *ibi. n. 8. c. 124.*
- Emphiteusis** quando nõ potest in fiscũ transire ex confiscatione bonorum, transibit saltẽ, quo ad vsumfructum, viuente reo. *ibi. nu. 9. char. 124.*
- Epaminundæ** in filium suum animaduersio, ex eo quod contra eius iussa pugnasset, licet victor extitisset. *q. 31. num. 6. char. 31.*
- Episcopus** habens facultatem testandi, a Papa donare poterit causa mortis. *q. 3. nu. 5. char. 143.*
- Eripiens** aliquẽ de manibus curiæ condemnatũ, vel confessum de delicto, an incidat in crimen læsæ maiestatis. *q. 58. char. 47.*
- Eripiens** de manibus familiæ eum, qui non erat damnatus pro crimine læsæ maiestatis, neque pro eo captus, sed pro alio, & hoc faciens vt offenderet, & minueret Imperiũ publicum, vel vt Imperiũ sibi vendicaret, committit crimen læsæ maiestatis. *ibid. nume. 2. char. 47.*
- Eripiens** aliquẽ de manu familiæ in cæteris casibus, qualiter puniatur. *ibid. nume. 3. char. 47.*
- Eripiens** de manu familiæ condemnatum, vel condemnandum, cum esset cõfessus de crimine, incidit in crimen læsæ maiestatis. *ibi. nu. 7. char. 47.*
- Exceptiones** omnes, regulariter, q̄ contra accusatorẽ opponi possunt, contra iudicem opponi poterunt, excepto eo, quod concerneret, quia est magistratus. *q. 12. nu. 1. char. 66.*
- Exceptiones** quæ opponi possunt contra iudicem inquirentem. *ibi. n. 3. c. 66.*
- Exceptio** regulam firmat, sed non ampliat. *q. 3. nu. 11. char. 182.*
- Excommunicatus**, an gaudeat immunitate ecclesiarum. *ibi. nu. 18. char. 183.*
- Excusat** a pœna qualibet causa, etiam bestialis. *q. 10. nu. 22. char. 14.*
- Exequutor** sententiæ superioris etiam iniustã, exequi debet, licet iudex, qui habet causæ cognitionem, debeat suspensẽ, & rescribere, cum aliquid ei a principe contra ius mandatur. *q. 16. nu. 13. char. 69.*
- Exilium** paupertatem inducit. *q. 18. nume. 4. char. 157.*
- Expectatio** sola quandoque punitur. *q. 66. nu. 7. char. 53.*
- Expensas** factas pro re tua inuenienda, mihi restituere teneris. *q. 12. n. 2. c. 190.*
- Expensæ** factæ pro re communi, præsumuntur pro rata factæ. *ibi. n. 3. c. 190.*
- Expensas** factas per patrẽ, vel fratrem in obtinendo beneficio ecclesiastico pro filio, an pater deducat de portione filij. *ibi. nu. 4. char. 190.*
- Expensa** quæ fit pro punitione criminis, fisco incumbit. *ibi. nu. 6. char. 190.*
- Expensæ** quas facit dominus in fructuũ perceptione, non repetuntur. *ibi. nume. 8. char. 190.*
- Extensio** in materia pœnali, licet fiat de persona ad personam, quando hoc procedat. *q. 14. nu. 6. char. 150.*
- Extrahens** confugientem ad ecclesiam, diuinam offendit maiestatem. *q. 10. nu. 1. char. 12.*
- Etiam** qui conatus fuerit extrahere, licet de facto non extraxerit, incidit in crimine læsæ maiestatis. *ibi. nu. 2. char. 12.*
- Extrahens** de ecclesia publicum latronẽ, vel nocturnum depopulatorem agrorum non incidit in crimen læsæ

- maiestatis. ibi. nu. 5. char. 12
- Extrahens de ecclesia eum, qui in ecclesia, ea intentione deliquit, ut ab ea defenderetur, non incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 7. char. 12**
- Extrahens de ecclesia eum, qui per insidias, & industriam homines occidit, non incidit in crimen læsæ maiestatis. ibid. nu. 8. char. 12**
- Extrahens de ecclesia eum, qui proditorie hominem interfecit, non incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 20. c. 14.**
- Extrahens de ecclesia eum, qui appensate hominem extra ecclesiam interfecit, non incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 21. char. 14**
- Extrahens de ecclesia eum, qui veneno aliquem peremit, non incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 23. c. 14.**
- Extrahens de ecclesia reū criminis læsæ maiestatis cōmissi contra principem, non incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 29. char. 14**
- Extrahere reum de ecclesia inconsulto Pontifice, vel habente ad id auctoritatem, est crimen læsæ maiestatis. q. 3. nu. 3. char. 182**
- Extravagans. Qui sint rebelles, an locum habeat contra eos, qui rebellant cōtra Regem, vel principē, vel contra propriam civitatē. q. 18. n. 1. c. 175**
- Extravagans supradicta, quos officiales comprehendat. ibi. n. 2. char. 175**
- Extravagans supradicta comprehendit eos, qui rebellant contra rectores per Romanam ecclesiā in partibus Italiæ positos. ibi. nu. 4. char. 175**
- F**
- Acies ne Comes, vel Baro obediat suo principi, in criminali læsæ maiestatis incidit. q. 49. nu. 1. c. 43**
- Facientes aliquem per assassinos occidi, sunt excommunicati, & ab omni christiano populo diffidati. q. 3. num. 9. char. 182**
- Factum suspitione poenæ, in fraudē fisci factum censetur. q. 6. nu. 5. c. 144**
- Factum in fraudem fisci, & poenæ præsumitur, quando de propinquo sequitur delictum. ibi. nu. 8. 9. char. 144**
- Falsificans principis monetam, an incidat i crimē læsæ maiestatis. q. 62. c. 49**
- Falsificantis monetam, omnia bona fisco applicantur. ibi. nu. 1. char. 49**
- Falsam monetam fabricantes, qualiter puniantur. ibi. nu. 4. char. 49**
- Falsans monetam principis incidit in crimen læsæ maiestatis. q. 19. nu. 4. c. 90**
- Familiarcs, regulariter non admittuntur ad accusandum dominum suum, quod fallit in crimine læsæ maiestatis. q. 14. nu. 3. char. 86**
- Familiares, qui alias admittuntur ad probandum ea, quæ domi fiunt, non admittuntur ad excusandū inculpātū de crimē læsæ maiestatis. q. 17. n. 3. c. 107**
- Federicus Imperator capere faciēdo cardinales, & alios praelatos euntes ad concilium, sacrilegium perpetravit. q. 5. nu. 1. char. 7**
- Federicus Barbarussa Imperator, qui tyrannico more viuebat, fuit per Innocentium iij. Ponti. Maxi. præsentē sacro concilio, Imperatoria dignitate priuatus. q. 65. nu. 12. char. 52**
- Fœminæ, regulariter masculis timidiores sunt, secus in actibus veneris. q. 14. nu. 3. char. 150**
- Fœminæ minus ausuræ masculis iudicantur. q. 15. nu. 4. char. 152**
- Fœminæ cur sint audaciores viris i actibus veneris. ibi. nu. 5. 6. char. 152**
- Fœminæ in testamentis, an possint esse testes. q. 16. nu. 5. char. 153**
- Fœmina generat ab alio, masculus vero potest generare in alio. q. 17. nume. 15. char. 156**
- Ferdinandus Rex Neapolis, Principis Rosani filias, qui contra eum crimen læsæ maiestatis commiserat honori-**

- fice doravit. q. 15. nu. 2. char. 152
- Feudatarij obligatio erga dominū feudi, est de iure civili. q. 8. nu. 11. char. 83
- Feudum non dat Imperium domino feudi, in feudatarium. q. 68. n. 2. c. 54.
- Feudum tenēs ab ecclesia, offendēs Imperatorem, qui est confederatus Pa-
pæ feudo illo priuari debet ab ecclesia, a qua illud recognoscit. q. 68. nu. me. 11. char. 55
- Feudum, an veniat in generali confiscatione bonorum, in crimine læsæ maiestatis. q. 5. char. 122
- Feudum, an veniat in generali confiscatione bonorum salvo iure dominij. ibid. nu. 3. char. 122
- Feudum quod esset trāstorsū ad extraneos hæredes, an in fiscum transeat, per confiscationem bonorum. ibid. nume. 6. char. 122
- Et quid quo ad vsumfructum. ibid. nume. 7. char. 123
- Quid dicendum in feudo Ecclesiæ. ibi. nu. 8. char. 123
- Feudum primigeniti condemnati de crimine læsæ maiestatis, qui post patris obitum in feudo successit, cui applicabitur. q. 16. char. 127
- Feudi portio alterius fratris committentis crimen læsæ maiestatis, cui deueniat. q. 17. char. 128
- Feudum deuolutum ad principem, contra quem est commissum crimen læsæ maiestatis, alius potest petere sibi concedi. q. 11. nu. 3. char. 189
- Fidei seruandæ religio, etiā hostibus, tāta erat apud Romanos, vt si quando obsides ab eis dati aufugissent, Romā reuersi, illos ad hostes remittebant. q. 19. nu. 2. char. 20
- Fieri non posse dicitur, quod honeste, et sine dedecore fieri non potest. q. 5. nu. me. 2. char. 164
- Figura est eius quod figuratur similitudo. q. 5. nu. 2. char. 61
- Figuram alicuius propter prodicionem, vel laudē depingere, est Imperij, vel iurisdictionis. q. 8. nu. 3. char. 166
- Et depingens eam, sine superioris licentia, tanquam vrens Imperio, & iurisdictione, incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 3. char. 166
- Filius, an admittatur ad accusandum patrem in criminis læsæ maiestatis, quæst. 8. char. 82
- Filius patrem accusare non potest. ibid. nume. 1. char. 82
- Filios castigatores esse parentū suorum lex erubescit. ibi. nu. 2. char. 82
- Filius admittitur ad accusandum patrem in crimine læsæ maiestatis, ppter criminis immanitatem. ibi. nu. 3. char. 82
- Filius tenetur indicare patrem contra Imperium, vel Rempubicā machinantem. ibid. nu. 4. char. 83
- Filius accusans patrem de crimine læsæ maiestatis, si cum veritate procedat accusatio, ingratus non dicitur. ibid. nume. 7. char. 83
- Filius tenetur præstare maiorem fidelitatem domino feudi, quam patri. ibi. nume. 9. char. 83
- Filij obligatio erga patrem, est de iure naturali, & diuino. ibi. nu. 10. char. 83
- Filius in patrem, & pater in filium, pro patria insurgere debet. q. 9. nu. 5. c. 83
- Filius si patrem, vel pater filium accusat, vel denuntiat, mitius accusatus puniri debet. ibi. nu. 9. char. 84
- Filius qui commisit crimen læsæ maiestatis, a patre exhæredari potest. q. 9. nume. 2. char. 125
- Filius proditor patriæ, dicitur parētum, & liberorum occisor. ibi. n. 3. c. 125
- Filius qui commisit crimen læsæ maiestatis, si præteatur, a patre in testamento, illud non rīpit. ibi. nu. 4. c. 125
- Filiō damnato de crimine læsæ maiestatis, mortuo, postea eius patre, an fiscus eius legitimam capiat. q. 18. c. 128

- Filius qui commisit crimen læsæ maiestatis, si ad gratiam restituatur, an seu dum recuperet.** q. 20. char. 129
- Filij nati ex concubina, per subsequens matrimoniū legitimi efficiuntur, matrimonio intermedio non obstante.** q. 22. nu. 3. char. 130
- Filius, an puniatur ex delicto patris, in crimine læsæ maiestatis.** q. 1. char. 141
- Filius non portabit iniquitatem patris.** ibi. nu. 1. char. 141
- Filij committentium crimen læsæ maiestatis in principem, excluduntur a materna, auita, & omniū proximorum hæreditate.** ibid. nu. 4. char. 141
- Et testamento extraneorum nihil capiunt.** ibi. nu. 5. char. 141
- Et perpetuo sunt infames, nec ad honores admittuntur.** ibi. nu. 6. char. 141
- Filius committentis crimen læsæ maiestatis, an capiat bona ex donatione matris.** q. 2. nu. 1. char. 142
- Filius rei criminis læsæ maiestatis erit capax donationis inter viuos sibi a matre factæ.** ibi. nu. 6. char. 142
- Filius damnati de crimine læsæ maiestatis, an sit capax donatiōis causa mortis sibi per matrē factæ.** q. 3. n. 1. c. 142
- Filius damnatis de crimine læsæ maiestatis, an priuetur feudo.** quæstione 4. nume. 1. char. 143
- Filij, propter delictum patris, quādo puniuntur, regulariter, intelligi debet de filijs post delictum natis.** quæstione 5. nume. 2. char. 143
- Filij emancipati a patre ante commissum crimen læsæ maiestatis, an puniuntur.** q. 6. nu. 1. char. 144
- Filij emancipati desinunt esse de familia patris.** ibi. nu. 2. char. 144
- Filij naturales commisso crimine læsæ maiestatis per patrem, an puniuntur.** q. 7. char. 145
- Filiorum appellatione, spurij continentur.** ibi. nu. 1. char. 145
- Filius natus in seruitute, spurius est.** ibid. nume. 2. char. 145
- Filius spurius patrem occidens teneur lege Pompeia de Paricidijs.** ibid. nume. 3. char. 145
- Filij vbi cōdemnantur per iudicem, vel statutum ex delicto patris, veniunt etiam naturales.** ibi. nu. 7. char. 145
- Filius naturalis etiam legitimatus, non admittitur ad feudum concessum patri, pro se, & filijs.** ibi. nu. 11. char. 146
- Filius naturalis tantum cuius pater præsumptiue certus est, comprehenditur in l. quisquis. C. ad leg. Iul. maie.** ibid. nu. 14. char. 146
- Filij spurij, quando sunt banniti omnes de tali domo, comprehendatur.** ibid. nume. 15. char. 146
- Filius adoptiuus, an comprehendatur in dispositione l. quisquis. C. ad leg. Iul. maie.** ibi. nu. 16. char. 146
- Filij iam nati, an comprehendantur in dispositione l. quisquis. C. ad leg. Iul. maie.** q. 5. nu. 1. char. 143
- Filius adoptiuus, an in vltimis voluntatibus, contractibus, & priuilegijs comprehendatur.** q. 7. n. 17. char. 146
- Filius clericus patre committēte crimen læsæ maiestatis, an priuetur beneficio ecclesiastico.** q. 9. nu. 1. char. 147
- Filij clerici non comprehenduntur in l. quisquis. C. ad leg. Iul. maie.** ibid. nume. 2. char. 147
- Filius clericus ob delictum criminis læsæ maiestatis a patre commissum, nō priuatur sua præbenda.** ibidem nume. 3. char. 147
- Filij committentis crimen læsæ maiestatis, si post delictum patris fiant clerici, sunt in capaces beneficiorum ecclesiasticorum propter infamiam.** ibi. nu. 4. char. 147
- Filij rei criminis læsæ maiestatis, an puniatur qualitercunq; per patrē tale delictū sit commissum.** q. 10. nu. 1. c. 147

I N D E X.

- Filij rei criminis læsæ maiestatis, qui mo-
litus est cōtra Rempubicam suæ ci-
uitatis, an comprehendantur in. l. quis
quis. C. ad leg. Iul. maie. ibidem nu-
me. 2. char. 147**
- Filius patre committente crimen læsæ
maiestatis contra Papam, amittit be-
neficia ecclesiastica. q. 11. nu. 1. c. 148**
- Filius patre committente crimen læsæ
maiestatis contra Papam, vel Cardi-
nalem fit inhabilis ad beneficia eccle-
siastica obtinenda. ibi. nu. 2. char. 148**
- Idem est si pater dānetur de hæresi. ibid.
num. 3. char. 148**
- Filij committentium crimen læsæ maie-
statis incurrunt infamiam nō ex suo,
sed ex patris delicto. q. 12. nu. 1. c. 148**
- Filij prædicti, an ab honoribus ecclesia-
sticis, & etiam ab ordinibus repellan-
tur. ib. nu. 2. char. 148**
- Filij eius, qui commisit crimen læsæ ma-
iestatis, si restituantur ad famam, siue
ad ordines per Papā, an in foro Im-
periali ad honores admittantur. ibid.
nume. 3. char. 148**
- Filij rei criminis læsæ maiestatis restituti
ad famam per Imperatorem, an ad
ordines ecclesiasticos recipiantur. ibi.
nume. 5. char. 148**
- Filij, an puniātur, patre damnato de cri-
mine læsæ maiestatis in contumaciā,
quia noluit comparere. quæst. 13. nu-
me. 1. char. 149**
- Filius committentis crimen læsæ maie-
statis, & filia eiusdem quinque mo-
dis inter se differunt. q. 14. nu. 2. c. 150**
- Filij bannitorum si prohibeantur per
statutū stare in ciuitate, fœminæ non
comprehenduntur. ibi. nu. 9. char. 150**
- Filius natus ex patre partiali contra Re-
gem præsumitur esse eiusdem vitij.
ibi. nu. 14. char. 151**
- Filius gesta patris imitari præsumi-
tur. ibi. nu. 14. char. 151**
- Filius præsumitur eiusdem intentionis,
cuius fuit pater. ibi. nu. 15. char. 151**
- Filij imitatores patris esse censentur. q.
15. nu. 3. char. 152**
- Filij matre committente crimē læsæ ma-
iestatis in principem, an incident in
poenam. l. quisquis. C. ad leg. Iul. ma-
ie. q. 17. nu. 3. char. 155**
- Filius non dicitur vna persona cum ma-
tre, sicuti cum patre. ibi. nu. 4. c. 155**
- Filij plus in delicto patris, quam matris
puniuntur. ibi. nu. 9. char. 155**
- Filij a semine viri procedunt, non ma-
tris. ibi. nu. 12. char. 156**
- Filius patri non matri assimilatur. ibid.
nume. 13. char. 156**
- Filius generationem a patre non, a ma-
tre consequitur. ibi. nu. 14. char. 156**
- Filius cum patre vna & eadem caro re-
putatur. ibi. nu. 17. char. 156**
- Filij committentis crimen læsæ maiesta-
tis contra ciuitatem superiorem non
recognoscunt, an incident in pœ-
nas, de quibus in. l. quisquis. in. §. filij
vero. C. ad leg. Iul. maie. q. 23. nu. 5.
6. 7. char. 160**
- Filius si sit proditor patriæ, vel domini
sui, an ex hoc poterit a patre exhære-
dari. q. 3. nu. 1. char. 164**
- Filius si crimen læsæ maiestatis commi-
serit, & a patre prætereatur in suo te-
stamento, non propterea tanquam
præteritus testamentum rumpit. ibid.
nume. 2. char. 164**
- Filius rebellis fingitur non extare. q. 15.
nume. 2. char. 174**
- Filius feudatarij si sit rebellis, & moria-
tur in rebellionem vno patre, relicto fi-
lio, vel filia, dum pater defuncti
rebellis moriatur, & sic auus, an feu-
dum quod auus viuens tenebat ad fi-
scum transeat, vel ad nepotem ex fi-
lio rebellis. q. 20. char. 176**
- Filij rebellium nati & concepti post re-
bellionem, an sint ciues suæ ciuitatis.
q. 25. nu. 9. char. 178**
- Filij**

- Filij publicorum latronum, & nocturnorum depopulatorum agrorū, non puniuntur ex patris delicto. quæstione 3. nu. 7. char. 182
- Filius, an teneatur alere patrem damnatum pro crimine læsæ maiestatis. q. 5. nume. 1. char. 184
- Filij receptantes patres bānitos, vel hæreticos, poena statuta contra receptatores talium, non puniuntur, propter naturalem obligationem, quam filij erga parentes habent. ibi. nu. 3. c. 184
- Filius patrem indigentem, etiam infidelem alimentare tenetur. ibi. n. 4. c. 184
- Filius alimenta denegare non debet patri, etiam rebelli. ibi. nu. 5. char. 184
- Filius, qui crimen læsæ maiestatis commisit, pro quo decapitari deberet, si per patrem spōte sua principi contra quem commisit præsentetur, an decapitari debeat. q. 6. n. 1. char. 184
- Filius, si præsentet principem patrem, contra quem pater commisit crimen læsæ maiestatis, an pater mori debeat. ibi. nu. 5. char. 185
- Filius, an licitum sit patrem damnatum de crimine læsæ maiestatis impune occidere, & econtra patri filium. q. 7. nu. 1. char. 185
- Filius qui non honorat patrem suum, maledictus erit. ibi. nu. 3. char. 185
- Filius qui maledixerit patri suo, aut matri, morte moriatur. ibi. n. 4. char. 185
- Filius dicitur pars corporis patris. ibid. nu. 6. char. 185
- Filius patrem reum criminis læsæ maiestatis, & rebellem impune occidere potest, & etiam si pater esset hostis fidei. ibi. nu. 8. char. 186
- Filius si adhuc damnatus non esset, principis tamen vel patriæ se inimicū fecisset, a patre impune interfici posset, & econtra pater a filio. ibid. nume. 9. char. 186
- Filius in patrem, & pater in filium insurgere debet pro Republica. ibid. nume. 12. char. 186
- Filius receptans patrem damnatum de crimine læsæ maiestatis, siue post huiusmodi crimen commissum ante condemnationem, siue post condemnationem, an poena capitis puniri possit. q. 10. nu. 2. char. 188
- Filius receptans patrem damnatum de crimine læsæ maiestatis commissum in personā principis siue eius lateri astātium nō est immunis ab aliquali poena extraordinaria. ibi. nu. 4. char. 188
- Filius clericus beneficiū ecclesiasticum quod obtinuit expensis patris, iure quasi castrensis peculij possidet q. 12. nume. 5. char. 190
- Filij hæreticorum non solum sunt inhabiles ad beneficia obtinenda, sed etiā obtenta ipso iure perdunt. quæstione 15. num. 18. char. 194
- Filius præteritus a patre, si crimen læsæ maiestatis committat, an quarela inofficiosi fisco cōpetat. q. 19. n. 1. c. 196
- Filius bannitus, mortuus reputatur ante patrem. ibi. nu. 3. char. 196
- Filius damnatus de crimine læsæ maiestatis, præteritus per antea a patre, quo casu transmittat in fiscū quarelam inofficiosi. ibi. nu. 3. char. 196
- Filiæ committentis crimen læsæ maiestatis, an incidant in poenis, in quibus incidunt filij. q. 14. nu. 1. char. 150
- Filiæ, an infames fiant sicuti masculi, in casu l. quisquis. C. ad leg. Jul. maiest. ibi. nu. 5. char. 150
- Filiæ non comprehenduntur a statuto prohibente filios bannitorum stare in ciuitate. ibi. n. 9. char. 150
- Filiæ quādo simul cum patre machinata est contra principem, vel eius statum æque puniuntur. q. 15. nu. 7. char. 152
- Filiæ, an succedet, si filius sit rebellis, stante statuto, quod extrāte masculino filia non succedat. q. 15. nu. 1. char. 174

- Filia, an comprehendatur sub verbo sui, si ex decreto ciuitatis aliquis sit factus rebellis ipse, & sui. quæstione 16. nume. 1. char. 174
- Filia damnati de crimine læsæ maiestatis, an dotari debeat a fisco, in quem bona patris deuenierit. quæstione 15. nume. 1. char. 152
- Fiscus, an cõdemnato viuente feudum tenebit donec ille vixerit. quæstione 5. nume. 4. char. 112
- Fiscus est loco extranei hæredis. quæst. 6. nume. 3. char. 123
- Fiscus aufert ab indigno, non ab incapaci. q. 14. nu. 2. char. 127
- Fiscus casu quo reuocetur alienatio, an teneatur emptori pretium restituere. q. 24. nu. 5. char. 132
- Fiscus ad quem deuoluuntur bona damnati, loco hæredis habetur. q. 12. nume. 7. char. 190
- Florentini quatuor nobiles pugnarunt duo pro parte, super quadam quærela, & vnus pro parte occisus fuit. q. 18. nume. 12. char. 109
- Florentini archiepiscopum ecclesiæ Pisanae, pro crimine læsæ maiestatis suspenderunt. q. 1. nu. 17. char. 119
- Forensis, an admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis. q. 1. c. 78
- Forensis in crimine publico non admittitur ad accusandum. ibi. n. 1. char. 78
- Forensis nõ admittitur ad accusandum, stante statuto, quod quilibet accusare possit. ibi. nu. 2. char. 78
- Forensis in crimine læsæ maiestatis, admittitur ad accusandum. ibi. n. 4. c. 78
- Forma libelli in crimine læsæ maiestatis q. 3. nume. 1. char. 58
- Forma inquisitionis contra memoriam alicuius proditoris. q. 20. nu. 6. c. 71
- Franciscus Alidosius cardinalis Papiensis, licite potuit occidi a Frâncisco Maria Feltrio Urbini Duce, quia dum præfesset exercitui ecclesiastico vt legatus Ducibus Gallici exercitus inimicis secreta nunciabat. q. 5. n. 22. c. 9
- Frânciscus Maria Feltrius de Ruuere Urbini Dux adulterina moneta, exercitum validum comparauit. quæstione 34. nu. 22. char. 35
- Frater in crimine læsæ maiestatis, an admittatur ad accusandum fratrem quæstione 3. char. 79
- Fratri fratrem non permittitur accusare regulariter. ibi. nu. 1. char. 79
- Frater dicitur quasi fere alter. ibidem nume. 2. char. 79
- Frater naturalis tantum non admittitur ad accusandum fratrem. ibi. n. 3. c. 79
- Frater, qui suam, vel suorum iniuriam prosequitur, admittitur ad accusandum fratrem, etiam in crimine capitali. ibi. nu. 4. char. 79
- Frater in crimine læsæ maiestatis fratrem accusat. ibi. nu. 5. char. 80
- Frater, an contra fratrem in crimine læsæ maiestatis admittatur ad testificandum. q. 9. char. 102
- Frater contra fratrem in maioribus criminibus, & exceptis testificari cogitur. In defectum tamen aliarum probationum. ibi. nu. 3. 4. char. 102
- Frater ad fratris defensionem, an testificari possit. ibi. nu. 6. char. 102
- Frater, vel consanguineus si sit multum notæ fidei, & integræ vitæ, in causa fratris, vel consanguinei probat. ibi. nume. 7. char. 102
- Frates, & consanguinei in criminalibus ad meram defensionem, & probationem innocentiae admittuntur. Secus ad reprobationem testium. ibi. nume. 8. char. 102
- Frater testamentum fratris quærelare potest, si instituit bastardum eius hæredem. q. 7. nu. 13. char. 146
- Fraus præsumitur ex vicinitate actus. q. 6. nu. 10. char. 144
- Fuga officialis, qui debet stare ad syn-

dicatum, facit eum incidere in crimen læsæ maiestatis. q. 42. nu. 2. char. 41
 Fulvia, siue Iulia mulier impudica detexit coniurationem Catilinæ in Romanâ Republicam. q. 4. n. 3. c. 164
 Fur est, & latro, qui non irat per hostium. q. 22. nu. 5. char. 25
 Furcæ meri Imperij signa sunt. q. 41. nu. me. 1. char. 40
 Furcarum erectio iurisdictionem probat. ibi. nume. 2. char. 40
 Furcas erigēs propria auctoritate, vsurpat auctoritatem principis, et crimen læsæ maiestatis incurrit. ibi. nu. 3. c. 40
 Furcarum erectio significat retentionem possessionis meri Imperij, licet de facto non occurrerit casus per annos centum, quod aliquis ibi suspensus fuerit. ibi. nume. 4. char. 41
 Furcarum erectio inuenta fuit, vt homines conspectu earum terreantur, & delinquentibus accedant ad pœnam. ibi. nume. 5. char. 41
 Furcarum erectio est publicæ utilitatis, ne maleficia sint impunita, & vt male meriti publice puniantur. ibi. nu. me. 6. char. 41

G

GAlli solemnitates iuris, & subtilitates, etiam in curijs secularibus nō seruant, & actiones contrariæ in Gallia cumulantur, & layci legibus Imperialis non vtuntur. q. 23. nu. 16. char. 161
 Galli Romanis legibus non vtuntur, nisi in quantum ratione nituntur. ibi. nume. 17. char. 161
 Generalis sermo non comprehendit ea quæ requirunt specialem mentionem. q. 8. nume. 4. char. 187
 Generando an requiratur concursus paterni, & materni seminis. quæstione 17. nume. 16. char. 156
 Gerens se pro rectore sine legitimo titulo, in aliqua ciuitate, puta illustrissi-

mi Domini Veneti superiorem non recognoscentis, incidit in crimen læsæ maiestatis. q. 22. nu. 13. char. 26
 Gerens se pro magistratu dolo malo, cum non sit, vel assumens sibi propria auctoritate officium magistratus cum falsis literis, crimen læsæ maiestatis committit. ibi. nu. 15. char. 26
 Gerens se pro rectore alicuius loci, cum non sit, non solum crimen læsæ maiestatis incurrit, sed etiam crimen falsi. ibi. nu. 17. char. 26
 Guesæ, et Gebellinæ parisi nulla est maiestas. nu. 19. c. 3. & q. 65. nu. 2. char. 51
 Guerra exorta inter Regem Carolum, & Regem Petrum de Aragonia super Insula Syccilia, Pontifex cū Collegio voluerunt quod pugnarent in simul cum centū militibus pro quolibet, & victor remaneret dominus illius insulæ. q. 22. nu. 10. char. 26
 Guerram mouens sine principis licentia, occupare dicitur quæ principis sunt, & incidit in crimen læsæ maiestatis. q. 31. nu. 1. char. 31
 Guerram mouere ad solum principem pertinet. ibi. nu. 2. char. 31
 Guerram mouēs sine licentia principis, si copiam sui principis habere nō potuit, a quo belli mouendi licentiam petere potuisset, crimen læsæ maiestatis non incurrit. q. 31. nu. 9. char. 31
 Guidobaldus Urbini Dux fuit admodum eruditus literis græcis, et latinis. q. 1. nu. 18. char. 163

H

Habens priuilegium ab Imperatore, quod possit eos, qui ad supplicium ducuntur liberare, an possit liberare damnatum de crimine læsæ maiestatis. q. 16. nu. 1. char. 194
 Habitans cum capitali inimico meo, inimicus meus præsumitur, et a testimonio, & ab accusando repellitur. q. 2. nume. 27. char. 96

- Hebraeus, si principi præsentet, eius filium, qui commisit crimen læsæ maiestatis, pro quo decapitari deberet, an decapitari debeat. quæstione. 6. nu. me. 3. char. 185
- Henricus Imperator, qui fecit, extrauagantem, ad reprimendum quosdam episcopos propter rebellionem suis feudis priuauit. nu. 17. char. 57
- Hæreditas est de iure ciuili. q. 31. n. 2. c. 136
- Hæreditas delata condemnato de crimine læsæ maiestatis, ante cōdēnaretur, nondum tamen adita, an ueniat in confiscatione bonorum. q. 8. c. 124.
- Hæreditates delatæ ei, qui crimen læsæ maiestatis commisit, an fisco obueniant. q. 14. char. 127
- Hæres tenetur defuncti innocentiam defendere, sed fisco probare debet, & nisi probet, eo ipso hæres dicitur probasse innocentiam. q. 27. n. 2. char. 75
- Hæres defuncto reo, & citato tenetur purgare inditia contra defunctum scientia. ibi. nu. 8. char. 76
- Hæredes post obitum defuncti, de cuius memoria damnanda agitur, possunt instare quod procedatur ad sententiam super defuncti innocentia, quoniam eorum interest. q. 28. nu. 2. char. 76
- Hæretici memoria post obitum damnantur. q. 21. nu. 6. char. 72
- Hæretici contracto crimine hæresis, an possint alienare quicquam de eorum bonis. q. 24. nu. 4. char. 132
- Hæretici non gaudent immunitate ecclesiarum. q. 3. nu. 19. char. 183
- Hæreticus amittit dominium bonorum suorum ipso iure. q. 15. n. 16. c. 193
- Hæresis, an crimini læsæ maiestatis, & e contra æquiparetur. ibi. n. 8. char. 193
- In crimine hæresis procedi potest per inquisitionem. q. 8. nu. 1. char. 63
- In crimine hæresis potest simul, & semel procedi, super inquisitione, et super accusatione, & sententia ferretur sup inquisitione, vel sup accusatione, prout melius in vno processu, quam in alio probatum fuerit. q. 11. n. 3. c. 65
- In crimine hæresis testes publicantur. q. 19. nu. 4. char. 71
- Crimen hæresis est maius crimine læsæ maiestatis humanæ. q. 11. n. 5. c. 104. & q. 15. nu. 13. char. 193
- Respectu simoniacæ hæresis cætera crimina quasi pro nihilo reputatur. q. 11. nume. 7. char. 104
- In crimine hæresis sicut i crimine læsæ maiestatis, qui accusari potest post mortem, & eius memoria damnari, & bona per fiscum ab eius hæredibus auferuntur. q. 15. nu. 9. char. 193
- In crimine hæresis extēditur infamia vsq; ad secundum gradum per lineam paternam, quando pater in hæresim est prolapsus, si vero mater, extenditur ad primum gradum, secus in crimine læsæ maiestatis. ibi. nu. 17. c. 193
- Hermafroditus patre committente crimine læsæ maiestatis, an puniatur sicut cæteri filij eiusdem. q. 16. n. 1. char. 153
- Hermafroditus incallescens magis in sexum foemineum, quam virilem, non succedit in feudo, a quo foemina excluduntur. ibi. nu. 2. char. 153
- Hermafroditus cum baptizatur, quando imponatur nomen maris, vel foeminae. ibi. nu. 3. char. 153
- Hermafroditus, an possit esse testis. ibi. nume. 4. char. 153
- Hermafroditus primus, fuit Veneris, & Mercurij filius. ibi. nu. 6. char. 153
- Hermafroditus pariter incallescens i vtroq; sexu, quo sit iudicandus. ibi. n. 8. c. 153
- Hermafroditus pariter incallescens in vtroq; sexu, ad ordines clericales promoueri non potest. ibi. nu. 9. char. 153
- Hermafroditus pariter in vtroque sexu incallescens, an ad successionem feudi admittatur. ibi. nu. 13. char. 154
- Hermafroditus, quod incalcescat magis.

- in vno, quam in alio sexu, quomodo cognoscatur. ibi. nu. 15. char. 154.
- Hermastroditus qui viriusque membri officio fungi potest, cogi potest alterum eligere, quo ut velit. ibi. nu. 16. c. 154.
- Hermastroditus equus Turcus visus est in ciuitate Venetiari. ibi. nu. 16. c. 154.
- Hermastroditus tenetur singulo anno confiteri peccata sua. ibi. nu. 17. c. 154.
- Hermastroditus incidit in poenam l. si quis in tantam. C. vnde vi. ibi. nu. 18. c. 154.
- Hermastroditus, an comprehendatur a statuto, prohibente mulierem contrahere posse, sine consensu consanguineorum. ibi. nu. 19. char. 154.
- Hermastroditus si contraxit matrimonium, an teneat. ibi. nu. 20. char. 154.
- Hermastroditus quidam qui reputabatur puella nupsit in ciuitate Venetiari, & matrimonium fuit dissolutum. ibi. nu. 21. char. 154.
- Hippolytus de Marsilijs magnus Criminalista, fuit preceptor, & promotor Autoris. q. 15. nu. 2. char. 17.
- Hispania. In Hispania lege cautum est, quod quicumque legem Imperialem receperit capite puniatur, q. 23. n. 18. c. 161.
- Homicidium committens per ebrietatem puniri non debet. q. 52. nu. 7. char. 45.
- Homicidia antiquitus apud Venetos suspendebantur. Michaelis Mauroceni Ducis Venetiari tempore lege cautum fuit, quod securi percuterentur. q. 1. num. 11. char. 118.
- Hostem antiqui pellegrinum vocabant. q. 14. num. 2. char. 191.
- I
- In ignorantia iniusta habetur pro scientia. q. 24. nu. 3. char. 132.
- Imaginem proditoris principis pedes altero suspenso corrumpens, an incurrat crimen laesae maiestatis. quaestione 59. char. 48.
- Immunitas concessa incolis alicuius loci comprehendit etiam Iudaeos. q. 33. nume. 16. char. 33.
- Immunitatem a principe habens non soluendi censum, sed tributum, quae ei inuoluta remansit per annos quadraginta, a solutione eius excusatur. q. 36. nu. 16. char. 38.
- Imperator iurat fidelitatem Papae. nume. 5. char. 2.
- Imperator ob demerita priuatur a Papae. q. 1. nu. 5. char. 5.
- Imperator verus dicitur quem Papa confirmat. ibi. nu. 6. char. 5.
- Imperator est adiutor, & protector ecclesiae, & illam defendere tenetur. q. 2. nume. 3. char. 5.
- Imperator, Reges, ac principes ecclesiam, & eius ministros defendere debent. ibi. nu. 4. char. 5.
- Imperator conspirans contra Papam, & statutum Romanae ecclesiae crimen laesae maiestatis committit. ibi. nu. 5. c. 5.
- Imperator non potuit ferre sententiam condemnatoriam pro crimine laesae maiestatis contra Regem Robertum, qui non erat eius subditus. q. 4. nume. 1. char. 6.
- Imperator est defensor Papae, & ecclesiae, & ipsius Papae consederatus, eique fidelitatem iurat. ibi. nu. 3. char. 6.
- Imperator, si offenderet cardinalem aliquo ex modis contentis in c. scilicet, de poen. in vi. in crimen laesae maiestatis incideret. q. v. nu. 10. char. 8.
- Imperator est foederatus Papae, & eius aduocatus, et defensor. q. 8. nu. 1. c. 10.
- Imperator obtinet primum locum post Papam. q. 12. nu. 2. char. 15.
- Imperatorem Henricum III. qui iam mortuus erat, quidam se esse affirmabat, cunq; multi ad eum confugissent, graues inter germanos discordiae ortae fuerunt, tandem veritate comperita relegatus fuit in monasterium. q. 22. nu. 12. char. 26.
- Imperator, vel habens auctoritatem ab

- eo, an possit procedere cōtra sibi non subditum , ex eo quod machinatus fuerit contra se , vel eius imperium .
nume. 11. char. 56
- Imperator, si causam alicui committeret, cum facultate procedendi vt voluerit, non tamen poterit procedere, sine citatione. q. 6. nu. 2. char. 61
- Imperator rescribens, motu proprio, præsūmitur vtī absoluta potestate. q. 9. nume. 9. char. 64
- Imperator cōtra non legitime citatum procedere non potest, quæstione 1. nume. 6. char. 179
- Imperium, secundum veritatem, ab ecclesia dependet. q. 2. nu. 2. char. 5
- Imperio, & ecclesiæ Romanæ non præscribitur, in his quæ sunt reseruata in signum vniuersalis dominij, q. 36. nume. 15. char. 38
- Impedientes nuntios per legatum Apostolicum ad Papam missos, & spoliantes eos literis Papæ directis, incidunt in crimen læsæ maiestatis. q. 12. nume. 1. char. 15
- Impeditus legitime, quominus comparere possit, contumax dici non potest q. 18. nu. 4. char. 70
- Imperfectus non est omnino, qui perfectio similis est. q. 16. nu. 14. char. 154
- Imputatus de crimine læsæ maiestatis, victus in duello, an habeatur pro cōfesso. q. 18. nu. 9. 10. char. 108
- Imputatus de delicto exculpatus ab offenso, etiam si contra eum essent legitima inditia, torqueti non potest. q. 25. nu. 5. char. 115
- Imputato de crimine læsæ maiestatis in principem commissio, non citato legitime, bona sibi auferri non possunt, nec damnari potest. Nisi esset in notorio crimine. q. 1. nu. 2. char. 179
- Incertitudo actum vitat. quæst. 16. nume. 12. char. 154
- Inditia qualia, & quæ esse debeant, vt duellari possit in crimine læsæ maiestatis, relinquitur arbitrio iudicis. q. 18. nume. 5. char. 108
- Inditijs, etiam indubitatis quoties reus condemnatur, nunquam imponitur sibi vera pœna delicti, sed mitior. ibi. nu. 10. char. 109
- Inditium ad torturam, an vnus testis faciat in crimine læsæ maiestatis quæstio. 2. 5. char. 114
- Inditium probari debet per duos testes ibi. nu. 2. char. 114
- Inditia plura ibi probarentur testibus singularibus, ex illis resultarent plures præsumptiones, quæ ad torturam sufficerent. ibi. nu. 3. char. 114
- Indulgentiæ causæ multæ esse possunt. q. 19. nu. 2. char. 176
- Infames admittuntur ad accusandum, & testificandum in crimine læsæ maiestatis. q. 13. nu. 1. char. 66
- Infamis, an admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis. q. 4. c. 80
- Infamis regulariter ab accusando repellitur. ibi. nu. 1. char. 80
- Infamis admittitur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis, etiam quod sit damnatus de crimine publico. ibi. nume. 2. char. 80
- Infamis non potest accusare inimicum suum, etiam in crimine læsæ maiestatis. ibi. nu. 3. char. 80
- Infamis, an in crimine læsæ maiestatis in testem admittatur. q. 3. char. 97
- Infamis in crimine læsæ maiestatis ad testificandum admittitur. ibidem nume. 2. char. 97
- Infamis regulariter tam in causa ciuili ardua, quam in criminali non admittitur ad testificandum. ibi. nu. 1. c. 97
- Infamis licet in crimine læsæ maiestatis admittatur in testem, non tamen dicitur integer testis. Et vnus testis infamis non sufficeret ad inferendam torturam. ibi. nu. 3. 5. char. 97

I N D E X.

- Infames in casibus, in quibus specialiter recipiuntur ad testificandum, non debent recipi sine tormentis, ibid. nume. 4.** char. 97
- Infames testes, alijs non concurrentibus adminiculis, solam præsumptionem faciunt, ibi. nu. 6.** char. 98
- Infames in crimine simoniæ non admittuntur ad testificandum, ibidem nume. 7.** char. 98
- Infamis qui etiam sit inimicus, non admittitur ad testificandum in crimine læsæ maiestatis, ibi. nu. 8.** char. 98
- Infames, an admittantur ad probandum adminicula criminis læsæ maiestatis. q. 5.** char. 98
- Infames in causis ciuilibus arduis non admittuntur in testes, ibi. nu. 8.** c. 99
- Infamis restitutus ad famam per Papam, etiam damnatus per secularem iudicem, recipiendus est ab Imperatore. q. 12. nu. 4.** char. 148
- Infamis ex proprio delicto ab Imperatore restitutus ad famam, ad ordines ecclesiasticos promoueri non potest. ibi. nu. 6.** char. 148
- Inferior Papæ, vel principis, etiam si sit camerarius Papæ, siue legatus cardinalis de latere, non potest per se cognoscere, nec alij committere, quod in causa procedatur iuris ordinæ non seruato. q. 5. nu. 3.** char. 61
- Infideles, an gaudeant immunitate ecclesiarum. q. 2. nu. 18.** char. 183
- Inhabilis quantum ad successionem habetur pro mortuo. q. 15. nu. 3.** c. 174
- Inimicitia priuata non excusat aliquem a crimine læsæ maiestatis. q. 14. nume. 5.** char. 16
- Inimicitia ad repellendum accusatorem qualis esse debeat. q. 6. nu. 8.** char. 81
- Inimicitia capitalis quot, & quibus modis dicatur, ibi. nu. 10.** char. 81
- Inimicitia quæcunque quæ concludit testem nõ diligere illum, contra quem testificatur illi repellere dicitur a testimonio. q. 2. nu. 30.** char. 96
- Inimicus repellitur ab accusatione in crimine læsæ maiestatis. quæstione 12. nume. 2.** char. 66
- Inimicus repellitur ab accusando, a testimonio, & a iudicando in crimine læsæ maiestatis. q. 13. nu. 2.** char. 66
- Inimicus, an admittantur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis quæstione 6.** char. 81
- Inimicus, regulariter, ad accusandum non admittitur. ibi. nu. 1.** char. 81
- Inimicus in criminibus exceptuatis, & in notorijs repellitur ab accusando. ibi. nu. 4. 6.** char. 81
- Inimicus repellitur ab obijciendo crimen per viam exceptionis, ibid. nume. 5.** char. 81
- Inimicus qui prohibetur accusare, an denuntiare possit. ibi. nu. 7.** char. 81
- Inimicus admittitur ad accusandum, de hæresi stricto modo sumpta, ibi. nume. 13.** char. 82
- Inimicus in crimine læsæ maiestatis, an admittatur ad testificandum. quæstione 2.** char. 95
- Inimici non admittuntur in testes in crimine læsæ maiestatis. ibi. nu. 1.** char. 95
- Inimicus, etiam constitutus in articulo mortis, & recipiens corpus domini, si deponeret contra suum inimicum in crimine læsæ maiestatis, ei non esset credendum. ibi. nu. 3.** char. 95
- Inimico, in crimine læsæ maiestatis, etiã si esset examinatus cum tormentis, non esset credendum. ibi. nu. 4.** c. 95
- Inimicus si post examẽ reconciliatus fuerit ei contra quem deposuit, eius dictum non propterea reualidatur. ibi. nume. 6.** char. 95
- Inimicus repellitur a testimonio ferendo, etiam si inimicitia sit causata culpa eius, contra quem testis produci- tur. ibi. nu. 23.** char. 96

- Nisi talis inimicitia esset in fraudem procurata ibi.nu.24. char.96
- Inimicus de recenti reconciliatus testis esse non poterit. ibi.nu.25. char.96
- Inimicus praesumptus est eiusdem conditionis cuius verus, in testibus recipiendis. ibi.nu.32. char.96
- Inimicus etiā is dicitur, qui alicui non loquitur, cui per antea erat solitus loqui ibi.nu.34. char.97
- Inimicus etiam dicitur non solum qui nocet, sed etiam is qui noceret, si posset. ibi.nu.35. char.97
- Inimicus etiam dicitur qui parentelam, seu consæderationem fecit cum inimico meo. ibi.nu.36. char.97
- Inimicus capitalis, & non capitalis, in quo differant, in testificando. ibi.nu.37. char.97
- Inimicus qui examinari non poterat, si examineatur non facit inditium, nec aliquid probat. ibi.nu.38. char.97
- Iniuriam accusatio anno tollitur. q.29. nu.7. char.77
- Innocentia rei si iudici post sententiam condemnatoriam appareret, id principi rescribere debet, nec executioni mandare sententiam. q.16. nu.3. c.68
- Innocentia rei post sententiam si appareret iudici, licet princeps mandaret contra eum fieri executionem alicuius sententiæ capitalis, non erit illico parendum, sed expectanda erit secunda iussio. ibi.nu.4. char.68
- Inquisitio valet, etiam quod non appareat de die, qua porrecta fuit. q.3. nume.7. char.59
- Inquisitio, an esse debeat in eadem forma, in qua est forma accusationis. q.8. char.63
- Inquisitio duplex est. ibi.nu.2. char.63
- Inquisitio specialis quid sit. ibi.nu.3. c.63
- Inquisitio in crimine læsæ maiestatis, an debeat esse in eadem forma, in qua est forma accusationis. ibi.nu.4. c.63
- Inquisitio cum non offeratur iudici, sed ipse inquirat, non est necesse quod prius in scriptis formetur & postea in actis causæ redigatur. ibi.nu.5. c.63
- Inquisitionem in scriptis formabit iudex, sumptis, iustificationibus. ibid. nume.6. char.63
- Inquisitio ab accusatione in quo discrepetur. ibi.nu.7. char.63
- Inquisitio formata in crimine læsæ maiestatis, an debeat habere conclusionem. ibi.nu.8. char.64
- Inquisitio, an fieri possit non præcedente fama. q.9. char.64
- Inquisitio non valet regulariter fama non præcedente. ibi.nu.1. char.64
- Inquisitio non procedit, si diffamatio non procedit. ibi.nu.2. char.64
- Inquisitio non præcedente diffamatione, valet in crimine læsæ maiestatis. ibi.nu.4. char.64
- Inquisitio formari poterit in enormibus delictis, etiam fama, & inditijs non præcedentibus. ibi.nu.6. char.64
- Inquisitio succedit loco accusationis, et est eiusdem naturæ, cuius est accusatio. q.10. nu.1. char.65
- Inquisitionis copia, an in citatione inseri debeat. ibi.nu.2. char.65
- Inquisitio, an cesset, si ea pendente superueniat accusatio. q.11. char.65
- Inquisitionis iudiciū regulariter cessat, si pendente iudicio super inquisitione, superueniat accusatio. ibi.nu.1. c.65
- Inquisitio nō cessat, in crimine læsæ maiestatis superueniente accusatione. ibi. nume.2. char.65
- Inquisitio in crimine læsæ maiestatis, an fieri possit contra diffamatum a suis inimicis. q.13. char.66
- Inquisitionis forma, contra memoriam alicuius proditoris. q.20. nu.6. char.71
- Inquiri de maleficio vsque ad quantum tempus possit. q.14. char.66
- Iurisdictio mutua datur in rebelles consæderatorum.

- foederatorum. q. 21. nume. 4. char. 176
 Inscriptio ad poenam talionis in criminis læsæ maiestatis accusatione, non est necessaria. q. 1. nu. 5. char. 58
 Inscriptio ad poenam talionis, hodie de consuetudine recessit ab Aula. ibid. nume. 6. char. 58
 Inscriptio ad poenam talionis, hodie de iure civili non est in usu, secus de iure canonico. ibi. nu. 7. char. 58
 Insidias parare inimicis, & hostibus permissum videtur. q. 30. nu. 4. char. 31
 Insignia rebellium picta aut sculpta in ciuitate deleri debent. q. 23. nu. 1. c. 177
 Instaurari, verbum, quid significet. q. 27. nume. 9. char. 76
 Instrumentum quod sit de nouo reperiuntur statum iuramento producentis. Nisi producens esset alias periurus. q. 7. nume. 11. 12. char. 101
 Instrumento, an probari possit crimen læsæ maiestatis. q. 21. char. 111
 Instrumento probari potest crimen læsæ maiestatis quia coniuratio ex eo probatur. ibi. nu. 7. char. 111
 Quod procedit etiã si scriptura coniurationis inita, esset manu priuata. ibid. nume. 8. char. 111
 Intellectus ad text. in c. 21. Exodi. q. 10. nume. 15. char. 13
 Intellectus ad text. in c. i. ext. de homicid. ibid. nume. 17. char. 13
 Intellectus verus ad c. ex rescripto ext. de iureiuran. q. 19. nu. 8. char. 20
 Intellectus ad text. in l. cuiusque dolo. ff. ad leg. Iul. maie. q. 34. n. 6. & 14. cum sequent. char. 34
 Intentio sola quandoque punitur. q. 66. nume. 8. char. 53
 Interpretatio stricta fieri debet in crimine læsæ maiestatis. q. 5. n. 1. char. 98
 Inuestitura feudalis est quidam contractus nominatus. q. 54. nu. 1. char. 46
 Iudæus ad christianorum literarum ludum non potest ad dicendum ire de rigore, & veritate iuris. q. 33. n. 13. c. 33
 Iudæorum societas nõ reprobatur, licet enim cũ eius cõtrahere. ibi. nu. 14. c. 33
 Iudæus esse potest procurator christiani, & pro eo, & contra eum interuenire. ibi. nu. 15. char. 33
 Iudæi comprehenduntur in immunitate concessa incolis alicuius loci. ibidem nume. 16. char. 33
 Iudæus, si incidenter in itinere associatus fuerit cũ eo, qui securitatem profert, & socijs secum cunctibus habebat, si derobatus & captus fuerit, huiusmodi securitas ad eum non porrigitur. ibi. nume. 17. char. 33
 Iudæus de proximo effectus Christianus, testis esse non poterit contra christianum. q. 2. nu. 26. char. 96
 Iudæus, an poterit esse testis in crimine læsæ maiestatis. q. 10. char. 103
 Iudæus regulariter contra christianum in testem non admittitur. ibi. n. 1. c. 103
 Iudæus contra christianum in multis partibus, in testem admittitur. ibi. n. 2. c. 103
 Iudæus in causa matrimoniali vertente inter christianos, quando ab alijs vocatur in contestem potest testificari. Et ita consuluit auctor cum celeberrimis doctoribus Paduæ legentibus. ibid. nu. 3. char. 103
 Iudæus in crimine læsæ maiestatis, & hæresis, contra christianum testis esse potest. ibi. nu. 4. char. 103
 Iudæus quando admittatur in testem. ibid. num. 7. char. 103
 Iudæus testificando iurare debet super suam legem. ibid. nu. 8. char. 103
 Iudæo in qua forma iudex deferre debeat iuramentum. ibi. nu. 9. char. 103
 Iudæus iurans secundum suam legem, si deierit de falso punitur. ibidem nume. 10. char. 103
 Iudæus nuper ad fidem conuersus, non potest esse testis contra christianum, in casibus in quibus cum erat Iudæus

- non poterat. ibi. nu. 11. char. 103
- Iudæi, an gaudeant immunitate ecclesiarum. q. 2. nu. 18. char. 183
- Iudæi vtuntur iure communi quo ad iudicia. q. 6. nu. 5. char. 185
- Iudex qui iudicat cōtra constitutionem Imperatoris, non tenetur crimine læsæ maiestatis. Et quæ sit ratio. q. 17. nume. 6. char. 19
- Iudex laycus, an procedere possit cōtra clericum committentem crimen læsæ maiestatis contra principem secularem. nu. 12. char. 56
- Iudices ordinarij clericorum in crimine læsæ maiestatis erūt hi, quibus id one ris iniunctū erit, a Pontifice n. 22. c. 57
- Iudex aduertere debet ne accusatus, calumniose petat expressionē diei commissi delicti. q. 3. nu. 4. char. 59
- Iudex procedens in crimine læsæ maiestatis, si sit inimicus illius, contra quē procedit, an iudicare poterit. quæstione 12. char. 66
- Iudex quocunque modo procedat in crimine læsæ maiestatis, semper veritatem inquirere debet. q. 16. nu. 1. c. 68
- Iudici, si post sententiam condemnatoriam appareret de innocentia rei, id principi scribere debet, nec executioni mandare sententiam. ibi. nu. 3. c. 68
- Iudex, si mandatum habet a principe, quod aliquem etiam sine causæ cognitione morti tradat, illum mori faciendo, iuste facit, & exequitur sine peccato. ibi. nu. 5. char. 68
- Iudex, si ei mandetur a principe vt exequatur sententiam criminalē, & corporis afflictiuam iniustam, debet superfedere et rescribere, maxime quando constat de innocentia eius, contra quem scribitur. ibi. nu. 14. char. 69
- Iudex, si ei constet citationem non peruenisse ad notitiā citati, vel citatum fuisse legitime impeditum quominus venire potuerit, an possit tunc procedere contra talem citatum nō valentem coniparere. q. 18. nu. 3. char. 70
- Iudex a tormentis incipere non debet. q. 1. num. 23. char. 93
- Iudices, qui imputatum de crimine læsæ maiestatis statim sine inditijs loquent, male faciunt. q. 25. n. 3. char. 114
- Iudex, qui a lege, vel ab homine habet quodcunque arbitrium, sine legitimis inditijs reum ad torturā ponere non potest. ibid. num. 4. char. 115
- Iudex torquens aliquem de Antianis, siue prioribus ciuitatis, quo casu capite puniatur. q. 27. nu. 6. char. 115
- Iudex temperare debet suam sententiam quando aliquem condemnat præsumptionibus, & inditijs. q. 29. nume. 4. char. 117
- Iudices, qui cadauera puniendorum ad furcas mittunt, errant. q. 33. nu. 2. c. 137
- Iudex faciens suspendi cadaver delinquentis mortui, tenetur in sindicatu. ibid. num. 3. char. 137
- Iudex in iudicādo a communi opinione regulariter, recedere non debet. q. 14. nu. 17. char. 151
- Iudex qui contra communem opinionem iudicat, censetur per imperitiā iudicare. ibi. nu. 18. char. 151
- Iudex non iudicans secundum communem opinionem litem suam facere dicitur. ibi. nu. 19. char. 151
- Iudices homines occidentes ex ea sola causa quod secretum non reuelant, quod probare non possunt, omnes sunt homicidæ. q. 2. nu. 10. char. 180
- Iudex in notorijs delictis statim potest ad executionem procedere. quæst. 13. nume. 7. char. 191
- Iudex q in cōmissio sibi officio iuste, & laudabiliter se gerit, Dei minister appellabitur. q. 2. nu. 4. char. 163
- Iulius Cæsar primus fuit Imperator. nu. me. 5. char. 1
- Iulius Cæsar primus Imperator legi-

- bus condendis, & ordinandis intentus fuit. nu. 6. char. 2
- Iulij Cæsaris lepidum responsum. q. 52. nume. 13. char. 45
- Iurans principem offendere, non sequuto effectu, an teneatur crimine læsæ maiestatis. q. 52. char. 44
- Iura sanguinis, & carnis magis transfunduntur in filios quam in nepotes. q. 8. num. 2. char. 146
- Iura iuribus declarantur. quæstione 27. nume. 3. char. 75
- Ius accusandi defuncti memoriam post eius obitum, quanto tempore duret. q. 23. char. 73
- Ius accusandi in crimine læsæ maiestatis quanto tempore duret. q. 29. char. 77
- Ius accusandi in criminalibus durat annis viginti. ibi. nu. 1. char. 77
- Ius patronatus, an veniat in generali confiscatione bonorum, rei criminis læsæ maiestatis. q. 4. char. 121
- Ius patronatus in translatione odiosa vniuersitatis non venit. Secus in voluntaria & fauorabili. ibi. nu. 2. c. 121
- Ius patronatus non venire in confiscatione bonorum in crimine læsæ maiestatis determinauit Dominium Venetum. ibi. nu. 3. char. 121
- Ius patronatus damnati de crimine læsæ maiestatis, veditis per fiscum omnibus eius bonis, an transeat in emptorem bonorum. ibi. nu. 5. char. 121
- Quid dicendū in iure patronatus consistet in aliquo castro, vel villa ipsius condemnati venditis. ibi. nu. 6. c. 122
- Ius patronatus, an transeat in fiscū commisso crimine læsæ maiestatis. quæst. 9. nume. 5. char. 147
- L**
- Laicus, an clericum accusare possit de crimine læsæ maiestatis. q. 17. char. 88
- Laici non admittuntur ad accusandum clericos, vel Episcopos, ibidem nu-
- me. 1. char. 88
- Laici clericos in crimine læsæ maiestatis accusant. ibi. nu. 2. char. 88
- Laici, suam vel fuorum iniuriam prosequentes, clericos accusant, ibidem nume. 3. char. 88
- Laici clericos accusant in crimine hæresis. ibi. nu. 4. char. 88
- Laici clericos accusant in crimine simonia. ibi. nu. 5. char. 88
- Laici clericos accusant de sacrilegio. ibi. nu. 6. char. 88
- Laici clericos accusant in crimine dilapidationis. ibi. nu. 7. char. 88
- Laicus accusans clericum bonæ vitæ, et ipse debet esse bonæ vitæ. ibi. nume. 8. char. 88
- Laici ignoti, & suspecti de falsitate, seu inimici non admittuntur ad accusandū clericos in casibus in quibus alias admitterentur. ibi. nu. 9. char. 88
- Laicus, an admittatur in testem contra clericum in crimine læsæ maiestatis. q. 15. char. 106
- Laicus, regulariter non admittitur in testem contra clericum in causa criminali. Etiam si clericus sit tantum primæ torturæ. ibi. nu. 1. char. 106
- Laici clericis sunt infesti. ibi. nu. 2. c. 106
- Laicus gradu & conuersatione non est par clerico. ibi. nu. 3. char. 106
- Laicus in crimine læsæ maiestatis admittitur in testem contra clericum. ibi. nu. 5. 7. char. 107
- Laici contra clericos in criminibus exceptis admittuntur in testis. ibi. nume. 7. char. 107
- Laici in quibus casibus admittantur in testes contra clericos remissive. ibi. nu. 8. char. 107
- Laquei poena ignominiosissima, vilissima, atque foedelissima habetur. q. 1. nu. 8. char. 118
- Laquei poena contra reos criminis læsæ maiestatis, cur introducta fuerit

- per dominos venetos. ibi. nu. 9. c. 118
 Latrones famosi, etiam mortui suspen-
 di possunt. q. 33. nu. 4. char. 137
 Legatus conueniri non potest in loco
 suæ legationis, sed habet ius reuocan-
 di. q. 16. nu. 3. char. 18
 Legatum principis offendens, nõ odio
 ipsius principis, sed particulari inimi-
 citia, non incidit in crimen læsæ ma-
 iestatis. ibi. nu. 11. char. 18
 Legatus qui differt reuerti cum possit,
 legatorum priuilegio nõ gaudet. ibi.
 nume. 13. char. 18
 Legatum principis reuertentem ex le-
 gatione sua, postquam est ingressus
 principalem ciuitatem sui princi-
 pis, in qua ipse princeps residet, offen-
 dens, non incidit in crimen læsæ ma-
 iestatis, quia non dicitur amplius le-
 gatus. ibi. nu. 14. char. 18
 Legatum Papæ in reuersione offendens
 postquam ingressus est portam Ro-
 mæ, non incidit in crimen læsæ ma-
 iestatis, nisi talis legatus esset cardin-
 alis. ibi. nume. 15. char. 18
 Legati principum sancti dicuntur. q. 33.
 nume. 4. char. 33
 Legatum principis offendens in odium
 ipsius principis, incidit in crimen læ-
 sæ maiestatis, secus si ex particulari
 odio. ibi. nu. 10. char. 33
 Legato cardinali non creditur de sua iu-
 risdictione, vbi agitur de alterius p-
 iudicio. q. 5. nu. 4. char. 99
 Legata, & hæreditates delatæ ei qui cri-
 men læsæ maiestatis commisit, an fi-
 sco obuenant. q. 14. char. 127
 Legitimam filij condemnati de crimine
 læsæ maiestatis, an pater teneatur
 dare fisco. q. 9. nu. 1. char. 125
 Legitima detrahenda per condemna-
 tum de crimine læsæ maiestatis gra-
 uatum restituere hæreditatem si sine
 filijs decesserit, cui applicabitur quæ-
 stione. 15. char. 127
 Lex maiestatis apud Athenienses serua-
 ta fuit. nu. 1. char. 1
 Lex maiestatis Cornelia Cicerone nõ
 cupata. nu. 2. char. 1
 Lex maiestatis læsæ cur Iulia nuncupe-
 tur. nu. 3. char. 1
 Lex Iulia de adulterijs non ab ipso Iu-
 lio Cæsare, sed ab Augusto lata fuit
 nume. 4. char. 1
 Leges loquentes de Imperatore, vel ip-
 sius officialibus, etiam quod sint poe-
 nales extenduntur ad Papam et eius
 legatum. q. vi. nu. 5. char. 10
 Lex antiqua faciens mentionem de mor-
 te, exponitur id est per sententiam ex
 communicationis. q. 10. nu. 13. char. 13
 Lex generaliter loquens nõ potest per
 hominum sed solum per legem re-
 stringi. q. 48. nu. 4. char. 47
 Lex quisquis. C. ad leg. Iul. maiest. an
 sit poenalis, & odiosa, vel fauorabi-
 lis. q. 2. nu. 4. char. 142
 Lex quantuncunque sit fauorabilis, ta-
 men quando poenā imponit est odio-
 sa, et non extendenda. ibi. nu. 5. c. 142
 Lex exorbitans aliquando loquens in
 matre, ad patrem extenditur, ex iden-
 titate rationis. q. 17. nu. 2. char. 155
 Libellus accusatorius, an sit necessarius
 quando proceditur per viam accusa-
 tionis. q. 2. char. 58
 Libellus accusatorius in scriptis requi-
 ritur tã in criminibus publicis, quam
 priuatis. ibi. nu. 2. char. 58
 Libellus accusatorius in crimine læsæ
 maiestatis inepte formatus, an va-
 leat. q. 7. char. 62
 Libellus accusationis, vel inquisitionis
 ineptus reiñci debet. ibi. nu. 3. char. 62
 Libellus dicitur ineptus quando ex nar-
 ratis in eo actio non resultat. ibi. nu-
 me. 3. char. 62
 Libellus quomodo formare debeat, &
 contra quem quando de crimine læ-
 sæ maiestatis post obitum rei proce-

I N D E X.

- ditur. q. 20. nu. 5. char. 71
- Libelli forma, in crimine læsæ maiestatis. q. 3. nu. 1. char. 58
- Liberans detentum in carceribus, incidit in crimen læsæ maiestatis. q. 58. nume. 8. char. 47
- Liberorum appellatione cōprehenduntur omnes descendētes. q. 8. n. 3. c. 146
- Libertus, an dominum accusare possit de crimine læsæ maiestatis. q. 13. c. 85
- Libertus regulariter dominū suum accusare non potest. ibi. nu. 1. char. 85
- Libertus dominum alere tenetur, & si non alit potest in seruitutem reuocari. ibid. nu. 2. 3. char. 85
- Liberti & eorū filij, & familiares prohibentur accusare patronos, propter reuerentiā. Nisi suā vel suorum iniuriam prosequantur. ibi. nu. 4. char. 86
- Libertus in crimine læsæ maiestatis dominum accusat. ibi. nu. 5. char. 86
- Libertus non admittitur contra dominum in accusatione famosa. ibidem nume. 6. char. 86
- Libertus in crimine Annonæ admittitur ad accusandum dominum. ibidem nume. 7. char. 86
- Libertus in crimine falsæ monetæ admittitur ad accusandum dominum. ibidem nu. 8. char. 86
- Lydi omnium primi nummū aureū, & argenteū percusserunt. q. 62. n. 8. c. 49
- Linguae lubricum nullus homo domare potest. q. 40. nu. 4. char. 40
- Literas, nuntiosve inimicis mittentes, ut ipsi adiuentur contra principem, incidunt in crimen læsæ maiestatis. q. 20. nume. 1. char. 21
- Literas scienter hostibus portantes, incidunt in crimen læsæ maiestatis. ibi. nume. 3. char. 21
- Literas, nuntiosve nemo hostibus mittere debet, etiam pro suis priuatis negotijs, bona fide, & sine dolo, principe inconsulto. ibi. nu. 5. char. 22
- Literas nō restituens ei cui reddere mandatum susceperat, sed illas alteri pandens, non tamen aduersario mittentis, incidit in crimen falsi. ibi. n. 9. c. 22
- Literas alterius aperiens, & diuulgans ad alterius iniuriam, tenetur actione iniuriarum. ibi. nu. 10. char. 22
- Literas alteri scriptas lacerans, vel comburens, tenetur crimine falsi. ibidem nume. 11. char. 22
- Literas publicas, priuatasve aperiens, qua poena puniatur. ibi. n. 8. char. 22
- Literas ab hostibus recipiens, an incidat in crimen læsæ maiestatis. quaestione 64. char. 50
- Litis contestatio fit per porrectionem libelli, & subsequutam respōsionem. q. 21. nu. 4. char. 72
- Loca propria muris circumdare, & custodire licet communitatibus, & priuatis personis. q. 46. nu. 1. char. 42
- Locus rebellis perdit tam priuilegia, quam etiam consuetudines priuilegiatas. q. 25. nu. 7. char. 178
- Luxuria non debet esse melioris conditionis quam castitas. q. 7. n. 6. c. 145
- M
- M**achinando contra personam Imperatoris, crimen læsæ maiestatis committitur. q. 13. char. 15
- Machinare contra Imperium quid sit. q. 6. 1. 2. char. 169
- Machinatio in arte verborum consistit. ibid. nu. 2. char. 169
- Magistratum principis, non solum occidens, sed etiam procedēs ad actum occidendi, incidit in crimen læsæ maiestatis. q. 26. nu. 2. char. 29
- Magistratus qui relaxat reum de crimine confessum tenetur lege Iulia maiestatis. q. 58. nu. 6. char. 47
- Maiestas duplex est. nu. 1. char. 2
- Maiestas humana quadruplex est. nume. 2. char. 2
- Maiestas Papæ oīum maior est. n. 3. c. 2

- Maiestas dicitur Imperatoris. nu. 6. c. 2. char. 28
 Maiestas dicitur Regis. nu. 7. char. 2
 Maiestas dicebatur populi Romani. nu. me. 8. char. 3
 Maiestas etiam pratori attribuitur. nu. me. 18. char. 3
 Maiestas dicitur etiam principis gubernantis per se suos subditos. nu. 20. c. 3 char. 3
 Maiestatem habere videtur quilibet liber populus. nu. 21. char. 3
 Maiestas est nominis magnitudo, siue dignitas. nu. 22. char. 3
 Maiestas apud veteres dea credita est. nu. 23. char. 3
 Maiestas vnde dicitur. nu. 24. char. 3
 Maiestas Papæ primū gradum inter terrenas maiestates obtinet. q. 1. nu. 1. c. 5
 Maiestatem Diuinam offendere, plus est, quam offendere terrenam. q. 17. nu. 20. char. 156
 Maledicere principi est contra diuinum præceptum. q. 40. nu. 1. char. 39
 Maledicens principi, ex iniuria, ad principem remittendus est. ibi. nu. 5. c. 40
 Maledicta verba illusorie dicenti contra principem parciunt, ob temeritatem. ibi. nu. 6. char. 40
 Maledicta pensanda sunt ex hominum personis. ibi. nu. 7. char. 40
 Malefactorem quis indicare non tenetur regulariter, de iure ciuili, secus de iure canonico. q. 20. nu. 1. char. 91
 Malefactores ita puniri debent, vt innocentes non puniantur. quæstione 36. nu. 3. char. 139
 Manifestans secretum quod est inter seceratos ad pacem, pacem ipsam violare dicitur. q. 21. nu. 18. char. 24
 Marci Torquati in filium animaduersio. q. 31. nu. 8. char. 31
 Marinus Faletro dux Venetiarum qui per Tirānidem patriam occupare tentauit, securi percussus fuit, eiusque Aedes diruta, Aedictoque publico cauum est, ne vnquam reedificari possint. q. 24. nu. 5. char. 28
 Marinus Bocconius Venetus plebeij ordinis cum focijs ad geminas columnas suspenduntur, ob sectam, & coniurationem factam cōtra principem & optimates Reipublicæ Venetæ. q. 38. nu. 2. char. 39
 Maritus potest detinere vxorem suam carceratam in domo sua, ad agendum penitentiam de adulterio. q. 35. nume. 8. char. 36
 Maritus, et vxor, an inuicem se accusare possint, in crimine læsæ maiestatis. q. 15. char. 86
 Maritus in vxorem pro patria insurgere debet. ibi. nu. 3. char. 86
 Maritus licite dimittere potest vxorem suam machinantem contra Imperiū. Et econtra vxor virum. ibi. n. 4. c. 87
 Mariti obligatio erga vxorem maior est, quam filij erga patrem. ibi. nu. me. 9. char. 87
 Maritus non punitur, vxore committente crimen læsæ maiestatis. q. 17. nu. me. 11. char. 156
 Maritus, et vxor dicuntur focij diuinæ, & humanæ domus. q. 19. nu. 6. c. 157
 Masculinum licet alias in materia odio læsa concipiat scemininum, secus tamē est quando odium est irrationale. q. 14. nu. 7. char. 150
 Masculus potest generare in alio, scemina vero generat ab alio. q. 17. nume. 15. char. 156
 Mater committens in principem, sicut pater, incidit in crimen læsæ maiestatis. q. 17. nu. 1. char. 155
 Mater committens crimen læsæ maiestatis punitur eisdem poenis, quibus pater tale delictum committens, secus quo ad filios. ibi. nu. 5. 6. char. 155
 Matrimonium est de iure diuino, & fuit a Deo institutum in Paradiso ter restri, & est sacramentum. q. 15. nu. 10. nu. 12. char. 87

I N D E X . I

- Matrimonium probandum non est, in crimine adulterij, quando est notorium, nisi negaretur, & ad probandum eum requiruntur testes omni exceptione maiores. 5. numero. 6. char. 99
- Matrimonij causa dicitur gravis, & ardua. ibi. nu. 7. char. 99
- Matrimonium contractum cum Hermaphrodito, an teneatur, quaestione. 16. numero. 20. char. 154
- Matrimonium metu contractum est nullum. q. 4. nu. 7. char. 169
- Memborum suorum nemo est dominus. q. 21. nu. 6. char. 111
- Meretrix, an poterit esse testis in crimine laesae maiestatis. q. 13. char. 105
- Meretrix regulariter, repellitur a testimonio. ibi. nu. 1. char. 105
- Meretrix in crimine laesae maiestatis admittitur ad testificandum, tamen eius dictum alijs non concurrentibus, inditium non facit ad torturam. ibi. numero. 2. 3. char. 105
- Meretrix publica quae dicatur, ibid. numero. 4. char. 105
- Meretricum publicarum usus, a Solone institutus fuit. ibi. nu. 5. char. 105
- Metu tyranni facere, & ad illius importunas preces facere, aequiparantur. q. 4. nu. 5. char. 169
- Miles e praelio recedens, vel quid facies quod eius ope hostes victoriam habeant, incidit in crimen laesae maiestatis. q. 45. nu. 4. char. 42
- Miles, an accusare poterit in crimine laesae maiestatis. q. 10. char. 84
- Miles prohibetur accusare, et quae sit ratio, & quomodo intelligatur. q. 10. nu. 1. 2. 6. char. 84
- Miles in crimine laesae maiestatis admittitur ad accusandum. ibi. nu. 3. char. 84
- Miles qui suam vel suorum iniuriam prosequitur potest accusare. ibid. numero. 4. char. 84
- Item pro Annona fraudanda. ibi. numero. 5. char. 84
- Milites hodie, cum non subijciant se sacramento, accusare poterunt. ibi. numero. 7. char. 84
- Miles qui patrem suum, vel matrem laesificum appellat, militia privandus est. q. 7. nu. 5. char. 185
- Miles regulariter torqueri non potest, quid dicendum in crimine laesae maiestatis. q. 27. nu. 12. char. 115
- Minor in crimine laesae maiestatis, an testis esse possit. q. 12. char. 104
- Minor annis viginti expletis regulariter, in criminalibus non admittitur in testem. ibi. nu. 1. char. 104
- Nisi quando crimen non posset per alios probari. ibi. nu. 2. char. 104
- Minor quatuordecim annis, qui non potest torqueri, sed ferula caedi debet, vel minis terreri, ad veritatem dicendam, non admittitur in testem in criminalibus. ibi. nu. 3. char. 105
- Minor in crimine laesae maiestatis examinatur, & torquetur, ibidem numero. 4. char. 105
- Monachus non potest Abbati resistere, cum eius voluntas a voluntate Abbatis dependeat. q. 19. nu. 10. char. 20
- Monetam suae patriae falsificans incidit in crimen laesae maiestatis, veluti is qui principis monetam falsificat. q. 24. nu. 6. char. 28
- Monetam principis falsificans, an incidat in crimen laesae maiestatis quaestione. 62. char. 49
- Moneta false fabricari in quibus casibus dicatur remissive. ibi. nu. 3. char. 49
- Monetam falsam fabricantes qualiter puniantur remissive. ibi. nu. 4. char. 49
- Moneta erat tempore legis antiquae. ibi. nu. 6. char. 49
- Morte rei, an extinguatur crimen laesae maiestatis simul cum poena quaestione. 20. char. 11

- Morte extinguuntur generaliter quæcun-
que crimina, simul cum pœna, quod
procedit etiam si post latam senten-
tiam contra eum appellatione pen-
dente reus mortuus fuerit. quæstione
20. nume. 1. char. 71
- Mortuo reo ante sententiam, siue ipse
mandauerit delictum fieri, siue ipse
fecerit, eius bona suis referuntur hæ-
redibus. ibid. nu. 2. char. 71
- Motus proprius excludit subreptionē.
q. 9. num. 10. char. 64
- Motus proprius, & secūda visio æqui-
parantur. q. 16. nu. 16. char. 69
- Mutuās pecuniam hostibus illis opem
ferre dicitur. q. 34. nu. 1. char. 34
- Mutuans pecuniam rebellibus, aut ali-
quo modo eos viuans, incidit in cri-
men læsæ maiestatis. ibi. n. 4. char. 34
- Mutuans hostibus principis sui falsam
monetam vt eos viuēt, an incidat in
crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 19. c. 135
- Mulier, an admittitur ad accusandū in
crimine læsæ maiestatis. q. 2. char. 78
- Mulier ad accusandum non admittitur,
nisi suam, vel suorum iniuriam prose-
quatur, regulariter. ibi. nu. 1. char. 78
- Mulier admittitur ad accusandum in cri-
mine læsæ maiestatis. ibi. n. 2. char. 79
- Mulier admittitur ad accusandum in le-
ge Iulia de Annona. ibi. nu. 4. c. 79
- Mulier admittitur ad accusandum suspen-
ctum tutorem. ibi. nu. 5. char. 79
- Mulier admittitur ad accusandum eū,
qui falsum commisit circa testamen-
tum, licet ad eā vel ad alios suos non
pertineat. ibi. num. 6. char. 79
- Mulier admittitur ad accusandum hære-
ticum. q. 2. nu. 7. char. 79
- Mulier accusat sacrilegum. ibi. n. 8. c. 79
- Mulier admittitur ad accusandum in cri-
mine simoniæ. ibi. nu. 9. char. 79
- Mulier admittitur ad accusandum pa-
storem bona ecclesiæ dilapidantem.
ibid. nume. 10. char. 79
- Mulier in casibus, in quibus potest ac-
cusare, tenetur de iure ciuili inferbere
se ad pœnam talionis, secus hodie.
ibi. nu. 12. char. 79
- Mulier, an possit esse testis in crimine læ-
sæ maiestatis. q. 6. char. 99
- Mulier de iure Canonico in criminali-
bus non admittitur in testem. ibidem
nume. 1. char. 99
- Mulier etiam de iure canonico potest ef-
se testis, quando crimen probari non
potest per masculos. ibi. nu. 2. c. 100
- Mulier de iure ciuili in criminalibus po-
test esse testis. ibi. nu. 3. char. 100
- Mulier quare repellatur a testimonio in
causa testamenti. ibi. nu. 4. char. 100
- Mulier in crimine læsæ maiestatis ad-
mittitur ad testificandum, etiam si sit
infamis. ibi. nu. 5. 6. char. 100
- Mulieres de Boccacj's Brixientes dam-
natæ fuerit pro crimine læsæ maiesta-
tis. q. 15. nu. 8. char. 152
- N
- Nocturni depopulatores Agro-
rum, & publici latrones qui di-
cantur. q. 10. nu. 6. char. 12
- Nobiles regulariter suspendi non debēt
q. 1. nu. 12. char. 118
- Nobiles aliter puniuntur quam igno-
biles, in crimine adulterij. ibid. nu-
me. 13. 14. char. 118
- Nobilis sicut ignobilis torquetur in cri-
mine læsæ maiestatis. ibi. nu. 15. c. 118
- Nobilis si sit proditor altioribus furtis
suspendi debet, quod in Gallia serua-
tur. ibi. nu. 16. c. 119. et. q. 6. nu. 5. c. 165
- Nobilis proditor punietur grauiori pœ-
na, quam ignobilis. q. 6. nu. 5. c. 165
- Nobilitas sæpe auget delictum. q. 1. nu-
me. 15. char. 119
- Non solum a malo, sed etiam a suspitio-
ne mali cauendum est. q. 20. n. 6. c. 22
- Non subditus offendendo Principem,
cui non est subditus, crimē læsæ ma-
iestatis non committit. q. 3. nu. 1. c. 6.
& q.

- & q. 16. nu. 10. char. 18
 Non subditus attentans quod aliquod
 Castrum, vel locus subiectus alicui
 dño, alteri subijciat, crimen læsæ ma-
 iestatis nō cōmittit. q. 30. nu. 3. char. 31
 Non subditus machinans aliquid con-
 tra principem, an crimen læsæ maie-
 statis committat. q. 68. char. 54
 Nō subditus Imperiō, licet aliquid feu-
 dū ab Imperatore recognoscat, si ali-
 quid cōtra Imperatorem machinat,
 crimen læsæ maiestatis non commit-
 tit. ibi. nu. 1. char. 54
 Nō subditus, subditos Imperatoris, vel
 alterius principis sollicitans vt a suo
 principe rebellent, tenetur crimine læ-
 sæ maiestatis. ibi. nu. 6. char. 54
 Non subditus, licet ratione delicti effi-
 ciatur subditus, non tamen adeo sub-
 ditus efficitur, vt dicatur committere
 crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 7. c. 55
 Non subditus rebellionem non com-
 mittit. q. 7. nu. 7. char. 171
 Non subditus non dicitur committere
 crimen læsæ maiestatis. q. 9. n. 1. c. 167
 Notarius ex vera confessione, vel quia
 cōiunctus, condēnatus de falso, nūquā
 vterius instrumenta conficere pote-
 rit. Secus si ex ficta confessione pro-
 pter contumaciā. q. 1. nu. 11. char. 92
 Notoriū probatione nō indiget. q. 9. c. 11
 Nullitas processus nunquam sanatur, si
 citatio omīssa, vel non legitime facta
 fuit. q. 6. nu. 4. char. 61
 Nullitates omnes curia Romana sanat,
 cum petitur, præterquam præuenien-
 tes ex defectu citatiōis, iurisdictionis,
 vel mādati procuratori. ibi. n. 5. c. 61
 Nummum aureū, et argenteū lidi om-
 nium primi percusserūt. q. 62. n. 8. c. 49
 Nummūs aureus Romæ percussus fuit
 anno vrbis 642. & dictus est Duca-
 tus. ibi. nu. 9. char. 49
 Nummum argenteum oīum primus si-
 gnari docuit Fædon, ibi. nu. 10. c. 49
- Nummum æreū primus omnium Ia-
 nus signasse dicitur. ibi. nu. 11. char. 49
 Nummus aureus, quem ducatum nun-
 cupāt, in ciuitate Venetiarum primo
 cudi captus est sub Ioannis Danduli
 Ducatu. ibi. nu. 12. char. 49
 Nuntios, literasve inimicis mittentes,
 vt hostes adiuuentur contra princi-
 pem, incidunt in crimen læsæ maie-
 statis. q. 20. nu. 1. char. 21
 Nuntium mittens, aut scribens non do-
 lose hostibus, aut eis signum dans,
 non vt principi noceat vel ciuitati,
 non incidit in crimen læsæ maie-
 statis. ibi. nu. 4. char. 21
 Nuntios literasve, nemo hostibus mit-
 tere debet, etiā pro suis priuatis nego-
 tijs bona fide, & sine dolo, principe
 inconsulto. ibi. nu. 5. char. 22
 Nuntijs apostolicis apud Dominū Ve-
 netum existentibus, est data facultas
 extra hēdi ab ecclesia enormium de-
 lictorum reos. q. 3. nu. 2. char. 181

O

- Obligatio vassalli ad dñm recipro-
 ca est, et ecōtra. q. 54. n. 3. c. 46
 Obligatiō prima, secundæ præ-
 fertur. q. 18. nu. 2. char. 195
 Obligatus defendere aliquem aduersus
 omnes homines, nō tenetur assume-
 re defensionē aduersus filios, & pro-
 prios parentes. q. 7. nu. 7. char. 186
 Obsides sine principis cui dati sunt licen-
 tia, restari nō possunt, quia sunt qua-
 si serui. q. 19. nu. 3. char. 20
 Obsides quicquid acquirunt, fisco ac-
 quirunt. ibi. nu. 4. char. 20
 Obsides captiuis æquiparantur, & ser-
 ui quodammodo sunt. ibi. nu. 5. c. 20
 Obsides ab inferioribus Impatoris, vel
 Papæ, an dari possint. ibi. nu. 11. c. 20
 Obsides datos ab inferioribus a princi-
 pe, siq̄s fecerit fugere, non cōmitteret
 crimen læsæ maiestatis, quia proprie
 obsides non sunt. ibi. nu. 13. char. 21

- Obsides dati ab vna ciuitate alteri ciuitati, cum non sint vere obsides, testamenti factionem non amittunt. ibid. numc. 14. char. 21
- Obsides dare & recipere potest, qui iura principis, seu ius belli indicendi habet. num. 15. char. 21
- Obsides inter priuatas partes pro obseruatione pactorum quâdoque dantur, hi tamen proprie obsides non sunt, nec sic dati, sunt loco pignoris. ibid. nu. 16. char. 21
- Obsides pro causa publica non priuata dari possunt. ibi. nu. 17. char. 21
- Occidens hominem per insidias, & industriam, gaudere deberet immunitate ecclesiæ, etiam in terris ecclesiæ. q. 10. num. 9. char. 12
- Occidens consiliarium, siue Collateralem Imperatoris ex priuata inimicitia non incidit in crimen læsæ maiestatis. q. 14. nu. 6. char. 16
- Occidens consiliarium Regis ex priuata inimicitia, & constitutione Regni tenetur crimine læsæ maiestatis. ibid. numc. 7. char. 16
- Occidens consiliarium principis in ipsius principis odiũ, siue Reipublicæ, vt tali consiliario careat, incidit in crimen læsæ maiestatis, secus ob priuatã inimicitia regulariter. ibi. nu. 8. 9. char. 16
- Occidens officialem Regis habentem merum, & mixtum Imperium committit crimen læsæ maiestatis, quia principis maiestas lædi dicitur. q. 26. numc. 1. char. 29
- Occidens magistratũ principis, ex particaliari odio, vel inimicitia, nõ in odiũ principis non incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 3. char. 29
- Occidens Regem, seu principẽ, qui tyrannice viuit, nõ incidit in crimen læsæ maiestatis, & de iure diuino et puniendus non esset. q. 65. nu. 16. char. 52
- Occidens semetipsum in carceribus, an heredem habeat. q. 33. nu. 10. c. 137
- Occupans templa hominibus armatis, læsæ maiestatis, reus est. q. 11. nu. 1. c. 15
- Odiõsitas quilibet qualitercumq; cõcepta sufficit, vbi agitur de repellendo aliquem a præmio. q. 6. nu. 9. char. 81
- Offendens illos, qui de iure gentium securitatem habent, vt sunt Ambasciatores, & legati principum, qua poena puniatur. q. 33. nu. 3. char. 33
- Offendens habetẽ securitatem de iure ciuili, seu saluum conductum a principe, siue a iudice qua poena sit puniendus. ibi. nu. 7. char. 33
- Offendens aliquem cui saluum conductum a principe concessum fuit, si talis offendens id ignorabat, non tenetur tanquam violator securitatis, aut salui conductus. ibi. nu. 8. char. 33
- Offendens consiliarium de latere Imperatoris, ab eo missum ad regẽdã prouintiam, vel ciuitatem, an puniri debeat tanq; delinquens in magistratũ, vel tanq; delinquens in consiliarium Imperatoris. q. 23. nu. 20. char. 161
- Officium iudicis quid sit in crimine læsæ maiestatis, siue pcedatur per accusationẽ, siue p inquisitionẽ. q. 16. c. 68
- Officiali principis vltra eius officium aliquid facienti, legitime resisti potest. q. 24. numc. 2. char. 177
- Officialem principis offendens ob priuatam iniuriam crimen læsæ maiestatis non incurrit. ibi. nu. 4. char. 177
- Omnia quæ dicuntur de populo Romano attribuenda sunt Regi, & ciuitati superiorem non recognoscenti. q. 18. num. 2. char. 19
- Opem præstans vt exercitus principis in manus hostium incidat, crimen læsæ maiestatis committit. q. 60. c. 48
- Opem ferre dicitur, qui aliquem adiuuat ad peccandum. q. 19. nu. 4. c. 157
- Ordinarie procedere in crimine læsæ maiestatis, quando dicatur. q. 3. n. 9. c. 59

- P**apa vices Dei gerit in terris. nu-
me. 4. char. 2
- Papa ob demerita priuar Impera-
torem. q. 1. nu. 5. char. 5
- Papa est omnium christianorum domi-
nus. q. 2. nu. 1. char. 5
- Papa est Romanæ Ecclesiæ sponfus. q.
5. nume. 2. char. 7
- Papa, si mandet procedi in causa, sine
strepitu, & figura iudicij, quid agen-
dum sit. q. 4. nu. 10. char. 60
- Papa, vel Imperator, si causam alicui
committeret, cum facultate proceden-
di, vt voluerit, ille tamen sine citatio-
ne procedere non potest. q. 6. n. 2. c. 61
- Papa, vel Imperator rescribens, motu
proprio, præsumitur vti absoluta po-
testate. q. 9. nu. 9. char. 64
- Papæ non creditur, si per suas literas at-
tulerit, quod talis fuit eius proditor,
et propterea feudum quod a se tene-
bat, amissit. q. 19. nu. 1. 2. char. 109
- Papæ narratione quis non potest iure
suo priuari. ibi. nu. 3. char. 109
- Papa solus remittere potest poenam di-
ruptionis domus, de qua in c. felicit.
de poen. in vi. q. 37. nu. 7. char. 140
- Papa, vel Imperator est omnium pa-
ter. q. 7. nu. 8. char. 145
- Parentelam, vel confederationem fa-
ciens cum inimico domini sui, an cen-
seatur illius hostis, & rebellis ita quod
feudo priuari possit. q. 17. nu. 1. c. 195
- Parentes, & consanguinei detinentes fu-
riofum in carcere, non committunt pri-
uatum carcerem. q. 35. nu. 14. char. 37
- Parricidij perpetuo agi potest. q. 14. nu.
2. char. 67. & q. 29. nu. 4. char. 77
- Parisis, & in locis circumvicinis ius ci-
uile non legitur. q. 23. nu. 17. char. 161
- Partialitates, si propter partialitates vna
pars ciuium aliam expelleret, non est
crimen læsæ maiestatis. q. 13. n. 2. c. 173
- Particeps qui erat in coniuratione con-
tra principem, vel Rempubicam, si
reuelet eam, an impunitatem mereat-
ur. q. 16. char. 87
- Pater potest filium in priuato carcere deti-
nere, ad correctionem. q. 35. n. 7. c. 36
- Pater, an filium de crimine læsæ maie-
statis accusare poterit. q. 9. char. 83
- Pater longe plus filium amat, quam fi-
lius patrem. ibi. nu. 2. char. 83
- Pater sciens filium contra Regem ma-
chinare, non tenetur illum Regi reue-
lare. ibi. nu. 3. char. 83
- Pater filium in crimine læsæ maiestatis
accusat. ibi. nu. 4. char. 83
- Pater in filium, & filius in patrem pro
patria insurgere debet. ibi. nu. 5. c. 83
- Pater si filium, vel filius patrem accu-
sat, vel denuntiat, mitius accusatus pu-
niri debet. q. 9. nu. 9. char. 84
- Pater, an teneatur dare fisco legitimam
filij condemnati de crimine læsæ maie-
statis. q. 9. nu. 1. char. 125
- Pater filium qui commisit crimen læsæ
maiestatis exheredare potest. ibidem
nume. 2. char. 125
- Pater qui crimen læsæ maiestatis com-
mittit ius patriæ potestatis amittit. q.
19. nume. 2. char. 129
- Pater damnatus de crimine læsæ maie-
statis, ex cuius delicto filij effecti sunt
infames, si restituatur ab Imperato-
re, an censeantur, & ipsi restituti. q.
12. nume. 7. char. 149
- Patre damnato de crimine læsæ maiesta-
tis in contumacia, quia noluit com-
parere, an filij puniantur. quæstione
13. nume. 1. char. 149
- Pater, filio committente crimen læsæ maie-
statis, an ex eius delicto aliquam
poenam incurrat. q. 22. nu. 1. char. 158
- Pater non portabit iniquitatem filij. ibi.
nume. 2. char. 158
- Patris persona, sancta filio videri debet,
esto q̄ turpis esset. q. 5. nu. 2. char. 184
- Pater, si principi contra quem filius cõ-
f ij

- misit crimen læsæ maiestatis, sponte
 sua præfentet eum, an talis filius deca-
 pitari debeat. q. 6. nu. 1. char. 184
- Pater hebræus admittitur in causa capi-
 tali ad defendendum filium hebræum,
 sicuti pater christianus. ibi. nu. 4. c. 185
- Pater admittitur in causa capitali ad de-
 fendendum filium. ibi. nu. 4. char. 185
- Pater, si principi cōtra quem commisit
 crimē læsæ maiestatis, per filium præ-
 fentetur, an mori debeat. ibi. n. 5. c. 185
- Pater habet dominium in peculio profe-
 ctitio filij. q. 10. nu. 2. char. 125
- Patri, an licitū sit filium damnatum de
 crimine læsæ maiestatis, impune occi-
 dere. q. 7. nu. 1. char. 185
- Pater honorari debet a filijs. ibid. nu-
 me. 2. char. 185
- Pater & filius censentur vna & eadem
 persona. ibi. nu. 6. char. 186
- Pater si adhuc damnatus non esset, prin-
 cipis tamen vel patriæ se inimicum fe-
 cisset, a filio impune interfici posset.
 Et e contra filius a patre. ibi. n. 9. c. 186
- Pater in filij, et filius in patrem pro Re-
 publica insurgere debet. ibi. n. 12. c. 186
- Patres nō occiduntur pro filijs, sed vnus
 quisque in suo peccato morietur. q. 1.
 nume. 2. char. 141
- Patres comederūt vna acerbā, & dētes
 filiorum obstupuerunt. ibi. n. 7. c. 141
- Patria si proditur non vt principi prin-
 cipali auferatur, sed tantum baronī,
 non est crimen læsæ maiestatis. q. 24.
 nu. 9. char. 28
- Patrie plusquam parentibus debemus.
 q. 7. nu. 10. char. 186
- Patroni psona sancta liberto videri de-
 bet, esto qd turpis esset. q. 5. n. 2. c. 184
- Patroni caularum aliqui in clamore, vi-
 ctoriae spem ponunt, aliqui in arro-
 gantia. q. 4. nu. 3. 4. char. 60
- Pax non habet vim simplicis indulgen-
 tiæ, sed restitutionis in integrum. q. 17.
 nu. 5. char. 175
- Peccatum commissum dicitur detegi in
 pœnitentia, nō committendum. q. 18.
 nu. 11. char. 90
- Peculatus accusatio quinquennio durat
 q. 29. nu. 6. char. 77
- Peculium profectitium, confiscatis bo-
 nis filij condemnati de crimine læsæ
 maiestatis, an veniat in tali confisca-
 tione. q. 10. char. 125
- Peculium profectitium filij est pleno iu-
 re patris, etiam quo ad proprietatem
 ibi. nu. 3. char. 125
- Peculium aduentitium, filio condemna-
 to de crimine læsæ maiestatis, an ve-
 niat in confiscatione bonorū. q. 11. c. 126
- Peculium aduentitium, publicatis bonis
 filij, in casibus, in quibus in eo pater
 non habet vsum fructum, trāsit in fi-
 scum. ibi. nu. 2. char. 126
- Peculium Castrense, vel quasi, filio cō-
 demnato de crimine læsæ maiestatis,
 an veniat in confiscatione bonorum
 q. 12. char. 116
- Peculium Castrense, est filij pleno iure,
 & in eo, est loco patris familias. ibid.
 nu. 2. char. 126
- Peculium profectitium, aduentitium, vel
 Castrense, an veniat in publicatione
 bonorum patris, ob crimen læsæ ma-
 iestatis. q. 13. char. 126
- Peculium Castrense est filij, ideo nō ve-
 nit in confiscatione bonorum patris
 ibi. nu. 2. char. 127
- Peculium profectitium licet sit pater-
 num, non tamen venit in publicatio-
 ne bonorum patris. ibi. nu. 3. char. 127
- Peculium aduentitium filij est, ideo non
 venit in confiscatione bonorum pa-
 tris. ibi. nu. 4. char. 127
- Pecunia est belli neruus. q. 34. nu. 5. c. 34
- Pecuniæ verbum tribus modis summi
 potest. ibi. nu. 7. char. 34
- Pecuniæ verbum in statutis exorbitan-
 tibus, & odiosis, intelligitur de pecu-
 nia numerata. ibi. nu. 8. char. 34

- Pecuniæ verbum in scripturis, intelligitur de numerata. ibi. nu. 9. char. 34.
- Pecuniæ verbum late sumitur pro his quæ pōdere, numero, mēsurave consistunt. ibi. nu. 10. char. 34.
- Pecuniæ verbum latissime intelligitur pro omnibus rebus, & corporibus. ibid. num. 11. char. 34.
- Pecunia est quicquid homines habent in terra, videlicet omnia quorum domini sunt. ibi. nu. 12. char. 34.
- Pecuniæ appellatione veniūt etiam credita nondum exacta, & sic nomina debitorum. ibi. nu. 13. char. 34.
- Pecuniæ appellatione de proprietate vocabuli veniunt oēs res. ibi. nu. 15. c. 35.
- Pecuniæ appellatione ea tantum comprehenduntur quæ in nostro patrimonio sunt. ibi. nu. 17. char. 35.
- Pecunia falsa non venit appellatione pecuniæ. ibi. nu. 20. char. 35.
- Pecunia reproba venit sub gñali nomine pecuniæ, vt res exñs ī patrimonio non vt pecunia proprie. ibi. n. 21. c. 35.
- Pecunia vita hoīs dicitur. ibi. n. 24. c. 35.
- Pecunia est fideiussio futuræ necessitatis secundum Aristotelem. ibi. nu. 25. c. 35.
- Pœna legis cēssat, in percutiente aliquē, se defendendo. q. 5. nu. 15. char. 8.
- Pœna qua puniti fuere Q. Fabius, & Gne. Apronius ædiles, qui legatos ab vrbe Apollonia Rōmam missos, verberarunt. q. 33. nu. 6. char. 33.
- Pœna priuationis beneficiorum nunquam locum habet, nisi vbi lex, vel Canon hoc dicit. q. 30. nu. 3. char. 135.
- Pœna destructionis domus rei criminis læsæ maiestatis erat etiam apud Romanos. q. 35. nu. 5. char. 138.
- Pœne l. quisquis. C. ad leg. Iul. maie. non habent locum contra filios incurrentis crimē læsæ maiestatis ob patriam proditam, nec rei memoriæ post eius obitum dānatur. q. 24. nu. 10. char. 28.
- Pœnæ de quibus ī d. l. quisquis, non hñt locum quo ad filios, nisi cōtra illos, qui attentarunt contra personam Imperatoris, vel aliorum, de quibus in d. l. quisquis. q. 29. nu. 3. char. 39.
- Pœna d. l. quisquis. contra filios locum non habet, nisi in casibus ibi expressis. q. 1. nu. 9. char. 141.
- Pœnæ d. l. quisquis. non habent locum, cōmissio crimine læsæ maiestatis contra Regem Franciæ. ibi. n. 9. char. 141.
- Pœna d. l. quisquis. respectu filiorum nō seruat, de cōsuetudine. q. 23. n. 3. c. 159.
- Pœna suos tenere debet autores, q. 1. nume. 3. char. 144.
- Perduellionis reus dicitur qui cōtra personam Imperatoris, crimē læsæ maiestatis committit. q. 13. nu. 2. char. 16.
- Perduellis quis, & vnde dicatur. q. 27. nume. 1. char. 29.
- Perduellis quis dicitur. q. 14. nu. 1. c. 191.
- Perduellis dñr qui crimē læsæ maiestatis cōtra principem, vel Rempublicam commisit. ibi. nu. 3. char. 191.
- Perduellis non dñr qui ex alia cā quā machinationis contra principem crimen læsæ maiestatis cōmissit. ibi. n. 6. c. 192.
- Periurus ēt post peractam poenitētiā testis esse non poterit. q. 10. n. 12. c. 103.
- Periurus, an in crimine læsæ maiestatis admittatur in testem. q. 11. char. 104.
- Periurus nō admittitur in testem, etiam si emendatus sit. ibi. nu. 1. char. 104.
- Periurus in crimine læsæ maiestatis admittitur in testem. Et quibus concurrentibus. ibi. nu. 2. 8. char. 104.
- Periurus in crimine hæresis quando admittatur in testem. ibi. nu. 3. char. 104.
- Periurus in crimine simoniæ quādo admittatur in testem. ibi. nu. 4. char. 104.
- Philippus Decius consuluit pro nonnullis cardinalibus, qui a Iulio ij. Pont. Max. defecerunt, & Concilia bulum Pisis indixerunt. q. 7. nu. 1. char. 10.
- Philippus Imperator fuit primus, cuius nomen in moneta descriptum fue-

- rit. q. 62. nu. 5. char. 49
- Philippides Athenicis Lyfimacho Re
gi respondit, id tantum ab eo expete
re ne arcanorum suorum quicquam
ipfi crederet. q. 21. nu. 28. char. 24
- Pingens figuram alicuius propter pro
ditionem, vel laudem, sine superioris
licentia, tanquam vtens Imperio, &
iurisdictione, incidit in crimen læsæ
maiestatis. q. 8. nu. 3. char. 166
- Possessione sua, an princeps priuetur,
per rebellionem subditorum. quæst.
11. nume. 1. char. 172
- Posterorum appellatione veniunt etiã
foeminae. q. 14. nu. 16. char. 151
- Posterius plus in delicto patris, quam ma
tris puniuntur. q. 17. nu. 9. char. 155
- Posthumi Tiburti in filium animaduer
sio, quia inimicus cõtra eius iussa fu
disset. q. 31. nu. 7. char. 31
- Potestas Bononiæ qui denegat baculũ
successori suo cõsignare ne officium
exercere possit, incidit in crimen læ
sæ maiestatis. q. 32. nu. 1. char. 32
- Præceptum poenale inducit iustum me
tum. q. 67. nu. 2. char. 53
- Præmium quod datur reuelantibus, li
cet non detur participi reuelanti, ta
men secus est in crimine læsæ maie
statis. q. 16. nu. 2. char. 88
- Præscriptionis beneficio, an gaudeat
reus criminis læsæ maiestatis. q. 29.
nume. 1. char. 135
- Præstans opem, & auxilium criminoso
delinquenti, quando puniatur. q. 34.
nume. 3. char. 34
- Præsumptionibus, an probari possit cri
men læsæ maiestatis. q. 29. char. 116
- Primi motus non sunt in potestate no
stra. q. 52. nu. 2. char. 44
- Primogenito condemnato de crimine
læsæ maiestatis, qui post patris obitũ
in feudo successit, cui applicabitur
eius feudum. q. 16. char. 127
- Primogenitus habens feudum crimen
læsæ maiestatis commisit, propter quod
illud amissit, & ipse ac eius filij facti
sunt incapaces, ideo feudum ad secun
dogenitum deuenit si filius primoge
niti restitatur, an feudũ ad eum tran
seat. q. 21. char. 130
- Primogenito restituto, qui erat damna
tus de crimine læsæ maiestatis, an fi
lius ei natus post delictum cõmissum
restitutus intelligatur. q. 22. nu. 1. c. 130
- Princeps propter timorem reuelationis
secretorũ, non tenetur admittere præ
latum sibi suspectum. q. 21. nu. 31. c. 25
- Principis securitas læditur ex denegatio
ne tributũ. q. 36. nu. 2. char. 37
- Principem principaliter offendendo, nõ
secundario, incurritur in crimen læsæ
maiestatis. q. 59. nu. 1. char. 48
- Principi soli est reseruata cognitio cri
minis læsæ maiestatis. nu. 1. char. 56
- Principes, si cõcedant ad tempus alicui
baroni siue capitaneo merum, &
mixtum Imperium in aliqua ciuitate,
terra, vel Castro, cũ omnibus pro
uentibus, in tali generali cõcessione,
cognitio criminis læsæ maiestatis nõ
venit. nu. 3. char. 56
- Principi seculari non licet iudicare cleri
cos depræhensos in quibuscunq; cri
minibus, etiã atrocissimis. ibidem
nume. 13. char. 56
- Princeps secularis, etiã in crimine læsæ
maiestatis, non potest procedere con
tra clericum, Nisi ratione feudũ quod
ab eo teneret. ibi. nu. 16. char. 57
- Princeps est lex animata in terris. q. 16.
num. 6. char. 68
- Principis acta præsumuntur legitime fa
cta. ibi. nu. 7. char. 68
- Principi non est qui dicat, cur ira facis.
ibi. nu. 8. char. 69
- Principis error ius facit. ibi. n. 9. char. 69
- Princeps si motu proprio scribat, vt ali
quis morti tradatur, nõ est expectan
da secunda iussio. ibi. nu. 15. char. 69

- Principis assertioni dicentis aliquem cō-
misisse crimen læsæ maiestatis contra
se, an standum sit. q. 19. char. 109
- Principi, aut Regi non creditur, si per
suas literas attestetur quod talis fuit
eius proditor, & propterea feudum
quod a se tenebat amisit. ibi. n. 1. c. 109
- Principis dicto non statur in crimine læ-
sæ maiestatis quia in eius facultate ef-
fet aliquem priuare iure suo, sine cau-
sa. ibi. nu. 5. char. 109
- Princeps mādans constitutum in digni-
tate in crimine læsæ maiestatis tor-
queri sine inditijs, male facit. q. 27. nu-
me. 3. char. 115
- Principi soli spectat recipere ad gratiā
eius offensores, Et restituere bona dā-
nata. q. 20. nu. 3. char. 129
- Princeps solus concedere potest, quod
cadauera rebellium extra ciuitatem
sepulta, in ciuitate reducantur. q. 34.
nume. 6. char. 138
- Princeps habetur quasi Deus in terris
q. 1. nu. 8. char. 141
- Princeps est omniū subditorum pater
q. 7. nu. 4. char. 145
- De Principe superiorem nō recogno-
scente, idem iudicatur q̄ de supremo
principe. q. 23. nu. 8. char. 160
- Principe iusto regi qui secundum æqui-
tatem causas iudicet, melius est, quā
iusta lege. ibi. nu. 15. char. 161
- Princeps, an priuetur possessione sua,
per rebellionem subditorum. q. 11. nu-
me. 1. char. 172
- Principis assertionē sola asserentis ali-
quem esse suum rebellem, an ille pro-
betur rebellis. q. 14. char. 173
- Princeps ex causa indulgere potest de-
linquentibus, etiam in præiudicium
publicum, et priuatorum. quæstio. 19.
nume. 2. char. 176
- Princeps quando possit tollere ius alte-
ri quæ situm. ibi. nu. 3. char. 176
- Princeps contra quem fuit commissum
crimen læsæ maiestatis, an bonis suis
priuare possit, etiam non notorie de-
linquentem, quamuis nō vocatum,
neque conuictum. q. 1. nu. 1. char. 179
- Princeps iudicat vt Deus. ibi. nu. 3. c. 179
- Princeps Deus mundi dicitur. q. 9. nu-
me. 2. char. 187
- Princeps de consilio procerum suorum
bona ad se deuoluta ex crimine læsæ
maiestatis, potest alteri concedere. q.
11. nu. 4. char. 189
- Princeps de bonis damnati de crimine
læsæ maiestatis ad se deuolutis, cum
aliquo cōtrahere potest. ibi. n. 7. c. 189
- Principi reseruata non transeunt in ali-
quem ex generali concessione. q. 16.
nume. 5. char. 194
- Principali sublato tollitur accessorium
q. 12. nu. 8. char. 149
- Priuatus qui promiserat sub pœna mil-
le ducatorum non offendere alterum
priuatum, si offendat postea eum, vl-
tra pœnā a lege impositam pro mo-
do offensionis, incidit etiam in pœ-
nam conuentionalem. q. 33. nu. 1. c. 33
- Priuatus qui simpliciter promiserat nō
offendere alterum priuatum, arbitrio
iudicis, si eū offendat, grauius, quam
si securitas nō esset data punietur. ibi.
nume. 2. char. 33
- Priuatus ad hostes confugiens, crimen
læsæ maiestatis incurrit. q. 45. nu-
me. 2. char. 42
- Priuilegium Reipublicæ Romanæ ex-
tenditur hodie ad ceteras Respubli-
cas aliarum ciuitatum. q. 61. nu. 1. c. 48
- Priuilegia concessa masculis, & eorum
posteris, ad fœminas non extendun-
tur. q. 17. nu. 8. char. 155
- Priuilegium, quod quis possit eos qui
ad supplicium ducuntur liberare, an
valeat. q. 16. nu. 7. char. 149
- Probare, q̄s teneat, an accusator vel fi-
scus crimē læsæ maiestatis fuisse ab eo
cōmissum, cuius memoria vult dam-

- nari, an heredibus onus probandi innocentiam defuncti. q. 27. char. 75
- Probare defunctum commississe crimē læsæ maiestatis accusator, vel fiscus tenetur, antequā bona ab heredibus auferantur. ibi. nu. 1. char. 75
- Probatio per coniecturas admittitur in his, quæ sunt difficilis probationis. q. 29. nu. 2. char. 116
- Procedere sine solemnitate, & repentine, est Regū et principū. q. 3. n. 8. c. 59
- Procedendū quomodo sit, qñ mādatur in causa, pcedi, de plano. ibi. n. 10. c. 59
- Proceditur sine strepitu, & figura iudicij, in causis beneficialibus, & matrimonialibus. q. 4. nu. 1. char. 59
- Processus cōtra reum criminis læsæ maiestatis formatus, an publicari debeat q. 19. char. 70
- Processus publicari debet reo accusato, inquisito, vel denunciato de crimine læsæ maiestatis, vt suas possit facere defensiones. ibi. nu. 3. char. 70
- Processus formatus per iudicem cui cōfiter citationem non peruenisse ad notitiam citati, vel citatū fuisse legitime impeditum quominus venire potuerit, est ipso iure nullus. q. 18. n. 3. 6. c. 70
- Proceditur in crimine læsæ maiestatis, dato quod reus pendente iudicio, vel eo nōdum capto, mortuus fuerit. q. 20. nu. 4. char. 71
- Proditor quis dicatur. q. 5. n. 2. c. 9. et. q. 10. nu. 18. c. 13. & q. 21. nu. 2. char. 23
- Proditorē principis, an quilibet manifestare teneatur. q. 20. char. 91
- Proditorē principis manifestare quilibet tenetur, dummodo sit subditus. ibid. nu. 2. 3. char. 91
- Proditor si sit nobilis altioribus furcis suspendi debet, q̄ in Gallia seruatur q. 1. nu. 16. char. 119
- Proditor quis sit. q. 1. nu. 1. char. 162
- Proditor dicitur, qui pp̄ timorem tacet, & veritatē non defendit. ibi. n. 1. c. 162
- Proditor dīr, qui alterius crimen sibi solli notū malitiosi detegit. ibi. nu. 2. c. 162
- Proditor dicitur, qui secretum sibi commissum publicat. ibi. nu. 3. char. 162
- Proditor dicitur, is, qui bellum mouet sine diffidatione. ibi. nu. 5. char. 162
- Proditor dicitur, qui alicui venenatam potionem propinat. ibi. nu. 6. c. 162
- Proditor dīr, qui, non ostendit se facere illud qd' facit, & secrete contrariū facit eius, quod facere debet. ibi. n. 7. c. 162
- Proditores dicuntur, qui veniunt cōtra fidem datam. ibi. nu. 8. char. 162
- Proditor dīr, qui dum se amicum ostendit postea damnū, iniuriam, vel machinationem inserit. ibi. nu. 9. char. 162
- Proditor est, q̄ ad hostes se transfert, vel eius literas mittit in damnum Reipublicæ, vel domini sui. ibi. nu. 10. c. 162
- Proditor dicitur, subditus q̄ infamat dominum suum, vel aliquid cōtra illius honorem facit. ibi. nu. 11. char. 162
- Proditor dicitur, is qui Castrū, Arcēve, seu locum consimilem suæ fidei commissum hostibus tradit. ibi. n. 12. c. 162
- Proditor dīr, vasallus, vel subditus principis, q̄ pmisit venire in sui principis territorio inimicos eius. ibi. n. 13. c. 162
- Proditor sui ipsius, quandoque quis dicitur. ibi. nu. 14. char. 162
- Proditor principis dicitur proditor Dei. ibi. nu. 15. char. 163
- Proditor, an dicatur qui iustitiam baratauit. q. 2. nu. 1. char. 163
- Proditores nuncupandi sunt, qui iustitiā opprimunt, cum positi sint ad illam administrandam. ibi. nu. 2. char. 163
- Proditor, an a duello repellatur. q. 4. nu. 1. char. 164
- Proditor stare non potest in curia principis. ibi. nu. 4. char. 165
- Proditor principis, Regis, vel domini sui, qua pœna puniatur. q. 6. n. 1. c. 165
- Idem dicitur de proditore populi cui subest & patria. ibi. nu. 2. char. 165

- Proditores quo genere mortis puniantur, attenditur consuetudo Regionis ibi.nu.3. char.165
- Proditori in Italia vt plurimum furcis suspenduntur.ibi.nu.4. char.165
- Proditor nobilis punietur grauiori poena,quam ignobilis.ibi.nu.5. c.165
- Proditori a principe restituto, siquis dixerit,tu fuisti proditor,iniuriarū a cōtione non tenebitur.q.7.nu.4. char.166
- Proditori restituto siquis dicat,quod est proditor, & quod vult cum eo pugnare, et probare quod est proditor, talis restitutū ad duellum iniuste pro uocaret.ibi.nu.5. char.166
- Proditor non potest esse testis in aliqua causa.q.8.nu.4. char.166
- Proditorem principis quilibet denuntiare tenetur.ibi.nu.6. char.166
- Proditor, & rebellis, an inter se differant.q.9.nu.1. char.167
- Proditor potest esse,etiam qui subditus non est.ibi.nu.2. char.167
- Proditor sui episcopi,vel alterius domini spiritualis habentis temporalem iurisdictionem,crimen læsæ maiestatis committere dicitur.ibi.nu.3. char.167
- Proditor, vel quicumque proditorie facere,an differunt.ibi.nu.4. char.167
- Proditor dicitur, is qui contra principē, vel Rempublicam proditionem facit.ibi.nu.6. char.167
- Proditorie hominem occidere plus est, quam ex proposito occidere.q.10.nu. me.19. char.14
- Prodicionis crimen ex tribus causis dicitur maius, vel minus.q.1.n.4.c.162
- Proditorie occidere dicitur quis, quando sine diffidatione aliquem occidit, ibidem num.16. char.163
- Maximum delictū attribuitur ei cui proditio impingitur.q.4.n.2. c.164
- Prodicionem qui commisit,ita deinceps facturus præsumitur.q.5.nu.3. c.165
- Proditorie fieri dicitur,quando quis associatur aliquem in itinere, & nulla inter eos superuenient fixa, sociatus percutit.q.9.nu.5. char.167
- Proditorie agens contra priuatum,non dicitur proditor, sed proditorie agere, ibi.nu.5. char.167
- Proditio multis modis cōmittitur contra principem,vel Rempublicam.ibi. nume.6. char.167
- Pronuntians aliquid tanquam iudex, cum iudex non sit, qua poena teneatur.q.55.nu.2. char.46
- Pronuntia quomodo fiat, quando proceditur contra reū criminis læsæ maiestatis iam mortuum.q.22.nu.1. c.72
- Prouintia quæ iure ciuili non vtuntur, q.23.num.19. char.161
- Publicum bonum iuri particulari præfertur.q.21.nu.6. char.158
- Publici latrones,& nocturni depopulatores agrorū,q. dicantur.q.10.n.6. c.12
- Publicum interesse versatur in crimine læsæ maiestatis.q.68.nu.8. char.55
- Punitio criminis læsæ maiestatis, falsæ monetæ,& hæresis,nunquam censetur concessa, per generalem concessionē meri,et mixti Imperij.n.4.c.56
- Punitus ex alterius delicto, regulariter non tenetur quando contra principalem ob eius contumaciam fertur sententia.q.13.nu.2. char.149
- Punitus a iure,vel ab homine vsque ad certam generationem, descendentes ex linea masculina tantum comprehenduntur.q.17.nu.7. char.155
- Pupillus,an admittatur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis.q.7. c.82
- Pupillus regulariter non admittitur ad accusandum.ibi.nu.1. char.82
- Pupillus cum auctoritate tutoris admittitur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis.ibi.nu.2. char.82

Q Valiter sit procedendum quando cōmittitur causa in palatio apostolico, vt terminis non seruatatis sola facti veritate inspecta pro-

- cedatur, remiffiue, q. 5. nu. 4. char. 61
- Querela inofficiofi testamenti intentari potest folum infra quinquennium, q. 23. nu. 2. char. 73
- Querela inofficiofi, an fifco cōpetat fi filius p̄teritus, a patre crimē læſæ maiestatis committat, q. 19. nu. 1. char. 196
- Quibus modis procedatur in crimine læſæ maiestatis, q. 1. char. 57
- Quilibet qui admittitur ad accusandū, admittitur etiam ad denuntiandum, & qui prohibetur accusare, prohibetur denuntiare, q. 15. nu. 7. char. 67
- R
- R**ebannitus ex indulgentia, bona non recuperat, q. 17. nu. 2. c. 175
- Rebannitus, an recuperet bona alienata per fifcum, ibi. nu. 3. char. 175
- Rebellis occultus, seu proditor impune occidi potest, & quod fuerit occultus rebellis in iudicio sup homicidio probabitur, q. 5. nu. 25. char. 9
- Rebellis quis dicatur, q. 25. nu. 1. char. 28
- Rebellis ipfo iure amittit vtile dominiū bonorum fuorum, q. 25. nu. 2. c. 132
- Rebellis fi quis factus fit cum suis, an fœminæ ex ipfo rebelle natæ comprehendantur, q. 14. nu. 8. char. 150
- Rebelles, & committentes crimen læſæ maiestatis in Gallia qua pœna puniantur, q. 6. nu. 6. char. 165
- Rebellis, aut proditoris imaginem in foro pictam ad illius ignominiam, vt cunctis appareat, corrumpens, qua pœna puniatur, q. 8. nu. 2. char. 166
- Rebellis quis dicatur, q. 1. nu. 1. char. 167
- Rebelles dicuntur etiam qui rebellant contra prosperitatem Papæ, ibidem nume. 2. char. 167
- Rebellis dicitur omnis in proterua, & notoria inobedientia existens, ibid. nume. 3. char. 168
- Rebellis a rebellando d̄r, ibi. n. 4. c. 168
- Rebelles appellatur qui in fide non permanent, & iuffis principis non obediunt, ibi. nu. 4. char. 168
- Rebellis exponitur, idest infidelis, ibid. nume. 5. char. 168
- De iure ciuili antiquo, qui rebellando, locum in quo sub principis obedientia stabāt, retinebant speciale nomen non habebant, sed hi qui defficiunt vocabantur, ibi. nu. 9. char. 168
- Rebellis Imperij, an dicatur, qui se Imperio subditum fatetur, sed odio personæ Impatoris rebellat, q. 2. n. 1. c. 168
- Rebellis, an dicatur qui officiali principis parere recusat, q. 3. nu. 1. char. 168
- Rebellis d̄r, qui parere recusat officiali principis in his, quæ ad cōmissum illi officium spectant, ibi. nu. 1. char. 168
- Rebellis improprie dicitur, qui officiali principis parere recusat in his quæ ad cōmissum illi officium non spectant, ibid. nume. 2. char. 169
- Rebellis dicitur etiam qui iudici suo nō vult parere, ibi. nu. 2. char. 169
- Rebelles intelliguntur omnes, qui sunt in proterua, & notoria inobedientia, ibi. nu. 3. char. 169
- Rebellis, verbum, est generale, & comprehendit quemlibet subditum contradicentem dicto, vel facto sui superioris, ibi. nu. 4. char. 169
- Rebellis, an dicatur qui coacte, & per metum rebellionem fecit, quæstione 4. nume. 1. char. 169
- Rebellio facta ad importunas preces aliquis tyranni, puniri non debet, ibid. nume. 4. char. 169
- Rebellē Imperij esse, vel esse in odium Imperij, an idem fit, q. 6. nu. 1. c. 170
- Rebelles qui libertatem ab Imperatore recognoscunt, siue ex priuilegio, siue ex Imperatoris patientia, an priuari possint libertate, q. 7. nu. 1. char. 170
- An idem fit in his qui a Papa libertatem recognoscunt, ibi. nu. 2. char. 170
- An idem fit in dominis Venetis, ibid. nume. 3. char. 170
- Rebellis occulte, an quis esse possit, q. 8. nume. 1. char. 171

I N D E X.

- Rebellis occulte, an impune occidi possit. *ibid.* num. 2. char. 171
- Rebellium insignia picta, aut sculpta in ciuitate deleri debent. quæstione 23. nume. 1. char. 177
- Rebelli ius reddi non debet. *ibidem* nume. 3. char. 177
- Rebellem principis quis denunciare tenetur, sub pœna relegationis. *ibidem* nume. 3. char. 177
- Rebelles quibus pœnis subiaceant. q. 25. nume. 1. char. 178
- Rebellis occulte impune occidi potest. *ibid.* num. 3. char. 178
- Rebelles impune occidi possunt. *ibidem* nume. 2. char. 178
- Rebellis occidi potest ante sententiam contra eum latam. *ibi.* nu. 4. char. 178
- Rebelles occidi publice interest. *ibidem* nume. 5. char. 178
Item damnari possunt, vt capite puniantur. *ibid.* char. 178
- Rebellionem incurrunt nō solum illius autores, verum etiam de ea scientiam habentes, illamque non reuelantes. q. 25. nume. 2. char. 29
- Rebellio dicitur quasi reiteratio belli, et post pacem ad bellum reuersio. q. 1. nume. 5. char. 168
- Rebellio facta per Castrum Ducia contra communitatem Imola, ex quo fuit meticolose facta, & ex iusto timore, puniri non debet. quæstione 4. nume. 3. char. 169
- Rebellans contra officiales Imperatoris, pro his quæ petunt pro statu Imperij, sine dubio rebellis dicitur. q. 5. nume. 3. char. 170
- Rebellio est quid mortale, & esse in odium Imperij est medicinale. q. 6. nume. 1. 2. char. 170
- Rebellio si fiat contra Regem, principem, vel ciuitatem, quod ius seruari debeat. q. 18. nu. 3. char. 175
- Rebellans contra officiales principis, an crimen læsæ maiestatis incurrat. q. 24. nume. 1. char. 177
- Rebellans officiali principis, in his quæ ad statum Imperij pertinent, crimen læsæ maiestatis incurrit, alias secus. *ibidem* nume. 3. char. 177
- Rebellionem non indicās incidit in pœnam relegationis. q. 2. nu. 5. char. 180
- Receptatores delinquentium contra cardinales, puniuntur, & ipsi pœnis de quibus in c. scelicis. de pœn. in vi. q. 5. nume. 17. char. 8
- Receptatores reorum criminis læsæ maiestatis qua pœna puniantur, quæst. 10. nume. 1. char. 188
- Receptator qui vim, & violentiam sibi illatam a bannito, vel condemnato receptauit eum, nullatenus puniri debet. *ibi.* num. 7. char. 188
- Receptator banniti, vel condemnati de crimine læsæ maiestatis, ita demum punitur si scienter delinquentem receptat, secus si ignoranter, dummodo notorium nō sit receptatum esse delinquentem. *ibi.* nu. 8. char. 188
- Receptans malefactorem punitur eadem pœna qua puniendus esset malefactor. q. 20. nu. 1. char. 157
- Recipiens literas ab hostibus, an incidat in crimen læsæ maiestatis. quæstione 64. char. 50
- Rectores qui sciunt aliquem carcerem priuatum exercere, & tolerant, incidunt in crimen læsæ maiestatis, a die scientiæ. q. 35. nu. 2. char. 36
- Rectores prouintiarum finito officio, non possunt egredi prouintiam, seu ciuitatē, nisi post quinquaginta dies, quibus tenentur stare ad iudicatum. q. 42. num. 1. char. 41
- Reactoris successoris auctoritas, testibus etiam legalibus non est probanda, sed scriptura. q. 5. nu. 3. char. 99
- Rectorem se faciens, cum non sit, non solum is tenetur crimine læsæ maiestatis, sed etiam is qui non fecit, sed facere curauerit. q. 22. nu. 16. char. 26

- Regem se faciens, assummit sibi iurisdictionem, quam non habet, occupando sibi iurisdictionem Regis, cui locus in quo se Regem facit est suppositus, incidit in crimē læsæ maiestatis. q. 22. nu. 1. char. 25
- Reges eiusdem Regni duo esse non possunt. ibi. nu. 2. char. 25
- Regno vni, inductum est, vt vnicum præsit caput, qui populū et multitudinē regat, vt pax feruetur. ibi. n. 3. c. 25
- Regem Regni Neapolitani, quod est patrimonium beati Petri, se asserens cum nō sit, incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 4. char. 25
- Reges Siciliam intrantes absque licentia Papæ, crimen læsæ maiestatis incurrun. ibi. nu. 7. char. 26
- Regem, vel Rectorem se faciens, cum non sit, non solum is tenetur crimine læsæ maiestatis sed etiam is qui nō fecit, sed facere curauerit. ibi. n. 16. c. 26
- Rex si ei detur per Papam Prælatu spectus in ecclesia sui Regni, qui eius secreta pandat, potest eum non admittere, sed pontifici rescribere debet. q. 21. n. 30. char. 25
- Rex Fræciæ, an recognoscat Impatorē in superiorē remissiuē. q. 28. n. 2. c. 30
- Reges omnes olim populo Romano suberant. q. 49. nu. 2. char. 44
- Reges fortes, olim tiranni vocabantur. q. 65. n. 9. char. 51
- Rex iniustus tirannus est. ibi. nu. 14. c. 52
- Rex solus in Regno Franciæ, cognoscit de crimine læsæ maiestatis. nu. 2. c. 56
- Rex dicitur a regendo secundum iustitiam. q. 27. nu. 4. char. 115
- Regulariter ad accusationem criminis deuenitur, cum illud ad actum deducitur. q. 1. nu. 2. char. 58
- Rei appellatio latior est, quā pecuniæ, et comprehendit etiam ea quæ extra nostrū patrimoniu sunt. q. 34. n. 18. c. 35
- Relaxatus in ecclesia, si dum discedit ex ea, iterum capiatur, non dicitur relaxatus. q. 10. nu. 27. char. 14
- Relaxatus simpliciter in territorio suo, ab eo qui illum relaxare tenetur, non dicitur relaxatus, nec relaxās ab obligatione liberatur, sed debet illum facere secure conduci extra suum territorium ad locū vbi possit secure stare. ibi. nu. 28. char. 14
- Remotio strepitus iudicij, parum, aut nihil prodest. q. 4. nu. 11. char. 60
- Renuntia beneficij metu perdendi patrimonium suum a clerico facta, nō valet, etiam si effect iurata. q. 4. n. 6. c. 169
- Rescriptum Papæ, vel Imperatoris, mandans contra aliquem inquiri, etiam non præcedente fama, subreptitium videtur, & debet expectari secunda iussio. q. 9. nu. 8. char. 64
- Rescripta contra ius, licet in dubio concessa cēseantur per importunitatem, tamen in rescriptis motu proprio, secus est. ibi. nu. 11. char. 65
- Rescriptum motu proprio emanatum, habet eandem vim, quam habet secunda iussio. ibi. nu. 12. char. 65
- Reseruari consuetæ, censentur reseruata, etiam si non sit expressum. n. 5. c. 56
- Resistere quis dicitur pluribus modis. q. 1. nu. 6. char. 168
- Respublica maiestatem habere dicitur. q. 61. nu. 2. char. 48
- Respublicæ appellatione intelligitur de Romana. q. 24. nu. 3. char. 74
- Restituere in integrum capite damnatum, est de reseruatis principi. q. 20. nume. 2. char. 129
- Restitutio nō tollit ius tertio quæsitum. ibi. nu. 4. char. 129
- Restitutio primogenito qui erat damnatus de crimine læsæ maiestatis, an filius ei natus post delictū cōmissum, restitutus intelligatur. q. 22. nu. 1. c. 130
- Restitutio de sui natura omnia reponit in pristinum statum. ibi. nu. 5. c. 130
- Restitutio æquiparatur fictioni possibili. ibi. nu. 6. char. 130

- Restituto principali est restitutus dānarus in illius cōsequentia. ibi. n. 7. 8. c. 131
- Restituitio purgat omne maculam. ibi. nume. 9. char. 131
- Restituitio sequuta, an validetur donatio facta a reo criminis læsæ maiestatis. q. 24. nu. 6. char. 132
- Restituitio facta, is cui bona confiscata fuere, satisfacere tenetur creditoribus antiquis. ibi. nu. 7. char. 132
- Restitutus ad gratiam, si post huiusmodi restituitioem aliquis illum proditorem vocet, an iniuriarum agere poterit contra nominantem illum proditorem. q. 7. nu. 1. char. 165
- Restitutus a principe, amplius proditor dici non potest. ibi. nu. 2. char. 165
- Restituitio tollit omnem maculam. ibi. nume. 3. char. 166
- Restituitio facta Castro rebellati, cui fuerant ablata bona, an ex sola recōciliatione intelligatur illi restituta bona. q. 17. nu. 1. char. 174
- Restituitio omnia restituta videtur. ibi. nu. 2. char. 175
- Reuelans secreta inimicis incurrit crimen proditiōis, & falsitatis simul. q. 21. nu. 3. char. 23
- Reuelatores consiliorum Regis, aut viui exuruntur, aut furca suspenduntur. ibi. nu. 7. char. 23
- Reuelans secretum principis animo nō dānificandi eū, sed animo iniurandi teritū qua pœna puniatur. ibi. nu. 10. c. 23
- Reuelans secretum principis, si non sit secretarius vel vasallus eius, qua pœna teneatur. ibi. nu. 16. char. 24
- Reuelans secretum principis, super re honesta, & alteri non nociua, pœna mortis est puniendus, alias autem etiā si quis iurasset non reuelare tenetur illi cui prodesse potest, & non obesse patefacere. ibi. nu. 17. char. 24
- Reuelans tractatū de morte Papæ, liberari, & præmiari debet. q. 16. n. 1. c. 87
- Reuelator confessionis sacramentalis, est violator sacramenti. q. 18. n. 2. c. 89
- Reuelari nō debet cōfessio sacramentalis ad impediendū malū. ibi. n. 3. c. 89
- Reus p̄ legitimas p̄bationes cōuinci debet, vel per confessionē. q. 18. n. 2. c. 70
- Reo confitente delictum non attenditur ineptitudo libelli accusatorij, & processus. q. 7. nu. 4. char. 62
- Reus quis nō dicitur nisi porrecta accusatione contra eum, & sequuta litis contestatione. q. 21. nu. 3. char. 72
- Reus in criminalibus proprie quis dicitur, quando processus contra eū fuit formatus, & ipse citatus ad se defendendum. ibi. nu. 5. char. 72
- Reus quis dicatur. q. 27. nu. 5. 6. char. 76
- Reus quādo dicatur perseuerare in confessione. q. 1. nu. 20. char. 93
- Rei crīs læsæ maiestatis apud veteres diuersimode puniebantur. q. 1. n. 1. c. 118
- Reo conuicto maiestatis crimine, olim quarta pars bonorum eius accusatori dabatur, residuo relicto eius liberis. ibi. nu. 2. char. 118
- Rei criminis læsæ maiestatis, lege xij. tabularum pœna capitis tantum puniebantur. ibi. nu. 3. char. 118
- Reus criminis læsæ maiestatis iure Longobardorum periculum vitæ incurrebat, & eius bona fisco applicabantur. ibi. nu. 4. char. 118
- Rei criminis læsæ maiestatis damnati, bona, Diuus Seuerus statuit, q̄ liberis conseruarentur. ibi. nu. 5. char. 118
- Reos criminis læsæ maiestatis, Honorius & Arcadius Imperatores, capite puniri, & eorum bona fisco applicari, statuere. ibi. nu. 6. char. 118
- Rei crīs læsæ maiestatis, apud dominos venetos, suspēdio necant. ibi. n. 7. c. 118
- Rei criminis læsæ maiestatis, quatuor al ligati equis dilantantur, in Gallia Trā salpina. ibi. nu. 18. char. 119
- Reus criminis læsæ maiestatis, an pendente accusatione alimentari debeat de bonis suis. q. 26. char. 133

- Reus crīs læsæ maiestatis, an gaudeat beneficio p̄scriptionis. q. 29. nu. 1. c. 135
- Reus criminis læsæ maiestatis, an succedere possit alicui ex testamento, vel ab intestato. q. 31. nu. 1. char. 136
- Reo criminis læsæ maiestatis defuncto, an aliquæ poenæ contra eum locum habeant. q. 32. nu. 1. char. 136
- Reo criminis læsæ maiestatis pendente accusatione mortuo, nunquid fiet aliqua iniuria. q. 33. nu. 1. char. 137
- Reus criminis, siue ante, siue post condemnationem moriatur, ei nulla iniuria fiet. ibi. nu. 2. char. 137
- Reus, etiam in crimine læsæ maiestatis damnari non debet, nisi veritate comperta. q. 1. nu. 4. char. 179
- Reus criminis læsæ maiestatis confugiens ad ecclesiam, an inde extrahi possit incōsulto Romano Pōtifice, vel alio ab eo autoritatē habēte. q. 3. n. 1. c. 181
- Romanus populus omne ius suum in principem transtulit. nu. 9. char. 3
- Romanus populus olim dominus erat, est post omne ius suum in Imperatorem transtulit. q. 19. nu. 1. char. 20
- Romanos dominari tria fecerunt. q. 21. nume. 22. char. 24
- Romani qua poena puniuerunt Minutium, & Manilium qui pulsarunt legatos Carthaginēsiū Romā missos, ad pacem petendam. q. 33. nu. 5. c. 33
- Romani filios contra patriam machinantes non solum denuntiabant, sed ipsimet puniebant. q. 9. nu. 6. char. 84
- Rumpens securitatem datam a principe, incurrit crimen læsæ maiestatis. q. 16. nu. 2. char. 18
- S
- Sacerdotes Christi prosequentes, Christum Cruci affigere dicuntur. q. 15. nu. 1. char. 17
- Sacerdoti si fiat iniuria quilibet de populo talē accusare poterit. q. 1. n. 3. c. 78
- Sacerdos, an teneatur reuelare si audiuit aliquem in confessione, qui ei dixit, q̄ crimen læsæ maiestatis contra principem committere volebat. q. 18. c. 89
- Sacerdos licite iurat se nihil scire, licet sciat in confessione. ibi. nu. 4. char. 89
- Sacerdos non potest confessionē sacramentalem reuelare, etiam ex licentia, et præcepto superioris, ac etiam si Papa id mandaret sub poena excommunicationis. ibi. nu. 5. 7. char. 89
- Sacerdos in actu confessionis vices veri Dei gerit. ibi. nu. 6. char. 89
- Sacerdos, an de licentia consentiens possit reuelare confessionem sacramentalem. ibi. nu. 8. char. 89
- Sacerdos debet quanto cautius potest reuelare, vt peccatum impediatur, q̄ consentiens vult delictum aliquod committere, & q̄ dixit abstinere non posse, non tamen propalando personam quoquomodo. ibi. nu. 10. 12. char. 90
- Sacrilégi, an gaudeant immunitate ecclesiarum. q. 3. nu. 18. char. 183
- Saul percussus a muliere, se occidi mandauit, ne a muliere occisum dici posset. q. 33. nu. 9. char. 137
- Scientia secretarij habetur pro scientia Papæ. q. 21. nu. 6. char. 23
- Scientia sola, an sit punibilis in crimine læsæ maiestatis, non subsequito aliquo consensu, consilio, vel facto. q. 2. nume. 1. char. 180
- Scientia sola punibilis est, quādo malefictiū cōmitti debet in personā eius, cui ipse sciens suppositus est. ibi. n. 2. c. 180
- Scientia filij de nece patris punibilis est ibi. nu. 3. char. 180
- Scientia quæ probari non potest, in crimine læsæ maiestatis, non est punibilis. ibi. nu. 8. char. 180
- Scientia vxoris scientis maritum velle cōmittere crimen læsæ maiestatis, & ecōtra, nō est punibilis. ibi. nu. 12. c. 181
- Scientia non subditi in crimine læsæ maiestatis, nō est punibilis. ibi. n. 13. c. 181
- Scientia probatur per notorium. q. 10. nume. 10. char. 189

- Scientem nō ignorantem lex vult obligari. *ibi. nu. 9.* char. 188
- Scipio Africanus superior deuicta Carthagine, grauius in Romanos, quam in latinos transfugas animaduertit. *q. 1. nu. 8.* char. 168
- Scribens non dolose hostibus, eisq; nuntium mittens, aut eis signum dans, non ut principi noceat, vel ciuitati, non incidit in crimen læsæ maiestatis. *q. 20. nu. 4.* char. 21
- Scribens, & recitās falsum ad damnum principis, incidit in crimen læsæ maiestatis. *q. 43. nu. 1.* char. 41
- Scribens falsum scienter in libris Reipublicæ, vel principis, ad damnum ipsius principis, incidit in crimen læsæ maiestatis. *ibi. nu. 2.* char. 41
- Sisyphus qui Deorum secreta patefecit hominibus, apud inferos punitur. *q. 21. nu. 20.* char. 24
- Secretarius principis, vel Reipublicæ reuelans inimicis secreta sui principis incurrit crimen proditiōnis & falsitatis simul. *q. 21. nu. 4.* char. 23
- Secretarius principis, vel Reipublicæ dicitur in dignitate constitutus. *ibi. nume. 5.* char. 23
- Secretarij scientia habetur pro scientia Papæ. *ibi. nu. 6.* char. 23
- Secretum varijs modis pādī. *ibi. n. 23. c. 24*
- Secretum quid dicatur. *ibi. n. 24. char. 24*
- Secretum vnde dicatur. *ibi. nu. 25. c. 24*
- Secretum proprie est quod vulgus ignorat. *ibi. nu. 26.* char. 24
- Secretorum principis scientia, quam maxime fugienda. *ibi. nu. 27.* char. 24
- Sectæ factæ ad exitium principis cum pactis iuramento firmatis, continent crimen læsæ maiestatis. *q. 38. nu. 1. c. 39*
- Secunda iussio, et motus proprius æqui parantur. *q. 16. nu. 16.* char. 69
- Securitatem datam a principe rumpēs, crimen læsæ maiestatis incurrit. *q. 16. nume. 2.* char. 18
- Securitatem habentem a dominis Ve-
- netis, vel ab aliquo alio superiorem non recognoscente, ne ab eo vexaretur, offendens, crimen læsæ maiestatis committit. *q. 18. nu. 1.* char. 19
- Sententia non est necessaria super notorio. *q. 9. nu. 2.* char. 11
- Sententia, etiā si sit principis, in his quæ notoria non sunt, sine citatione lata, non tenet. *q. 6. nu. 6.* char. 61
- Sententia in crimine læsæ maiestatis nō debet ferri contra defunctum, quia neque accusatio cōtra defunctum datur, sed contra defuncti memoriam. *q. 22. nu. 3.* char. 73
- Sententia confiscationis bonorum lata contra mortui memoriam, nō ex eo quod mortuus machinatus esset contra Cæsarem, vel Rempublicam, sed in alijs capitibus legis Iuliæ maiestatis, est ipso iure nulla. *q. 25. nu. 1. c. 74*
- Sententia lata cōtra iuris dispositionem expressam, est nulla. *ibi. nu. 2. char. 74*
- Sententia lata cōtra rationem legis, etiā loquentis in alijs terminis, est nulla. *ibi. nu. 3.* char. 74
- Sententia lata contra statutum, est nulla. *ibi. nu. 4.* char. 74
- Sententia lata contra consuetudinē notoriam, est nulla. *ibi. nu. 5.* char. 74
- Sententia lata contra sponte & vere confessum, vel conuictum, facit illum infamem quo ad omnes. *q. 1. nu. 12. c. 92*
- Secus si ex ficta confessione, quia nō est inhabilitatus, nisi quo ad illam personam tantum ad cuius instantiam fuit condemnatus. *ibi. nu. 13.* char. 92
- Seruus, an dominum accusare poterit in crimine læsæ maiestatis. *q. 11.* char. 85
- Seruus dominum non accusat regulariter. *ibi. nu. 1.* char. 85
- Seruus in crimine læsæ maiestatis admititur accusandū dominū. *ibi. n. 2. c. 85*
- Serui in occultis, regulariter, maxime quando per alios melius detegi non potest q̄ domi sit, admittuntur ad accusandum. *ibi. nu. 3.* char. 85

- Serui admittuntur ad accusandū in lege Iulia de ambitu. *ibi. nu. 4. char. 85*
- Serui admittuntur ad accusandū in lege Iulia de Annona. *ibi. nu. 5. char. 85*
- Seruus accusat illum qui tabulas testamenti subtraxit, in quo sibi libertas relicta est. *ibi. nu. 6. char. 85*
- Seruus admittitur ad accusandū de nece Domini. *ibi. nu. 7. char. 85*
- Serui, criminosi, & infames, an admittantur in testes contra clericos in crimine læsæ maiestatis. *q. 16. char. 107*
- Serui, criminosi, & infames in crimine læsæ maiestatis contra clericum malæ vocis, & famæ in testes admittuntur, sicuti contra laicos. *ibi. nu. 1. c. 107*
- Secus si bonæ vocis, conditionis, & famæ. *ibi. nu. 2. char. 107*
- Serui, criminosi, & infames, & alias inhabiles, an admittantur ad excusandum reum inculpatum de crimine læsæ maiestatis. *q. 17. char. 107*
- Seruus aufugiens non potest suam possessionem domino interuerrere. *q. 11. nu. 3. c. 172*
- Seruitus quo tempore capitur. *q. 11. n. 8. 9. c. 85*
- Sicilia est de patrimonio beati Petri. *q. 22. nume. 8. char. 26*
- Sigillum remouens de literis alterius, tenetur de falso. *q. 20. nu. 12. char. 22*
- Signatura quo ad priuationem, non datur in curia Romana, ubi quis impetrat beneficium per priuationem alterius, ex aliquo crimine, nisi se inscribat ad poenam rationis. *q. 1. nu. 8. c. 58*
- Simonía quæ hæresim sapit, est maius crimen læsæ maiestatis. *q. 11. nu. 6. c. 104*
- Respectu simoniacæ hæresis cætera crîa quasi pro nihilo reputantur. *ibi. n. 7. c. 104*
- In criminæ simoniæ, milites, & alij priuilegiati quando non possint torqueri. *q. 28. nu. 8. char. 116*
- Simonía peior est Idolatria. *q. 15. nume. 7. char. 193*
- Socius quis dicatur remissiuè, quæsiuo. *33. num. 18. char. 33*
- Socius criminis, an admittatur ad accusandū in crîe læsæ maiestatis. *q. 5. c. 89*
- Socius criminis non admittitur ad accusandum regulariter. *ibi. nu. 1. char. 80*
- Socius crîs admittitur ad accusandū in crimine læsæ maiestatis. *ibi. nu. 2. c. 80*
- Idem in crimine simoniæ, & hæresis. *ibid. num. 3. 4. char. 80*
- Socius criminis factus inimicus, non admittitur ad accusandum in crimine læsæ maiestatis. *ibi. nu. 5. char. 80*
- Socius criminis læsæ maiestatis, si socium accuset, & non probet, an saltem excusetur a crimine præsumptæ calumniæ. *q. 19. char. 90*
- Socius crîs læsæ maiestatis, si accuset socium, et non probet, excusatur a poena præsumptæ calumniæ. *ibi. nu. 2. c. 90*
- Socius criminis, an admittatur ad testificandum in crîe læsæ maiestatis. *q. 7. c. 100*
- Socius criminis, regulariter non admittitur contra socium. *ibid. nu. 1. c. 100*
- Socius crîs contra socium admittitur in teste, in crimine læsæ maiestatis. Etiam si iurasset non reuelare, ac et si pretium pro hoc accepisset. *ibid. nu. 2. 3. c. 100*
- Dummodo ex qualitate testificantis, & psonæ contra quæ deponit, verisimile sit eum non mentiri. *ibi. n. 4. c. 100*
- Socij criminis depositio sola, ad torturam non sufficit, nisi cum ea sit alia psumptio, vel aliud iudicium. *ibi. n. 5. c. 101*
- Socius criminis, etiam in crimine læsæ maiestatis, non admittitur ad testificandum, si est inimicus. *ibi. nu. 6. char. 101*
- Et etiam si alias esset criminosus, vel infamis ex alio delicto. *ibi. nu. 7. c. 101*
- Socius criminis in quibus casibus admittatur in teste, vel de socijs interrogari possit remissiuè. *ibi. nu. 13. char. 101*
- Socius si velit partem domus destruendam redimere, an admittatur, quoniam fiscus non succedit in omnibus bonis. *q. 37. n. 3. c. 140*
- Solicitans, vel concitans milites, ut rebellent contra principem, crimen læsæ maiestatis committit. *q. 44. n. 1. c. 41*
- Solicitatio quæque puniatur. *q. 66. nu. 11. c. 53*

- Soluens ad præceptum tyranni, sponte
soluere non dicitur. q. 67. nu. 3. c. 53
- Soluens creditori putatio liberat ac si
soluisset vero creditori. q. 27. n. 3. c. 134
- Specialia duo circa idem cōcurrere non
possunt. q. 7. nu. 10. char. 101
- Spurij, appellatione filiorum continen-
tur. q. 7. nu. 2. char. 145
- Stater duo didragma valebat, & didra-
gma duos denarios vsuales. q. 36. nu-
me. 11. char. 38
- Statutum puniens præstantem auxiliū,
& fauorem delinquenti, comprehen-
dit etiam mutuantem ei pecuniam. q.
34. nume. 2. char. 34
- Statutum puniens turbantes, vel turba-
re volentes statum ciuitatis, intelligi-
tur principaliter, non secundario. q.
17. nume. 1. char. 19
- Statuto stante, q̄ facientes rumorem in
ciuitate puniantur certa pœna, si quis
aliquem percuicndo rumorem oriri
fecerit, non tenebitur pœna statuti
prædicti. ibi. nu. 3. char. 19
- Statutum concedens alicui, quod possit
facere vindictam de offensa sibi illa-
ta, intelligitur per se, non per interpo-
sitam personam. ibi. nu. 4. char. 19
- Statutum, si fiat in ciuitate, quod in cri-
mine læsæ maiestatis, vel oppugnatae
patriæ damnari possit defuncti me-
moriam, & eius bona confiscari post
rei obiūm, in his casibus, in quibus
cessante dicto statuto id de iure alias
fieri non posset, an valebit. q. 25. c. 74
- Statutum si assignet certum tempus ad
accusandum, vltra illum tempus in-
quiri non potest. q. 29. nu. 8. char. 77
- Statuto stante, quod quilibet accusare
possit, non admittetur forensis ad ac-
cusandum. q. 1. nu. 2. char. 78
- Statuto stante, quod adulterium proba-
ri possit per testes infames, nō tamen
idem erit in probādo matrimonium.
q. 5. nume. 5. char. 99
- Statutum, quod accusatori credatur de-
dāno dato, vel alio crimine, nō com-
prehendit infamem, infamia facti. q.
7. nume. 8. char. 101
- Statutum, quod libris mercatorum ple-
na fides adhibeatur pro scribēte, non
comprehēdit mercatorem infamem,
vel suspecte vitæ. ibi. nu. 9. char. 101
- Statuto stante, quod percutiens Antia-
num puniatur in duplū, an percutiens
eū q̄ de proximo fuit antianus punia-
tur pœna dicti statuti. q. 10. n. 13. c. 103
- Statutum faciens mētionem de filio, in-
telligitur de legitimo, & naturali. q.
7. nume. 5. char. 145
- Statutum prohibens filios bannitorum
stare in ciuitate, scēminas non com-
prehendit. q. 14. nu. 9. char. 150
- Statutum quod imponit penam vni
pro alio, non est laudabile, sed valde
iniquum, & nunquam extēdi debet.
ibid. num. 12. char. 150
- Statutum, quod mulier contrahere non
possit sine cōsensu cōsanguineorum,
an comprehendat hermafroditum. q.
16. nume. 19. char. 154
- Statuta loquentia de patre, non exten-
duntur ad matrem. q. 17. nu. 10. c. 156
- Statuto stante, q̄ extrane masculo filia
non succedat, an si filius sit rebellis, fi-
lia succedet. q. 15. nu. 1. char. 174
- Statutū supradictum intelligitur si ma-
sculus qui extat sit habilis ad succe-
dendum. ibi. nu. 3. char. 174
- Statutū loquens p̄ verba indefinita, oēs
casus cōplectitur, in qbus est eadē ra-
tio, ex interpretatione potius, quam ex
propriate sermonis. q. 16. n. 2. c. 174
- Statutum loquens per verbum. Si quis,
& sic per adiectiuum sine termino,
scēminam non comprehendit, quādo
nō militat eadem ratio. ibi. n. 3. c. 174
- Statutū, q̄ in crimine læsæ maiestatis pu-
niantur ēt fratres delinquentis, ne te-
pidi, & remissi sint circa fratrum suo-
rum insolentias cohibendas, & repre-
hendendas, an valeat. q. 4. nu. 1. c. 183

- Statutū Florētiæ, q̄ vno de familia delin-
quēte aliq̄ puniant̄, valet. ibi. n. 2. c. 183
- Statutū huiusmodi locum sibi non ven-
dicat contra fratres, & affines delin-
quentis absentes, & penitus ignoran-
tes voluntatem fratris. ibi. nu. 3. c. 183
- Statutū prædictū locum sibi non vin-
dicabit contra fratrem, seu affinem
delinquentis, cui idem delinquēs erat
inimicus. ibi. nu. 4. char. 183
- Statutum prædictū locū sibi non vindica-
ret, q̄n̄ frater esset adeo ceruicosa na-
tura, q̄ fratris, & aliorū admonitio-
nes oīno contemneret. ibi. nu. 5. c. 184
- Statutū cōcedens abolitionē criminum
delinquentibus, an cōprehendat ēt cri-
men læsæ maiestatis. q. 8. n. 1. char. 187
- Statuētēs cōtra honorē principis, an inci-
dāt ī crimē læsæ maiestatis. q. 55. c. 46
- Statuta facientes dolo malo vt iurisdic-
tionem occupent, contra honorem
principis statuere dñr. ibi. n. 1. char. 46
- Statum hominis immutare solius prin-
cipis est. q. 19. nu. 12. char. 21
- Subditus qui contra statū Venerorum
machinatur crimen læsæ maiestatis
committit. nu. 17. char. 3
- Subditus Impatoris est subditus Papæ
habitu, licet non actu. q. 3. nu. 2. char. 6
- Subditus Imperatoris, si Papam offen-
dat crimen læsæ maiestatis commit-
tit. ibid. num. 3. char. 6
- Subditus Papæ offendens Imperatorē,
& si contra Imperatorem crimen læ-
sæ maiestatis non committat illud tñ
committit contra Papā. q. 4. nu. 2. c. 6
- Subditus Papæ si nō directe, saltim per
quandam consequentiam Papam of-
fendere dñr̄ offendēdo Imperatorem,
qui est fidelis confœderatus Papæ, et
ab eo coronatur. q. 4. n. 4. char. 6
- Subditus alicuius cardinalis, vel legati,
aut officialis Papæ respectu alicuius
iurisdictionis vel Castri, quam dictus
cardinalis sub se haberet vt episco-
pus, si faceret ab eo rebellare aliquod
ex dictis Castris, talis propterea non
committeret crimen læsæ maiestatis.
q. 6. nume. 2. char. 9
- Subditus lædens prælatum inferiorem
iure proprio dignitatem seu titulum
comitatus vel episcopatus habētem
crimen læsæ maiestatis non commit-
tit. ibid. num. 3. char. 9
- Subditi quibus vt plurimū secreta prin-
cipum committuntur, reuelantes se-
creta sui principis, qua poena tenean-
tur. q. 21. nu. 11. char. 23
- Subditus Regis qui arma mouet cōtra
ipsum, crimen læsæ maiestatis cōmit-
tit. q. 37. nu. 1. char. 38
- Subditus principis commonens hostes
de præparatione ipsius principis con-
tra eos, crimen læsæ maiestatis com-
mittit. q. 51. nu. 1. char. 44
- Subditi Imperatore negligente eos de-
fendere, nec valentes ipsi eorum iuri-
bus se tueri, possunt se submittere al-
teri domino potentiori, qui eos de-
fendat. q. 56. char. 46
- Subditus quis non efficitur eius prin-
cipis, sub quo ratione contractus, vel
delicti forum sortitur. q. 68. nu. 3. c. 54
- Subditus proprie quis non dicitur do-
mini feudi, si sub eius dominio non
habet domicilium, licet secundum le-
ges ratione feudi sortiatur forum sub
eius dominio. ibi. nu. 4. char. 54
- Subditus naturalis iure tenetur ad obe-
dientiam principi suo. ibi. n. 9. char. 55
- Subditi alicuius non possunt iurisdic-
tionem quam ipsi non habent in
alium transferre. q. 11. nu. 4. char. 172
- Subditi rebellantes, si dominum suum
repellāt de territorio, vel in carcerem
conijciant, interuertunt ei possessio-
nem. ibid. nu. 5. char. 172
- Subditus alicuius principis, si arma sum-
mat contra principē cōfœderatū prin-
cipi suo, an ab eius principe tanq̄ suus
rebellis puniri poterit. q. 21. nu. 1. c. 176
- Substitutio futura, an veniat in confisca-

tione bonorum. q. 7. nu. 2. char. 124
 Supplicare principi, an liceat pro his,
 qui læsæ maiestatis crimen in eū com-
 miserunt. q. 9. num. 1. char. 187
 Supplicari nō debet pro clerico turban-
 te statum ciuitatis suæ. ibi. nu. 3. c. 187
 Supplicare licet principi pro reīs cætero-
 rum criminum. ibi. nu. 4. char. 187
 Suppositi partus, perpetuo agi potest.
 q. 14. nu. 1. c. 67. & q. 29. nu. 3. char. 77
 Suspendi cadauer, iudex non permittit
 in ligno manere, sed quod ea die se-
 pelliatur. q. 1. nu. 10. char. 118
 Suspendi non debent nobiles regulari-
 ter. ibi. num. 12. char. 118

T

T Arquinus Marcū Tulium Duū-
 uirum eo quod librum secreta ci-
 uilium sacrorum cōtinentem eius
 custodia commissum corruptum Pe-
 tronio Sabino rescribēdum dedisset,
 culeo insutum in mare præcipitari iul-
 sit. q. 21. nu. 21. char. 24
 Templum Deo quis primus posuerit.
 q. 39. nu. 1. char. 39
 Terminus habilem ad comparendum
 absenti vel legitime impedito, si iu-
 dex assignare neglexerit, facit vt pro-
 cessus sit nullus. q. 18. nu. 8. char. 70
 Testamentum filij familias postea a pa-
 tre emancipati non reconualecit. q.
 22. nume. 2. char. 130
 Testimonium dicere non poterit, nec
 minus accusare tanquam inimicus,
 qui non demonstraret odium conce-
 pisse contra eum, a quo est offensus,
 si apparet præcessisse verisimilem cau-
 sam magni odij. q. 2. nu. 31. char. 96
 Testimonium in re perceptibili per sen-
 sum auditus, vt sunt verba, valet, li-
 cet paries, vel curtina in medio fuerit
 inter testes, & contrahentes. q. 20. nu-
 me. 1. char. 110
 Quod in testamentis locum non ha-
 bet, qui testes debent esse ad præsen-
 tiam testatoris. ibi. nu. 2. char. 110

Testes tā accusatoris quā rei in crise op-
 pugnatæ patriæ admittunt, sicuti in
 crise læsæ maiestatis. q. 24. nu. 7. c. 28
 Testes examinati in p̄cessu inquisitio-
 nis formatæ non p̄cedente diffama-
 tione non probant. q. 9. nu. 3. char. 64
 Testiū examinatio in criminalibus, q̄
 fiat in secreto, est de iure naturali, seu
 diuino. q. 19. nu. 1. char. 70
 Testes publicantur in crimine hæresis.
 q. 19. nu. 4. char. 71
 Testis qui non potest testificari contra
 aliquem, non potest eundem accusa-
 re. q. 15. nu. 1. char. 86
 Testis esse nō poterit cōtra me qui ligā
 vel parentelam fecit cū inimico meo
 capitali. q. 2. nu. 29. char. 96
 Testis semper repellitur quando subest
 causa inimicitie inter eū, & partem,
 licet alias de inimicitia non appareat,
 etiā si testis ipse attestetur nullam ha-
 bere inimicitiam. ibi. nu. 33. char. 97
 Testis inimicus qui examinari non po-
 terat, si examinetur non facit indicium,
 nec aliquid probat. ibi. nu. 38. char. 97
 Testes infames alijs non cōcurrentibus
 adminiculis solam præsumptionem
 faciunt. q. 3. nu. 6. char. 98
 Testes singulares, an probent in crimi-
 ne læsæ maiestatis. q. 8. char. 101
 Testes singulares in crimine læsæ maie-
 statis admittuntur. ibi. nu. 1. char. 101
 Iura loquētia de singularitate testiū,
 quō sint intelligenda. ibi. n. 2. char. 101
 Testes singulares in crimine hæresis ad-
 mittuntur, cum distinctione tamen
 vt ibi. ibid. nu. 3. char. 102
 Testes singulares, an sufficiant ad pro-
 bandum aliquid in ḡne. ibi. n. 4. c. 102
 In testificando maior est prohibitio
 in hæretico, quam in iudæo. q. 10. nu-
 me. 5. char. 103
 Testis sine tortura non admittitur si sit
 seruus, vilis persona, vel liber et cri-
 minosus, ac infamis, obscurus, vel
 ignotus. q. 11. nu. 9. char. 104

- Testes, nisi sint idonei, nō admittuntur ad excusationem imputati in criminebus exceptis. q. 17. nu. 2. char. 107
- Testes qui deponunt audiuisse aliquos coniurantes cōtra principem median te curtina, vel tenui pariete, vel alicuius muri fissura, an probent crimen læsæ maiestatis. q. 20. char. 110
- Testes de auditu mediante curtina, vel tenui pariete, vel quid simile in contractibus valent, dummodo noscant voces contrahentium. ibi. nu. 3. c. 110
- Secus est in causa vbi agitur de dissolutione matrimonij. ibi. n. 4. char. 110
- Testes de auditu mediante Curtina, vel tenui pariete, in crimine læsæ maiestatis pobant. ibi. nu. 8. char. 110
- Testibus non citatis, nec iuratis in alterius præiudicium non creditur. q. 21. nume. 5. char. 111
- Testes omnes, qui in criminis Simonia admittuntur, admittuntur etiā in alijs criminibus exceptis, sed non omnes qui repelluntur in huiusmodi crimine Simonia, repelluntur in alijs criminibus exceptis. q. 15. nu. 5. char. 193
- Tex. Exodi. in. c. 21. procedebat olim in altaribus veteris testamenti, quæ nō erant tantæ auctoritatis, quantæ nōstra sunt. q. 10. nu. 10. char. 12
- Tex. in. c. 7. ex. de homicid. loquitur de clerico per insidias homicidium perpetrante. ibi. nu. 16. char. 13
- Tex. in. l. quisquis. in. §. filij vero. C. ad leg. Iul. maiest. non comprehendit filios clericos. nu. 18. char. 57
- Tex. i. l. fin. ff. ad leg. Iul. maiest. dum de p̄cipe loquitur, intelligitur de summo p̄cipe Romanorū. q. 24. n. 4. c. 74
- Tex. in. l. fin. ff. ad leg. Iul. maiest. loquitur in reo delato ante eius mortem q. 27. nu. 7. char. 76
- Tex. in Clemen. pri. de probatio. limitata. q. 19. nu. 4. char. 109
- Tiberius antequam ad Imperium cōscenderet, in Germania exercitum du cens, Præfecto legionis ignominia notam intulit, ob id solum, q̄ liberto suo quosdam equites venatum trans Rhenum, sine ipsius licentia misisset q. 45. nu. 1. char. 42
- Timor Domini timori hominum ante ponendus est. q. 15. nu. 14. char. 193
- Tirannus est qui non iure principatum tenet, & lege Iul. maiest. tenetur. q. 22. nume. 14. char. 26
- Tiranni nulla maiestas d̄r. q. 65. n. 1. c. 51
- Tirannū ob propriā utilitatē nō licet occidere, secus ob publicā. ibi. nu. 4. c. 51
- Tirannum offendens, qui non habet iustum titulū, non incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 3. char. 51
- Tirannum offendens, qui cōmuniter tolleratur p̄ principe, licet de facto principatum habeat, incidit in crimen læsæ maiestatis, nisi pro publica utilitate eum offenderet. ibi. nu. 6. char. 51
- Tirannū offendēs, q̄ ciuitatē occupauit, & postea fuit inuestitus de ea, incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. n. 7. c. 51
- Tirannus vnde dicatur. ibi. n. 8. char. 51
- Tirannus, secundum Gregorium, quis sit. ibi. nu. 10. char. 51
- Tirannus tacitus, & velatus, vt est ille, qui se fecit creati vexilliferum, vel cōsaloneriū, siue ciuitatis custodē, iustitiam faciēs, repellī p̄t. ibi. n. 11. c. 52
- Tiranni, etiam dicitur, qui propter partialitates ciuitatum faciunt se Dominos. ibi. n. 13. char. 52
- Tirannum occidere meritorium est. ibi. nume. 17. char. 52
- Tirannus primus omnium fuit Athenis Theseus. ibi. nu. 18. char. 52
- Tirannorū mores qui sint. ibi. n. 15. c. 52
- Tiranni preces iussui æquiperantur. q. 4. nume. 5. char. 169
- Tiulorum separatio arguit diuersitatē criminum. q. 40. nu. 10. char. 40
- Tormentis & squallorī carceris nemo se submittere debet. q. 2. nu. 8. char. 180
- Torquens detentum in priuato carce

- re, incidit in crimen læsæ maiestatis. q. 35. nu. 18. char. 37
- Tortura data reo sine inditijs, tançq̃ cõtra leges factũ, nõ valet. q. 1. n. 24. c. 93
- Torqueri quis non potest in crimine læsæ maiestatis non præcedentibus inditijs. ibi. nu. 27. char. 93
- Torturari an possit imputatus de crimine, sine inditijs solemniter receptis. q. 26. char. 114
- Quid dicendum in crimine læsæ maiestatis. ibi. nu. 2. char. 114
- Tortus sine inditijs de mandato Regis, si sit nobilis & confessus, talis cõfessio ei non noceret. q. 27. nu. 5. c. 115
- Tractans de Imperio, vel Regno, Imperatore, vel Rege viuentē incidit in crimen læsæ maiestatis. q. 7. n. 2. c. 10
- Trãsfuga appellabatur ab antiquis, qui recedebat de terris principi subiectis, et ibat ad hostes. Et isti viui exurunt, aut furca suspenduntur. q. 1. n. 6. 7. c. 168
- Tributum vnde habuit originem. q. 36. nume. 1. char. 37
- Tributum, seu censum denegans soluere principi in contemptum, incidit in crimen læsæ maiestatis. ibi. nu. 2. c. 37
- Tributum a contributione est dictum, quia ex eo militibus cõtribuitur. ibi. nume. 4. char. 37
- Tributũ præstatur in signum obedientiæ, & recognitionis. ibi. nu. 5. char. 38
- Tributum soluitur Imperatori pro recompensando labores, quos pro suis subditis subit. ibi. nu. 6. char. 38
- Tributum præstatur principi, vt ipse hostibus suis resistere possit. ibi. n. 7. c. 38
- Tributi præstatio subiectionem probat. ibi. nu. 9. char. 38
- Tributum quid sit. ibi. nu. 13. char. 38
- Tributum cum præsteretur principi in signũ supremæ potestatis, nunquã præscribitur contra principẽ. ibi. n. 14. c. 38
- Tributi præstatio licite denegari potest principi iustitiam nõ ministranti subditis. ibi. nu. 17. char. 38
- Tripliciter procedi potest in criminibus, per viam accusationis, denuntiationis, & inquisitionis. q. 1. nu. 1. c. 57
- Turres a quibus fuerint inuentæ. q. 46. nume. 6. char. 42

V

- Valentinus dux proditorie occupauit statũ Guidobaldo Feltrio Urbini duci. q. 1. nu. 17. char. 163
- Vasallus reuelans secretum domini, ad hoc vt feudum perdat, tria requiruntur. q. 21. nu. 12. char. 23
- Vasallus si non animo damnificandi minimum secretum reuelat, sed forte ex eo putas dominum laudare, feudum non amittit. ibi. nu. 13. char. 24
- Quis probat animũ damnificandi affuisse vel non affuisse. ibi. n. 14. c. 24
- Vasallus reuelas secretum dñi Sempronio, quod ipsum dñs vult interficere, nõ amittit ex hoc feudũ. ibi. n. 15. c. 24
- Vasallus morem non gens domino feudi, ex eo q̃ dñs feudi sibi non præstat quæ prætere tenetur, an incidat in crimen læsæ maiestatis. q. 54. c. 46
- Vasallus sciens patrem suum velle grauitè delinquere cõtra dominũ suum, contra quem non committitur crimẽ læsæ maiestatis, et non reuelans eum, non perdit feudum. Secus si alius præter patrem. q. 3. nu. 8. char. 83
- Vasallus, an accusare poterit dominum de crimine læsæ maiestatis. q. 12. c. 85
- Vasallus delator vel accusator domini sui feudum perdit. ibi. nu. 1. char. 85
- Vasallus dominum accusat in crimine læsæ maiestatis. ibi. nu. 2. char. 85
- Vasallus qui crimen læsæ maiestatis cõmiserit cõtra dominum feudi, an feudo priuetur ipso iure. q. 5. nu. 9. char. 123
- Vasallus in Regno Neapolitano committens crimen læsæ maiestatis, ipso iure amittit dominium & possessionem feudi. ibi. nu. 10. char. 123
- Vasallus cõmittens crimẽ læsæ maiestatis ipso iure feudũ amittit. q. 25. n. 3. c. 132

- Vasallus, si fuit proditor domini sui, an feudum amittat. q. 5. nu. 1. char. 164
- Vasallus, an teneatur obedire domino rebellī, cui ante rebellionem præstiterat iuramentū fidelitatis. q. 9. n. 1. c. 171
- Vasallus sciens & non indicans rebellionem in felloniam incidit, & feudo priuatur. q. 2. nu. 5. char. 180
- Vendēdo quis spiritualia, vel emēdo diuinā offendit maiestatem. q. 15. n. 2. c. 192
- Veneno hominē occidere plus est quā ferro. q. 10. nu. 24. char. 14
- Veneno necans aliquē nō sentit bñficiū c. iter alia. de imu. eccles. q. 2. n. 10. c. 182
- Veniam petēdo a principe, an delictum probetur. q. 23. char. 112
- Veniā petitio non cadit, vbi non est delictum. ibi. nu. 1. char. 112
- Veniā petitio non est sufficiens probatio delicti. ibi. nu. 2. char. 112
- Veniam petens, quando delictum fateri videatur. ibi. nu. 3. 4. 5. char. 112
- Veniam petentis iudicialiter, cautela ne videatur delictum fateri. ibi. n. 6. c. 113
- Veniēs de vltra mari cū equis, et armis, et trāsiciens per Regnū Siciliæ, ex quo æqui et arma nō pnt extrahi sine Regis licētia, poterit eos cōducere ad locum sui domicilij extra Regnum sine aliqua Regis licētia. q. 10. nu. 31. c. 14
- Venorum Republica succedit loco Reipublicæ Romanæ. nu. 10. char. 3
- Venetiarum ciuitas noua Roma vocatur. nu. 11. char. 3
- Venorum Republica neminē in tēporalibus in superiorē recognoscit. n. 12. c. 3
- Venetiarum ciuitas libera est. nu. 13. c. 3
- Veneti Imperatorem recognoscere nō tenentur. nu. 14. char. 3
- Venetiarum ciuitas in suis terris omnia potest, quæ Imperator in suis. n. 15. c. 3
- Venorum Republica maiestatem habet. nu. 16. char. 3
- Venetiarum ciuitas est aliarum ciuitatum Regina. nu. 16. char. 3
- Venetijs obseruatum vidit auctor, q̄ ductus per ecclesiam, vel cimiterium licet extra captus, inde amoueri non possit. q. 10. nu. 33. char. 15
- Venetiarum ciuitas, an recognoscat Imperatorem in superiorē. q. 28. n. 3. c. 30
- Veneta Respublica ob eius religionem, iustitiā, et legū obseruantia hucusque regnavit annis. 1129. q. 61. n. 3. char. 48
- Venetæ Urbis primordia iacta fuisse anno Christi. 421. ibi. nu. 4. char. 48
- Venorum Republica totius Christianitatis Decus, & ornamentum. ibi. nume. 5. char. 48
- Venetiarū ciuitas est oībus cōis patria, vt olim Roma fuit. ibi. nu. 6. char. 48
- Veneti, ex indulto eis concessio a diuersis Romanis Pontificibus in atrocioribus procedere possunt contra quos cūq; clericos in sacris ordinibus constitutos, tam seculares, quam regulares sūt ordinū mendicantiū. n. 20. c. 57
- Venetijs quid obseruetur in causis criminalibus, circa publicationem processus. q. 19. nu. 5. char. 71
- Venetæ Reipublicæ maiestas si offendatur, an damnabitur defuncti memoria. q. 26. char. 75
- Veneta Respublica superiorem non recognoscit, & vim Imperatoris obtinet in toto suo dominio. ibi. nu. 1. c. 75
- Venorum Republica successit loco Reipublicæ Romanorum extinctæ. ibi. nu. 2. char. 75
- Veneti, reos criminis læsæ maiestatis laqueo suspendunt. q. 1. nu. 7. char. 118
- Veneti cur introduxerint poenā laquei contra reos criminis læsæ maiestatis. ibi. nu. 9. char. 118
- Veneti antiquitus homicidæ suspendebantur, Michaelis Mauroceni ducis tempore lege cautū fuit q̄ homicidæ securi percuterentur. ibi. nu. 11. char. 118
- Venetum dominium determinauit iuspatronatus non venire in confiscatione bonorum in crimine læsæ maiestatis. q. 4. nu. 3. char. 121

- Venetijs seruatiū fuit, q̄ cadauer rei criminis mortuū suspenderetur, vel bestijs daretur propter atrocitatem delicti. q. 33. nu. 7. 8. char. 137
- Venedi filios legitimatos nō admittunt ad nobilitatem & eorum consilia. q. 7. nu. 12. char. 146
- Venedi etiā legitimatos per subsequēs matrimonium non admittunt ad eorum nobilitatem, sed bene ad eorum successiones. ibi. nu. 12. char. 146
- Venetijs filij rei criminis læsæ maiestatis nobilitate priuantur. q. 10. nu. 4. c. 147
- Venetijs hermafroditus quidam, qui reputabatur puella nupsit, & matrimonio fuit dissolutum. q. 16. n. 21. c. 154
- Venetijs, damnato quodam nobile de crimine læsæ maiestatis, eius filij, tantum nobilitate priuati fuere, sed non propterea redditi incapaces successionum aliorum. q. 23. nu. 10. char. 161
- Venetiarum ciuitas superiorem non recognoscit. ibi. nu. 11. char. 161
- Venedi quod agunt in sua ciuitate iure suo agunt. ibi. nu. 11. char. 161
- Venedi cur Imperatorijs legibus non vtantur. ibi. nu. 12. 13. char. 161
- Venedi, si Imperio sint rebelles, an libertate priuari possint. q. 7. nu. 3. char. 170
- Venedi liberi sunt. ibi. nu. 4. char. 170
- Venetiarum ciuitas cum in mari fundata sit, Imperatorem recognoscere nō tenetur. ibi. nu. 5. char. 170
- Venedos ex eo liberos esse, secundum nonnullos, quia libertatē contra Imperatorem præscriperunt. ibi. n. 6. c. 170
- Venedi habent priuilegium exemptionis. ibi. nu. 6. char. 170
- Venetiarum ciuitas vim Imperatoris habet, & potest in suis terris omnia, quæ Imperatore in suis. ibi. n. 8. c. 171
- Venedi effigiem simul cū insignijs Marini Faleri eorum ducis, q̄ Imperiū sibi vendicare machinabatur, ex aula, in qua singulorū ducū effigies pictæ sunt, deleri fecerunt. q. 23. nu. 2. c. 177
- Verborum prolatio contra principem, consideratur, secundum qualitatem personæ loci, et tēporis. q. 52. n. 6. c. 45
- Verba contra principem prolata consideranda sunt an dicta sint ex lubrico linguæ, itē locus, et tēpus. ibi. n. 11. c. 45
- Verba, sine strepitu, et figura iudicij, qd importent. q. 4. nu. 2. char. 59
- Verba, sine figura iudicij, quid importent, quando mandatur in causa procedi, sine figura iudicij. q. 5. nu. 1. c. 61
- Vicarium Imperatoris, vel Papæ offendens, non in contemptum Papæ, sed ob priuatam iniuriā, crimen læsæ maiestatis non committit. q. 6. nu. 1. c. 9
- Vicinitas actuum facit præsumere fraudem. q. 6. nu. 10. char. 144
- Vinum Dei est. Ebrietas diaboli opus. q. 52. nu. 9. char. 45
- Violator pacis non potest impune receptari ab agnato, nisi p̄ ignorantiā illū agnatus receptauerit. q. 10. nu. 11. c. 189
- Vita præsens præsumitur ex præterita. q. 16. nu. 3. char. 107
- Vna & eadem res non debet diuerso iure censerī. q. 16. nu. 11. char. 153
- Vniuersitas, si esset pro rebellionē puniēda pecuniariter, innoctēs, & qui contradixissent non essent collectandi, & exequendi. q. 12. nu. 4. char. 172
- Vniuersitas, si punita fuerit p̄ rebellione, an possit et̄ cōtra particulares personas, p̄ tali delicto, p̄cedi. ibi. n. 7. 8. c. 173
- Voluntas sola est punibilis in crimine læsæ maiestatis. q. 52. nu. 3. char. 45
- Voluntas quid sit. ibi. nu. 4. char. 45
- Voluntas quæ ad actum non venit, sine opere, an puniatur in crimine læsæ maiestatis. q. 66. char. 52
- Voluntas in mente retenta nihil operatur. ibi. nu. 2. char. 52
- Volūtas sola quāq; punitur. ibi. n. 6. c. 53
- Voluntas non exitus in maleficijs spectatur. q. 67. nu. 4. char. 53
- Voluntas coacta nō est proprie voluntas. q. 4. nu. 2. char. 169

I N D E X.

- Vibanus vi. Pont. Max. septem cardinales, qui clam cum clemente cum eo de pontificatu contendente conspirauerant, saccis inclusos in mari demergi iussit. q. 5. nu. 26. char. 9
- Vibanus Pōtifex contra Spoletanos de facto terrā ecclesiæ occuparunt, processit sine citatione. q. 6. nu. 8. char. 62
- Vfurarius manifestus qui non p̄t testari, nisi seruata certa solēnitate, non poterit donare causā mortis. q. 3. n. 4. c. 143
- Vsufuctus bonorum alienari prohibitorum, an veniat in fiscum viuente reo. q. 3. nu. 3. char. 120
- Vsufuctus alienari nō p̄t. ibi. n. 4. c. 120
- Vsufuctuario damnato de crimine læsæ maiestatis, an vsufuctus in fiscū deueniat. q. 19. char. 123
- Vxor & maritus, an inuicem se accusare possint de crimine læsæ maiestatis. q. 15. char. 86
- Vxor non p̄t esse testis cōtra maritum, cui reuerentiam debet. q. 15. nu. 2. c. 86
- Vxor licite dimittere potest virū suum machinantem contra Imperium, & econtra vir vxorem. ibi. nu. 4. c. 87
- Vxor non tenetur denuntiare, seu accusare virum de crimine læsæ maiestatis. ibid. num. 6. char. 87
- Vxor sciens virum velle committere crimen læsæ maiestatis, licet illum accusare non debeat, debet tamen illum dissuadere. ibi. nu. 8. char. 87
- Vxor obligatio erga maritum maior est quam filij erga patrem, & econtra. ibid. nu. 9. char. 87
- Vxor si accusaret virum suum prodicionem committeret, & fidem coniugalem frangeret. ibi. nu. 13. char. 87
- Vxor nō tenet manifestare maritum in crīe læsæ maiestatis. q. 20. n. 4. c. 91
- Vxor, an ratione suæ dotis prohibere possit, ne domus mariti rei criminis dirruatur. q. 36. nu. 1. char. 139
- Vxor, an noceat crimē læsæ maiestatis cōmissum per maritū. q. 18. nu. 1. c. 156
- Vxor pro marito pati non debet. ibid. nume. 2. char. 156
- Vxor, marito committēte crimen læsæ maiestatis, quo tempore dotes suas repetat. ibid. num. 3. char. 157
- Vxor etiam bonis mariti nō publicatis dotē suā repetere poterit. ibi. n. 5. c. 157
- Vxor repetit suā dotē a fisco a quo bona mariti sūt occupata. ibi. n. 6. c. 157
- Vxor sequens maritum reum criminis læsæ maiestatis, an incurrat aliquam pœnam. q. 19. nu. 1. char. 157
- Vxor non tenetur capere, vel denuntiare Regi maritum suum rebellem, vt capiatur. ibi. nu. 2. char. 157
- Vxor dans opem marito cōtra Regem punitur. ibi. nu. 3. char. 157
- Vxor, an teneatur sequi maritum bannitum. ibi. nu. 5. char. 157
- Vxor receptans virum bannitum pro crimine læsæ maiestatis, an teneatur pœna receptatorum. q. 20. nu. 2. c. 157
- Vxor de infortunio mariti participare debet. ibi. nu. 3. char. 157
- Vxor, an teneatur alere virum bannitum pro crimine læsæ maiestatis, vel pro alio delicto. q. 21. nu. 1. char. 158
- Vxor tenetur alere virum suum extra territorium. ibi. nu. 2. char. 158
- Si fructus dotis sufficerēt ad alimentandum vtrunq; alias secus. ibi. n. 3. c. 158
- Vxor, an cogetur alimenta præstare viro suo bannito ex bonis paraphrenalibus, quæ ipsa habet. ibi. nu. 4. c. 158
- Vxor, an cogetur alimenta præstare de bonis paraphrenalibus, viro suo qui esset hostis patriæ. ibi. n. 5. 7. char. 158
- Vxor obligatio erga maritū, & econtra uerso, est de iure diuino. ibi. n. 8. c. 158
- Vxor, an virum bannitum pro crimine læsæ maiestatis impune occidere possit. q. 7. nu. 14. char. 186
- Vxor receptas virū bannitū, vel cōdēnatū de crīe læsæ maiestatis, an puniatur pœna receptatorum. q. 10. nu. 6. c. 188

